ਪੋਥੀ

ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ

ਅਰਥਾਤ

ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਬਿਧੀ

ੴ

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥
ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਗੁਰ ਗਿਆਨ ਸਾਚਾ ਸਦਾ ਤੀਰਥ ਦਸ ਪੁਰਬ ਸਦਾ ਦਸਾਹਰਾ ॥

ਪੋਥੀ

ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ

ਅਰਥਾਤ

ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਬਿਧੀ

ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪਾ: ੧੦ਵੀਂ, ਵਿਚੋਂ, ਦਸ ਦਿਵਸ (ਦਸੈਹਰਾ) ਤੇ ਪੜ੍ਹਨ-ਯੋਗ ਗੁਰਬਾਣੀ ਦਾ ਸੰਗ੍ਰਹਿ

ਪ੍ਰਕਾਸ਼ਕ :-ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ' ੯੬ ਕ੍ਰੋੜੀ
ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ-ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ-ਚਲਦਾ ਵਹੀਰ (ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ) ਪੰਜਾਬ-ਹਿੰਦੁਸਤਾਨ (ਵਿਸ਼ਵ)

ਇਸ ਪੋਥੀ ਦੇ ਸਾਰੇ ਹੱਕ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ ਚਲਦਾ ਵਹੀਰ (ਚੱਕਰਵਰਤੀ) ਦੇ ਹਨ।

ਪਹਿਲੀ ਛਾਪ – ੫੧ ਪੋਥੀਆਂ, ਅਪ੍ਰੈਲ ੧੯੮੦
ਦੂਜੀ ਛਾਪ – ੧੦੧ ਪੋਥੀਆਂ ਅਕਤੂਬਰ ੧੯੯੬

ਨਿਗਰਾਨ :–ਜ: ਦਿਆਲ ਸਿੰਘ
ਮੁਖਤਿਆਰੇ ਆਮ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ, ਚੀਫ਼ ਐਡੀਟਰ ''ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼''

ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ :–ਜ: ਉਦੇ ਸਿੰਘ
ਵਾਈਸ ਪ੍ਰਧਾਨ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪਬਲਿਕ ਸਕੂਲ (ਬਗੀਚੀ ਬਾਬਾ ਬੰਬਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲੋਅਰ ਮਾਲ) ਪਟਿਆ਼ਲਾ ।

ਪਰੂਫ਼ ਰੀਡਰ :–ਗਿ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ. ਐਡੀਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ''ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼''
ਬੁੱਢਾ ਦਲ–ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ, ਲੋਅਰ ਮਾਲ, ਪਟਿਆਲਾ ।

ਮੁਖ-ਬੰਦ

ਭਾਰਤ ਵਰਸ਼ ਵਿਚ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਤਿਉਹਾਰ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਰੀਤ ਚਲੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਯੁਗ ਪੁਰਸ਼ਾਂ (ਅਵਤਾਰਾਂ) ਦੇ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਸ੍ਰਛ ਕਰਤ੍ਰਯ, ਸੰਸਾਰ-ਭਲਾਈ-ਦੁਸ਼ਟਾਂ ਦਾ ਨਾਸ ਕਰਨਾ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰ' ਲਈ ਕੀਤੇ ਕਾਰਨਾਮਿਆਂ ਦੇ ਉਹਨਾਂ ਦਿਨਾਂ ਨੂੰ ਪੂਜਯ ਤਿਉਹਾਰ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿਚ ਮਨਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ।

ਪੁਰਾਤਨ ਰਸਮਾਂ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਨੂੰ ਆਰਥਕ, ਸਮਾਜਕ ਤੇ ਭਾਈਚਾਰਕ ਰੀਤੀਆਂ ਨੂੰ, ਸ੍ਰਛਤਾ-ਸਚ-ਧਰਮ-ਧੀਰਜ- ਸੱਤ-ਸੰਤੋਖ, ਜੀਵ ਦੇ ਅਸਲ ਕਰਮਾਂ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੀਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸਰਬ ਸਾਂਝੀਵਾਲਤਾ ਅਤੇ ਨਾਮ-ਸਿਮਰਨ ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਂਦਿਆਂ, ਸਰਬ ਧਰਮਾਂ ਦੇ ਤੀਰਥਾਂ ਤੇ ਜਾ ਕੇ, ਭੁਲੀ ਲੁਕਾਈ ਨੂੰ ਸੱਚੇ ਧਰਮ ਵਲ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕੀਤਾ।

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਸੰਸਾਰ ਦੀ ਨਿਘ੍ਰੀ-ਢਹਿੰਦੀ ਦਸ਼ਾ ਨੂੰ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਘੋਖਦਿਆਂ, ਪੂਰਨ ਮਨੁਖ 'ਖਾਲਸਾ' ਸਾਜ ਇਕ ਅਕਾਲ ਉਪਾਸ਼ਕ ਤੇ ਸ਼ਕਤੀ-ਭਗਤੀ, ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ-ਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ ਦੀ ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਸਭ ਰਸਮੋ-ਰਿਵਾਜ ਬਦਲ ਦਿਤੇ ਅਤੇ ਸਾਰੇ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਦੇ ਪੁਰਾਤਨ ਚਿੰਨ੍ਹ, ਨਵੇਂ ਉਲੀਕ ਕੇ ਚੜ੍ਹਦੀਆਂ ਕਲਾਂ ਵਿਚ ਮਨਾਉਣ ਦੀ ਰੀਤ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕੀਤੀ ।

ਜੀਵਨ ਸ੍ਰੈ-ਰੱਖਿਆ ਦੇ ਦੋਵੇਂ ਅੰਗ ਸ਼ਾਸ਼ਤ੍ਰ (ਗੁਰਬਾਣੀ) ਤੇ ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਦਾ ਸਨਮਾਨ-ਪੂਜਾ ਵਿਚ ਨਿਪੁੰਨ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਫੁਰਮਾਇਆ 'ਜਿਤੇ ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਨਾਮੰ, ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਮੰ ॥' 'ਖਾਲਸਾ' ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਫੌਜ ਨੂੰ ਰਾਜ ਤੇ ਯੋਗੀ ਦਾ ਸਾਂਝਾ ਸਰੂਪ ਬਖਸ਼ਦਿਆਂ, ਬਾਣੀ-ਬਾਣੇ ਦਾ ਧਾਰਨੀ ਬਣਾ ਕੇ, ਸੰਸਾਰਕ ਰਸ਼ਮੋ-ਰਿਵਾਜਾਂ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਣ ਦਾ ਅਨੋਖਾ ਢੰਗ ਅਪਣਾਇਆ। ਇਸੇ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਮੁਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਦਸੈਹਰੇ ਦਾ ਤਿਉਹਾਰ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸੇ ਨੇ ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰਾਂ ਦੀ ਪੂਜਾ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੀ ਦੀ ਅਖੰਡ ਬਾਣੀ ਦੁਆਰਾ ਪੜ੍ਹਨ ਦਾ ਦਸ ਦਿਨ ਜਾਪ ਰਾਹੀਂ ਮਨਾਉਣਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ।

ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ-ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ-ਤਖਤ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਹਰ ਸਮੇਂ ਜੰਗਾਂ-ਜੁੱਧਾਂ ਜਾਂ ਰਾਜ-ਪਾਟ ਸਮੇਂ ਵੀ, ਇਹਨਾਂ ਪੁਰਬਾਂ ਨੂੰ ਮਨਾਉਂਦਾ ਰਿਹਾ। ਗੁਰ-ਅਸਥਾਨਾਂ, ਗੁਰਧਾਮਾਂ ਅਤੇ ਗੁਰ-ਤਖਤਾਂ ਤੇ ਦਸੈਹਰੇ ਦੇ ਤਿਉਹਾਰ ਤੇ 'ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪਾਠ ਪੂਜਾ' ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਸੀ। ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਵਿਖੇ ਵੀ ਇਸੇ ਮਰਯਾਦਾ ਨਾਲ 'ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ' ਦਸੈਹਰੇ ਤੇ ਪਾਠ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ।

ਸੰਨ ੧੯੧੯ ਈਸਵੀ ਤੋਂ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਪਹਿਰੇ ਤੋਂ ਪਿਛੋਂ, ਨਵੇਂ ਪ੍ਰਬੰਧਕਾਂ ਨੇ ਗੁਰੂ ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਪੁਰਾਤਨ ਮਰਯਾਦਾ ਭੰਗ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਅਲੋਪ ਕਰ ਦਿਤਾ ਹੈ ।

ਤਖ਼ਤ ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਾਂਦੇੜ) ਵਿਖੇ ਪੁਰਾਤਨ ਕਾਲ ਤੋਂ ਹੀ ਇਹ 'ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ' ਦਸੈਹਰੇ ਦੇ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਹੁੰਦੀ ਆ ਰਹੀ ਹੈ। ਤਖ਼ਤ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀ ਜਗਤ-ਮਾਤਾ, ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਦੇਵਾਂ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਮੁਕਟ (ਨਾਂਦੇੜ) ਤੇ ਵੀ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਜਿਹਨਾਂ ੬੦-੭੦ ਸਾਲ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ ਅਤਿ ਕਠਨ ਘਾਲਾਂ ਘਾਲ ਕੇ, ਅਤੁਟ ਲੰਗਰ-ਦੇਗ ਚਲਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਦਿਆ ਦੀ ਟਕਸਾਲ ਕਾਇਮ ਕਰ ਕੇ ਅਨੇਕਾਂ ਵਿਦਿਆਰਥੀਆਂ ਨੂੰ ਗੁਰਬਾਣੀ ਆਦਿ-ਦਸਮ-ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਜੀ ਦੇ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਾਏ। ਜਿਹਨਾਂ ਵਿਚੋਂ ਕੁਝ ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਨਾਮ ਇਸ ਪ੍ਰਕਾਰ ਹਨ।

੧. ਗਿ: ਹਰੀ ਸਿੰਘ ਉਰਫ (ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ) ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ
੨. ਭਾਈ ਜੈਮਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ
੩. ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ
੪. ਭਾਈ ਗੋਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਵੱਡਾ ਭਾਈ
੫. ਬਾਬੂ ਮੇਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਆਦਿ-ਦਸਮ ਦੇ ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਵੀ ਬਣੇ)
੬. ਭਾਈ ਮਹਿਤਾਬ ਸਿੰਘ ਜੀ
੭. ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸਿੰਧੀ'
੮. ਗਿ: ਲਾਭ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਕਥਾ ਵਾਚਕ ਤੇ ਕੀਰਤਨੀਏ ਹਨ)
੯. ਸੰਤ ਚੰਨਣ ਸਿੰਘ ਜੀ (ਨਾਮਧਾਰੀ)
੧੦. ਜ: ਕਰਤਾਰ ਸਿੰਘ ਜੀ
੧੧. ਭਾਈ ਨਾਹਰ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ
੧੨. ਭਾਈ ਧੰਨਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ (ਮੋਨੀ)
੧੩. ਅੜਬੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ 'ਲਿਖਾਰੀ' ਮ: ਗੁ: ਬਗਸਰ
੧੪. ਬਾਬਾ ਰਣ ਸਿੰਘ ਜੀ ,, ,, (ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ)
੧੫. ਗਿ: ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ''ਲਿਖਾਰੀ'' ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਹੀ (ਹਥ ਲਿਖਤ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਣ ਵਿਚ ਪ੍ਰਬੀਨਤਾ ਬਖਸ਼ੀ)

ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਵੀ ਇਸ ਅਸਥਾਨ ਤੇ 'ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ' ਨੂੰ ਗਿ: ਰਾਮ ਸਿੰਘ (ਸੂਰਮਾ ਸਿੰਘ) ਤੇ ਬਾਬਾ ਸੇਵਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਲਿਖਾਰੀ ਛਾਉਣੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ (ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ) ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਨਾ ਕਰ ਕੇ ਇਸੇ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਕੀਤਾ।

ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਤੇਜਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ ਅਕਾਲ ਚਲਾਣਾ ਕਰਨ ਤੇ ਪੰਥ ਦੀ ਜਥੇਦਾਰੀ ਲਈ ਫੈਸਲਾ ਬਾਬਾ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਤੇ ਭਾਈ ਹੀਰਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਪੁਜਾਰੀ ਤਖ਼ਤ ਅਬਿਚਲ ਨਗਰ ਤੋਂ ਲਿਖਤੀ ਪੱਤਰ ਰਾਹੀਂ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਕਲਾਧਾਰੀ ਨੂੰ ਜਥੇਦਾਰ ਥਾਪਨ ਕਰਦਿਆਂ 'ਦਸੈਹਰਾ ਪਾਠ' ਦੀ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਸਦੀਵੀ ਕਾਇਮ ਰੱਖਣ ਲਈ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਤੌਰ ਤੇ ਲਿਖਿਆ। ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨੇ ਪੁਰਾਤਨ ਵਿਰਸੇ ਨੂੰ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ।

ਪੋਥੀ ਦਾ ਪ੍ਰਿਥਮ ਰੂਪ ਲਿਖਣਾ .–ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ, 'ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ' ਤੋਂ ਦਾਸ ਤੇ ਭਾਈ ਰਣ ਸਿੰਘ

ਜੀ ਨਿਸ਼ਾਨਚੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ, ਅਸੀਂ ਦੋਵੇਂ ਇਕੱਠੇ ਪਾਠ ਆਦਿ-ਦਸਮ, ਸ੍ਰੀ ਸਰਬ ਲੋਹ ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਜੀ ਦੀ ਸੰਥਾ ੧੯੩੭ ਤੋਂ ੧੯੪੦ ਤੱਕ ਕੀਤੀ, ਅਤੇ ੧੯੪੦ ਵਿਚ ਸ੍ਰੀ ਦਮਦਮਾ ਸਾਹਿਬ ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਇਕੱਠੇ ਪੁਜੇ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੀ ਅਸ਼ੀਰਵਾਦ ਦਾ ਸਦਕਾ ਹੀ ਕਲਾਧਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸਾਹਿਬ ਸਿੰਘ ਜੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨੇ ਪੰਥ ਦੇ ਦਾਸ ਨੂੰ ''ਲਿਖਾਰੀ'' ਦਾ ਸਨਮਾਨ ਬਖਸ਼ਿਆ ਤੇ ਬਹੁਤ ਸਮਾਂ ਚਰਨ ਪਰਸਨ ਦਾ ਸੁਭਾਗ ਦਿਤਾ ।

ਵਿਦਿਆ ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ੧੯੩੭ ਤੋਂ ੧੯੪੦ ਈ: ਵਿਚ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ''ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ–ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ'' ਪੋਥੀ ਵੱਖਰੀ ਲਿਖਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ । ਦਾਸ ਤੇ ਅਪਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀ ਕਰਕੇ, ਹਥ ਲਿਖਤ ਇਹ ਪੋਥੀ ਲਿਖਵਾਈ, ਜੋ ਪਹਿਲੀ ਹਥ ਲਿਖਤ ਸੀ ਅਤੇ ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿਚੋਂ ਵੀ ਆਦਿ ਸ਼ਕਤੀ ਦੇ ਮੰਗਲ ਪੋਥੀ ਤੇ ਕਈ ਹੋਰ ਪੋਥੀਆਂ ਲਿਖਵਾਈਆਂ । ਸ੍ਰੀ ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਹਥ ਲਿਖਤ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਵੀ ਕੀਤਾ, ਪਰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਕਾਗਜ਼ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਾਰਨ ਇਹ ਸੇਵਾ ਦਾਸ ਪਾਸੋਂ ਨੇਪਰੇ ਨਾ ਚੜ੍ਹ ਸਕੀ ।

ਪਹਿਲੀ ਹਥ ਲਿਖਤ ਪੋਥੀ ਦਾ ਉਤਾਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਸੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਦੇ ਲੈ ਜਾਣ ਤੇ, ਦੁਬਾਰਾ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਪੋਥੀ ਪਿੰਡ ਗੋਂਦਲਾ ਵਾਲਾ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲਾ ਅਰੰਭ ਕੀਤੀ ਅਤੇ ਮੱਤਾ ਜ਼ਿਲਾ ਗੁਜਰਾਂ ਵਾਲਾ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਹਾੜ ਸੰਮਤ ੨੦੦੧ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਵਿਚ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਸਹਾਇਤਾ ਨਾਲ ''ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ'' ਇਹ ਪੋਥੀ ਛਾਪੀ ਗਈ ਹੈ ।

ਬ੍ਰਹਮ ਗਿਆਨੀ ਸੰਤ ਬਾਬਾ ਮਿੱਤ ਸਿੰਘ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦੇ, ੨ ਕੱਤਕ ਸੰਮਤ ੨੦੦੧ ਨੂੰ ਮਨੁਖੀ ਚੋਲਾ ਤਿਆਗਣ ਤੇ, ਇਹਨਾਂ ਦੇ 'ਬਾਲ ਸਖਾਈ ਸਾਥੀ' ਬਾਬਾ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨੇ, ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਕਾਇਮ ਰੱਖਿਆ ਅਤੇ ਬੇਅੰਤ ਸਿੰਘਾਂ ਨੂੰ ਵਿਦਿਆ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕੀਤੀ, ਜਿਹਾ ਕਿ :–

੧. ਪੰਥ-ਰਤਨ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਕਾਲੀ ਨੇ ਕਾਫੀ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਵਿਚ ਨਾਮ-ਬਾਣੀ, ਸੇਵਾ-ਸਿਮਰਨ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਮਾਤਾ ਜੀ ਦੇ ਅਸਥਾਨ ਸੱਚਖੰਡ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਬੇਅੰਤ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ਾਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀਆਂ ।

੨. ਸੰਤ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਗਿਆਨੀ (ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ) ਨੇ ਵੀ ਇਹਨਾਂ ਮਹਾਂ ਪੁਰਸ਼ਾਂ ਪਾਸ ਸੇਵਾ-ਸਿਮਰਨ ਕਰਦਿਆਂ ਕਾਫ਼ੀ ਸਮਾਂ ਗੁਜ਼ਾਰਨ ਕੀਤਾ ।

ਪੋਥੀ ਦੇ ਹੋਰ ਉਤਾਰੇ :–੧. ਗੁ: ਤਾੜੀ ਸਾਹਿਬ ਪਾ: ੧੦, (ਸ੍ਰੀ ਚਮਕੌਰ ਸਾਹਿਬ) ਦੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਖੋਜੀ ਗਿ: ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨੇ ਬਾਬਾ ਨਿਹਾਲ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਪਾਸੋਂ ਕਈ ਉਤਾਰੇ ਕਰਵਾਏ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪ੍ਰੇਮੀਆਂ ਨੇ ਵੀ ਉਤਾਰੇ ਕੀਤੇ ।

੨. ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸਿੰਧੀ' ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਨੇ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਉਤਾਰਾ ਕਰਕੇ, ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ' ਨੂੰ ਭੇਟ ਕੀਤਾ ।

ਪੋਥੀ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਛਾਪਣ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ' ੯੬ ਕ੍ਰੋੜੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਆਸ਼ੇ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ੫-੬ ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਲਾ ਕੇ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬ ਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਦੀ ਛਪਾਈ ਵਾਸਤੇ (ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ) ਲਾ ਕੇ ਛਾਪ ਕੇ ਭੇਟਾ ਰਹਿਤ ਦੇਣ ਦਾ ਸੰਕਲਪ ਸੰਪੂਰਨ ਕੀਤਾ–ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਸਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਤੋਂ ''ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ'' ਪੜ੍ਹਨ ਸਮੇਂ ਅਧਿਆਇ 'ਪੰਨੇ' ਕੱਢਣ ਵਿਚ ਮੁਸ਼ਕਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕਰਨ ਲਈ ਹੀ ਪੋਥੀ ਨੂੰ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਜਾਂ ਛਪਵਾਉਣ ਲਈ ਸੰਮਤ ੨੦੩੫ ਮੁਤਾਬਿਕ ਸੰਨ ੧੯੭੮ ਈਸਵੀ ਵਿਸਾਖੀ ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਵਾਸਤੇ ਪੰਜ ਸਿੰਘ ਨਿਯੁਕਤ ਕੀਤੇ :–

੧. ਗਿ: ਸੁਖਦੇਵ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ (ਹੈਡ ਗ੍ਰੰਥੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ)

੨. ਸੰਤ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ (ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਗੁਰਮਤਿ ਵਿਦਿਆਲਾ ਦੇ ਇਨਚਾਰਜ)

੩. ਗਿ: ਗੁਰਬਖਸ਼ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਗੁ: ਮਾਤਾ ਸਾਹਿਬ ਜੀ (ਮੁਕਟ) ਸੱਚਖੰਡ ਸ੍ਰੀ ਹਜ਼ੂਰ ਸਾਹਿਬ (ਨਾਂਦੇੜ)

੪. ਭਾਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਸਿੰਧੀ'

੫. ਗਿ: ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ ਸਾਬਕਾ ''ਲਿਖਾਰੀ'' ਬੁੱਢਾ ਦਲ,

(ੳ) ਸਰਬ ਸੰਮਤੀ ਨਾਲ ਗੁਰਮਤਾ ਪਾਸ ਹੋਇਆ ਕਿ ਹੱਥ ਲਿਖਤਾਂ ਵਿਚ ਦੇਰ ਹੋਵੇਗੀ-ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਵਧੇਰੇ ਪੋਥੀਆਂ ਛਾਪੀਆਂ ਜਾਵਣ-ਤਾਂ ਜੋ ''ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਪੂਜਾ ਪਾਠ ਬਿਧੀ'' ਦਾ ਵਧੇਰੇ ਪ੍ਰਚਾਰ ਤੇ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਚੱਲਤ ਹੋਵੇ ।

(ਅ) ਇਸ ਕਾਰਜ ਨੂੰ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨ ਲਈ ਭਾਈ ਰਣਜੋਧ ਸਿੰਘ ਜੀ ਹਜ਼ੂਰੀ ਸੇਵਕ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਖਾਸ ਤੌਰ ਤੇ ਹਰ ਲੋੜ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵਣ ਗੇ ।

(ੲ) ਪੋਥੀ ਦੇ ਛਾਪਣ ਤੇ ਸੋਧਣ ਦੀ ਸੇਵਾ (ਗਿ: ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਸਿੰਘ 'ਲਿਖਾਰੀ') ਤੇ ਇਹਨਾਂ ਨਾਲ ਸੰਤ ਦਯਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨਿਬਾਹੁਣ ਗੇ ।

ਪੰਥ ਰਤਨ, ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ' ਜਥੇਦਾਰ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਜੀ ਨੇ ਇਸ ਗੁਰਮਤੇ ਦੀ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇਂਦਿਆਂ ਪੋਥੀ ਛਪਵਾਉਣ ਦਾ ਕੰਮ ਬੁੱਢਾ ਦਲ–ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ· ਗੁਰੂ ਕਾ ਬਾਗ (ਛਾਉਣੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ) ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ ਜ਼ਿਲ ਰੋਪੜ ਵਿਖੇ ਅਰੰਭ ਕਰਵਾ ਦਿਤਾ । ੧ ਵੈਸਾਖ ਸੰਮਤ ੨੦੩੭ ਬਿਕ੍ਰਮੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ੧੩ ਅਪ੍ਰੈਲ ਸੰਨ ੧੯੮੦ ਦਿਨ ਐਤਵਾਰ ਨੂੰ ਪੋਥੀ ਛਪ ਕੇ ਤਿਆਰ ਹੋ ਗਈ ॥

00000

ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ :-

ਮੁਖ-ਬੰਦ

ਸਾਹਿਬ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਦੇ ਸਾਜੇ ਨਿਵਾਜੇ ਖਾਲਸਾ, ਸ਼੍ਰੋਮਣੀ ਪੰਥ ਅਕਾਲੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖ਼ਤ ਚਲਦਾ ਵਹੀਰ ਦੇ ਜਥੇਦਾਰ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ' ੯੬ ਕ੍ਰੋੜੀ ਜੀ ਨੇ ਸਤਿਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਪਵਿਤਰ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਛਾਪਣ ਦਾ ਨਿਰਣਾ ਲਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਹਿੱਤ ੯੬ ਕ੍ਰੋੜੀ ਬਾਬਾ ਜੀ ਨੇ ਸੰਨ ੧੯੬੮ ਵਿੱਚ ਸ੍ਰੀ ਅਨੰਦਪੁਰ ਸਾਹਿਬ (ਰੂਪ ਨਗਰ) ਵਿਖੇ ''ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ ਪ੍ਰਿੰਟਿੰਗ ਪ੍ਰੈਸ'' ਦੀ ਸਥਾਪਨਾ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਸਰਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਮਹਾਰਾਜ ਜੀ ਦੀ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਸਰਬਲੋਹ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਜੋ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਰੂਪ ਵਿਚ ਪ੍ਰਮੁੱਖ ਅਸਥਾਨਾਂ ਜਾਂ ਵਿਰਲੇ ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘਾਂ ਪਾਸ ਹੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਇਸ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿਚ ਛਾਪ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਮੁਫਤ ਵੰਡਿਆ।

ਸਿੰਘਾਂ ਦੇ ਸੱਚੇ ਸੁੱਚੇ ਇਤਿਹਾਸ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਲਈ ''ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼'' ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜੋ ਇਤਿਹਾਸ ਰਾਹੀਂ ਪੰਥ ਦੀ ਨਿਰੰਤਰ ਸੇਵਾ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਪੜ੍ਹੀ ਜਾਂਦੀ ਬਾਣੀ ਨੂੰ ਇਕੱਤਰ ਕਰਕੇ ਗੁਟਕੇ ਤਿਆਰ ਕੀਤੇ ਅਤੇ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ਅਸਥਾਨਾਂ ਦੇ ਇਤਿਹਾਸ ਛਾਪ ਕੇ ਸੰਗਤਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡੇ।

ਗੁਰੂ ਸਾਹਿਬਾਨ ਦੀ ਬਖਸ਼ੀ ਮਰਯਾਦਾ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ ਹਰ ਰਸਮ ਨਿਭਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਜਗਤ-ਗੁਰੂ ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਨਾਨਕ ਦੇਵ ਜੀ ਮਹਾਰਾਜ ਨੇ ਬੇਦੀ ਕੁਲ ਵਿੱਚ ਜਨਮ ਲਿਆ, ਇਸ ਕੁਲ ਦੇ ਮੋਢੀ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਚੰਦਰ ਜੀ ਦੇ ਵੱਡੇ ਸਪੁੱਤਰ ਸ੍ਰੀ ਲਵ ਜੀ ਤੋਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸ੍ਰੀ ਗੁਰੂ ਗੋਬਿੰਦ ਸਿੰਘ ਜੀ ਨੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰਥਮ ਰਚਨਾ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਵਿੱਚ ''ਅਪਨੀ ਕਥਾ'' ਦਾ ਵਰਣਨ ਕਰਨ ਸਮੇਂ ਇਸ ਉਪਰੋਕਤ ਸਚਾਈ ਦਾ ਵਰਣਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਅਪਨੇ ਬਜ਼ੁਰਗਾਂ ਦੀ ਕਥਾ (ਰਾਮ ਕਥਾ) ਦਾ ਦਸੈਹਰੇ ਤੋਂ ਦਸ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਨਵਰਾਤਰੇ ਦਿਆਂ ਦਿਨਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਠ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਮਰਯਾਦਾ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਲਈ ਪੋਥੀ ''ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ'' ਜੋ ਹੱਥ ਲਿਖਤ ਹੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਛਾਪਿਆ। ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਹੋ ਕੇ ਅਤੇ ਸੰਗਤਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਨੂੰ ਮੁੱਖ ਰੱਖਦਿਆਂ ਪ੍ਰਉਪਕਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਨੇ ''ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ'' ਦੀ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਾਪੀ, ਜੋ ਆਪ ਜੀ ਦਿਆਂ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਹੈ। ਪਹਿਲੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਵਿਚ ਰਹੀਆਂ ਅਸ਼ੁਧੀਆਂ ਨੂੰ ਠੀਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸ ਕਾਰਜ ਲਈ ''ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ '' ਤੋਂ ਵਰੋਸਾਏ ਗਿ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ, ਹਜ਼ੂਰੀ ਰਾਗੀ ਅਤੇ ਐਡੀਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ''ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼'' ਦੀ ਡਿਊਟੀ ਲਾਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਇਨ੍ਹਾਂ ਬਾਖੂਬੀ ਨਿਭਾਇਆ ਹੈ।

ਉਜ਼ਲ ਦੀਦਾਰੀ ਜਥੇਦਾਰ ਜੀ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਛੇਤੀ ਹੀ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ, ਪ੍ਰਕਾਸ਼ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸਾਈਜ਼ ਵਿੱਚ ਛਾਪ ਕੇ ਭੇਟ ਕਰਨਗੇ

ਅਤੇ ਖਾਲਸੇ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਤ ''ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਪੰਥ ਪ੍ਰਕਾਸ਼'' ਦੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਜਥੇਦਾਰ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ 'ਅਕਾਲੀ' ਜੀ ਵਲੋਂ ਕੀਤੀ ਲੜੀਵਾਰ ਕਥਾ ਨੂੰ ਸਟੀਕ ਕਰਕੇ ਛਾਪਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਉਪਰੋਕਤ ਸਾਰੇ ਕਾਰਜਾਂ ਵਾਸਤੇ ਆਪ ਜੀ ਤੋਂ ਹਰ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ:

''ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ'' ਦੀ ਦੂਸਰੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਆਪ ਜੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪਦਿਆਂ ਪੂਰਨ ਉਮੀਦ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਪੋਥੀ ਜਿੱਥੇ ਪੰਥ ਦੀ ਪ੍ਰਾਚੀਨ ਰੀਤ ਨੂੰ ਜੋ ਕਿ ਸੰਨ ੧੯੧੯ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਤਖਤ ਸਾਹਿਬ, ਸ੍ਰੀ ਅੰਮ੍ਰਿਤਸਰ ਸਾਹਿਬ ਵਿਖੇ ਵੀ ਨਿਭਾਈ ਜਾਂਦੀ ਸੀ, ਨੂੰ ਹੋਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹੋਵੇਗੀ ਉੱਥੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮੇਸ਼ ਬਾਣੀ ਨਾਲ ਪ੍ਰੇਮ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਪ੍ਰੇਮੀ ਜਨ ਵੀ ਲਾਭ ਉਠਾਉਣਗੇ।

ਜਥੇਦਾਰ ਉਦੇ ਸਿੰਘ
ਪ੍ਰਿੰਟਰ ਤੇ ਪਬਲਿਸ਼ਰ ''ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼''

ਕਰਉਂ ਬੇਨੰਤੀਆਂ

ਉਜ੍ਜ੍ਵਲ ਦੀਦਾਰੀ ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ ਅਕਾਲੀ ਜਥੇਦਾਰ ੯੬ ਕ੍ਰੋੜੀ ਬੁੱਢਾ ਦਲ ਪੰਜਵਾਂ ਤਖਤ ਨੇ ਮੈਨੂੰ ਗਰੀਬ ਬੱਚੇ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਹੱਥੀਂ ਸਾਜ ਵਿਦਿਆ ਦਾ ਦਾਨ ਬਖਸ਼ ਕੇ ਆਪਣੀ ਪ੍ਰੈਸ ਵਿੱਚ ਸੇਵਾ ਲਾਈ ਅਤੇ ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ ਦੀ ਦੂਜੀ ਐਡੀਸ਼ਨ ਛਾਪਣ ਸਮੇਂ ਛਪਾਈ ਦੀ ਸੁਧਾਈ ਲਈ ਸੇਵਾ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਕੇ ਅਸੀਮ ਬਖਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਜਿਸ ਲਈ ਦਾਸ ਬਾਬਾ ਜੀ ਦਾ ਕੋਟਾਨ-ਕੋਟ ਧੰਨਵਾਦ ਕਰਕੇ ਭੀ ਰਿਣ ਨਹੀਂ ਉਤਾਰ ਸਕਦਾ।

ਸਰਬ ਉਪਮਾ ਭਰਪੂਰ ਸਾਹਿਬ ਕਲਗੀਧਰ ਪਿਤਾ ਜੀ ਦੀ ਗਿਆਨ ਭਰਪੂਰ ਬਾਣੀ ਦੇ ਸ਼ੁੱਧ ਰੂਪ ਨੂੰ ਤਾਂ ਕਲਗੀਧਰ ਪਾਤਸ਼ਾਹ ਹੀ ਜਾਨਦੇ ਹਨ ਪਰੰਤੂ ਧਾਰਮਿਕ ਵਿਦਿਆ ਸਿੱਖਣ ਸਮੇਂ ਸਤਿਕਾਰ ਯੋਗ ਅਧਿਆਪਕਾਂ ਵਲੋਂ ਦੱਸੇ ਪਦ ਛੇਦ ਪਾਠਾਂ ਵਿਸਰਾਮਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸੁਧਾਈ ਕਰਨ ਦਾ ਯਤਨ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਵੀ ਅਸ਼ੁਧੀਆਂ ਰਹਿ ਜਾਣਾ ਸੁਭਾਵਕ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਬੁੱਧੀ ਜਨ ਰਹੀਆਂ ਅਸ਼ੁਧੀਆਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਦੇਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕਰਨ ਜੀ।

ਆਪਣੇ ਸਹਿਪਾਠੀ ਅਤੇ ਗੁਰਭਾਈ ਭਾਈ ਧਰਮ ਸਿੰਘ ਜੀ ਦਾ ਧੰਨਵਾਦੀ ਹਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਮੈਨੂੰ ਸਮੇਂ ਸਮੇਂ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇਣ ਦੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲਤਾ ਕੀਤੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਦੀ ਮੈਨੂੰ ਸਦਾ ਹੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਹੈ।

ਪੋਥੀ ਦੀ ਛਪਾਈ ਵੇਲੇ ਕੀਤੀ ਸੁਧਾਈ ਦੇ ਸਭੇ ਗੁਣ ਮੇਰੇ ਪੂਜਨੀਕ ਬਾਬਾ ਜੀ (ਸਿੰਘ ਸਾਹਿਬ ਬਾਬਾ ਸੰਤਾ ਸਿੰਘ ਜੀ) ਦੇ ਹਨ ਰਹਿ ਗਈਆਂ ਅਸ਼ੁਧੀਆਂ ਮੇਰੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ।

ਗਿ: ਬਲਦੇਵ ਸਿੰਘ ਐਮ. ਏ.
ਐਡੀਟਰ ਇੰਚਾਰਜ ''ਨਿਹੰਗ ਸਿੰਘ ਸੰਦੇਸ਼''

ੴ ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਤਤਕਰਾ

ਪੋਥੀ ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ

ਤਥਾ

ਸ਼ਸਤਰ ਪੂਜਾ – ਪਾਠ ਬਿਧੀ

ਨੰਬਰ	ਨਾਮ ਧਿਆਇ	ਛੰਦ	ਪਾਠ ਆਰੰਭਕ ਤੁਕਾਂਤ	ਛੰਦ ਦਾ ਅੰਕ ਕਿਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ-ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ	ਪੋਥੀ ਦਾ ਪੰਨਾ	ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ ੧੪੨੮ ਦੇ ਪੰਨੇ
੧.	ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ	ੴ ... ਛਪੈ ਛੰਦ	ਚਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ	੧ ਤੋਂ ੧੯੯	੧ ਤੋਂ ੯	੧ ਤੋਂ ੧੦
੨.	ਅਕਾਲ ਉਸਤਤਿ	(ੳ) ੴ ... ਚੌਪਈ	ਪ੍ਰਣਵੋ ਆਦਿ	੧ ਤੋਂ ੧੦	੧੦ ਤੋਂ ੧੧	੧੧
	" "	(ਅ) ਦੋਹਰਾ	ਏਕ ਸਮੈ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ	੨੦੧ ਤੋਂ ੨੩੦	੧੧ ਤੋਂ ੧੩	੩੦ ਤੋਂ ੩੩
	" "	(ੲ) ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ	ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸ	੨੬੭ ਤੋਂ ੨੭੧	੧੪	੩੮
੩.	ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ	(ੳ) ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ	ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ	੧ ਤੋਂ ੧੦੧	੧੫ ਤੋਂ ੨੧	੩੯ ਤੋਂ ੪੬
	" "	(ਅ) ਚੌਪਈ	ਸਰਬ ਕਾਲ	੧ ਤੋਂ ੧੧	੨੧ ਤੋਂ ੨੨	੭੩
੪.	ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤ ਬਿਲਾਸ (ਸਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨਾ) (ਪਹਿਲਾ)	ੴ .. ... ਸ੍ਰੈਯਾ	ਆਦਿ ਅਪਾਰ	੧ ਤੋਂ ੨੩੩	੨੩ ਤੋਂ ੪੩	੭੪ ਤੋਂ ੯੯
੫.	ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ (ਸਾਰਾ ਪੜ੍ਹਨਾ) (ਦੂਜਾ)	ਨਰਾਜ ਛੰਦ	ਮਹਿਖ ਦਦੀਤ	੧ ਤੋਂ ੨੬੨	੪੪ ਤੋਂ ੪੮	੧੦੦ ਤੋਂ ੧੧੯
੬.	ਚੰਡੀ ਦੀ ਵਾਰ (ਸਾਰੀ)	ੴ ..... ਪਉੜੀ	ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ	੧ ਤੋਂ ੫੫	੫੯ ਤੋਂ ੬੫	੧੧੯ ਤੋਂ ੧੨੭
੭.	ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ	(ੳ) ਭੁਯੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ	ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ	੧ ਤੋਂ ੮ ॥੪੭॥	੬੬ ਤੋਂ ੭੦	੧੨੭ ਤੋਂ ੧੩੩
	" "	(ਅ) ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥	ਪੁਨ ਭਏ ਮੁਨੀ	੩੨੦ ਤੋਂ ੩੩੬	੭੧	੧੫੪ ਤੋਂ ੧੫੫

ਨੰਬਰ	ਨਾਮ ਧਿਆਇ	ਛੰਦ	ਪਾਠ ਆਰੰਭਕ ਤੁਕਾਂਤ	ਛੰਦ ਦਾ ਅੰਕ ਕਿਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ-ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ	ਪੋਥੀ ਦਾ ਪੰਨਾ	ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ ੧੪੨੮ ਦੇ ਪੰਨੇ
੮.	ਅਥ ਚਉਬੀਸ ਅਉਤਾਰ	ਚਉਪਈ	੧ੴ ... ਅਥ ਚਉਬੀਸ	੧ ਤੋਂ ੫੪	੭੨ ਤੋਂ ੭੫	੧੫੫ ਤੋਂ ੧੬੦
੯.	ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ	(ੳ) ਕਲਸ	ਮਚੇ ਸੂਰ ਬੀਰੰ	੫੮੮ ਤੋਂ ੬੨੨	੭੬ ਤੋਂ ੭੯	੨੩੪ ਤੋਂ ੨੩੯
	"	(ਅ) ਚੌਪਈ	ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਣੇ	੮੫੯ ਤੋਂ ੮੬੪	੭੯	੨੫੪
				੫ ਤੋਂ ੮	੮੦ ਤੋਂ ੮੧	੨੫੪ ਤੋਂ ੨੫੫
੧੦.	ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ	(ੳ) ਚੌਪਈ	ਅਥ ਬਰਨ			
	"	(ਅ) ਭੁਯੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ	ਤੁਹੀ ਅਸਤੂਤੀ	੪੨੧ ਤੋਂ ੪੪੦	੮੧ ਤੋਂ ੮੨	੩੦੯ ਤੋਂ ੩੧੦
	"	(ੲ) ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ॥ ਚੌਪਈ॥	ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਕਬਦੀ	੨੪੮੦ ਤੋਂ ੨੪੯੨	੮੨ ਤੋਂ ੮੩	੫੬੮ ਤੋਂ ੫੭੦
੧੧.	ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਅਵਤਾਰ	(ੳ) ਸ੍ਰੈਯਾ ਛੰਦ	ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ	੧੪੧ ਤੋਂ ੧੫੬	੮੪ ਤੋਂ ੮੫	੫੮੧ ਤੋਂ ੫੮੩
	"	(ਅ) ਛਪੈ ਛੰਦ	ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ	੫੪੨ ਤੋਂ ੫੬੨	੮੬ ਤੋਂ ੮੭	੬੦੯ ਤੋਂ ੬੦੯
੧੨.	ਪਾਰਸ ਨਾਥ (ਰੁਦਰ ਅਵਤਾਰ)	(ੳ) ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਦ ਛੰਦ	ਬਿਤੇ ਖਰਖ ਦ੍ਵੈ	੨੧ ਤੋਂ ੨੭	੮੮	੬੭੧ ਤੋਂ ੬੭੨
	"	(ਅ) ਮੋਹਨੀ ਛੰਦ	ਜੋ ਦੇਵੀ ਭੇਵੀ	੪੫ ਤੋਂ ੧੫॥੮੬॥	੮੮ ਤੋਂ ੯੧	੬੭੩ ਤੋਂ ੬੭੭
੧੩.	ਰਾਮ ਕਲੀ	ਸ਼ਬਦ ਦਸ (੧੦)	ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰ	੧ ਤੋਂ ੧੦	੯੨ ਤੋਂ ੯੪	੭੦੯ ਤੋਂ ੭੫੨
੧੪.	ਸ੍ਰੈਯੇ (ਉਪਦੇਸ਼)	੩੩ ਸ੍ਰੈਯੇ	ਜਾਂਗਤ ਜੋਤ ਜਪੈ	੧ ਤੋਂ ੩੩	੯੫ ਤੋਂ ੯੮	੭੧੨ ਤੋਂ ੭੧੬
੧੫.	ਖਾਲਸੇ ਦੀ ਉਸਤਤਿ	੩ ਸ੍ਰੈਯੇ ਤੇ ੧ ਦੋਹਰਾ	ਜੋ ਕਿਛੂ ਲੇਖ	੧ ਤੋਂ ੪	੯੮	੭੧੬ ਤੋਂ ੭੧੭
੧੬.	ਸ਼ਸ਼ਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ	ਦੋਹਰਾ	ਸਾਂਗ ਸਰੋਹੀ	੧ ਤੋਂ ੨੭	੯੯ ਤੋਂ ੧੦੦	੭੧੭ ਤੋਂ ੭੧੮
੧੭.	ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰ	੧. ਭੁਯੰਗ ਛੰਦ	ਤੁਹੀ ਖੜਗ ਧਾਰਾ	੧ ਤੋਂ ੪੮॥੧॥	੧੦੧ ਤੋਂ ੧੦੪	੮੦੯ ਤੋਂ ੮੧੩
	"	੨. ਦੋਹਰਾ	ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕੀ ਜੋ	੩੬੬ ਤੋਂ ੩੭੬	੧੦੫	੧੩੮੫ ਤੋਂ ੧੩੮੬
	"	੩. ਚੌਪਈ	ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੇ	੩੭੭ ਤੋਂ ੪੦੫	੧੦੬ ਤੋਂ ੧੦੭	੧੩੮੬ ਤੋਂ ੧੩੮੮
੧੮.	ਜ਼ਫਰਨਾਮਹ (ਪਾ: ੧੦)	ਹਿਕਾਯਤ	ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਮਾਤ	੧ ਤੋਂ ੧੨	੧੦੮	੧੩੮੯
	"	"	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੬੪ ਤੋਂ ੬੫॥੨॥	੧੦੮	੧੩੮੬ ਤੋਂ ੧੩੯੭
	"	"	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੫੫ ਤੋਂ ੫੭॥੩॥	੧੦੯	੧੩੯੯
	"	"	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ	੧੩੮ ਤੋਂ ੧੩੯॥੪॥	"	੧੪੦੫
	"	"	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਪਯਾਲਹ	੫੦ ਤੋਂ ੫੧॥੫॥	"	੧੪੦੮
	"	"	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੩੯ ਤੋਂ ੪੦॥੬॥	"	੧੪੧੦
	"	"	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੪੮ ਤੋਂ ੪੯॥੭॥	"	੧੪੧੨

ਨੰਬਰ	ਨਾਮ ਅਧਿਆਇ	ਛੰਦ	ਪਾਠ ਆਰੰਭਕ ਤੁਕਾਂਤ	ਛੰਦ ਦਾ ਅੰਕ ਕਿਥੋਂ ਸ਼ੁਰੂ-ਕਿਥੋਂ ਤੱਕ	ਪੋਥੀ ਦਾ ਪੰਨਾ	ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਗ੍ਰੰਥ ਸਾਹਿਬ ਪੰਨਾ ੧੪੨੮ ਦੇ ਪੰਨੇ
੧੮.	ਜ਼ਫਰਨਾਮਹ (ਪਾ: ੧੦)	ਹਿਕਾਯਤ	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸੁਰਖ	੪੬ ਤੋਂ ੪੭॥੮॥	੧੦੯	੧੪੧੪
	,,	,,	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਜਾਮ	੪੩ ਤੋਂ ੪੪॥੯॥	,,	੧੪੧੬
	,,	,,	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੧੭੮ ਤੋਂ ੧੭੯ ॥੧੦॥	,,	੧੪੨੪
	,,	,,	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੫੯ ਤੋਂ ੬੦॥੧੧॥	,,	੧੪੨੭
	,,	,,	ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗਰੇ	੨੦ ਤੋਂ ੨੧॥੧੨॥	,,	੧੪੨੮

ਨੋਟ :— ਉਪਰੋਕਤ ਪਾਠ ਅੰਕ ੧ ਤੋਂ ੧੮ ਤੱਕ ਨੌ ਦਿਨ—ਅਖੰਡ ਪਤ੍ਰਨਾ—(ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ਸਾਰਾ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਨਹੀਂ ਪਤ੍ਰਨਾ)

੧੯.	ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ	ਚਪਈ	ਅਬ ਮੈਂ ਕਹੌਂ ਰਾਮ	੧ ਤੋਂ ੮੬੪ ਤਕ	੧੧੦ ਤੋਂ ੧੬੪ ਤਕ	੧੮੮ ਤੋਂ ੨੫੪ ਤਕ
੨੦.	ਪਾਠ ਬਿਧੀ	— —	— —	— —	ਤਤਕਰੇ ਤੋਂ ਅਗਲੇ ਪੰਨੇ ਤੇ	— —

ਨੋਟ :—ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ਸਾਰਾ ਸਿਰਫ ਦਸੈਹਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੀ ਪਤ੍ਰਨਾ, ਉਪਰੋਕਤ, ੧ ਤੋਂ ੧੮ ਅੰਕ ਦੀਆਂ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਪਤ੍ਰਨਾ, ਕੇਵਲ ਹੇਠ ਲਿਖੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ :—ਇਸ ਪੋਥੀ ਦੇ ਅੰਕ ੧, ਅੰਕ ੧੭, (ਅ-ੲ) ਅਤੇ ਅੰਕ ੧੩—੧੯ ਦੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਕਰਮਵਾਰ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਵੇਰਵੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪਤ੍ਰਨੀਆਂ।

੧.	(ਅੰਕ ੧)	ਜਾਪੁ ਸਾਹਿਬ	ਪੋਥੀ	ਪੰਨਾ ੧	ਤੋਂ	੯	ਤਕ
੨.	(ਅੰਕ ੧੭)	ਦੋਹਰਾ :—ਮਹਾਂ ਕਾਲ.....ਤੇ (ਚੌਪਈ) 'ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੇ ਰੱਛਾ ....'	,,	ਪੰਨਾ ੧੦੫	ਤੋਂ	੧੦੯	ਤਕ
੩,	(ਅੰਕ ੧੯)	ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ	,,	ਪੰਨਾ ੧੧੦	ਤੋਂ	੧੬੪	ਤਕ
੪.	(ਅੰਕ ੧੩)	੩੩ ਸ੍ਵੈਯੇ ਤੇ ਅੰਕ ੧ ਤੋਂ ੪ ਤਕ ਪਤ੍ਰ ਭੋਗ ਪਾਉਣਾ	,,	ਪੰਨਾ ੯੫	ਤੋਂ	੯੮	ਤਕ

੫. ਬਾਕੀ ਪੂਰਨ ਪਾਠ ਬਿਧੀ ਇਸੇ ਪੋਥੀ ਦੇ ਤਤਕਰੇ ਤੋਂ ਉਲਟਾਵੇਂ ਪੰਨੇ ਤੇ ਪਤ੍ਰੋ।

ੴ ਸ੍ਰੀ ਅਕਾਲ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਸ੍ਰੀ ਦਸੈਹਰਾ ਮਹਾਤਮ-ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪੂਜਾ-ਪਾਠ ਬਿਧੀ

(ੳ) ਪੀਹਲੇ ਨੌਂ ਦਿਨ ਦੀ ਪਾਠ ਬਿਧੀ :-

੧. ਪਾਠ ਦਸੈਹਰੇ ਤੋਂ ਨੌਂ ਦਿਨ ਪਹਿਲਾਂ ਅਸੂ ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਨਵਰਾਤਰੇ ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਅਰੰਭ ਕਰਨਾ-ਸਾਰਾ ਪਾਠ ਅਖੰਡ ਪੜ੍ਹਨਾ।

੨. ਸਮਾਂ ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਕੋਈ ਵੀ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰ ਲਿਆ ਜਾਵੇ ਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਅਰਦਾਸ ਕਰਕੇ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ।

੩. ਪਾਠ ਦੇ (ਅਰੰਭ) ਆਦਿ - ਮੱਧ - ਅੰਤ (ਸਮਾਪਤੀ) ਤੇ ਕੜਾਹ ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ, ਸ਼ਹੀਦੀ ਦੇਗ ਕਰਨੀ।

੪. ਬਾਕੀ ਦਿਨਾਂ ਵਿਚ ਸੱਤ ਪ੍ਰਕਾਰ ਦਾ ਮੇਵਾ (ਬਦਾਮ-ਗਰੀ ਖੋਪਾ-ਮੌਂਗੀ-ਛੁਹਾਰੇ-ਲਾਚੀ ਛੋਟੀ-ਲੌਂਗ-ਪਿਸਤਾ) ਪ੍ਰਸ਼ਾਦਿ ਵਰਤਾਉਣਾ।

੫. ਹਰ ਰੋਜ਼ ਪਾਠ ਅਰੰਭ ਤੋਂ ਸਮਾਪਤੀ ਤੱਕ ਧੂਪ-ਅਖੰਡ ਜੋਤ ਜਗਾਣੀ।

੬. ਨੌਂ ਦਿਨ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਪੋਥੀ ਦੇ ਪੰਨਾ ੧ ਤੋਂ ੧੦੯ ਤੱਕ ਹੀ ਪੜ੍ਹਨਾ।

੭. ਪਾਠ ਇਕ ਸਿੰਘ ਜਾਂ ਵਧ ਸਿੰਘ ਵੀ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਬਦਲਵੀਂ ਰੌਲ ਰਾਹੀਂ ਕਰ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਸਰੀਰਕ ਕ੍ਰਿਆ ਸੁਧ ਹੋਵੇ, (ਜੰਗਲ-ਮੈਦਾਨ ਜਾਣ ਉਪਰੰਤ ਇਸ਼ਨਾਨ ਕਰਕੇ ਤਾਬੇ ਬੈਠ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨਾ ਬਸਤ੍ਰ ਸ਼ੁੱਛ ਹੋਵਨ।)

(ਅ) ਦਸਵੇਂ ਨਵਰਾਤਰੇ ''ਦਸੈਸਰੇ'' ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਦੀ ਬਿਧੀ :-

ਦਸੈਹਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜ੍ਹਨਾ ਅਤੇ ਉਪਰੋਕਤ ਨੌਂ ਦਿਨ ਦੀ ਬਿਧੀ ਮੁਤਾਬਿਕ ਪੋਥੀ ਦੇ ਪੰਨਾ ੧ ਤੋਂ ੧੦੯ ਤੱਕ ਸਾਰੀਆਂ ਬਾਣੀਆਂ ਦਾ ਪਾਠ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।

ਕੇਵਲ :- ੧. ਜਾਪ ਸਾਹਿਬ, ਪੋਥੀ ਪੰਨਾ ੧ ਤੋਂ ੬ ਤੱਕ ੨. ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਾਕਾਲ..... ਪੋਥੀ ਪੰਨਾ ੧੦੫ ਤੋਂ ੧੦੯ ਤੱਕ

੩. ਸਾਰਾ ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ,, ,, ੧੧੦ ਤੋਂ ੧੬੪ ਤੱਕ ੪. ੩੩ ਸੈਯੇ ਅਤੇ ੧ ਤੋਂ ੪ ਅੰਕ ਤੱਕ (ਸੈਯੇ ੩) (ਦੋਹਰਾ ੧) ਪੋਥੀ ਪੰਨਾ ੬੫ ਤੋਂ ੬੮ ਤੱਕ। (ਇਹ ਬਾਣੀ ਦਸਮ ਦਾ ਅਨੰਦ ਸਾਹਿਬ ਹੈ) ਦਸਮ ਸਰੂਪ ਦੇ ਅਖੰਡ ਪਾਠ ਜਾਂ ਸਹਿਜ ਪਾਠ ਉਪਰੰਤ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਭੋਗ ਪਾਇਆ ਜਾਵੇ।

੫. ਪਾਠ ਸਮਾਪਤੀ ਉਪਰੰਤ ਆਰਤਾ-ਆਰਤੀ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ਕਰਨੀ।

੬. ਰਾਵਨ ਦਾ ਸਿਰ ਕੱਟੇ ਜਾਣ ਸਮੇਂ ਨਾਰੀਏਲ-ਗੰਨਾ ਤੇ ਚੁਟੰਗੇ ਦਾ ਝਟਕਣਾ ਤਿਲਕ ਲਾਉਣਾ।

੭. ਦਸੈਹਰੇ ਵਾਲੇ ਦਿਨ ਪਾਠ ਸਵੇਰੇ ਅਰੰਭ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ, ਪਹਿਲੇ ਨੌਂ ਦਿਨਾਂ ਵਾਂਗ ਪਿਛਲੇ ਪਹਿਰ ਅਰੰਭ ਨਹੀਂ ਕਰਨਾ।

ਅਦਹ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

॥ ਜਾਪੁ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਚਿਹਨ ਅਰੁ ਬਰਨ ਜਾਤਿ ਅਰੁ ਪਾਤਿ ਨਹਿਨ ਜਿਹ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ਭੇਖ ਕੋਊ ਕਹਿ ਨ ਸਕਤਿ ਕਿਹ ॥ ਅਚਲ ਮੂਰਤਿ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ਅਮਿਤੋਜ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਣਿ ਸਾਹਿ ਸਾਹਾਣਿ ਗਣਿੱਜੈ ॥ ਤ੍ਰਿਭਵਣ ਮਹੀਪ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ਨੇਤ ਨੇਤ ਬਨ ਤ੍ਰਿਣ ਕਹਤ ॥ ਤ੍ਵ ਸਰਬ ਨਾਮ ਕਥੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਨਾਮ ਬਰਣਤ ਸੁਮਤ ॥੧॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੂਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੂਪੇ ॥੨॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਲੇਖੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਾਏ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਏ ॥੩॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਠਾਮੇ ॥੪॥ ਨਮਸਤੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਰਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਧਾਮੰ ॥੫॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਢਾਹੇ ॥੬॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੀਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨਾਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਛੇਦੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਧੇ ॥੭॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਉਦਾਰੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਰੇ ॥੮॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਏਕੈ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੇਕੈ ॥

ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜੂਪੇ ॥ ੯ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭਰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਭੇਸੇ ॥੧੦॥
ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤੇ ॥ ੧੧ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧੂਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੂਤੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਅਲੋਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸੋਕੇ ॥ ੧੨ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਤਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਥਾਪੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਮਾਨੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ੧੩ ॥
ਨਮਸਤੰ ਅਗਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਾਹੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਤ੍ਰਿਬਰਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਸਰਗੇ ॥ ੧੪ ॥ ਨਮਸਤੰ ਪ੍ਰਭੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਰੰਗੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਅਭੰਗੇ ॥ ੧੫ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਗੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਰੰਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਜਲਾਸਰੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨਿਰਾਸਰੇ ॥ ੧੬ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਾਤੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਅਪਾਤੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਜ਼ਬੇ ॥ ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਅਜਥੇ ॥ ੧੭ ॥ ਅਦੇਸੰ ਅਦੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਸੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਧਾਮੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਮੇ ॥ ੧੮ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਜਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥ ੧੯ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਖਾਪੇ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਥਾਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ੨੦ ॥ ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਦੇਵੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਭੇਵੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਜਨਮੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਸੁਬਨਮੇ ॥ ੨੧ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਨੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੰਗੇ ॥ ੨੨ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥
ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਦਜਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਬਰਨੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਮਰਨੇ ॥ ੨੩ ॥ ਨਮਸਤੰ ਜਰਾਰੰ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕ੍ਰਿਤਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਧੰਧੇ ॥
ਨਮੋੱਸਤ ਅਬੰਧੇ ॥ ੨੪ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਸਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਨ੍ਰਿਬਾਕੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਰਹੀਮੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਕਰੀਮੇ ॥ ੨੫ ॥ ਨਮਸਤੰ ਅਨੰਤੇ ॥
ਨਮਸਤੰ ਮਹੰਤੇ ॥ ਨਮਸਤੱਸਤੁ ਰਾਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਸੁਹਾਗੇ ॥ ੨੬ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਸੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪੋਖੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕਰਤਾ ॥
ਨਮੋ ਸਰਬ ਹਰਤਾ ॥ ੨੭ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਗ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦਜਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ੨੮ ॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂ ਹੈਂ ॥ ੨੯ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥
ਅਨਾਮ ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥ ੩੦ ॥ ਅਧੇ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ੩੧ ॥ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗ ਹੈਂ ॥
ਅਸਰਗ ਹੈਂ ॥੩੨॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ਅਜੇ ਹੈਂ ॥ ਅਜ਼ਾਦਿ ਹੈਂ ॥੩੩॥ ਅਜਨਮ ਹੈਂ ॥ ਅਬਰਨ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭਰਨ ਹੈਂ ੩੪॥
ਅਗੰਜ ਹੈਂ ॥ ਅਭੰਜ ਹੈਂ ॥ ਅਝੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਝੰਝ ਹੈਂ ॥ ੩੫ ॥ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਰਫ਼ੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥ ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥ ੩੬ ॥ ਨ੍ਰਿਬੂਝ ਹੈਂ ॥
ਅਸੂਝ ਹੈਂ ॥ ਅਕਾਲ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਲ ਹੈਂ ॥੩੭॥ ਅਲਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਤ ਹੈਂ ॥ ਮਹੰਤ ਹੈਂ ॥੩੮॥ ਅਲੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਸ੍ਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਲੰਭ
ਹੈਂ ॥ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥੩੯॥ ਅਗੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਜੰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥੪੦॥ ਅਲੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਸੋਕ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਭ੍ਰਮ ਹੈਂ ॥੪੧॥
ਅਜੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਬਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥ ੪੨ ॥ ਅਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਨਿਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਨੇਕ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰ ਏਕ ਹੈਂ ॥ ੪੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੇ ॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭੇਵੇ ॥ ੪੪ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਕਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਉਣੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭਉਣੇ ॥ ੪੫ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਥੇ ॥ ਨ੍ਰਿਸੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥ ੪੬ ॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਭਾਨ ਭਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਤਾਨ ਤਾਨੇ ॥ ੪੭ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਤ ਨਿਰਤੇ ॥ ਨਮੋ ਨਾਦ ਨਾਦੇ ॥ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਬਾਦ ਬਾਦੇ ॥ ੪੮ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਪ੍ਰਭੰਗੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੪੯ ॥ ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾ ਨੇਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਰੂਪੇ ॥੫੦॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਸਿੱਧੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਬ੍ਰਿੱਧੇ ॥੫੧॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਗਿਆਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ੫੨ ॥ ਅਭੇਖੀ ਅਭਰਮੀ ॥ ਅਭੋਗੀ ਅਭੁਗਤੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇਸ੍ਵਰੰ ਪਰਮ ਜੁਗਤੇ ॥ ੫੩ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੇ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੇਤ ਅਪ੍ਰੇਤ ॥ ਦੇਵੇ ਸੁਧਰਮੇ ॥੫੪॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਰਾਗ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੰ ॥ ਨਮੋ ਭੂਪ ਭੂਪੇ ॥ ੫੫ ॥ ਨਮੋ ਦਾਨ ਦਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਨ ਮਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਗ ਰੋਗੇ ॥ ਨਮਸਤੰ ਇਸਨਾਨੰ ॥ ੫੬ ॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਜੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਇਸਟ ਇਸਟੇ ॥ ਨਮੋ ਤੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰੰ ॥ ੫੭ ॥ ਸਦਾ ਸੱਚਦਾ ਨੰਦ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਅਨੂਪੇ ਅਰੂਪੇ ॥ ਸਮਸਤੁਲਿ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ੫੮ ॥ ਸਦਾ ਸਿੱਧਦਾ ॥ ਬੁੱਧਦਾ ਬ੍ਰਿੱਧ ਕਰਤਾ ॥ ਅਧੋ ਉਰਧ ਅਰਧੰ ॥ ਅਘੰ ਓਘ ਹਰਤਾ ॥ ੫੯ ॥ ਪਰਮ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੰ ਪ੍ਰੋਛ ਪਾਲੰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ॥ ਸਿੱਧ ਦਾਤਾ ਦਿਆਲੰ ॥੬੦॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ॥ ਅਨਾਮੰ ਅਕਾਮੰ ॥ ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜੀ ॥ ਸਮਸਤੱਸਤੁ ਧਾਮੰ ॥ ੬੧ ॥

ਤੇਰਾ ਜੋਰੁ ॥ ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਥਲੇ ਹੈਂ ॥ ਅਭੀਤ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇ ਹੈਂ ॥ ੬੨ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਸ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਸ ਹੈਂ ॥ ੬੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ॥ ਅਨੰਦੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮਾਨੇ ॥ ਸਮਸਤੀ ਨਿਧਾਨੇ ॥ ੬੪ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਨ੍ਰਿਨਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਗੰਜੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਭੰਜੇ ॥ ੬੫ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਕਾਲੇ ॥ ਨਮਸਤ੍ਵੰ ਅਪਾਲੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦੇਸੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੇਸੇ ॥ ੬੬ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਜ ਸਾਜੇ ॥ ਨਮੋ ਸਾਹ ਸਾਹੇ ॥ ਨਮੋ ਮਾਹ ਮਾਹੇ ॥ ੬੭ ॥ ਨਮੋ ਗੀਤ ਗੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਪ੍ਰੀਤ ਪ੍ਰੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਰੋਖ ਰੋਖੇ ॥ ਨਮੋ ਸੋਖ ਸੋਖੇ ॥ ੬੮ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੋਗੇ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੀਤੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਭੀਤੰ ॥ ੬੯ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਗਿਆਨੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤਾਨੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਮੰਤ੍ਰੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਜੰਤ੍ਰੰ ॥ ੭੦ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਦ੍ਰਿੱਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਕ੍ਰਿੱਸੰ ॥ ਨਮੋ ਸਰਬ ਰੰਗੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਅਨੰਗੇ ॥ ੭੧ ॥ ਨਮੋ ਜੀਵ ਜੀਵੰ ॥ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ਅਖਿੱਜੇ ਅਭਿੱਜੇ ॥ ਸਮਸਤੰ ਪ੍ਰਸਿੱਜੇ ॥

॥ ੭੨ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬਦਾ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧੰ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ੭੩ ॥

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਕਰਮੇ ॥ ਅੰਬ੍ਰਿਤ ਧਰਮੇ ॥ ਅਖੱਲ ਜੋਗੇ ॥ ਅਚੱਲ ਭੋਗੇ ॥ ੭੪ ॥ ਅਚੱਲ ਰਾਜੇ ॥ ਅਟੱਲ ਸਾਜੇ ॥ ਅਖੱਲ ਧਰਮੰ ॥ ਅਲੱਖ ਕਰਮੰ ॥ ੭੫ ॥ ਸਰਬੰ ਦਾਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਭਾਨੇ ॥ ਸਰਬੰ ਮਾਨੇ ॥ ੭੬ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਭੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥ ੭੭ ॥ ਸਰਬੰ ਦੇਵੰ ॥ ਸਰਬ ਭੇਵੰ ॥ ਸਰਬੰ ਕਾਲੇ ॥ ਸਰਬੰ ਪਾਲੇ ॥ ੭੮ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਤ੍ਰਿਮਾਨ ਦੇਵ ਅਭੇਵ ਆਦਿ ਉਦਾਰ ॥ ਸਰਬ ਪਾਲਕ ਸਰਬ ਘਾਲਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪੁਨਿ ਕਾਲ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਰਾਜਹੀ ਅਵਧੂਤ ਰੂਪ ਰਿਸਾਲ ॥ ੭੯ ॥ ਨਾਮ ਠਾਮ ਨ ਜਾਤਿ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਰੇਖ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਉਦਾਰ ਮੂਰਤਿ ਅਜੋਨਿ ਆਦਿ ਅਸੇਖ ॥ ਦੇਸ ਔਰ ਨ ਭੇਸ ਜਾਕਰ ਰੂਪ ਰੇਖ ਨ ਰਾਗ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਹੁਇ ਫੈਲਿਓ ਅਨੁਰਾਗ ॥ ੮੦ ॥ ਨਾਮ ਕਾਮ ਬਿਹੀਨ ਪੇਖਤ ਧਾਮ ਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਹਿ ॥ ਸਰਬ ਮਾਨ ਸਰਬੱਤ੍ਰ ਮਾਨ ਸਦੈਵ ਮਾਨਤ ਤਾਹਿ ॥ ਏਕ ਮੂਰਤਿ ਅਨੇਕ ਦਰਸਨ ਕੀਨ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ॥ ਖੇਲ ਖੇਲ ਅਖੇਲ ਖੇਲਨ ਅੰਤ ਕੋ ਫਿਰ ਏਕ ॥ ੮੧ ॥ ਦੇਵ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਬੇਦ ਅਉਰ ਕਤੇਬ ॥ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨ ਜਾਤ ਪਾਤ ਸੁ ਜਾਨਈ ਕਿਹ ਜੇਬ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਕਰਿ ਜਨਮ ਮਰਨ ਬਿਹੀਨ ॥ ਚੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਚਤੁਰ ਚੱਕ ਮਾਨਈ ਪੁਰ ਤੀਨ ॥ ੮੨ ॥ ਲੋਕ ਚਉਦਹ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਗੁ ਜਾਪਹੀ ਜਿਹ ਜਾਪ ॥ ਆਦਿ ਦੇਵ ਅਨਾਦਿ ਮੂਰਤਿ ਥਾਪਿਓ ਸਭੈ ਜਿਹ ਥਾਪ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਪੁਨੀਤ ਮੂਰਤਿ ਪੂਰਨ ਪੁਰਖੁ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਬਿਸ੍ਵ ਰਚਿਓ ਸੁਯੰਭਵ ਗੜਨ ਭੰਜਨਹਾਰ ॥ ੮੩ ॥ ਕਾਲ ਹੀਨ ਕਲਾ ਸੰਜੁਗਤਿ ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਆਦੇਸ ॥ ਧਰਮ ਧਾਮ ਸੁ ਭਰਮ ਰਹਤ ਅਭੂਤ ਅਲਖ ਅਭੇਸ ॥ ਅੰਗ ਰਾਗ ਨ ਰੰਗ ਜਾਕਹਿ ਜਾਤਿ ਪਾਤਿ ਨ ਨਾਮ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਦੁਸਟ ਭੰਜਨ ਮੁਕਤਿ ਦਾਇਕ ਕਾਮ ॥ ੮੪ ॥ ਆਪ ਰੂਪ ਅਮੀਕ ਅਨਉਸਤਤਿ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਵਧੂਤ ॥ ਗਰਬ ਗੰਜਨ ਸਰਬ ਭੰਜਨ ਆਦਿ ਰੂਪ ਅਸੂਤ ॥ ਅੰਗ ਹੀਨ ਅਭੰਗ ਅਨਾਤਮ ਏਕ ਪੁਰਖ ਅਪਾਰ ॥ ਸਰਬ ਲਾਇਕ ਸਰਬ ਘਾਇਕ ਸਰਬ ਕੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰ ॥ ੮੫ ॥ ਸਰਬ ਗੰਤਾ ਸਰਬ ਹੰਤਾ ਸਰਬ ਤੇ ਅਨਭੇਖ ॥ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਜਾਨਹੀ ਜਿਹ ਰੂਪ ਰੰਗ ਅਰੁ ਰੇਖ ॥ ਪਰਮ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਜਾਕਹਿ ਨੇਤ ਭਾਖਤ ਨਿੱਤ ॥ ਕੋਟਿ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਪੁਰਾਨ ਸਾਸਤ੍ਰ ਨ ਆਵਹੀ ਵਹੁ ਚਿੱਤਿ ॥ ੮੬ ॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ਮਹਿਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਨੰਗ ॥ ੮੭ ॥ ਅਨਭਉ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਨਿਸਦਿਨ ਅਨਾਸ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹੁ ॥ ੮੮ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ॥ ਭਾਨਾਨ ਭਾਨ ॥ ਦੇਵਾਨ ਦੇਵ ॥

ਉਪਮਾ ਮਹਾਨ ॥ ੮੯ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਨ ਇੰਦ੍ਰ ॥ ਬਾਲਾਨ ਬਾਲ ॥ ਰੰਕਾਨ ਰੰਕ ॥ ਕਾਲਾਨ ਕਾਲ ॥ ੯੦ ॥ ਅਨਭੂਤ ਅੰਗ ॥ ਆਭਾ ਅਭੰਗ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਅਪਾਰ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਉਦਾਰ ॥ ੯੧ ॥ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਨਿਰਭੈ ਨਿਕਾਮ ॥ ਅਤਿ ਦੁਤਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਮਿਤਿ ਗਤਿ ਅਖੰਡ ॥੯੨॥ ਆਲਿਸਜ ਕਰਮ ॥ ਆਦ੍ਰਿਸਜ ਧਰਮ ॥ ਸਰਬਾ ਭਰਣਾਢਯ ॥ ਅਨਡੰਡ ਬਾਢਯ ॥ ੯੩ ॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗੋਬਿੰਦੇ ॥ ਮੁਕੰਦੇ ॥ ਉਦਾਰੇ ॥ ਅਪਾਰੇ ॥ ੯੪ ॥ ਹਰੀਅੰ ॥ ਕਰੀਅੰ ॥ ਨ੍ਰਿਨਾਮੇ ॥ ਅਕਾਮੇ ॥ ੯੫ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਤਾ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਹਰਤਾ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਜਾਨੇ ॥ ੯੬ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭਰਤੀ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਲੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਕਾਲੇ ॥ ੯੭ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਸੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਾਸੇ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਮਾਨਜੈ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਦਾਨਜੈ ॥ ੯੮ ॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਨ ਸੱਤ੍ਰੇ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ ॥ ਨ ਭਰਮੰ ॥ ਨ ਭਿੱਤ੍ਰੇ ॥ ੯੯ ॥ ਨ ਕਰਮੰ ॥ ਨ ਕਾਏ ॥ ਅਜਨਮੰ ॥ ਅਜਾਏ ॥੧੦੦॥ ਨ ਚਿੱਤ੍ਰੇ ॥ ਨ ਮਿੱਤ੍ਰੇ ॥ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥ ਪਵਿੱਤ੍ਰੇ ॥ ੧੦੧ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਸੈ ॥ ਅਦੀਸੈ ॥ ਅਦ੍ਰਿਸੈ ॥ ਅਕ੍ਰਿਸੈ ॥ ੧੦੨ ॥

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤੇ ॥ ਕਿ ਆਛਿੱਜ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਆਗੰਜ ਕਰਮੈ ॥ ਕ੍ਰਿ ਆਭੰਜ ਭਰਮੈ ॥ ੧੦੩ ॥ ਕਿ ਆਭਿੱਜ ਲੋਕੈ ॥ ਕਿ ਆਦਿੱਤ ਸੋਕੈ ॥ ਕਿ ਅਵਦੂਤ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਬਿਭੂਤ ਕਰਨੈ ॥ ੧੦੪ ॥ ਕਿ ਰਾਜੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ਕਿ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਆਸੋਕ ਬਰਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਾ ਅਭਰਨੈ ॥ ੧੦੫ ॥ ਕਿ ਜਗਤੰ ਕ੍ਰਿਤੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਤ੍ਰੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਬ੍ਰਹਮੰ ਸਰੂਪੈ ॥ ਕਿ ਅਨਭਉ ਅਨੂਪੈ ॥ ੧੦੬ ॥ ਕਿ ਆਦਿ ਅਦੇਵ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਆਪ ਅਭੇਵ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਿਹੀਨੈ ॥ ਕਿ ਏਕੈ ਅਧੀਨੈ ॥ ੧੦੭ ॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਰਜ਼ਾਕੈ ॥ ਰਹੀਮੈ ਰਿਹਾਕੈ ॥ ਕਿ ਪਾਕ ਬਿਐਬ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਗ਼ੈਬੁਲ ਗ਼ੈਬ ਹੈਂ ॥ ੧੦੮ ॥ ਕਿ ਅਫ਼ਵੂਲ ਗੁਨਾਹ ਹੈਂ ਕਿ ਸਾਹਾਨ ਸਾਹ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਰਨ ਕੁਨਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈਂ ॥ ੧੦੯ ॥ ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਰਮੰ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਦਲੀ ਹੈਂ ॥ ੧੧੦ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦਾਨਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗਉਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਉਨੈ ॥ ੧੧੧ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸਾਜੈ ॥ ੧੧੨ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੀਨੈਂ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਲੀਨੈਂ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਾਹੋ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਹੋ ॥ ੧੧੩ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਲੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪਾਲੈ ॥ ੧੧੪ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਖੀ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੇਖੀ ॥ ੧੧੫ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਕਾਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥

ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਸੋਖੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪੋਖੈ ॥ ੧੧੬ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਤ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਪ੍ਰਾਣੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਦੇਸੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭੇਸੈ ॥ ੧੧੭ ॥
ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨਜੈ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਧਾਨਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਜਾਪਜੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਥਾਪਜੈ ॥ ੧੧੮ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਭਾਨੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਮਾਨੈ ॥
ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੈ ॥ ਕਿ ਸਰਬਤ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੈ ॥ ੧੧੯ ॥ ਕਿ ਸਰਬੰ ਕਲੀਮੈ ॥ ਕਿ ਪਰਮੰ ਫ਼ਹੀਮੈ ॥ ਕਿ ਆਕਲ ਅਲਾਮੈ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਲਾਮੈ ॥
੧੨੦ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਵਜੂ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਰੁਜੂ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮੈ ॥ ਸਲੀਖ਼ਤ ਮੁਦਾਮੈ ॥ ੧੨੧ ॥ ਗਨੀਮੁਲ ਸ਼ਿਕਸਤੈ ॥
ਗਰੀਮੁਲ ਪਰਸਤੈ ॥ ਬਿਲੰਦੁਲ ਮਕਾਨੈਂ ॥ ਜ਼ਮੀਨੁਲ ਜ਼ਮਾਨੈਂ ॥ ੧੨੨ ॥ ਤਮੀਜ਼ੁਲ ਤਮਾਮੈ ॥ ਰੁਜ਼ੂਅਲ ਨਿਧਾਨੈ ॥ ਹਰੀਫ਼ੁਲ ਅਜ਼ੀਮੈ ॥
ਰਜ਼ਾਇਕ ਯਕੀਨੈਂ ॥ ੧੨੩ ॥ ਅਨੇਕੁਲ ਤਰੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦ ਹੈਂ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਜ਼ੀਜ਼ੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਹੈਂ ॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ਼ ਹੈਂ ॥ ੧੨੪ ॥
ਨਿਰੁਕਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਮੁਕਤ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੁਗਤਿ ਸੂਧਾ ਹੈਂ ॥ ੧੨੫ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਭੈਦੀ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥
ਸਮਸਤੋ ਪਰਾਜ ਹੈਂ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਜ ਹੈਂ ॥ ੧੨੬ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵਲ ਅਕਾਮ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥
ਅਗਾਧਿ ਹੈਂ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ੧੨੭ ॥ ਓਅੰ ਆਦਿ ਰੂਪੈ ॥ ਅਨਾਦਿ ਸਰੂਪੈ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ੧੨੮ ॥ ਤ੍ਰਿਬਰਗੀ ਤ੍ਰਿਬਾਧੇ ॥
ਅਗੰਜੇ ਅਗਾਧੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਰਬ ਭਾਗੇ ॥ ਸੁ ਸਰਬਾ ਅਨੁਰਾਗੇ ॥ ੧੨੯ ॥ ਤ੍ਰਿਭੁਗਤ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਛਿੱਜ ਹੈਂ ਅਛੂਤ ਹੈਂ ॥
ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀਉਲ ਪ੍ਰਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ੧੩੦ ॥ ਨਿਰੁਕਤ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਹੈਂ ॥ ਬਿਭੁਗਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥
ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ੧੩੧ ॥ ਨਿਰੁਕਤ ਸਦਾ ਹੈਂ ॥ ਬਿਭੁਗਤਿ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਅਨਉਕਤਿ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਜੁਗਤਿ ਅਨੂਪ ਹੈਂ ॥ ੧੩੨ ॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥

ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ੧੩੩ ॥ ਅਭਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਕਰਮ ਹੈਂ ॥
ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ਜੁਗਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ੧੩੪ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਬੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ਅਧੂਤ ਹੈਂ ॥ ੧੩੫ ॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਉਦਾਸ ਹੈਂ ॥ ਅਧੰਧ ਹੈਂ ॥
ਅਬੰਧ ਹੈਂ ॥ ੧੩੬ ॥ ਅਭਗਤ ਹੈਂ ॥ ਬਿਰਕਤ ਹੈਂ ॥ ਅਨਾਸ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ੧੩੭ ॥ ਨਿਚਿੰਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁਨਿੰਤ ਹੈਂ ॥ ਅਲਿੱਖ ਹੈਂ ॥
ਅਦਿੱਖ ਹੈਂ ॥ ੧੩੮ ॥ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ਅਢਾਹ ਹੈਂ ॥ ਅਗਾਹ ਹੈਂ ॥ ੧੩੯ ॥ ਅਸੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਭ ਹੈਂ ॥ ਅਨੀਲ ਹੈਂ ॥
ਅਨਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ੧੪੦ ॥ ਅਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਨਿੱਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਤ ਹੈਂ ॥ ਅਜਾਦਿ ਹੈਂ ॥ ੧੪੧ ॥

ਚਰਪਟ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸਰਬੰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗੰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਖਿਆਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਗਿਆਤਾ ॥ ੧੪੨ ॥
ਸਰਬੰ ਹਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਸਰਬੰ ਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ੧੪੩ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਧਰਮੰ ॥ ਸਰਬੰ ਜੁਗਤਾ ॥ ਸਰਬੰ ਮੁਕਤਾ ॥੧੪੪॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਨਮੋ ਨਰਕ ਨਾਸੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ॥ ਅਨੰਗੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਭੰਗੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੪੫ ॥

ਪ੍ਰਮਾਥੀ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੇ ॥ ਅਗਾਧਿ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨ੍ਰਿਬਾਧਿ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੪੬ ॥ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਮੇ ॥ ਨ੍ਰਿਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਰਬੰਗੀ ਅਨੂਪੇ ॥ ੧੪੭ ॥ ਨ ਪੋਤ੍ਰੇ ਨ ਪੁਤ੍ਰੇ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੇ ਨ ਮਿਤ੍ਰੇ ॥ ਨ ਤਾਤੇ ਨ ਮਾਤੇ ॥ ਨ ਜਾਤੇ ਨ ਪਾਤੇ ॥ ੧੪੮ ॥ ਨ੍ਰਿਸਾਕੰ ਸਰੀਕ ਹੈਂ ॥ ਅਮਿਤੋ ਅਮੀਕ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵੰ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥ ੧੪੯ ॥

ਭਗਵਤੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਿ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਸਲਾਮ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਕਲਾਮ ਹੈਂ ॥੧੫੦॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਮਾਗ਼ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਚਰਾਗ਼ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥ ੧੫੧ ॥ ਕਿ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੰਦ ਹੈ ॥ ਕਿ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਿੰਦ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ੧੫੨ ॥ ਗਨੀਮੁਲ ਖਿਰਾਜ ਹੈਂ ॥ ਗਰੀਬੁਲ ਨਿਵਾਜ਼ ਹੈਂ ॥ ਹਰੀਫ਼ੁਲ ਸ਼ਿੰਕਨ ਹੈ ॥ ਹਿਰਾਸੁਲ ਫ਼ਿੰਕਨ ਹੈਂ ॥ ੧੫੩ ॥ ਕਲੰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮ ਹੈਂ ॥ ਰਜ਼ਾਇਕ ਰਹੀਮ ਹੈਂ ॥ ੧੫੪ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਜ਼ੁਬਾਂ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਕਿਰਾਂ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਨਰਕੰ ਪ੍ਰਣਾਸ ਹੈਂ ॥ ਬਹਿਸ਼ਤੁਲ ਨਿਵਾਸ ਹੈਂ ॥ ੧੫੫ ॥ ਕਿ ਸਰਬੁਲ ਗਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਰਵੰਨ ਹੈਂ ॥ ਤਮਾਮੁਲ ਤਮੀਜ਼ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਜ਼ੀਜ਼ ਹੈਂ ॥ ੧੫੬ ॥ ਪਰੰ ਪਰਮ ਈਸ ਹੈਂ ॥ ਸਮਸਤੁਲ ਅਦੀਸ ਹੈਂ ॥ ਅਦੇਸੁਲ ਅਲੇਖ ਹੈਂ ॥ ਹਮੇਸੁਲ ਅਭੇਖ ਹੈਂ ॥ ੧੫੭ ॥ ਜ਼ਿਮੀਨੁਲ ਜ਼ਮਾ ਹੈਂ ॥ ਅਮੀਕੁਲ ਇਮਾ ਹੈਂ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਜ਼ੁਰਅਤਿ ਜਮਾਲ ਹੈਂ ॥ ੧੫੮ ॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਪ੍ਰਕਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਸੁਬਾਸ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਜਬ ਸਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਬਿਭੂਤ ਹੈਂ ॥ ੧੫੯ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਪਸਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਆਤਮ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਚਲੰ ਅਨੰਗ ਹੈਂ ॥ ਕਿ ਅਮਿਤੋ ਅਭੰਗ ਹੈਂ ॥ ੧੬੦ ॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨਿ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਗੁਨਿ ਗਨ ਮੁਦਾਮ ॥ ਅਰਿ ਬਰ ਅਗੰਜ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਪ੍ਰਭੰਜ ॥੧੬੧॥ ਅਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਸਲਾਮ ॥ ਹਰਿ ਨਰ ਅਖੰਡ ॥ ਬਰ ਨਰ ਅਮੰਡ ॥ ੧੬੨ ॥ ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਮੁਨਿ ਮਨ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮੁਦਾਮ ॥ ੧੬੩ ॥ ਅਨਛਿਜ ਅੰਗ ॥ ਆਸਨ ਅਭੰਗ ॥ ਉਪਮਾ ਅਪਾਰ ॥ ਗਤਿ ਮਿਤਿ ਉਦਾਰ ॥ ੧੬੪॥ ਜਲ ਥਲ ਅਮੰਡ ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਅਭੰਡ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੰਤ ॥ ਦਿਸ ਵਿਸ ਬਿਅੰਤ ॥ ੧੬੫ ॥ ਅਨਭਵ ਅਨਾਸ ॥ ਧ੍ਰਿਤਧਰ ਧੁਰਾਸ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ॥ ਏਕੈ ਸਦਾਹੁ ॥ ੧੬੬ ॥ ਓਅੰਕਾਰਿ ਆਦਿ ॥ ਕਥਨੀ ਅਨਾਦਿ ॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖਿਆਲ ॥ ਗੁਰ ਬਰ ਅਕਾਲ ॥੧੬੭॥ ਘਰ ਘਰ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਚਿਤ ਚਰਨ ਨਾਮ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਗਾਤ ॥ ਆਜਿਜ਼ ਨ ਬਾਤ ॥ ੧੬੮ ॥ ਅਨਭੰਜ ਗਾਤ ॥ ਅਨਰੰਜ ਬਾਤ ॥ ਅਨਟੁਟ ਭੰਡਾਰ ॥ ਅਨਠਟ ਅਪਾਰ ॥ ੧੬੯ ॥ ਅਡੀਠ ਧਰਮ ॥ ਅਤ ਢੀਠ ਕਰਮ ॥ ਅਣਬ੍ਰਣ ਅਨੰਤ ॥ ਦਾਤਾ ਮਹੰਤ ॥ ੧੭੦ ॥

ਹਰਿਬੋਲਮਨਾ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਘਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ਹੈਂ ॥ ੧੭੧ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਕਲਿ ਕਾਰਨ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਉਬਾਰਨ ਹੈਂ ॥੧੭੨॥ ਧ੍ਰਿਤ ਕੇ ਧਰਨ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਕੇ ਕਰਨ ਹੈਂ ॥ ਮਨ ਮਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥ ਜਗ ਜਾਨਿਯ ਹੈਂ ॥ ੧੭੩ ॥ ਸਰਬੰ ਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੰ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਸਿਯ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਨਾਸਿਯ ॥ ੧੭੪ ॥ ਕਰੁਣਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਜਗਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ੧੭੫ ॥ ਬ੍ਰਹਮੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਖੰਡਸ ਹੈਂ ॥ ਪਰ ਤੇ ਪਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ੧੭੬ ॥ ਅਜਪਾ ਜਪ ਹੈਂ ॥ ਅਥਪਾ ਥਪ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥੧੭੭॥ ਅੰਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਧਰਣੀ ਧ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ੧੭੮ ॥ ਅਮਿਤੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਹੈਂ ॥ ਅਕ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ੧੭੯ ॥ ਅਜਥਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਅਮ੍ਰਿਤਾ ਮ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਨਰ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਖਲ ਘਾਇਕ ਹੈਂ ॥੧੮੦॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਹੈਂ ॥ ਕਰੁਣਾਲਯ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬ ਪਾਇਕ ਹੈਂ ॥ ੧੮੧ ॥ ਭਵ ਭੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਅਰਿ ਗੰਜਨ ਹੈਂ ॥ ਰਿਪੁ ਤਾਪਨ ਹੈਂ ॥ ਜਪ ਜਾਪਨ ਹੈਂ ॥ ੧੮੨ ॥ ਅਕਲੰ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬਾ ਕ੍ਰਿਤ ਹੈਂ ॥ ਕਰਤਾ ਕਰ ਹੈਂ ॥ ਹਰਤਾ ਹਰਿ ਹੈਂ ॥ ੧੮੩ ॥ ਪਰਮਾਤਮ ਹੈਂ ॥ ਸਰਬਾਤਮ ਹੈਂ ॥ ਆਤਮ ਬਸ ਹੈਂ ॥ ਜਸ ਕੇ ਜਸ ਹੈਂ ॥ ੧੮੪ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਸੂਰਜ ਸੂਰਜੇ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰ ਚੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੇ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ॥ ਨਮੋ ਅੰਧਕਾਰੇ ਨਮੋ ਤੇਜ ਤੇਜੇ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੰਦ ਬ੍ਰਿੰਦੇ ਨਮੋ ਬੀਜ ਬੀਜੇ ॥ ੧੮੫ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਤੱਤੰ ਅਤੱਤੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੋਗੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੇ ਨਮੋ ਧਿਆਨ ਧਿਆਨੇ ॥ ੧੩੬ ॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਗਿਆਨੇ ॥ ਨਮੋ ਭੋਜ ਭੋਜੇ ਨਮੋ ਪਾਨ ਪਾਨੇ ॥ ਨਮੋ ਕਲਹ ਕਰਤਾ ਨਮੋ ਸਾਂਤ ਰੂਪੇ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰੇ ਅਨਾਦੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੮੭ ॥ ਕਲੰਕਾਰ ਰੂਪੇ ਅਲੰਕਾਰ ਅਲੰਕੇ ॥ ਨਮੋ ਆਸ ਆਸੇ ਨਮੋ ਬਾਂਕ ਬੰਕੇ ॥ ਅਭੰਗੀ ਸਰੂਪੇ ਅਨੰਗੀ ਅਨਾਮੇ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਤ੍ਰਿਕਾਲੇ ਅਨੰਗੀ ਅਕਾਮੇ ॥ ੧੮੮ ॥

ਏਕ ਅਛਰੀ ਛੰਦ ॥ ਅਜੈ ॥ ਅਲੈ ॥ ਅਭੈ ॥ ਅਬੈ ॥ ੧੮੯ ॥ ਅਭੂ ॥ ਅਜੂ ॥ ਅਨਾਸ ॥ ਅਕਾਸ ॥ ੧੯੦ ॥ ਅਗੰਜ ॥ ਅਭੰਜ ॥ ਅਲੱਖ ॥ ਅਭੱਖ ॥ ੧੯੧ ॥ ਅਕਾਲ ॥ ਦਿਆਲ ॥ ਅਲੇਖ ॥ ਅਭੇਖ ॥ ੧੯੨ ॥ ਅਨਾਮ ॥ ਅਕਾਮ ॥ ਅਗਾਹ ॥ ਅਢਾਹ ॥ ੧੮੩ ॥ ਅਨਾਥੇ ॥ ਪ੍ਰਮਾਥੇ ॥ ਅਜੋਨੀ ॥ ਅਮੋਨੀ ॥ ੧੯੪ ॥ ਨ ਰਾਗੇ ॥ ਨ ਰੰਗੇ ॥ ਨ ਰੂਪੇ ॥ ਨ ਰੇਖੇ ॥ ੧੯੫ ॥ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ॥ ਅਲੇਖੇ ॥ ੧੯੬ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਨਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਪ੍ਰਣਾਸੇ ॥ ਅਗੰਜੁਲ ਅਨਾਮੇ ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੇ ॥ ਨ੍ਰਿਕਾਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ਸਮਸਤੁਲ ਸਰੂਪੇ ॥
ਕੁਕਰਮੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਸੁਧਰਮੰ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੯੭ ॥ ਸਦਾ ਸਚਦਾਨੰਦ ਸਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ॥ ਕਰੀਮੁਲ ਕੁਨਿੰਦਾ
ਸਮਸਤੁਲ ਨਿਵਾਸੀ ॥ ਅਜਾਇਬ ਬਿਭੂਤੇ ਗਜਾਇਬ ਗਨੀਮੇ ॥ ਹਰੀਅੰ ਕਰੀਅੰ
ਕਰੀਮੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥ ੧੯੮ ॥ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਵਰਤੀ ਚੱਤ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰ ਭੁਗਤੇ ॥
ਸੁਯੰਭਵ ਸੁਭੰ ਸਰਬਦਾ ਸਰਬ ਜੁਗਤੇ ॥ ਦੁਕਾਲੰ ਪ੍ਰਣਾਸੀ
ਦਇਆਲੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਅੰਗ ਸੰਗੇ
ਅਭੰਗੀ ਬਿਭੂਤੇ ॥ ੧੯੯ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪੂਤ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਉਤਾਰ ਖਾਸੇ ਦਸਖਤ ਕਾ

ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਅਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੀ ਰੱਛਾ ਹਮਨੈ ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਦੀ ਰੱਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥
ਸਰਬ ਕਾਲ ਜੀ ਦੀ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥ ਸਰਬ ਲੋਹ ਜੀ ਦੀ ਸਦਾ ਰਛਿਆ ਹਮਨੈ ॥

ਆਗੇ ਲਿਖਾਰੀ ਕੇ ਦਸਖਤ

ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਪ੍ਰਣਵੋ ਆਦਿ ਏਕੰਕਾਰਾ ॥ ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ ਕੀਓ ਪਸਾਰਾ ॥
ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਬਗਤ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਲੋਕ ਚੱਤ੍ਰਦਸ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥੧॥ ਹਸਤ ਕੀਟ ਕੇ ਬੀਚ ਸਮਾਨਾ ॥
ਰਾਵ ਰੰਕ ਜਿਹ ਇਕ ਸਰ ਜਾਨਾ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਲਖ ਪੁਰਖੁ ਅਬਿਗਾਮੀ ॥ ਸਭ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ॥੨॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅੱਛੈ ਅਨਭੇਖਾ ॥
ਰਾਗ ਰੰਗ ਜਿਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖਾ ॥ ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਸਭਹੂੰ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖੁ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਕਾਰਾ ॥੩॥
ਬਰਨ ਚਿਹਨ ਜਿਹ ਜਾਤ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਸੱਤ੍ਰੁ ਮਿਤਰ ਜਿਹ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤਾ ॥ ਸਭ ਤੇ ਦੂਰਿ ਸਭਨ ਤੇ ਨੇਰਾ ॥
ਜਲ ਥਲ ਮਹੀਅਲ ਜਾਹਿ ਬਸੇਰਾ ॥੪॥ ਅਨਹਦ ਰੂਪ ਅਨਾਹਦ ਬਾਨੀ ॥ ਚਰਨ ਸਰਨ ਜਿਹ ਬਸਤ ਭਵਾਨੀ ॥
ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਅੰਤੁ ਨਹੀ ਪਾਇਓ ॥ ਨੇਤ ਨੇਤ ਮੁਖ ਚਾਰ ਬਤਾਇਓ ॥੫॥ ਕੋਟਿ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪਇੰਦ੍ਰ ਬਨਾਏ ॥

ਬ੍ਰਹਮਾ ਰੁਦ੍ਰ ਉਪਾਏ ਖਪਾਏ ॥ ਲੋਕ ਚੱਤ੍ਰ ਦਸ ਖੇਲ ਰਚਾਇਓ ॥ ਬਹੁਰ ਆਪ ਹੀ ਬੀਚ ਮਿਲਾਇਓ ॥ ੬ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਅਪਾਰਾ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਰਚੇ ਸੁਭ ਚਾਰਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਕਹਾਨੀ ॥ ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੀ ॥ ੭ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਜਿਹ ਜਾਤ ਨ ਪਾਤਾ ॥ ਏਕ ਰੰਗ ਕਾਹੂ ਨਹੀ ਰਾਤਾ ॥ ਸਰਬ ਜੋਤ ਕੇ ਬੀਚ ਜਮਾਨਾ ॥ ਸਭਹੂੰ ਸਰਬ ਠੌਰ ਪਹਿਚਾਨਾ ॥ ੮ ॥ ਕਾਲ ਰਹਤ ਅਨਕਾਲ ਸਰੂਪਾ ॥ ਅਲਖ ਪੁਰਖੁ ਅਬਗਤ ਅਵਧੂਤਾ ॥ ਜਾਤ ਪਾਤ ਜਿਹ ਚਿਹਨ ਨ ਬਰਨਾ ॥ ਅਬਗਤ ਦੇਵ ਅਛੈ ਅਨਭਰਮਾ ॥ ੯ ॥ ਸਭ ਕੋ ਕਾਲ ਸਭਨ ਕੋ ਕਰਤਾ ॥ ਰੋਗ ਸੋਗ ਦੋਖਨ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਏਕ ਚਿੱਤ੍ਰ ਜਿਹ ਇਕ ਛਿਨ ਧਿਆਇਓ ॥ ਕਾਲ ਫਾਸ ਕੇ ਬੀਚ ਨ ਆਇਓ ॥ ੧੦ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਏਕ ਸਮੈ ਸ੍ਰੀ ਆਤਮਾ ਉਚਰਿਓ ਮਤ ਸਿਉ ਬੈਨ ॥ ਸਭ ਪ੍ਰਤਾਪ ਜਗਦੀਸ ਕੋ ਕਹੋ ਸਗਲ ਬਿਧ ਤੈਨ ॥੧॥੨੦੧॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਆਤਮਾ ਸਰੁਪ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਧਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹੋ ਸਗਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ੨॥੨੦੨॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹ ਜੀਤਬ ਕਹ ਮਰਨ ਹੈ ਕਵਨ ਸੁਰਗ ਕਹ ਨਰਕ ॥ ਕੋ ਸੁਘਤਾ ਕੋ ਮੂੜਤਾ ਕਹਾ ਤਰਕ ਅਵਤਰਕ ॥੩॥੨੦੩॥ਦੋਹਰਾ॥ ਕੋ ਨਿੰਦਾ ਜਸ ਹੈ ਕਵਨ ਕਵਨ ਪਾਪ ਕਹ ਧਰਮ ॥ ਕਵਨ ਜੋਗ ਕੋ ਭੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ਕਰਮ ਅਪਕਰਮ ॥ ੪ ॥ ੨੦੪ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹੋ ਸੁ ਸਮ ਕਾ ਸੋ ਕਹੈ ਦਮ ਕੋ ਕਹਾ ਕਹੰਤ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਦਾਤਾ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੰਤ ਕੋ ਮੰਤ ॥ ੫ ॥ ੨੦੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਰੰਕ ਰਾਜਾ ਕਵਨ ਹਰਖ ਸੋਗ ਹੈ ਕਵਨ ॥ ਕੋ ਰੋਗੀ ਰਾਗੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਤੱਤ ਮੁਹਿ ਤਵਨ ॥ ੬ ॥ ੨੦੬ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਵਨ ਰਿਸਟ ਕੋ ਪੁਸਟ ਹੈ ਕਹਾ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕਵਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕੋ ਭ੍ਰਿਸਟ ਹੈ ਕਹੋ ਸਕਲ ਬਿਸਥਾਰ ॥ ੭ ॥ ੨੦੭ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਕਰਮ ਕੋ ਕਰਮ ਹੈ ਕਹਾ ਭਰਮ ਕੋ ਨਾਸ ॥ ਕਹਾ ਚਿਤਨ ਕੀ ਚੇਸਟਾ ਕਹਾ ਅਚੇਤ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੮ ॥ ੨੦੮ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਹਾ ਨੇਮ ਸੰਜਮ ਕਹਾ ਕਹਾ ਗਿਆਨ ਅਗਿਆਨ ॥ ਕੋ ਰੋਗੀ ਸੋਗੀ ਕਵਨ ਕਹਾ ਧਰਮ ਕੀ ਹਾਨ ॥ ੯ ॥ ੨੦੯ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋ ਸੂਰਾ ਸੁੰਦਰ ਕਵਨ ਕਹਾ ਜੋਗ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਕੋ ਦਾਤਾ ਗਿਆਨੀ ਕਵਨ ਕਹੋ ਬਿਚਾਰ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ੧੦ ॥ ੨੧੦ ॥

ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਦੀਰਘ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੰਭਣ ਅਸੁਰ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਪਤਤ ਉਧਾਹਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਗੂਤ ਗਤੇ ॥ ਅਛੈ ਅਖੰਡੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੇ ਖੰਡ ਉਦੰਡੇ ਅਲਖ ਮਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ

ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਛਤ੍ਰ ਛਿਤੇ ॥ ੧ ॥ ੨੧੧ ॥ ਅਸੁਰੀ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਪੁਸਟ ਉਦੰਡਣ ਰੂਪ ਅਤੇ ॥ ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਹੰਡਣ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਣ ਮਹਖ ਮਥੇ ॥ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ੨ ॥ ੨੧੨ ॥ ਡਾਵਰੂ ਡਵੰਕੈ ਬਬਰ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥ ਲੰਕੁੜੀਆ ਫਾਧੈ ਆਯੁਧ ਬਾਧੈ ਸੈਨ ਬਿਮਰਦਨ ਕਾਲ ਅਸੁਰੰ ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕੈ ਭੂਖਣ ਦਮਕੈ ਅਤਿ ਸਿਤ ਝਮਕੈ ਫੂੰਕ ਫਨੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਰੰਮ ਕਪਰਦਨ ਦੈਤ ਜਿਣੰ ॥ ੩ ॥ ੨੧੩ ॥ ਚੰਡਾਸੁਰ ਚੰਡਣ ਮੁੰਡ ਬਿਮੁੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਖੂਨ ਖਿਤੇ ॥ ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕਣ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕਣ ਫਣੀ ਫੁਕਾਰਣ ਜੋਧ ਜਿਤੇ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਪੁਸਟ ਪ੍ਰਹਰਖਣ ਦੁਸਟ ਮਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਤਲ ਉਰਧ ਅਧੇ ॥੪॥ ੨੧੪ ॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸੁ ਛਬ ਨਿਵਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਗੂੜ ਗਤੇ ॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਆਚਨ ਜੁਧ ਪ੍ਰਮਾਚਨ ਨ੍ਰਿਦੈ ਨਰਾਚਨ ਧਰਮ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਅਚਿੰਤੀ ਅਨਲ ਬਿਵੰਤੀ ਜੋਗ ਜਯੰਤੀ ਖੜਗ ਧਰੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਪਾਪ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਕਰੇ ॥ ੫ ॥ ੨੧੫ ॥ ਅਘ ਓਘ ਨਿਵਾਰਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਜਾਰਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਬਾਰਨ ਸੁਧ ਮਤੇ ॥ ਫਣੀਅਰ ਫੂੰਕਾਰਣ ਬਾਘ ਬਕਾਰਣ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਸਾਧ ਮਤੇ ॥ ਸੈਹਥੀ ਸਨਾਹਨ ਅਸਟ ਪ੍ਰਬਾਹਨ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਨ ਤੇਜ ਅਤੁਲੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਜਲੰ ॥੬॥੨੧੬॥ ਚਾਚਰ ਚਮਕਾਰਨ ਚਿਛੁਰ ਹਾਰਨ ਧੂਮ ਧੁਕਾਰਨ ਦ੍ਰਪ ਮਥੇ ॥ ਦਾੜਵੀ ਪ੍ਰਦੰਤੇ ਜੋਗ ਜਯੰਤੇ ਮਨੁਜੁ ਮਥੰਤੇ ਗੂੜ ਕਥੇ ॥ ਕਰਮ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚੰਦ ਪ੍ਰਕਾਸਨ ਸੂਰਜ ਪ੍ਰਤੇਜਨ ਅਸਟ ਭੁਜੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਭਰਮ ਬਿਨਾਸਨ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥ ੭ ॥ ੨੧੭ ॥ ਘੁੰਘਰੂ ਘਮੰਕਣ ਸਸਤਰ ਝਮੰਕਣ ਫਣੀਅਰ ਫੁਕਾਰਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥ ਅਸਟਾਟ ਪ੍ਰਹਾਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟ ਨਿਵਾਸਨ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਣਾਸਨ ਚਕ੍ਰ ਗਤੇ ॥ ਕੇਸਰੀ ਪ੍ਰਵਾਹੇ ਸੁਧ ਸਨਾਹੇ ਅਗਮ ਅਥਾਹੇ ਏਕ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਕੁਮਾਰ ਅਗਾਧ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ੮ ॥ ੨੧੮ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਬੰਦਨ ਦੁਸਟ ਨਿਕੰਦਨ ਭ੍ਰਿਸਟ ਬਿਨਾਸਨ ਮ੍ਰਿਤ ਮਥੇ ॥ ਕਾਵਰੂ ਕੁਮਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥ ਕਿੰਕਣੀ ਪ੍ਰਸੋਹਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੋਹਣ ਸਿੰਘਾ ਰੋਹਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਭ ਠਉਰ ਨਿਵਾਸਨ ਬਾਇ ਪਤਾਲ ਅਕਾਸ ਅਨਲੇ ॥ ੯ ॥ ੨੧੯ ॥ ਸੰਕਟੀ ਨਿਵਾਰਨ ਅਧਮ ਉਧਾਰਨ ਤੇਜ ਪਰਕ੍ਰਖਣ ਤੁੰਦ ਤਬੇ ॥ ਦੁਖ ਦੋਖ ਦਹੰਤੀ ਜੁਆਲ ਜਯੰਤੀ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇ ॥ ਸੁਧਤਾ ਸਮਰਪਣ ਤਰਕ ਬਿਤਰਕਣ ਤਪਤ ਪ੍ਰਤਾਪਣ ਜਪਤ ਜਿਵੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਸਸਤ੍ਰ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਅਭੇ ॥ ੧੦ ॥ ੨੨੦ ॥ ਚੰਚਲਾ ਚਖੰਗੀ ਅਲਕ ਭੁਜੰਗੀ ਤੁੰਦ ਤੁਰੰਗਣ ਤਿੱਛ ਸਰੇ ॥ ਕਰ ਕਸਾ ਕੁਠਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਅਧਮ ਉਧਾਰੇ ਤੂਰ ਭੁਜੇ ॥ ਦਾਮਨੀ ਦਮੰਕੇ ਕੇਹਰ ਲੰਕੇ ਆਦਿ ਅਤੰਕੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਰਕਤਾਸੁਰ ਖੰਡਣਿ ਸੁੰਭ ਚਕ੍ਰਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥ ੧੧ ॥ ੨੨੧ ॥ ਬਾਰਜ ਬਿਲੋਚਨਿ

ਬ੍ਰਿਤਨ ਬਿਮੋਚਨ ਸੋਚ ਬਿਸੋਚਨ ਕਉਚ ਕਸੇ ॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਹਾਸੇ ਸੁਕ ਸਰ ਨਾਸੇ ਸੁਬ੍ਰਿਤ ਸੁਬਾਸੇ ਦੁਸਟ ਗ੍ਰਸੇ ॥ ਚੰਚਲਾ ਪ੍ਰਅੰਗੀ ਬੇਦ ਪ੍ਰਸੰਗੀ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗੀ ਖੰਡ ਅਸੁਰੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਉਰਧੰ ॥ ੧੨ ॥ ੨੨੨ ॥ ਘੰਟਕਾ ਬਿਰਾਜੈ ਰੁਣ ਝੁਣ ਬਾਜੈ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਭਾਜੈ ਸੁਨਤ ਸੁਰੰ ॥ ਕੋਕਲ ਸੁਨ ਲਾਜੈ ਕਿਲ ਬਿਖ ਭਾਜੈ ਸੁਖ ਊਪਰਾਜੈ ਮਧ ਉਰੰ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲ ਦੱਝੈ ਮਨ ਤਨ ਰਿੱਝੈ ਸਭੈ ਨ ਭੱਜੈ ਰੋਹ ਰਣੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਦਨ ਆਦਿ ਗੁਰੰ ॥ ੧੩ ॥ ੧੨੩ ॥ ਚਾਚਰੀ ਪ੍ਰਜੋਧਨ ਦੁਸਟ ਬਿਰੋਧਨ ਰੋਸ ਅਰੋਧਨ ਕ੍ਰੂਰ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਪ੍ਰਲੈ ਪ੍ਰਜੁੰਸਨ ਜਗ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸੁਧ ਮਤੇ ॥ ਜਾਲਪਾ ਜਯੰਤੀ ਸਤ੍ਰ ਮਥੰਤੀ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹਨਿ ਗਾੜ੍ਹ ਮਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ ॥ ੧੪ ॥ ੨੨੪ ॥ ਖਤ੍ਰੀਆਣ ਖਤੰਗੀ ਅਭੈ ਅਭੰਗੀ ਆਦਿ ਅਨੰਗੀ ਅਗਾਧਿ ਗਤੇ ॥ ਬ੍ਰਿੜਲਾਛ ਬਿਹੰਡਣ ਚੱਛਰ ਦੰਡਣ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਸੁਰ ਨਰ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਨ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਦੁਸਟ ਨਿਵਾਰਣ ਦੋਖ ਹਰੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਬਿਸੁ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਕਰੇ ॥ ੧੫ ॥ ੨੨੫ ॥ ਦਾਮਨੀ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਉਨਤਨ ਨਾਸੇ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੇ ਅਤੁਲ ਬਲੇ ॥ ਦਾਨਵੀ ਪ੍ਰਕਰਖਣ ਸਰਵਰ ਵਰਖਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਧਰਖਣ ਬਿਤਲ ਤਲੇ ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਬਾਹਣ ਬੋਲ ਨਿਬਾਹਣ ਸੰਤ ਪਨਾਹਣ ਗੂੜ੍ਹ ਗਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ੧੬ ॥ ੨੨੬ ॥ ਦੁਖ ਦੋਖ ਪ੍ਰਭੱਛਣ ਸੇਵਕ ਰੱਛਣ ਸੰਤ ਪ੍ਰਤੱਛਣ ਸੁੱਧ ਸਰੇ ॥ ਸਾਰੰਗ ਸਨਾਹੇ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਦਾਹੇ ਅਰਿ ਦਲ ਗਾਹੇ ਦੋਖ ਹਰੇ ॥ ਗੰਜਨ ਗੁਮਾਨੇ ਅਤੁਲ ਪ੍ਰਵਾਨੇ ਸੰਤ ਜ਼ਮਾਨੇ ਆਦਿ ਅੰਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਸਾਧ ਪ੍ਰਦੱਛਣ ਦੁਸਟ ਹੰਤੇ ॥ ੧੭ ॥ ੨੨੭ ॥ ਕਾਰਣ ਕਰੀਲੀ ਗਰਬ ਗਹੀਲੀ ਜੋਤਿ ਜਤੀਲੀ ਤੁੰਦ ਮਤੇ ॥ ਅਸਟਾਇਧ ਚਮਕਣ ਸਸਤ੍ਰ ਝਮਕਣ ਦਾਮਨ ਦਮਕਣ ਆਦਿ ਬ੍ਰਿਤੇ ॥ ਡੁਕਡੁਕੀ ਦਮੰਕੈ ਬਾਘ ਬਵੰਕੈ ਭੁਜਾ ਫਰੰਕੈ ਸੁੱਧ ਗਤੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨਾਦਿ ਮਤੇ ॥ ੧੮ ॥ ੨੨੮ ॥ ਚਛਰਾਸੁਰ ਮਾਰਣ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰਣ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਣ ਏਕ ਭਟੇ ॥ ਪਾਪਾਨ ਬਿਹੰਡਣ ਦੁਸਟ ਪ੍ਰਚੰਡਣ ਖੰਡ ਅਖੰਡਣ ਕਾਲ ਕਟੇ ॥ ਚੰਦ੍ਰਾਨਨ ਚਾਰੇ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੇ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰੇ ਮੁੰਡ ਮਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਧੂਮ੍ਰ ਬਿਧੁੰਸਨ ਆਦਿ ਕਥੇ ॥ ੧੯ ॥ ੨੨੯ ॥ ਰਕਤਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਚੰਡ ਚਕ੍ਰਦਨ ਦਾਨਵ ਅਰਦਨ ਬਿੜਾਲ ਬਧੇ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਿਬਰਖਣ ਦੁਰਜਨ ਧਰਖਣ ਅਤੁਲ ਅਮਰਖਣ ਧਰਮ ਧੁਜੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਬਿਧੁੰਸਨ ਸ੍ਰੋਣਤ ਚੁੰਸਨ ਸੁੰਭ ਨਪਾਤ ਨਿਸੁੰਭ ਮਥੇ ॥ ਜੈ ਜੈ ਹੋਸੀ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਮਰਦਨ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਗਾਧ ਕਥੇ ॥ ੨੦ ॥ ੨੩੦ ॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨਾਸ ਆਸਨ ਅਡੋਲ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਨੰਤ ਉਪਮਾ ਅਤੋਲ ॥ ਅਛੈ ਸਰੂਪ ਅਬਯਕਤ ਨਾਥ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਰਬਾ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ੧ ॥ ੨੬੭ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਮਹੀਪ ਬਨ ਤਨ ਪ੍ਰਫੁਲ ॥ ਸੋਭਾ ਬਸੰਤ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰੱਫੁਲ ॥ ਬਨ ਤਨ ਦੁਰੰਤ ਖਗ ਮ੍ਰਿਗ ਮਹਾਨ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥ ੨ ॥ ੨੬੮ ॥ ਫੁਲਤੰ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਲਹਿ ਲਹਿਤ ਮੋਰ ॥ ਸਿਰ ਢੁਰਹਿ ਜਾਨ ਮਨ ਮਥਹਿ ਚੋਰ ॥ ਕੁਦਰਤ ਕਮਾਲ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ਕਾਮਲ ਕਰੀਮ ॥ ੩ ॥ ੨੬੯ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਬਿਲੋਕ ਤੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ॥ ਅਜਾਨੁ ਬਾਹੁ ਅਮਿਤੋਜ ਮੋਹ ॥ ਰੋਸੰ ਬਿਰਹਤ ਕਰਣਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲ ਸੁੰਦਰ ਸੁਜਾਨ ॥ ੪ ॥ ੨੭੦ ॥ ਬਨ ਤਨ ਮਹੀਪ ਜਲ ਥਲ ਮਹਾਨ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਪ੍ਰਸੋਹ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਾਨ ॥ ਜਗਮਗਤ ਤੇਜ ਪੂਰਨ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਅੰਬਰ ਜਮੀਨ ਜਿਹ ਜਪਤ ਜਾਪ ॥ ੫ ॥ ੨੭੧ ॥ ਸਾਤੋ ਅਕਾਸ ਸਾਤੋ ਪਤਾਰ ॥ ਬਿਥਰਿਓ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਜਿਹ ਕਰਮ ਜਾਰਿ ॥

ਉਸਤਤ ਸੰਪੂਰਨੰ

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ॥ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਅਥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਯਤੇ

॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਬਾਕ ਪਾਤਿਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਸ੍ਰੀ ਖੜਗ ਕੋ ਕਰੋਂ ਸੁ ਹਿਤੁ ਚਿਤੁ ਲਾਇ ॥
ਪੂਰਨ ਕਰੋ ਗਿਰੰਥ ਇਹ ਤੁਮ ਮੁਹਿ ਕਰਹੁ ਸਹਾਇ ॥੧॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ॥

ਖੱਗ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੰ ਖਲ ਦਲ ਖੰਡੰ ਅਤਿ ਰਣ ਮੰਡੰ ਬਰਬੰਡੰ ॥ ਭੁਜ ਦੰਡ ਅਖੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਅਮੰਡੰ ਭਾਨ ਪ੍ਰਭੰ ॥
ਸੁਖ ਸੰਤਾ ਕਰਣੰ ਦੁਰਮਤਿ ਦਰਣੰ ਕਿਲਬਿਖ ਹਰਣੰ ਅਸ ਸਰਣੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਜਗ ਕਾਰਣ ਸ੍ਰਿਸਟ ਉਬਾਰਣ ਮਮ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਣ ਜੈ ਤੇਗੰ ॥੨॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਜੋਤਯੰ ਅਜੂਨੀ ਸਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ਨਿਰੂਪੰ ਨ੍ਰਿਬਾਣੰ ॥
ਕਲੰ ਕਾਰਣੇਯੰ ਨਮੋ ਖੜਗ ਪਾਣੰ ॥ ੩ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ਨਿਰਾਲੰ ॥ ਨ ਬ੍ਰਿਧੰ ਬਿਸੇਖੰ ਨ ਤਰੁਨੰ ਨ ਬਾਲੰ ॥ ਨ ਰੰਕੰ ਨ ਰਾਯੰ
ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ਅਪਾਰੰ ਅਭੇਖੰ ॥੪॥ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰਾਗੰ ॥ ਨ ਨਾਮੰ ਨ ਠਾਮੰ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਜਾਗੰ ॥

ਨ ਦ੍ਵੈਖੰ ਨ ਭੇਖੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੀ ਸੁ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤਜੰ ॥੫॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਜੋਗੀ ਮਹਾ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥
ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨਾਦੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰੰ ਸਦਾ ਨ੍ਰਿਬਿਖਾਦੰ ॥੬॥ ਸੁ ਆਦੰ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ਅਭੇਖੰ ਮਹੇਸੰ ਮਹੰਤੰ ॥
ਨ ਰੋਖੰ ਨ ਸੋਖੰ ਨ ਦ੍ਰੋਹੰ ਨ ਮੋਹੰ ॥ ਨ ਕਾਮੰ ਨ ਕ੍ਰੋਧੰ ਅਜੋਨੀ ਅਜੋਹੰ ॥੭॥ ਪਰੇਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਭਵਿਖਜੰ ਭਵਾਣੰ ॥
ਨ ਰੋਗੰ ਨ ਸੋਗੰ ਸੁ ਨਿਤਜੰ ਨਵੀਨੰ ॥ ਅਜਾਯੰ ਸਹਾਯੰ ਪਰਮੰ ਪ੍ਰਬੀਨੰ ॥੮॥ ਸੁ ਭੂਤੰ ਭਵਿਖ੍ਯੰ ਭਵਾਨੰ ਭਵੇਯੰ ॥ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਬਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨ੍ਰਿਜੁਰੇਜੰ ॥
ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਰਾਜ ਰਾਜੰ ॥ ਨਿਰਾਲੰਬ ਨਿਤਜੰ ਸੁ ਰਾਜਾ ਧਿਰਾਜੰ ॥੯॥ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਨ ਰਾਗੰ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਰੇਖੰ ॥
ਮਹਾਂ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੀ ॥ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ਮਹਾਂ ਭੋਗ ਭੋਗੀ ॥੧੦॥ ਕਹੂੰ ਰਾਜਸੰ ਤਾਮਸੰ ਸਾਕੇਤਯੰ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਰ ਕੋ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਨਰੇਯੰ ॥
ਕਹੂੰ ਦੇਵੀਯੰ ਦੇਵਤੰ ਦਈਤ ਰੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਅਨੇਕ ਧਾਰੇ ਅਨੂਪੰ ॥੧੧॥ ਕਹੂੰ ਫੂਲ ਹ੍ਵੈਕੈ ਭਲੇ ਰਾਜ ਫੂਲੇ ॥ ਕਹੂੰ ਭਵਰ ਹ੍ਵੈਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਭੂਲੇ ॥
ਕਹੂੰ ਪਵਨ ਹ੍ਵੈਕੈ ਬਹੇ ਬੇਗ ਐਸੇ ॥ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ਕਥੋ ਤਾਹਿ ਕੈਸੇ ॥੧੨॥ ਕਹੂੰ ਨਾਦ ਹ੍ਵੈਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪਾਰਧੀ ਹ੍ਵੈ ਧਰੇ ਬਾਨ ਰਾਜੇ॥
ਕਹੂੰ ਮ੍ਰਿਗ ਹ੍ਵੈਕੈ ਭਲੀ ਭਾਂਤਿ ਮੋਹੇ॥ ਕਹੂੰ ਕਾਮਕੀ ਜਿਉ ਧਰੇ ਰੂਪ ਸੋਹੇ॥੧੩॥ ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ॥ ਕਹਾ ਬਾਸ ਤਾਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ॥
ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੇ ਮੋ ਨ ਆਵੈ ॥੧੪॥ ਨ ਤਾਕੋ ਕੋਟੀ ਤਾਤ ਮਾਤੰ ਨ ਭਾਯੰ ॥ ਨ ਪੁਤ੍ਰੰ ਨ ਪੌਤ੍ਰੰ ਨ ਦਾਯਾ
ਨ ਦਾਯੰ ॥ ਨ ਨੇਹੰ ਨ ਗੇਹੰ ਨ ਸੈਨੰ ਨ ਸਾਥੰ ॥ ਮਹਾਂਰਾਜ ਰਾਜੰ ਮਹਾ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੫॥ ਪਰਮੰ ਪੁਰਾਨੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪਰੇਯੰ ॥ ਅਨਾਦੰ ਅਨੀਲੰ
ਅਸੰਭੰ ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਮਾਥੰ ॥ ਮਹਾ ਦੀਨ ਦੀਨੰ ਮਹਾਂ ਨਾਥ ਨਾਥੰ ॥੧੬॥ ਅਦਾਗੰ ਅਦੱਗੰ ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਅਨੀਲੰ
ਅਰੂਪੰ ਅਦ੍ਵੈਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਮਹਾਂ ਜ੍ਵਾਲ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਕਾਲ ਕਾਲੰ ॥ ੧੭ ॥ ਕਰੰ ਬਾਮ ਚਾਪਯੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਰਾਲੰ ॥
ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੇਜੰ ਬਿਰਾਜੈ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਦਾੜ ਦਾੜੰ ਸੁ ਸੋਹੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚਰਬੀਯੰ ਜੀਵ ਜੱਗਯੰ ਹਜਾਰੰ ॥੧੮॥ ਡਮਾ ਡੰਮ ਡਉਰੂ
ਸਿਤਾਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਾਹਾ ਹੂਹ ਹਾਸੰ ਝੱਮਾ ਝੱਮ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਘੋਰ ਸਬਦੰ ਬਜੇ ਸੰਖ ਐਸੰ ॥ ਪ੍ਰਲੈ ਕਾਲ ਕੇ ਕਾਲ ਕੀ ਜ੍ਵਾਲ ਜੈਸੰ ॥੧੯॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਘਣੰ ਘੰਟ ਬਾਜੰ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੰ ॥ ਭਯੋ ਸੱਦ ਏਵੰ ॥ ਹੜਯੋ ਨੀਰਧੇਵੰ ॥ ੨੦ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘਰੇਯੰ ॥
ਧੁਣੰ ਨੇਵਰੇਯੰ ॥ ਮਹਾਂ ਨਾਦ ਨਾਦੰ ॥ ਸੁਰੰ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥੨੧॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਰੁਦ੍ਰ ਲਾਜੰ ॥ ਸੁਭੇ ਚਾਰ ਚਿੱਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰਮੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥
੨੨ ॥ ਮਹਾ ਗਰਜ ਗਰਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੂਤ ਲਰਜੰ ॥ ਸ੍ਰਵੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸੋਹੰ ॥ ਮਹਾ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ੨੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰਿਜੇ ਸੇਤਜੰ ਜੇਰਜੰ ਉਤਭੁਜੇਵੰ ॥ ਰਚੇ ਅੰਡਜੰ ਖੰਡ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਏਵੰ ॥ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਯੰ
ਜਿਮੀ ਆਸਮਾਣੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਕਥਯੰ ਕੁਰਾਣੰ ਪੁਰਾਣੰ ॥ ੨੪ ॥ ਰਚੇ ਰੈਣ ਦਿਵਸੰ ਥਪੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਠਟੇ ਦਈਵ ਦਾਨੋ ਰਚੇ ਬੀਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥

ਕਰੀ ਲੋਹ ਕਲਮੰ ਲਿਖਜੋ ਲੇਖ ਮਾਥੰ ॥ ਸਭੈ ਜ਼ੇਰ ਕੀਨੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਹਾਥੰ ॥੨੫॥ ਕਈ ਮੇਟ ਡਾਰੇ ਉਸਾਰੇ ਬਨਾਏ ॥ ਉਪਾਰੇ ਗੜੇ ਫੇਰਿ ਮੇਟੇ ਉਪਾਏ ॥ ਕ੍ਰਿਆ ਕਾਲ ਜੂ ਕੀ ਕਿਨੂ ਨ ਪਛਾਨੀ ॥ ਘਨਜੋ ਪੈ ਬਿਹੈ ਹੈ ਘਨਜੋ ਪੈ ਬਿਹਾਨੀ ॥੨੬॥ ਕਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਸੇ ਕੀਟ ਕੋਟੈ ਬਨਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਮੇਟਿ ਡਾਰੇ ਉਪਾਏ ॥ ਮਹਾਂਦੀਨ ਕੇਤੇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਮਾਂਝ ਹੂਏ ॥ ਸਮੈ ਆਪਨੀ ਆਪਨੀ ਅੰਤ ਮੂਏ ॥ ੨੭॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਹੋਇ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤਜੋ ਕਾਲ ਜੀਤਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਸੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੁਇ ਬਿਸਨ ਆਏ ॥ ਤਿਤਜੋ ਕਾਲ ਖਾਪਿਓ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥੨੮॥ ਜਿਤੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਚੰਦ੍ਰ ਸੇ ਹੋਤ ਆਏ ॥ ਤਿਤਜੋ ਕਾਲ ਖਾਪਾ ਨ ਤੇ ਕਾਲ ਘਾਏ ॥ ਜਿਤੇ ਅਉਲੀਆ ਅੰਬੀਆ ਗਉਸ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਕਾਲ ਕੇ ਅੰਤ ਦਾੜਾ ਤਲੈ ਹੈਂ ॥੨੯॥ ਜਿਤੇ ਮਾਨਧਾਤਾਦਿ ਰਾਜਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਸਭੈ ਬਾਂਧਿ ਕੈ ਕਾਲ ਜੇਲੈ ਚਲਾਏ ॥ ਜਿਨੈ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਉਚਾਰੋ ਉਬਾਰੇ ॥ ਬਿਨਾ ਸਾਮ ਤਾਕੀ ਲਖੇ ਕੋਟ ਮਾਰੇ ॥੩੦॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦ ॥ ਚਮੱਕਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨੇਵਰਾਣੰ ॥ ਘੁਰੰ ਘੁੰਘ੍ਰਯਾਣੰ ॥੩੧॥ ਚਤੁਰ ਬਾਂਹ ਚਾਰੰ ॥ ਨ੍ਰਿਜੂਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਪਾਸ ਸੋਹੰ ॥ ਜਮੰ ਮਾਣ ਮੋਹੰ ॥੩੨॥ ਸੁਭੰ ਜੀਵ ਜੁਆਲੰ ॥ ਸੁ ਦਾੜ੍ਹਾ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਜੀ ਬੰਬ ਸੰਖੰ ॥ ਉਠੇ ਨਾਦ ਬੰਖੰ ॥੩੩॥ ਸੁਭੰ ਰੂਪ ਸਿਯਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਸੋਭ ਧਾਮੰ ॥ ਛਬੇ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ॥ ਪਰੇਅੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ॥੩੪॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ਸੁ ਸੁਭ੍ਰੰ ਬਿਰਾਜੰ ॥ ਲਖੇ ਛੈਲ ਛਾਇਆ ਕਰੇ ਤੇਜ ਲਾਜੰ ॥ ਬਿਸਾਲਾਲ ਨੈਨੰ ਮਹਾਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਢਿਗੰ ਅੰਸੁਮਾਲੰ ਹਸੰ ਕੋਟ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥੩੫॥ ਕਹੂੰ ਰੂਪ ਧਾਰੇ ਮਹਾਂਰਾਜ ਸੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੋਹੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਧਰੇਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਪ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਜਾਏ ਨਿਸਾਨੰ ॥੩੬॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਧਨੁਰ ਬਾਨ ਧਾਰੇ ॥ ਛੱਕੇ ਛੈਲ ਭਾਰੇ ॥ ਲਏ ਖੱਗ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥੩੭॥ ਜੁਰੇ ਜੰਗ ਜੋਰੰ ॥ ਕਰੇ ਜੁੱਧ ਘੋਰੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਿ ਦਿਆਲੰ ॥ ਸਦਾਜੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥੩੮॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ॥ ਸਭੈ ਲੋਕ ਭੂਪੰ ॥ ਅਜੇਅੰ ਅਜਾਯੰ ॥ ਸਰਨਿਯੰ ਸਹਾਯੰ ॥ ੩੯॥ ਤਪੈ ਖੱਗ ਪਾਨੰ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਕ ਦਾਨੰ ॥ ਭਵਿਖਿਅੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੪੦॥ ਮਧੋ ਮਾਨ ਮੁਡੰ ॥ ਸੁਭੰ ਰੁੰਡ ਝੁੰਡੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ਲਸੰ ਹਾਥ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥੪੧॥ ਸੁਣੇ ਨਾਦ ਭਾਰੀ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਛੱਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਦਿਸਾ ਬਸ਼ਤ੍ਰ ਰਾਜੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੋਖ ਭਾਜੰ ॥੪੨॥ ਸੁਣੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਅਨੰਤੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਘਟਾ ਜਾਣੁ ਸਯਾਮੰ ॥ ਦੁਤੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥੪੩॥ ਚਤੁਰ ਬਾਹੁ ਚਾਰੰ ॥ ਕਰੀਟੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਦਾ ਸੰਖ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਟਿਪੈ ਕ੍ਰੂਰ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥੪੪॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੂਪ ਰੂਪ ਰਾਜਿਅੰ ॥ ਨਿਹਾਰ ਕਾਮੁ ਲਾਜਿਯੰ ॥ ਅਲੋਕ ਲੋਕ ਸੋਭਿਅੰ ॥ ਬਿਲੋਕ ਲੋਕ ਲੋਭਿਅੰ ॥੪੫॥ ਚਮੱਕਿ ਚੰਦ੍ਰ ਸੀਸਿਯੰ ॥ ਰਹਿਯੋ ਲਜਾਇ ਈਸਯੰ ॥ ਸੁ ਸੋਭ ਨਾਗ ਭੂਖਣੰ ॥ ਅਨੇਕ ਦੁਸਟ ਦੂਖਣੰ ॥੪੬॥ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਣ ਧਾਰੀਯੰ ॥

ਕਰੋਰ ਪਾਪ ਟਾਰੀਯੰ ॥ ਗਦਾ ਗ੍ਰਿਸਟ ਪਾਣਿਯੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਭਾਣਿਯੰ ॥੪੭॥ ਸਬਦ ਸੰਖ ਬੱਜਿਯੰ ॥ ਘਟੰਬਿ ਘੁੰਘਰ ਗੱਜਿਯੰ ॥
ਸਰਨਿ ਨਾਥ ਤੇਰੀਯੰ ॥ ਉਬਾਰ ਲਾਜ ਮੇਰੀਯੰ ॥੪੮॥ ਅਨੇਕ ਰੂਪ ਸੋਹੀਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਏਕ ਮੋਹੀਯੰ ॥ ਅਦੇਵ ਏਕ ਏਕਲੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧਾਨ ਕੇਵਲੰ ॥
੪੯॥ ਸੁ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕਯੰ ॥ ਧਰੇ ਸਰੂਪ ਅਨੇਕਿਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਰਾਜਈ ॥ ਬਿਲੇਖ ਪਾਪ ਭਾਜਈ ॥੫੦॥ ਅਲੰਕ੍ਰਿਤੰ ਸੁ ਦੇਹਯੰ ॥
ਭਨੇ ਮਨੇ ਕਿ ਮੋਹਿਯੰ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਹੀ ॥ ਅਨੇਕ ਸੱਤ੍ਰ ਟਾਰਹੀ ॥੫੧॥ ਘਮਕਿ ਘੁੰਘਰੇ ਸੁਰੰ ॥ ਨਵੰ ਨਿਨਾਦ ਨੂਪਰੇ ॥ ਪ੍ਰਜੁਆਲ ਬਿੱਜਲੰ ਜੁਲੰ ॥
ਪਵਿਤ੍ਰ ਪਰਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥੫੨॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਨਵ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਮਲੰ ॥ ਮੁਖ ਬਿਜੁਲ ਜੁਆਲ ਘਟੰ ਪ੍ਰਜਲੰ ॥ ਮਦਰਾ ਕਰ ਮੱਤ ਮਹਾ ਭਭਕੰ ॥
ਬਨ ਮੈ ਮਨੋ ਬਾਘ ਬਚਾ ਬਬਕੰ ॥੫੩॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਭਵੰ ॥ ਕਲ ਕਾਰਣ ਉਬਾਰਣ ਏਕ ਤੁਵੰ ॥ ਸਭ ਠੌਰ ਨਿਰੰਤਰ ਨਿਤ ਨਯੰ ॥
ਮ੍ਰਿਦ ਮੰਗਲ ਰੂਪ ਤੁਯੰ ਸੁਭਯੰ ॥੫੪॥ ਦ੍ਰਿੜ ਦਾਤ ਕਰਾਲ ਦ੍ਵੈ ਸੇਤ ਉਧੰ ॥ ਜਿਹ ਭਾਜਤ ਦੁਸਟ ਬਿਲੰਬ ਜੁਧੰ ॥ ਮਦ ਮੱਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਕਰਾਲ ਧਰੰ ॥
ਜਯ ਸੱਦ ਸੁਰਾਸੁਰਯੰ ਉਚਰੰ ॥੫੫॥ ਨਵ ਕਿੰਕਣ ਨੇਵਰ ਨਾਦ ਹੁਅੰ ॥ ਚਲ ਚਾਲ ਸਭਾ ਚਲ ਕੰਪ ਭੁਅੰ ॥ ਘਟ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟਣ ਘੋਰ ਸੁਰੰ ॥
ਚਰ ਚਾਰ ਚਰਾਚਰਯੰ ਹੁਹਰੰ ॥੫੬॥ ਚਲ ਚੌਦਹੂੰ ਚੱਕ੍ਰਨ ਚੱਕ੍ਰ ਫਿਰੰ ॥ ਬਢਵੰ ਘਟਵੰ ਹਰੀਅੰ ਸੁ ਭਰੰ ॥ ਜਗ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲਯੰ ਥਲਯੰ ॥
ਅਸ ਕੋ ਜੁ ਤਵਾਇਸੁਅੰ ਮਲਯੰ ॥੫੭॥ ਘਟ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਜਾਣ ਸੁਭੰ ॥ ਤਨ ਸਾਵਰੇ ਰਾਵਰੇਅੰ ਹੁਲਮੰ ॥ ਰਦ ਪੰਗਤ ਦਾਮਨੀਅੰ ਦਮਕੰ ॥
ਘਨ ਘੁੰਘਰ ਘੰਟ ਸੁਰੰ ਘੁਮਕੰ ॥੫੮॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਘਟਾ ਸਾਵਣੰ ਜਾਣ ਸਜਾਮੰ ਸੁਹਾਯੰ ॥ ਮਣੀ ਨੀਲ ਨਗਿਯੰ ਲਯੰ ਸੀਸ ਨਿਆਯੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰ ਸਜਾਮੰ
ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਮਹਾਂ ਕਾਮ ਕਾਮੰ ॥੫੯॥ ਫਿਰੈ ਚੱਕ੍ਰ ਚਉਦਹੂੰ ਪੁਰੀਅੰ ਮਧਿਆਣੰ ॥ ਇਸੇ ਕੋਨ ਬੀਯੰ ਫਿਰੈ ਆਦਿਸਾਣੰ ॥
ਕਹੋ ਕੂਟ ਕੌਨੈ ਬਿਖੈ ਭਾਜ ਬਾਚੈ ॥ ਸਭੈ ਸੀਸ ਕੇ ਮੰਗ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਨਾਚੈ ॥੬੦॥ ਕਰੇ ਕੋਟ ਕੇਊ ਧਰੇ ਕੋਟ ਓਟੰ ॥ ਬਚੈ ਗੋ ਨ ਕਿਉਹੂੰ ਕਰੇ ਕਾਲ ਚੋਟੰ ॥
ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥੬੧॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਥਾਕੇ ਪੜ੍ਹੰ ਮੰਤ੍ਰ ਹਾਰੇ ॥ ਕਰੇ ਕਾਲ ਤੇ ਅੰਤ ਲੈਕੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥
ਕਿਤਿਓ ਤੰਤ੍ਰ ਸਾਧੇ ਸੁ ਜਨਮੰ ਬਿਤਾਇਓ ॥ ਭਏ ਛੇਕਟੰ ਕਾਜ ਏਕੈ ਨ ਆਇਓ ॥ ॥੬੨॥ ਕਿਤੇ ਨਾਸ ਮੁੰਦੇ ਭਏ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਕੰਠ ਕੰਠੀ
ਜਟਾ ਸੀਸ ਧਾਰੀ ॥ ਕਿਤੇ ਚੀਰ ਕਾਨੰ ਜੁਗੀਸੰ ਕਹਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਛੇਕਟੰ ਧਰਮ ਕਾਮੰ ਨ ਆਯੰ ॥ ੬੩ ॥ ਮਧੁਕੀਟਭੰ ਰਾਛਸੇਸੇ ਬਲੀਅੰ ॥
ਸਮੇ ਆਪਨੀ ਕਾਲ ਤੇਊ ਦਲੀਅੰ ॥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸ੍ਰੋਣੰਤ ਬੀਜੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਲ ਕੀਨੇ ਪੁਰੇਜੇ ਪੁਰੇਜੰ ॥੬੪॥ ਬਲੀ ਪ੍ਰਿਥੀਅੰ ਮਾਨਧਾਤਾ ਮਹੀਪੰ ॥
ਜਿਨੈ ਰੱਥ ਚੱਕ੍ਰੰ ਕੀਏ ਸਾਤ ਦੀਪੰ ॥ ਭੁਜੈ ਭੀਮ ਭਰਥੰ ਜਗੰ ਜੀਤ ਡੰਡਯੰ ॥ ਤਿਨੈ ਅੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਪ ਖੰਡਯੰ ॥ ੬੫ ॥

ਜਿਨੈ ਦੀਪ ਦੀਪੰ ਦੁਹਾਈ ਫਿਰਾਈ ॥ ਭੁਜਾਦੰਡ ਦੈ ਛੋਣਿ ਛਤ੍ਰੰ ਛਿਨਾਈ ॥ ਕਰੇ ਜੱਗ ਕੋਟੰ ਜਸੰ ਅਨੇਕ ਲੀਤੇ ॥ ਵਹੈ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਬਲੀ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ੬੬॥ ਕਈ ਕੋਟ ਲੀਨੇ ਜਿਨੈ ਦੁਰਗ ਢਾਹੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸੂਰਬੀਰਾਨ ਕੇ ਸੈਨ ਗਾਹੇ ॥ ਕਈ ਜੰਗ ਕੀਨੇ ਸੁ ਸਾਕੇ ਪਵਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਗਿਰੇ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੭ ॥ ਜਿਨੈ ਪਾਤਸਾਹੀ ਕਰੀ ਕੋਟ ਜੁੱਗਿਯੰ ॥ ਰਸੰ ਆਨ ਰਸੰ ਭਲੀ ਭਾਤ ਭੁਗਿਯੰ ॥ ਵਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਪਾਵ ਨਾਗੇ ਪਧਾਰੇ ॥ ਗਿਰੇ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੮ ॥ ਜਿਨੈ ਖੰਡੀਅੰ ਦੰਡ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਸੂਰ ਚੇਰੇ ਦੁਆਰੰ ॥ ਜਿਨੈ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਜੀਤ ਕੈ ਛੋਡ ਡਾਰੇ ॥ ਵਹੈ ਦੀਨ ਦੇਖੇ ਹਠੀ ਕਾਲ ਮਾਰੇ ॥ ੬੯ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਰਾਮ ਹੂਏ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਮੁਏ ॥ ਜਿਤੇ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ੭੦ ॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵ ਹੋਸੀ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਸੀ ॥ ਜਿਤੇ ਬੋਧ ਹ੍ਵੈ ਹੈਂ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਛੈ ਹੈਂ ॥ ੭੧ ॥ ਜਿਤੇ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤ ਜਾਯੰ ॥ ਜਿਤੇ ਦਈਤ ਏਸੰ ॥ ਤਿਤਿਯੋ ਕਾਲ ਲੇਸੰ ॥੭੨॥ ਨਰਸਿੰਘਾ ਅਵਤਾਰੰ ॥ ਵਹੈ ਕਾਲ ਮਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਡੰਡਧਾਰੀ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਭਾਰੀ ॥੭੩॥ ਦਿਜੰ ਬਾਵਨੇਯੰ ॥ ਹਣਿਓ ਕਾਲ ਤੇਯੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਛ ਮੁੰਡੰ ॥ ਫਧਿਓ ਕਾਲ ਝੁੰਡੰ ॥੭੪॥ ਜਿਤੇ ਹੋਏ ਬੀਤੇ ॥ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਜੀਤੇ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਨ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਤਿਤਿਓ ਰਾਖ ਲੈ ਹੈਂ ॥ ੭੫ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਨ ਅਉਰੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ਕਹਾ ਦੇਵ ਦਈਤੰ ਕਹਾਂ ਰੰਕ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਾਂ ਪਾਤਸਾਹੰ ਕਹਾਂ ਉਮਰਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਨ ਕੋਟੈ ਉਪਾਯੰ ॥ ੭੬ ॥ ਜਿਤੇ ਜੀਵ ਜੰਤੰ ਸੁ ਦੁਨੀਅੰ ਉਪਾਯੰ ॥ ਸਭੈ ਅੰਤਿ ਕਾਲੰ ਬਲੀ ਕਾਲ ਘਾਯੰ ॥ ਬਿਨਾ ਸਰਨ ਤਾਂ ਕੀ ਨਹੀ ਔਰ ਓਟੰ ॥ ਲਿਖੇ ਜੰਤ੍ਰ ਕੇਤੇ ਪੜੇ ਮੰਤ੍ਰ ਕੋਟੰ ॥ ੭੭ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕਿ ਰਾਜ ਰੰਕਯੰ ॥ ਹਨੇ ਸੁ ਕਾਲ ਬੰਕਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਲੋਕਪਾਲਯੰ ॥ ਨਿਦਾਨ ਕਾਲ ਦਾਲਯੰ ॥ ੭੮ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਪਾਣ ਜੇ ਜਪੈ ॥ ਅਨੰਤ ਥਾਟ ਤੇ ਥਪੈ ॥ ਜਿਤੇਕ ਕਾਲ ਧਿਆਇ ਹੈਂ ॥ ਜਗੱਤਿ ਜੀਤ ਜਾਇ ਹੈਂ ॥ ੭੯ ॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਪਰਮਯੰ ਪਵਿਤ੍ਰਯੰ ॥ ਅਲੋਕ ਰੂਪ ਰਾਜਿਯੰ ॥ ਸੁਣੇ ਸੁ ਪਾਪ ਭਾਜਯੰ ॥੮੦॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਪਾਪ ਮੋਚਨੰ ॥ ਚਮਕ ਚੰਦ੍ਰ ਚਾਰਯੰ ॥ ਅਘੀ ਅਨੇਕ ਤਾਰਯੰ ॥ ੮੧ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਲੋਕ ਪਾਲੰ ॥ ਤਿਤੇ ਜ਼ੇਰ ਕਾਲੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸੂਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾਂ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿੰਦ੍ਰੰ ॥ ੮੨ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਫਿਰੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕਯੰ ਕਾਲ ਚੱਕ੍ਰੰ ॥ ਸਭੈ ਨਾਥ ਨਾਥੇ ਭ੍ਰਮੰ ਭਉਹ ਬੱਕ੍ਰੰ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨੰ ਕਹਾਂ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ॥ ਸਭੈ ਹਾਥ ਬਾਂਧੇ ਖਰੇ ਕਾਲ ਹਜ਼ੂਰੰ ॥ ੮੩ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਭਗਵਾਨ ਸੁ ਜਾਗਤ ਯਾ ਜਗ ਜਾਂ ਕੀ ਕਲਾ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਬ੍ਰਹਮਾ ਸਿਵ

ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਜੁਗੀਆ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਸਾ ਹੈ ॥ ਔਰ ਸੁ ਕਾਲ ਸਭੈ ਬਸਿ ਕਾਲ ਕੇ ਏਕ ਹੀ ਕਾਲ ਅਕਾਲ ਸਦਾ ਹੈ ॥੮੪॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ਨਮੋ ਖੜਗਧਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸੰ ਸਾਤਕੰ ਤਾਮਸੇਅੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ਨਮੋ ਨਿਰਜੁਰੇਅੰ ॥੮੫॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਬਾਨ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਨਿਰਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦੇਵੰ ॥ ਭਵਾਣੰ ਭਵੇਅੰ ॥ ੮੬ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਖੱਗ ਖੰਡੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਕਟਾਰੰ ॥ ਸਦਾ ਏਕ ਰੂਪੰ ਸਦਾ ਨਿਰਬਿਕਾਰੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਦੰਡ ਧਾਰਿਯੰ ॥ ਜਿਨੈ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਜੋਤੰ ਬਿਥਾਰਿਯੰ ॥੮੭॥ ਨਮਸਕਾਰਯੰ ਮੋਰ ਤੀਰੰ ਤੁਫੰਗੰ ॥ ਨਮੋ ਖੱਗ ਅਦੱਗੰ ਅਭੇਯੰ ਅਭੰਗੰ ॥ ਗਦਾਯੰ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ਨਮੋ ਸੈਹਥੀਅੰ ॥ ਜਿਨੈ ਤੁੱਲੀਯੰ ਬੀਰ ਬੀਯੋ ਨ ਬੀਅੰ ॥੮੮॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਚੱਕ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ਨਮੋ ਉਗ੍ਰ ਦਾੜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਗ੍ਰਿਸਟ ਗਾੜੰ ॥੮੯॥ ਨਮੋ ਤੀਰ ਤੋਪੰ ॥ ਜਿਨੈ ਸਤ੍ਰ ਘੋਪੰ ॥ ਨਮੋ ਤੋਪ ਪੱਟੰ ॥ ਜਿਨੈ ਦੁਸਟ ਦੱਟੰ ॥੯੦॥ ਜਿਤੇ ਸਸਤ੍ਰ ਨਾਮੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਾਮੰ ॥ ਜਿਤੇ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਯੰ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤੇਯੰ ॥੯੧॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰ ਕਰੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੋਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋਸੇ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭ ਆਪ ਨ ਭੂਲਨਹਾਰ ਕਹੂੰ ਕਉ ਮੋਸੇ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਸਭਹੀ ਗ੍ਰਿਹ ਦੇਖੀਅਤ ਦ੍ਰਬ ਭਰੋ ਸੋ ॥ ਯਾ ਕਲ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੋਸੋ ॥੯੨॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੇ ਕੋਟ ਨਿਸਾਚਰ ਜਾਹਿ ਛਿਨੇਕ ਬਿਖੇ ਹਨ ਡਾਰੇ ॥ ਧੂਮਰ ਲੋਚਨ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੇ ਮਾਹਥ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਚਾਮਰ ਸੇ ਰਣ ਚਿੱਛੁਰ ਸੇ ਰਕਤਿੱਛਣ ਸੇ ਝਟ ਦੈ ਝਝਕਾਰੇ ॥ ਐਸੇ ਸੁ ਸਾਹਿਬੁ ਪਾਇ ਕਹਾ ਪਰਵਾਹ ਰਹੀ ਇਹ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰੇ ॥੯੩॥ ਮੁੰਡਹੁ ਸੇ ਮਧੁਕੀਟਭ ਸੇ ਮੁਰ ਸੇ ਅਘ ਸੇ ਜਿਨਿ ਕੋਟ ਦਲੇ ਹੈਂ ॥ ਓਟ ਕਰੀ ਕਬਹੂੰ ਨ ਜਿਨੈ ਰਣ ਚੋਟ ਪਰੀ ਪਗ ਦ੍ਵੈ ਨ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥ ਸਿੰਧ ਬਿਖੈ ਜੇ ਨ ਬੂਡੈ ਨਿਸਾਚਰ ਪਾਵਕ ਬਾਣ ਬਹੇ ਨ ਜਲੇ ਹੈਂ ॥ ਤੇ ਅਸ ਤੋਰ ਬਿਲੋਕ ਅਲੋਕ ਸੁ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਭਾਜ ਚਲੇ ਹੈਂ ॥੯੪॥ ਰਾਵਣ ਸੇ ਮਹਰਾਵਣ ਸੇ ਘਟ-ਕਾਨਹੁ ਸੇ ਪਲ ਬੀਚ ਪਛਾਰੇ ॥ ਬਾਰਦ ਨਾਦ ਅਕੰਪਨ ਸੇ ਜਗ ਜੰਗ ਜੁਰੇ ਜਿਨ ਸਿਉ ਜਮ ਹਾਰੇ ॥ ਕੁੰਭ ਅਕੁੰਭ ਸੇ ਜੀਤ ਸਭੈ ਜਗ ਸਾਤਹੂੰ ਸਿੰਧ ਹਥੀਆਰ ਪਖਾਰੇ ॥ ਜੇ ਜੇ ਹੁਤੇ ਅਕਟੇ ਬਿਕੁਟੇ ਸੁ ਕਟੇ ਕਰਿ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ॥ ੯੫॥ ਜੋ ਕਹੂੰ ਕਾਲ ਤੇ ਭਾਜ ਕੇ ਬਾਚੀਅਤ ਤੋ ਕਿਹ ਕੁੰਟ ਕਹੋ ਭਜਿ ਜਈਯੈ ॥ ਆਗੇਹੂੰ ਕਾਲ ਧਰੇ ਅਸ ਗਾਜਤ ਛਾਜਤ ਹੈ ਜਿੱਹ ਤੇ ਨਸਿ ਅਈਯੈ ॥ ਐਸੋ ਨ ਕੈ ਗਯੋ ਕੋਈ ਸੁ ਦਾਵ ਰੇ ਜਾਹਿ ਉਪਾਵ ਸੁ ਘਾਵ ਬਚਈਯੈ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਨ ਛੂਟੀਐ ਮੂੜ ਕਹੂੰ ਹਸਿ ਤਾਂ ਕੀ ਨ ਕਿਉ ਸਰਣਾਗਤਿ ਜਈਯੈ॥੯੬॥

ਕ੍ਰਿਸਨ ਅਉ ਬਿਸਨ ਜਪੇ ਤੁਹਿ ਕੋਟਿਕ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਧਿਆਯੋ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਜਪਿਓ ਅਰੁ ਸੰਭੁ ਥਪਿਓ ਤਿਹ ਤੇ ਤੁਹਿ ਕੋ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥
ਕੋਟ ਕਰੀ ਤਪਸਾ ਦਿਨ ਕੋਟਿਕ ਕਾਹੂ ਨ ਕੌਡੀ ਕੋ ਕਾਮ ਕਢਾਯੋ ॥ ਕਾਮ ਕਾ ਮੰਤ੍ਰ ਕਸੀਰੇ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਕਾਲ ਕੋ ਘਾਉ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥੯੭॥
ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੂਰ ਕਰੇ ਤਪਸਾ ਇਨ ਕੀ ਕੋਊ ਕੌਡੀ ਕੇ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈਂ ॥ ਤੋਹਿ ਬਚਾਇ ਸਕੈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ਕੈ ਆਪਨ ਘਾਵ ਬਚਾਇ ਨ ਐਹੈਂ ॥
ਕੋਪ ਕਰਾਲ ਕੀ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਮੈਂ ਆਪ ਟੰਗਿਓ ਤਿਮ ਤੋਹਿ ਟੰਗੈ ਹੈਂ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਜੋ ਜੀਅ ਮੈ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਬਿਨ ਕਾਮ ਨ ਐਹੈਂ ॥੯੮॥
ਤਾਂਹਿ ਪਛਾਨਤ ਹੈ ਨ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਜਾਕੋ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਪੂਜਤ ਹੈ ਪਰਮੇਸਰ ਕੈ ਜਿਹ ਕੈ ਪਰਸੈ ਪਰਲੋਕ ਪਰਾਹੀ ॥
ਪਾਪ ਕਰੋ ਪਰਮਾਰਥ ਕੈ ਜਿਹ ਪਾਪਨ ਤੇ ਅਤਿ ਪਾਪ ਲਜਾਈ ॥ ਪਾਇ ਪਰੋ ਪਰਮੇਸਰ ਕੇ ਜੜ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥੯੯॥
ਮੋਨ ਭਜੇ ਨਹੀ ਮਾਨ ਤਜੇ ਨਹੀ ਭੇਖ ਸਜੇ ਨਹੀ ਮੂੰਡ ਮੁਡਾਏ ॥ ਕੰਠ ਨ ਕੰਠੀ ਕਠੋਰ ਧਰੈ ਨਹੀ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੇ ਜੂਟੁ ਸੁਹਾਏ ॥
ਸਾਚੁ ਕਹੌ ਸੁਨਿ ਲੈ ਚਿਤਿ ਦੈ ਬਿਨੁ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਕੀ ਸਾਮ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪ੍ਰੀਤ ਕਰੇ ਪ੍ਰਭੁ ਪਾਯਤ ਹੈ ਕਿਰਪਾਲ ਨ ਭੀਜਤ ਲਾਂਡ ਕਟਾਏ ॥੧੦੦॥
ਕਾਗਦ ਦੀਪ ਸਭੈ ਕਰਿ ਕੈ ਅਰੁ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਕੀ ਮਸੁ ਕੈ ਹੋਂ ॥ ਕਾਟ ਬਨਾਸਪਤੀ ਸਗਰੀ ਲਿਖਬੇ ਹੂਕੇ ਲੇਖਨ ਕਾਜ ਬਨੈ ਹੋਂ ॥
ਸਾਰਸੁਤੀ ਬਕਤਾ ਕਰਿ ਕੈ ਜੁਗਿ ਕੋਟਿ ਗਨੇਸਿ ਕੈ ਹਾਥ ਲਿਖੈ ਹੋਂ ॥ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਬਿਨਾ ਬਿਨਤੀ ਨ ਤਊ ਤੁਮ ਕੋ ਪ੍ਰਭ ਨੈਕ ਰਿਝੈ ਹੋਂ ॥੧੦੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸ੍ਰੀ ਕਾਲ ਜੀ ਕੀ ਉਸਤਤਿ
ਪ੍ਰਿਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਸੁਭਮਸਤ ॥ ੧ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਰਬਕਾਲ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰੇ ॥ ਦੁਖੁ ਦੈ ਕੈ ਦੋਖੀ ਸਭ ਮਾਰੇ ॥ ਅਦਭੁਤਿ ਗਤਿ ਭਗਤਨ ਦਿਖਰਾਈ ॥
ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਲਏ ਬਚਾਈ ॥ ੧ ॥ ਸਭ ਸੰਕਟ ਤੇ ਸੰਤ ਬਚਾਏ ॥ ਸਭ ਕੰਟਕ ਕੰਟਕ ਜਿਮ ਘਾਏ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੁਰਿ ਕਰੀ ਸਹਾਏ ॥
ਆਪ ਹਾਥੁ ਦੈ ਲਯੋ ਬਚਾਏ ॥ ੨ ॥ ਅਬ ਜੋ ਜੋ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਸੋ ਸੋ ਕਰੋ ਤੁਮੈ ਅਰਦਾਸਾ ॥ ਜੋ ਪ੍ਰਭ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਟਾਛ ਦਿਖੈ ਹੈ ॥
ਸੋ ਤਵ ਦਾਸ ਉਚਾਰਤ ਜੈ ਹੈ ॥ ੩ ॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਮੈ ਲਖੇ ਤਮਾਸਾ ॥ ਚਾਹਤ ਤਿਨਕੋ ਕੀਯੋ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮ ਪੂਰਬਲੇ ਹੇਰੇ ॥

ਕਹਿ ਹੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੁ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਤੇਰੇ ॥੪॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਹੈ ਪਿਤਾ ਅਪਾਰਾ ॥ ਦੇਬਿ ਕਾਲਕਾ ਮਾਤ ਹਮਾਰਾ ॥ ਮਨੂਆ ਗੁਰ ਮੁਰਿ ਮਨਸਾ ਮਾਈ ॥ ਜਿਨਿ ਮੋ ਕੋ ਸੁਭ ਕ੍ਰਿਆ ਪੜਾਈ ॥੫॥ ਜਬ ਮਨਸਾ ਮਨ ਮਯਾ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਗੁਰ ਮਨੂਆ ਕਹ ਕਹਜੋ ਸੁਧਾਰੀ ॥ ਜੋ ਜੋ ਚਰਿਤ ਪੁਰਾਤਨ ਲਹੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਸਭ ਚਹੀਅਤ ਹੈਂ ਕਹੇ ॥੬॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕਰਣਾ ਤਬ ਭਰੇ ॥ ਸੇਵਕ ਜਾਨਿ ਦਯਾ ਰਸ ਢਰੇ ॥ ਜੋ ਜੋ ਜਨਮੁ ਪੂਰਬਲੋ ਭਯੋ ॥ ਸੋ ਸੋ ਸਭ ਸਿਮਰਣ ਕਰ ਦਯੋ ॥੭॥ ਮੋ ਕੋ ਇਤੀ ਹੁਤੀ ਕਹ ਸੁੱਧੰ ॥ ਜਸ ਪ੍ਰਭ ਦਈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਿ ਬੁੱਧੰ ॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਜਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਹਮ ਕੋ ਸਭ ਕਾਲਾ ॥੮॥ ਸਰਬ ਕਾਲ ਰੱਛਾ ਸਭ ਕਾਲ ॥ ਲੋਹ ਰੱਛ ਸਰਬਦਾ ਬਿਸਾਲ ॥ ਢੀਠ ਭਯੋ ਤਵ ਕ੍ਰਿਪਾ ਲਖਾਈ ॥ ਐਂਡੋ ਫਿਰੋ ਸਭਨ ਭਯੋ ਰਾਈ ॥੯॥ ਜਿਹ ਜਿਹ ਬਿਧ ਜਨਮਨ ਸੁਧਿ ਆਈ ॥ ਤਿਮ ਤਿਮ ਕਹੇ ਗਿਰੰਥ ਬਨਾਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਸਤਿਜੁਗ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਲਹਾ॥ ਪ੍ਰਥਮੇ ਦੇਬਿ ਚਰਿਤ ਕੋ ਕਹਾ ॥੧੦॥ ਪਹਿਲੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਨਾਯੋ ॥ ਨਖ ਸਿਖ ਤੇ ਕ੍ਰਮ ਭਾਖ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਛੋਰ ਕਥਾ ਤਬ ਪ੍ਰਥਮ ਸੁਨਾਈ ॥ ਅਬ ਚਾਹਤ ਫਿਰ ਕਰੋ ਬਡਾਈ ॥੧੧॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੀ ਬੇਨਤੀ ਬਰਨਨੰ
ਨਾਮ ਚੌਦਸਮੋ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ਸੁਭਮਸਤ ॥੧੪॥ ਅਫ਼ਜੂ ॥੪੭੧॥

ੴ

ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਦਿ ਅਪਾਰ ਅਲੇਖ ਅਨੰਤ ਅਕਾਲ ਅਭੇਖ ਅਲੱਖ ਅਨਾਸਾ ॥ ਕੈ ਸਿਵ ਸਕਤ ਦਏ ਸ੍ਰੁਤਿ ਚਾਰ ਰਜੋ ਤਮ ਸੱਤ ਤਿਹੂ ਪੁਰ ਬਾਸਾ ॥ ਦਿਉਸ ਨਿਸਾ ਸਸਿ ਸੂਰ ਕੈ ਦੀਪ ਸੁ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਰਚੀ ਪੰਚ ਤੱਤ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਬੈਰ ਬਢਾਇ ਲਰਾਇ ਸੁਰਾਸੁਰ ਆਪਹ ਦੇਖਤ ਬੈਠ ਤਮਾਸਾ ॥ ੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਤੁਮਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜੋ ਕਛੁ ਮੋ ਪਰਿ ਹੋਇ ॥ ਰਚੋ ਚੰਡਕਾ ਕੀ ਕਥਾ ਬਾਣੀ ਸੁਭ ਸਭ ਹੋਇ ॥ ੨ ॥
ਜੋਤ ਜਗਮਗੈ ਜਗਤਿ ਮੈ ਚੰਡ ਚਮੁੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭੁਜ ਦੰਡਨ ਦੰਡਨਿ ਅਸੁਰ ਮੰਡਨ ਭੁਇ ਨਵ ਖੰਡ ॥ ੩ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਾਰਨ ਲੋਕ ਉਧਾਰਨ ਭੂਮਹਿ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਚੰਡ ਤੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕਾਰਨ ਈਸ ਕਲਾ ਕਮਲਾ ਹਰਿ ਅਦ੍ਰਸੁਤਾ ਜਹ ਦੇਖੋ ਉਹੀ ਹੈ ॥ ਤਾਮਸਤਾ ਮਮਤਾ ਨਮਤਾ ਕਵਿਤਾ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਮੱਧਿ ਗੁਹੀ ਹੈ ॥ ਕੀਨੋ ਹੈ ਕੰਚਨ ਲੋਹ ਜਗਤ੍ਰ ਮੈ ਪਾਰਸ ਮੂਰਤਿ ਜਾਹਿ ਛੁਹੀ ਹੈ ॥ ੪ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰਨ ਸਭ ਭੈ ਹਰਨ ਨਾਮ ਚੰਡਕਾ ਜਾਸ ॥ ਰਚੋ ਚਰਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਤੁਅ ਕਰੋ ਸਬੁੱਧ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੫ ॥

ਪੁਨਹਾ ॥ ਆਇਸ ਅਬ ਜੋ ਹੋਇ ਗ੍ਰੰਥ ਤਉ ਮੈ ਰਚੌ ॥ ਰਤਨ ਪ੍ਰਮੁਦ ਕਰ ਬਚਨ ਚੀਨ ਤਾਮੈ ਗਚੌ ॥ ਭਾਖਾ ਸੁਭ ਸਭ ਕਰਹੋ

ਧਰਿ ਹੋ ਕ੍ਰਿੱਤ ਮੈ ॥ ਅਦਭੁਤ ਕਥਾ ਅਪਾਰ ਸਮਝ ਕਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ॥੬॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤ੍ਰਾਸ ਕੁਟੰਬ ਕੇ ਹੁਇਕੈ ਉਦਾਸ ਅਵਾਸ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਬਸਿਓ ਬਨ ਰਾਈ ॥ ਨਾਮ ਸੁਰੱਥ ਮੁਨੀਸਰ ਬੇਖ ਸਮੇਤ ਸਮਾਦ ਸਮਾਧੁ ਲਗਾਈ ॥ ਚੰਡ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਕਰ ਕੋਪ ਭਈ ਸੁਰ ਰੱਛਨ ਕੋ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਬੂਝਹੁ ਜਾਇ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਸਾਧ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਕਿਹ ਭਾਂਤਿ ਸੁਨਾਈ ॥੭॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨੀਸਰੋ ਵਾਚ ॥ ਹਰਿ ਸੋਇ ਰਹੈ ਸਜ ਸੈਨ ਤਹਾ ॥ ਜਲ ਜਾਲ ਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਜਹਾ ॥ ਭਯੋ ਨਾਭ ਸਰੋਜ ਤੇ ਬਿਸੁ ਕਰਤਾ ॥ ਸ੍ਰਤ ਮੈਲ ਤੇ ਦੈਂਤ ਰਚੇ ਜੁਗਤਾ ॥੮॥ ਮਧਿ ਕੈਟਭ ਨਾਮ ਧਰੇ ਤਿਨਕੇ ॥ ਅਤਿ ਦੀਰਘ ਦੇਹ ਭਏ ਜਿਨਕੇ ॥ ਤਿਨ ਦੇਖ ਲੁਕੇਸ ਡਰਿਓ ਹੀਅ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਧਿਆਨੁ ਧਰਿਯੋ ਜੀਅ ਮੈ ॥੯॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਛੁਟੀ ਚੰਡ ਜਾਗੇ ਬ੍ਰਹਮ ਕਰਿਓ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਦੈਤ ਸਭੈ ਘਟਿ ਜਾਹਿ ਜਿਉ ਬਢੈ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ॥੧੦॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਤਿਨ ਸੋਂ ਭਗਵੰਤ ਨ ਮਾਰ ਸਕੈ ਅਤ ਦੈਂਤ ਬਲੀ ਹੈ ॥ ਸਾਲ ਭਏ ਤਿਨ ਪੰਚ ਹਜਾਰ ਦੁਹੂੰ ਲਰਤੇ ਨਹਿ ਬਾਂਹ ਟਲੀ ਹੈ ॥ ਦੈਤਨ ਰੀਝ ਕਰਿਓ ਬਰ ਮਾਂਗ ਕਹਿਓ ਹਰਿ ਸੀਸਨ ਦੇਹ ਭਲੀ ਹੈ ॥ ਧਾਰਿ ਉਰੂ ਪਰਿ ਚੱਕ੍ਰ ਸੋਂ ਕਾਟ ਕੈ ਜੋਤਿ ਲੈ ਆਪਨੇ ਅੰਗ ਮਲੀ ਹੈ ॥ ੧੧ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੇਵਨ ਥਾਪਿਓ ਰਾਜ ਮਧੁ ਕੈਟਭ ਕੌ ਮਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੀਨੋ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ਬੈਕੁੰਠ ਗਾਮੀ ਹਰਿ ਭਏ ॥੧੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਮਧ ਕੈਟਭ ਬਧਹਿ ਪ੍ਰਥਮ ਧਯਾਇ ॥੧॥

ਪੁਨਹਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਭਇਓ ਮਹਖਾਸੁਰ ਤਿਨ ਤੇ ਕਿਆ ਕੀਆ ॥ ਭੁਜਾ ਜੋਰਿ ਕਰਿ ਜੁੱਧੁ ਜੀਤ ਸਭ ਜਗੁ ਲੀਆ ॥
ਸੁਰ ਸਮੂਹ ਸੰਘਾਰੇ ਰਣਹਿ ਪਚਾਰ ਕੈ ॥ ਟੂਕ ਟੂਕ ਕਰ ਡਾਰੇ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ੧੩ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁਧ ਕਰਯੋ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਮਾਰਿ ਸਭੈ ਸੁਰ ਸੈਨ ਗਿਰਾਇਓ ॥ ਕੈ ਕੈ ਦੁ ਟੂਕ ਦਏ ਅਰ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਮਹਾ ਰਨ ਪਾਇਓ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤ ਰੰਗ ਸਨਿਓ ਨਿੱਸਰਿਓ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਮਨ ਮੈ ਇਹਿ ਆਇਓ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਛਤ੍ਰਨਿ ਕੁੰਡ ਕੈ ਛੇਤ੍ਰ ਮੈ ਮਾਨਹੁ ਪੈਠਿ ਕੈ ਰਾਮ ਜੂ ਨ੍ਹਾਇਓ ॥੧੪॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਮਹਖਾਸੁਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਸਬੈ ਕਲਵਤ੍ਰ ਜਿਉ ਚੀਰ ਕੈ ਡਾਰੇ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ ਲੁੱਥ ਰਹੀ ਗੁੱਥ ਜੁੱਥ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਸੇ ਰਥ ਸੇਂਧਵ ਭਾਰੇ ॥ ਗੂਦ ਸਨੇ ਸਿਤ ਲੋਹੂ ਮੈ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਪਰੇ ਰਨ ਮੈ ਗਜ ਕਾਰੇ ॥ ਜਿਉ ਦਰਜੀ ਜਮ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਸੀਤ ਮੈ ਬਾਗੇ ਅਨੇਕ ਕਤਾ ਕਰਿ ਡਾਰੇ ॥ ੧੫ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਸੁਰ ਸੰਗ ਸਭੈ ਸੁਰਪਾਲ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਕੀ ਸੈਨ ਪੈ ਧਾਏ ॥ ਦੈ ਮੁਖ ਢਾਰ ਲੀਏ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਪਚਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਲਗਾਏ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਮੈ ਦੈਤ ਸੁਰੰਗ ਭਏ ਕਬਿ ਨੇ ਮਨ ਭਾਉ ਇਹੈ ਛਬਿ ਪਾਏ ॥ ਰਾਮ ਮਨੋ ਰਨ ਜੀਤ ਕੈ ਭਾਲਕ ਦੈ ਸ਼ਿਰਪਾਉ ਸਬੈ ਪਹਰਾਏ ॥੧੬॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਹੈ ਰਨ ਮੈ ਇਕ ਲੋਟਤ ਹੈ ਧਰਨੀ ਬਿਲਲਾਤੇ ॥ ਦਉਰਤ ਬੀਚ ਕਬੰਧ ਫਿਰੈ ਜਿਹ ਦੇਖਤ ਕਾਇਰ ਹੈਂ ਡਰਪਾਤੇ ॥ ਇਯੋਂ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਜੁੱਧੁ ਕੀਯੋ ਤਬ ਜੰਬੁਕ ਗਿਰਝ ਭਏ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਪਾਇ ਪਸਾਰ ਕੈ ਸੋਏ ਹੈਂ ਸੂਰ ਮਨੋ ਮਦ ਮਾਤੇ ॥ ੧੭ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਕੀਓ ਮਹਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਦੇਖਤ ਭਾਨ ਚਲੈ ਨਹੀ ਪੰਥਾ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਸਮੂਹ ਚਲਿਓ ਲਖਿ ਕੈ ਚਤੁਰਾਨਨ ਭੂਲਿ ਗਏ ਸਭ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਮਾਸ ਨਿਹਾਰ ਕੈ ਗ੍ਰਿਝ ਰੜੈਂ ਚਟਸਾਰ ਪੜੈਂ ਜਿਮੁ ਬਾਰਕ ਸੰਥਾ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟ ਲੈ ਭਟ ਲੋਥ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ਕਿ ਸਿੱਧ ਬਨਾਵਤ ਕੰਥਾ ॥ ੧੮ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਗਨਤ ਮਾਰੇ ਗਨੈ ਕੋ ਭਜੈ ਜੁ ਸੁਰ ਕਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਧਾਰ ਧਿਆਨ ਮਨ ਸਿਵਾ ਕੋ ਤਕੀ ਪੁਰੀ ਕੈਲਾਸ ॥ ੧੯ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਧਨ ਧਾਮ ਸਭ ਦੈਤਨ ਲੀਓ ਛਿਨਾਇਕੈ ॥ ਦਏ ਕਾਢ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇ ਬਸੇ ਸਿਵਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥ ੨੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਿਤਕਿ ਦਿਵਸ ਬੀਤੇ ਤਹਾਂ ਨਾਵਨ ਨਿਕਸੀ ਦੇਵ ॥ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਸਭ ਦੇਵਤਨ ਕਰੀ ਦੇਵ ਕੀ ਸੇਵ ॥ ੨੧ ॥

ਰੇਖਤਾ ॥ ਕਰੀ ਹੈ ਹਕੀਕਤ ਮਾਲੂਮ ਖੁਦ ਦੇਵੀ ਸੇਤੀ ਲੀਆ ਮਹਖਾਸੁਰ ਹਮਾਰਾ ਛੀਨ ਧਾਮ ਹੈ ॥ ਕੀਜੈ ਸੋਈ ਬਾਤ ਮਾਤ ਤੁਮ ਕਉ ਸੁਹਾਤ ਸਭ ਸੇਵਕਿ ਕਦੀਮ ਤਕ ਆਏ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਹੈ ॥ ਦੀਜੈ ਬਾਜ ਦੇਸ ਹਮੈ ਮੇਟੀਐ ਕਲੇਸ ਲੇਸ ਕੀਜੀਏ ਅਭੇਸ ਉਨੈ ਬਡੋ ਯਹ ਕਾਮ ਹੈ ॥ ਕੂਕਰ ਕੋ ਮਾਰਤ ਨ ਕੋਉ ਨਾਮ ਲੈ ਕੈ ਤਾਹਿ ਮਾਰਤ ਹੈ ਤਾਕੋ ਲੈ ਕੈ ਖਾਵੰਦ ਕੋ ਨਾਮ ਹੈ ॥ ੨੨ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਏ ਚੰਡਕਾ ਮਨ ਮੈ ਉਠੀ ਰਿਸਾਇ ॥ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਉ ਬਸਉ ਸਿਵ ਪੁਰੀ ਜਾਇ ॥ ੨੩ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕੋ ਜਬੈ ਚੰਡੀ ਕੀਓ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ਸਿੰਘ ਸੰਖ ਅਉ ਅਸਤ੍ਰ ਸਭ ਸਸਤ੍ਰ ਆਇਗੇ ਪਾਸ ॥ ੨੪ ॥ ਦੈਤ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਕਾਲ ਜਨਮੁ ਇਹ ਲੀਨ ॥ ਸਿੰਘ ਚੰਡ ਬਾਹਨ ਭਇਓ ਸਤ੍ਰਨ ਕਉ ਦੁਖੁ ਦੀਨ ॥ ੨੫ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਰੁਨ ਦੀਰਘੁ ਦਿੱਗਜ ਸੇ ਬਲ ਸਿੰਘਹਿ ਕੇ ਬਲ ਸਿੰਘ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ਰੋਮ ਮਨੋ ਸਰ ਕਾਲਹਿ ਕੇ ਜਨ ਪਾਹਨ ਪੀਤ ਪੇ ਬ੍ਰਿਛ ਹਰੇ ਹੈ ॥ ਮੇਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਮਨੋ ਜਮਨਾ ਲਰ ਕੇਤਕੀ ਪੁੰਜ ਪੈ ਭ੍ਰਿੰਗ ਢਰੇ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾ ਪ੍ਰਿਥ ਲੈ ਕੈ ਕਮਾਨ ਸੁ ਭੂਧਰ ਭੂਮ ਤੇ ਨਿਆਰੇ ਕਰੇ ਹੈ ॥੨੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਘੰਟਾ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਅਸ ਮੰਖ ਸਰਾਸਰ ਬਾਨ ॥ ਚਕ੍ਰ ਬਜ੍ਰ ਕਰ ਮੈ ਲੀਏ ਜਨ ਗ੍ਰੀਖਮ ਰਿਤ ਭਾਨ ॥੨੭॥
ਚੰਡ ਕੋਪ ਕਰਿ ਚੰਡਕਾ ਏ ਆਯੁਧ ਕਰ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਬਿਕਟਿ ਪੁਰ ਦੈਤ ਕੇ ਘੰਟਾ ਕੀ ਧੁਨ ਕੀਨ ॥੨੮॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੇਹਰਿ ਸਬਦਿ ਅਸੁਰਨ ਅਸਿ ਰਨ ਲੀਨ ॥ ਚੜੇ ਕੋਪ ਕੈ ਜੂਥ ਹੁਇ ਜਤਨ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਕੀਨ ॥੨੯॥
ਪੈਤਾਲੀਸ ਪਦਮ ਅਸੁਰ ਸਜਜੋ ਕਟਕ ਚਤੁਰੰਗ ॥ ਕਛੁ ਬਾਏਂ ਕਛੁ ਦਾਹਨੈ ਕਛੁ ਭਟ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਸੰਗ ॥੩੦॥
ਭਏ ਇਕੱਠੇ ਦਲ ਪਦਮ ਦਸ ਪੰਦ੍ਰਹ ਅਰੁ ਬੀਸ ॥ ਪੰਦ੍ਰਹ ਕੀਨੇ ਦਾਹਨੇ ਦਸ ਬਾਏਂ ਸੰਗਿ ਬੀਸ ॥੩੧॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਉਰ ਸਭੈ ਇਕ ਬਾਰ ਹੀ ਦੈਤ ਸੁ ਆਏ ਹੈ ਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਕਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਘਨੇ ਅਰੁ ਕੋਪ ਸੋਂ ਸਿੰਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਚੰਡ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸਤ੍ਰ ਸਮੂਹ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਖਾਂਡਵ ਜਾਰਨ ਕੋ ਅਗਨੀ ਤਿਹ ਪਾਰਥ ਨੇ ਜਨੁ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰੇ ॥੩੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੈਂਤ ਕੋਪ ਇਕ ਸਾਮੁਹੇ ਗਇਓ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥ ਸਨਮੁਖ ਦੇਵੀ ਕੇ ਭਇਓ ਸਲਭ ਦੀਪ ਅਨੁਹਾਰ ॥੩੩॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਬਲੀ ਸਿਰਦਾਰ ਦੈਈਤ ਸੁ ਕ੍ਰੋਧ ਕੈ ਮਿਯਾਨ ਤੇ ਖਗੁ ਨਿਕਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਦਇਓ ਤਨ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੈ ਦੂਸਰ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਿਰ ਝਾਰਿਓ ॥ ਚੰਡ ਸੰਭਾਰ ਤਬੈ ਬਲੁ ਧਾਰਿ ਲਇਓ ਗਹਿ ਨਾਰਿ ਧਰਾ ਪਰ ਮਾਰਿਓ ॥ ਜਿਉ ਧੁਬੀਆ ਸਰਤਾ ਤਟ ਜਾਇਕੈ ਲੈ ਪਟ ਕੋ ਪਟ ਸਾਥ ਪਛਾਰਿਓ ॥੩੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰਿਓ ਦੈਤ ਇਉ ਲਰਿਓ ਜੁ ਸਨਮੁਖ ਆਇ ॥ ਪੁਨਿ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੀ ਸੈਨ ਮੈ ਧਸੀ ਸੁ ਮੰਖ ਬਜਾਇ ॥ ੩੫ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਏਹੀ ਬਾਰ ਨਿਹਾਰ ਹਕਾਰ ਸੁ ਧਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥ ਦੈਂਤ ਘਨੇ ਰਨ ਮਾਹਿ ਹਨੇ ਲਖਿ ਸ੍ਰੋਨ ਸਨੇ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨੁ ਚੀਨੋ ॥ ਜਿਉ ਖਗਰਾਜ ਬਡੋ ਅਹਿਰਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਕਾਟ ਕਤਾ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ੩੬ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵੀ ਮਾਰੇ ਦੈਂਤ ਬਹੁ ਪ੍ਰਬਲ ਨਿਬਲ ਸੇ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰਿ ਕਰਨ ਮੈ ਚਮੂੰ ਚਾਲ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ੩੭ ॥
ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਮਹਖਾਸੁਰੀ ਤਕੀ ਸਰਨਿ ਨਿਜ ਈਸ ॥ ਧਾਇ ਜਾਇ ਤਿਨ ਇਉਂ ਕਹਿਓ ਹਨਿਓ ਪਦਮ ਭਟ ਬੀਸ ॥ ੩੮ ॥
ਸੁਨ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮੂੜ ਮਤ ਮਨ ਮੈ ਉਠਿਓ ਰਿਸਾਇ ॥ ਆਗਿਆ ਦੀਨੀ ਸੈਨ ਕੋ ਘੇਰੋ ਦੇਵੀ ਜਾਇ ॥ ੩੯ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਤ ਸੁਨੀ ਪ੍ਰਭ ਕੀ ਸਭ ਸੈਨਹਿ ਸੂਰ ਮਿਲੇ ਇਕੁ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਜਾਇ ਪਰੈਂ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਧਾਇ ਕੈ ਠਾਟ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਦਲ ਇਉ ਬਿੱਹਰਿਓ ਹੈ ॥ ਘੇਰ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡ ਸੁ ਚੰਦ ਮਨੋ ਪਰਵੇਖ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ੪੦ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਚਮੂੰ ਮਹਖਾਸੁਰ ਕੀ ਕਰਿ ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਦੱਛਨ ਬਾਮ ਚਲਾਇ ਘਨੇ ਸਰ

ਕੋਪ ਭਯਾਨਕ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਭੰਜਨ ਭੇ ਅਰਿ ਕੇ ਤਨ ਤੇ ਛੁਟ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਆਠਵੋ ਸਿੰਧ ਪਚਾਯੋ ਹੁਤੋ ਮਨੋ ਯਾ ਰਨ ਮੈ ਬਿਧਿ ਨੇ ਉਗਰਿਓ ਹੈ ॥ ੪੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕੋਪ ਭਈ ਅਰਿ ਦਲ ਬਿਖੈ ਚੰਡੀ ਚਕ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਏਕ ਮਾਰਿ ਕੈ ਦ੍ਵੈ ਕੀਏ ਦ੍ਵੈ ਤੇ ਕੀਨੇ ਚਾਰ ॥ ੪੨ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕਵਲਾਸ ਮੈ ਧਿਆਨ ਛੁਟਿਓ ਹਰਿ ਕਾ ॥ ਪੁਨਿ ਚੰਡ ਸੰਭਾਰ ਉਭਾਰ ਗਦਾ ਧੁਨਿ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕਰਿਓ ਖਰਕਾ ॥ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁਨਿ ਕੇ ਪਰ ਚਕ੍ਰ ਪਰਿਓ ਛੁਟ ਐਸੋ ਬਹਿਓ ਕਰਿ ਕੇ ਬਰ ਕਾ ॥ ਜਨ ਖੇਲਨ ਕੋ ਸਰਤਾ ਤਟ ਜਾਇ ਚਲਾਵਤ ਹੈ ਛਿਛਲੀ ਲਰਕਾ ॥ ੪੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖ ਚਮੂੰ ਮਹਿਖਾਸੁਰੀ ਦੇਵੀ ਬਲਹਿ ਸੰਭਾਰਿ ॥ ਕਛੁ ਸਿੰਘਹਿ ਕਛੁ ਚਕ੍ਰ ਸੋਂ ਡਾਰੇ ਸਭੈ ਸੰਘਾਰਿ ॥ ੪੪ ॥

ਇਕ ਭਾਜੇ ਨ੍ਰਿਪ ਪੈ ਗਏ ਕਹਿਓ ਹਤੀ ਸਭ ਸੈਨ ॥ ਇਉਂ ਸੁਨਿ ਕੈ ਕੋਪਿਓ ਅਸੁਰ ਚੜਿ ਆਇਓ ਰਨ ਐਨ ॥ ੪੫ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਝੂਝ ਪਰੀ ਸਭ ਸੈਨ ਲਖੀ ਜਬ ਤੋ ਮਹਖਾਸੁਰ ਖੱਗੁ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਜਾਇ ਭਇਆਨਕ ਭਾਲਕ ਜਿਉਂ ਭਭਕਾਰਿਓ॥ ਮੁਗਦਰੁ ਲੈ ਅਪਨੇ ਕਰਿ ਚੰਡ ਸੁ ਕੈ ਬਰਿ ਤਾ ਤਨ ਊਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਉਖਾਰ ਪਹਾਰ ਕੋ ਰਾਵਨ ਕੇ ਉਰ ਭੀਤਰ ਮਾਰਿਓ ॥ ੪੬ ॥

ਫੇਰ ਸਰਾਸਨ ਕੋ ਗਹਿ ਕੈ ਕਰ ਬੀਰ ਹਨੇ ਤਿਨ ਪਾਨ ਨ ਮੰਗੇ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਰਨ ਮਾਂਹਿ ਕਰਾਹਤ ਹੈ ਗਿਰ ਸੇ ਗਜ ਲੰਗੇ ॥ ਸੂਰਨ ਕੇ ਤਨ ਕਉਚਨ ਸਾਥਿ ਪਰੇ ਧਰ ਭਾਉ ਉਠੇ ਤਹ ਚੰਗੇ ॥ ਜਾਨੋ ਦਵਾ ਬਨ ਮਾਝ ਲਗੇ ਤਹ ਕੀਟਨ ਭੱਛ ਕੋ ਦਉਰੇ ਭੁਜੰਗੇ ॥ ੪੭ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਭਰੀ ਰਨ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਪ੍ਰੇਰ ਕੈ ਸਿੰਘ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਲਾਲ ਕੀਏ ਅਰਿ ਖੇਤ ਲਗੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਬਨ ਮੈ ॥ ਤਬ ਘੇਰਿ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਦੈਤਨ ਇਉਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਮਨ ਤੇ ਤਨ ਤੇਜ ਚਲਿਓ ਜਗ ਮਾਤ ਕੋ ਦਾਮਨ ਜਾਨ ਚਲੇ ਘਨ ਮੈ ॥ ੪੮ ॥

ਫੂਟ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਗਰੀ ਅਸਿ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਜਬੈ ਕਰਿ ਲੀਨੋ ॥ ਦੈਂਤ ਮਰੈ ਨਹ ਬੇਖ ਕਰੇ ਬਹੁ ਤਉ ਬਰਬੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੀਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਦਇਓ ਕਰਿ ਤੇ ਸਿਰ ਸਤ੍ਰੁ ਕੋ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਧਾਰ ਚਲੀ ਨਭ ਕੋ ਜਨੁ ਸੂਰ ਕੋ ਰਾਮ ਜਲਾਂਜਲ ਦੀਨੋ ॥ ੪੯ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸੂਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਤਿਹ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਬਰਬੰਡ ਪਰਾਕ੍ਰਮ ਕੈ ॥ ਤਹ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧ ਭਇਓ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਅਸਿ ਕੈ ਧਮ ਕੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਹਨੇ ਸੁਰ ਤਾਪ ਸੁ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਗਈ ਜਮ ਕੈ ॥ ਬਹੁਰੋ ਅਰਿ ਸਿੰਧੁਰ ਕੇ ਦਲ ਪੈਠ ਕੈ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਦੁਰਗਾ ਦਮਕੈ ॥ ੫੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਮਹਖਾਸੁਰ ਮਾਰਿਓ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਰਾਜ ॥ ਤਬ ਕਾਇਰ ਭਾਜੇ ਸਭੈ ਛਾਡਿਓ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਮਹਾਬੀਰ ਕਹਰੀ ਦੁਪਹਰੀ ਕੋ ਭਾਨ ਮਾਨੋ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕਾਜ ਦੇਵੀ ਡਾਰਿਓ ਦੈਂਤ ਮਾਰਿ ਕੇ ॥ ਅਉਰ ਦਲੁ ਭਾਜਿਓ

ਜੈਸੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਤੇ ਭਾਜੇ ਮੇਘ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀਨੋ ਰਾਜ ਬਲੁ ਆਪਨੋ ਸੋ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨਰੇਸ ਡਾਰੇ ਹੈ ਸੁਰੇਸ ਪਾਂਇ
ਕੀਨੋ ਅਭਖੇਕ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਬਿਚਾਰਿ ਕੈ ॥ ਈਹਾਂ ਭਈ ਗੁਪਤਿ ਪ੍ਰਗਟਿ ਜਾਇ ਤਹਾਂ ਭਈ ਜਹਾਂ ਬੈਠੇ ਹਰਿ ਹਰਿਅੰਬਰਿ ਕੋ ਡਾਰਿ ਕੈ ॥ ੫੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤ ਬਿਲਾਸ ਮਹਖਾਸੁਰ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ॥ ੨ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਕਾ ਹੋਇ ਗਈ ਸੁਰਪਤਿ ਕੌ ਦੇ ਰਾਜ ॥ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਅਭੇਖ ਕਰਿ ਕੀਨੇ ਸੰਤਨ ਕਾਜ ॥ ੫੩ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਯਾਤੇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਏ ਹੈ ਮਹਾਂ ਮੁਨ ਦੇਵਨ ਕੇ ਤਪਿ ਮੈ ਸੁਖ ਪਾਵੈਂ ॥ ਜੱਗਜ ਕਰੈ ਇਕ ਬੇਦ ਰਰੈ ਭਵ ਤਾਪ ਹਰੈ ਮਿਲਿ ਧਿਆਨਹਿ ਲਾਵੈਂ ॥
ਝਾਲਰ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਉਪੰਗ ਰਬਾਬ ਲੀਏ ਸੁਰ ਸਾਜ ਮਿਲਾਵੈਂ ॥ ਕਿੰਨਰ ਗੰਧ੍ਰਬ ਗਾਨ ਕਰੈ ਗਨਿ ਜੱਛ ਅਪੱਛਰ ਨਿਰਤ ਦਿਖਾਵੈਂ ॥ ੫੪ ॥
ਸੰਖਨ ਕੀ ਧੁਨ ਘੰਟਨਿ ਕੀ ਕਰਿ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਵੈਂ ॥ ਆਰਤੀ ਕੋਟ ਕਰੈ ਸੁਰ ਸੁੰਦਰ ਪੇਖ ਪੁਰੰਦਰ ਕੇ ਬਲਿ ਜਾਵੈਂ ॥
ਦਾਨਤ ਦੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਭਾਲ ਮੈ ਕੁੰਕਮ ਅੱਛਤ ਲਾਵੈਂ ॥ ਹੇਤ ਕੁਲਾਹਲ ਦੇਵ ਪੁਰੀ ਮਿਲਿ ਦੇਵਨ ਕੇ ਕੁਲਿ ਮੰਗਲਿ ਗਾਵੈਂ ॥ ੫੫ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਦੇਵਨ ਬਢਿਓ ਪ੍ਰਤਾਪ ॥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈ ਜੈ ਕਰੈ ਰਰੈ ਨਾਮ ਸਤਿ ਜਾਪ ॥ ੫੬ ॥
ਇਸੀ ਭਾਂਤਿ ਸੁ ਦੇਵਤਨ ਰਾਜ ਕੀਯੋ ਸੁਖੁ ਮਾਨ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਇ ਦੈਂਤ ਬਡੇ ਬਲਿਵਾਨ ॥ ੫੭ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਲੋਕ ਕੇ ਰਾਜ ਹਿਤ ਚੜਿ ਧਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥ ਸੈਨਾ ਚਤੁਰੰਗਨਿ ਰਚੀ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥ ੫੮ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਪਰੀ ਧੁਨ ਕਾਨ ਸੁ ਸੰਕ ਪੁਰੰਦਰ ਮੂੰਦਤ ਪਉਰੈ ॥ ਸੂਰ ਮੈ ਨਾਹਿ ਰਹੀ ਦੁਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਜੁਧ ਕੋ ਦੈਂਤ ਭਏ ਇਕ ਠਉਰੈ ॥
ਕਾਂਪ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਉਠੈ ਸਿਗਰੇ ਬਹੁ ਭਾਰ ਭਈ ਧਰਨੀ ਗਤਿ ਅਉਰੈ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲਿਓ ਦਹਲਿਓ ਸੁਰ ਲੋਕ ਜਬੈ ਦਲ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਦਉਰੈ ॥ ੫੯ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੇ ਤਬੈ ਗਏ ਸਕ੍ਰ ਪੈ ਧਾਇ ॥ ਕਹਿਓ ਦੈਂਤ ਆਏ ਪ੍ਰਬਲ ਕੀਜੈ ਕਹਾ ਉਪਾਇ ॥ ੬੦ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਨਿ ਕੋਪਿਓ ਸੁਰ ਪਾਲ ਤਬ ਕੀਨੋ ਜੁੱਧ ਉਪਾਇ ॥ ਸੇਖ ਦੇਵ ਗਨ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤੇ ਸਭ ਲੀਏ ਬੁਲਾਇ ॥ ੬੧ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੂੰਮ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰਨ ਕੌ ਜਗਦੀਸ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਠਟਾ ॥ ਗਰਜੈ ਮਦ ਮੱਤ ਕਰੀ ਬਦਰਾ ਬਗ ਪੰਤ ਲਸੈ ਜਨ ਦੰਤ ਗਟਾ ॥
ਪਹਰੇ ਤਨ ਤ੍ਰਾਨ ਫਿਰੈ ਤਹ ਬੀਰ ਲੀਏ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਬਿੱਜੁ ਛਟਾ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਕੋ ਅਰਿ ਦੇਵਨ ਪੈ ਉਮਡਿਓ ਮਾਨੋ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ॥ ੬੨ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੈਂਤ ਇਕਠੇ ਭਏ ਕਰਜੋ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਅਮਰਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਕੈ ਘੇਰ ਲੀਓ ਸੁਰ ਰਾਜ ॥ ੬੩ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੋਲਿ ਕੈ ਦੁਆਰ ਕਿਵਾਰ ਸਭੈ ਨਿਕਸੀ ਅਸੁਰਾਰ ਕੀ ਸੈਨ ਚਲੀ ॥ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਆਨਿ ਇਕੱਤ੍ਰ ਭਏ ਲਖਿ ਸੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੱਤ੍ਰ ਜਿਉ ਸੈਨ ਹਲੀ ॥
ਦ੍ਰੁਮ ਦੀਰਘ ਜਿਉ ਗਜ ਬਾਜ ਹਲੇ ਰਥ ਪਾਇਕ ਜਿਉ ਫਲ ਫੂਲ ਕਲੀ ॥ ਦਲ ਸੁੰਭ ਕੋ ਮੇਘ ਬਿਡਾਰਨ ਕੋ ਨਿਕਸਿਓ ਮਘਵਾ ਮਾਨੋ ਪਉਨ ਬਲੀ॥੬੪॥
ਇਤ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦਰ ਦੇਵ ਚੜੇ ਉਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸੁੰਭ ਚੜੇ ਰਨ ਮੈ ॥ ਕਰ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਪਹਿਰੇ ਤਨਤ੍ਰਾਨ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ ॥
ਤਬ ਮਾਰ ਮਚੀ ਦੁਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇ ਨ ਰਹਿਓ ਭ੍ਰਮ ਸੂਰਨ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ॥ ਬਹੁ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਚਲੇ ਸੁਨਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਦ ਬਢਿਓ ਸਿਵ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ੬੫ ॥
ਰਾਜ ਪੁਰੰਦਰ ਕੋਪ ਕੀਓ ਇਤ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਤ ਜੁਰੇ ਉਤ ਕੈਸੇ ॥ ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਰੀ ਘਨ ਘੋਰ ਕੈ ਘੇਰ ਲੀਓ ਹਰਿ ਕੋ ਰਵਿ ਤੈਸੇ ॥
ਸਕ੍ਰ ਕਮਾਨ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਸਰ ਫੋਕ ਲਸੈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਐਸੇ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕਰਾਰ ਮੈ ਚੋਂਚ ਪਸਾਰ ਰਹੇ ਸਿਸੁ ਸਾਰਕ ਜੈਸੇ ॥ ੬੬ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨ ਲਗੇ ਲਖ ਸੁੰਭ ਦਈਤ ਧਸੇ ਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕੋ ॥ ਰੰਗ ਭ੍ਰੂਮ ਮੈ ਸਤ੍ਰ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁ ਸ੍ਰਉਨ ਬਹਿਓ ਅਸੁਰਾਰਨ ਕੋ ॥
ਪ੍ਰਗਟੇ ਗਨ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਪਿਸਾਚ ਸੁ ਯੌ ਰਨ ਭਾਂਤਿ ਪੁਕਾਰਨ ਕੋ ॥ ਸੁ ਮਨੋ ਭਟ ਸਾਰਸੁਤੀ ਤਟ ਪਰ ਨ੍ਹਾਤ ਹੈ ਪੂਰਬ ਪਾਪ ਉਤਾਰਨ ਕੋ ॥ ੬੭ ॥
ਜੁੱਧ ਨਿਸੁੰਭ ਭਇਆਨ ਰਚਿਓ ਅਸ ਆਗੇ ਨ ਦਾਨਵ ਕਾਹੂ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਲੋਥਨ ਊਪਰਿ ਲੋਥ ਪਰੀ ਤਹ ਗੀਧ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲਨਿ ਮਾਸ ਚਰਿਓ ਹੈ ॥
ਗੂਦ ਬਹੈ ਸਿਰ ਕੇਸਨ ਤੇ ਸਿਤ ਪੁੰਜ ਪ੍ਰਵਾਹ ਧਰਾਨ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਜਟਾਧਰ ਕੀ ਜਟ ਤੇ ਜਨੁ ਰੋਸ ਕੈ ਗੰਗ ਕੋ ਨੀਰ ਢਰਿਓ ਹੈ ॥ ੬੮ ॥
ਬਾਰ ਸਿਵਾਰ ਭਏ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੁ ਫੇਨ ਜਿਉ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰੈ ਤਰਤਾ ॥ ਕਰਿ ਅੰਗੁਲਕਾ ਸਫਰੀ ਤਲਫੈ ਭੁਜ ਕਾਟ ਭੁਜੰਗ ਕਰੇ ਕਰਤਾ ॥
ਹਯ ਨਕ੍ਰ ਧੁਜਾ ਦ੍ਰੁਮ ਸ੍ਰਉਣਤ ਨੀਰ ਮੈ ਚਕ੍ਰ ਜਿਉ ਚਕ੍ਰ ਫਿਰੈ ਗਰਤਾ ॥ ਤਬ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲ ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਕਰੀ ਰਨ ਮੈ ਸਰਤਾ ॥ ੬੯ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁਰ ਹਾਰੇ ਜੀਤੇ ਅਸੁਰ ਲੀਨੇ ਸਕਲ ਸਮਾਜ ॥ ਦੀਨੋ ਇੰਦ੍ਰ ਭਜਾਇ ਕੈ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਸਾਜ ॥ ੭੦ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਛੀਨ ਭੰਡਾਰ ਲਇਓ ਹੈ ਕੁਬੇਰ ਤੇ ਸੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਮਨ ਮਾਲ ਛਡਾਈ ॥ ਜੀਤ ਲੁਕੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਗਨੇਸ ਜਲੇਸ ਦੀਓ ਹੈ ਭਜਾਈ ॥
ਲੋਕ ਕੀਏ ਤਿਨ ਤੀਨਹੁ ਆਪਨੇ ਦੈਂਤ ਪਠੈ ਤਹ ਦੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਜਾਇ ਬਸੇ ਸੁਰ ਧਾਮ ਤੇਊ ਤਿਨ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕੀ ਫੇਰੀ ਦੁਹਾਈ ॥ ੭੧ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਖੇਤ ਜੀਤ ਦੈਤਨ ਲੀਓ ਗਏ ਦੇਵਤੇ ਭਾਜ ॥ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰਿਓ ਮਨ ਬਿਖੈ ਲੇਹ ਸਿਵਾ ਤੇ ਰਾਜ ॥ ੭੨ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਵ ਸੁਰੇਸ ਦਿਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਮਹੇਸ ਪੁਰੀ ਮਹਿ ਜਾਇ ਬਸੇ ਹੈ ॥ ਭੇਸ ਬੁਰੇ ਤਹਾਂ ਜਾਇ ਦੁਰੇ ਸਿਰ ਕੇਸ ਜੁਰੇ ਰਨ ਤੇ ਜੁ ਤ੍ਰਸੇ ਹੈ ॥
ਹਾਲ ਬਿਹਾਲ ਮਹਾ ਬਿਕਰਾਲ ਸੰਭਾਲ ਨਹੀ ਜਨੁ ਕਾਲ ਗ੍ਰਸੇ ਹੈ ॥ ਬਾਰ ਹੀ ਬਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕਰੀ ਅਤਿ ਆਰਤਵੰਤ ਦਰੀਨ ਧਸੇ ਹੈ ॥ ੭੩ ॥
ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੇਵਨ ਕੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਮਾਰਨ ਕੋ ਪ੍ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਹੁਇ ਕੈ ਪ੍ਰਤੱਛ ਮਹਾ ਬਰ ਚੰਡ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧ ਬਿਖੈ ਮਨ ਦੀਨੋ ॥
ਭਾਲ ਕੇ ਫੋਰ ਕੈ ਕਾਲੀ ਭਈ ਲਖਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਮਨ ਭੀਨੋ ॥ ਦੈਂਤ ਸਮੂਹਿ ਬਿਨਾਸਨ ਕੋ ਜਮ ਰਾਜ ਤੇ ਮ੍ਰਿਤ ਮਨੋ ਭਵ ਲੀਨੋ ॥ ੭੪ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਰੇ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਕੋਪ ਕੈ ਬਿੱਜੁਲ ਜਿਉ ਗਰਜੀ ਹੈ ॥ ਮੇਰ ਸਮੇਤ ਹਲੇ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਹੈ ॥
ਬ੍ਰਹਮ ਧਨੇਸ ਦਿਨੇਸ ਡਰਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਹਰਿ ਕੀ ਛਤੀਆ ਤਰਜੀ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕਾਲਕਾ ਕਾਲ ਹੀ ਜਿਉ ਅਰਜੀ ਹੈ ॥ ੭੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨਿਰਖ ਚੰਡਕਾ ਤਾਸ ਕੋ ਤਬੈ ਬਚਨ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਹੇ ਪੁਤ੍ਰੀ ਤੂੰ ਕਾਲਕਾ ਹੋਹੁ ਜੁ ਮੁਝ ਮੈ ਲੀਨ ॥ ੭੬ ॥
ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਯਹ ਚੰਡ ਕੋ ਤਾਂ ਮਹਿ ਗਈ ਸਮਾਇ ॥ ਜਿਉ ਗੰਗਾ ਕੀ ਧਾਰ ਮੈ ਜਮਨਾ ਪੈਠੀ ਧਾਇ ॥ ੭੭ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠੇ ਤਬੈ ਗਿਰਜਾ ਅਰ ਦੇਵਨ ਬੁੱਧਿ ਇਹੈ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਜੁੱਧ ਕੀਏ ਬਿਨੁ ਫੇਰ ਫਿਰੈ ਨਹਿ ਭੂਮ ਸਭੈ ਅਪਨੀ ਅਵਧਾਰੀ ॥
ਇੰਦ੍ਰ ਕਹਿਓ ਅਬ ਢੀਲ ਬਨੇ ਨਹਿ ਮਾਤ ਸੁਨੋ ਯਹ ਬਾਤ ਹਮਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਜ ਚਲੀ ਰਣ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭੁਜੰਗਨਿ ਕਾਰੀ ॥ ੭੮ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੰਚਨ ਸੋ ਤਨ ਖੰਜਨ ਸੇ ਦ੍ਰਿਗ ਕੰਜਨ ਕੀ ਸੁਕਮਾ ਸਕੁਚੀ ਹੈ ॥ ਲੈ ਕਰਤਾਰ ਸੁਧਾ ਕਰ ਮੈ ਮਧ ਮੂਰਤ ਸੀ ਅੰਗ ਅੰਗ ਰਚੀ ਹੈ ॥
ਆਨਨ ਕੀ ਸਰ ਕੋ ਸਸ ਨਾਹਿਨ ਆਉਰ ਕਛੂ ਉਪਮਾ ਨ ਬਚੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਚੰਡ ਬਿਰਾਜਤ ਮਾਨੋ ਸਿੰਘਾਸਨ ਬੈਠੀ ਸਚੀ ਹੈ ॥ ੭੯ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਐਸੇ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੇ ਸੋਭਤ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਕਰਿ ਬਰ ਧਰੇ ਜਨ ਜਮ ਲੀਨੇ ਦੰਡ ॥ ੮੦ ॥
ਕਿਸੀ ਕਾਜ ਕੋ ਦੈਤ ਇਕੁ ਆਇਓ ਹੈ ਤਿਹ ਠਾਇ ॥ ਨਿਰਖ ਰੂਪ ਬਰ ਚੰਡ ਕੋ ਗਿਰਿਓ ਮੂਰਛਾ ਖਾਇ ॥ ੮੧ ॥
ਉਠਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕੈ ਕਹੀ ਚੰਡ ਸੋ ਬਾਤ ॥ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤ ਹੌਂ ਕਹਯੋ ਬਚਨ ਸੁਕਚਾਤ ॥ ੮੨ ॥
ਤੀਨ ਲੋਕ ਜਿਨ ਬਸਿ ਕੀਏ ਅਤਿ ਬਲ ਭੁਜਾ ਅਖੰਡ ॥ ਐਸੋ ਭੂਪਤਿ ਸੁੰਭ ਹੈ ਤਾਹਿ ਬਰੋ ਬਰਿ ਚੰਡ ॥ ੮੩ ॥
ਸੁਨਿ ਰਾਕਸ ਕੀ ਬਾਤ ਕੋ ਦੇਵੀ ਉੱਤਰ ਦੀਨ ॥ ਜੁੱਧ ਕਰੈ ਬਿਨ ਨਹਿ ਬਰੋਂ ਸੁਨਹੁ ਦੈਂਤ ਮਤ ਹੀਨ ॥ ੮੪ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਸੁਨ ਦਾਨਵ ਚਪਲ ਗਤਿ ਗਇਓ ਸੁੰਭ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਪਰ ਪਾਇਨ ਕਰ ਜੋਰ ਕੈ ਕਰੀ ਏਕ ਅਰਦਾਸ ॥ ੮੫ ॥
ਅਉਰ ਰਤਨ ਨ੍ਰਿਪ ਧਾਮ ਤੁਅ ਤ੍ਰੀਆ ਰਤਨ ਤੇ ਹੀਨ ॥ ਬਧੂ ਏਕ ਬਨ ਮੈ ਬਸੈ ਤਿਹ ਤੁਮ ਬਰੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੮੬ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਮਨੋਹਰਿ ਬਾਤ ਨ੍ਰਿਪ ਬੂਝਿਓ ਪੁਨਿ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਮੋ ਸੋ ਕਹਿਯੈ ਭ੍ਰਾਤ ਬਰਨਨ ਤਾਹਿ ਸਰੀਰ ਕੋ ॥ ੮੭ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹਰਿ ਸੋ ਮੁਖ ਹੈ ਹਰਿਤੀ ਦੁਖ ਹੈ ਅਲਿ ਕੈ ਹਰਿ ਹਾਰ ਪ੍ਰਭਾ ਹਰਨੀ ਹੈ ॥ ਲੋਚਨ ਹੈ ਹਰਿ ਸੇ ਸਰਸੇ ਹਰਿ ਸੇ ਭਰੁਟੇ ਹਰਿ ਸੀ ਬਰੁਨੀ ਹੈ ॥
ਕੇਹਰਿ ਸੋ ਕਰਹਾਂ ਚਲਬੋ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿਨੀ ਤਰਨੀ ਹੈ ॥ ਹੈ ਕਰ ਮੈ ਹਰਿ ਪੈ ਹਰਿ ਸੋਂ ਹਰਿ ਰੂਪ ਕੀਏ ਹਰਿ ਕੀ ਧਰਨੀ ਹੈ ॥ ੮੮ ॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਮੀਨ ਮੁਰਝਾਨੇ ਕੰਜ ਖੰਜਨ ਖਿਸਾਨੇ ਅਲਿ ਫਿਰਤ ਦਿਵਾਨੇ ਬਨ ਡੋਲੈ ਜਿਤ ਤਿਤਹੀ ॥ ਕੀਰ ਅਉ ਕਪੋਤ ਬਿੰਬ ਕੋਕਲਾ
ਕਲਾਪੀ ਬਨ ਲੂਟੇ ਫੂਟੇ ਫਿਰੈ ਮਨ ਚੈਨ ਹੂੰ ਨ ਕਿਤਹੀ ॥ ਦਾਰਮ ਦਰੱਕ ਗਇਓ ਪੇਖ ਦਸਨਨਿ ਪਾਂਤ ਰੂਪ ਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਜਗ ਫੈਲ ਰਹੀ ਸਿਤ ਹੀ ॥

ਐਸੀ ਗੁਨ ਸਾਗਰ ਉਜਾਗਰ ਸੁ ਨਾਗਰ ਹੈ ਲੀਨੋ ਮਨ ਮੇਰੋ ਹਰਿ ਨੈਨ ਕੋਰ ਚਿਤ ਹੀ ॥ ੮੯ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਾਤ ਦੈਂਤ ਕੀ ਸੁੰਭ ਸੁਨਿ ਬੋਲਿਓ ਕਛੁ ਮੁਸਕਾਤ ॥ ਚਤੁਰ ਦੂਤ ਕੋਊ ਭੇਜੀਏ ਲਖਿ ਆਵੈ ਤਿਹ ਘਾਤ ॥ ੯੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁਰਿ ਕਹੀ ਉਨ ਦੈਂਤ ਅਬ ਕੀਜੈ ਏਕ ਬਿਚਾਰ ॥ ਜੋ ਲਾਇਕ ਭਟ ਸੈਨ ਮੈ ਭੇਜਹੁ ਦੈ ਅਧਿਕਾਰ ॥ ੯੧ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੈਠੋ ਹੁਤੋ ਨ੍ਰਿਪ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਉਠਿ ਕੈ ਕਰਿ ਜੋਰਿ ਕਹਿਓ ਮਮ ਜਾਊਂ ॥ ਬਾਤਨ ਤੇ ਰਿਝਵਾਇ ਮਿਲਾਇ ਹੋ ਨਾਤਰਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਗਹਿ ਲਿਆਊਂ॥
ਕ੍ਰੱਧ ਕਰੈ ਤਬ ਜੁੱਧੁ ਕਰੋਂ ਰਣ ਸ੍ਰਉਣਤ ਕੀ ਸਰਤਾਨ ਬਹਾਊਂ ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਕਹੈ ਬਲ ਆਪਨੋ ਸ੍ਵਾਸਨ ਸਾਥ ਪਹਾਰ ਉਡਾਊਂ ॥ ੯੨ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਕੋ ਦੇਖ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹੀ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ॥ ਰੀਝੈ ਆਵੈ ਆਨੀਓ ਖੀਝੇ ਜੁੱਧ ਕਰਾਹੁ ॥ ੯੩ ॥

ਤਹਾਂ ਧੂਮ੍ਰ ਲੋਚਨ ਚਲੇ ਚਤੁਰੰਗਨ ਦਲੁ ਸਾਜ ॥ ਗਿਰ ਘੇਰਿਓ ਘਨ ਘਟਾ ਜਿਉ ਗਰਜ ਗਰਜ ਗਜ ਰਾਜ ॥ ੯੪ ॥

ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਗਿਰ ਰਾਜ ਤਟ ਊਚੇ ਕਹੀ ਪੁਕਾਰ ॥ ਕੈ ਬਰ ਸੁੰਭ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ਕੋ ਕੈ ਲਰ ਚੰਡ ਸੰਭਾਰ ॥ ੯੫ ॥

ਰਿਪ ਕੇ ਬਚਨ ਸੁਨੰਤ ਹੀ ਸਿੰਘ ਭਈ ਅਸਵਾਰ ॥ ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਬੇਗ ਦੈ ਕਰ ਆਯੁਧ ਸਭ ਧਾਰ ॥ ੯੬ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਚੜੀ ਇਤ ਕ੍ਰੱਧ ਕੈ ਧੂਮ੍ਰ ਚੜੈ ਉਤ ਸੈਨੀ ॥ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਲਈ ਬਰਛੀ ਕਰ ਪੈਨੀ ॥
ਦਉਰ ਦਈ ਅਰ ਕੇ ਮੁਖਿ ਮੈ ਕਟਿ ਓਠ ਦਏ ਜਿਮੁ ਲੋਹ ਕੌ ਛੈਨੀ॥ ਦਾਂਤ ਗੰਗਾ ਜਮੁਨਾ ਤਨ ਸਿਆਮ ਸੋ ਲੋਹੂ ਬਹਿਓ ਤਿਹ ਮਾਹਿ ਤ੍ਰਿਬੈਨੀ ॥੯੭॥
ਘਾਉ ਲਗੈ ਰਿਸ ਕੈ ਦ੍ਰਿਗ ਧੂਮ੍ਰ ਸੁ ਕੈ ਬਲਿ ਆਪਨੋ ਖੱਗੁ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਬੀਸ ਪਚੀਸਕ ਵਾਰ ਕਰੇ ਤਿਨ ਕੇਹਰਿ ਕੋ ਪਗੁ ਨੈਕੁ ਨ ਹਾਰਿਓ ॥
ਧਾਇ ਗਦਾ ਗਹਿ ਫੋਰਿ ਕੈ ਫਉਜ ਕੇ ਘਾਉ ਸਿਵਾ ਸਿਰ ਦੈਤ ਕੇ ਮਾਰਿਓ ॥ ਸ੍ਰਿੰਗ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰ ਕੋ ਜਨ ਕੋਪ ਪੁਰੰਦਰ ਨੈ ਬੱਜ੍ਰ ਪ੍ਰਹਾਰਿਓ ॥੯੮॥
ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਉਠੇ ਕਿਲਕਾਰ ਲਏ ਸੰਗ ਦੈਤਨ ਕੇ ਕੁਰਮਾ ॥ ਗਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਚਾਨਕ ਤਾਨ ਲਗਾਈ ਹੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮਾ ॥
ਹਰਿ ਚੰਡ ਲਇਓ ਬਰਿ ਦੈ ਕਰ ਤੇ ਅਰੁ ਮੂੰਡ ਕਟਿਓ ਅਸੁਰੰ ਪੁਰ ਮਾ ॥ ਮਾਨੋ ਆਂਧੀ ਬਹੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਛੂਟ ਖਜੂਰ ਤੇ ਟੂਟ ਪਰਿਓ ਖੁਰਮਾ ॥੯੯॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਜਬ ਮਾਰਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਅਸੁਰ ਸੈਨ ਬਿਨ ਚੈਨ ਹੁਇ ਕੀਨੋ ਹਾ ਹਾ ਕਾਰ ॥ ੧੦੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਤ੍ਰਿਤੀਆ ਧਿਯਾਇ ॥ ੩ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੋਰ ਸੁਨਿਓ ਜਬ ਦੈਤਨ ਕੋ ਤਬ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਹਰ ਧਿਆਨ ਛੁਟਿਓ ਮੁਨ ਕੋ ਸੁਨਿ ਕੈ ਧੁਨਿ ਟੂਟਿ ਖਗੇਸ ਗਈ ਪਖੀਆਂ ॥
ਦ੍ਰਿਗ ਜੁਆਲ ਬਢੀ ਬੜਵਾਨਲ ਜਿਉ ਕਵਿ ਨੇ ਉਪਮਾ ਤਿਹ ਕੀ ਲਖੀਆਂ॥ਸਭੁ ਛਾਰ ਭਇਓ ਦਲੁ ਦਾਨਵ ਕੋ ਜਿਮੁ ਘੂਮ ਹਲਾਹਲ ਕੀ ਮਖੀਆਂ॥੧੦੧॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਅਉਰ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਜਰੀ ਬਚਿਓ ਸੁ ਏਕੈ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਚੰਡ ਬਚਾਇਓ ਜਾਨਿ ਕੈ ਅਉਰਨ ਮਾਰਨ ਹੇਤ ॥ ੧੦੨ ॥
ਭਾਜ ਨਿਸਾਚਰ ਮੰਦ ਮਤ ਕਹੀ ਸੁੰਭ ਪਹਿ ਜਾਇ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਡਾਰਿਓ ਚੰਡ ਖਪਾਇ ॥ ੧੦੩ ॥
ਸਕਲ ਕਟੇ ਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਪਾਇਕ ਰਥ ਹੈ ਕੁੰਭ ॥ ਯੋਂ ਸੁਨਿ ਬਚਨ ਅਚਰਜ ਹ੍ਵੈ ਕੋਪ ਕੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ॥ ੧੦੪ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦ੍ਵੈ ਦੈਤ ਤਬ ਲੀਨੇ ਸੁੰਭ ਹਕਾਰ ॥ ਚਲਿ ਆਏ ਨ੍ਰਿਪ ਸਭਾ ਮਹਿ ਕਰਿ ਲੀਨੇ ਅਸ ਢਾਰ ॥ ੧੦੫ ॥
ਅਭਬੰਦਨ ਦੋਨੋ ਕੀਓ ਬੈਠਾਏ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਪਾਨ ਦਏ ਮੁਖ ਤੇ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਦੋਨੋ ਮਮ ਬੀਰ ॥ ੧੦੬ ॥
ਨਿਜ ਕਟ ਕੋ ਫੈਂਟਾ ਦਇਓ ਅਰੁ ਜਮਧਰ ਕਰਵਾਰ ॥ ਲਿਆਵਹੁ ਚੰਡੀ ਬਾਂਧ ਕੈ ਨਾਤਰ ਡਾਰੋਂ ਮਾਰ ॥ ੧੦੭ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਚੜੇ ਰਨ ਚੰਡ ਅਉ ਮੁੰਡ ਸੁ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗਨ ਸੈਨ ਭਲੀ ॥ ਤਬ ਸੇਸ ਕੇ ਸੀਸ ਧਰਾ ਲਰਜੀ ਜਨ ਮਧਿ ਤਰੰਗਨਿ ਨਾਵ ਹਲੀ ॥
ਖੁਰ ਬਾਜਨ ਧੂਰ ਉਡੀ ਨਭਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਤੇ ਉਪਮਾ ਨ ਟਲੀ ॥ ਭਵ ਭਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਧਰਨੀ ਮਨੋ ਬ੍ਰਹਮ ਕੇ ਲੋਕ ਚਲੀ ॥ ੧੦੮ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਦੈਤਨ ਦੁਹੂੰ ਸਬਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਲੀਨ ॥ ਨਿਕਟਿ ਜਾਇ ਗਿਰ ਘੇਰਿ ਕੈ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲ ਕੀਨ ॥ ੧੦੯ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਬ ਕਾਨ ਸੁਨੀ ਧੁਨਿ ਦੈਤਨ ਕੀ ਤਬ ਕੋਪ ਕੀਓ ਗਿਰਜਾ ਮਨ ਮੈ ॥ ਚੜ ਸਿੰਘ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਚਲੀ ਸਭਿ ਆਯੁਧ ਧਾਰ ਤਬੈ ਤਨ ਮੈ
ਗਿਰ ਤੇ ਉਤਰੀ ਦਲ ਬੈਰਨ ਕੇ ਪਰ ਯੋ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ॥ ਨਭ ਤੇ ਬਹਰੀ ਲਖ ਛੂਟ ਪਰੀ ਜਨੁ ਕੂਕ ਕੁਲੰਗਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ੧੧੦ ॥
ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਛੁਟੇ ਇਕ ਤੇ ਦਸ ਸਉ ਤੇ ਸਹੰਸ ਤਹ ਬਾਢੇ ॥ ਲੱਛਕ ਹੁਇ ਕਰਿ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਨ ਦੈਤਨ ਮਾਂਝ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥
ਕੋ ਕਵਿ ਤਾਹਿ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਅਤਿ ਸੈ ਉਪਮਾ ਜੁ ਭਈ ਬਿਨੁ ਕਾਢੇ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਭਏ ਜਨੁ ਪਾਤੁ ਬਿਹੀਨ ਰਹੇ ਤਰੁ ਠਾਂਢੇ ॥ ੧੧੧ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਅੰਗ ਅੰਗ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਦਈ ਤਨ ਦਉਰ ਕੈ ਗਉਰ ਕੋ ਘਾਇਲ ਕੈ ਨਿਕਸੀ ਅੰਗ ਧਾਰੇ ॥
ਸ੍ਰਉਨ ਭਰੀ ਬਹਰੈ ਕਰ ਦੈਂਤ ਕੇ ਕੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਅਉਰ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਪਾਨ ਗੁਮਾਨ ਸੁ ਖਾਇ ਅਘਾਇ ਮਨੋ ਜਮੁ ਆਪਨੀ ਜੀਭ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ੧੧੨ ॥
ਘਾਉ ਕੈ ਦੈਂਤ ਚਲਿਓ ਜਬ ਹੀ ਤਬ ਦੇਵੀ ਨਿਖੰਗ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਕਾਢੇ ॥ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ਲਉ ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ ਚਲਾਵਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਹੁਇ ਬਾਢੇ ॥
ਮੁੰਡ ਲੈ ਢਾਲ ਦਈ ਮੁਖ ਓਟ ਧਸੇ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਰਹੇ ਗਡਿ ਗਾਢੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਕੂਰਮ ਪੀਠ ਪੈ ਨੀਠ ਭਏ ਹੈ ਸਹਸ ਫਨ ਕੇ ਫਨ ਠਾਢੇ ॥ ੧੧੩ ॥
ਸਿੰਘਹਿ ਪ੍ਰੇਰ ਕੈ ਆਗੇ ਭਈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਬਰਚੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਮਾਰਿ ਕੈ ਧੂਰ ਕੀਏ ਚਕਚੂਰ ਗਿਰੇ ਅਰਿ ਪੂਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ਫੇਰਿ ਕੈ
ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਮਾਰਿਓ ॥ ਐਸੇ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਊਪਰ ਜਾਇ ਜਿਉ ਬੇਲਹਿ ਤੇ ਕਦੂਆ ਕਟਿ ਡਾਰਿਓ ॥੧੧੪॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸਿੰਘ ਚੜੀ ਮੁਖ ਸੰਖ ਬਜਾਵਤ ਜਿਉ ਘਨ ਮੈ ਤੜਤਾ ਦੁਤ ਮੰਡੀ ॥ ਚਕ੍ਰ ਚਲਾਇ ਗਿਰਾਇ ਦਇਓ ਅਰਿ ਭਾਜਤ ਦੈਤ ਬਡੇ ਬਰ ਬੰਡੀ ॥

ਭੂਤ ਪਿਸਾਚਨਿ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਕਰੈ ਕਿਲਕਾਰ ਖਿਲਾਰ ਕੈ ਝੰਡੀ ॥ ਮੁੰਡ ਕੋ ਮੁੰਡ ਉਤਾਰ ਦਇਓ ਅਬ ਚੰਡ ਕੋ ਹਾਥ ਲਗਾਵਤ ਚੰਡੀ ॥ ੧੧੫ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਹਨਿਓ ਫਿਰ ਕੈ ਬਰ ਚੰਡ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਈ ਸਭ ਸੈਨ ਸੁ ਚੰਡਕਾ ਚੰਡ ਸੋ ਆਹਵ ਕੀਨੋ ॥
ਲੈ ਬਰਛੀ ਕਰ ਮੈ ਅਰ ਕੋ ਸਿਰ ਕੈ ਬਰ ਮਾਰ ਜੁਦਾ ਕਰਿ ਦੀਨੋ ॥ ਲੈ ਕੇ ਮਹੇਸ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਨੇਸ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕੀਓ ਜਨ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥ ੧੧੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹਿ ਚਤੁਥ ਧਯਾਇ ॥ ੪ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਘਾਇਲ ਘੂਮਤ ਕੋਟ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੈ ਸੁੰਭ ਪੈ ॥ ਮਾਰੇ ਦੇਵੀ ਘੋਟ ਸੁਭਟ ਕਟਕ ਕੇ ਬਿਕਟ ਅਤਿ ॥ ੧੧੭ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਜ ਗਾਤ ਕੇ ਬਾਤਿ ਇਹ ਕਹੀ ਜੁ ਤਾਹੀ ਠਾਉਰ ॥ ਮਰਿ ਹੋਂ ਜੀਅਤਿ ਨ ਛਾਡ ਹੋਂ ਕਹਿਓ ਸੱਤਿ ਨਹਿ ਅਉਰ ॥ ੧੧੮ ॥
ਤੁੰਡ ਸੁੰਭ ਕੇ ਚੰਡਕਾ ਚਢਿ ਬੋਲੀ ਤਬ ਭਾਇ ॥ ਮਾਨੋ ਅਪਨੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੋ ਲੀਨੋ ਅਸੁਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ੧੧੯ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਬੈਠ ਮੰਤ੍ਰ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਸੁਭਟ ਬੀਰ ਚੁਨ ਲੀਨ ॥ ੧੨੦ ॥
ਰਕਤਬੀਜ ਕੋ ਭੇਜੀਏ ਮੰਤ੍ਰਨ ਕਹੀ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪਾਥਰ ਜਿਉ ਗਿਰ ਡਾਰ ਕੈ ਚੰਡਹਿ ਹਨੈ ਹਕਾਰ ॥ ੧੨੧ ॥
ਸੋਰਠਾ ॥ ਭੇਜੋ ਕੋਊ ਦੂਤ ਗ੍ਰਹ ਤੇ ਲਿਆਵੈ ਤਾਹਿ ਕੋ ॥ ਜੀਤਿਓ ਜਿਨ ਪੁਰਹੂਤ ਭੁਜ ਬਲਿ ਜਾ ਕੇ ਅਮਿਤ ਹੈ ॥ ੧੨੨ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਪੈ ਦੈਤ ਇਕੁ ਗਇਓ ਕਰ ਅਰਦਾਸ ॥ ਰਾਜ ਬੁਲਾਵਤ ਸਭਾ ਮੈ ਬੇਗ ਚਲੋ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥ ੧੨੩ ॥
ਰਕਤ ਬੀਜ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੀਨੋ ਆਨ ਪ੍ਰਨਾਮ ॥ ਅਸੁਰ ਸਭਾ ਮਧਿ ਭਾਉ ਕਰਿ ਕਹਿਓ ਕਰਹੁ ਮਮ ਕਾਮ ॥ ੧੨੪ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰਉਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬੁਲਾਇ ਬੈਠਾਇ ਕੈ ਆਦਰੁ ਕੀਨੋ ॥ ਦੈ ਸਿਰਤਾਜ ਬਡੇ ਗਜਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜ ਦਏ ਰਿਝਵਾਇ ਕੈ ਲੀਨੋ ॥
ਪਾਨ ਲੈ ਦੈਂਤ ਕਹੀ ਇਹ ਚੰਡ ਕੋ ਰੁੰਡ ਕਰੋ ਅਬ ਮੁੰਡ ਬਿਹੀਨੋ ॥ ਐਸੇ ਕਹਿਓ ਤਿਨ ਮੱਧਿ ਸਭਾ ਨ੍ਰਿਪ ਰੀਝ ਕੈ ਮੇਘ ਅਡੰਬਰ ਦੀਨੋ ॥ ੧੨੫ ॥
ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਮਹਾ ਦਲ ਲੈ ਕੈ ॥ ਛਾਰ ਕਰੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਰਾਜਹਿ ਚੰਡ ਪਚਾਰ ਹਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਕੈ ॥
ਕਾਨਨ ਮੈ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਸੁਨੀ ਬਾਤ ਰਿਸਾਤ ਚਲਿਓ ਚੜ੍ਹਿ ਊਪਰਿ ਗੈ ਕੈ॥ ਮਾਨੋ ਪ੍ਰਤੱਛ ਹੋਇ ਅੰਤਕ ਦੰਤ ਕੋ ਲੈ ਕੈ ਚਲਿਓ ਰਨ ਹੇਤ ਜੁ ਛੈ ਕੈ ॥੧੨੬॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਜ ਰਕਤ੍ਰ ਸੁ ਬੰਬ ਬਜਾਇ ਕੈ ਆਗੈ ਕੀਏ ਗਜ ਬਾਜ ਰਥਈਆ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਦਾਨਵ ਮੇਰ ਕੋ ਪਾਇਨ ਸਾਥ ਮਥਈਆ ॥
ਦੇਖਿ ਤਿਨੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਸੁ ਦੀਰਘ ਕਉਚ ਸਜੇ ਕਟ ਬਾਂਧ ਭਥਈਆ ॥ ਲੀਨੇ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸਮਾਨ ਕੈ ਸਾਥ ਲਏ ਜੁ ਸਥਈਆ ॥੧੨੭॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਦਲ ਸਾਜ ਕੈ ਉਤਰੇ ਤਟ ਗਿਰ ਰਾਜ ॥ ਸ੍ਰਵਣ ਕੁਲਾਹਲ ਸੁਨਿ ਸਿਵਾ ਕਰਿਓ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ੧੨੮ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਹੁਇ ਸਿੰਘਹਿ ਅਸਵਾਰ ਗਾਜ ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡਕਾ ॥ ਚਲੀ ਪ੍ਰਬਲ ਅਸਿ ਧਾਰ ਰਕਤ ਬੀਜ ਕੇ ਬਧ ਨਮਿਤ ॥ ੧੨੯ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਸ੍ਰੋਣਤਬਿੰਦ ਮਹਾਂ ਹਰਖਿਓ ਹੈ ॥ ਆਗੈ ਹ੍ਵੈ ਸਤ੍ਰ ਧਸੇ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਕ੍ਰੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧਹਿ ਕੋ ਸਰਖਿਓ ਹੈ ॥
ਲੈ ਉਮਡਿਓ ਦਲੁ ਬਾਦਲੁ ਸੋ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਪਰਖਿਓ ਹੈ॥ਤੀਰ ਚਲੇ ਇਮ ਬੀਰਨ ਕੇ ਬਹੁ ਮੇਘ ਮਨੋ ਬਲੁ ਕੈ ਬਰਖਿਓ ਹੈ ॥ ੧੩੦ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੁਟ ਤੀਰ ਸਰੀਰਨ ਚੀਰ ਕੇ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਫੋਰ ਕੈ ਕਉਚਨ ਮੀਨਨ ਕੇ ਰਿਪ ਜਿਉ ਥਹਰਾਨੇ ॥
ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਨ ਚੰਡ ਅਨੇਕ ਸੁ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲਿਓ ਬਹਿ ਕੈ ਸਰਤਾਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫਾਰ ਪਹਾਰ ਹੂੰ ਕੋ ਸੁਤ ਤੱਛਕ ਕੇ ਨਿਕਸੇ ਕਰ ਬਾਨੇ ॥ ੧੩੧ ॥
ਬੀਰਨ ਕੇ ਕਰ ਤੇ ਛੂਟ ਤੀਰ ਸੁ ਚੰਡਕਾ ਸਿੰਘਨਿ ਜਿਉਂ ਭਭਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਦਾ ਗਹਿ ਚਕ੍ਰ ਛੁਰੀ ਅਉ ਕਟਾਰੀ ॥
ਕਾਟ ਕੈ ਦਾਮਨ ਛੇਦ ਕੈ ਭੇਦ ਕੈ ਸਿੰਧਰ ਕੀ ਕਰੀ ਭਿੰਨ ਅੰਬਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਆਗ ਲਗਾਇ ਹਨੂ ਗੜ ਲੰਕ ਅਵਾਸ ਕੀ ਡਾਰੀ ਅਟਾਰੀ ॥ ੧੩੨ ॥
ਤੋਰ ਕੈ ਮੋਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਕੇ ਮੁਖ ਘੋਰ ਕੈ ਚੰਡ ਮਹਾਂ ਅਸਿ ਲੀਨੋ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਕੋਰ ਕੈ ਠੋਰ ਕੈ ਬੀਰ ਸੁ ਰਾਛਸ ਕੋ ਹਤਿ ਕੈ ਤਿਹ ਦੀਨੋ ॥ ਖੋਰ ਕੈ ਤੋਰ
ਕੈ ਬੋਰ ਕੈ ਦਾਨਵ ਲੈ ਤਿਨ ਕੇ ਕਰੇ ਹਾਡ ਚਬੀਨੋ ॥ ਸ੍ਰਉਣ ਕੋ ਪਾਨ ਕਰਿਓ ਜਿਉਂ ਦਵਾ ਹਰਿ ਸਾਗਰ ਕੋ ਜਲ ਜਿਉ ਰਿਖ ਪੀਨੋ ॥ ੧੩੩ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਗਹਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਨ ਗਨੇ ਭਟ ਆਨੇ ॥ ਮਾਰ ਦਈ ਸਭ ਦੈਂਤ ਚਮੂੰ ਤਿਹ ਸ੍ਰਉਣਤ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿੱਝ ਅਘਾਨੇ ॥
ਭਾਲ ਭਇਆਨਕ ਦੇਖਿ ਭਵਾਨੀ ਕੋ ਦਾਨਵ ਇਉਂ ਰਨ ਛਾਡ ਪਰਾਨੇ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੇ ਤੇਜ ਪ੍ਰਤਾਪ ਤੇ ਪੀਪਰ ਕੇ ਜਿਉ ਪਾਤ ਉਡਾਨੇ ॥੧੩੪॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਹਵ ਮੈ ਖਿਝ ਕੈ ਬਰਚੰਡ ਕਰੰ ਧਰ ਕੈ ਹਰਿ ਪੈ ਅਰਿ ਮਾਰੇ ॥ ਏਕਨ ਤੀਰਨ ਚਕ੍ਰ ਗਦਾ ਹਤਿ ਏਕਨ ਕੇ ਤਨ ਕੇਹਰਿ ਫਾਰੇ ॥
ਹੈ ਦਲ ਗੈ ਦਲ ਪੈਦਲ ਘਾਇ ਕੈ ਮਾਰ ਰਥੀ ਬਿ ਰਥੀ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ਸਿੰਧੁਰ ਐਸੇ ਪਰੇ ਤਿਹ ਠਉਰ ਜਿਉ ਭੂਮ ਮੈ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਗਿਰ ਭਾਰੇ ॥੧੩੫ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤ ਬੀਜ ਕੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਭਾਗੀ ਕਰ ਤਿਹ ਤ੍ਰਾਸ ॥ ਕਹਿਓ ਦੈਂਤ ਪੁਨ ਘੇਰਿ ਕੈ ਕਰੋ ਚੰਡ ਕੋ ਨਾਸ ॥ ੧੩੬ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕਾਨਨ ਮੈ ਸੁਨਿ ਕੇ ਇਹ ਬਾਤ ਸੁ ਬੀਰ ਫਿਰੇ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਬਲਿ ਕੈ ਅਤ ਹੀ ਮਨ ਕ੍ਰੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ਘਾਉ
ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਮੈ ਇਮ ਸ੍ਰਉਣ ਗਿਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਆਗ ਲਗੇ ਜਿਮੁ ਕਾਨਨ ਮੈ ਤਨ ਤਿਉ ਰਹੀ ਬਾਨਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ੧੩੭ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਕੈ ਦਾਨਵ ਕੋ ਦਲ ਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਅਰਿਓ ਹੈ ॥ ਢਾਰ ਅਉ ਸਾਂਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨਨ ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ
ਹੈ ॥ ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਨਹਿ ਆਹਵ ਤੇ ਮਨ ਮਹਿ ਤਿਹ ਧੀਰਜ ਗਾਢੋ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਰੋਕ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡ ਸੁ ਭਾਨ ਮਨੋ ਪਰਬੇਖ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੩੮॥
ਕੋਪ ਕੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੈ ਬਲਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਦਾਮਨ ਜਿਉ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਕੈ ਕੈ ਪੁਰਜੇ ਪੁਰਜੇ ਦਲੁ ਮਾਰਿਓ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥ
ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਅਰਿ ਤਾ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਭਾਉ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਸੂਰਜ ਕੀ ਕਿਰਨੇ ਸਰ ਮਾਸਹਿ ਰੇਨ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਕਰਿ ਡਾਰਿਓ ॥ ੧੩੯ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਂਤਨ ਕੀ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰਿਓ ॥ ਬਾਨਨ ਸੋ ਦਲ ਫੋਰ ਦਇਓ ਬਲ ਕੈ ਬਰ ਸਿੰਘ ਮਹਾਂ ਭਭਕਾਰਿਓ ॥
ਮਾਰ ਦਏ ਸਿਰਦਾਰ ਬਡੇ ਧਰ ਸ੍ਰਉਣ ਬਹਾਇ ਬਡੇ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ਏਕ ਕੇ ਸੀਸ ਦਇਓ ਧਨ ਯੋ ਜਨੁ ਕੋਪ ਕੈ ਗਾਜ ਨੇ ਮੰਡਪ ਮਾਰਿਓ ॥੧੪੦॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦੈਂਤ ਕੀ ਐਸੇ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ਪਉਨਪੂਤ ਜਿਉਂ ਲੰਕ ਕੋ ਡਾਰਿਓ ਬਾਗ ਉਖਾਰ ॥ ੧੪੧ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਗਾਜ ਕੈ ਚੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲਿ ਮੇਘ ਸੀ ਬੂੰਦਨ ਜਿਉ ਅਰ ਪੈ ਸਰ ਡਾਰੇ ॥ ਦਾਮਨ ਸੋ ਖਗ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਬਹੁ ਬੀਰ ਅੰਧ ਧਰ ਕੈ ਧਰ ਮਾਰੇ ॥
ਘਾਇਲ ਘੂਮ ਪਰੇ ਤਿਹ ਇਉ ਉਪਮਾ ਮਨ ਮੈ ਕਵਿ ਯੋ ਅਨੁਸਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮਨੋ ਸਰਤਾ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਧਸੀ ਕਰਿ ਲੋਥ ਕਰਾਰੇ ॥ ੧੪੨ ॥
ਐਸੇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਬੀਰ ਸੁ ਕੈ ਕੈ ਦੁਖੰਡ ਜੁ ਚੰਡਹਿ ਡਾਰੇ ॥ ਲੋਥਨ ਊਪਰ ਲੋਥ ਗਿਰੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਣ ਚਲਿਓ ਜਨੁ ਕੋਟ ਪਨਾਰੇ ॥
ਲੈ ਕਰਿ ਬਿਯਾਲ ਸੋ ਬਿਯਾਲ ਬਜਾਵਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਯੋ ਮਨ ਧਾਰੇ ॥ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰੱਲਏ ਬਹੇ ਪਉਨ ਸੋ ਆਪਸਿ ਮੈ ਭਿਰ ਹੈਂ ਗਿਰ ਭਾਰੇ ॥ ੧੪੩॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਲੈ ਕਰਿ ਮੈ ਅਸਿ ਦਾਰੁਨ ਕਾਮ ਕਰੇ ਰਨ ਮੈ ਅਰ ਸੋ ਅਰਣੀ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਹਨੇ ਬਲਿ ਕੈ ਬਲੁਵਾਨ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨ ਚਲਿਓ ਬਹਿ ਬੈਤਰਨੀ ਹੈ ॥
ਬਾਂਹ ਕਟੀ ਅਧ ਬੀਚ ਤੇ ਮੁੰਡ ਸੀ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ਹੈ ॥ ਆਪਸਿ ਮੈ ਲਰ ਕੈ ਸੁ ਮਨੋ ਗਿਰ ਤੇ ਗਿਰੀ ਸਰਪ ਕੀ ਦੁਇ ਘਰਨੀ ਹੈ ॥੧੪੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ਦੈਂਤ ਕੋ ਚੰਡੀ ਦਇਓ ਭਜਾਇ ॥ ਪਾਪ ਤਾਪ ਹਰਿ ਜਾਪ ਤੇ ਜੈਸੇ ਜਾਤ ਪਰਾਇ ॥ ੧੪੫ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭਾਨ ਤੇ ਜਿਉ ਤਮ ਪਉਨ ਤੇ ਜਿਉ ਘਨ ਮੋਰ ਤੇ ਜਿਉ ਫਨ ਤਿਉ ਸੁਕਚਾਨੇ ॥ ਸੂਰ ਤੇ ਕਾਤੁਰ ਕੂਰ ਤੇ ਚਾਤੁਰ ਸਿੰਘ ਤੇ ਸ੍ਵਾਤੁਰ ਏਣਿ ਡਰਾਨੇ ॥
ਸੂਮ ਤੇ ਜਿਉ ਜਸ ਬਿਓਗ ਤੇ ਜਿਉ ਰਸ ਪੂਤ ਕਪੂਤ ਤੇ ਜਿਉ ਬੰਸੁ ਹਾਨੇ॥ਧਰਮ ਜਿਉ ਕ੍ਰੱਧ ਤੇ ਭਰਮ ਸੁ ਬੁੱਧ ਤੇ ਚੰਡਕੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਦੈਤ ਪਰਾਨੇ॥੧੪੬॥
ਫੇਰ ਫਿਰੇ ਸਭ ਜੁੱਧ ਕੇ ਕਾਰਨ ਲੈ ਕਰਵਾਰਨ ਕ੍ਰੱਧ ਹੁਇ ਧਾਏ ॥ ਏਕ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਤਾਨ ਕੈ ਤੂਰਨ ਤੇਜ ਤੁਰੰਗ ਤੁਰਾਏ ॥
ਧੂਰ ਉਡੀ ਖੁਰ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਥ ਊਰਧ ਹੁਇ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਾਏ ॥ ਮਾਨਹੁ ਫੇਰ ਰਚੇ ਬਿਧਿ ਲੋਕ ਧਰਾ ਖਟ ਆਠ ਅਕਾਸ ਬਨਾਏ ॥ ੧੪੭ ॥
ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਲੈ ਬਾਨਨਿ ਦੈਤਨ ਕੇ ਤਨ ਤੂਲਿ ਜਿਉ ਤੂੰਬੇ ॥ ਮਾਰ ਗਇੰਦ ਦਏ ਕਰਵਾਰ ਲੈ ਦਾਨਵ ਮਾਨ ਗਇਓ ਉਡ ਪੂੰਬੇ ॥
ਬੀਰਨ ਕੇ ਸਿਰ ਕੀ ਸਿਤ ਪਾਗ ਚਲੀ ਬਹਿ ਸ੍ਰੋਨਤ ਊਪਰ ਧੂੰਬੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਮੈ ਸੂਰਨ ਕੇ ਜਸ ਕੇ ਉਠੇ ਬੂੰਬੇ ॥ ੧੪੮ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੈਂਤਨ ਸਾਥ ਗਦਾ ਗਹਿ ਹਾਥ ਸੁ ਕ੍ਰੱਧ ਹ੍ਵੈ ਜੁੱਧੁ ਨਿਸੰਗ ਕਰਿਓ ਹੈ॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲਏ ਬਲਵਾਨ ਸੁ ਮਾਰ ਤਬੈ ਦਲ ਛਾਰ ਕਰਿਓ ਹੈ॥
ਪਾਗ ਸਮੇਤ ਗਿਰਿਓ ਸਿਰ ਏਕ ਕੋ ਭਾਉ ਇਹੈ ਕਬਿ ਤਾ ਕੋ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਪੂਰਨ ਪੁੰਨ ਭਏ ਨਭ ਤੇ ਸੁ ਮਨੋ ਭੂਅ ਟੂਟ ਨਛੱਤ੍ਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੪੯॥
ਬਾਰਨ ਬਾਰਦ ਜਿਉ ਨਿਰਵਾਰ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰ ਤਬੈ ਇਹ ਕੀਆ ॥ ਪਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕੋ ਤਾਨ ਸੰਘਾਰ ਸਨੇਹ ਤੇ ਸ੍ਰਉਨਤ ਪੀਆ ॥
ਏਕ ਗਏ ਕੁਮਲਾਇ ਪਰਾਇ ਕੈ ਏਕਨ ਕੋ ਧਰਕਿਓ ਤਨ ਹੀਆ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਬਾਨ ਕਿਧੋ ਕਰ ਭਾਨਹਿ ਦੇਖਿ ਕੈ ਦੈਤ ਗਈ ਦੁਤ ਦੀਆ ॥੧੫੦॥

ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਕੋਪ ਭਈ ਅਤਿ ਧਾਰ ਮਹਾਂ ਬਲ ਕੋ ਰਨ ਪਾਰਿਓ ॥ ਦਉਰ ਕੈ ਠਉਰ ਹਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਏਕ ਗਇੰਦ੍ਰ ਬਡੋ ਰਨ ਮਾਰਿਓ ॥
ਕਉਤਕਿ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਰਨ ਪੇਖਿ ਤਬੈ ਕਬਿ ਇਉ ਮਨ ਮੱਧਿ ਬਿਚਾਰਿਓ ॥ ਸਾਗਰ ਬਾਂਧਨ ਕੋ ਸਮਏ ਨਲ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਉਖਾਰ ਕੈ ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੧॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਾਰ ਜਥੋ ਸੈਨਾ ਲਈ ਤਬੈ ਦੈਂਤ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕਰ ਚੰਡ ਕੋ ਬਧਿਬੇ ਕੋ ਮਨ ਦੀਨ ॥ ੧੫੨ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਬਾਹਨਿ ਸਿੰਘ ਭਇਆਨਕ ਰੂਪ ਲਖਿਓ ਸਭ ਦੈਂਤ ਮਹਾਂ ਡਰ ਪਾਇਓ ॥ ਸੰਖ ਲੀਏ ਕਰ ਚੱਕ੍ਰ ਅਉ ਬੱਕ੍ਰ ਸਰਾਸਨ ਪੱਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਬਨਾਇਓ ॥
ਧਾਇ ਭੁਜਾ ਬਲ ਆਪਨ ਹ੍ਵੈ ਹਮ ਸੋ ਤਿਮ ਯੋ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਮਚਾਇਓ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੋ ਸ੍ਰਉਣਤਬਿੰਦ ਕਹੈ ਰਨ ਇਆਹੀ ਤੇ ਚੰਡਕਾ ਨਾਮ ਕਹਾਇਓ ॥੧੫੩॥
ਮਾਰ ਲਇਓ ਦਲਿ ਅਉਰ ਭਜਿਓ ਤਬ ਕੋਪ ਕੋ ਆਪਨ ਹੀ ਸੁ ਭਿਰਿਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਅਸ ਹਾਥਿ ਛੁਟਿਓ ਮਨ ਨਾਹਿ ਗਿਰਿਓ
ਹੈ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕੁਵੰਡ ਕਰੰ ਬਲ ਧਾਰ ਕੋ ਸ੍ਰੋਨ ਸਮੂਹ ਮੈ ਐਸੇ ਤਰਿਓ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਮਥਿਓ ਮਾਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਮੱਧਿ ਧਰਿਓ ਸੁ ਫਿਰਿਓ ਹੈ ॥੧੫੪॥

ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਦੈਂਤ ਬਲੀ ਨਦ ਸ੍ਰੋਨ ਕੋ ਪੈਰ ਕੈ ਪਾਰ ਪਧਾਰਿਓ ॥ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਅਉ ਢਾਰ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਸਿੰਘ ਕੋ ਦਉਰ ਕੈ ਜਾਇ ਹਕਾਰਿਓ ॥
ਆਵਤ ਪੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਤੇ ਬਾਨ ਲਗਿਓ ਤਨ ਮੂਰਛ ਪਾਰਿਓ ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਭ੍ਰਾਤਨ ਜਿਉ ਹਨੂਮਾਨ ਕੋ ਸੈਲ ਸਮੇਤ ਧਰਾ ਪਰ ਡਾਰਿਓ ॥੧੫੫॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਫੇਰ ਉਠਿਓ ਲੈ ਕਰਵਾਰ ਕੋ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਿਉ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਘਾਇਲ ਕੈ ਕੇਹਰਿ ਤੇ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਧਰਾਨ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਸੋ
ਉਪਮਾ ਕਬਿ ਨੇ ਬਰਨੀ ਮਨ ਕੀ ਹਰਨੀ ਤਿਹ ਨਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਗੇਰੂ ਨਗੰ ਪਰ ਕੈ ਬਰਖਾ ਧਰਨੀ ਪਰਿ ਮਾਨਹੁ ਰੰਗ ਢਰਿਓ ਹੈ ॥ ੧੫੬ ॥

ਸ੍ਰੋਣਤ ਬਿੰਦ ਸੋ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਰਨ ਮੱਧ ਰੁਹੇਲੀ ॥ ਪੈ ਪਲ ਮੈ ਦਲ ਮੀਝ ਦਇਓ ਤਿਲ ਤੇ ਜਿਮੁ ਤੇਲ ਨਿਕਾਰਤ ਤੇਲੀ ॥ ਸ੍ਰਉਣ
ਪਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਚ੍ਵੈ ਰੰਗਰੇਜ਼ ਕੀ ਰੇਨੀ ਜਿਉ ਫੂਟ ਕੈ ਫੈਲੀ ॥ ਘਾਉ ਲਸੈ ਤਨ ਦੈਂਤ ਕੇ ਯੋਂ ਜਨ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਫਨੂਸ ਕੀ ਬੈਲੀ ॥ ੧੫੭ ॥

ਸ੍ਰਉਣਤ ਬਿੰਦ ਕੋ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਿਓ ਧਰਿ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੁਵੰਡਿ ਸੰਭਾਰਿ ਕੈ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਹੈ ॥
ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹ ਸਮਾਇ ਗਏ ਬਹੁਰੋ ਸੁ ਭਏ ਹਤਿ ਫੇਰਿ ਲਏ ਹੈ ॥ ਬਾਰਦ ਧਾਰ ਧਰੇ ਧਰਨੀ ਮਾਨੋ ਬਿੰਬਰ ਹ੍ਵੈ ਮਿਟ ਕੈ ਜੁ ਗਏ ਹੈ ॥ ੧੫੮ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੇਤਕ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈ ਰਨ ਤੇਤਕ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਹ੍ਵੈ ਆਈ ॥ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਧਾਈ ॥
ਪੇਖਿ ਕੈ ਕੌਤਿਕ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਉਪਮਾ ਠਹਰਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸੀਸ ਮਹੱਲ ਕੇ ਬੀਚ ਸੁ ਮੂਰਿਤ ਏਕ ਅਨੇਕ ਕੀ ਝਾਈ ॥ ੧੫੯ ॥

ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਉਠੇ ਰਨ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕੋ ਫੇਰ ਜੁਟੇ ਹੈ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕਮਾਨ ਤੇ ਬਾਨ ਸੁ ਭਾਨ ਕੀ ਅੰਸ ਸਮਾਨ ਛੁਟੇ ਹੈ ॥
ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਦਏ ਸੁ ਭਏ ਫਿਰ ਲੈ ਮੁੰਗਰਾ ਜਿਮੁ ਧਾਨ ਕੁਟੇ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਦਏ ਸਿਰ ਖੰਡ ਜੁਦੇ ਕਰਿ ਬਿੱਲਨ ਤੇ ਜਨ ਬਿੱਲ ਤੁਟੇ ਹੈ ॥ ੧੬੦ ॥

ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦ ਅਨੇਕ ਭਏ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਚੰਡ ਸੁ ਐਸੇ ਉਠੇ ਹੈ ॥ ਬੂੰਦਨ ਤੇ ਉਠਿ ਕੈ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਬਾਨਨ ਬਾਰਦ ਜਾਨ ਫੁਠੇ ਹੈ ॥

ਫੇਰਿ ਕੁਵੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰ ਸਿੰਘਾਰ ਸੁਟੇ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਉਠੇ ਫਿਰ ਸ੍ਰਉਨ ਤੇ ਦੈਂਤ ਸੁ ਮਾਨਹੁ ਸੀਤ ਤੇ ਰੋਮ ਉਠੇ ਹੈ ॥ ੧੬੧ ॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਭਏ ਇਕਠੇ ਬਰ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੋ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਅਉ ਸਿੰਘ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸਭ ਦੈਂਤਨ ਕੋ ਦਲ ਮਾਰ ਦਇਓ ਹੈ ॥
ਫੇਰਿ ਉਠੇ ਧੁਨ ਕੋ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਨਿ ਕੈ ਮੁਨਿ ਕੋ ਛੁਟਿ ਧਿਆਨੁ ਗਇਓ ਹੈ ॥ ਭੂਲ ਗਏ ਸੁਰ ਕੋ ਅਵਸਾਨ ਗੁਮਾਨ ਨ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਗਇਓ ਹੈ ॥੧੬੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਸੋ ਚੰਡਕਾ ਇਉ ਕੀਨੋ ਬਰ ਜੁੱਧੁ ॥ ਅਗਨਤ ਭਏ ਦਾਨਵ ਤਬੈ ਕਛੁ ਨ ਬਸਾਇਓ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ੧੬੩ ॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਪੇਖਿ ਦਸੋ ਦਿਸ ਤੇ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਚੀ ਅਖੀਆਂ ॥ ਤਬ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੁ ਕਾਟ ਦਏ ਅਰਿ ਫੂਲ ਗੁਲਾਬ ਕੀ ਜਿਉ ਪਖੀਆਂ ॥
ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਛੀਟ ਪਰੀ ਤਨ ਚੰਡ ਕੇ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਨੇ ਲਖੀਆਂ ॥ ਜਨੁ ਕੰਚਨ ਮੰਦਰ ਮੈ ਜਰੀਆ ਜਰਿ ਲਾਲ ਮਨੀ ਜੁ ਬਨਾ ਰਖੀਆਂ ॥ ੧੬੪ ॥

ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਬਰੁ ਚੰਡ ਨੇ ਏਤੋ ਕਰਿਓ ਮਧੁ ਸੋ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧ ਕਾਰਨ ਕੋ ਨਿਜ ਭਾਲ ਤੇ ਜੁਆਲ ਕੀ ਲਾਟ ਨਿਕਾਸੀ ॥
ਕਾਲੀ ਪ੍ਰਤੱਛ ਭਈ ਤਿਹ ਤੇ ਰਨ ਫੈਲ ਰਹੀ ਭਯ ਭੀਰ ਪ੍ਰਭਾ ਸੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੁਮੇਰ ਕੋ ਫੋਰਿ ਕੈ ਧਾਰ ਪਰੀ ਧਰ ਪੈ ਜਮੁਨਾ ਸੀ ॥ ੧੬੫ ॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੇਰੁ ਹਲਿਓ ਦਹਲਿਓ ਸੁਰ ਲੋਕੁ ਦਸੋ ਦਿਸ ਭੂਧਰ ਭਾਜਤ ਭਾਰੀ ॥ ਚਾਲਿ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਚਉਦਹਿ ਲੋਕ ਮੈ ਬ੍ਰਹਮ ਭਇਓ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਭਾਰੀ ॥
ਧਿਆਨ ਰਹਿਓ ਨ ਜਟੀ ਸੁ ਫਟੀ ਧਰ ਯੋ ਬਲਿ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਕਿਲਕਾਰੀ ॥ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਧਿ ਕਾਰਨ ਕੋ ਕਰ ਕਾਲ ਸੀ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੀ ॥੧੬੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡੀ ਕਾਲੀ ਦੁਹੂੰ ਮਿਲਿ ਕੀਨੋ ਇਹੈ ਬਿਚਾਰ ॥ ਹਉ ਹਨਿ ਹੋਂ ਤੂੰ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀ ਅਰਿ ਦਲ ਡਾਰਹਿ ਮਾਰਿ ॥ ੧੬੭ ॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਕਾਲੀ ਅਉ ਕੇਹਰਿ ਸੰਗਿ ਲੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਘੇਰੇ ਸਭੈ ਬਨ ਜੈਸੇ ਦਵਾ ਪੈ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਬਾਨਨ ਤੇਜ ਪ੍ਰਭਾਵ ਤੇ ਦੈਤ ਜਰੇ ਜੈਸੇ ਈਟ ਅਵਾ ਪੈ ॥
ਕਾਲਕਾ ਸ੍ਰਉਨ ਪੀਓ ਤਿਨ ਕੋ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲੀਯੋ ਭਾਉ ਭਵਾ ਪੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਧ ਕੋ ਨੀਰ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਧਾਇ ਕੈ ਜਾਇ ਪਰੇ ਹੈ ਤਵਾ ਪੈ ॥੧੬੮॥
ਚੰਡ ਹਨੇ ਅਰੁ ਕਾਲਕਾ ਕੋਪ ਕੈ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬਿੰਦਨ ਸੋ ਇਹ ਕੀਨੋ ॥ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਤਬੈ ਕਿਲਕਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸਭੈ ਦਲੁ ਦੀਨੋ ॥
ਆਮਿਖ ਸ੍ਰੌਨ ਅਚਿਓ ਬਹੁ ਕਾਲਕਾ ਤਾ ਛਬਿ ਮੈ ਕਵਿ ਇਉ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ ਮਾਨੋ ਛੁਧਾਤਰੁ ਹੁਇਕੈ ਮਨੁੱਛ ਸੁ ਸਾਲਨ ਲਾਸਹਿ ਸੋ ਬਹੁ ਪੀਨੋ॥੧੬੯॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਰਕਤ੍ਰਬੀਜ ਕਰਿਯੋ ਧਰਨੀ ਪਰ ਯੋ ਸੁਰ ਦੇਖਤ ਸਾਰੇ ॥ ਜੇਤਕ ਸ੍ਰੌਨ ਕੀ ਬੂੰਦ ਗਿਰੈ ਉਠ ਤੇਤਕ ਰੂਪ ਅਨੇਕਹਿ ਧਾਰੇ ॥
ਜੁਗਨਿ ਆਨ ਫਿਰੀ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਸੀਸ ਜਟਾ ਕਰ ਖੱਪਰ ਭਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੌਨਤ ਬੂੰਦ ਪਰੈ ਅਚਵੈ ਸਭ ਖੱਗ ਲੈ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ੧੭੦ ॥
ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਂਤ ਸੋ ਜੁੱਧ ਨਿਸੰਗ ਸਜਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧ ਭਈ ਪਹਰੇਕ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬਜਿਓ ਹੈ ॥
ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਗਿਰਿਓ ਧਰਨੀ ਪਰ ਇਉਂ ਅਸਿ ਸੋ ਅਰ ਸੀਸ ਭਜਿਓ ਹੈ॥ਮਾਨੋ ਅਤੀਤ ਕਰਯੋ ਚਿਤ ਕੋ ਧਨਵੰਤ ਸਭੈ ਨਿਜ ਮਾਲ ਤਜਿਓ ਹੈ ॥੧੭੧॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਚੰਡੀ ਦਇਓ ਬਿਦਾਰ ਸ੍ਰਉਨ ਪਾਨ ਕਾਲੀ ਕਰਿਓ ॥ ਛਿਨ ਮੈ ਡਾਰਿਓ ਮਾਰ ਸ੍ਰਉਨਤਬਿੰਦ ਦਾਨਵ ਮਹਾਂ ॥੧੭੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਸ੍ਰੀ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ ਰਕਤਬੀਜ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ॥ ੫ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੁਛ ਬਚੋ ਭਜਕੈ ਰਨ ਤਿਆਗ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਬੀਜ ਹਨਿਓ ਦੁਹ ਨੇ ਮਿਲਿ ਅਉਰ ਮਹਾਂ ਭਟ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰੇ ॥ ਇਉਂ ਸੁਨ ਕੈ ਉਨਿ ਕੇ ਮੁਖ ਤੇ ਤਬ ਬੋਲਿ ਉਠਿਓ ਕਰਿ ਖੱਗ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਇਉਂ ਹਨਿ ਹੋ ਬਰ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਅਜਾ ਬਨ ਮੈ ਜਿਮ ਸਿੰਘ ਪਛਾਰੇ ॥੧੭੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਕਲ ਕਟਕ ਕੇ ਭਟਨ ਕੋ ਦਇਓ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਾਜ ॥ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਹਰ ਕੈ ਇਉਂ ਕਹਿਓ ਹਨਿ ਹੋਂ ਚੰਡਹਿ ਆਜੁ ॥ ੧੭੪ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੋਪ ਕੈ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚਢੇ ਧੁਨਿ ਦੁੰਦਭ ਕੀ ਦਸਹੂੰ ਦਿਸ ਧਾਈ ॥ ਪਾਇਕ ਅਗ੍ਰ ਭਏ ਮਧਿ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਸਾਜ ਕੈ ਪਾਂਤਿ ਬਨਾਈ ॥ ਮਾਤੇ ਮਤੰਗ ਕੇ ਪੁੰਜਨ ਊਪਰਿ ਸੁੰਦਰ ਤੁੰਗ ਧੁਜਾ ਫਹਰਾਈ ॥ ਸਕ੍ਰ ਕੋ ਜੁੱਧ ਕੇ ਹੇਤ ਮਨੋ ਧਰ ਛਾਡਿ ਸਪੱਛ ਉਡੇ ਗਿਰ ਰਾਈ ॥ ੧੭੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਬਨਾਇ ਦਲੁ ਘੇਰਿ ਲਇਓ ਗਿਰ ਰਾਜ ॥ ਕਵਚ ਅੰਗ ਕਸ ਕੋਪ ਕਰਿ ਉਠੇ ਸਿੰਘ ਜਿਉਂ ਗਾਜ ॥ ੧੭੬ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁ ਬੀਰ ਬਲੀ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰੇ ਰਨ ਭੂਮਹਿ ਆਏ ॥ ਦੇਖਨ ਮੈ ਸੁਭ ਅੰਗ ਉਤੰਗ ਤੁਰਾ ਕਰਿ ਤੇਜ ਧਰਾ ਪਰ ਧਾਏ ॥ ਧੂਰ ਉਡੀ ਤਬ ਤਾ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਹ ਤੇ ਕਨਕਾ ਪਗ ਸੋਂ ਲਪਟਾਏ ॥ ਠਉਰ ਅਡੀਠ ਕੇ ਜੋ ਕਰਬੇ ਕਹਿ ਤੇਜ ਮਨੋ ਮਨ ਸੀਖਨ ਆਏ ॥ ੧੭੭ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਕਾਲਕਾ ਸ੍ਰਵਨ ਮੈ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਲੀਨ ॥ ਉਤਰ ਸ੍ਰਿੰਗ ਗਿਰ ਰਾਜ ਤੇ ਮਹਾਂ ਕੁਲਾਹਲਿ ਕੀਨ ॥੧੭੮॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਵਤ ਦੇਖਿ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਕੋ ਕੋਪ ਕਰਿਓ ਮਨ ਮੈ ਅਤਿ ਦਾਨੋ ॥ ਨਾਸ ਕਰੋ ਇਹ ਕੋ ਛਿਣ ਮੈ ਕਰਿ ਬਾਨ ਸੰਭਾਰ ਬਡੋ ਧਨੁ ਤਾਨੋ ॥ ਕਾਲੀ ਕੇ ਬਕ੍ਰ ਬਿਲੋਕਨ ਤੇ ਸੁ ਉਠਿਓ ਮਨ ਮੈ ਭ੍ਰਮ ਜਿਉ ਜਮ ਜਾਨੋ ॥ ਬਾਨ ਸਮੂਹ ਚਲਾਏ ਦਏ ਕਿਲਕਾਰ ਉਠਿਓ ਜੁ ਪ੍ਰਲੈ ਘਟ ਮਾਨੋ ॥੧੭੯॥

ਬੈਰਨ ਕੇ ਘਨ ਸੇ ਦਲ ਪੈਠਿ ਲਇਓ ਕਰਿ ਮੈ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਐਸੇ ॥ ਸਿਆਮ ਪਹਾਰ ਸੇ ਦੈਂਤ ਹਨੇ ਤਮ ਜੈਸੇ ਹਰੇ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੈ ਸੈ ॥ ਭਾਜ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਡਰਿ ਕੈ ਕਬਿ ਕੋਊ ਕਹੈ ਤਿਹ ਕੀ ਛਬਿ ਕੈਸੇ ॥ ਭੀਮ ਕੋ ਸ੍ਰਉਨ ਭਰਿਓ ਮੁਖ ਦੇਖਿ ਕੈ ਛਾਡਿ ਚਲੇ ਰਨ ਕਉਰਉ ਜੈਸੇ ॥ ੧੮੦ ॥

ਕਬਿੱਤ ॥ ਆਗਿਆ ਪਾਇ ਸੁੰਭ ਕੀ ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਆਏ ਚੰਡ ਊਪਰ ਸੁ ਕ੍ਰੱਧ ਕੈ ਬਨੀ ਠਨੀ ॥ ਚੰਡਕਾ ਲੈ ਬਾਨ ਅਉ ਕਮਾਨ ਕਾਲੀ ਕਿਰਪਾਨ ਛਿਨ ਮਧਿ ਕੈ ਕੈ ਬਲ ਸੁੰਭ ਕੀ ਹਨੀ ਅਨੀ ॥ ਡਰ ਤਜਿ ਖੇਤ ਮਹਾਂ ਪ੍ਰੇਤ ਕੀਨੇ ਬਾਨਨ ਮੋ ਬਿਚਲ ਬਿਥਰ ਐਸੇ ਭਾਜਗੀ ਅਨੀਕਨੀ ॥ ਜੈਸੇ ਬਾਰੂ ਥਲ ਮੈ ਸਮੂਹ ਬਹੇ ਪਉਨ ਹੂੰ ਕੇ ਧੂਰ ਉਡਿ ਚਲੇ ਹੋਇ ਕੈ ਕੋਟਿਕ ਕਨੀ ਕਨੀ ॥ ੧੮੧ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਖੱਗ ਲੈ ਕਾਲੀ ਅਉ ਚੰਡੀ ਕੁਵੰਡਿ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਦਾਨਵ ਇਉ ਦਬਟੇ ਹੈਂ॥ਕੇਤਕ ਚਾਬ ਗਈ ਮੁਖਿ ਕਾਲਕਾ ਕੇਤਨਿ ਕੇ ਸਿਰ ਚੰਡ ਕਟੇ ਹੈਂ ॥ ਸ੍ਰਉਨਤ ਸਿੰਧ ਭਇਓ ਧਰ ਮੈ ਰਨ ਛਾਡ ਗਏ ਇਕ ਦੈਤ ਫਟੇ ਹੈਂ॥ਸੁੰਭ ਪੈ ਜਾਇ ਕਹੀ ਤਿਨ ਇਉਂ ਬਹੁ ਬੀਰ ਮਰਾਂ ਤਿਹ ਠਉਰ ਲਟੇ ਹੈਂ॥੧੮੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਖਿ ਭਇਆਨਕ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬਿਸਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਕਤ ਸਹਾਇਤਾ ਕੇ ਨਮਿਤ ਭੇਜੀ ਰਨਹਿ ਮੰਝਾਰ ॥ ੧੮੩ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਆਇਸ ਪਾਇ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਚਲਿ ਕੈ ਤਹਾਂ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਪੈ ਆਈ ॥ ਦੇਵੀ ਕਹਿਓ ਤਿਨ ਕੋ ਕਰ ਆਦਰੁ ਆਈ ਭਲੇ ਜਨੁ ਬੋਲ ਪਠਾਈ ॥ ਤਾ ਛਬਿ ਕੀ ਉਪਮਾ ਅਤਿ ਹੀ ਕਵਿ ਨੇ ਅਪਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਪਾਈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਨਦੀ ਚਲ ਕੈ ਜਲਰਾਸ ਮੈ ਆਨ ਸਮਾਈ ॥ ੧੮੪ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੇਖਿ ਮਹਾਂ ਦਲੁ ਦੇਵਨ ਕੋ ਬਰ ਬੀਰ ਸੁ ਸਾਮੁਹੇ ਜੁੱਧ ਕੋ ਧਾਏ ॥ ਬਾਨਨਿ ਸਾਥਿ ਹਨੇ ਬਲੁ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਬਹੁ ਆਵਤ ਬੀਰ ਗਿਰਾਏ ॥
ਦਾੜਨ ਸਾਥਿ ਚਬਾਇ ਗਈ ਕਲਿ ਅਉਰ ਗਹੇ ਚਹੂੰ ਓਰ ਬਗਾਏ ॥ ਰਾਵਨ ਸੋ ਰਿਸ ਕੈ ਰਨ ਮੈ ਪਤਿ ਭਾਲਕ ਜਿਉ ਗਿਰ ਰਾਜ ਚਲਾਏ ॥੧੮੫॥
ਫੇਰ ਲੈ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ਦੈਤਨ ਸੋ ਬਹੁ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰ ਦਏ ਬਹੁ ਭੂਮ ਪਰੇ ਭਟ ਸ੍ਰਉਨ ਝਰਿਓ ਹੈ ॥
ਗੂਦ ਬਹਿਓ ਅਰ ਸੀਸਨ ਤੇ ਕਵਿ ਨੇ ਤਿਹ ਕੋ ਇਹ ਭਾਉ ਧਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨੋ ਪਹਾਰ ਕੇ ਸ੍ਰਿੰਗਹੁ ਤੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ਆਨ ਤੁਸਾਰ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੧੮੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਾਜ ਗਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭੈ ਰਹਿਓ ਨਾ ਕਛੂ ਉਪਾਉ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਸੋ ਕਹਿਓ ਦਲੁ ਲੈ ਤੁਮ ਹੂੰ ਜਾਹੁ ॥੧੮੭॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਨ ਕੈ ਸੁੰਭੁ ਕੋ ਬੋਲ ਨਿਸੁੰਭੁ ਚਲਿਓ ਦਲ ਸਾਜ ਮਹਾਂ ਬਲ ਐਸੇ ॥ ਭਾਰਥ ਜਿਉ ਰਨ ਮੈ ਰਿਸ ਪਾਰਥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਕਰਨੈ ਸੇ ॥
ਚੰਡਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਬਹੁ ਦੈਤ ਕਉ ਫੇਰਿ ਕੈ ਪਾਰ ਭਏ ਤਨ ਕੈਸੇ ॥ ਸਾਵਨ ਮਾਸ ਕ੍ਰਿਸਾਨ ਕੇ ਖੇਤ ਉਗੇ ਮਨੋ ਧਾਨ ਕੇ ਅੰਕੁਰ ਜੈਸੇ ॥੧੮੮॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬਾਨਨ ਸਾਥ ਗਿਰਾਇ ਦਏ ਬਹੁਰੋ ਅਸਿ ਲੈ ਕਰਿ ਇਉਂ ਰਨ ਕੀਨੋ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਦਈ ਧੁਜਨੀ ਸਭ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਲੁ ਹੁਇ ਗਇਓ ਛੀਨੋ॥
ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂਹਿ ਪਰਿਓ ਤਿਹ ਠਉਰ ਤਹਾਂ ਕਵਿ ਨੇ ਜਸੁ ਇਉਂ ਮਨ ਚੀਨੋ ॥ਸਾਤ ਹੂੰ ਸਾਗਰ ਕੋ ਰਚਿ ਕੈ ਬਿਧਿ ਆਠਵੇ ਸਿੰਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ਨਵੀਨੋ॥੧੮੯॥
ਲੈ ਕਰ ਮੈ ਅਸਿ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਭਈ ਰਨ ਮੱਧ ਲਰੀ ਹੈ ॥ ਫੋਰ ਦਈ ਚਤੁਰੰਗ ਚਮੂੰ ਬਲੁ ਕੈ ਬਹੁ ਕਾਲਕਾ ਮਾਰ ਧਰੀ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਦਿਖਾਇ
ਭਇਆਨਕ ਇਉਂ ਅਸੁਰੰਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਹਰੀ ਹੈ ॥ ਸ੍ਰਉਨ ਸੋ ਲਾਲ ਭਈ ਧਰਨੀ ਸੁ ਮਨੋ ਅੰਗ ਸੂਹੀ ਕੀ ਸਾਰੀ ਕਰੀ ਹੈ ॥ ੧੯੦ ॥
ਦੈਂਤ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਬਲਿ ਚੰਡਿ ਸੋ ਜੁੱਧੁ ਕੋ ਫੇਰਿ ਅਰੇ ਹੈਂ ॥ ਆਯੁਧ ਧਾਰਿ ਲਰੇ ਰਨ ਇਉਂ ਜਨੁ ਦੀਪਕ ਮੱਧਿ ਪਤੰਗ ਪਰੇ ਹੈਂ ॥
ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੁਵੰਡ ਸੰਭਾਰ ਸਭੈ ਰਨ ਮੱਧਿ ਦੁ ਟੂਕ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹਾਂ ਬਨ ਮੈ ਬਰ ਬ੍ਰਿਛਨ ਕਾਟਿ ਕੈ ਬਾਢੀ ਜੁਦੇ ਕੈ ਧਰੇ ਹੈਂ ॥ ੧੯੧ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਮਾਰ ਲਇਓ ਦਲੁ ਅਉਰ ਭਜਿਓ ਮਨ ਮੈ ਤਬ ਕੋਪ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਸਾਮੁਹੇ ਆਨ ਅਰਿਓ ਅਤਿ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਪਗੁ ਨਾਹਿ ਟਰਿਓ
ਹੈ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗਿਓ ਮੁਖ ਦੈਂਤ ਕੇ ਸ੍ਰਉਨ ਸਮੂ ਧਰਾਨ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥ ਮਾਨਹੁ ਰਾਹੁ ਗ੍ਰਸਿਓ ਨਭ ਭਾਨ ਸੁ ਸ੍ਰਉਨਤ ਕੋ ਅਤਿ ਬਉਨ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥੧੯੨॥
ਸਾਂਗ ਸੰਭਾਰ ਕਰੰ ਬਲੁ ਧਾਰ ਕੈ ਚੰਡ ਦਈ ਰਿਪ ਭਾਲ ਮੈ ਐਸੇ ॥ ਜੋਰ ਕੈ ਫੋਰ ਗਈ ਸਿਰ ਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਪਾਰ ਭਈ ਪਟ ਪਾਰ ਅਨੈ ਸੇ ॥
ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਚਲੀ ਪਥ ਊਰਧ ਸੋ ਉਪਮਾ ਸੁ ਭਈ ਕਹੁ ਕੈਸੇ ॥ ਮਾਨੋ ਮਹੇਸ ਕੇ ਤੀਸਰੇ ਨੈਨ ਕੀ ਜੋਤ ਉਦੋਤ ਭਈ ਖੁਲ ਤੈਸੇ ॥ ੧੯੩ ॥
ਦੈਂਤ ਨਿਕਾਸ ਕੈ ਸਾਂਗ ਵਹੈ ਬਲਿ ਕੈ ਤਬ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਕੇ ਦੀਨੀ ॥ ਜਾਇ ਲਗੇ ਤਿਹ ਕੇ ਮੁਖ ਮੈ ਬਹਿ ਸ੍ਰਉਨ ਪਰਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਛਬਿ ਕੀਨੀ ॥
ਇਉਂ ਉਪਮਾ ਉਪਜੀ ਮਨ ਮੈ ਕਬਿ ਨੇ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੋਈ ਕਹਿ ਦੀਨੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਿੰਗਲਦੀਪ ਕੀ ਨਾਰ ਗਰੇ ਮੈ ਤੰਬੋਰ ਕੀ ਪੀਕ ਨਵੀਨੀ ॥੧੯੪॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧੁ ਨਿਸੁੰਭ ਕਰਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਬਿ ਕੋ ਬਰਨੈ ॥ ਨਹਿ ਭੀਖਮ ਦ੍ਰੋਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਰੁ ਦ੍ਰੋਣਜ ਭੀਮ ਨ ਅਰਜਨ ਅਉ ਕਰਨੈ॥

ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਤੇ ਤਨ ਸ੍ਰਉਨ ਕੀ ਧਾਰ ਛੁਟੀ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਕੇ ਫਰਨੇ । ਜਨੁ ਰਾਤ ਕੇ ਦੂਰਿ ਬਿਭਾਸ ਦਸੋ ਦਿਸ ਫੈਲਿ ਚਲੀ ਰਵਿ ਕੀ ਕਿਰਨੇ ॥੧੯੫॥
ਚੰਡ ਲੈ ਚੱਕ੍ਰ ਧਸੀ ਰਨ ਮੈ ਰਿਜ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੀਓ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਫੇਰਿ ਗਦਾ ਗਹਿ ਕੈ ਲਹਿ ਕੈ ਚਹਿ ਕੈ ਰਿਪ ਸੈਨ ਹਤੀ ਲਲਕਾਰੇ ॥
ਲੈ ਕਰ ਖੱਗ ਅਦੱਗ ਮਹਾਂ ਸਿਰ ਦੈਤਨ ਕੇ ਬਹੁ ਭੂ ਪਰ ਝਾਰੇ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਹਨੂਮਾਨ ਜੁ ਆਨ ਮਨੋ ਗਰੂਏ ਗਿਰ ਡਾਰੇ ॥ ੧੯੬ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਨਵ ਏਕ ਬਡੋ ਬਲਿਵਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਲੈ ਪਾਨ ਹਕਾਰ ਕੈ ਧਾਇਓ॥ ਕਾਢੁ ਕੈ ਖੱਗ ਸੁ ਚੰਡਕਾ ਮਿਆਨ ਤੇ ਤਾ ਤਨ ਬੀਚ ਭਲੇ ਬਰ ਲਾਇਓ॥
ਟੂਟ ਪਰਿਓ ਸਿਰ ਵਾ ਧਰ ਤੇ ਜਸੁ ਇਆ ਛਬਿ ਕੋ ਕਵਿ ਕੇ ਮਨ ਆਇਓ॥ਊਚ ਧਰਾਧਰ ਊਪਰ ਤੇ ਗਿਰਿਓ ਕਾਕ ਕਰਾਲ ਭੁਜੰਗਮ ਖਾਇਓ ॥੧੯੭॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਰ ਨਿਸੁੰਭ ਕੋ ਦੈਂਤ ਬਲੀ ਇਕ ਪ੍ਰੇਰ ਤੁਰੰਗ ਗਇਓ ਰਨ ਸਾਮੁਹਿ ॥ ਦੇਖਤ ਧੀਰਜ ਨਾਹਿ ਰਹੇ ਅਬਿ ਕੋ ਸਮਰੱਥ ਹੈ ਬਿਕ੍ਰਮ ਜਾ ਮਹਿ ॥
ਚੰਡ ਲੈ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਹਨੇ ਅਰਿ ਫੇਰਿ ਦਈ ਸਿਰ ਦਾਨਵ ਤਾ ਮਹਿ ॥ ਮੁੰਡਹਿ ਤੁੰਡਹਿ ਰੁੰਡਹਿ ਚੀਰ ਪਲਾਨ ਕਿਕਾਨ ਧਸੀ ਬਸੁਧਾ ਮਹਿ ॥੧੯੮॥
ਇਉਂ ਜਬ ਦੈਂਤ ਹਤਿਓ ਬਰ ਚੰਡ ਸੁ ਅਉਰ ਚਲਿਓ ਰਨ ਮੱਧਿ ਪਚਾਰੇ ॥ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਸਮੁਹਾਇ ਰਿਸਾਇ ਕੈ ਧਾਇ ਕੈ ਘਾਇ ਦੁ ਤੀਨਕ ਝਾਰੇ ॥
ਚੰਡੀ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਸੰਭਾਰ ਹਕਾਰ ਕੈ ਸੀਸ ਦਈ ਬਲੁ ਧਾਰੇ ॥ ਜਾਇ ਪਰਿਓ ਸਿਰ ਦੂਰ ਪਰਾਇ ਜਿਉਂ ਟੂਟਤ ਅੰਬ ਬਯਾਰ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥੧੯੯॥
ਜਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕੋ ਜੁੱਧੁ ਬਨਿਓ ਰਨ ਦੈਤ ਸਬੂਹ ਸਭੈ ਉਠਿ ਧਾਏ ॥ ਸਾਰ ਕੋ ਸਾਰ ਕੀ ਮਾਰ ਮਚੀ ਤਬ ਕਾਇਰ ਛਾਡ ਕੈ ਖੇਤ ਪਰਾਏ ॥
ਚੰਡ ਕੇ ਖੱਗ ਗਦਾ ਲਗ ਦਾਨਵ ਰੰਚਕ ਰੰਚਕ ਹੁਇ ਤਨ ਆਏ ॥ ਮੁੰਗਰ ਲਾਇ ਹਲਾਇ ਮਨੋ ਤਰੁ ਕਾਛੀ ਨੇ ਪੇਡ ਤੇ ਤੂਤ ਗਿਰਾਏ ॥ ੨੦੦ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪੋਖਿ ਚਮੂੰ ਬਹੁ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪੁਨਿ ਚੰਡਕਾ ਆਪਨੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਕੇ ਤਨ ਚੀਰ ਪਟੀਰ ਸੇ ਦੈਤ ਹਕਾਰ ਪਛਾਰ ਸੰਘਾਰੇ ॥
ਘਾਉ ਲਗੇ ਤਿਨ ਕੋ ਰਨ ਭੂਮ ਮੈ ਟੂਟ ਪਰੇ ਧਰ ਤੇ ਸਿਰ ਨਿਆਰੇ ॥ ਜੁੱਧ ਸਮੈ ਸੁਤ ਭਾਨ ਮਨੋ ਸਸਿ ਕੇ ਸਭ ਟੂਕ ਜੁਦੇ ਕਰ ਡਾਰੇ ॥ ੨੦੧ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਤਬੈ ਬਲ ਧਾਰ ਸੰਭਾਰ ਲਈ ਕਰਵਾਰ ਕਰੀ ਕਰ ॥ ਕੋਪ ਦਈਅ ਨਿਸੁੰਭ ਕੇ ਸੀਸ ਬਹੀ ਇਹ ਭਾਂਤ ਰਹੀ ਤਰਵਾਤਰ ॥
ਕਉਨ ਸਰਾਹ ਕਰੈ ਕਹਿ ਤਾ ਛਿਨ ਸੋ ਬਿਥ ਹੋਇ ਪਰੇ ਧਰਨੀ ਪਰ ॥ ਮਾਨਹੁ ਨਾਰ ਕੀ ਤਾਰ ਲੈ ਹਾਥ ਚਲਾਈ ਹੈ ਸਾਥਨ ਕੋ ਸਬੁਨੀਗਰ ॥੨੦੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਕਤਿ ਬਿਲਾਸ

ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ॥ ੬ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਬ ਨਿਸੁੰਭ ਰਨ ਮਾਰਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਕਾਰ ॥ ਭਾਜ ਦੈਂਤ ਇਕ ਸੁੰਭ ਪੈ ਗਇਓ ਤੁਰੰਗਮ ਡਾਰਿ ॥ ੨੦੩ ॥
ਆਨ ਸੁੰਭ ਪੈ ਤਿਨ ਕਹੀ ਸਕਲ ਜੁੱਧ ਕੀ ਬਾਤ ॥ ਤਬ ਭਾਜੇ ਦਾਨਵ ਸਭੈ ਮਾਰਿ ਲਇਓ ਤੁਅ ਭ੍ਰਾਤ ॥ ੨੦੪ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਹਨਿਓ ਸੁਨਿ ਕੈ ਬਰ ਬੀਰਨ ਕੇ ਚਿਤ ਨ ਛੋਭ ਸਮਾਇਓ॥ਸਾਜ ਚਤ੍ਰਿਓ ਗਜ ਬਾਜ ਸਮਾਜ ਕੈ ਦਾਨਵ ਪੁੰਜ ਲੀਏ ਰਨ ਆਇਓ॥
ਭੂਮ ਭਇਆਨਕ ਲੋਥ ਪਰੀ ਲਖਿ ਸ੍ਵਉਨ ਸਮੂਹ ਮਹਾਂ ਬਿਸਮਾਇਓ ॥ ਮਾਨਹੁ ਸਾਰਸੁਤੀ ਉਮਡੀ ਜਲ ਸਾਗਰ ਕੇ ਮਿਲਿਬੇ ਕੋ ਧਾਇਓ ॥ ੨੦੫ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡਿ ਸੁ ਕੇਹਰਿ ਕਾਲਕਾ ਅਉ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਹੈ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਹਤੀ ਇਨਹੂੰ ਸਭ ਇਹ ਕਹਿ ਕੈ ਮਨ ਕੋਪ ਭਰਿਓ ਹੈ॥
ਬੰਧ ਕਬੰਦ ਪਰਿਓ ਅਵਲੋਕ ਕੈ ਸੋਕ ਕੈ ਪਾਇ ਨ ਆਗੈ ਧਰਿਓ ਹੈ॥ਧਾਇ ਸਕਿਓ ਨ ਭਇਓ ਭਇ ਭੀਤਹਿ ਚੀਤਹ ਮਾਨਹੁ ਲੰਘ ਪਰਿਓ ਹੈ ॥੨੦੬॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਿਓ ਦਲ ਕੋ ਜਬ ਸੁੰਭ ਸੁ ਮਾਨਿ ਚਲੇ ਤਬ ਦੈਂਤ ਘਨੇ ॥ ਗਜ ਰਾਜ ਸੁ ਬਾਜਨ ਕੇ ਅਸਵਾਰ ਰਥੀ ਰਥੁ ਪਾਇਕ ਕਉਨ ਗਨੇ ॥
ਤਹਾਂ ਘੋਰ ਲਈ ਚਹੂੰ ਓਰ ਤੇ ਚੰਡ ਮਹਾਂ ਤਿਨ ਦੀਹ ਬਨੇ ॥ ਮਨੋ ਭਾਨ ਕੋ ਛਾਇ ਲਇਓ ਉਮਡੇ ਘਨ ਘੋਰ ਘਮੰਡ ਘਟਾ ਨਿਸਨੇ ॥ ੨੦੭ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਘੇਰੋ ਪਰਿਓ ਤਬੈ ਚੰਡ ਇਹ ਕੀਨ ॥ ਕਾਲੀ ਸੋ ਹਸਿ ਤਿਨ ਕਹੀ ਨੈਨ ਸੈਨਿ ਕਰਿ ਦੀਨ ॥ ੨੦੮ ॥
ਕਬਿੱਤ ॥ ਕੇਤੇ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ਅਉ ਕੇਤਕ ਚਬਾਇ ਡਾਰੇ ਕੇਤਕ ਬਗਾਇ ਡਾਰੇ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਤਬ ਹੀ ॥ ਬਾਜ ਗਜ ਭਾਰੇ ਤੇ ਤੋ ਨਖਨ ਸੋਂ ਫ਼ਾਰ ਡਾਰੇ
ਐਸੋ ਰਨ ਭੈਂਕਰ ਨ ਭਇਓ ਕਬ ਹੀ ॥ ਭਾਗੇ ਬਹੁ ਬੀਰ ਕਾਹੂ ਸੁੱਧ ਨ ਰਹੀ ਸਰੀਰ ਹਾਲ ਚਾਲ ਪਰੀ ਮਾਰੇ ਆਪਸ ਮੈ ਦਬ ਹੀ ॥
ਪੇਖ ਸੁਰ ਰਾਇ ਮਨ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਸੁਰ ਪੁੰਜਨ ਬੁਲਾਇ ਕਰੈ ਜੈ ਜੈ ਕਾਰ ਸਭ ਹੀ ॥ ੨੦੯ ॥
ਕਬਿਤੁ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਮਾਨ ਭਇਓ ਕਹਿਓ ਰਾਜਾ ਸਭ ਦੈਤਨ ਕੋ ਐਸੋ ਯੁੱਧ ਕੀਨੋ ਕਾਲੀ ਡਾਰਿਯੋ ਬੀਰ ਮਾਰ ਕੈ॥ਬਲ ਕੋ ਸੰਭਾਰ ਕਰ ਲੀਨੀ ਕਰਵਾਰ ਢਾਰ
ਪੈਠੋ ਰਨ ਮਧਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਇਉਂ ਉਚਾਰ ਕੈ ॥ ਸਾਥ ਭਏ ਸੁੰਭ ਕੇ ਸੁ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧੀਰ ਜੋਧੇ ਲੀਨੇ ਹਥਿਆਰ ਆਪ ਆਪਨੇ ਸੰਭਾਰ ਕੈ ॥
ਐਸੇ ਚਲੇ ਦਾਨੋ ਰਵਿ ਮੰਡਲ ਛਪਾਨੋ ਮਾਨੋ ਸਲਭ ਉਡਾਨੋ ਪੁੰਜ ਪੰਖਨ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ੨੧੦ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦਾਨਵ ਸੈਨ ਲਖੇ ਬਲਿਵਾਨ ਸੁ ਬਾਹਨਿ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਭ੍ਰਮਾਨੋ ॥ ਚਕ੍ਰ ਅਲਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਬਘੂਰਨ ਛਤ੍ਰ ਨਹੀ ਸਮ ਅਉ ਖਰ ਸਾਨੋ ॥
ਤਾਂ ਰਨ ਮਾਹਿ ਸੁ ਐਸੋ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਭਉਰ ਨਹੀ ਸਰ ਤਾਹਿ ਬਖਾਨੋ ॥ ਅਉਰ ਨਹੀ ਉਪਮਾ ਉਪਜੈ ਸੁ ਦੁਹੂੰ ਰੁਖੁ ਕੇਹਰਿ ਕੇ ਮੁਖ ਮਾਨੋ ॥੨੧੧॥
ਜੁੱਧੁ ਮਹਾਂ ਅਸੁਰੰ ਗਨਿ ਸਾਖਿ ਭਇਓ ਤਬ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡਹਿ ਭਾਰੀ ॥ ਸੈਨ ਅਪਾਰ ਹਕਾਰ ਸੁਧਾਰ ਬਿਦਾਰ ਸੰਘਾਰ ਦਈ ਰਨ ਕਾਰੀ ॥ ਖੇਤ ਭਇਓ
ਤਹਾ ਚਾਰ ਸਉ ਕੋਸ ਲਉ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਦੇਖਿ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਪੂਰਨ ਏਕ ਘਰੀ ਨ ਪਰੀ ਜਿ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪੈ ਬਰ ਜਿਉ ਪਤਿ ਝਾਰੀ ॥ ੨੧੨ ॥
ਮਾਰ ਚਮੂੰ ਚਤੁਰੰਗ ਲਈ ਤਬ ਲੀਨੋ ਹੈ ਸੁੰਭ ਚਮੁੰਡ ਕੋ ਆਗਾ ॥ ਚਾਲ ਪਰਿਓ ਅਵਨੀ ਸਿਗਰੀ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਆਸਨਿ ਤੇ ਉਠਿ ਭਾਗਾ ॥ ਸੂਖ
ਗਇਓ ਤ੍ਰਸ ਕੈ ਹਰਿ ਹਾਰਿ ਸੁ ਸੰਕਤਿ ਅੰਗ ਮਹਾਂ ਭਇਓ ਜਾਗਾ ॥ ਲਾਗ ਰਹਿਓ ਲਪਟਾਇ ਗਰੇ ਮਧਿ ਮਾਨਹੁ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਕੋ ਤਾਗਾ ॥੨੧੩॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡਿ ਕੇ ਸਾਮੁਹਿ ਆਇ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕਹਿਓ ਮੁਖਿ ਸੋ ਇਹ ਮੈ ਸਭ ਜਾਨੀ ॥ ਕਾਲੀ ਸਮੇਤ ਸਭੈ ਸਕਤੀ ਮਿਲਿ ਦੀਨੋ ਖਪਾਇ ਸਭੈ ਦਲੁ ਬਾਨੀ ॥
ਚੰਡ ਕਹਿਓ ਮੁਖ ਤੇ ਉਨ ਕੋ ਤੇਊ ਤਾ ਛਿਨ ਗਉਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਸਮਾਨੀ ॥ ਜਿਉ ਸਰਤਾ ਕੇ ਪ੍ਰਵਾਹ ਕੇ ਬੀਚ ਮਿਲੈ ਬਰਖਾ ਬਹੁ ਬੂੰਦਨ ਪਾਨੀ ॥ ੨੧੪ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਕੈ ਬਲੁ ਚੰਡਿ ਮਹਾਂ ਰਨ ਮੱਧਿ ਸੁ ਲੈ ਜਮਦਾੜ ਕੀ ਤਾਂ ਪਰ ਲਾਈ ॥ ਬੈਠ ਗਈ ਅਰਿ ਕੇ ਉਰ ਮੈ ਤਿਹ ਸ੍ਵਉਨਤ ਜੁੱਗਨਿ ਪੂਰ ਅਘਾਈ ॥
ਦੀਰਘ ਜੁੱਧੁ ਬਿਲੋਕ ਕੈ ਬੁੱਧ ਕਵੀਸ੍ਵਰ ਕੇ ਮਨ ਮੈ ਇਹ ਆਈ ॥ ਲੋਥ ਪੈ ਲੋਥ ਗਈ ਪਰ ਇਉਂ ਸੁ ਮਨੋ ਸੁਰਲੋਗ ਕੀ ਸੀਢੀ ਬਨਾਈ ॥ ੨੧੫ ॥
ਸੁੰਭ ਸ੍ਰਮੁ ਸੰਗ ਚੰਡਕਾ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕੈ ਜੁੱਧ ਅਨੇਕਨਿ ਵਾਰ ਮਚਿਓ ਹੈ ॥ ਜੰਬਕ ਜੁਗਨ ਗ੍ਰਿਝ ਮਜੂਰ ਰਕਤ੍ਰ ਕੀ ਕੀਚ ਮੈ ਈਸ ਨਚਿਓ ਹੈ ॥ ਲੁੱਥ ਪੈ
ਲੁੱਥ ਸੁ ਭੀਤੈ ਭਈ ਸਿਤ ਗੂਦ ਅਉ ਮੇਦ ਲੈ ਤਾਹਿ ਗਚਿਓ ਹੈ ॥ ਭਉਨ ਰੰਗੀਨ ਬਨਾਇ ਮਨੋ ਕਰਿਮਾਵਿਸ ਚਿਤ੍ਰ ਬਚਿਤ੍ਰ ਰਚਿਓ ਹੈ ॥ ੨੧੬ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਦੁੰਦ ਸੁ ਜੁੱਧੁ ਭਇਓ ਰਨ ਮੈ ਉਤ ਸੁੰਭ ਇਤੈ ਬਰ ਚੰਡ ਸੰਭਾਈ ॥ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ਭਏ ਦੁਹੁੰ ਕੇ ਤਨ ਪਉਰਖ ਗਜੇ ਸਭ ਦੈਂਤ ਕੋ ਹਾਰੀ ॥
ਹੀਨ ਭਈ ਬਲ ਤੇ ਭੁਜ ਕਾਂਪਤ ਸੋ ਉਪਮਾ ਕਵਿ ਐਸੇ ਬਿਚਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਗਾਰੜੂ ਕੇ ਬਲ ਤੇ ਲਟੀ ਪੰਚ ਮੁਖੀ ਜੁਗ ਸਾਪਨ ਕਾਰੀ ॥ ੨੧੭ ॥
ਕੋਪ ਭਈ ਬਰ ਚੰਡ ਮਹਾਂ ਬਹੁ ਜੁੱਧ ਕਰਿਓ ਰਨ ਮੈ ਬਲ ਧਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਮਹਾਂ ਬਲਵਾਨ ਪਚਾਰ ਕੈ ਸੁੰਭ ਕੇ ਊਪਰ ਝਾਰੀ ॥ ਸਾਰ ਸੋਂ
ਸਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਬਜੀ ਝਨਕਾਰ ਉਠੀ ਤਿਹ ਤੇ ਚਿਨਗਾਰੀ ॥ ਮਾਨਹੁ ਭਾਦਵ ਮਾਸ ਕੀ ਰੈਨ ਲਸੈ ਪਟਬੀਜਨ ਕੀ ਚਮਕਾਰੀ ॥ ੨੧੮ ॥
ਘਾਇਨ ਤੇ ਬਹੁ ਸ੍ਵਉਨ ਪਰਿਓ ਬਲ ਛੀਨ ਭਇਓ ਨ੍ਰਿਪ ਸੁੰਭ ਕੋ ਕੈਸੇ ॥ ਜੋਤ ਘਟੀ ਮੁਖ ਕੀ ਤਨ ਕੀ ਮਨੋ ਪੂਰਨ ਤੇ ਪਰਿਵਾ ਸਸਿ ਜੈਸੇ ॥
ਚੰਡ ਲਇਓ ਕਰਿ ਸੁੰਭ ਉਠਾਇ ਕਹਿਓ ਕਵਿ ਨੇ ਮੁਖਿ ਤੇ ਜਸੁ ਐਸੇ ॥ ਰੱਛਕ ਗੋਧਿਨ ਕੇ ਹਿਤ ਕਾਨ੍ਹ ਉਠਾਇ ਲਇਓ ਗਿਰ ਗੋਧਨੁ ਜੈਸੇ ॥੨੧੯॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਰ ਤੇ ਗਿਰ ਧਰਨੀ ਪਰਿਓ ਧਰ ਤੇ ਗਇਓ ਅਕਾਸ ॥ ਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਗਈ ਚੰਡ ਤਿਹ ਪਾਸ ॥ ੨੨੦ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੀਚ ਤਬੈ ਨਭ ਮੰਡਲ ਚੰਡਕਾ ਜੁੱਧੁ ਕਰਿਓ ਜਿਮ ਆਗੇ ਨ ਹੋਊ ॥ ਸੂਰਜ ਚੰਦੁ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀਪਤਿ ਅਉਰ ਸਭੈ ਸੁਰ ਪੇਖਤ ਸੋਊ ॥
ਖੈਂਚ ਕੈ ਮੂੰਡ ਦਈ ਕਰਵਾਰ ਕੀ ਏਕ ਕੋ ਮਾਰ ਕੀਏ ਤਬ ਦੋਊ ॥ ਸੁੰਭ ਦੁ ਟੂਕ ਹ੍ਵੈ ਭੂਮ ਪਰਿਓ ਤਨ ਜਿਉਂ ਕਲਵਤ੍ਰ ਸੋ ਚੀਰਤ ਕੋਊ ॥ ੨੨੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਮਾਰ ਕੈ ਚੰਡਕਾ ਉਠੀ ਸੁ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ॥ ਤਰ ਧੁਨਿ ਘੰਟਾ ਕੀ ਕਰੀ ਮਹਾਂ ਮੋਦ ਮਨ ਪਾਇ ॥ ੨੨੨ ॥
ਦੈਂਤ ਰਾਜ ਛਿਨ ਮੈ ਹਨਿਓ ਦੇਵੀ ਇਹ ਪਰਿਕਾਰ ॥ ਅਸਟ ਕਰਨ ਮਹਿ ਸਸਤ੍ਰ ਗਹਿ ਸੈਨਾ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ੨੨੩ ॥
ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਚੰਡ ਕੇ ਕੋਪ ਨ ਓਪ ਰਹੀ ਰਨ ਮੈ ਅਸਿ ਧਾਰ ਭਈ ਸਮੁਹਾਈ ॥ ਮਾਰਿ ਬਿਦਾਰਿ ਸੰਘਾਰਿ ਦਏ ਤਬ ਭੂਪ ਬਿਨਾ ਕਰੈ ਕਉਨ ਲਰਾਈ ॥
ਕਾਂਪ ਉਠੇ ਅਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਹੀਏ ਧਰਿ ਛਾਡਿ ਦਈ ਸਭ ਪਉਰਖਤਾਈ ॥ ਦੈਂਤ ਚਲੇ ਤਜਿ ਖੇਤ ਇਉਂ ਜੈਸੇ ਬਡੇ ਗੁਨ ਲੋਭ ਤੇ ਜਾਤ ਪਰਾਈ ॥ ੨੨੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਮਾਰਕੰਡੇ ਪੁਰਾਨੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸੁੰਭ ਬਧਹਿ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਯ ਪੂਰਨ ॥ ੭ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਭਾਜਿ ਗਇਓ ਮਘਵਾ ਜਿਨ ਕੇ ਡਰ ਬ੍ਰਹਮ ਤੇ ਆਦਿ ਸਭੈ ਭੈ ਭੀਤੇ॥ਤੇਈ ਵੈ ਦੈਂਤ ਪਰਾਇ ਗਏ ਰਨ ਹਾਰ ਨਿਹਾਰ ਭਏ ਬਲੁ ਰੀਤੇ॥ ਜੰਬੁਕ ਗ੍ਰਿਝ ਨਿਰਾਸ ਭਏ ਬਨਵਾਸ ਗਏ ਜੁਗ ਜਾਮਨ ਬੀਤੇ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਇ ਸੁ ਸ੍ਰੁੰਭ ਨਿਸ੍ਰੁੰਭ ਬਡੇ ਅਰਿ ਜੀਤੇ ॥ ੨੨੫ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਇਕ ਠਉਰ ਸੁ ਅੱਛਤ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨ ਲੀਨੇ ॥ ਤੱਛਨ ਲੱਛਨ ਦੈ ਕੈ ਪ੍ਰਦੱਛਨ ਟੀਕਾ ਸੁ ਚੰਡ ਕੇ ਭਾਲ ਮੈ ਦੀਨੇ ॥ ਤਾਂ ਛਬਿ ਕੋ ਉਪਜਯੋ ਤਹ ਭਾਵ ਇਹੈ ਕਵਿ ਨੇ ਮਨ ਮੈ ਲਖਿ ਲੀਨੇ ॥ ਮਾਨਹੁ ਚੰਦ ਕੇ ਮੰਡਲ ਮੈ ਸੁਭ ਮੰਗਲ ਆਨ ਪ੍ਰਵੇਸਹਿ ਕੀਨੇ ॥ ੨੨੬ ॥

ਕਵਿਤੁ ॥ ਮਿਲਿ ਕੈ ਸੁ ਦੇਵਨ ਬਡਾਈ ਕਰੀ ਕਾਲਕਾ ਕੀ ਏਹੋ ਜਗ ਮਾਤ ਤੈ ਤੋ ਕਟਿਓ ਬਡੋ ਪਾਪ ਹੈ ॥ ਦੈਂਤਨ ਕੋ ਮਾਰ ਰਾਜ ਦੀਨੋ ਤੈ ਸੁਰੇਸ ਹੂੰ ਕੋ ਬਡੋ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ਜਗ ਤੇਰੋਈ ਪ੍ਰਤਾਪੁ ਹੈ ॥ ਦੇਤ ਹੈ ਅਸੀਸ ਦਿਜ ਰਾਜ ਰਿਖ ਬਾਰਿ ਬਾਰਿ ਤਹਾਂ ਹੀ ਪੜਿਓ ਹੈ ਬ੍ਰਹਮ ਕਉਚ ਹੂੰ ਕੋ ਜਾਪ ਹੈ ॥ ਐਸੇ ਜਸੁ ਪੂਰ ਰਹਿਓ ਚੰਡਕਾ ਕੋ ਤੀਨ ਲੋਕ ਜੈਸੇ ਧਾਰ ਸਾਗਰ ਮੈ ਗੰਗਾ ਜੀ ਕੋ ਆਪੁ ਹੈ ॥ ੨੨੭ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਹਿ ਅਸੀਸ ਸਭੈ ਸੁਰ ਨਾਰ ਸੁਧਾਰਿ ਕੈ ਆਰਤੀ ਦੀਪ ਜਗਾਇਓ ॥ ਫੂਲ ਸੁਗੰਧ ਸੁ ਅੱਛਤ ਦੱਛਨ ਜੱਛਨ ਜੀਤ ਕੋ ਗੀਤ ਸੁ ਗਾਇਓ ॥ ਧੂਪ ਜਗਾਇ ਕੈ ਸੰਖ ਬਜਾਇ ਕੈ ਸੀਸ ਨਿਵਾਇ ਕੈ ਬੈਨ ਸੁਨਾਇਓ ॥ ਹੇ ਜਗ ਮਾਇ ਸਦਾ ਸੁਖਦਾਇ ਤੈ ਸ੍ਰੁੰਭ ਕੋ ਘਾਇ ਬਡੋ ਜਸੁ ਪਾਇਓ ॥੨੨੮॥ ਸਕ੍ਰਹਿ ਸਾਜਿ ਸਮਾਜਿ ਦੈ ਚੰਡ ਸੁ ਮੋਦ ਮਹਾਂ ਮਨ ਮਾਹਿ ਰਈ ਹੈ ॥ ਸੂਰ ਸਸੀ ਨਭ ਥਾਪ ਕੈ ਤੇਜੁ ਦੈ ਆਪ ਤਹਾਂ ਤੇ ਸੁ ਲੋਪ ਭਈ ਹੈ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਪ੍ਰਕਾਸ ਬਢਿਓ ਤਹ ਕੀ ਉਪਮਾ ਮਨ ਤੇ ਨ ਗਈ ਹੈ ॥ ਧੂਰ ਕੈ ਪੂਰ ਮਲੀਨ ਹੁਤੋ ਰਵਿ ਮਾਨਹੁ ਚੰਡਕਾ ਓਪ ਦਈ ਹੈ ॥ ੨੨੯ ॥

ਕਵਿਤੁ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਮਧਕੈਟ ਮਦ ਮਥਨ ਮਹਿਖਾਸੁਰੈ ਮਾਨ ਮਰਦਨ ਕਰਨ ਤਰਨ ਬਰ ਬੰਡਕਾ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਦ੍ਰਿਗ ਧਰਨ ਧਰ ਧੂਰ ਧਾਨੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਕੇ ਮੁੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡਕਾ ॥ ਰਕਤਬੀਰਜ ਹਰਨ ਰਕਤ ਭੱਛਨ ਕਰਨ ਦਰਨ ਅਨਸ੍ਰੁੰਭ ਰਨ ਰਾਰ ਰਿਸ ਮੰਡਕਾ ॥ ਸ੍ਰੁੰਭ ਬਲੁ ਧਾਰ ਸੰਘਾਰ ਕਰਵਾਰ ਕਰਿ ਸਕਲ ਖਲੁ ਅਸੁਰ ਦਲੁ ਜੈਤ ਜੈ ਚੰਡਕਾ ॥ ੨੩੦ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਦੇਹ ਸਿਵਾ ਬਰ ਮੋਹਿ ਇਹੈ ਸੁਭ ਕਰਮਨ ਤੇ ਕਬਹੂੰ ਨ ਟਰੋਂ ॥ ਨ ਡਰੋਂ ਅਰਿ ਸੋ ਜਬ ਜਾਇ ਲਰੋਂ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਆਪਨੀ ਜੀਤ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਸਿਖ ਹੋ ਆਪਨੇ ਹੀ ਮਨ ਕੋ ਇਹ ਲਾਲਚ ਹਉਂ ਗੁਨ ਤਉ ਉਚਰੋਂ॥ ਜਬ ਆਵ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ॥੨੩੧॥ ਚੰਡ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਵਿੱਤਨ ਮੈ ਬਰਨਿਓ ਸਭ ਹੀ ਰਸ ਰੁਦ੍ਰ ਮਈ ਹੈ ॥ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਰਸਾਲ ਭਇਓ ਨਖ ਤੇ ਸਿਖ ਲਉ ਉਪਮਾ ਸੁ ਨਈ ਹੈ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਤ ਕਰੀ ਕਵਿ ਨੇ ਸਤਿਸਯਾ ਕੀ ਕਥਾ ਇਹ ਪੂਰੀ ਭਈ ਹੈ ॥ ਜਾਹਿ ਨਮਿੱਤ ਪੜੈ ਸੁਨਿ ਹੈ ਨਰ ਸੋ ਨਿਸਚੈ ਕਰ ਤਾਹਿ ਦਈ ਹੈ ॥ ੨੩੨ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਤਿਸਇਆ ਕੋ ਕਰਿਓ ਜਾ ਸਮ ਅਵਰੁ ਨਾ ਕੋਇ ॥ ਜਿਹ ਨਮਿਤ ਕਵਿ ਨੇ ਕਹਿਓ ਸੁ ਦੇਹ ਚੰਡਕਾ ਸੋਇ ॥੨੩੩॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ

ਠਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਮਹਿੱਖ ਦਈਤ ਸੂਰਯੰ ॥ ਬਢਿਯੋ ਸੁ ਲੋਹ ਪੂਰਯੰ ॥
ਸੁ ਦੇਵ ਰਾਜ ਜੀਤਯੰ ॥ ਤ੍ਰਿਲੋਕ ਰਾਜ ਕੀਤਯੰ ॥ ੧ ॥ ਭਜੇ ਸੁ ਦੇਵਤਾ ਤਬੈ ॥
ਇਕਤ੍ਰ ਹੋਇ ਕੈ ਸਬੈ ॥ ਮਹੇਸੁਰਾਚਲੰ ਬਸੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਚਿੱਤ ਮੋ ਤ੍ਰਸੇ ॥ ੨ ॥ ਜੁਗੇਸ ਭੇਸ ਧਾਰ ਕੈ ॥
ਭਜੇ ਹਥਿਆਰ ਡਾਰ ਕੈ ॥ ਪੁਕਾਰ ਆਰਤੰ ਚਲੇ ॥ ਬਿਸੂਰ ਸੂਰਮਾ ਭਲੇ ॥ ੩ ॥ ਬਰਖ ਕਿਤੇ ਤਹਾਂ ਰਹੇ ॥
ਸੋ ਦੁੱਖ ਦੇਹ ਮੋ ਸਹੇ ॥ ਜਗਤ੍ਰਮਾਤਿ ਧਿਆਇਯੰ ॥ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇਯੰ ॥ ੪ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨ ਦੇਵਤਾ ਭਏ ॥ ਚਰੰਨ ਪੂਜਬੇ ਧਏ ॥
ਸਨੇਸੁਖਾਤ ਠੱਢੀਯੰ ॥ ਪ੍ਰਣਾਮ ਪਾਠ ਪੱਢੀਯੰ ॥ ੫ ॥
ਤਮਾਵਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵ ਧਾਏ ॥ ਸਭੋ ਸੀਸ ਨਿਆਏ ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਸਭੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ॥ ੬ ॥ ਕਰੀ ਦੇਬਿ ਅਰਚਾ ॥
ਕ੍ਰਮਾ ਵੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ਜਬੈ ਪਾਇ ਠਾਗੇ ॥ ਤਬੈ ਸੋਗ ਭਾਗੇ ॥ ੭ ॥ ਬਿਨੰਤੀ ਸੁਨਾਈ ॥ ਭਵਾਨੀ ਰਿਝਾਈ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥
ਕਰੀ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੀ ॥ ੮ ॥ ਕਰੇ ਘੰਟ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਨੰ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥ ਸੁਣੋ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ॥ ਸਜਿਯੋ ਜੁੱਧ ਸਾਜੰ ॥ ੯ ॥ ਚੜਿਯੋ ਰਾਛਸੇਸੰ ॥
ਚਢੇ ਚਾਰ ਅਨੇਸੰ ॥ ਕਢੀ ਚਾਮਰੇਵੰ ॥ ਹਠੀ ਚਿੱਛੁਰੇਵੰ ॥੧੦॥ ਬਿਤਾਲੱਛ ਬੀਰੰ ॥ ਚੜੇ ਬੀਰ ਧੀਰੰ ॥ ਬਡੇ ਇੱਖੁ ਧਾਰੀ ॥ ਘਟਾ ਜਾਨ ਕਾਰੀ ॥੧੧॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਟਿ ਜਿਤੇ ਰਾਛਸਨਿ ਮਿਲਿ ਡਾਡਤ ਭਏ ਅਪਾਰ ॥ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਮਾਤ ਉਰ ਸੋਭੇ ਸਭੇ ਸੁਧਾਰ ॥
ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇ ਦਾਨਵੋਂ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ਚਲਾਏ ॥ ਤਿਤੇ ਦੇਵਤਾ ਆਪ ਕਾਟੇ ਬਚਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਢਾਲ ਢਾਹੇ ਕਿਤੇ ਪਾਸ ਪੇਲੇ ॥

ਭਰੇ ਬਸਤ੍ਰ ਲੋਹੂ ਜਨੇ ਫਾਗ ਖੇਲੇ ॥੧੩॥ ਦੂਗਾ ਹੂੰ ਕੀਯੰ ਖੇਤ ਧੁੰਕੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਕਰੰ ਪਟਿਸੰ ਪਰਘ ਪਾਸੀ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਤਹਾਂ ਗੋਫਨੈ ਗੁਰਜ ਗੋਲੇ ਸੰਭਾਰੈਂ॥ ਹਠੀ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਕੈ ਕੈ ਪੁਕਾਰੈਂ ॥ ੧੪ ॥ ਤਬੈ ਅਸਟ ਅਸਟਾਥ ਹਥਿਯਾਰੰ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਸਿਰੰ ਦਾਨਵੇਂਦ੍ਰਾਨ ਕੇ ਤਾਕਿ ਝਾਰੇ ॥ ਬਬੱਕਿਯੋ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਜੁੱਧੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਕਰੇ ਖੰਡ ਖੰਡੰ ਸੁ ਜੋਧਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ੧੫ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਤਬ ਦਾਨਵ ਰੋਸ ਭਰੇ ਸਭ ਹੀ ॥ ਜਗ ਮਾਤਿ ਕੇ ਬਾਨ ਲਗੇ ਜਬ ਹੀ ॥ ਬਿਬਿਧਾਯੁਧੁ ਲੈ ਸੁ ਬਲੀ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨ ਬੂੰਦਨ ਜਿਯੋਂ ਬਿਸਖੰ ਬਰਖੇ ॥ ੧੬ ॥ ਜਨੁ ਘੋਰ ਕੈ ਸਿਆਮ ਘਟਾ ਘੁਮਡੀ ॥ ਅਸੁਰੇਸ ਅਨੀਕਨਿ ਤਜੋਂ ਉਮਿਡੀ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਬਿਰੂਥਨਿ ਮੋਂ ਧਸਿ ਕੈ ॥ ਧਨੁ ਸਾਇਕ ਹਾਥ ਗਹਿਯੋ ਹਸਿ ਕੈ ॥੧੭॥ ਰਣ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰਾਇ ਦੀਏ ॥ ਇਕ ਖੰਡ ਅਖੰਡ ਦੁਖੰਡ ਕੀਏ॥ ਸਿਰ ਏਕਨਿ ਚੋਟ ਨਿਫੋਟ ਬਹੀ ॥ ਤਰਵਾਤਰ ਹੁਐ ਤਰਵਾਰ ਰਹੀ ॥ ੧੮ ॥ ਤਨ ਝੱਝਰ ਹੁਐ ਰਣ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਚਲੇ ਫਿਰ ਕੈ ਨ ਫਿਰੇ ॥ ਇਕਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਲੈ ਆਨ ਬਹੇ ॥ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਗਿਰਿ ਖੇਤ ਰਹੇ ॥ ੧੯ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਤਹਾਂ ਸੁ ਦੈਂਤ ਰਾਜਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸੁ ਸਰਬ ਸਾਜਯੰ ॥ ਤੁਰੰਗ ਆਪ ਬਾਹੀਯੰ ॥ ਬਧੰ ਸੁ ਮਾਤ ਚਾਹੀਯੰ ॥ ੨੦ ॥ ਤਬੈ ਦੂਗਾ ਬਕਾਰਿ ਕੈ ॥ ਕਮਾਣ ਬਾਣ ਧਾਰਿ ਕੈ ॥ ਸੁ ਘਾਵ ਚਾਮਰੰ ਕੀਯੋ ॥ ਉਤਾਰ ਹਸਤ ਤੇਂ ਦੀਯੋ ॥ ੨੧ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਬੀਰ ਕੋਪੰ ਬਿੜਾਲਾਛ ਨਾਮੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਦੇਹੰ ਚਲੇ ਜੁੱਧ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਰੰ ਸਿੰਘ ਕੇ ਆਨ ਘਾਯੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਬਲੀ ਸਿੰਘ ਸੋ ਹਾਥ ਸੋ ਮਾਰਿ ਡਾਰੰ ॥੨੨॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਮਾਰੇ ਸੁ ਪਿੰਗਾਛ ਧਾਏ ॥ ਦੂਗਾ ਸਾਮੁਹੇ ਬੋਲ ਬਾਂਕੇ ਸੁਨਾਏ ॥ ਕਰੀ ਅੱਭ੍ਰਿ ਜਯੋਂ ਗਰਜ ਕੈ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ਭਰੇ ਜੁੱਧੁ ਹਰਖੰ ॥ ੨੩ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵੀਯੰ ਪਾਣ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰੰ ॥ ਹਨਿਯੋ ਦੁਸਟ ਕੇ ਘਾਇ ਸੀਸੰ ਮਝਾਰੰ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮ ਭੂਮੰ ਗਏ ਪ੍ਰਾਣ ਛੁੱਟੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਟੁੱਟੰ ॥ ੨੪ ॥ ਗਿਰੇ ਬੀਰ ਪਿੰਗਾਛ ਦੇਬੀ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚਲੇ ਅਉਰੁ ਬੀਰੰ ਹਥਿਆਰੰ ਉਘਾਰੇ ॥ ਤਬੈ ਰੋਸ ਦੇਬਿਯੰ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਾਨ ਕੈ ਜੁਧ ਮੱਧੰ ਗਿਰਾਏ ॥ ੨੫ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਸੱਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਆਏ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵਤਾ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ॥ ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜਬੈ ਹਨਿ ਡਾਰੀ॥ਆਸੁਰੇਸ ਕੋਪਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥੨੬॥ ਆਪ ਜੁੱਧ ਤਬ ਕੀਆ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਹਨੇ ਪਖਰੀਆ ਬਾਨੀ ॥ ਕ੍ਰੋਧ ਜੁਆਲ ਮਸਤਕ ਤੇ ਬਿਗਸੀ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਆਪ ਕਾਲਕਾ ਨਿਕਸੀ ॥ ੨੭ ॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖ ਬਮਤ ਜੁਆਲ ॥ ਨਿਕਸੀ ਕਪਾਲ ॥ ਮਾਰੇ ਗਜੇਸ ॥ ਛੁੱਟੇ ਹੈ ਏਸ ॥ ੨੮ ॥ ਛੁੱਟੰਤ ਬਾਣ ॥ ਝਮਕਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਸਾਂਗੀ ਪ੍ਰਹਾਰ ॥ ਖੇਲਤ ਧਮਾਰ ॥ ੨੯ ॥ ਬਾਹੈਂ ਨਿਸੰਗ ॥ ਉੱਠੈ ਝੜੰਗ ॥ ਤੁੱਪਕ ਤੜਾਕ ॥ ਉੱਠਤ ਕੜਾਕ ॥ ੩੦ ॥ ਬਬਕੰਤ ਮਾਇ ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਾਇ ॥ ਜੁੱਝੇ ਜੁਆਣ ॥ ਨੱਚੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ੩੧ ॥

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਧਾਇਯੋ ਅਸੁਰੇਂਦ੍ਰ ਤੱਹ ਕੋਪ ਓਪ ਬਢਾਇ ॥ ਸੰਗ ਲੈ ਚਤੁਰੰਗ ਸੈਨਾ ਸੁੱਧ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਦੇਖਿ ਸਸਤ੍ਰ ਲਗੈ ਗਿਰੇ ਰਣ ਰੁੱਝਿ ਜੁੱਝਿ ਜੁਆਣ ॥ ਪੀਲ ਰਾਜ ਫਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਸੁੱਛ ਛੁੱਛ ਕਿਕਾਣ ॥ ੩੨ ॥ ਚੀਰ ਚਾਮਰ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਸਰਦਾਰ ਸੁਆਰ ਅਰੇਕ ॥ ਤੇਗ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਤਬਰ ਕੁਹੁ ਕਬਾਨ ਅਨੰਤ ॥ ਬੇਧਿ ਬੇਧਿ ਗਿਰੇ ਬਰੱਛਿਨ ਸੂਰ ਸੋਭਾਵੰਤ ॥੩੩॥ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧ ਉਡੇ ਤਹਾਂ ਫਿਕਰੰਤ ਸੁਆਨ ਸ੍ਰਿੰਗਾਲ ॥ ਮੱਤ ਦੰਤ ਸਪੱਛ ਪੱਥੈ ਕੰਕ ਬੰਕ ਰਸਾਲ ॥ ਛੁੱਦ੍ਰ ਮੀਨ ਛੁਰੁੱਧ੍ਰਕਾ ਅਰੁ ਚਰਮ ਕਛਪ ਅਨੰਤ ॥ ਨੱਕ੍ਰ ਬੱਕ੍ਰ ਸੁ ਬਰਮ ਸੋਭਿਤ ਸ੍ਰੋਣ ਨੀਰ ਦੁਰੰਤ ॥੩੪॥ ਨਵ ਸੂਰ ਨਵਕਾ ਸੋ ਰਥੀ ਅਤਰਥੀ ਜਾਨ ਜਹਾਜ ॥ ਲਾਦਿ ਲਾਦਿ ਮਨੋ ਚਲੇ ਧਨ ਧੀਰ ਬੀਰ ਸਲਾਜ ॥ ਮੋਲੁ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ਚੁਕਾਤ ਦਲਾਲ ਖੇਤ ਖਤੰਗ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੇ ਫਵੱਜਨਿ ਝਾਰ ਦਿਰਬ ਨਿਖੰਗ ॥ ੩੫ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਬਹੁ ਰੰਗ ਰੰਗਤਿ ਬਸਤ੍ਰ ॥ ਚਰਮ ਬਰਮ ਸੁਭੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਭੂਮ ਸਸਤ੍ਰ ਰੁ ਅਸਤ੍ਰ ॥ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਟੂਕ ਟਾਕ ਅਰੇਕ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਪਰੇ ਸਭੈ ਅਰਿ ਬਾਚਿਯੋ ਨਹੀਂ ਏਕ ॥੩੬॥ ਕੋਪ ਕੈ ਮਹਖੇਸ ਦਾਨੋ ਧਾਇਯੋ ਤਿੱਹ ਕਾਲ ॥ ਅਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ਸੂਰੋ ਰੂਪ ਕੈ ਬਿਕਰਾਲ ॥ ਕਾਲ ਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਲੈ ਤਿੱਹ ਮਾਰਿਯੋ ਤਤਕਾਲ ॥ ਜੋਤਿ ਜੋਤਿ ਬਿਖੈ ਮਿਲੀ ਤਜ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰਿ ਉਤਾਲ ॥ ੩੭ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੱਹ ਮਾਰ ਕਰ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਭੀ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਤੇ ਮਹਿਖੇ ਬਲੈ ਦੇਤ ਜਗਤ ਸੁਖ ਪਾਇ ॥ ੩੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤ ਸੁਭਮਸਤ ॥ ੧ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਕੁਲਕ ਛੰਦ ॥ ਦੇਵਿਸ ਤਬ ਗਾਜੀਯ ॥ ਅਨਹਦ ਬਾਜੀਯ ॥ ਭਈ ਬਧਾਈ ॥ ਸਭ ਸੁਖਦਾਈ ॥ ੩੯ ॥ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੇ ॥ ਸਭ ਸੁਰ ਗਾਜੇ ॥ ਕਰਤ ਬਡਾਈ ॥ ਸੁਮਨ ਬ੍ਰਖਾਈ ॥੨॥੪੦॥ ਕੀਨੀ ਬਹੁ ਅਰਚਾ ॥ ਜਸ ਧੁਨ ਚਰਚਾ ॥ ਪਾਇਨ ਲਾਗੇ ॥ ਸਭ ਦੁਖ ਭਾਗੇ ॥੩॥੪੧॥ ਗਾਏ ਜੈ ਕਰਖਾ ਪੁਹਪਨਿ ਬਰਖਾ ॥ ਸੀਸ ਨਿਵਾਏ ॥ ਸਭ ਸੁਖ ਪਾਏ ॥੪॥੪੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੋਪ ਚੰਡਕਾ ਜੂ ਭਏ ਦੈ ਦੇਵਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ॥ ਬਹੁਰ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦੁਐ ਦੈਂਤ ਬਡੇ ਸਿਰਤਾਜ ॥੫॥੪੩॥

ਚਉਪਈ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਚੜ੍ਹੇ ਲੈ ਕੇ ਦਲ ॥ ਅਰਿ ਅਨੇਕ ਜੀਤੇ ਜਿਨ ਜਲ ਥਲ ॥ ਦੇਵਰਾਜ ਕੋ ਰਾਜ ਛਿਨਾਵਾ ॥ ਸੇਸ ਮੁਕਟ ਮਨ ਭੇਟ ਪਠਾਵਾ ॥ ੬ ॥੪੪॥ ਛੀਨ ਲਯੋ ਅਲਕੇਸ ਭੰਡਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਜਹਾਂ ਤਹਾਂ ਕੱਹ ਦੈਂਤ ਪਠਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਫਿਰ ਆਏ ॥੭॥੪੫॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਏ ਮਨ ਮੋਂ ਕੀਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਰਨ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਭੈ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੮ ॥ ੪੬ ॥

ਨਰਾਜਛੰਦ ॥ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜੀਅੰ ॥ ਬਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜੀਅੰ ॥ ਬਿਸਿੱਖ ਕਾਰਮੰ ਕਸੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੋ ਬਸੇ ੯ ॥ ੪੭ ॥

ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬ ਹੁਐ ॥ ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥ ਸੁਮੁੱਦ ਪਾਨ ਪਾਨ ਕੈ ॥ ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ॥ ੧੦ ॥ ੪੮ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਚੜੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥ ੧੧ ॥ ੪੯ ॥

ਕਰੋ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਦੰ ॥ ਭਯੋ ਸੰਖ ਸੋਰੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਚਾਰ ਓਰੰ ॥ ੧੨ ॥ ੫੦ ॥

ਉਤੇ ਦੈਂਤ ਧਾਏ ॥ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲਿਆਏ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥ ੧੩ ॥ ੫੧ ॥

ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ੧੪ ॥ ੫੨ ॥

ਮੰਡੇ ਮੱਧ ਜੰਗੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਰਉਤੀ ਕਟਾਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ੧੫ ॥ ੫੩ ॥

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥ ਫਿਰੇ ਜਯੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥ ੧੬ ॥ ੫੪ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਰੋਧਿਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੇ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੇ ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚਉਦ ਹੂੰਯੰ ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਚਮੱਕਿਯੋ ਮੁਖੰ ਜੁੱਧ ਕੋ ਮੱਧਿ ਨੂਰੰ ॥ ੧੭ ॥ ੫੫ ॥ ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ਮਚਿੱਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਲਯੋ ਬੇੜ੍ਹਿ ਪੱਥੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀ ਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ ॥ ੧੮ ॥੫੬॥ ਸੁਣਜੋ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ ਕੀਯੋ ਦੇਵ ਕੋਪੰ ॥ ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇ ਸੀਸ ਟੋਪੰ ॥ ਭਈ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁੱਚੰ ॥ ੧੯ ॥ ੫੭ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੇਵੀ ਧਸੀ ਸੈਨ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾਂ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਜਿਸੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਫੇਰਿ ਪਾਣੰ ਨ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ੨੦ ॥ ੫੮ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਯੋ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਰ ਡਾਰਯੋ ॥ ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਤੈ ਸੈਣ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥ ੫੯॥

ਜਿਤੇ ਘਾਇ ਡਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸੱਤ੍ਰ ਆਯੋ ॥ ਸੁ ਜਾਨੇ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੨ ॥ ੬੦ ॥ ਜਿਤੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਨੈ ਸੱਸਤ੍ਰ ਘਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ॥ ੨੩ ॥ ੬੧ ॥ ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਪੀ ਤੇਜ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਯੋ ॥ ਸੋ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰਯੋ ॥ ੨੪ ॥ ੬੨ ॥ ਘਰੀ ਅੱਧ ਮੱਧੰ ॥ ਹਨਯੋ ਸੈਨ ਸੁੱਧੰ ॥ ਹਨਯੋ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ॥ ਸੁਨਯੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥ ੨੫ ॥੬੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਬਿਰੂਥਨ ਦਾਨਵੀ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਯੋ ਭਜੀਯੋ ਸੈਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ੨੬ ॥ ੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਬਧਹਿ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੨ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਦੈਂਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰ ਧਵਲਾ ਚਲੀ ਅਵਾਸ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਪੜੈ ਸੁਨੈ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਸ ॥੧॥੬੫॥

ਚਉਪਈ ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਜਬ ਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰ ਪੱਠਏ ਸਨੁਮਾਨਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦੀਏ ਰਥ ਨਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ੬੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਬੀਅਹਿ ਜੋ ਆਏ ॥ ਤੇ ਧਵਲਾ ਗਿਰ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨਕੀ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਸਿਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਮਾਈ ॥ ੩ ॥ ੬੭ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰਾਛਸੇਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ ॥ ਕੋਪਿ ਓਪਿ ਦੈ ਸਭੈ ਕਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰਿਨ ਤਿੱਛ ਤੇਗ ਕੰਪਾਇ ॥ ੪ ॥ ੬੮ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਬ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੰ ਬਿਸਮੈ ਭਏ ॥ ਦਉਰ ਦਉਰ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੀਂ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਅਰੇਕ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਹੀਂ ॥ ੫ ॥ ੬੯ ॥ ਰੇਲ ਰੇਲ ਚਲੇ ਹਏਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲ ਪੇਲ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਝੇਲ ਝੇਲ ਅਨੰਤ ਆਯੁਧ ਹੇਲ ਹੇਲ ਰਿਪੇਂਦ੍ਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਖਤੰਗ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਰੰਗ ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥ ੬ ॥ ੭੦ ॥ ਝਾਰ ਝਾਰ ਫਿਰੇ ਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸੈਲ ਸੇ ਰਣ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਸੂਰ ਸੀਸ ਪਖਾਨ ॥ ਬੱਕ੍ਰ ਨੱਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕੇਸ ਪਾਸ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ ਚੂਰ ਸਰੱਕ੍ਰ ॥ ੭ ॥ ੭੧ ॥ ਸੱਜਿ ਸੱਜਿ ਚਲੇ ਹਥਿਆਰਨ ਗੱਜਿ ਗੱਜਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਬੱਜ ਬੱਜਿ ਸਬੱਜ ਬਾਜਨ ਭੱਜਿ ਭੱਜਿ ਹਏਂਦ੍ਰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਬਾਇ ਸੰਖ ਅਪਾਰ ॥ ੮ ॥ ੭੨ ॥ ਸੰਖ ਗੋਯਮੰ ਗੱਜੀਯੰ ਅਰ ਸੱਜੀਯੰ ਰਿਪਰਾਜ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤੇ ਤਜ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਧੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥ ੯ ॥ ੭੩ ॥ ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀਂ ਅਰੁ ਅੱਛਰੈਂ ਸਿਰ ਤੇਲੁ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ ॥ ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇ ਗੀ ਫੇਰ ਫੇਰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ ॥੧੦॥੭੪॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਭਟੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜਿਨ੍ਹੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ ਕਰੰ ਦਲੰ ਸੁਰ ਪੱਗੁ ਪੱਥ ਪਿਸਾਨ ॥ ੧੧ ॥ ੭੫ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਅੰ ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ ਰਣ ਮੱਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਾਣ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਥੀ ਸੂਲ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ ਕਰ ਕੋਪ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਰ ॥੧੨॥੭੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਕ੍ਰਵਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੋ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩ ॥ ੭੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹ ਤ੍ਰਿਤੀਯੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੩ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੇਵ ਸਭੈ ਤ੍ਰਾਸਿਤ ਭਏ ਮਨ ਮੋਂ ਕੀਯੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਸਰਨ ਭਵਾਨੀ ਕੀ ਸਭੈ ਭਾਜਿ ਪਰੇ ਨਿਰਧਾਰ ॥ ੮ ॥ ੪੬ ॥

ਨਰਾਜਛੰਦ ॥ ਸੁ ਤ੍ਰਾਸ ਦੇਵ ਭਾਜੀਅੰ ॥ ਬਸੇਖ ਲਾਜ ਲਾਜੀਅੰ ॥ ਬਿਸਿੱਖ ਕਾਰਮੰ ਕਸੇ ॥ ਸੁ ਦੇਵ ਲੋਕ ਮੋ ਬਸੇ ੯ ॥ ੪੭ ॥

ਤਬੈ ਪ੍ਰਕੋਪ ਦੇਬ ਹੁਐ ॥ ਚਲੀ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ॥ ਸੁਮੁੱਦ ਪਾਨ ਪਾਨ ਕੈ ॥ ਗਜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਪਾਨ ਲੈ ॥ ੧੦ ॥ ੪੮ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ॥ ਚੜੀ ਸਿੰਘ ਰਾਨੀ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਸਭੈ ਪਾਪ ਟਾਰੇ ॥ ੧੧ ॥ ੪੯ ॥

ਕਰੋ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਦੰ ॥ ਭਯੋ ਸੰਖ ਸੋਰੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਚਾਰ ਓਰੰ ॥ ੧੨ ॥ ੫੦ ॥

ਉਤੇ ਦੈਂਤ ਧਾਏ ॥ ਬਡੀ ਸੈਨ ਲਿਆਏ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥ ੧੩ ॥ ੫੧ ॥

ਚਵੈ ਚਾਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਲਏ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ॥ ਸੁ ਕਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ੧੪ ॥ ੫੨ ॥

ਮੰਡੇ ਮੱਧ ਜੰਗੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਕਰਉਤੀ ਕਟਾਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ੧੫ ॥ ੫੩ ॥

ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਧਾਏ ॥ ਸਰੋਘੰ ਚਲਾਏ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਰ ਬੈਰੀ ॥ ਫਿਰੇ ਜਯੋ ਗੰਗੈਰੀ ॥ ੧੬ ॥ ੫੪ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਰੋਧਿਤ ਸਟਾਯੰ ਉਤੇ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਇਤੇ ਸੰਖ ਲੈ ਹਾਥ ਦੇਵੀ ਬਜਾਯੋ ॥ ਪੁਰੀ ਚਉਦ ਹੂੰਯੰ ਰਹਿਯੋ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਚਮੱਕਿਯੋ ਮੁਖੰ ਜੁੱਧ ਕੋ ਮੱਧਿ ਨੂਰੰ ॥ ੧੭ ॥ ੫੫ ॥ ਤਬੈ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ਮਚਿੱਯੋ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਜੋਧਾ ਬਡੇ ਬੀਰ ਭਾਰੀ ॥ ਲਯੋ ਬੇੜ੍ਹਿ ਪੱਬੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀ ਆਨਿ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁਚੰ ॥ ੧੮ ॥੫੬॥ ਸੁਣਜੋ ਨਾਦ ਸ੍ਰਵਣੰ ਕੀਯੋ ਦੇਵ ਕੋਪੰ ॥ ਸਜੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਧਰੇ ਸੀਸ ਟੋਪੰ ॥ ਭਈ ਸਿੰਘ ਸੁਆਰੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਦੀਹ ਦਾਨਵਾਨ ਕੇ ਮਾਨ ਮੁੱਚੰ ॥ ੧੯ ॥ ੫੭ ॥ ਮਹਾਂ ਕੋਪ ਦੇਵੀ ਧਸੀ ਸੈਨ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰੇ ਬੀਰ ਬੰਕੇ ਤਹਾਂ ਅੱਧ ਅੱਧੰ ॥ ਜਿਸੈ ਧਾਇ ਕੈ ਸੂਲ ਸੈਥੀ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ॥ ਤਿਨੈ ਫੇਰਿ ਪਾਣੰ ਨ ਬਾਣੰ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ੨੦ ॥ ੫੮ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਿਸੈ ਬਾਣ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤਿਸੈ ਮਾਰ ਡਾਰਜੋ ॥ ਜਿਤੈ ਸਿੰਘ ਧਾਯੋ ॥ ਤਿਤੈ ਸੈਣ ਘਾਯੋ ॥੨੧॥ ੫੯॥

ਜਿਤੇ ਘਾਇ ਡਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਘਾਰਿ ਘਾਲੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸੱਤ੍ਰ ਆਯੋ ॥ ਸੁ ਜਾਨੇ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ੨੨ ॥ ੬੦ ॥ ਜਿਤੇ ਜੁੱਝ ਰੁੱਝੇ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਜੁੱਝੇ ॥ ਜਿਨੈ ਸੱਸਤ੍ਰ ਘਾਲੇ ॥ ਤਿਤੇ ਮਾਰ ਡਾਲੇ ॥ ੨੩ ॥ ੬੧ ॥ ਤਬੈ ਮਾਤ ਕਾਲੀ ॥ ਤਪੀ ਤੇਜ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜਿਸੈ ਘਾਵ ਡਾਰਜੋ ॥ ਸੋ ਸੁਰਗੰ ਸਿਧਾਰਜੋ ॥ ੨੪ ॥ ੬੨ ॥ ਘਰੀ ਅੱਧ ਮੱਧੰ ॥ ਹਨਜੋ ਸੈਨ ਸੁੱਧੰ ॥ ਹਨਜੋ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣੰ ॥ ਸੁਨਜੋ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥ ੨੫ ॥੬੩॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਬਿਰੂਥਨ ਦਾਨਵੀ ਗਈ ਭੂਪ ਕੇ ਪਾਸ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਨੈਣ ਕਾਲੀ ਹਨਜੋ ਭਜੀਯੋ ਸੈਨ ਨਿਰਾਸ ॥ ੨੬ ॥ ੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਬਧਹਿ ਦੁਤੀਆ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੨ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧ ਦੈਂਤ ਸੰਘਾਰ ਕਰ ਧਵਲਾ ਚਲੀ ਅਵਾਸ ॥ ਜੋ ਯਹ ਕਥਾ ਪੜੈ ਸੁਨੈ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਗ੍ਰਿਹ ਤਾਸ ॥੧॥੬੫॥

ਚਉਪਈ ॥ ਧੂਮ੍ਰਨੈਣ ਜਬ ਸੁਣੇ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਤਬ ਭੂਪ ਹਕਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰ ਪੱਠਏ ਸਨੁਮਾਨਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਪਤਿ ਦੀਏ ਰਥ ਨਾਨਾ ॥ ੨ ॥ ੬੬ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਨਿਰਖਿ ਦੇਖੀਅਹਿ ਜੋ ਆਏ ॥ ਤੇ ਧਵਲਾ ਗਿਰ ਓਰ ਪਠਾਏ ॥ ਤਿਨਕੀ ਤਨਕ ਭਨਕ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਨਿਸਿਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਮਾਈ ॥ ੩ ॥ ੬੭ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ॥ ਸਾਜਿ ਸਾਜਿ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰਾਛਸੇਂਦ੍ਰ ਅਨੇਕ ॥ ਅਰਧ ਮੁੰਡਿਤ ਮੁੰਡਿਤੇਕ ਜਟਾਧਰੇ ਸੁ ਅਰੇਕ ॥ ਕੋਪਿ ਓਪੰ ਦੈ ਸਭੈ ਕਰ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਕਰੈਂ ਪ੍ਰਹਾਰਿਨ ਤਿੱਛ ਤੇਗ ਕੰਪਾਇ ॥ ੪ ॥ ੬੮ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲਗੇ ਜਿਤੇ ਸਬ ਫੂਲ ਮਾਲ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ਕੋਪ ਓਪ ਬਿਲੋਕਿ ਅਤਿਭੁਤ ਦਾਨਵੰ ਬਿਸਮੈ ਭਏ ॥ ਦਉਰ ਦਉਰ ਅਨੇਕ ਆਯੁਧ ਫੇਰ ਫੇਰ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੀਂ ॥ ਜੂਝ ਜੂਝ ਗਿਰੇ ਅਰੇਕ ਸੁ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਹੀਂ ॥ ੫ ॥ ੬੯ ॥ ਰੇਲ ਰੇਲ ਚਲੇ ਹਏਂਦ੍ਰਨ ਪੇਲ ਪੇਲ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਝੇਲ ਝੇਲ ਅਨੰਤ ਆਯੁਧ ਹੇਲ ਹੇਲ ਰਿਪੇਂਦ੍ਰ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਖਤੰਗ ॥ ਅੰਗ ਭੰਗ ਗਿਰੇ ਕਹੂੰ ਰਣ ਰੰਗ ਸੂਰ ਉਤੰਗ ॥ ੬ ॥ ੭੦ ॥ ਝਾਰ ਝਾਰ ਫਿਰੇ ਸਰੋਤਮ ਡਾਰਿ ਝਾਰਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸੈਲ ਸੇ ਰਣ ਪੁੰਜ ਕੁੰਜਰ ਸੂਰ ਸੀਸ ਪਖਾਨ ॥ ਬੱਕ੍ਰ ਨੱਕ੍ਰ ਭੁਜਾ ਸੁ ਸੋਭਤ ਚੱਕ੍ਰ ਸੇ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕੇਸ ਪਾਸ ਸਿਬਾਲ ਸੋਹਤ ਅਸਥ ਚੂਰ ਸਰੱਕ੍ਰ ॥ ੭ ॥ ੭੧ ॥ ਸੱਜਿ ਸੱਜਿ ਚਲੇ ਹਥਿਆਰਨ ਗੱਜਿ ਗੱਜਿ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਬੱਜ ਬੱਜਿ ਸਬੱਜ ਬਾਜਨ ਭੱਜਿ ਭੱਜਿ ਹਏਂਦ੍ਰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਕੈ ਹਥੀਆਰ ਹਾਥ ਸੰਭਾਰ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਪਰੇ ਨਿਸਾਚਰ ਬਾਇ ਸੰਖ ਅਪਾਰ ॥ ੮ ॥ ੭੨ ॥ ਸੰਖ ਗੋਯਮੰ ਗੱਜੀਯੰ ਅਰ ਸੱਜੀਯੰ ਰਿਪਰਾਜ ॥ ਭਾਜਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤੇ ਤਜ ਲਾਜ ਬੀਰ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਭੁੰਕੀਅੰ ਅਰੁ ਧੁੰਕੀਅੰ ਸੁ ਨਿਸਾਣ ॥ ਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਫਵੱਜਨ ਬਾਹਿ ਬਾਹਿ ਗਦਾਣ ॥ ੯ ॥ ੭੩ ॥ ਬੀਰ ਕੰਗਨੇ ਬੰਧਹੀਂ ਅਰੁ ਅੱਛਰੈਂ ਸਿਰ ਤੇਲੁ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨਿ ਬਰੇ ਬਰੰਗਨ ਡਾਰਿ ਡਾਰਿ ਫੁਲੇਲ ॥ ਘਾਲਿ ਘਾਲਿ ਬਿਵਾਨ ਲੇ ਗੀ ਫੇਰ ਫੇਰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਕੂਦਿ ਕੂਦਿ ਪਰੇ ਤਹਾਂ ਤੇ ਝਾਗਿ ਝਾਗਿ ਸੁ ਤੀਰ ॥੧੦॥੭੪॥ ਹਾਂਕਿ ਹਾਂਕਿ ਲਰੇ ਤਹਾਂ ਰਣ ਰੀਝਿ ਰੀਝਿ ਭਟੇਂਦ੍ਰ ॥ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਲਯੋ ਜਿਨ੍ਹੈ ਕਈ ਬਾਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਪੇਂਦ੍ਰ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਦਏ ਕਪਾਲੀ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਦਿਸਾਨ ॥ ਡਾਟਿ ਡਾਟਿ ਕਰੰ ਦਲੰ ਸੁਰ ਪੱਗੁ ਪੱਥ ਪਿਸਾਨ ॥ ੧੧ ॥ ੭੫ ॥ ਧਾਇ ਧਾਇ ਸੰਘਾਰੀਅੰ ਰਿਪੁ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੰਤ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਕੀ ਸਰਤਾ ਉਠੀ ਰਣ ਮੱਧਿ ਰੂਪ ਦੁਰੰਤ ॥ ਬਾਣ ਅਉਰ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਸੈਥੀ ਸੂਲ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਹਣੇ ਦੋਊ ਕਰ ਕੋਪ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਰ ॥੧੨॥੭੬॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਮਾਰੇ ਦੋਊ ਕਾਲੀ ਕੋਪ ਕ੍ਰਵਾਰ ॥ ਅਉਰ ਜਿਤੀ ਸੈਨਾ ਹੁਤੀ ਛਿਨ ਮੋ ਦਈ ਸੰਘਾਰ ॥ ੧੩ ॥ ੭੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਬਧਹ ਤ੍ਰਿਤੀਯੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੩ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਰਕਤਬੀਰਜ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨੀ ਭੂਪ ਇਮ ਗਾਥ ਚੰਡ ਮੁੰਡ ਕਾਲੀ ਹਨੇ ॥ ਬੈਠ ਭ੍ਰਾਤ ਸੋ ਭ੍ਰਾਤ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰਤ ਇਹ ਬਿਧ ਭਏ ॥ ੧ ॥ ੭੮ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਤਬ ਭੂਪ ਬੁਲਾਯੋ ॥ ਅਮਿਤ ਦਰਬੁ ਦੈ ਤਹਾਂ ਪਠਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਦਈ ਬਿਰੂਥਨ ਸੰਗਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ੨ ॥ ੭੯ ॥ ਰਕਤਬੀਜ ਦੈ ਚਲਜੋ ਨਗਾਰਾ ॥ ਦੇਵ ਲੋਗ ਲਉ ਸੁਨੀ ਪੁਕਾਰਾ ॥ ਕੰਪੀ ਭੂਮ ਗਗਨ ਥਹਰਾਨਾ ॥ ਦੇਵਨ ਜੁਤਿ ਦਿਵਰਾਜ ਡਰਾਨਾ ॥੩ ॥ ੮੦ ॥ ਧਵਲਾ ਗਿਰ ਕੇ ਜਥ ਤਟ ਆਏ ॥ ਦੁੰਦਭ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਜਾਏ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਨਾ ਕੁਲਾਹਲ ਕਾਨਾ ॥ ਉਤਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਲੈ ਨਾਨਾ ॥ ੪ ॥ ੮੧ ॥ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਬਰਖੀਯੰ ਬਾਣੰ ॥ ਬਾਜ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਿਰੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥ ਢਹਿ ਢਹਿ ਪਰੇ ਸੁਭਟ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ਜਨੁ ਕਰ ਕਟੇ ਬਿਰਛ ਸੰਗ ਆਰਾ ॥ ੫ ॥ ੮੨ ॥ ਜੇ ਜੇ ਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਭਏ ॥ ਬਹੁਰ ਜੀਅਤ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਨਹੀ ਗਏ ॥ ਜਿੰਹ ਪਰ ਪਰਤ ਭਈ ਤਰਵਾਰਾ ॥ ਇਕਿ ਇਕਿ ਤੇਂ ਭਏ ਦੋ ਦੋ ਚਾਰਾ ॥ ੬ ॥ ੮੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਝਿਮੀ ਤੇਜ ਤੇਗੰ ਸੁ ਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਮਚਜੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਅਭੂਤੰ ਭਯਾਣੰ ॥ ੭ ॥ ੮੪ ॥ ਬਜੇ ਭੇਰ ਭੇਰੀ ਜੁਝਾਰੇ ਝਣੰਕੇ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਲਗੇ ਧੀਰ ਧੱਕੇ ॥ ਚਵੀ ਚਾਵਡੀਯੰ ਨਫੀਰੰ ਰਣੰਕੰ ॥ ਮਨੋ ਬਿੱਚਰੰ ਬਾਘ ਬੰਕੇ ਬਬੱਕੰ ॥ ੮ ॥ ੮੫ ॥ ਉਤੇ ਕੋਪੀਯੰ ਸ੍ਰੋਣ ਬਿੰਦੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਸੋਂ ਆਨ ਤੀਰੰ ॥ ਉਤੇ ਦਉਰ ਦੇਵੀ ਕਰਜੋ ਖੱਗ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਮੂਰਛਨਾ ਹੁਐ ਭਯੋ ਜਾਨੁ ਘਾਤੰ ॥ ੯ ॥ ੮੬ ॥ ਛੁਟੀ ਮੂਰਛਨਾਯੰ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜਜੋ ॥ ਘਰੀ ਚਾਰ ਲਉ ਸਾਰ ਸੋ ਸਾਰ ਬੱਜਜੋ ॥ ਲਗੇ ਬਾਣ ਸ੍ਰੋਣੰ ਗਿਰਿਯੋ ਭੂਮਿ ਜੁੱਧੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਨਾਦ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ੧੦ ॥੮੭ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਜੇਤੇ ਤਿਤੇ ਕਾਲ ਕੂਟੇ ॥ ਪਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਕਹੂੰ ਗਾਤ ਟੂਟੇ ॥ ਜਿਤੀ ਭੂਮ ਮੱਧੰ ਪਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਜਗੇ ਸੂਰ ਤੇਤੇ ਕੀਏ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ੧੧ ॥ ੮੮ ॥ ਪਰੀ ਕੁੱਟ ਕੁੱਟੰ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਕਹੂੰ ਮਾਸੁ ਮੁੱਛੰ ॥ ਭਯੋ ਚਾਰ ਸੈ ਕੋਸ ਲਉ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਬਿਦਾਰੇ ਪਰੇ ਬੀਰ ਬ੍ਰਿੰਦੰ ਬਿਚੇਤੰ ॥ ੧੨ ॥ ੮੯ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਢੇ ॥ ਮਚੇ ਰੋਸ ਬਾਢੇ ॥ ੧੩ ॥ ੯੦ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਚਵੰ ਚਾਰ ਢੁੱਕੇ ॥ ਪਛੇ ਆਹੁ ਰੁੱਕੇ ॥ ੧੪ ॥ ੯੧ ॥ ਪਰੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਰੀ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਬੀਰ ਮਾਨੀ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੀ ॥ ੧੫ ॥ ੯੨ ॥ ਮਹਾ ਰੋਸ ਗੱਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬੱਜੇ ॥ ਭਰੇ ਰੋਸ ਭਾਰੀ ॥ ਮਚੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ੧੬ ॥ ੯੩ ॥ ਹਕੰ ਹਾਕ ਬੱਜੀ ॥ ਫਿਰੇ ਸੈਣ ਭੱਜੀ ॥ ਪਰਜੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਛਕੇ ਸੂਰ ਸੋਹੰ ॥ ੧੭ ॥ ੯੪ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ॥ ਦਵੰ ਜਾਨ ਦੰਗੰ ॥ ਕੜੰਕਾਰ ਛੁਟੇ ॥

ਝਣੰਕਾਰ ਉਠੇ ॥ ੧੮ ॥ ੯੫ ॥ ਕਟਾ ਕੱਟ ਬਾਹੈ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈ ॥ ਮਹਾਂ ਮੱਦ ਮਾਤੇ ॥ ਤਪੇ ਤੇਜ ਤਾਤੇ ॥ ੧੯ ॥ ੯੬ ॥ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚੇ ॥ ਉਭੈ ਜੁੱਧ ਮਾਚੇ ॥ ਕਰੈਂ ਬਾਣ ਅਰਚਾ ॥ ਧਨੁਰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ੨੦ ॥ ੯੭ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੀਰੰ ॥ ਉਠੀ ਝਾਰ ਤੀਰੰ ॥ ਗਲੇ ਗੱਡ ਫੇਰੈਂ ॥ ਨਹੀ ਨੈਨ ਮੇਰੈਂ ॥ ੨੧ ॥ ੯੮ ॥ ਸਮੁਹ ਸਸਤ੍ਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸੁ ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈਂ ਤੀਰ ਮਾਰੰ ॥ ਬਹੈਂ ਲੋਹ ਧਾਰੰ ॥ ੨੨ ॥ ੯੯ ॥ ਨਦੀ ਸ੍ਰੋਣ ਪੂਰੰ ॥ ਫਿਰੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ਗਜੈ ਗੈਣ ਕਾਲੀ ॥ ਹਮੀ ਖੱਪਰਾਲੀ ॥ ੨੩ ॥ ੧੦੦ ॥ ਕਹੂੰ ਬਾਜ ਮਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਸੂਰ ਭਾਰੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਟੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈ ਗੱਜ ਫੂਟੇ ॥ ੨੪ ॥ ੧੦੧ ॥ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੇਧੇ ॥ ਕਹੂੰ ਚਰਮ ਛੇਦੇ ॥ ਕਹੂੰ ਪੀਲ ਪਰਮੰ ॥ ਕਟੇ ਬਾਜ ਬਰਮੰ ॥੨੫॥੧੦੨॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੁਹ ਸਾਰ ਬੁੱਝੇ ॥ ਲਖੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥੨੬॥੧੦੩॥ ਨਚੇ ਮਾਸ ਹਾਰੀ ॥ ਹਸੇ ਬਰੋਮ ਚਾਰੀ ॥ ਕਿਲੱਕਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਬੰਕੰ ॥੨੭॥੧੦੪॥ ਛੁਭੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਚਾਰੀ ॥ ਉਠੇ ਛਿੱਛ ਇੱਛੰ ॥ ਚਲੇ ਤੀਰ ਤਿੱਛੰ ॥੨੮॥੧੦੫॥ ਗਣੰ ਗਾਂਧ੍ਰਬੇਯੰ ॥ ਚਰੰ ਚਾਰਣੇਯੰ ॥ ਹਸੇ ਸਿੱਧ ਸਿੰਧੰ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥੨੯॥੧੦੬॥ ਡਕਾ ਡੱਕ ਡਾਕੈਂ ॥ ਹਕਾ ਹੱਕ ਹਾਕੈਂ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ॥ ਡਮਕ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥ ੩੦ ॥ ੧੦੭ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗਾਜੇ ॥ ਨਵੰ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਧਰਾ ਗੋਮ ਗੱਜੇ ॥ ਦ੍ਰਗਾ ਦੈਂਤ ਬੱਜੇ ॥ ੩੧ ॥ ੧੦੮ ॥

ਬਿਜੇ ਛੰਦ ॥ ਜੇਤਕ ਬਾਣ ਚਲੇ ਅਰੁ ਓਰ ਤੇ ਫੂਲ ਕੀ ਮਾਲ ਹੁਐ ਕੰਠ ਬਿਰਾਜੇ ॥ ਦਾਨਵ ਪੁੰਗਵ ਪੇਖ ਅਚੰਭਵ ਛੋਡ ਭਜੇ ਰਣ ਏਕ ਨ ਗਾਜੇ ॥ ਕੁੰਜਰ ਪੁੰਜ ਗਿਰੇ ਤਿੱਹ ਠਉਰ ਭਰੇ ਸਭ ਸ੍ਰੋਣਤ ਪੈਗ ਨ ਤਾਜੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨੀਰਧ ਮੱਧਿ ਛਪੇ ਭੂਮਿ ਭੁਧਰ ਕੇ ਭਯ ਤੇ ਨਗ ਭਾਜੇ ॥ ੩੨ ॥ ੧੦੯ ॥

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਸ੍ਰੀ ਜਗਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਹਾਥ ਪ੍ਰਮਾਥਿਨ ਸੰਖ ਸੁਜੋ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਗਾਹਤ ਸੈਣ ਸੰਘਾਰਤ ਸੂਰ ਬਬੱਕਤਿ ਸਿੰਘ ਭ੍ਰਮੇ ਰਣ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥ ਕਉਚਹ ਭੇਦ ਅਭੇਦਿਤ ਅੰਗ ਸੁ ਰੰਗ ਉਤੰਗ ਸੋ ਸੋਭਿਤ ਸੁੱਧੰ ॥ ਮਾਨੋ ਬਿਸਾਲ ਬੜਵਾਨਲ ਜੁਆਲ ਸਮੁੱਦ੍ਰ ਕੇ ਮੱਧਿ ਬਿਰਾਜਤ ਉੱਧੰ ॥ ੩੩ ॥ ੧੧੦ ॥

ਬਿਜੇ ਛੰਦ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਭਵ ਭੂਰ ਧਨੁਰ ਧੁਨਿ ਧੂਰ ਉਡੀ ਨਭ ਮੰਡਲ ਛਾਯੋ ॥ ਨੂਰ ਭਰੇ ਮੁਖ ਮਾਰ ਗਿਰੇ ਰਣ ਹੂਰਨ ਹੇਰ ਹੀਯੋ ਹੁਲਸਾਯੋ ॥ ਪੂਰਣ ਰੋਸ ਭਰੇ ਅਰ ਤੂਰਣ ਪੂਰਿ ਪਰੇ ਰਣ ਭੂਮਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਚੂਰ ਭਏ ਅਰਿ ਰੂਰੇ ਗਿਰੇ ਭਟ ਚੂਰਣ ਜਾਨੁਕ ਬੈਦ ਬਨਾਯੋ ॥੩੪॥੧੧੧॥

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕੜਾਕੰ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਗੰ ਤੜਾਕੰ ॥ ਝਾਗੜਦੰਗ ਨਾਗੜਦੰਗ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਮਹਾਂ ਗੱਜ ਗਾਜੇ ॥੩੫॥੧੧੨॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮੰ ਰਣੰ ਪਾਵ ਰੋਪੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਸਤ੍ਰੰ ਝਾਗੜਦੰਗ ਝਾਰੈਂ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਕਾਰੈਂ ॥ ੩੬॥ ੧੧੩ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਪੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ॥

ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਤਨੰ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੱਜੇ ਗਹੀਰੈਂ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੱਵੀਯਾਨ ਕੱਥੇ ਕਬੀਰੈਂ ॥ ੩੭ ॥ ੧੧੪ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਜੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੇ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛਉਹੀ ਛੁਰੇ ਪ੍ਰੇ ਛੜਾਕੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਤੁਪੱਕੰ ਤੜਾਕੇ ॥ ੩੮ ॥ ੧੧੫ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਫ਼ੀਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਚੇ ਸੁ ਭੂਤੰ ਪਰੇਤੰ ॥ ੩੯ ॥ ੧੧੬ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਬਾਗੜਬੰਗ ਬਾਣੰ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਜੇ ॥ ੪੦ ॥ ੧੧੭ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੰਖੰ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਫ਼ੀਰੰ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੋਮਾਯ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰੰ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਗਾਰੇ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੇ ॥ ੪੧ ॥ ੧੧੮ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਜਿਤੇਕ ਰੂਪ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਤਿਤੇਕ ਦੇਬਿ ਮਾਰੀਯੰ ॥ ਜਿਤੇਕ ਰੂਪ ਧਾਰਹੀਂ ॥ ਤਿਤਿਓ ਦ੍ਰਗਾ ਸੰਘਾਰਹੀਂ ॥੪੨॥੧੧੯॥ ਜਿਤੇਕ ਸਸਤ੍ਰ ਵਾ ਝਰੇ ॥ ਪ੍ਰਵਾਹ ਸ੍ਰੋਨ ਕੇ ਪਰੇ ॥ ਜਿਤੀਕਿ ਬਿੰਦੁਕਾ ਗਿਰੈਂ ॥ ਸੁ ਪਾਨ ਕਾਲਕਾ ਕਰੈਂ ॥ ੪੩ ॥ ੧੨੦ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਹੂਓ ਸ੍ਰੋਣ ਹੀਨੰ ॥ ਭਯੋ ਅੰਗ ਛੀਨੰ ॥ ਗਿਰਿਯੋ ਅੰਤ ਭੂਮੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਘ ਭੂਮੰ ॥ ੪੪ ॥ ੧੨੧ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਸੁਮਨ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਰਕਤ ਬਿੰਦ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥ ੪੫ ॥ ੧੨੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਰਕਤਬੀਰਜ ਬਧਹ ਚਤੁਰਥ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ਅਫ਼ਜੂ ॥

ਅਥ ਨਿਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁਣਜੋ ਜਬੈ ਰਕਤਬੀਰਜ ਕੋ ਨਾਸ ॥ ਆਪ ਚੜਤ ਭੇ ਜੋਰ ਦਲ ਸਜੇ ਪਰਸ ਅਰ ਪਾਂਸਿ ॥ ੧ ॥ ੧੨੩ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚੜੇ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਸੂਰਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਉਠੇ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ਸੁ ਧਉਂਸਾ ਧੁਕਾਰੰ ॥ ਭਈ ਅਸਟ ਸੈ ਕੋਸ ਲਉ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਯੰ ॥ ਭਜੇ ਚੰਦ ਸੂਰੰ ਡਰਿਓ ਦੇਵਰਾਯੰ ॥ ੨ ॥ ੧੨੪ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਢਕਾ ਢੁੰਕ ਢੋਲੰ ॥ ਫਟੀ ਨਖ ਸਿੰਘੰ ਮੁਖੰ ਡੱਢ ਕੋਲੰ ॥ ਡਮਾ ਡੰਮਿ ਡਉਰੂ ਡਕਾ ਡੁੰਕ ਡੰਕੰ ॥ ਰੜੇ ਗ੍ਰਿਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਕਿਲੱਕਾਰ ਕੰਕੰ ॥ ੩ ॥ ੧੨੫ ॥ ਖੁਰੰ ਖੇਹ ਉੱਠੀ ਰਹਿਯੋ ਗੈਨ ਪੂਰੰ ॥ ਦਲੇ ਸਿੰਧ ਬਿੱਧੰ ਭਏ ਪੱਬ ਚੂਰੰ ॥ ਸੁਣੋ ਸੋਰ ਕਾਲੀ ਗਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਿਲੱਕਾਰ ਜੇਮੀ ਹਨੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥ ੪ ॥ ੧੨੬ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਗਜੇ ਬੀਰ ਗਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥੫॥ ੧੨੭ ॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗੱਜਯੋ ॥

ਮਹਾ ਸੰਖ ਬਜਜੇ ॥ ਰਹਜੇ ਨਾਦ ਪੂਰੰ ॥ ਛੁਹੀ ਗੌਣਿ ਧੂਰੰ ॥ ੬ ॥ ੧੨੮ ॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜੇ ॥ ਘਟੰ ਜੇਮ ਗਾਜੇ ॥ ਚਲੇ ਤੇਜ ਤੈ ਕੈ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ੭ ॥ ੧੨੯ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ਅਨੰਤ ਸਸਤ੍ਰ ਬੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ੮ ॥ ੧੩੦ ॥ ਮੁਖੰ ਨੈਣ ਰਕਤੰ ॥ ਧਰੇ ਪਾਣ ਸਕਤੰ ॥ ਕੀਏ ਕ੍ਰੋਧ ਉਠੇ ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਕੁੱਠੇ ॥ ੯ ॥ ੧੩੧ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸਟ ਕੂਟੇ ॥ ਅਨੰਤਾਸਤ੍ਰ ਛੂਟੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰੀ ਦੇਖਿ ਹਰਖੰ ॥ ੧੦ ॥ ੧੩੨ ॥

ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਕਹ ਕਹ ਸੁ ਕੂਕਤ ਕੰਕੀਯੰ ॥ ਬਹਿ ਬਹਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕੀਯੰ ॥ ਲਹਿ ਲਹਤ ਬਾਣਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਗਹ ਗਹਤ ਪ੍ਰੇਤ ਮਸਾਣਯੰ ॥ ੧੧ ॥ ੧੩੩ ॥ ਡਹ ਡਹਤ ਡਵਰ ਡਮੰਕਯੰ ॥ ਲਹ ਲਹਤ ਤੇਗ ਤ੍ਰਮੰਕਯੰ ॥ ਧ੍ਰਮ ਧ੍ਰਮਤ ਸਾਂਗ ਧਮੰਕਯੰ ॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਸੁ ਬੰਕਯੰ ॥ ੧੨ ॥ ੧੩੪ ॥ ਛੁਟਕੰਤ ਬਾਣ ਕਮਾਣਯੰ ॥ ਹਹਰੰਤ ਖੇਤ ਖਤ੍ਰਾਣਯੰ ॥ ਡਹਕੰਤ ਡਾਮਰ ਡੰਕਣੀ ॥ ਕਹ ਕਹਕ ਕੂਕਤ ਜੁੱਗਣੀ ॥ ੧੩ ॥ ੧੩੫ ॥ ਉਫਟੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਛਿੱਛਯੰ ॥ ਬਰਖੰਤ ਸਾਇਕ ਤਿੱਛਯੰ ॥ ਬਬਕੰਤ ਬੀਰ ਅਨੇਕਯੰ ॥ ਫਿਕਰੰਤ ਸਿਆਰ ਬਸੇਖਯੰ ॥ ੧੪ ॥ ੧੩੬ ॥ ਹਰਖੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤ ਰੰਗਣੀ ॥ ਬਿਹਰੰਤ ਦੇਖਿ ਅਭੰਗਣੀ ॥ ਬਬਕੰਤ ਕੇਹਰਿ ਡੋਲਹੀਂ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਹੀਂ ॥ ੧੫ ॥ ੧੩੭ ॥ ਢਮ ਢਮਤ ਢੋਲ ਢਮੱਕਯੰ ॥ ਧਮ ਧਮਤ ਸਾਂਗ ਧ੍ਰਮੱਕਯੰ ॥ ਬਹ ਬਹਤ ਕ੍ਰੱਧ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜੁੱਝੰਤ ਜੋਧ ਜੁਆਣਯੰ ॥੧੬॥੧੩੮॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਭਜੀ ਚਮੂੰ ਸਭ ਦਾਨਵੀ ਸੁੰਭ ਨਿਰਖ ਨਿਜ ਨੈਣ ॥ ਨਿਕਟ ਬਿਕਟ ਭਟ ਜੇ ਹੁਤੇ ਤਿਨ ਪ੍ਰਤਿ ਬੁਲਜੋ ਬੈਣ ॥੧੭॥੧੩੯॥

ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਿਸੁੰਭ ਸੁੰਭ ਕੋਪ ਕੈ ॥ ਪਠਜੇ ਸੁ ਪਾਵ ਰੋਪ ਕੈ ॥ ਕਹਜੇ ਕਿ ਸੀਘ੍ਰ ਜਾਈਯੋ ॥ ਦ੍ਰਗਾਹਿ ਬਾਂਧ ਲਿਆਈਯੋ ॥ ੧੮ ॥ ੧੪੦ ॥ ਚੜਜੇ ਸੁ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਸਕੋਪ ਸੂਰ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਬਾਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਜੇ ਸੁਰੇਸੁ ਭਾਜਿ ਕੈ ॥ ੧੯ ॥ ੧੪੧ ॥ ਅਨੰਤ ਸੂਰ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ਚਲਿਜੇ ਸੁ ਦੁੰਦਭੀਨ ਦੈ ॥ ਹਕਾਰ ਸੂਰਮਾ ਭਰੇ ॥ ਬਿਲੋਕ ਦੇਵਤਾ ਡਰੇ ॥ ੨੦ ॥ ੧੪੨ ॥

ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕੰਪਜੇ ਸੁਰੇਸ ॥ ਬੁਲਜੇ ਮਹੇਸ ॥ ਕਿੱਨੋ ਬਿਚਾਰ ॥ ਪੁੱਛੇ ਜੁਝਾਰ ॥੨੧॥॥੧੪੩॥ ਕੀਜੈ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ॥ ਕਉਨੇ ਚਰਿਤ੍ਰ ॥ ਜਾਤੇ ਸੁ ਮਾਇ ॥ ਜੀਤੈ ਬਨਾਇ ॥ ੨੨ ॥ ੧੪੪ ॥ ਸਕਤੈ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੋ ਅਪਾਰ ॥ ਸਤ੍ਰੂਨ ਜਾਇ ॥ ਹਨਿ ਹੈਂ ਰਿਸਾਇ ॥ ੨੩ ॥ ੧੪੫ ॥ ਸੋਈ ਕਾਮ ਕੀਨ ॥ ਦੇਵਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਕਤੈ ਨਿਕਾਰ ॥ ਭੇਜੀ ਅਪਾਰ ॥ ੨੪ ॥ ੧੪੬ ॥

ਬਿਰਧ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਚਲੀ ਸ਼ੱਕਤ ਸੀਘ੍ਰ ਸੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਿ ਪਾਣਿ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਉਠੇ ਸੁ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧ ਡਉਰ ਡਾਕਣੀ ਡਕਾਰ ਕੈ ॥ ਹਸੇ ਸੁ ਕੰਕ ਬੰਕਯੰ ਕਬੰਧ ਬੰਧ ਉਠਹੀ ॥ ਬਿਸੇਖ ਦੇਵਤਾ ਰੁ ਬੀਰ ਬਾਣ ਧਾਰ ਬੁੱਠਹੀ ॥ ੨੫ ॥ ੧੪੭ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸਭੈ ਸਕਤਿ ਐਕੈ ॥ ਚਲੀ ਸੀਸ ਨਿਐਕੈ ॥ ਮਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਮਾਰੇ ॥ ੨੬ ॥ ੧੪੮ ॥ ਮੁਖੰ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਬਕੈ ਬੰਕ ਬੈਣੰ ॥ ਧਰੇ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਟਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥੨੭॥੧੪੯॥ ਉਤੈ ਦੈਂਤ ਗਾਜੇ ॥ ਤੁਰੀ ਨਾਦ ਬਾਜੇ ॥ ਧਰੈ ਚਾਰ ਚਰਮੰ ॥

ਸ੍ਰੂਜੇ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮੰ ॥੨੮॥੧੫੦॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥ ਛੁਟੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਕਟੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥੨੯॥੧੫੧॥ ਰਸੰ ਰੁੱਦ੍ਰ ਰੱਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਤੱਤੇ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰੀ ਦੇਖਿ ਹਰਖੰ ॥ ੩੦ ॥ ੧੫੨ ॥ ਇਤੇ ਦੇਖਿ ਮਾਰੇ ॥ ਉਤੈ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ ॥ ਗਣੰ ਗੂੜ ਗਰਜੈਂ ॥ ਸਭੈ ਦੈਂਤ ਲਰਜੈਂ ॥ ੩੧ ॥ ੧੫੩ ॥ ਭਈ ਬਾਣ ਬਰਖਾ ॥ ਗਏ ਜੀਤਿ ਕਰਖਾ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸ਼ਟ ਮਾਰੇ ॥ ਮਈਯਾ ਸੰਤ ਉਬਾਰੇ ॥੩੨॥੧੫੪॥ ਨਿਸੁੰਭੰ ਸੰਘਾਰਜੇ ॥ ਦਲੰ ਦੈਂਤ ਮਾਰਜੇ ॥ ਸਭੈ ਦੁਸ਼ਟ ਭਾਜੇ ॥ ਇਤੈ ਸਿੰਘ ਗਾਜੇ ॥ ੩੩ ॥ ੧੫੫ ॥ ਭਈ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ॥ ਗਏ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਜੱਯੰ ਸੰਤ ਜੰਪੈ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਂਤ ਕੰਪੈ ॥ ੩੪ ॥ ੧੫੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਨਿਸੁੰਭ ਬਧਹ ਪੰਚਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੫ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਸੁੰਭ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਲਘੂੰ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਝੜੇ ਸੁਨਜੇ ਸੁੰਭਰਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਚੜਜੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉਚੰ ਰਹਜੇ ਪੂਰ ਗੈਣੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੇਵਤਾ ਦੈਂਤ ਕੰਪਜੇ ਤ੍ਰਿਨੈਣੰ ॥ ੧ ॥ ੧੫੭ ॥ ਡਰਜੇ ਚਾਰ ਬਕਤ੍ਰੰ ਟਰਜੇ ਦੇਵ ਰਾਜੰ ॥ ਡਿਗੇ ਪੱਥ ਸਰਥੰ ਸ੍ਰੂਜੇ ਸੁਭ੍ਰ ਸਾਜੰ ॥ ਪਰੇ ਹੂਹ ਦੈ ਕੈ ਭਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ਮਨੋ ਮੇਰ ਕੋ ਸਾਤਵੋਂ ਸ੍ਰਿੰਗ ਸੋਹੰ ॥ ੨ ॥ ੧੫੮ ॥ ਸਜਜੇ ਸੈਣ ਸੁੰਭੰ ਕੀਯੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥ ਪਰਿਯੋ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਉਠੀ ਸਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਵੀਂ ਚਾਵਡਾ ਡਾਕਣੀਜੰ ਡਕਾਰੰ ॥ ੩ ॥ ੧੫੯ ॥ ਬਹੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਭਲੇ ਕੈ ਨਿਬਾਹਜੇ ਭਟੰ ਸੁਆਮ ਧਰਮੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਪਰੀ ਗੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੪ ॥ ੧੬੦ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰੁਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਉਡੈਂ ਗ੍ਰਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧੰ ਰੜੈਂ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਭਕਾ ਭੁੰਕ ਭੇਰੀ ਡਹਾ ਡੂਹ ਡੰਕੰ ॥ ੫ ॥ ੧੬੧ ॥ ਟਕਾ ਟੁੱਕ ਟੋਪੰ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਤਛਾ ਮੁੱਛ ਤੇਗੰ ਬਕੇ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥ ਹਲਾ ਚਾਲ ਬੀਰੰ ਧਮਾ ਧੰਮਿ ਸਾਂਗੰ ॥ ਪਰੀ ਹਾਲ ਹੂਲੰ ਸੁਣਿਯੋ ਲੋਗ ਨਾਗੰ ॥ ੬ ॥ ੧੬੨ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਜੋਗਣੀਯੰ ਬਿਤਾਲੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਨੰ ਕਬੰਧੰ ਕਪਾਲੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਸਰਥੰ ਰਿਸਜੋ ਦਾਨਵੇਸੰ ॥ ਕਿਧੋ ਅਗਨ ਜੁਆਲੰ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ੭ ॥ ੧੬੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਜੇਤਿਕ ਅਸੁਰ ਪੱਠਏ ਕੋਪੁ ਬਢਾਇ ॥ ਤੇ ਦੇਬੀ ਸੋਖਤ ਕਰੇ ਬੂੰਦ ਤਵਾ ਕੀ ਨਿਆਇ ॥ ੮ ॥ ੧੬੪ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਸੈਣ ਸੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚੜਿਯੋ ਸੁ ਕੋਪ ਗੱਜਿ ਕੈ ॥ ਚਲਿਯੋ ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰ ਕੈ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ॥੯॥੧੬੫॥

ਸੰਗੀਤ ਮਧੁਭਾਰ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕੜਾਕ ॥ ਤਾਗੜਦੰ ਤੜਾਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗਾਗੜਦੰ ਗਹੀਰ ॥ ੧੦ ॥ ੧੬੬ ॥ ਨਾਗੜਦੰ ਨਿਸਾਣ ॥ ਜਾਗੜਦੰ ਜੁਆਣ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਲੰਗ ॥ ੧੧ ॥ ੧੬੭ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤਮੱਕਿ ॥ ਲਾਗੜਦੀ ਲਹੱਕਿ ਕਾਗੜਦੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ॥ ਬਾਹੈਂ ਜੁਆਣ ॥ ੧੨ ॥ ੧੬੮ ॥ ਖਾਗੜਦੀ ਖਤੰਗ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨਿਹੰਗ ॥ ਛਾਗੜਦੀ ਛੁਟੰਤ ॥ ਆਗੜਦੀ ਉਡੰਤ ॥

੧੩ ॥ ੧੬੯ ॥ ਪਾਗੜਦੀ ਪਵੰਗ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੁਭ੍ਰੰਗ ॥ ਜਾਗੜਦੀ ਜੁਆਣ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੁਝਾਣ ॥ ੧੪ ॥ ੧੭੦ ॥ ਝਾਗੜਦੀ ਝੜੰਗ॥
ਕਾਗੜਦੀ ਕੜੰਗ ॥ ਤਾਗੜਦੀ ਤੜਾਕ ॥ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਾਕ ॥੧੫॥੧੭੧॥ ਘਾਗੜਦੀ ਘਬਾਕ ॥ ਭਾਗੜਦੀ ਭਭਾਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰ ਕਪਾਲਿ ॥
ਨੱਚੀ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ॥੧੬॥੧੭੨॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਦੁਸਟ ਮਾਰੀਯੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਸੋਕ ਟਾਰੀਯੰ ॥ ਕਮੰਧ ਅੰਧ ਉੱਠੀਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬਾਣ ਬੁੱਠੀਯੰ॥
੧੭॥੧੭੩॥ ਕੜਾਕ ਕਰਮੁਕੰ ਉਧੰ ॥ ਸੜਾਕ ਸੈਹਥੀ ਜੁੱਧੰ ॥ ਬਿਅੰਤ ਬਾਣ ਬਰਖਯੰ ॥ ਬਿਸੇਖ ਬੀਰ ਪਰਖਯੰ ॥ ੧੮ ॥ ੧੭੪ ॥
ਸੰਗੀਤ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਕੜਾ ਕੜੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣਯੰ ॥ ਜਟਾ ਜੁਟੀ ਜੁਆਣਯੰ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਜਾਗੜਦੰ ਜਗੇ ॥ ਲੜਾਕ ਲਾਗੜਦੰ ਪਗੇ ॥੧੯॥੧੭੫॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਝੱਟੰ ॥ ਛੁਰੀ ਛਿੱਪ੍ਰ ਛੁੱਟੰ ॥ ਗੁਰੰ ਗੁਰਜ ਗੱਟੰ ॥ ਪਲੰਗਿੰ ਪਿਸੱਟੰ ॥ ੨੦ ॥ ੧੭੬ ॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਰੋਣ ਚੱਟੰ ॥
ਕਿਤੇ ਸੀਸ ਫੁੱਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੂਹ ਛੁੱਟੰ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਰ ਉੱਠੰ ॥੨੧॥੧੭੭॥ ਕਹੂੰ ਧੂਰਿ ਲੁੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਮਾਰ ਰੱਟੰ ॥ ਭਣੈ ਜੱਸ ਭੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪੇਟ ਫੱਟੰ ॥
੨੨ ॥ ੧੭੮ ॥ ਭਜੇ ਛੱਤ੍ਰਿ ਥੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਖੂਨ ਖੱਟੰ ॥ ਕਿਤੇ ਦੁਸ਼ਟ ਦੱਟੰ ॥ ਫਿਰੇ ਜਜੋਂ ਹਰੱਟੰ ॥੨੩॥੧੭੯॥ ਸਜੇ ਸੂਰ ਸਾਰੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਧਾਰੇ ॥
ਲਏ ਖੱਗ ਆਰੇ ॥ ਮਹਾ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥੨੪॥੧੮੦॥ ਸਹੀ ਰੂਪ ਕਾਰੇ ॥ ਮਨੋ ਸਿੰਧੁ ਖਾਰੇ ॥ ਕਈ ਬਾਰ ਗਾਰੇ ॥ ਸੁ ਮਾਰੰ ਉਚਾਰੇ ॥ ੨੫ ॥ ੧੮੧ ॥
ਭਵਾਨੀ ਪਛਾਰੇ ॥ ਜਵਾ ਜੇਮਿ ਜਾਰੇ ॥ ਬਡੇਈ ਲੁਝਾਰੇ ॥ ਹੁਤੇ ਜੇ ਹੀਏ ਵਾਰੇ ॥ ੨੬ ॥ ੧੮੨ ॥ ਇਕੰ ਬਾਰ ਟਾਰੇ ॥ ਠਮੰ ਠੋਕ ਠਾਰੇ ॥
ਬਲੀ ਮਾਰ ਡਾਰੇ ॥ ਢਮੱਕੇ ਢੱਢਾਰੇ ॥੨੭॥੧੮੩॥ ਬਹੇ ਬਾਣਣਿਆਰੇ ॥ ਕਿਤੈ ਤੀਰ ਤਾਰੇ ॥ ਲਖੇ ਹਾਥ ਬਾਰੇ ॥ ਦਿਵਾਨੇ ਦਿਦਾਰੇ ॥੨੮॥੧੮੪॥
ਹਣੇ ਭੂਮਿ ਪਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਸਿੰਘ ਫਾਰੇ ॥ ਕਿਤੇ ਆਪੁ ਬਾਰੇ ॥ ਜਿਤੇ ਦੈਂਤ ਭਾਰੇ ॥ ੨੯ ॥ ੧੮੫ ॥ ਤਿਤੇ ਅੰਤ ਹਾਰੇ ॥ ਬਡੇਈ ਅੜਿਆਰੇ ॥
ਖਰੇਈ ਬਰਿਆਰੇ ॥ ਕਰੂਰੰ ਕਰਾਰੇ ॥੩੦॥੧੮੬॥ ਲਪੱਕੇ ਲਲਾਰੇ ॥ ਅਰੀਲੇ ਅਰਿਆਰੇ ॥ ਹਣੇ ਕਾਲ ਕਾਰੇ ॥ ਭਜੇ ਰੋਹ ਵਾਰੇ ॥ ੩੧ ॥ ੧੮੭ ॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਦੁਸ਼ਟ ਪ੍ਰਜਾਰ ਕੈ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਕਰ ਲੀਨ ॥ ਬਾਣ ਬੂੰਦ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਬਰਖ ਸਿੰਘ ਨਾਦ ਪੁਨ ਕੀਨ ॥੩੨॥੨੮੮॥
ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਜੋ ਸੁੰਭ ਰਾਯੰ ॥ ਚੜ੍ਹਯੋ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਸਜੇ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੰ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਜੰਗ ਜੁਆਣੰ ॥ ੩੩ ॥ ੧੮੯ ॥
ਲਗੇ ਢੋਲ ਢੰਕੇ ॥ ਕਮਾਣੰ ਕੜੰਕੇ ॥ ਭਏ ਨੱਦ ਨਾਦੰ ॥ ਧੁਣੰ ਨਿਰ ਬਿਖਾਦੰ ॥੩੪॥੧੯੦॥ ਚਮੱਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਹਠੇ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ
ਹੁੰਕੇ ॥ ਸੁ ਨੀਸਾਣ ਦ੍ਰੁੰਕੇ ॥੩੫॥੧੯੧॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਗਰਜੇ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਲਰਜੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਈਯਾ ਪਾਣ ਪਰਖੇ ॥੩੬॥੧੯੨॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਲਏ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਮੁਹੇ ਧਏ॥ਤਿਤੇ ਨਿਧਨ ਕਹੁੰ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਏ॥ਝਮਕਤ ਭਈ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ॥ਭਭਕੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡ ਬਿਕਰਾਰਾ ॥੩੭॥੧੯੩॥
ਦੋਹਰਾ ॥ ਹੈ ਗੈ ਰਥ ਪੈਦਲ ਕਟੇ ਬਚਿਯੋ ਨ ਜੀਵਤ ਕੋਇ ॥ ਤਬ ਆਪੇ ਨਿਕਸਯੋ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਸੁੰਭ ਕਰੈ ਸੁ ਹੋਇ ॥ ੩੮ ॥ ੧੯੪ ॥
ਚਉਪਈ ॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਇਤ ਦ੍ਰਗਾ ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਾਨ ਲਾਗ ਨੀਕੈ ਸਮੁਝਾਈ ॥ ਸਿਵ ਕੋ ਭੇਜ ਦੀਜੀਐ ਤਹਾਂ ॥ ਦੈਂਤ ਰਾਜ ਇਸਥਿਤ ਹੈ ਜਹਾਂ ॥
੩੯॥੧੯੫॥ ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਜਬ ਇਮ ਸੁਨ ਪਾਵਾ॥ਸਿਵਹਿਂ ਦੂਤ ਕਰ ਉਤੈ ਪਠਾਵਾ॥ਸਿਵ ਦੂਤੀ ਤਾਂ ਤੇ ਭਜੋ ਨਾਮਾ॥ਜਾਨਤ ਸਕਲ ਪੁਰਖ ਅਰੁ ਬਾਮਾ॥

੪੦॥੧੯੬॥ ਸਿਵ ਕਹੀ ਦੈਂਤ ਰਾਜ ਸੁਨਿ ਬਾਤਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕਹਜੋ ਤੁਮਹੁ ਜਗ ਮਾਤਾ ॥ ਦੇਵਨ ਕੋ ਦੈ ਕੈ ਠਕੁਰਾਈ ॥ ਕੈ ਮਾਂਡਹੁ ਹਮ ਸੰਗ ਲਰਾਈ ॥੪੧॥੧੯੭॥ ਦੈਂਤ ਰਾਜ ਇਹ ਬਾਤ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਆਪ ਚਲੇ ਜੁਝਨ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਰਜਤ ਕਾਲਿ ਕਾਲ ਜਨੋਂ ਜਹਾਂ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਭਯੋ ਅਸੁਰ ਪਤਿ ਤਹਾਂ ॥੪੨॥੧੯੮॥ ਚਮਕੀ ਤਹਾਂ ਅਸਨ ਕੀ ਧਾਰਾ ॥ ਨਾਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰਾ ॥ ਫਰਕੇ ਅੰਧ ਕਬੰਧ ਅਚੇਤਾ ॥ ਭਿਭਰੇ ਭਈਰਵ ਭੀਮ ਅਨੇਕਾ ॥ ੪੩॥੧੯੯॥ ਤੁਰਹੀ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਬਾਜੇ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਜੋਧਾ ਰਣ ਗਾਜੇ ॥ ਢਡਿ ਡਫ ਡਮਰੁ ਡੁਗਡੁਗੀ ਘਨੀ ॥ ਨਾਇ ਨਫੀਰੀ ਜਾਤ ਨ ਗਨੀ ॥੪੪॥੨੦੦॥ ਮਧੁਭਾਰ ॥ ਹੁੰਕੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਧੁੰਕੇ ਨਿਸਾਣ ॥ ਸੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਹੀਰ ॥੪੫॥੨੦੧॥ ਝੁੱਕੇ ਨਿਝੱਕ ॥ ਬੱਜੇ ਉਬੱਕ ॥ ਸੱਜੇ ਸੁਬਾਹ ॥ ਅੱਛ੍ਹੈ ਉਛਾਹ ॥੪੬॥੨੦੨॥ ਕੱਟੇ ਕਿਕਾਣ ॥ ਫੁੱਟੇ ਚਵਾਣ ॥ ਸੂਲੰ ਸੜਾਕ ॥ ਉਠੇ ਕੜਾਕ ॥ ੪੭ ॥ ੨੦੩ ॥ ਗੱਜੇ ਜੁਆਣ ॥ ਬੱਜੇ ਨਿਸਾਣਿ ॥ ਸੱਜੇ ਰਜੇਂਦ੍ਰ ॥ ਗੱਜੇ ਗਜੇਂਦ੍ਰ ॥੪੮॥੨੦੪॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਫਿਰੇ ਬਾਜੀਯੰ ਤਾਜੀਯੰ ਇੱਤ ਉਤੰ ॥ ਗਜੇ ਬਾਰਣੰ ਦਾਰੁਣੰ ਰਾਜ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ॥ ਬਜੇ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਉਠੇ ਸੰਖ ਨਾਦੰ ॥ ਰਣੰਕੇ ਨਫੀਰੀ ਧੁਣੰ ਨਿਰਬਿਖਾਦੰ ॥੪੯ ॥ ੨੦੫ ॥ ਕੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਭਈ ਰੇਲ ਪੇਲੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਹੂੰ ਹੱਥ ਮੱਥੰ ਕਹੂੰ ਬਰਮ ਬੀਰੰ ॥ ੫੦ ॥ ੨੦੬ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਬਲੀ ਬੈਰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਸਮੂਹ ਸਾਰ ਜੁੱਝੇ ॥ ਸੰਭਾਰੇ ਹਥੀਆਰੰ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥੫੧॥੨੦੭॥ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸਰੰ ਓਘ ਛੂਟੇ ॥ ਕੜੱਕਾਰੁ ਉੱਠੇ ॥੫੨॥੨੦੮॥ ਬਜੈਂ ਬਾਦ੍ਰਤੇਅੰ ॥ ਹਸੈਂ ਗਾਂਧ੍ਰਭੇਅੰ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਜੁੱਟੇ ॥ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੇ ੫੩॥੨੦੯॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਉੱਠੇ ॥ ਸਰੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬੁੱਠੇ ॥ ਕਰੋਧੀ ਕਰਾਲੰ ॥ ਬਕੈਂ ਬਿੱਕਰਾਲੰ ॥੫੪॥੨੧੦॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਕੁੱਠੀਅੰ ਬੁੱਠੀਅੰ ਬ੍ਰਿਸਟ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਡੁੱਲੀਯੰ ਬਾਜ ਖਾਲੀ ਪਲਾਣੰ ॥ ਜੁਝੇ ਜੋਧਜੰ ਬੀਰ ਦੇਵੰ ਅਦੇਵੰ ॥ ਸੁਭੇ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਜਾ ਮਨੋ ਸਾਂਤਨੇਵੰ ॥੫੫॥੨੧੧॥ ਗਜੇ ਗੱਜੀਯੰ ਸਰਬ ਸੱਜੇ ਪਵੰਗੰ ॥ ਜੁਧੰ ਜੁਟੀਜੰ ਜੋਧ ਛੂਟੇ ਖਤੰਗੰ ॥ ਤੜੱਕੇ ਤਬੱਲੰ ਝੜੰਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਸੜੱਕਾਰ ਸੇਲੰ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਣੰ ॥੫੬॥੨੧੨॥ ਢਮਾ ਢੱਮ ਢੋਲੰ ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਗਹਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ਹਯੰ ਹਾਲਚਾਲੰ ॥ ਸਟਾ ਸੱਟ ਸੇਲੰ ਖਹਾ ਖੂਨ ਖੱਗੰ ॥ ਤੁਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਉਠੇ ਨਾਲ ਅੱਗੰ ॥੫੭॥੨੧੩॥ ਉਠੇ ਅੱਗਿ ਨਾਲੰ ਖਹੇ ਖੋਲ ਖੱਗੰ ॥ ਨਿਸਾਮਾਵਸੀ ਜਾਣੁ ਮਾਸਾਣ ਜੱਗੰ ॥ ਡਕੀ ਡਾਕਣੀ ਡਾਮਰੂ ਡਉਰ ਡੱਕੰ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭਭੱਕੰ ॥੫੮॥੨੧੪॥ ਬੇਲੀ ਬਿੰਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥ ਸਰਬ ਸਤ੍ਰ ਆਵਤ ਭੇ ਜਿਤੇ ॥ ਸਭ ਕਾਟਿ ਦੀਨ ਦੁਗਾ ਤਿਤੇ ॥ ਅਰਿ ਅਉਰ ਜੇਤਿਕ ਡਾਰੀਅੰ ॥ ਤੇਊ ਕਾਟਿ ਭੂਮਿ ਉਤਾਰੀਅੰ ॥ ੫੯॥੨੧੫॥ ਸਰ ਆਪ ਕਾਲੀ ਛੰਡੀਅੰ ॥ ਸਰਬਾਸਤ੍ਰ ਸਤ੍ਰ ਬਿਹੰਡੀਅੰ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਹੀਨ ਜਬੈ ਨਿਹਾਰਿਯੋ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵਨ ਉਚਾਰਿਯੋ ॥੬੦॥੨੧੬॥ ਨਭਿ ਮੱਧਿ ਬਾਜਨ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਦੇਵਾ ਗਾਜਹੀਂ ॥ ਲਖਿ ਦੇਵ ਬਾਰੰ ਬਾਰ ਹੀਂ ॥ ਜੈ ਸਬਦ ਸਭ ਪੁਕਾਰ ਹੀਂ ॥੬੧॥੨੧੭॥ ਰਣ ਕੋਪ ਕਾਲ ਕਰਾਲੀਯੰ ॥ ਖੱਟ ਅੰਗ ਪਾਣ ਉਛਾਲੀਜੰ ॥ ਸਿਰ ਸੁੰਭ ਹੱਥ ਦੁ ਛੰਡੀਯੰ ॥ ਇਕ ਚੋਟ ਦੁਸ਼ਟ ਬਿਹੰਡੀਯੰ ॥੬੨॥੨੧੮॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਿਮ ਸੁੰਭਾਸੁਰ ਕੋ ਹਨਾ ਅਧਿਕ ਕੋਪ ਕੈ ਕਾਲ ॥ ਤਜੋਂ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸਤ੍ਰ ਸਭ ਚਾਬਤ ਜਾਂਹ ਕਰਾਲ ॥੬੩॥੨੧੯॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਸੁੰਭ ਬਧਹ ਖਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੬ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਅਥ ਜੈਕਾਰ ਸਬਦ ਕਥਨੰ

ਬੇਲੀ ਬਿੱਦ੍ਰਮ ਛੰਦ ॥

ਜੈ ਸਬਦ ਦੇਵ ਪੁਕਾਰ ਹੀਂ ॥ ਸਭ ਫੂਲ ਫੂਲਨ ਡਾਰਹੀਂ ॥ ਘਨਸਾਰ ਕੁੰਕਮ ਲਿਆਇਕੈ ॥
ਟੀਕਾ ਦੀਯੋ ਹਰਖਾਇਕੈ ॥੧॥੨੨੦॥ ਚੌਪਈ ॥ ਉਸਤਤ ਸਭਹੂੰ ਕਰੀ ਅਪਾਰਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਕਵਚ ਕੋ ਜਾਪ ਉਚਾਰਾ ॥
ਸੰਤ ਸੰਬੂਹ ਪ੍ਰਫੁੱਲਤ ਭਏ ॥ ਦੁਸ਼ਟ ਅਰਿਸਟ ਨਾਸ ਹੁਐ ਗਏ ॥ ੨ ॥ ੨੨੧ ॥ ਸਾਧਨ ਕੋ ਸੁਖ ਬਢੇ ਅਨੇਕਾ ॥
ਦਾਨਵ ਦੁਸ਼ਟ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕਾ ॥ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਸਦਾ ਜਗ ਮਾਈ ॥ ਜੱਹ ਤੱਹ ਸਾਧਨ ਹੋਹਿ ਸਹਾਈ ॥ ੩ ॥ ੨੨੨ ॥

ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀਯੰ ਜੁਆਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੰ ॥ ਨਮੋ ਸ੍ਰੋਣ ਬੀਰਜਾਰਦ੍ਰਨੀ ਧੂਮ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਕਾ ਰੂਪ ਜੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ॥ ੪ ॥ ੨੨੩ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਜੋਤਿ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡਾਰਦਨੀ ਭੂਪਿ ਭੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਚਾਮਰੰ ਚੀਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪ੍ਰਗਜਾ ਬਿਰਾਜੈ ਅਨੂਪੰ ॥ ੫ ॥ ੨੨੪ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਨਮੋ ਰਾਜਸਾ ਸਾਤਕਾ ਪਰਮ ਬਰਮਾ ॥ ਨਮੋ ਮਹਿਖਦਈਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਇਰਣੀ ॥ ੬ ॥ ੨੨੫ ॥ ਬਿੜਾਲਾਛ ਹੰਤੀ ਕਰੂਰਾਛ ਘਾਯਾ ॥ ਦਿਜਗਿ ਦਜਾਰਦਨੀਅੰ ਨਮੋ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਨਮੋ ਭਈਰਵੀ ਭਾਰਗਵੀਅੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਮਾਨੀ ॥ ੭॥੨੨੬॥ ਅਧੀ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ਅਪਾਰੀ ॥ ਰਮਾ ਰਸਟਰੀ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕੁਮਾਰੀ ॥ ਭਈ ਭਾਵਨੀ ਭਈਰਵੀ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾਯੰ ਅਨੂਪਾ ॥ ੮ ॥ ੨੨੭ ॥ ਨਮੋ ਜੁੱਧਨੀ ਕ੍ਰੁੱਧਨੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਰਮਾ ॥ ਮਹਾਂ ਬੁੱਧਨੀ ਸਿੱਧਨੀ ਸੁੱਧ ਕਰਮਾ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪਾਰਬਤੀ ਪਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਸਿਵੀ ਬਾਸਵੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਰਿੱਧ ਕੂਪਾ ॥੯॥ ੨੨੮ ॥ ਮਿੜਾ ਮਾਰਜਨੀ ਸੂਰਤਨੀ ਮੋਹ ਕਰਤਾ ॥ ਪਰਾ ਪਸਟਣੀ ਪਾਰਬਤੀ ਦੁਸ਼ਟ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਤੋਤਲਾਯੰ॥ ਨਮੋ ਕਰਤਿਕਜਾਨੀ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾਯੰ ॥੧੦॥੨੨੯॥ ਭਵੀ ਭਾਰਗਭੀਯੰ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਣੇ ॥

ਨਮੋ ਅਸਤ੍ਰ ਧਰਤਾ ਨਮੋ ਤੇਜ ਮਾਣੰ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਚਰਮਣੀ ਚਾਵੱਡਾਯੰ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਾਲਕਾਯੰ ਨਯੰ ਨਿਤਿ ਨਿਆਯੰ ॥੧੧॥੨੩੦॥ ਨਮੋ ਚਾਪਣੀ ਚਰਮਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੇ ॥ ਗਦਾ ਪਾਣਿਣੀ ਚੱਕ੍ਰਣੀ ਚਿੱਤ੍ਰ ਮਾਣੇ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਹਥੀ ਪਾਣਿ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਗਿਆਨ ਵਿਗਿਆਨ ਕੀ ਗਿਆਨ ਗਿਆਤਾ ॥੧੨॥੨੩੧॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀਅੰ ਮ੍ਰਿਤਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਦੁਸ਼ਟ ਦੋਖਾਰਦਨੀ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ਨਮੋ ਕਾਰਤਿਕਜਾਨੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥੧੩॥੨੩੨॥ ਨਮੋ ਦੋਖ ਦਾਹੀ ਨਮੋ ਦੁੱਖਜ ਹਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ॥ ਨਮੋ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਪਰਮ ਜੁਆਲਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰੁਣੀਅੰ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੱਧ ਬਾਲਾ ॥੧੪॥੨੩੩॥ ਨਮੋ ਸਿੰਘ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹੰ ॥ ਨਮੋ ਖੱਗ ਦੱਗੰ ਝੱਮਾ ਝੱਮ ਬਾੜ੍ਹੰ ॥ ਨਮੋ ਰੂੜ੍ਹ ਗੂੜ੍ਹੰ ਨਮੋ ਸਰਬ ਬਿਆਪੀ ॥ ਨਮੋ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸ਼ਟ ਖਾਪੀ ॥ ੧੫ ॥ ੨੩੪ ॥ ਨਮੋ ਰਿੱਧ ਰੂਪੰ ਨਮੋ ਸਿੱਧ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਆਰਜਨੀ ਮਾਰਜਨੀ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੀ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗ ਜ੍ਵਾਲੰ ਧਰੀ ਸਰਬ ਦਾਤ੍ਰੀ ॥ ੧੬ ॥ ੨੩੫ ॥ ਨਮੋ ਪਰਮ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰੀ ਧਰਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਈ ਨਿੱਤ ਨਾਰਾਇਣੀ ਦੁਸ਼ਟ ਦਰਣੀ ॥ ਛੱਲਾ ਅਛੱਲਾ ਈਸੁਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲੀ ॥ ਨਮੋ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲੀ ॥ ੧੭ ॥ ੨੩੬ ॥ ਨਮੋ ਰੇਚਕਾ ਪੂਰਕਾ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਿਆ ॥ ਜਿਨੈ ਮੋਹੁ ਕੈ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਗ ਬੰਧਿਆ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਰਬ ਅਸਤ੍ਰਾ ॥ ਨਮੋ ਧਾਰਣੀ ਬਾਰਣੀ ਸਰਬ ਸਸਤ੍ਰਾ ॥ ੧੮ ॥ ੨੩੭ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੁਸ਼ਟ ਗਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਪੋਖਣੀ ਸੰਤ ਸਰਬਾ ॥ ਨਮੋ ਸਕਤਣੀ ਸੂਲਣੀ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਅੰ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ੧੯ ॥ ੨੩੮ ॥ ਨਮੋ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ਕਪਾਲੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਚੰਦ੍ਰਣੀ ਭਾਨਵੀਅੰ ਗੁਬਿੰਦੀ॥ਨਮੋ ਛੈਲ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਦੁਸ਼ਟ ਦਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਰਣੀ ਤਾਰਣੀ ਸ੍ਰਿਸਟ ਭਰਣੀ ॥ ੨੦ ॥ ੨੩੯ ॥ ਨਮੋ ਹਰਖਣੀ ਬਰਖਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀਯੰ ਅਪਾਰਾ ॥ ਨਮੋ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰੱਗਜਾ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਦਈਤਜਾਇਣੀ ਦੇਵਿ ਦੁਰਗਜਾ ॥ ੨੧ ॥ ੨੪੦ ॥ ਨਮੋ ਘੋਰ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਚਾਰ ਨੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਸੂਲਣੀ ਸੈਥਣੀ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਣਾ ॥ ਨਮੋ ਬ੍ਰਿੱਧ ਬੁੱਧੰ ਕਰੀ ਜੋਗ ਜੁਆਲਾ ॥ ਨਮੋ ਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਮ੍ਰਿਤਾ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਲਾ ॥ ੨੨ ॥ ੨੪੧ ॥ ਨਮੋ ਪੁਸਟਾਰਦਨੀ ਛੇਮ ਕਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗਾੜ੍ਹ ਧਰੀ ਦੁਖਜ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਤਾ ਨਮੋ ਸਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ॥ ਨਮੋ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੀ ਪੂਰਣ ਕਾਮੀ ॥੨੩॥੨੪੨॥ ਰਿਪੰ ਤਾਪਣੀ ਜਾਪਣੀ ਸਰਬ ਲੋਗਾ ॥ ਥਪੇ ਥਾਪਣੀ ਖਾਪਣੀ ਸਰਬ ਸੋਗਾ ॥ ਨਮੋ ਲੰਕੁਤੇਸੀ ਨਮੋ ਸਕਤਿ ਪਾਣੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲਕਾ ਖੜਗ ਪਾਣੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥੨੪॥੨੪੩॥ ਨਮੋ ਲੰਕੂਤੇਸਾ ਨਮੋ ਨਾਗ੍ਰ ਕੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਮ ਰੂਪਾ ਕਮਿੱਛਿਆ ਕਰੋਟੀ ॥ ਨਮੋ ਕਾਲ ਰਾਤ੍ਰੀ ਕਪਰਦੀ ਕਲਿਆਣੀ ॥ ਮਹਾਂ ਰਿੱਧਣੀ ਸਿੱਧ ਦਾਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ੨੫ ॥ ੨੪੪ ॥ ਨਮੋ ਚਤੁਰ ਬਾਹੀ ਨਮੋ ਅਸਟ ਬਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਪੋਖਣੀ ਸਰਬ ਆਲਮ ਪਨਾਹਾ ॥ ਨਮੋ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਕਾਰਤਜਾਨੀ ॥ ਮ੍ਰਿਤਾਲੀ ਕਪਰਦੀ ਨਮੋ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ੨੬ ॥ ੨੪੫ ॥ ਨਮੋ ਦੇਵ ਅਰਦਜਾਰਦਨੀ ਦੁਸ਼ਟ ਹੰਤੀ ॥ ਸਿਤਾ ਅੱਸਿਤਾ ਰਾਜ ਕ੍ਰਾਂਤੀ ਅਨੰਤੀ ॥ ਸੁਆਲਾ ਜਯੰਤੀ ਅਲਾਸੀ ਅਨੰਦੀ ॥ ਨਮੋ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਹਰੀ ਸੀ ਮੁਕੰਦੀ ॥੨੭॥੨੪੬॥ ਜਯੰਤੀ ਨਮੋ ਮੰਗਲਾ ਕਾਲਕਾਯੰ ॥ ਕਪਾਲੀ ਨਮੋ ਭਦ੍ਰਕਾਲੀ ਸਿਵਾਯੰ ॥

ਦ੍ਰਗਾਯੰ ਛਿਮਾਯੰ ਨਮੋ ਧਾਤ੍ਰੀਏਯੰ ॥ ਸੁਆਹਾ ਸੁਧਾਯੰ ਨਮੋ ਸੀਤਲੇਯੰ ॥ ੨੮ ॥ ੨੪੭ ॥ ਨਮੋ ਚਰਬਣੀ ਸਰਬ ਧਰਮੰ ਧੁਜਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਅੰਬਕਾਯੰ ॥ ਨਮੋ ਦੀਰਘ ਦਾੜਾ ਨਮੋ ਸਿਆਮ ਬਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਦੈਂਤ ਦਰਣੀ ॥੨੯॥੨੪੮॥ ਨਮੋ ਅਰਧ ਚੰਦ੍ਰਾਇਣੀ ਚੰਦ੍ਰ ਚੂੜੰ ॥ ਨਮੋ ਇੰਦ੍ਰ ਊਰਧਾ ਨਮੋ ਦਾੜ੍ਹ ਗੂੜ੍ਹੰ ॥ ਸਮੰ ਸੇਖਰੀ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਲਾ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭੈਹਰੀ ਭੂਤਰਾਟੀ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ੩੦ ॥ ੨੪੯ ॥ ਕਲੀ ਕਾਰਣੀ ਕਰਮ ਕਰਤਾ ਕਮੱਛਜਾ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਪੂਰਣੀ ਸਰਬ ਇੱਛਜਾ ॥ ਜਯਾ ਜੋਗਣੀ ਜੱਗ ਕਰਤਾ ਜਯੰਤੀ ॥ ਸੁਭਾ ਸੁਆਮਣੀ ਸਿਸਟਜਾ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥ ੩੧ ॥ ੨੫੦ ॥ ਪਵਿਤ੍ਰੀ ਪੁਨੀਤਾ ਪੁਰਾਣੀ ਪਰੇਯੰ ॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਅਜੇਯੰ ॥ ਅਰੂਪੰ ਅਨੂਪੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਅਭੀਤੰ ਅਜੀਤੰ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ੩੨ ॥ ੨੫੧ ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ਸੁ ਧਰਮੰ ॥ ਨਮੋ ਬਾਣ ਪਾਣੀ ਧਰੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਅਜੇਯੰ ਅਭੇਯੰ ਨਿਰੰਕਾਰ ਨਿਤਯੰ ॥ ਨਿਰੂਪੰ ਨਿਰਬਾਣੰ ਨਮਿਤਯੰ ਅਕਿਤਯੰ ॥੩੩॥੨੫੨॥ ਗੁਰੀ ਗਉਰਜਾ ਕਾਮ ਗਾਮੀ ਗੁਪਾਲੀ ॥ ਬਲੀ ਬੀਰਣੀ ਬਾਵਨ ਜੱਗਜ ਜੁਆਲੀ ॥ ਨਮੋ ਸਤ੍ਰ ਚਰਬਾਇਣੀ ਗਰਬ ਹਰਣੀ ॥ ਨਮੋ ਤੋਖਣੀ ਸੋਖਣੀ ਸਰਬ ਭਰਣੀ ॥ ੩੪ ॥ ੨੫੩ ॥ ਪਿਲੰਗੀ ਪਵੰਗੀ ਨਮੋ ਚਰਚਿਤੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਹੰਤਾ ਭਤਿੰਗੀ ॥ ਨਮੋ ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਵਿੱਖਜਾਤਾ ਬਿਧਾਤਾ ॥ ੩੫ ॥ ੨੫੪ ॥ ਪ੍ਰਭੀ ਪੂਰਣੀ ਪਰਮ ਰੂਪੰ ਪਵਿੱਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰੀ ਪੋਖਣੀ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮੀ ਗਾਇੱਤ੍ਰੀ ॥ ਜਟੀ ਜੁਆਲ ਪਰਚੰਡ ਮੁੰਡੀ ਚਮੁੰਡੀ ॥ ਬਰੰ ਦਾਇਣੀ ਦੁਸਟ ਖੰਡੀ ਅਖੰਡੀ ॥੩੬॥੨੫੫॥ ਸਭੈ ਸੰਤ ਉਬਾਰੀ ਬਰੰ ਬਜ੍ਰਹ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਤਾਰਣੀ ਕਾਰਣੀ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ॥ ਨਮਸਤਯੰ ਨਮਸਤਯੰ ਨਮਸਤਯੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਸਦਾ ਰਾਖ ਲੈ ਮੁਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨੀ ॥ ੩੭ ॥ ੨੫੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਦੇਬੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਸਪਤਮੋ ਧਿਆਇ ਸੰਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੭ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ਅਥ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਰੇ ਜੋਗਣੀ ਪੱਤਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੰ ॥ ਚਲੀ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਡਕਾਰੰ ਡਕਾਰੰ ॥ ਭਰੇ ਨੇਹ ਗੇਹੰ ਗਏ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ॥ ਰੁਲੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਅਹਾੜੰ ਨਿਸੰਕੰ ॥੧॥੨੫੭॥ ਚਲੇ ਨਾਰਦਊ ਹਾਥ ਬੀਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਬਨੇ ਬਾਰਦੀ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਬਜਾਏ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਜ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਨਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ੨ ॥ ੨੫੮ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੇਤਾਲ ਅੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ॥ ਬਧੇ ਬੱਧ ਗੋਪਾ ਗੁਲਿਤ੍ਰਾਣ ਬੱਧੰ ॥ ਭਏ ਸਾਧੁ ਸੰਬੂਹ ਭੀਤੰ ਅਭੀਤੇ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਮਾਤਾ ਭਲੇ ਸਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ॥ ੩ ॥ ੨੫੯ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਮੂੜ੍ਹ ਯਾਕੋ ਧਨੰ ਧਾਮ ਬਾਢੇ ॥ ਸੁਨੈ ਸੂਮ ਸੋਫੀ ਲਰੈ ਜੁੱਧ ਗਾਢੇ ॥ ਜਗੈ ਰੈਣਿ ਜੋਗੀ ਜਪੈ ਜਾਪ ਯਾਕੋ ॥ ਧਰੈ ਪਰਮ ਜੋਗੰ ਲਹੈ ਸਿੱਧਤਾ ਕੋ ॥ ੪ ॥ ੨੬੦ ॥ ਪੜ੍ਹੈ ਯਾਹਿ ਬਿਦਯਾਰਥੀ ਬਿਦਯ ਹੇਤੰ ॥ ਲਹੈ ਸਰਬ ਸਾਸਤ੍ਰਾਨ ਕੋ ਮੱਦ ਚੇਤੰ ॥ ਜਪੈ ਜੋਗ ਸੰਨਯਾਸ ਬੈਰਾਗ ਕੋਈ ॥ ਤਿਥੈ ਸਰਬ ਪੁੰਨਯਾਨ ਕੋ ਪੁੰਨਿ ਹੋਈ ॥ ੫ ॥ ੨੬੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੋ ਜੋ ਤੁਮਰੇ ਧਿਆਨ ਕੋ ਨਿਤ ਉਠਿ ਧਿਐ ਹੈਂ ਸੰਤ ॥ ਅੰਤ ਲਹੈਗੇ ਮੁਕਤ ਫਲੁ ਪਾਵਹਿਗੇ ਭਗਵੰਤ ॥ ੬ ॥ ॥੨੬੨॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਸਤਤ ਬਰਨਨੰ ਨਾਮ ਅਸਟਮੋ ਧਿਆਇ ਸਪੂਰਣ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੮ ॥ ਅਫਜੂ ॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਵਾਰ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਕੀ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਪ੍ਰਿਥਮ ਭਗੌਤੀ ਸਿਮਰ ਕੈ ਗੁਰ ਨਾਨਕ ਲਈਂ ਧਿਆਇ ॥ ਫਿਰ ਅੰਗਦ ਗੁਰ ਤੇ ਅਮਰਦਾਸ ਰਾਮਦਾਸੈ ਹੋਈ ਸਹਾਇ ॥ ਅਰਜਨ ਹਰਿਗੋਬਿੰਦ ਨੂ ਸਿਮਰੌ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਰਾਇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਹਰਿਕ੍ਰਿਸਨ ਧਿਆਈਐ ਜਿਸੁ ਡਿੱਠੇ ਸਭ ਦੁਖ ਜਾਇ ॥ ਤੇਗ ਬਹਾਦਰ ਸਿਮਰੀਏ ਘਰ ਨਉ ਨਿਧ ਆਵੈ ਧਾਇ ॥ ਸਭ ਥਾਈਂ ਹੋਇਂ ਸਹਾਇ ॥ ੧ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਖੰਡਾ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਸਾਜਕੈ ਜਿਨ ਸਭ ਸੈਸਾਰੁ ਉਪਾਇਆ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ ਸਾਜਿ ਕੁਦਰਤੀ ਦਾ ਖੇਲੁ ਰਚਾਇ ਬਣਾਇਆ ॥ ਸਿੰਧ ਪਰਬਤ ਮੇਦਨੀ ਬਿਨੁ ਥੰਮ੍ਹਾ ਗਗਨਿ ਰਹਾਇਆ ॥ ਸਿਰਜੇ ਦਾਨੋ ਦੇਵਤੇ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਬਾਦੁ ਰਚਾਇਆ ॥ ਤੈਹੀ ਦੁਰਗਾ ਸਾਜਿ ਕੈ ਦੈਤਾ ਦਾ ਨਾਸੁ ਕਰਾਇਆ ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਰਾਮ ਲੈ ਨਾਲ ਬਾਣਾ ਦਹਸਿਰੁ ਘਾਇਆ ॥ ਤੈਥੋ ਹੀ ਬਲੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਲੈ ਕੰਸੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਗਿਰਾਇਆ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਮੁਨਿ ਦੇਵਤੇ ਕਈ ਜੁਗ ਤਿਨੀ ਤਨੁ ਤਾਇਆ ॥ ਕਿਨੀ ਤੇਰਾ ਅੰਤੁ ਨ ਪਾਇਆ ॥ ੨ ॥ ਸਾਧੂ ਸਤਿਜੁਗੁ ਬੀਤਿਆ ਅਧਸੀਲੀ ਤ੍ਰੇਤਾ ਆਇਆ ॥ ਨੱਚੀ ਕਲ ਸਰੋਸਰੀ ਕਲ ਨਾਰਦ ਭਉਰੂ ਵਾਇਆ ॥ ਅਭਮਾਨੁ ਉਤਾਰਨ ਦੇਵਤਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਸੁੰਡ ਉਪਾਇਆ ॥ ਜੀਤਿ ਲਏ ਤਿਨ ਦੇਵਤੇ ਤਿਹ ਲੋਕੀ ਰਾਜ ਕਮਾਇਆ ॥ ਵੱਡਾ ਬੀਰੁ ਅਖਾਇਕੈ ਸਿਰ ਉਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ॥ ਦਿੱਤਾ ਇੰਦ੍ਰ ਨਿਕਾਲ ਕੈ ਤਿਨ ਗਿਰ ਕੈਲਾਸੁ ਤਕਾਇਆ ॥ ਭਰਿ ਕੈ ਹੱਥੋ ਦਾਨਵੀ ਦਿਲ ਅੱਦਰਿ ਤ੍ਰਾਸ ਵਧਾਇਆ ॥ ਪਾਸ ਦੁਰਗਾ ਦੇ ਇੰਦ੍ਰ ਆਇਆ ॥ ੩ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਇਕ ਦਿਹਾੜੇ ਨਾਵਣ ਆਈ ਦੁਰਗ ਸਾਹ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਬਿਰਥਾ ਸੁਣਾਈ ਅਪਣੇ ਹਾਲ ਦੀ ॥ ਛੀਨ ਲਈ ਠਕੁਰਾਈ ਸਾਤੇ ਦਾਨਵੀ ॥ ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ ॥ ਬੈਠੇ ਵਾਇ ਵਧਾਈ ਤੇ ਅਮਰਾਵਤੀ ॥ ਦਿਤੇ ਦੇਵ ਭਜਾਈ ਸਭਨਾ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਕਿਨੈ ਨ ਜਿੱਤਾ ਜਾਈ ਮਹਖੇ ਦੈਂਤ ਨੂੰ ॥ ਤੇਰੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗ ਸਾਹ ॥ ੪ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਬੈਣ ਸੁਣੰਦੀ ਹੱਸੀ ਹਤ ਹਤਾਇ ॥ ਓਹੀ ਸੀਹੁ ਮੰਗਾਇਆ ਰਾਕਸ ਭੱਖਣਾ ॥ ਚਿੰਤਾ ਕਰਹੁ ਨ ਕਾਈ ਦੇਵਾ ਨੂੰ ਆਖਿਆ ॥ ਰੋਹ ਹੋਈ ਮਹਾਂ ਮਾਈ ਰਾਕਸ ਮਾਰਣੇ ॥ ੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਕਸਿ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਖੇਤ ਭਿੜਨ ਕੇ ਚਾਇ ॥ ਲਸਕਨ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਸੂਰਜੁ ਨਦਰਿ ਨ ਪਾਇ ॥ ੬ ॥

ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਬੱਜੇ ॥ ਰਾਕਸਿ ਆਏ ਰੋਹਲੇ ਤਰਵਾਰੀ ਬਖਤਰ ਸੱਜੇ ॥ ਜੁੱਟੇ ਸਉਏ ਜੁੱਧ ਨੂੰ ਇਕ ਜਾਤ ਨ ਜਾਣਨ ਭੱਜੇ ॥ ਖੇਤ ਅੰਦਰਿ ਜੋਧੇ ਗੱਜੇ ॥ ੭ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਜੰਗ ਮੁਸਾਫ਼ਾ ਬੱਜਿਆ ਰਣ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਚਾਵਲੇ ॥ ਝੂਲਨ ਨੇਜੇ ਬੈਰਕਾ ਨੀਸਾਣ ਲਸਨਿ ਲਸਾਵਲੇ ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਪਉਣਦੇ ਉੱਘਣ ਜਾਣ ਜਟਾਵਲੇ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਡਹੇ ਰਣ ਨਾਦ ਵੱਜਨ ਖੇਤ ਭੀਹਾਵਲੇ ॥ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏਂ ਜਣ ਡਾਲ ਚਮੁੱਟੇ ਆਵਲੇ ॥ ਇਕ ਵੱਢੇ ਤੇਗੀ ਤਤਛੀਅਨ ਮਦ ਪੀਤੇ ਲੋਟਨਿ ਥਾਵਲੇ ॥ ਇਕ ਚੁਣ ਚੁਣ ਝਾੜਉ ਕਢੀਅਨ ਰੇਤ ਵਿਚੋਂ ਸੋਇਨਾ ਡਾਵਲੇ ॥ ਗਦਾ ਤ੍ਰਿਸੂਲਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਤੀਰ ਵੱਗਨ ਖਰੇ ਉਤਾਵਲੇ ॥ ਜਣ ਡਸੇ ਭੁਜੰਗਮ ਸਾਵਲੇ ॥ ਮਰ ਜਾਵਣ ਬੀਰ ਰੁਹਾਵਲੇ ॥ ੮ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੇਖਨ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੂੰ ਰਣ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਧਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰੋਹਲੇ ਚਉਗਿਰਦੇ ਭਾਰੇ ॥ ਹੱਥੀ ਤੇਗਾਂ ਪਕੜਿ ਕੈ ਰਣ ਭਿੜੇ ਕਰਾਰੇ ॥ ਕਦੇ ਨ ਨੱਠੇ ਜੁੱਧ ਤੇ ਜੋਧੇ ਜੁਝਾਰੇ ॥ ਦਿਲ ਵਿਚ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਪੁਕਾਰੇ ॥ ਮਾਰੇ ਚੰਡ ਪ੍ਰਚੰਡ ਨੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ਉਤਾਰੇ ॥ ਮਾਰੇ ਜਾਪਨ ਬਿਜੁਲੀ ਸਿਰ ਭਾਰ ਮੁਨਾਰੇ ॥ ੯ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਦਮਾਮੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਦੇਵੀ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰਦੀ ॥ ਪੇਟ ਮਲੰਦੇ ਲਾਈ ਮਹਖੇ ਦੈਂਤ ਨੂੰ ॥ ਗੁਰਦੇ ਆਂਦਾਂ ਖਾਈ ਨਾਲੇ ਰੁਕਤੇ ॥ ਜੇਹੀ ਦਿਲ ਵਿਚ ਆਈ ਕਹੀ ਸੁਣਾਇ ਕੈ ॥ ਚੋਟੀ ਜਾਣ ਦਿਖਾਈ ਤਾਰੇ ਧੂਮ ਕੇਤ ॥ ੧੦ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟਾਂ ਪਵਨ ਨਗਾਰੇ ਅਣੀਆਂ ਜੁਟੀਆਂ ॥ ਧੂਹ ਲਈਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵੀ ॥ ਵਾਹਨ ਵਾਰੋ ਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ ॥ ਵਗੈ ਰੱਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਜਿਉਂ ਗੇਰੂ ਬਾਥੁਤ੍ਰਾ ॥ ਦੇਖਨ ਬੈਠ ਅਟਾਰੀ ਨਾਰੀ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀ ॥ ੧੧ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਲੱਖ ਨਗਾਰੇ ਵੱਜਨ ਆਮੂੰ ਸਾਮੂਣੇ ॥ ਰਾਕਸ ਰਣੇ ਭੱਜਨ ਰੋਹੇ ਰੋਹਲੇ ॥ ਸੀਹਾਂ ਵਾਂਗੂ ਗੱਜਨ ਸਭੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਕੈਬਰ ਛੱਡਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮੂਣੇ ॥ ੧੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦੇਹਰੇ ਰਣ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ॥ ਧੂੜਿ ਲਪੇਟੇ ਧੂਹਰੇ ਸਿਰਦਾਰ ਜਟਾਲੇ ॥ ਉੱਖਲੀਆਂ ਨਾਸਾਂ ਜਿਨਾ ਮੁਹਿ ਜਾਪਨ ਆਲੇ ॥ ਧਾਏ ਦੇਵੀ ਸਾਮਣੇ ਬੀਰ ਮੁਛਲੀਆਲੇ ॥ ਸੁਰਪਤ ਜੇਹੇ ਲੜ ਹਟੇ ਬੀਰ ਟਲੇ ਨ ਟਾਲੇ ॥ ਗੱਜੇ ਦੁਰਗਾ ਘੇਰਿ ਕੈ ਜਣੁ ਘਣੀਅਰ ਕਾਲੇ ॥ ੧੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਘੋਰ ਲਈ ਵਰਿਆਮੀ

ਦੁਰਗਾ ਆਇਕੈ ॥ ਰਾਕਸ ਵਡੇ ਅਲਾਮੀ ਭੱਜ ਨ ਜਾਣਦੇ ॥ ਅੰਤ ਹੋਏ ਸੁਰਗਾਮੀ ਮਾਰੇ ਦੇਵਤਾ ॥ ੧੪ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਅਗਣਤ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਭਿਤੰਦਿਆਂ ॥ ਪਾਏ ਮਹਖਲ ਭਾਰੇ ਦੇਵਾਂ ਦਾਨਵਾਂ ॥ ਵਾਹਨ ਫੱਟ ਕਰਾਰੇ ਰਾਕਸਿ ਰੋਹਲੇ ॥ ਜਾਪਨ ਤੇਗੀਆਰੇ ਮਿਆਨੋ ਧੂਹੀਆਂ ॥ ਜੋਧੇ ਵਡੇ ਮੁਨਾਰੇ ਜਾਪਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਸਵਾਰੇ ਪੱਬਾ ਜਵੇਹਣੇ ॥ ਕਦੇ ਨ ਆਖਨ ਹਾਰੇ ਧਾਵਨ ਸਾਮੂਣੇ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸਿ ਖਤਗ ਲੈ ॥ ੧੫ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਉਮਲ ਲਥੇ ਜੋਧੇ ਮਾਰੂ ਵੱਜਿਆ ॥ ਬੱਦਲ ਜਿਉ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਰਣ ਵਿਚਿ ਗੱਜਿਆ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਾ ਜੋਧਾ ਮੈਥਉ ਭੱਜਿਆ ॥ ਕਉਣੁ ਵਿਚਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਜਿਨ ਰਣੁ ਸੱਜਿਆ ॥ ੧੬ ॥ ਵੱਜੇ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਤੀਰ ਫਿਰੇ ਰੈਬਾਰੇ ਆਮੂੰ ਸਾਮੂਣੇ ॥ ਅਗਣਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਲਗਦੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਭਿੱਗੇ ਜਾਣ ਮੁਨਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁਦੇ ॥ ਖੁੱਲੀ ਵਾਲੀਂ ਦੈਂਤ ਅਹਾਤੇ ਸਭੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਸੁੱਤੇ ਜਾਣ ਜਟਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ੧੭ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਨਾਲ ਧਉਂਸਾ ਭਾਰੀ ॥ ਕਤਕ ਉਠਿਆ ਫਉਜ ਤੇ ਵਡਾ ਅਹੰਕਾਰੀ ॥ ਲੈ ਕੈ ਚਲਿਆ ਸੂਰਮੇ ਨਾਲਿ ਵਡੇ ਹਜਾਰੀ ॥ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਧੂਹਿਆ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਉਮਲ ਲੱਥੇ ਸੂਰਮੇ ਮਾਰ ਮਚੀ ਕਰਾਰੀ ॥ ਜਾਪੇ ਚੱਲੇ ਰੱਤ ਦੇ ਸਲਲੇ ਜਟਧਾਰੀ ॥ ੧੮ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਧੂਹ ਲਈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ਦੁਰਗਾ ਮਿਆਨ ਤੇ ॥ ਚੰਡੀ ਰਾਕਸਿ ਖਾਣੀ ਵਾਹੀ ਦੈਂਤ ਨੂੰ ॥ ਕੋਪਰ ਚੂਰ ਚਵਾਣੀ ਲਥੀ ਕਰਗ ਲੈ ॥ ਪਾਖਰ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਰੜਕੀ ਧਰਤ ਜਾਇ ॥ ਲੈਂਦੀ ਅਘਾ ਸਿਧਾਣੀ ਸਿੰਗਾਂ ਧਉਲ ਦਿਆਂ ॥ ਕੂਰਮ ਸਿਰ ਲਹਿਲਾਣੀ ਦੁਸ਼ਮਨ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਵੱਢੇ ਗਨ ਤਿਖਾਣੀ ਮੂਏ ਖੇਤ ਵਿਚ ॥ ਰਣ ਵਿਚ ਘੱਤੀ ਘਾਣੀ ਲੋਹੂ ਮਿਜ ਦੀ ॥ ਚਾਰੇ ਜੁਗ ਕਹਾਣੀ ਚੱਲਗ ਤੇਗ ਦੀ ॥ ਬਿਧਣ ਖੇਤ ਵਿਹਾਣੀ ਮਹਖੇ ਦੈਂਤ ਨੂੰ ॥ ੧੯ ॥ ਇਤੀ ਮਹਖਾਸੁਰ ਦੈਂਤ ਮਾਰੇ ਦੁਰਗਾ ਆਇਆ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾ ਰਾਣੀ ਸਿੰਘੁ ਨਚਾਇਆ ॥ ਮਾਰੇ ਵੀਰ ਜਟਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਅਗਲੇ ॥ ਮੰਗਨ ਨਾਹੀ ਪਾਣੀ ਦਲੀਂ ਹਕਾਰ ਕੈ ॥ ਜਣ ਕਰੀ ਸਮਾਇ ਪਠਾਣੀ ਸੁਣਿ ਕੈ ਰਾਗ ਨੂ ॥ ਰੱਤੂ ਦੇ ਹੜਵਾਣੀ ਚਲੇ ਬੀਰ ਖੇਤ ॥ ਪੀਤਾ ਫੁੱਲੁ ਇਆਣੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥ ੨੦ ॥ ਹੋਈ ਲੋਪ ਭਵਾਨੀ ਦੇਵਾਂ ਨੂ ਰਾਜੁ ਦੇ ॥ ਈਸਰ ਦੀ ਬਰਦਾਨੀ ਹੋਈ ਜਿੱਤ ਦਿਨ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਗੁਮਾਨੀ ਜਨਮੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਦੀ ਰਜਧਾਨੀ ਤੱਕੀ ਜਿੱਤਣੀ ॥ ੨੧ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਪੁਰੀ ਤੇ ਧਾਵਣਾ ਵਡ ਜੋਧੀ ਮਤਾ ਪਕਾਇਆ ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾ ਭੇਤ ਸੰਦਾ ਸਾਜੁ ਬਣਾਇਆ ॥ ਜੰਮੇ ਕਟਕ ਅਛੂਹਣੀ ਅਸਮਾਨੁ ਗਰਦੀ ਛਾਇਆ ॥ ਰੋਹ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸਿਧਾਇਆ ॥ ੨੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਅਲਾਇਆ ਵਡ ਜੋਧੀ ਸੰਘਰ ਵਾਏ ॥ ਰੋਹ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੀਆ ਵਰਿਆਮੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ॥ ਘੁਰੇ ਦਮਾਮੇ ਦੋਹਰੇ ਜਮ ਬਾਹਨ ਜਿਉਂ ਅਰੜਾਏ ॥ ਦੇਉ ਦਾਨੋ ਲੁਝਣ ਆਏ ॥ ੨੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦਾਨੋ ਦੇਉ ਅਨਾਗੀ ਸੰਘਰੁ ਰੱਚਿਆ ॥ ਫੁੱਲ ਖਿੜੇ ਜਣ ਬਾਗੀਂ ਬਾਣੇ ਜੋਧਿਆਂ ॥ ਭੂਤਾਂ ਇੱਲਾਂ ਕਾਗੀ ਗੋਸਤੁ ਭੱਖਿਆ ॥ ਹੁਮਤ ਧੁਮਤ ਜਾਗੀ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆ ॥ ੨੪ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਨਗਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਦਿੱਤੇ ਦੇਉ ਭਜਾਈ ਮਿਲਿ ਕੈ ਰਾਕਸੀ ॥ ਲੋਕੀ ਤਿਹੀ ਫਿਰਾਈ ਦੋਹੀ ਆਪਣੀ ॥

ਦੁਰਗਾ ਦੀ ਸਾਮ ਤਕਾਈ ਦੇਵਾਂ ਡਰਦਿਆਂ ॥ ਆਂਦੀ ਚੰਡ ਚੜ੍ਹਾਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ੨੫ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਈ ਫੇਰ ਭਵਾਨੀ ਖਬਰੀ ਪਾਈਆਂ ॥ ਦੈਂਤ ਵਡੇ ਅਭਮਾਨੀ ਹੋਏ ਏਕਠੇ ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਗੁਮਾਨੀ ਰਾਇ ਬੁਲਾਇਆ ॥ ਜਗ ਵਿਚ ਵਡਾ ਦਾਨੋ ਆਪ ਕਹਾਇਆ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਚਾਮੀ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥ ੨੬ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਕੜਕ ਉਠੀ ਰਣ ਚੰਡੀ ਫਉਜਾਂ ਦੇਖ ਕੈ ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਖੰਡਾ ਹੋਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ॥ ਸਭੇ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰੇ ਧੂਮਰ ਠੋਣ ਦੇ ॥ ਜਣ ਲੈ ਕੱਟੇ ਆਰੇ ਦਰਖ਼ਤ ਬਾਢੀਆਂ ॥ ੨੭ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਥੀ ਧਉਸ ਬਜਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਰੋਹ ਭਵਾਨੀ ਆਈ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਖੱਬੇ ਦਸਤ ਨਚਾਈ ਸੀਹਣ ਸਾਰ ਦੀ ॥ ਬਹੁਤਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈ ਕੀਤੀ ਰੰਗੁਲੀ ॥ ਭਾਈਆਂ ਮਾਰਨ ਭਾਈ ਦੁਰਗਾ ਜਾਣਿ ਕੈ ॥ ਰੋਹ ਹੋਇ ਚਲਾਈ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੂ ॥ ਜਮ ਪੁਰ ਦੀਆ ਪਠਾਈ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਨੂ ॥ ਜਾਪੇ ਦਿੱਤੀ ਸਾਈ ਮਾਰਨ ਸੁੰਭ ਦੀ ॥ ੨੮ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਭੱਨੇ ਦੈਂਤ ਪੁਕਾਰੇ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ ॥ ਲੋਚਨ ਧੂਮ ਸੰਘਾਰੇ ਸਣੈ ਸਿਪਾਹੀਆਂ ॥ ਚੁਣਿ ਚੁਣਿ ਜੋਧੇ ਮਾਰੇ ਅੰਦਰ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਜਾਪਨ ਅੰਬਰਿ ਤਾਰੇ ਡਿੱਗਨਿ ਸੂਰਮੇ ॥ ਗਿਰੇ ਪੱਰਬਤ ਭਾਰੇ ਮਾਰੇ ਬਿੱਜੁ ਦੇ ॥ ਦੈਂਤਾਂ ਦੇ ਦਲ ਹਾਰੇ ਦਹਸ਼ਤ ਖਾਇ ਕੈ॥ ਬਚੇ ਸੁ ਮਾਰੇ ਮਾਰੇ ਰਹਦੇ ਰਾਇ ਥੈ ॥੨੯॥ ਪਉੜੀ ॥ ਰੋਹ ਹੋਇ ਬੁਲਾਏ ਰਾਕਸਿ ਰਾਇ ਨੇ ॥ ਬੈਠੇ ਮਤਾ ਪਕਾਈ ਦੁਰਗਾ ਲਿਆਵਣੀ ॥ ਰੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਪਠਾਏ ਬਹੁਤਾ ਕਟਕੁ ਦੈ ॥ ਜਾਪੇ ਛੱਪਰ ਛਾਏ ਬਣੀਆ ਕੇ ਜਮਾ ॥ ਜੇਤੇ ਰਾਇ ਬੁਲਾਏ ਚੱਲੇ ਜੁੱਧ ਨੋ ॥ ਜਣ ਜਮ ਪੁਰ ਪਕੜ ਚਲਾਏ ਸਭੇ ਮਾਰਨੇ ॥ ੩੦ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਢੋਲ ਨਗਾਰੇ ਵਾਏ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਰੋਹ ਰੋਹੇਲੇ ਆਏ ਉਤੇ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਸਭਨੀ ਤੁਰੇ ਨਚਾਏ ਬਰਛੇ ਪਕੜਿ ਕੈ ॥ ਬਹੁਤੇ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਅੰਦਰ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਤੀਰੀ ਡਹਬਰ ਲਾਈ ਬੁੱਠੀ ਦੇਵਤਾ ॥ ੩੧ ॥ ਭੇਰੀ ਸੰਖ ਵਜਾਏ ਸੰਘਰਿ ਰਚਿਆ ॥ ਤਣਿ ਤਣਿ ਤੀਰ ਚਲਾਏ ਦੁਰਗਾ ਧਨੁਖ ਲੈ ॥ ਜਿਨੀ ਦਸਤ ਉਠਾਏ ਰਹੇ ਨ ਜੀਵੰਦੇ ॥ ਚੰਡ ਅਰੁ ਮੁੰਡ ਖਪਾਏ ਦੋਨੋ ਦੇਵਤਾ ॥ ੩੨ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਰਿਸਾਏ ਮਾਰੇ ਦੈਂਤ ਸੁਣ ॥ ਜੋਧੇ ਸਭ ਬੁਲਾਏ ਅਪਣੇ ਮਜਲਸੀ ॥ ਜਿਨੀ ਦੇਉ ਭਜਾਏ ਇੰਦ੍ਰ ਜੇਹਵੇ ॥ ਤੇਈ ਮਾਰ ਗਿਰਾਏ ਪਲ ਵਿਚ ਦੇਵਤਾ ॥ ਓਨੀ ਦਸਤੀ ਦਸਤਿ ਵਜਾਏ ਤਿਨਾ ਚਿੱਤ ਕਰਿ ॥ ਫਿਰ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਚਲਾਏ ਬੀੜੇ ਰਾਇ ਦੇ ॥ ਸੰਜ ਪਟੇਲਾ ਪਾਏ ਚਿਲਕਤ ਟੋਪੀਆਂ ॥ ਲੁਝਣ ਨੋ ਅਰੜਾਏ ਰਾਕਸ ਰੋਹਲੇ ॥ ਕਦੇ ਨ ਕਿਨੈ ਹਟਾਏ ਜੁੱਧ ਮਚਾਇ ਕੈ ॥ ਮਿਲ ਤੇਈ ਦਾਨੋ ਆਏ ਹੁਣ ਸੰਘਰਿ ਦੇਖਣਾ ॥੩੩॥ ਪਉੜੀ॥ਦੈਂਤੀ ਡੰਡ ਉਭਾਰੀ ਨੇੜੈ ਆਇ ਕੈ ॥ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ਦੁਰਗਾ ਸੇਰ ਸੁਣ ॥ ਖੱਬੇ ਦਸਤ ਉਭਾਰੀ ਗਦਾ ਫਿਰਾਇ ਕੈ ॥ ਸੈਨਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੀ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ ॥ ਜਣ ਮਦ ਖਾਇ ਮਦਾਰੀ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ॥ ਅਗਣਤ ਪਾਉ ਪਸਾਰੀ ਰੁਲੇ ਅਹਾੜ ਵਿਚਿ ॥ ਜਾਪੈ ਖੇਡ ਖਿਡਾਰੀ ਸੁੱਤੇ ਫਾਗ ਨੂ ॥ ੩੪ ॥ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਹਕਾਰੇ ਰਹਦੇ ਸੂਰਮੇ ॥ ਜੋਧੇ ਜੇਡੁ ਮੁਨਾਰੇ ਦਿੱਸਨ ਖੇਤ ਵਿਚਿ ॥ ਸਭਨੀ ਦਸਤ ਉਭਾਰੇ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ ॥ ਮਾਰੋ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰੇ ਆਏ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ॥ ਸੰਜਾ ਤੇ ਠਣਿਕਾਰੇ ਤੇਗੀ ਉੱਭਰੇ ॥ ਘਾਟ ਘੜਨਿ ਠਠਿਆਰੇ ਜਾਣਿ ਬਣਾਇ ਕੈ ॥ ੩੫ ॥ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਘੂਮਰ ਬਰਗਸਤਾਣੀ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘੱਤੀਓ ॥

ਸਣੇ ਤੁਰਾ ਪਲਾਣੀ ਡਿੱਗਨ ਸੂਰਮੇ ॥ ਉਠਿ ਉਠਿ ਮੰਗਨਿ ਪਾਣੀ ਘਾਇਲ ਘੂਮਦੇ ॥ ਏਵਡੁ ਮਾਰ ਵਿਹਾਣੀ ਉਪਰ ਰਾਕਸਾਂ ॥ ਬਿੱਜਲ ਜਿਉਂ ਝਰਲਾਣੀ ਉਠੀ ਦੇਵਤਾ ॥ ੩੬ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਉਭਾਰੀ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਸੱਭੋ ਸੈਨਾ ਮਾਰੀ ਪਲ ਵਿਚਿ ਦਾਨਵੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨੋ ਮਾਰੇ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਸਿਰਿ ਵਿਚਿ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੇ ॥ ੩੭ ॥ ਅਗਣਤ ਦਾਨੋ ਭਾਰੇ ਹੋਏ ਲੋਹੂਆ ॥ ਜੋਧੇ ਜੇਡੁ ਮੁਨਾਰੇ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਦੁਰਗਾ ਨੋ ਲਲਕਾਰੇ ਆਵਨ ਸਾਮਣੇ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਸੰਘਾਰੇ ਰਾਕਸ ਆਂਵਦੇ ॥ ਰਤੂ ਦੇ ਪਰਨਾਲੇ ਤਿਨ ਤੇ ਭੁਇ ਪਏ ॥ ਉਠੇ ਕਾਰਣਿਆਰੇ ਰਾਕਸ ਹੜ ਹੜਾਇ ॥ ੩੮ ॥ ਧਗਾ ਸੰਗਲੀਆਲੀ ਸੰਘਰ ਵਾਇਆ ॥ ਬਰਛੀ ਬੰਬਲੀਆਲੀ ਸੂਰੇ ਸੰਘਰੇ ॥ ਭੇੜਿ ਮਚਿਆ ਬੀਰਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਦਾਨਵੀ ॥ ਮਾਰ ਮਚੀ ਮੁਹਰਾਲੀ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਜਣੁ ਨਟ ਲੱਥੇ ਛਾਲੀ ਢੋਲਿ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਲੋਹੂ ਫਾਥੀ ਜਾਲੀ ਲੋਥੀ ਜਮਧੜੀ ॥ ਘਣ ਵਿਚਿ ਜਿਉ ਛੰਛਾਲੀ ਤੇਗਾਂ ਹੱਸੀਆਂ ॥ ਘੁੱਮਰਆਰਿ ਸਿਆਲੀ ਬਣੀਆ ਕੇਜਮਾਂ ॥ ੩੯ ॥ ਧਗਾਂ ਸੂਲਿ ਬਜਾਈਆਂ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਧੂਹਿ ਮਿਆਨੋ ਲਈਆਂ ਜੁਆਨੀ ਸੂਰਮੀ ॥ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਬਧਾਈਆਂ ਅਗਿਣਤ ਸੂਰਤਾਂ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਆਈਆਂ ਰੋਹ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਸਭਨੀ ਆਣਿ ਵਗਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਧੂਹਿ ਕੈ ॥ ਦੁਰਗਾ ਸਭ ਬਚਾਈਆਂ ਢਾਲ ਸੰਭਾਲ ਕੈ ॥ ਦੇਵੀ ਆਪ ਚਲਾਈਆਂ ਤਕਿ ਤਕਿ ਦਾਨਵੀ ॥ ਲੋਹੂ ਨਾਲਿ ਡੁਬਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ॥ ਸਾਰਸੁਤੀ ਜਣ ਨਾਈਆਂ ਮਿਲ ਕੈ ਦੇਵੀਆਂ ॥ ਸਭੇ ਮਾਰ ਗਿਰਾਈਆਂ ਅੰਦਰਿ ਖੇਤ ਦੈ ॥ ਤਿਦੂੰ ਫੇਰਿ ਸਵਾਈਆਂ ਹੋਈਆਂ ਸੂਰਤਾਂ ॥ ੪੦ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੂਰੀ ਸੰਘਰਿ ਰਚਿਆ ਢੋਲ ਸੰਖ ਨਗਾਰੇ ਵਾਇ ਕੈ ॥ ਚੰਡ ਚਿਤਾਰੀ ਕਾਲਕਾ ਮਨ ਬਹਲਾ ਰੋਸ ਬਢਾਇ ਕੈ ॥ ਨਿਕਲੀ ਮਥਾ ਫੋੜਿ ਕੈ ਜਣ ਫਤੇ ਨੀਸਾਣ ਬਜਾਇ ਕੈ ॥ ਜਾਗ ਸੁ ਜੰਮੀ ਜੁੱਧ ਨੂ ਜਰਵਾਣਾ ਜਣ ਮਰੜਾਇ ਕੈ ॥ ਦਲ ਵਿਚਿ ਘੇਰਾ ਘੱਤਿਆ ਜਣ ਸੀਹ ਤੁਰਿਆ ਗਣਿਣਾਇ ਕੈ ॥ ਆਪ ਵਿਸੂਲਾ ਹੋਇਆ ਤਿਹੁ ਲੋਕਾ ਤੇ ਖੁਨਸਾਇ ਕੈ ॥ ਰੋਹ ਸਿਧਾਈਆਂ ਚਕ੍ਰਪਾਨ ਕਰ ਨੰਦਾ ਖੜਗ ਉਠਾਇ ਕੈ ॥ ਅਗੈ ਰਾਕਸ ਬੈਠੇ ਰੋਹਲੇ ਤੀਰੀ ਤੇਗੀ ਛਹਬਰ ਲਾਇ ਕੈ ॥ ਪਕੜ ਪਛਾੜੇ ਰਾਕਸਾਂ ਦਲ ਦੈਂਤਾਂ ਅੰਦਰਿ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਬਹੁ ਕੇਸੀ ਪਕੜਿ ਪਛਾੜਿਅਨਿ ਤਿਨ ਅੰਦਰਿ ਧੂਮ ਰਚਾਇ ਕੈ ॥ ਬਡੇ ਬਡੇ ਚੁਣ ਸੂਰਮੇ ਗਹਿ ਕੋਟੀ ਦਏ ਚਲਾਇ ਕੈ ॥ ਰਣ ਕਾਲੀ ਗੁੱਸਾ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ੪੧ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਅਣੀਆਰਾਂ ਚੋਈਆਂ ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾਂ ਤਿੱਖੀਆਂ ਨਾਲ ਲੋਹੂ ਧੋਈਆਂ ॥ ਹੂਰਾਂ ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਨੂ ਘਤਿ ਘੇਰਿ ਖਲੋਈਆਂ ॥ ਲਾੜਾ ਦੇਖਨ ਲਾੜੀਆਂ ਚਉਗਿਰਦੇ ਹੋਈਆਂ ॥ ੪੨ ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸਾ ਪਾਈ ਦਲਾਂ ਮੁਕਾਬਲਾ ॥ ਦਸਤੀ ਧੂਹ ਨਚਾਈਆਂ ਤੇਗਾਂ ਨੰਗੀਆਂ ॥ ਸੂਰਿਆਂ ਦੇ ਤਨ ਲਾਈਆਂ ਗੋਸਤ ਗਿੱਧੀਆਂ ॥ ਬਿੱਧਣ ਰਾਤੀ ਆਈਆਂ ਮਰਦਾਂ ਘੋੜਿਆਂ ॥ ਜੋਗਣੀਆਂ ਮਿਲਿ ਧਾਈਆਂ ਲੋਹੂ ਭੱਖਣਾ ॥ ਫਉਜਾਂ ਮਾਰ ਹਟਾਈਆਂ ਦੇਵਾ ਦਾਨਵਾ ॥ ਭਜਦੀ ਕਥਾ ਸੁਣਾਈਆਂ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਥੈ ॥ ਭੁਈਂ ਨ ਪਉਣੈ ਪਾਈਆਂ ਬੂੰਦਾਂ ਰਕਤ ਦੀਆਂ ॥ ਕਾਲੀ ਖੇਤ ਖਪਾਈਆਂ ਸਭੇ ਸੂਰਤਾਂ ॥ ਬਹੁਤੀ ਸਿਰੀ ਬਿਹਾਈਆਂ ਘੜੀਆਂ ਕਾਲ ਕੀਆਂ ॥ ਜਾਣਿ ਨ ਜਾਏ ਮਾਈਆਂ ਝੂਝੇ ਸੂਰਮੇ ॥੪੩॥ ਸੁੰਭ ਸੁਣੀ ਕਰਹਾਲੀ

ਸ੍ਰਣਵਤ ਬੀਜ ਦੀ ॥ ਰਣ ਵਿਚਿ ਕਿਨੈ ਨ ਝਾਲੀ ਦੁਰਗਾ ਆਂਵਦੀ ॥ ਬਹੁਤੇ ਬੀਰ ਜਟਾਲੀ ਉਠੇ ਆਖ ਕੈ ॥ ਚੋਟਾ ਪਾਨ ਤਬਾਲੀ ਜਾਸਨ ਜੁੱਧ ਨੂ ॥ ਬਰਿ ਬਰਿ ਪ੍ਰਿਥਮੀ ਚਾਲੀ ਦਲਾਂ ਚੜੰਦਿਆ ॥ ਨਾਉ ਜਿਵੇ ਹੈ ਹਾਲੀ ਸਹ ਦਰੀਆਉ ਵਿਚਿ ॥ ਧੂੜਿ ਉਤਾਹਾਂ ਘਾਲੀ ਛੜੀ ਤੁਰੰਗਮਾ ॥ ਜਾਣਿ ਪੁਕਾਰੂ ਚਾਲੀ ਧਰਤੀ ਇੰਦ੍ਰ ਥੈ ॥ ੪੪ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਆਹਰਿ ਮਿਲਿਆ ਆਹਰੀਆਂ ਸੈਣ ਸੂਰਿਆਂ ਸਾਜੀ ॥ ਚੱਲੇ ਸਹੁਹੇ ਦੁਰਗ ਸਾਹ ਜਣ ਕਾਬੈ ਹਾਜੀ ॥ ਤੀਰੀ ਤੇਗੀ ਜਮਧੜੀ ਰਣ ਵੰਡੀ ਭਾਜੀ ॥ ਇਕ ਘਾਇਲ ਘੂਮਨ ਸੂਰਮੇ ਜਣ ਮਕਤਬ ਕਾਜੀ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਪਰੋਤੇ ਬਰਛੀਏ ਜਿਉ ਝੁਕ ਪਉਨ ਨਿਵਾਜੀ ॥ ਇਕ ਦੁਰਗਾ ਸਉਹੇ ਖੁਨਸ ਕੈ ਖੁਨਸਾਇਨ ਤਾਜੀ ॥ ਇਕ ਧਾਵਨ ਦੁਰਗਾ ਸਾਮਣੇ ਜਿਉ ਭੁਖਿਆਏ ਪਾਜੀ ॥ ਕਦੇ ਨ ਰੱਜੇ ਜੁਝ ਤੇ ਰਜ ਹੋਏ ਰਾਜੀ ॥ ੪੫ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਸੰਘਰ ਡੋਹਰੇ ॥ ਡਹੇ ਜੁ ਖੇਤ ਜੁਟਾਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੋੜਿ ਕੈ ॥ ਨੇਜੇ ਬੰਬਲੀਆਲੇ ਦਿੱਸਨ ਓਰੜੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਾਣ ਜਟਾਲੇ ਨਾਵਣ ਗੰਗ ਨੂ ॥ ੪੬ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀ ਸੂਲ ਹੋਈਆ ਕੰਗਾ ॥ ਵਾਛੜ ਘੱਤੀ ਸੂਰਿਆਂ ਵਿਚ ਖੇਤ ਖਤੰਗਾ ॥ ਧੂਹਿ ਕ੍ਰਿਪਾਣਾ ਤਿੱਖੀਆਂ ਬਢ ਲਾਹਨਿ ਅੰਗਾਂ ॥ ਪਹਲਾ ਦਲਾਂ ਮਿਲੰਦਿਆਂ ਭੇੜ ਪਇਆ ਨਿਹੰਗਾਂ ॥ ੪੭ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਓਰੜ ਫਉਜਾ ਆਈਆਂ ਬੀਰ ਚੜ੍ਹੇ ਕੰਧਾਰੀ ॥ ਸੜਕ ਮਿਆਨੋ ਕਢੀਆਂ ਤਿਖੀਆਂ ਤਰਵਾਰੀ ॥ ਕੜਕ ਉਠੇ ਰਣ ਮਚਿਆ ਵਡੇ ਹੰਕਾਰੀ ॥ ਸਿਰ ਧੜ ਬਾਹਾਂ ਗੰਨਲੇ ਫੁਲ ਜੇਹੈ ਬਾੜੀ ॥ ਜਾਪੇ ਕਟੇ ਬਾਢੀਆਂ ਰੁਖ ਚੰਦਨਿ ਆਰੀ ॥ ੪੮ ॥ ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਜਾ ਸੱਟ ਪਈ ਖਰਵਾਰ ਕਉ ॥ ਤਕਿ ਤਕਿ ਕੈਬਰਿ ਦੁਰਗ ਸਾਹ ਤਕਿ ਮਾਰੇ ਭਲੇ ਜੁਝਾਰ ਕੱਉ ॥ ਪੈਦਲ ਮਾਰੇ ਹਾਥੀਆਂ ਸੰਗ ਰਥ ਗਿਰੇ ਅਸਵਾਰ ਕੱਉ ॥ ਸੋਹਨ ਸੰਜਾ ਬਾਗੜਾ ਜਣੁ ਲੱਗੇ ਫੁੱਲ ਅਨਾਰ ਕੱਉ ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਕਾਲਕਾ ਹਥਿ ਸੱਜੇ ਲੈ ਤਰਵਾਰ ਕੱਉ ॥ ਏਦੂ ਪਾਰਉ ਓਤ ਪਾਰ ਹਰਿਨਾਕਸਿ ਕਈ ਹਜਾਰ ਕੱਉ ॥ ਜਿਣ ਇੱਕਾ ਰਹੀ ਕੰਧਾਰ ਕੱਉ ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੇਰੇ ਵਾਰ ਕੱਉ ॥ ੪੯ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਸੱਟ ਪਈ ਜਮਧਾਣ ਕੱਉ ॥ ਤਦ ਖਿੰਗ ਨਸੁੰਭ ਨਚਾਇਆ ਡਾਲਿ ਉਪਰਿ ਬਰਗਸਤਾਣ ਕੱਉ ॥ ਫੜੀ ਬਿਲੰਦ ਮੰਗਾਇ ਉਸ ਫੁਰਮਾਇਸ ਕਰਿ ਮੁਲਤਾਨ ਕੱਉ ॥ ਗੁੱਸੇ ਆਈ ਸਾਮ੍ਹਣੇ ਰਣ ਅੰਦਰਿ ਘੱਤਨ ਘਾਣ ਕੱਉ ॥ ਅਗੈ ਤੇਗ ਵਗਾਈ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਢ ਸੁੰਭਨ ਬਹੀ ਪਲਾਣ ਕੱਉ ॥ ਰੜਕੀ ਜਾਇ ਕੈ ਧਰਤ ਕੱਉ ਬੱਢ ਪਾਖਰ ਬੱਢ ਕਿਕਾਣ ਕੱਉ ॥ ਬੀਰ ਪਲਾਣੇ ਡਿੱਗਿਆ ਕਰਿ ਸਿਜਦਾ ਸੁੰਭ ਸੁਜਾਣ ਕੱਉ ॥ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਸਲੋਣੇ ਖਾਨ ਕੱਉ ॥ ਸਦਾ ਸ਼ਾਬਾਸ਼ ਤੇਰੇ ਤਾਣ ਕੱਉ ॥ ਤਾਰੀਫਾਂ ਪਾਨ ਚਬਾਨ ਕੱਉ ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਕੈਫਾਂ ਖਾਨ ਕੱਉ ॥ ਸਦ ਰਹਮਤ ਤੁਰੇ ਨਚਾਣ ਕੱਉ ॥ ੫੦ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀ ਗਹ ਸੰਘਰਿ ਕੱਥੇ ॥ ਓਰੜ ਉੱਠੇ ਸੂਰਮੇ ਆ ਡਾਹੇ ਮੱਥੇ ॥ ਕੱਟ ਤੁਫੰਗੀ ਕੈਬਰੀ ਦਲ ਗਾਹਿ ਨਿਕੱਥੇ ॥ ਦੇਖਨ ਜੰਗ ਫਰੇਸ਼ਤੇ ਅਸਮਾਨੋ ਲੱਥੇ ॥ ੫੧ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾ ਕੰਧਾਰਾਂ ਮੁਹਿ ਜੁੜੇ ਦਲ ਘੁਰੇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਓਰੜ ਆਏ ਸੂਰਮੇ ਸਿਰਦਾਰ ਰਣਿਆਰੇ ॥ ਲੈ ਕੈ ਤੇਗਾਂ ਬਰਛੀਆਂ ਹਥਿਆਰ ਉਭਾਰੇ ॥ ਟੋਪ ਪਟੇਲਾ ਪਾਖਰਾਂ ਗਲਿ ਸੰਜ ਸਵਾਰੇ ॥ ਲੈ ਕੇ ਬਰਛੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਬਹੁ ਦਾਨਵ ਮਾਰੇ ॥ ਚੜ੍ਹੇ ਰਥੀ ਗਜ

ਘੋੜਿਈ ਮਾਰ ਭੁਇ ਤੇ ਡਾਰੇ ॥ ਜਾਣ ਹਲਵਾਈ ਸੀਖ ਨਾਲ ਵਿੰਨ੍ਹਿ ਵਡੇ ਉਤਾਰੇ ॥ ੫੨ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਹਾਂ ਕੰਧਾਰਾ ਮੁਹਿ ਜੁਤੇ ਨਾਲ ਧਉਸਾ ਭਾਰੀ ॥ ਲਈ ਭਗਉਤੀ ਦੁਰਗਸਾਹ ਵਰ ਜਾਗਨ ਭਾਰੀ ॥ ਲਾਈ ਰਾਜੇ ਸੁੰਭ ਨੋ ਰਤੁ ਪੀਐ ਪਿਆਰੀ ॥ ਸੁੰਭ ਪਲਾਣੇ ਭਿਗਿਆ ਉਪਮਾ ਬੀਚਾਰੀ ॥ ਭੁਬ ਰਤੂ ਨਾਲਹੁ ਨਿਕਲੀ ਬਰਛੀ ਦੁਧਾਰੀ ॥ ਜਾਣ ਰਜਾਦੀ ਉਤਰੀ ਪੈਨ੍ਹਿ ਸੂਹੀ ਸਾਰੀ ॥ ੫੩ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਦੁਰਗਾ ਅਤੇ ਦਾਨਵੀ ਭੇਤ ਪਇਆ ਸਬਾਹੀਂ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਪਜੂਤੇ ਦੁਰਗਸਾਹ ਗਹ ਸਭਨੀ ਬਾਹੀਂ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰਿਆ ਵਥ ਜੇਹੇ ਸਾਹੀਂ ॥ ਫਉਜਾਂ ਰਾਕਸਿ ਆਰੀਆਂ ਦੇਖ ਰੋਵਨ ਧਾਹੀਂ ॥ ਮੁਹਿ ਕੁਤ੍ਰੂਚੇ ਘਾਹ ਦੇ ਛਡ ਘੋੜੇ ਰਾਹੀਂ ॥ ਭਜਦੇ ਹੋਏ ਮਾਰੀਅਨ ਮੁੜ ਝਾਕਨ ਨਾਹੀ ॥ ੫੪ ॥ ਪਉੜੀ ॥ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਪਠਾਇਆ ਜਮ ਦੇ ਧਾਮ ਨੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੱਦ ਬੁਲਾਇਆ ਰਾਜ ਅਭਿਖੇਖ ਨੋ ॥ ਸਿਰ ਪਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇਆ ਰਾਜੇ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇ ॥ ਚਉਦਹ ਲੋਕਾਂ ਡਾਇਆ ਜਸੁ ਜਗਮਾਤ ਦਾ ॥ ਦੁਰਗਾ ਪਾਠ ਬਣਾਇਆ ਸਭੇ ਪਉੜੀਆਂ ॥ ਫੇਰ ਨ ਜੂਨੀ ਆਇਆ ਜਿਨ ਇਹੁ ਗਾਇਆ ॥ ੫੫ ॥

ੴ

ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਅਥ ਗਿਆਨ ਪ੍ਰਬੋਧ ਗ੍ਰੰਥ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਨਮੋ ਨਾਥ ਪੂਰੇ ਸਦਾ ਸਿੱਧ ਕਰਮੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਸਦਾ ਏਕ ਧਰਮੰ ॥
ਕਲੰਕੰ ਬਿਨਾ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਸਰੂਪੇ ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਖੇਦੰ ਅਨੂਪੇ ॥ ੧ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ
ਲੋਕ ਨਾਥੇ ॥ ਸਦੈਵੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਸਾਥੰ ਅਨਾਥੇ ॥ ਨਮੋ ਏਕ ਰੂਪੰ ਅਨੇਕੰ ਸਰੂਪੇ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ
ਸਾਹੰ ਸਦਾ ਸਰਬ ਭੂਪੇ ॥ ੨ ॥ ਅਛੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਨਾਮੰ ਅਠਾਮੰ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਦਾ ਸਿੱਧ ਦਾ ਬੁੱਧਿ ਧਾਮੰ ॥
ਅਜੈਤ੍ਰੰ ਅਮੰਤ੍ਰੰ ਅਕੰਤ੍ਰੰ ਅਭਰਮੰ ॥ ਅਖੇਦੰ ਅਭੇਦੰ ਅਛੇਦੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ੩ ॥ ਅਗਾਧੇ ਅਬਾਧੇ ਅਗੰਤੰ ਅਨੰਤੰ ॥
ਅਲੇਖੰ ਅਭੇਖੰ ਅਭੂਤੰ ਅਗੰਤੰ ॥ ਨ ਰੰਗੰ ਨ ਰੂਪੰ ਨ ਜਾਤੰ ਨ ਪਾਤੰ ॥ ਨ ਸਤ੍ਰੋ ਨ ਮਿਤ੍ਰੋ ਨ ਪੁਤ੍ਰੋ ਨ ਮਾਤੰ ॥ ੪ ॥ ਅਭੂਤੰ ਅਭੰਗੰ ਅਭਿੱਖੰ ਭਵਾਨੰ ॥
ਪਰੇਯੰ ਪੁਨੀਤੰ ਪਵਿਤ੍ਰੰ ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਗੰਜੇ ਅਭੰਜੇ ਅਕਾਮੰ ਅਕਰਮੰ ॥ ਅਨੰਤੇ ਬਿਅੰਤੇ ਅਭੂਮੇ ਅਭਰਮੰ ॥ ੫ ॥ ਨਹੀ ਜਾਨ ਜਾਈ ਕਛੂ ਰੂਪ ਰੇਖੰ ॥
ਕਹਾ ਬਾਸੁ ਤਾਕੋ ਫਿਰੈ ਕਉਨ ਭੇਖੰ ॥ ਕਹਾ ਨਾਮ ਤਾਕੋ ਕਹਾ ਕੈ ਕਹਾਵੈ ॥ ਕਹਾ ਮੈ ਬਖਾਨੋ ਕਹੈ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ॥ ੬ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ ਪਰਮ ਰੂਪੀ
ਪ੍ਰਧਾਨੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੇਦੀ ਅਰੂਪੀ ਮਹਾਨੰ ॥ ਅਸਾਧੇ ਅਗਾਧੇ ਅਗੰਜੁਲ ਗਨੀਮੇ ॥ ਅਰੰਜੁਲ ਅਰਾਧੇ ਰਹਾਕੁਲ ਰਹੀਮੇ ॥ ੭ ॥ ਸਦਾ ਸਰਬ ਦਾ
ਸਿੱਧ ਦਾ ਬੁੱਧਿ ਦਾਤਾ ॥ ਨਮੋ ਲੋਕ ਲੋਕੇਸ੍ਵਰੰ ਲੋਕ ਗਜਾਤਾ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਭੈ ਆਦਿ ਰੂਪੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਅਛੇਦੀ ਅਛੈ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ੮ ॥

ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਅਨੰਤ ਆਦਿ ਦੇਵ ਹੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭਰਮ ਭੇਵ ਹੈ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ ਨਾਸ ਹੈ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸ ਹੈ ॥ ੧ ॥ ੯ ॥ ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਹੈਂ ॥ ਅਖੰਡ ਦੁਸ਼ਟ ਖਾਪ ਹੈਂ ॥ ਅਭੇਦ ਆਦਿ ਕਾਲ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥੧੦ ॥ ਅਖੰਡ ਚੰਡ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਸਰਬ ਸ੍ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਕਾਲ ਹੂੰ ਕੇ ਕਾਲ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਰੱਛਪਾਲ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੧੧ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਰੂਪ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਭੂਪ ਹੈਂ ॥ ਅਨੰਤ ਸਰਬ ਆਸ ਹੈਂ ॥ ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪਾਸ ਹੈਂ ॥ ੪ ॥ ੧੨ ॥ ਅਦ੍ਰਿਸਟ ਅੰਤ੍ਰ ਧਿਆਨ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਾਲ ਹੀਨ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਾਧ ਅਧੀਨ ਹੈਂ ॥ ੫ ॥ ੧੩ ॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਭਜਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਅਗਾਧਿ ਬਿਆਧਿ ਨਾਸਨੰ ॥ ਪਰੇਯੰ ਪਰਮ ਉਪਾਸਨੰ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਪੁਰਖ ਪਰਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ੬ ॥ ੧੪ ॥ ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਤਥਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਕਰਮ ਹੈਂ ॥ ਅਗੰਜ ਭੰਜ ਭਰਮ ਹੈਂ ॥ ਤ੍ਰਿਕਾਲ ਲੋਕ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਦਿਆਲ ਹੈਂ ॥ ੭ ॥ ੧੫ ॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਜਪਸ ਤੁਯੰ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਮਹਾਨ ਮੋਨ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਪਰੇਵ ਪਰਮ ਪ੍ਰਧਾਨ ਹੈਂ ॥ ਪੁਰਾਨ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਸਨੰ ॥ ਸਦੈਵ ਸਰਬ ਪਾਸਨੰ ॥ ੮ ॥ ੧੬ ॥ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮੰਡਲੀ ॥ ਉਦੰਡ ਰਾਜ ਸੁ ਥਲੀ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੁਆਲਕਾ ॥ ਜਲੰਤ ਦੀਪ ਮਾਲਕਾ ॥ ੯ ॥ ੧੭ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਦਿਆਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਚੰਕ ਬਾਣ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸਿਰੰ ਕਰੀਟ ਧਾਰੀਯੰ ॥ ਦਿਨੇਸ ਕ੍ਰਿਤ ਹਾਰੀਯੰ ॥ ੧੦ ॥ ੧੮ ॥ ਬਿਸਾਲ ਲਾਲ ਲੋਚਨੰ ॥ ਮਨੋਜ ਮਾਨ ਮੋਚਨੰ ॥ ਸੁਭੰਤ ਸੀਸ ਸੋ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰ ਚੰਦ੍ਰਕਾ ॥ ੧੧ ॥ ੧੯ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੁਆਲਕਾ ॥ ਛਕੰਤ ਰਾਜ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ਜਗੰਤ ਜੋਤਿ ਜੈਤ ਸੀ ॥ ਬਦੰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਈਸੁਰੀ ॥ ੧੨ ॥ ੨੦ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਨਕਾਦ ਸਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਅਚਲ ਸਰੂਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰਣੰ ॥ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਆਦਿ ਅਨਾਸੰ ਅਮਿਤ ਅਗਾਸੰ ਸਰਬ ਭਰਣੰ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਕਾਲੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲੰ ਦੀਨ ਦਿਆਲੰ ਸੁਭ ਕਰਣੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੰ ਅਨਹਦਿ ਰੂਪੰ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥ ੧ ॥ ੨੧ ॥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਭਰਣੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ਅਧਰਣ ਧਰਣੰ ਸ੍ਰਿਸਟ ਕਰੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਮਿਤ ਬਿਭੂਤੀ ਤੇਜ ਬਰੰ ॥ ਅਨਖੰਡ ਪ੍ਰਤਾਪੰ ਸਭ ਜਗ ਥਾਪੰ ਅਲਖ ਅਤਾਪੰ ਬਿਸੁ ਕਰੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਸਰਬ ਉਦਾਸੀ ਏਕ ਹਰੰ ॥ ੨ ॥ ੨੨ ॥ ਅਨਖੰਡ ਅਮੰਡੰ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡੰ ਜੋਤਿ ਉਦੰਡੰ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਅਨਭੈ ਅਨਗਾਧੰ ਅਲਖ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਚਲ ਬਿਭੂਤੀ ਭਵ ਤਰਣੰ ॥ ਅਨਗਾਧਿ ਅਬਾਧੰ ਜਗਤ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਸਰਬ ਅਰਾਧੰ ਤਵ ਸਰਣੰ ॥ ੩ ॥ ੨੩ ॥ ਅਕਲੰਕ ਅਬਾਧੰ ਬਿਸੁ ਪ੍ਰਸਾਧੰ ਜਗਤ ਅਰਾਧੰ ਭਵ ਨਾਸੰ ॥ ਬਿਸ੍ਵੀਅੰਭਰ ਭਰਣੰ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਤ ਉਧਰਣੰ ਸਭ ਸਾਥੰ ॥ ਅਨਾਥਨ ਨਾਥੇ ਅਕ੍ਰਿਤ ਅਗਾਥੇ ਅਮਿਤ ਅਨਾਥੇ ਦੁਖ ਹਰਣੰ ॥ ਅਗੰਜ ਅਬਿਨਾਸੀ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਜਗਤ ਪ੍ਰਣਾਸੀ ਤੁਅ ਸਰਣੰ ॥ ੪ ॥ ੨੪ ॥ ਕਲਸ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਜਗ ਜੋਤਿ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਅਛੇਦ ਅਭੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ਪਰਮ ਤੱਤ ਪਰਮਾਰਥ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਸਰੂਪ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ॥ ੫ ॥ ੨੫ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਅਖੰਡ ਉਦਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਆਦਿ ਅਨਾਸੀ ਬਿਸ੍ਵ ਕਰੰ ॥ ਜਗਤਾਵਲ ਕਰਤਾ ਜਗਤ ਪ੍ਰਹਰਤਾ ਸਭ ਜਗ ਭਰਤਾ ਸਿਧ ਭਰੰ ॥ ਅਛੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤੇਜ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਰੂਪ ਸੁ ਰਾਸੀ ਸਰਬ ਛਿਤੰ ॥ ਆਨੰਦ ਸਰੂਪੀ ਅਨਹਦ ਰੂਪੀ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੀ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ੬ ॥ ੨੬ ॥ ਕਲਸ ॥ ਆਦਿ ਅਭੈ ਅਨਗਾਧਿ ਸਰੂਪੰ ॥ ਰਾਗ ਰੰਗਿ ਜਿਹ ਰੇਖ ਨ ਰੂਪੰ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵਤ ਕਹੂੰ ਭੂਪੰ ॥ ਕਹੂੰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਸਰਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ॥ ੭ ॥ ੨੭ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਰਤਾ ਕਹੂੰ ਕੂਪੰ ਸਮੁਦ ਸਰੂਪੰ ਅਲਖ ਬਿਭੂਤੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਅਦ੍ਵੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਪਰਮ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ਤੇਜ ਸੁ ਰਾਸੀ ਅਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤੰ॥ਜਿੱਹ ਰੂਪ ਨ ਰੇਖੰ ਅਲਖ ਅਭੇਖੰ ਅਮਿਤ ਅਦ੍ਵੈਖੀ ਸਰਬ ਮਈ॥ਸਭ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣੰ ਪਤਿਤ ਉਧਰਣੰ ਅਸੱਰਣਿ ਸਰਣੰ ਏਕ ਦਈ ॥ ੮ ॥ ੨੮ ॥ ਕਲਸ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹੁ ਸਾਰੰ ਕਰ ਧਰਣੰ ॥ ਅਮਿਤ ਜੋਤਿ ਜਗ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਰਣੰ ॥ ਖੜਗ ਪਾਣ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ॥ ਮਹਾਂ ਬਾਹੁ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਭਰਣੰ ॥ ੯ ॥ ੨੯ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਖਲ ਦਲ ਬਲ ਹਰਣੰ ਦੁਸ਼ਟ ਬਿਡਰਣੰ ਅਸ ਰਣ ਸਰਣੰ ਅਮਿਤ ਗਤੰ ॥ ਚੰਚਲ ਚਖ ਚਾਰਣ ਮੱਛ ਬਿਡਾਰਣ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਅਮਿਤ ਮਤੰ ॥ ਆਜਾਨ ਸੁ ਬਾਹੰ ਸ਼ਾਹਨ ਸ਼ਾਹੰ ਮਹਿਮਾ ਮਾਹੰ ਸਰਬ ਮਈ ॥ ਜਲ ਥਲ ਬਨ ਰਰਤਾ ਬਨ ਤ੍ਰਿਨਿ ਕਹਿਤਾ ਖਲ ਦਲਿ ਦਹਿਤਾ ਸੁਨ ਰਿਸ ਹੀ ॥ ੧੦ ॥ ੩੦ ॥ ਕਲਸ ॥ ਅਤਿ ਬਲਿਸ਼ਟ ਦਲ ਦੁਸ਼ਟ ਨਿਕੰਦਨ ॥ ਅਮਿਤ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸਗਲ ਬੰਦਨ ॥ ਸੋਹਤ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰ ਕਰ ਚੰਦਨ ॥ ਪਾਪ ਪ੍ਰਹਾਰਣ ਦੁਸ਼ਟ ਦਲ ਦੰਡਨ ॥ ੧੧ ॥ ੩੧ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਬੇਦ ਭੇਦ ਨਹੀਂ ਲਖੈ ਬ੍ਰਹਮ ਬ੍ਰਹਮਾ ਨਹੀਂ ਬੁੱਝੈ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸੁਰ ਸੁਕ ਸਨਾਦਿ ਸਿਵ ਅੰਤੁ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸਨਤਿ ਕੁਮਾਰ ਸਨਕਾਦਿ ਸਰਬ ਜਉ ਸਮਾ ਨ ਪਾਵਹਿ ॥ ਲਖ ਲਖਮੀ ਲਖ ਬਿਸਨ ਕਿਸ਼ਨ ਕਈ ਨੇਤ ਬਤਾਵਹਿ ॥ ਅਸੰਭ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਪ੍ਰਭਾ ਅਤਿ ਬਲਿਸਟ ਜਲਿ ਥਲਿ ਕਰਣ ॥ ਅਚੁਤ ਅਨੰਤ ਅਦ੍ਵੈ ਅਮਿਤ ਨਾਥ ਨਿਰੰਜਨ ਤਵ ਸਰਣ ॥ ੧ ॥ ੩੨ ॥ ਅੱਚੁਤ ਅਭੈ ਅਭੇਦ ਅਮਿਤ ਅਖੰਡ ਅਤੁਲ ਬਲ ॥ ਅਟਲ ਅਨੰਤ ਅਨਾਦਿ ਅਖੈ ਅਖੰਡ ਪ੍ਰਬਲ ਦਲ ॥ ਅਮਿਤ ਅਮਿਤ ਅਨਤੋਲ ਅਭੂ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਨਬਿਕਾਰ ਆਤਮ ਸਰੂਪ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਰੰਜਨ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਅਨਭੈ ਸਦਾ ਮੁਨ ਜਨ ਗਨ ਬੰਦਤ ਚਰਨ ॥ ਭਵ ਭਰਨ ਕਰਨ ਦੁਖ ਦੋਖ ਹਰਨ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭ੍ਰਮ ਭੈ ਹਰਨ ॥ ੨ ॥ ੩੩ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਮੁਖ ਮੰਡਲ ਪਰ ਲਸਤ ਜੋਤਿ ਉਦੋਤ ਅਮਿਤ ਗਤ ॥ ਜਟਤ ਜੋਤ ਜਗ ਮਗਤ ਲਜਤ ਲਖ ਕੋਟਿ ਨਿਖੱਤਿ ਪਤਿ ॥ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉ ਚੱਕ੍ਰ ਕਰਿ ਧਰਿ ॥ ਪਦਮ ਨਾਥ ਪਦਮਾਛ ਨਵਲ ਨਾਰਾਇਣ ਨਰਿ ਹਰਿ ॥ ਕਾਲਖ ਬਿਹੰਡਣ ਕਿਲਵਿਖ ਹਰਣ ਸੁਰ ਨਰ ਮੁਨ ਬੰਦਤ ਚਰਣ ॥ ਖੰਡਣ ਅਖੰਡ ਮੰਡਣ ਅਭੈ ਨਮੋ ਨਾਥ ਭਉ ਭੈ ਹਰਣ ॥ ੩ ॥ ੩੪ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਨਮੋ ਨਾਥ ਨ੍ਰਿਦਾਇਕ ਨਮੋ ਨਿਮ ਰੂਪ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਗੰਜਾਣ ਅਗੰਜਣ ਅਭੰਜ ਅਨਭੇਦ ਅਭੰਜਨ ॥ ਅਛੈ ਅਖੈ ਅਬਿਕਾਰ ਅਭੈ ਅਨਭਿੱਜ ਅਭੇਦਨ ॥ ਅਖੇਦਾਨ ਖੇਦਨ ਅਖਿੱਜ ਅਨਛਿੱਦ੍ਰ ਅਛੇਦਨ ॥ ਆਜਾਨ ਬਾਹ ਸਾਰੰਗਧਰ ਖੜਗ ਪਾਣ ਦੁਰਜਨ ਦਲਣ ॥

ਨਰ ਵਰ ਨਰੇਸ ਨਾਇਕ ਨ੍ਰਿਪਣਿ ਨਮੋ ਨਵਲ ਜਲ ਥਲ ਰਵਣਿ ॥ ੪ ॥ ੩੫ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਦੁਖ ਹਰਣ ਦੁਰਮਤ ਹੰਤਾ ਦੁਖ ਖੰਡਣ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਮਨ ਹਰਨ ਮਦਨ ਮੂਰਤਿ ਮਹਿ ਮੰਡਨ ॥ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਬਿਕਾਰ ਅਖੈ ਆਭੰਜ ਅਮਿਤ ਬਲ ॥ ਨਿਰਭੰਜ ਨਿਰਭਉ ਨਿਰਵੈਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨ੍ਰਿਪ ਜਲ ਥਲ ॥ ਅੱਛੈ ਸਰੂਪ ਅੱਛੂ ਅਛਿਤ ਅਛੈ ਅਛਾਨ ਅੱਛਰ ॥ ਅਦਵੈ ਸਰੂਪ ਅਦ੍ਰਿਯ ਅਮਰ ਅਭਿ ਬੰਦਤ ਸੁਰ ਨਰ ਅਸੁਰ ॥ ੫ ॥ ੩੬ ॥ ਕੁਲ ਕਲੰਕ ਕਰਿ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਾਗਰ ਕਰੁਣਾਕਰ ॥ ਕਰਣ ਕਾਰਣ ਸਮਰੱਥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੀ ਸੂਰਤ ਕ੍ਰਿਤ ਧਰ ॥ ਕਾਲ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹੀਨ ਕ੍ਰਿਆ ਜਿਹ ਕੋਇ ਨ ਬੁੱਝੈ ॥ ਕਹਾਂ ਕਹੈ ਕਹਿ ਕਰੈ ਕਹਾਂ ਕਾਲਨ ਕੈ ਸੁੱਝੈ ॥ ਕੰਜਲਕ ਨੈਨ ਕੰਬੂ ਗ੍ਰੀਵਹਿ ਕਟਿ ਕੇਹਰ ਕੁੰਜਰ ਗਵਨ ॥ ਕਦਲੀ ਕੁਰੰਕ ਕਰਪੂਰ ਗਤ ਬਿਨ ਅਕਾਲ ਦੁੱਜੋ ਕਵਨ ॥ ੬ ॥ ੩੭ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਅਲੇਖ ਅਬੈ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਅਬਿਕਾਰ ਅਜੈ ਅਨਗਾਧ ਅਗੰਜਨ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਸਰੂਪ ਨਿਰਦ੍ਵੈਖ ਨਿਰੰਜਨ ॥ ਅਭੰਜਾਨ ਭੰਜਨ ਅਨਭੇਦ ਅਨਭੂਤ ਅਭੰਜਨ ॥ ਸ਼ਾਹਾਨ ਸ਼ਾਹ ਸੁੰਦਰ ਸੁਮੱਤ ਬਡ ਸਰੂਪ ਬਡ ਵੈ ਬਖ਼ਤ ॥ ਕੋਟਕਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਭੂਅ ਭਾਨ ਜਿਮ ਤਪਤ ਤੇਜ ਇਸਥਿਤ ਤਖ਼ਤ ॥ ੭ ॥ ੩੮ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਚਕ੍ਰਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਚਉਕੁੰਟ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟ ਸੂਰ ਸਮ ਤੇਜ ਤੇਜ ਨਹੀਂ ਦੂਨ ਚਵੱਗਨ ॥ ਕੋਟ ਚੰਦ ਚਕ ਪਰੈ ਤੁੱਲ ਨਹੀਂ ਤੇਜ ਬਿਚਾਰਤ ॥ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਬ੍ਰਹਮ ਭੇਦ ਨਹਿ ਬੇਦ ਉਚਾਰਤ ॥ ਸ਼ਾਹਾਂਨ ਸ਼ਾਹ ਸਾਹਿਬ ਸੁਘਰਿ ਅਤਿ ਪ੍ਰਤਾਪ ਸੁੰਦਰ ਸੱਬਲ ॥ ਰਾਜਾਨ ਰਾਜ ਸਾਹਿਬ ਸਬਲ ਅਮਿਤ ਤੇਜ ਅਛੈ ਅਛੱਲ ॥ ੮ ॥ ੩੯ ॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਗਹਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗਾਹ ਕੈ ਕੈ ਗਾਹੀਅਤੁ ਛੇਦਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਪਛਾਨੀਐ ॥ ਗੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਗੰਜ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਅਤੁ ਭੰਜਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਭੰਜ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨੀਐ ॥ ਸਾਧਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਸਾਧ ਕੈ ਕੈ ਸਾਧ ਕਰ ਛਲਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛਲ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੀਐ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਮੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਮਾਨ ਮਨ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੀਐ ॥ ੧ ॥ ੪੦ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜਾਤ ਕੈ ਕੈ ਜਾਨੁ ਜੀਅ ਪਾਤ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਪਾਤ ਕੈ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਭੇਦ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਭੇਦ ਕੈ ਕੈ ਭਾਖੀਅਤੁ ਛੇਦਜੋ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਛੇਦ ਕੈ ਸੁਨਾਈਐ ॥ ਖੰਡਿਓ ਜੋ ਨ ਜਾਇ ਸੋ ਅਖੰਡ ਜੂ ਕੋ ਖਿਆਲੁ ਕੀਜੈ ਖਿਆਲ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਗੱਮੁ ਤਾਂਕੋ ਸਦਾ ਖਾਈਐ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਸੋ ਅਜੰਤ੍ਰ ਕੈ ਕੈ ਜਾਪੀਅਤੁ ਧਿਆਨ ਮੈ ਨ ਆਵੈ ਤਾਂਕੋ ਧਿਆਨੁ ਕੀਜੈ ਧਿਆਈਐ ॥ ੨ ॥ ੪੧ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਛਤ੍ਰਧਾਰੀ ਛਤ੍ਰੀਪਤਿ ਛੈਲ ਰੂਪ ਛਿਤਨਾਥ ਛੌਣੀ ਕਰ ਛਾਇਆ ਬਰ ਛੱਤ੍ਰੀਪਤ ਗਾਈਐ ॥ ਬਿਸੁਨਾਥ ਬਿਸ੍ਵੰਭਰ ਬੇਦਨਾਥ ਬਾਲਾ ਕਰ ਬਾਜੀਗਰਿ ਬਾਨਧਾਰੀ ਬੰਧਨ ਬਤਾਈਐ ॥ ਨਿਉਲੀ ਕਰਮ ਦੂਧਾਧਾਰੀ ਬਿਦਿਆ ਧਰ ਬ੍ਰਹਮਚਾਰੀ ਧਿਆਨ ਕੋ ਲਗਾਵੈ ਨੈਕ ਧਿਆਨ ਹੂੰ ਨ ਪਾਈਐ ॥ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ਮਹਾਂਰਾਜਨ ਕੇ ਮਹਾਂਰਾਜਾ ਐਸੋ ਰਾਜ ਛੋਡਿ

ਅਉਰ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥ ੩ ॥ ੪੨ ॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੁੱਧ ਕੇ ਜਿਤਈਆ ਰੰਗ ਭੂਮ ਕੇ ਭਵਈਆ ਭਾਰ ਭੂਮ ਕੇ ਮਿਟਈਆ ਨਾਥ ਤੀਨ ਲੋਕ ਗਾਈਐ ॥ ਕਾਹੂ ਕੇ ਤਨਈਆ ਹੈ ਨ ਮਈਆ ਜਾਕੇ ਭਈਆ ਕੋਊ ਛਉਨੀ ਹੂ ਕੇ ਛਈਆ ਛੋਡ ਕਾ ਸਿਉ ਪ੍ਰੀਤ ਲਾਈਐ ॥ ਸਾਧਨਾ ਸਧਈਆ ਧੂਲ ਧਾਨੀ ਕੇ ਧੁਜਈਆ ਧੋਮ ਧਾਰ ਕੇ ਧਰਈਆ ਧਿਆਨ ਤਾਂਕੋ ਸਦਾ ਲਾਈਐ ॥ ਆਉ ਕੇ ਬਢਈਆ ਏਕ ਨਾਮ ਕੇ ਜਪਈਆ ਅਉਰ ਕਾਮ ਕੇ ਕਰਈਆ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥ ੪ ॥ ੪੩ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਖ਼ੈਰ ਖ਼ੂਬੀ ਕੋ ਦਿਹੰਦਾ ਗਜ ਗਾਜੀ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਸੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਤਾਈਐ ॥ ਚਾਮ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਘਾਉ ਘਾਮ ਤੇ ਬਚਿੰਦਾ ਛਤ੍ਰ ਛੌਨੀ ਕੇ ਛਲਿੰਦਾ ਸੋ ਦਿਹੰਦਾ ਕੈ ਮਨਾਈਐ ॥ ਜਰ ਕੋ ਦਿਹੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਕੋ ਜਨਿੰਦਾ ਜੋਤ ਜੇਬ ਕੋ ਗਜਿੰਦਾ ਜਾਨ ਮਾਨ ਜਾਨ ਗਾਈਐ ॥ ਦੋਖ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਦੀਨ ਦਾਨਸ ਦਿਹੰਦਾ ਦੋਖ ਦ੍ਰੁਜਨ ਦਲਿੰਦਾ ਪਿਆਇ ਦੂਜੋ ਕਉਨ ਧਿਆਈਐ ॥ ੫ ॥ ੪੪ ॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸਾਲਿਸ ਸਿਹਿੰਦਾ ਸਿੱਧਤਾਈ ਕੋ ਸਧਿੰਦਾ ਅੰਗ ਅੰਗ ਮੈ ਅਵਿੰਦਾ ਏਕੁ ਏਕੋ ਨਾਥ ਜਾਨੀਐ ॥ ਕਾਲਖ ਕਟਿੰਦਾ ਖੁਰਾਸਾਨ ਕੋ ਖੁਨਿੰਦਾ ਗ੍ਰਬ ਗਾਫ਼ਲ ਗਿਲਿੰਦਾ ਗੋਲ ਗੰਜਖ਼ ਬਖ਼ਾਨੀਐ ॥ ਗ਼ਾਲਬ ਗਿਰੰਦਾ ਜੀਤ ਤੇਜ ਕੇ ਦਿਹੰਦਾ ਚਿਤ੍ਰ ਚਾਪ ਕੇ ਚਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਅਉਰ ਕਉਨ ਆਨੀਐ ॥ ਸੱਤਤਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਸਤਤਾਈ ਕੋ ਸੁਖਿੰਦਾ ਕਰਮ ਕਾਮ ਕੋ ਕੁਨਿੰਦਾ ਛੋਡ ਦੂਜਾ ਕਉਨ ਮਾਨੀਐ ॥੬॥੪੫॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਜੋਤ ਕੋ ਜਗਿੰਦਾ ਜੰਗ ਜਾਫ਼ਰੀ ਦਿਹੰਦਾ ਮਿਤ੍ਰ ਮਾਰੀ ਕੇ ਮਲਿੰਦਾਂ ਪੈ ਕੁਨਿੰਦਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀਐ ॥ ਪਾਲਕ ਪੁਨਿੰਦਾ ਪਰਮ ਪਾਰਸੀ ਪ੍ਰਗਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਨਿੰਦਾ ਪੈ ਅਨੰਦਾ ਤੇਜ ਮਾਨੀਐ ॥ ਜਾਪ ਕੇ ਜਪਿੰਦਾ ਖ਼ੈਰ ਖ਼ੂਬੀ ਕੇ ਦਿਹਿੰਦਾ ਖ਼ੂਨ ਮਾਫ਼ ਕੇ ਕੁਨਿੰਦਾ ਹੈ ਅਭਿੱਜ ਰੂਪ ਠਾਨੀਐ ॥ ਆਰਜਾ ਦਿਹਿੰਦਾ ਰੰਗ ਰਾਗ ਕੇ ਬਢਿੰਦਾ ਦੁਸਟ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇ ਦਲਿੰਦਾ ਛੋਡ ਦੂਜੋ ਕੌਨ ਮਾਨੀਐ ॥ ੭ ॥ ੪੬ ॥

ਕਬਿਤੁ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਆਤਮਾ ਪ੍ਰਧਾਨ ਜਾਹ ਸਿੱਧਤਾ ਸਰੂਪ ਤਾਹ ਬੁੱਧਤਾ ਬਿਭੂਤ ਜਾਹ ਸਿੱਧਤਾ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਰਾਗ ਭੀ ਨ ਰੰਗ ਤਾਹਿ ਰੂਪ ਭੀ ਨ ਰੇਖ ਜਾਹਿ ਅੰਗ ਭੀ ਸੁਰੰਗ ਤਾਹ ਰੰਗ ਕੇ ਸੁਭਾਉ ਹੈ ॥ ਚਿਤ੍ਰ ਸੋ ਬਿਚਿਤ੍ਰ ਹੈ ਪਰਮਤਾ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਹੂੰ ਕੇ ਮਿਤ੍ਰ ਹੈ ਬਿਭੂਤ ਕੋ ਉਪਾਉ ਹੈ ॥ ਦੇਵਨ ਕੇ ਦੇਵ ਹੈ ਕਿ ਸਾਹਨ ਕੋ ਸਾਹ ਹੈ ਕਿ ਰਾਜਨ ਕੋ ਰਾਜੁ ਹੈ ਕਿ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਾਉ ਹੈ ॥ ੮ ॥ ੪੭ ॥

ਤੋਮਰ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਪੁਨ ਭਏ ਮੁਨੀ ਛਿਤਰਾਇ ॥ ਇਹ ਲੋਕ ਕੇਹਰਿ ਰਾਇ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਅਖੰਡ ॥ ਮਹਿ ਕੀਨ ਰਾਜੁ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥੧॥੩੨੦॥ ਅਰਿ ਘਾਇ ਘਾਇ ਅਨੇਕ ॥ ਰਿਪੁ ਛਾਡੀਯੋ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜੁ ਕਮਾਇ ॥ ਛਿਤ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੨॥੩੨੧॥ ਅਨਖੰਡ ਰੂਪ ਅਪਾਰ ॥ ਅਨਮੰਡ ਰਾਜੁ ਜੁਝਾਰ ॥ ਅਬਿਕਾਰ ਰੂਪ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਨਖੰਡ ਰਾਜ ਅਮੰਡ ॥੩॥੩੨੨॥ ਬਹੁ ਜੀਤਿ ਜੀਤਿ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਬਹੁ ਛਾਡਿ ਕੈ ਸਰ ਜਾਲ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਮਾਰਿ ਅਨੰਤ ॥ ਛਿਤ ਕੀਨ ਰਾਜ ਦੁਰੰਤ ॥ ੪ ॥ ੩੨੩ ॥ ਬਹੁ ਰਾਜ ਭਾਗ ਕਮਾਇ ॥ ਇਮ ਬੋਲੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥ ਇਕ ਕੀਜੀਐ ਮਖ ਸਾਲ ॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੇਹੁ ਉਤਾਲ ॥੫॥੩੨੪॥ ਦਿਜ ਬੋਲਿ ਲੀਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਛਾਡੀਓ ਨਹੀ ਏਕ ॥ ਮਿਲਿ ਮੰਤ੍ਰ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮਤਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਉਚਾਰ ॥੬॥੩੨੫॥ ਤਬ ਬੋਲੀਓ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜਗ ਕੋ ਚਿਤ ਚਾਇ ॥ ਕਿਵ ਕੀਜੀਐ ਮਖ ਸਾਲ ॥ ਕਹੁ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਉਤਾਲ ॥ ੭ ॥ ੩੨੬॥ ਤਬ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰਨ ਕੀਨ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਸੰਗ ਯੱਉ ਕਹਿ ਦੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਉਦਾਰ ॥ ਦਸ ਚਾਰਿ ਚਾਰਿ ਅਪਾਰ ॥ ੮ ॥ ੩੨੭ ॥ ਸਤਿਜੁੱਗ ਮੈ ਸੁਨਿ ਰਾਇ ॥ ਮਖ ਕੀਨ ਚੰਡ ਬਨਾਇ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰ ਕੈ ਮਹਿਖੇਸ ॥ ਬਹੁ ਤੋਖ ਕੀਨ ਪਸੇਸ ॥ ੯ ॥ ੩੨੮ ॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣ ਘਾਇ ॥ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਕਰਿ ਤੋਖ ਜੋਗਨਿ ਸਰਬ ॥ ਕਰਿ ਦੂਰ ਦਾਨਵ ਗਰਬ ॥ ੧੦ ॥ ੩੨੯ ॥ ਮਹਿਖੇਸ ਕਉ ਰਣ ਜੀਤਿ ॥ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੀਨ ਅਭੀਤ ॥ ਤ੍ਰਿਦਸੇਸ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਛਿਤ ਛੀਨ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥੧੧॥੩੩੦॥ ਮੁਖ ਚਾਰ ਲੀਨ ਬੁਲਾਇ ॥ ਚਿਤ ਚਉਪ ਸਿਉ ਜਗ ਮਾਇ ॥ ਕਰਿ ਜਗ ਕੋ ਆਰੰਭ ॥ ਅਨਖੰਡ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ੧੨ ॥ ੩੩੧ ॥ ਤਬ ਬੋਲੀਯੋ ਮੁਖ ਚਾਰ ॥ ਸੁਨ ਚੰਡਿ ਚੰਡਿ ਜੁਹਾਰ ॥ ਜਿਮ ਹੋਇ ਆਇਸ ਮੋਹਿ ॥ ਤਿਮ ਭਾਖਉ ਮਤ ਤੋਹਿ ॥ ੧੩ ॥ ੩੩੨ ॥ ਜਗ ਜੀਅ ਜੰਤ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਜ ਲੀਨ ਦੇਵ ਹਕਾਰ ॥ ਅਰਿ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪਲ ਖੰਡ ॥ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਉਦੰਡ ॥ ੧੪ ॥ ੩੩੩ ॥

ਰੂਆਲ ਛੰਦ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਬੋਲਿ ਬਿੱਪਨ ਮੰਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰਨ ਜੱਗ ਕੀਨ ਅਪਾਰ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਅਉਰ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ਬੋਲਿ ਕੈ ਮੁਖਚਾਰ ॥ ਕਉਨ ਭਾਂਤਨ ਕੀਜੀਐ ਅਬ ਜਗ ਕੋ ਅਰੰਭ ॥ ਆਜ ਮੋਹਿ ਉਚਾਰੀਐ ਸੁਨਿ ਮਿਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਅਸੰਭ ॥ ੧ ॥ ੩੩੪ ॥ ਮਾਸ ਕੇ ਪਲ ਕਾਟਿ ਕੈ ਪੜਿ ਬੇਦ ਮੰਤ੍ਰ ਅਪਾਰ ॥ ਅਗਨ ਭੀਤਰ ਹੋਮੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਅਬਿਚਾਰ ॥ ਛੇਦਿ ਚਿੱਛੁਰ ਬਿਤਾਰਾਸੁਰ ਧੂਲਿ ਕਰਣ ਖਪਾਇ ॥ ਮਾਰ ਦਾਨਵ ਕਉ ਕਰਿਓ ਮਖ ਦੇਂਤ ਮੇਧ ਬਨਾਇ ॥੨॥੩੩੫॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਕੀਜੀਐ ਸੁਨਿ ਰਾਜ ਰਾਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਜੀਤਿ ਦਾਨਵ ਦੇਸ ਕੋ ਬਲਵਾਨ ਪੁਰਖ ਅਖੰਡ ॥ ਤੈਸ ਹੀ ਮਖ ਮਾਰ ਕੈ ਸਿਰਿ ਇੰਦ੍ਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਇ ॥ ਜੈਸ ਸੁਰ ਸੁਖੁ ਪਾਇਓ ਤਿਵ ਸੰਤ ਹੋਹ ਸਹਾਇ ॥ ੩ ॥ ੩੩੬ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਅਥ ਚੌਬੀਸ ਅਉਤਾਰ

ਚਉਪਈ ॥ ਅਬ ਚਉਬੀਸ ਉਚਰੋਂ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧ ਤਿਨ ਕਾ ਲਖਾ ਅਖਾਰਾ ॥ ਸੁਨੀਅਹੁ ਸੰਤ ਸਬੈ ਚਿਤ ਲਾਈ ॥ ਬਰਨਤ ਸਜਾਮ ਜਥਾ ਮਤ ਭਾਈ ॥ ੧ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜਬ ਜਬ ਹੋਤ ਅਰਿਸਟਿ ਅਪਾਰਾ ॥ ਤਬ ਤਬ ਦੇਹ ਧਰਤ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਸਬਨ ਕੋ ਪੇਖ ਤਮਾਸਾ ॥ ਅੰਤਹ ਕਾਲ ਕਰਤ ਹੈ ਨਾਸਾ ॥ ੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਲ ਸਬਨ ਕਾ ਕਰਤ ਪਸਾਰਾ ॥ ਅੰਤ ਕਾਲ ਸੋਈ ਖਾਪਨ ਹਾਰਾ ॥ ਆਪਨ ਰੂਪ ਅਨੰਤਨ ਧਰਹੀ ॥ ਆਪਹਿ ਮਧ ਲੀਨ ਪੁਨ ਕਰਹੀ ॥ ੩ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਇਨ ਮਹਿ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸੁ ਦਸ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਮਹਿ ਰਮਿਯਾ ਰਾਮ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਨਤ ਚਤੁਰ ਦਸ ਗਨ ਅਵਤਾਰੂ ॥ ਕਹੋ ਜੁ ਤਿਨ ਤਿਨ ਕੀਏ ਅਖਾਰੂ ॥ ੪ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕਾਲ ਆਪਨੋ ਨਾਮੁ ਛਪਾਈ ॥ ਅਵਰਨ ਕੇ ਸਿਰਿ ਦੈ ਬੁਰਿਆਈ ॥ ਆਪਨ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮੁ ਜਗ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲਏ ਜਾਨਾ ਮੈ ਤਬ ਤੇ ॥ ੫ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਆਪ ਰਚੈ ਆਪੇ ਕਲ ਘਾਏ ॥ ਅਵਰਨ ਕੈ ਦੈ ਮੂੰਡ ਹਤਾਏ ॥ ਆਪ ਨਿਰਾਲਮੁ ਰਹਾ ਨ ਪਾਯਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯਾ ॥ ੬ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਜੋ ਚਉਬੀਸ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਤਿਨ ਭੀ ਤੁਮ ਪ੍ਰਭ ਤਨਕ ਨ ਪਾਏ ॥ ਸਭ ਹੀ ਜਗ ਭਰਮੇ ਭਵਰਾਯੰ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੰ ॥ ੭ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਛਲਤ ਨ ਆਪ ਛਲਾਯਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਛਲੀਆ ਆਪ ਕਹਾਯਾ ॥ ਸੰਤਨ ਦੁਖੀ ਨਿਰਖ ਅਕੁਲਾਵੈ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਲਾਵੈ ॥ ੮ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਅੰਤ ਕਰਤ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਕਾਲਾ ॥

ਨਾਮੁ ਕਾਲ ਤਾਂ ਤੇ ਜਗ ਡਾਲਾ ॥ ਸਮੈਂ ਅੰਤ ਪਰ ਹੋਤ ਸਹਾਈ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸੰਖਜਾ ਸੰਤ ਸੁਨਾਈ ॥੯॥ ਚਉਪਈ ॥ ਨਿਰਖ ਦੀਨ ਪਰ ਹੋਤ ਦਿਆਰਾ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧ ਹਮ ਤਬੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਸੰਤਨ ਪਰ ਕਰੁਣਾ ਰਸ ਢਰਈ ॥ ਕਰੁਣਾ ਨਿਧਿ ਜਗ ਤਬੈ ਉਚਰਈ ॥ ੧੦ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਤ ਸਾਧਵਨ ਸਦਾ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਨਾਮੁ ਭਯੋ ਤਦਾ ॥ ਦੁਖ ਦਾਹਤ ਸੰਤਨ ਕੇ ਆਯੋ ॥ ਦੁਖ ਦਾਹਨ ਪ੍ਰਭ ਤਦਿਨ ਕਹਾਯੋ ॥ ੧੧ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਰਹਾ ਅਨੰਤ ਅੰਤ ਨਹੀਂ ਪਾਯੋ॥ਯਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਿਅੰਤ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜਗ ਮੋ ਰੂਪ ਸਭਨ ਕੇ ਧਰਤਾ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਨਾਮੁ ਬਖਾਨੀਅਤ ਕਰਤਾ ॥ ੧੨ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਕਹੂੰ ਨ ਤਾਹਿ ਲਖਾਯੋ ॥ ਇਹ ਕਰਿ ਨਾਮੁ ਅਲਖ ਕਹਾਯੋ ॥ ਜੋਨ ਜਗਤ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਨ ਆਯਾ ॥ ਯਾਂ ਤੇ ਸਭੋਂ ਅਜੋਨ ਬਤਾਯਾ ॥ ੧੩ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾਦਕ ਸਭ ਹੀ ਪਚਹਾਰੇ ॥ ਬਿਸਨ ਮਹੇਸ੍ਵਰ ਕਉਨ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਚੰਦ ਸੂਰ ਜਿਨਿ ਕਰੇ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਾਨੀਯਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ੧੪ ॥ ਚਉਪਈ ॥ ਸਦਾ ਅਭੇਖ ਅਭੇਖੀ ਰਹਈ॥ਤਾਂ ਤੇ ਜਗਤ ਅਭੇਖੀ ਕਹਈ ॥ ਅਲਖ ਰੂਪ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਜਾਨਾ ॥ ਤਿਹ ਕਰ ਜਾਤ ਅਲੇਖ ਬਖਾਨਾ ॥ ੧੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਅਪਾਰਾ ॥ ਭੇਖ ਅਭੇਖ ਸਭਨ ਤੇ ਨਿਆਰਾ ॥ ਦਾਇਕ ਸਭੋ ਅਜਾਚੀ ਸਭ ਤੇ ॥ ਜਾਨ ਲੀਯੋ ਕਰਤਾ ਹਮ ਤਬ ਤੇ ॥ ੧੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਲਗਨ ਸਗਨ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਹੈ ਯਹ ਕਥਾ ਜਗਤ ਮੈ ਮਾਲਮ ॥ ਜੰਤ੍ਰ ਮੰਤ੍ਰ ਤੰਤ੍ਰ ਨ ਰਿਝਾਯਾ ॥ ਭੇਖ ਕਰਤ ਕਿਨਹੂੰ ਨਹਿ ਪਾਯਾ ॥ ੧੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਗ ਆਪਨ ਆਪਨ ਉਰਝਾਨਾ ॥ ਪਾਰਬ੍ਰਹਮ ਕਾਹੂ ਨ ਪਛਾਨਾ ॥ ਇਕ ਮੜੀਅਨ ਕਬਰਨ ਵੈ ਜਾਂਹੀ ॥ ਦੁਹੂੰਅਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸ੍ਵਰ ਨਾਹੀ ॥ ੧੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏ ਦੋਊ ਮੋਹ ਬਾਦ ਮੋ ਪਚੇ ॥ ਇਨ ਤੇ ਨਾਥ ਨਿਰਾਲੇ ਬਚੇ ॥ ਜਾਂ ਤੇ ਛੂਟਿ ਗਯੋ ਭ੍ਰਮ ਉਰ ਕਾ ॥ ਤਿਹ ਆਗੈ ਹਿੰਦੂ ਕਿਆ ਤੁਰਕਾ ॥ ੧੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਇਕ ਤਸਬੀ ਇਕ ਮਾਲਾ ਧਰਹੀ ॥ ਏਕ ਕੁਰਾਨ ਪੁਰਾਨ ਉਚਰਹੀ ॥ ਕਰਤ ਬਿਰੁੱਧ ਗਏ ਮਰ ਮੂੜਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕੋ ਰੰਗ ਨ ਲਾਗਾ ਗੂੜ੍ਹਾ ॥ ੨੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਜੋ ਰੰਗ ਏਕ ਕੇ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਲੋਕ ਲਾਜ ਤਜਿ ਨਾਚੇ ॥ ਆਦਿ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਏਕ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦੁਤੀਆ ਭਾਵ ਨ ਮਨ ਮਹਿ ਆਨਾ ॥ ੨੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਭਾਵ ਦੁਤਿਯ ਮਹਿ ਰਾਚੇ ॥ ਤੇ ਤੇ ਮੀਤ ਮਿਲਨ ਤੇ ਬਾਚੇ ॥ ਏਕ ਪੁਰਖ ਜਿਨ ਨੈਕ ਪਛਾਨਾ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤਤ ਕੱਹ ਜਾਨਾ ॥ ੨੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋਗੀ ਸੰਨਿਆਸੀ ਹੈਂ ਜੇਤੇ ॥ ਮੁੰਡੀਆ ਮੁਸਲਮਾਨ ਗਨ ਕੇਤੇ ॥ ਭੇਖ ਧਰੇ ਲੂਟਤ ਸੰਸਾਰਾ ॥ ਛਪਤ ਸਾਧ ਜਿੱਹ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰਾ ॥ ੨੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪੇਟ ਹੇਤ ਨਰ ਡਿੰਭੁ ਦਿਖਾਹੀਂ ॥ ਡਿੰਭੁ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਪਈਯਤ ਨਾਹੀਂ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਪੁਰਖ ਕੱਹ ਧਿਆਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰ ਡਿੰਭ ਨ ਕਿਸੀ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ੨੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਡਿੰਭ ਕਰੇ ਬਿਨੁ ਹਾਥਿ ਨ ਆਵੈ ॥ ਕੋਊ ਨ ਕਾਹੂ ਸੀਸ ਨਿਵਾਵੈ ॥ ਜੋ ਇਹੁ ਪੇਟ ਨ ਕਾਹੂ ਹੋਤਾ ॥ ਰਾਵ ਰੰਕ ਕਾਹੂ ਕੋ ਕਹਤਾ ॥ ੨੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਨ ਪ੍ਰਭ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਕਰਿ ਡਿੰਭ ਨ ਕਿਸੁ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਸੀਸ ਦੀਯੋ ਉਨ ਸਿਰਰ ਨ ਦੀਨਾ ॥ ਰੰਚ ਸਮਾਨ ਦੇਹ ਕਰਿ ਚੀਨਾ ॥ ੨੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਾਨ ਛੇਦ ਜੋਗੀ ਕਹਵਾਯੋ ॥ ਅਤਿ ਪ੍ਰਪੰਚ ਕਰ ਬਨਹਿ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਏਕ ਨਾਮੁ ਕੋ

ਤੱਤੁ ਨ ਲਯੋ ॥ ਬਨ ਕੋ ਭਯੋ ਨ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਭਯੋ ॥ ੨੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਕਹਾ ਲਗੈ ਕਬ ਕਥੈ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਰਸਨਾ ਏਕ ਨ ਪਇਯਤ ਪਾਰਾ ॥ ਜਿਹਬਾ ਕੋਟਿ ਕੋਟਿ ਕੋਊ ਧਰੈ ॥ ਗੁਣ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਤੁ ਪਾਰ ਨ ਪਰੈ ॥ ੨੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗ ਕੋ ਤਾਤਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਭਯੋ ਤੇਜ ਬਿਖਯਾਤਾ ॥ ਮੋਈ ਭਵਾਨੀ ਨਾਮੁ ਕਹਾਈ ॥ ਜਿਨ ਸਿਗਰੀ ਯਹ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਉਪਾਈ ॥ ੨੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਓਅੰਕਾਰ ਤਿਨ ਕਹਾ ॥ ਸੋ ਧੁਨ ਪੂਰ ਜਗਤ ਮੇ ਰਹਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਜਗਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਪੁਰਖ ਪ੍ਰਕ੍ਰਿਤ ਜਥ ਦੁਹੂੰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੩੦ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਗਤ ਭਯੋ ਤਾਂ ਤੇ ਸਭ ਜਨੀਯਤ ॥ ਚਾਰ ਖਾਨ ਕਰ ਪ੍ਰਗਟ ਬਖਨੀਯਤ ॥ ਸਕਤ ਇਤੀ ਨਹੀ ਬਰਨ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਨਾਮ ਬਤਾਊਂ ॥੩੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬਲੀ ਅਬਲੀ ਦੋਊ ਉਪਜਾਏ ॥ ਊਚ ਨੀਚ ਕਰ ਭਿੰਨ ਦਿਖਾਏ ॥ ਬਪੁ ਧਰ ਕਾਲ ਬਲੀ ਬਲਵਾਨਾ ॥ ਆਪਹ ਰੂਪ ਧਰਤ ਭਯੋ ਨਾਨਾ ॥ ੩੨ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਜਿਮੁ ਦੇਹ ਧਰਾਏ ॥ ਤਿਮੁ ਤਿਮੁ ਕਰ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਪਰਮ ਰੂਪ ਜੋ ਏਕ ਕਹਾਯੋ ॥ ਅੰਤ ਸਭੋ ਤਿਹ ਮੱਧਿ ਮਿਲਾਯੋ ॥੩੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜਿਤਿਕ ਜਗਤਿ ਕੇ ਜੀਵ ਬਖਾਨੇ ॥ ਏਕ ਜੋਤਿ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਜਾਨੇ ॥ ਕਾਲ ਰੂਪ ਭਗਵਾਨ ਭਨੈਬੋ ॥ ਤਾ ਮਹਿ ਲੀਨ ਸਭ ਜਗਤਿ ਹ੍ਵੈਬੋ ॥ ੩੪ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਦਿਸਟ ਅਗੋਚਰ ਆਵਤ ॥ ਤਾਂ ਕਹੁ ਮਨ ਮਾਯਾ ਠਹਰਾਵਤ ॥ ਏਕਹਿ ਆਪ ਸਭਨ ਮੋ ਬਿਆਪਾ ॥ ਸਭ ਕੋਈ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਥਾਪਾ ॥ ੩੫ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਸਭ ਹੀ ਮਹਿ ਰਮ ਰਹਯੋ ਅਲੇਖਾ ॥ ਮਾਂਗਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੇ ਲੇਖਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਏਕ ਵਹੈ ਠਹਰਾਯੋ ॥ ਤਿਨ ਹੀ ਪਰਮ ਤੱਤੁ ਕਹ ਪਾਯੋ ॥ ੩੬ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਏਕਹ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੂੰ ਭੂਪਾ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹਨ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ਸਭ ਤੇ ਜੁਦੋ ਨ ਕਿਨਹੂੰ ਪਾਯੋ ॥ ੩੭ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਸਭਹੂੰ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਕਰ ਤਿਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥ ਆਪ ਕਿਸੂ ਕੋ ਦੋਸ ਨ ਲੀਨਾ ॥ ਅਉਰਨ ਸਿਰ ਬੁਰਿਆਈ ਦੀਨਾ ॥ ੩੮ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੰਖਾਸੁਰ ਦਾਨਵ ਪੁਨ ਭਯੋ॥ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕੈ ਜਗ ਕੋ ਦੁਖ ਦਯੋ ॥ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਆਪ ਪੁਨ ਧਰਾ॥ਆਪਨ ਜਾਪ ਆਪ ਮੋ ਕਰਾ ॥ ੩੯ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮੈ ਤੁੱਛ ਮੀਨ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਪੈਠ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਝਕ ਝੋਰਨ ਕਰਾ ॥ ਪੁਨਿ ਪੁਨਿ ਕਰਤ ਭਯੋ ਬਿਸਥਾਰਾ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਤਬ ਕੋਪ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ੪੦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਗਰਜਿਯੋ ਬਲੀ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਸਜੇ ਲੋਹ ਚੀਰੰ ॥ ਚਤੁਰ ਬੇਦ ਪਾਤੰ ਕੀਯੋ ਸਿੱਧ ਮੱਧੰ ॥ ਤ੍ਰਸਯੋ ਅਸਟ ਨੈਣੰ ਕਰਿਯੋ ਜਾਪੁ ਸੁੱਧੰ ॥ ੪੧ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਸੰਭਰੇ ਦੀਨ ਹੇਤੰ ਦਿਆਲੰ ॥ ਧਰੇ ਲੋਹ ਕ੍ਰੋਹੰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਮਹਾਂ ਅਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਕਰੇ ਸਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ਟਰੇ ਦੇਵ ਸਰਬੰ ਗਿਰੇ ਲੋਕ ਸਾਤੰ ॥ ੪੨ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਭਏ ਅਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ਗਿਰੇ ਚਉਰ ਚੀਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ਉਛੇ ਤਿੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਰਣੰ ਭੀਮ ਰੂਪੰ ॥ ਮਨੋ ਖੇਲ ਪਉਢੇ ਹਠੀ ਫਾਗ ਜੂਪੰ ॥ ੪੩ ॥ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬਹੇ ਖੱਗਯੰ ਖੇਤ ਖਿੰਗੀ ਸੁ ਧੀਰੰ ॥ ਸੁਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸੋ ਸੂਰ ਬੀਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਗਉਰ ਗਾਜੀ ਖੁਲੇ ਹੱਥਿ ਬੱਥੰ ॥ ਨਚਿਯੋ ਰੁਦ੍ਰ ਰੁਦ੍ਰੰ ਨਚੇ ਮੱਛ ਮੱਥੰ ॥ ੪੪ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮਹਾ ਬੀਰ ਗੱਜੇ ॥ ਸੁਭੰ ਸਸਤ੍ਰ ਸੱਜੇ ॥ ਬੱਧੇ ਗੱਜਗਾਹੰ ॥ ਸੁ ਹੂਰੰ ਉਛਾਹੰ ॥ ੪੫ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਢਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਝਮੀ ਤੇਗ ਕਾਲੰ ॥ ਕਟਾ ਕਾਟ ਬਾਹੈਂ ॥ ਉਭੈ ਜੀਤ ਚਾਹੈਂ ॥ ੪੬ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਮੁਖੰ ਮੁੱਛ ਬੰਕੀ ॥ ਤਮੰ ਤੇਗ ਅਤੰਕੀ ॥ ਫਿਰੈਂ ਗਉਰ ਗਾਜ਼ੀ ॥ ਨਚੈਂ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ੪੭ ॥

ਭੁਜੰਗ ਛੰਦ ॥ ਭਰਜੋ ਰੋਸ ਸੰਖਾਸੁਰੰ ਦੇਖ ਸੈਣੰ ॥ ਤਪੋ ਬੀਰ ਬਕਤ੍ਰੰ ਕੀਏ ਰਕਤ ਨੈਣੰ ॥ ਭੁਜਾ ਠੋਕ ਭੂਪੰ ਕਰਜੋ ਨਾਦ ਉੱਚੰ ॥ ਸੁਣੇ ਗਰਭਣੀਆਨ ਕੇ ਗਰਭ ਮੁੱਚੰ ॥ ੪੮ ॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਲਗੇ ਠਾਮ ਠਾਮੰ ਦਮਾਮੰ ਦਮੰਕੇ ॥ ਖੁਲੇ ਖੇਤ ਮੋ ਖੱਗ ਖੂਨੀ ਖਿਮੰਕੇ ॥ ਭਏ ਕ੍ਰੂਰ ਭਾਂਤੰ ਕਮਾਣੰ ਕੜੱਕੇ ॥ ਨਚੇ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਭੂਤੰ ਭੜੱਕੇ ॥ ੪੯ ॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਗਿਰਜੋ ਆਯੁਧੰ ਸਾਯੁਧੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਮੱਧੰ ਅਚੇਤੰ॥ ਖੁਲੇ ਖਗ ਖੂਨੀ ਖਿਆਲੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਕਾਤਰੰ ਸੂਰ ਬੱਜੇ ਨਿਹੰਗੰ ॥ ੫੦ ॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ਗਿਰਿਯੋ ਸਤ੍ਰ ਸਸਤ੍ਰੰ ॥ ਭਕੈ ਭੈ ਭਰੇ ਭੂਤ ਭੂਮੰ ਨ੍ਰਿਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰਤੇ ਸਭੀ ਰੰਗ ਭੂਮੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁਧ ਮੱਧੰ ਬਲੀ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ॥ ੫੧ ॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ਰਣੰ ਸੰਖ ਮੱਛੰ ॥ ਮਨੋ ਦੋ ਗਿਰੰ ਜੁੱਧ ਜੁਟੇ ਸਪੱਛੰ ॥ ਕਟੇ ਮਾਸ ਟੁੱਕੰ ਭਖੇ ਗਿੱਧਿ ਬ੍ਰਿਧੰ ॥ ਹਸੀ ਜੋਗਣੀ ਚਉਸਠਾ ਸੂਰ ਸੁੱਧੰ ॥ ੫੨ ॥ ਭੁਜੰਗ ॥ ਕੀਯੋ ਉਧਾਰ ਬੇਦੰ ਹਤੇ ਸੰਖ ਬੀਰੰ ॥ ਤਜਯੋ ਮੱਛ ਰੂਪੰ ਸਜਯੋ ਸੁੰਦ੍ਰ ਚੀਰੰ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਥਾਪੇ ਕੀਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ॥ ਟਰੇ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ਭਰੇ ਜੀਵ ਤ੍ਰਾਸੰ ॥੫੩॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੰਖਸੁਰ ਮਾਰੇ ਬੇਦ ਉਧਾਰੇ ਸਤ੍ਰ ਸੰਘਾਰੇ ਜਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ਦੇਵੇਸੁ ਬੁਲਾਯੋ ਰਾਜ ਬਿਠਾਯੋ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਯੋ ਸੁਖ ਦੀਨੋ ॥ ਕੋਟ ਬਜੇ ਬਾਜੇ ਅਮੁਰੇਸੁਰ ਗਾਜੇ ਸੁੰਭ ਘਰਿ ਸਾਜੇ ਸੋਕ ਹਰੇ ॥ ਦੈ ਕੋਟਕ ਦਛਨਾ ਕ੍ਰੋਰ ਪ੍ਰਦਛਨਾ ਆਨਿ ਸੁ ਮੱਛ ਕੇ ਪਾਇ ਪਰੇ ॥ ੫੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਮੱਛ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ ॥ ਸੰਖਾਸੁਰ ਬਧਹ ॥

ਅਵਰ ਧਾਮਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ਕਲਸ ॥

ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ ॥
ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥
ਝਮ ਝਮ ਲਸਤ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥
ਝਲਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ॥ ੫੮੮ ॥
ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ਲਸਤ ਅਪਾਰੰ
ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤਿ ਛਬਿ ਧਾਰੰ
ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰ ਗਾਰੰ ॥ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥
ਦੁੱਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥ ੫੮੯ ॥
ਕਲਸ ॥ ਭਰ ਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ॥ ਤੜ ਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰੁ ਤੂਰੰ ॥
ਘੁੱਮੀ ਪੇਖ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ॥ ੫੯੦ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਘੁੱਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ਲਖ ਲਖ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥
ਆਰੁਣ ਤਨ ਥਾਣੰ ਛਬਿ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਤਦੁੱਤ ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥ ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਰੂਪੰ ॥
ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮੱਤ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧ ਕੂਪੰ ॥ ੫੯੧ ॥ ਕਲਸ ॥ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥
ਰੂਪ ਰਾਸ ਸੁੰਦਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਪਤਿ ਕਟ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ॥ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰਿ ਲੈਣੀ ॥ ੫੯੨ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥
ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ॥ ਮੁਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿਨ ਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ॥
ਅੰਗਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟ ਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ॥ ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੁੱਚ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੱਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ॥ ੫੯੩ ॥ ਕਲਸ ॥
ਚਿਬਕ ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜੀਆਰੰ ॥ ਨਿਰਖ ਮਦਨ ਦੁਤ ਹੋਤ ਸੁ ਮਾਰੰ ॥੫੯੪॥
ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਪਹੁੱਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁ ਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨਿ ਹਾਰੰ ਉਰ ਧਾਰੰ ॥
ਸੋਹਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥ ਬਿਖ ਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ ਨ ਵੈਸੇ ਸਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰ ਮਾਂਜੇ ॥ ੫੯੫ ॥

ਕਲਸ ॥ ਭਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵਣ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਮੱਚਿਓ ਆਨ ਤੁੱਮਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁੱਧੰ ॥ ਅਰਿ ਦਲ ਮੱਧਿ ਸ਼ਬਦ ਕਰ ਉੱਧੰ ॥ ੫੯੬ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸੁਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥ ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕਬੁੱਧੰ ਅਤਿ ਧੁਨ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰੱਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰ ਕੋਪੰ ॥ ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨ ਹਰ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥ ੫੯੭ ॥ ਕਲਸ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਸਾਵਤ ਰਨ ਜੂਟੇ ॥ ਬਖ਼ਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਭ ਫੂਟੈ ॥ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨ ਛੂਟੇ ॥ ਜਨਿਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖ ਟੂਟੇ ॥ ੫੯੮ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਾਇਕ ਜਣ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰਿ ਜੂਟੇ ਬਖ਼ਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥ ਮਸਹਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮ ਅਰਿ ਧਾਏ ਸਸਤ੍ਰ ਨਚਾਏ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲਖਿ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਧੁਨ ਕਰਹੀ ਪੁਹਪਨ ਡਰਹੀ ਸੁ ਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥ ੫੯੯ ॥ ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗੁ ਸੁਰੰਗ ॥ ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੱਤ ਭੂੰਮਿ ਉਰ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਰੂਪ ਭਾਨ ਗਤਿ ਵਾਨ ਉਤੰਗੰ ॥ ੬੦੦ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚ ਰਾਰੇ ਅਤਿ ਘੁੱਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸਿ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀਝਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਸੁਰਪੁਰ ਪਿਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥੬੦੧॥

ਕਲਸਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤੀਯ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਗੋਫ਼ਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥ ੬੦੨ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਏ ਅਸ ਭਾਰੀ ਗਦਹਿ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁ ਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੂਵਾ ਅਰ ਬਾਨੰ ਸੁ ਕਸ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ਧਰ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੰ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ੬੦੩ ॥ ਕਲਸਿ ॥ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਯ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਨੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਯ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੰ ॥ ੬੦੪ ॥ ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਪਚਏ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖ ਦੁਤ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ ਛਠਏ ਲਖਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜੀਅ ਜਲਿਣੰ ॥ ਸਤਏ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਦਲ ਅਧਿਪਤਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ਜੁਤ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓ ਸਿਰਿ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈਂ ਦਸਜਨ ਬੋਰੈਂ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥ ੬੦੫ ॥

ਚਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥ ਧਾਏ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਕਰਬ ਯਲੋ ਤੇਜ ਇਮ ਸਭ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਅਜ਼ਦ ਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾ ਹੇ ॥ ਭਿੜੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੇਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾਂ ਭਿੜੇ ਭੇੜ ਭੱਜੇ ॥ ਪੀਯੋ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੋ ਰਾਬੜੀਨੇ ਕਹਾਂ

ਛੈ ਅਣੀ ਰੋ ਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ੬੦੬ ॥ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਘੁੱਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਧੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਂਈ ਜੀਵੀ ਜੁਗਾਂ ਤਾਂਈ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਂਈ ਅਲਾਵੀ ਤ ਐਸੇ ॥ ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾ ਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡ ਥੇਸੋ ॥ ਬਰੋ ਆਨ ਮੋਕੋ ਭਜੋ ਆਨ ਤੋਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗ ਲੰਕਾ ॥ ੬੦੭ ॥ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਤਜ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੋਸ ਬਢੋ ਕਰ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਢੋ ਕਰ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੋਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਪਟਸ ਲੋਹਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗਤੀਏ ਜੰਬੂਵੇ ਜਮਦਾੜ ਚਲਾਵੈ ॥ ੬੦੮ ॥ ਚਬੋਲਾ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨ ਘਨੀ ਰਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨ ਓਰੇ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨ ਪਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ॥ ੬੦੯ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੇਕ ਲਗਜੋ ਤਿਨਕੇ ਤਨ ਫੇਰ ਜਿਰੇ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥ ੬੧੦ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਬੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਜੋ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਜੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਜੋ ॥ ਭਟ ਜੂਝ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਜੋ ਸ਼ਿਵ ਧਯਾਨ ਡਿਗਜੋ ॥ ੬੧੧ ॥ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ॥ ਜੰਬੁਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਹਸਾਨੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗ ਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ੬੧੨ ॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋ ਰਿਸ ਸੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਭ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੋ ਛੁਭ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨਕ ਭਾਨ ਉਦੈ ਨਿਸ ਕਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਭ ਹੀ ਤਪ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥ ੬੧੩ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸ ਉਡਾਏ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨ ਆਜ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਘਨੋ ਰਨ ਘਾਲ ਘਨੇ ਘਰ ਘਾਏ ॥ ੬੧੪ ॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਯੋ ਗਰਜਜੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿ ਕੈ ਸਭ ਸੈਨ ਭਜਾਨਜੋ ॥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਹਥਯਾਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਜੋ ॥ ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨ ਮਾਰਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰ ਸਿਧਾਨਜੋ ॥ ੬੧੫ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰ ਸੁਰਾਸਨ ਮਾਰ ਉਡਾਨੇ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੇ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀਂ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਛੇਦ ਕਰੋਟਨ ਓਟਨ ਕੋਟ ਅਟਾਨ ਮੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥ ੬੧੬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰਿ ਕੋ ਜਿਨ

ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖਜੋ ॥ ਭਾਜ ਸਕਜੋ ਨ ਭਿਰਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖਜੋ ॥ ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖਜੋ ॥ ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨ ਹਾਰ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖਜੋ ॥ ੬੧੭ ॥ ਆਨ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿੱਤਜਾ ਰਨ ਕੇਟ ਹਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਬੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ਓਟਨ ਕੂਦ ਕਰੋਟਨ ਫਾਂਦ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ੬੧੮ ॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਯਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁੱਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੈ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧ ਤੈ ਅਧ ਤੈਂ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਡਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥ ੬੧੯ ॥ ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲਜੋ ਚਪ ਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨਜੋ ॥ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਜੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪਿ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟ ਹੁਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥ ੬੨੦ ॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪੁ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮ ਸੱਥਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀਸਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰਜੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਰੇਂਗ ਚਲਜੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ੬੨੧ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੌ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਾਂਚਕ ਪਾਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਓਹ ਕੈ ਕੈ ॥ ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸ਼ਿਵਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰਜੋ ਸੀਅ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥ ੬੨੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਦਸ ਸਿਰ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹੱ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥ ਆਧਿ ਬਯਾਧਿ ਛੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥ ੮੪੯ ॥ ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥ ਹਾੜ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥ ਤ੍ਵ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ੮੬੦ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤਦ੍ਰਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥੮੬੧॥ ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਗਲ ਪੂਰਣ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਊ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਜੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈ ਨ ਕਹਜੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ੮੬੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਜੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ॥ ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥ ੮੬੪ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੋ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ॥

ਅਥ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰ ਇਕੀਸਮੋ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਬਰਣੋ ਕਿਸਨਾ ਅਵਤਾਰੂ ॥
ਜੈਸ ਭਾਂਤ ਬਪੁ ਧਰਜੋ ਮੁਰਾਰੂ ॥ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤੇ ਭੂਮ ਡਰਾਨੀ ॥
ਡਗਮਗਾਤ ਬਿਧ ਤੀਰ ਸਿਧਾਨੀ ॥ ੧ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਯੋ ਛੀਰ
ਨਿਧ ਜਹਾਂ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਇਸਥਿਤ ਥੇ ਤਹਾਂ ॥ ਕਹਯੋ ਬਿਸਨ ਕਹ ਨਿਕਟ
ਬੁਲਾਈ ॥ ਕਿਸਨ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਤੁਮ ਜਾਈ ॥ ੨ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪੁਰਖ ਕੇ ਬਚਨ ਤੇ ਸੰਤਨ ਹੇਤ ਸਹਾਇ ॥ ਮਥਰਾ ਮੰਡਲ ਕੇ ਬਿਖੈ ਜਨਮੁ ਧਰਜੋ ਹਰਿ ਰਾਇ ॥ ੩ ॥
ਚੌਪਈ ॥ ਜੇ ਜੇ ਕਿਸਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਦਿਖਾਏ ॥ ਦਸਮ ਬੀਚ ਸਭ ਭਾਖ ਸੁਨਾਏ ॥ ਗਜਾਰਾਂ ਸਹਸ ਬਾਨਵੇਂ ਛੰਦਾ ॥ ਕਹੇ ਦਸਮ ਪੁਰ ਬੈਠ ਅਨੰਦਾ ॥੪॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਹੋਇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਹਮ ਪੈ ਤੁ ਸਭੈ ਸਗਨੰ ਗੁਨ ਹੀ ਧਰਿ ਹੌਂ ॥ ਜੀਅ ਧਾਰ ਬਿਚਾਰ ਤਬੈ ਬਰ ਬੁੱਧਿ
ਮਹਾਂ ਅਗਨੰ ਗੁਨ ਕੋ ਹਰਿ ਹੌਂ ॥ ਬਿਨੁ ਚੰਡ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਬਹੂੰ ਮੁਖ ਤੇ ਨਹੀਂ ਅੱਛਰ ਹਉਂ ਕਰਿ ਹੌਂ ॥ ਤੁਮਰੋ ਕਰ ਨਾਮੁ ਕਿਧੋ ਤੁਲਹਾ
ਜਿਮ ਬਾਕ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਬਿਖੈ ਤਰਿ ਹੌਂ ॥ ੫ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰੇ ਮਨ ਭਜ ਤੂੰ ਸਾਰਦਾ ਅਨਗਨ ਗੁਨ ਹੈ ਜਾਹਿ ॥ ਰਚੌਂ ਗ੍ਰੰਥ ਇਹ ਭਾਗਵਤ

ਜਉ ਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਾਹਿ ॥ ੬ ॥ ਕਬਿਤੁ ॥ ਸੰਕਟ ਹਰਨ ਸਭ ਸਿੱਧਕੀ ਕਰਨ ਚੰਡ ਤਾਰਨ ਤਰਨ ਸਰਨ ਲੋਚਨ ਬਿਸਾਲ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਜਾਕੈ ਆਹਮ ਹੈ ਅੰਤ ਕੋ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਸਰਨ ਉਬਾਰਨ ਕਰਨ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਹੈ ॥ ਅਸੁਰ ਸੰਘਾਰਨ ਅਨਿਕ ਦੁਖ ਜਾਰਨ ਸੋ ਪਤਿਤ ਉਧਾਰਨ ਛਡਾਏ ਜਮ ਜਾਲ ਹੈ ॥ ਦੇਵੀ ਬਰ ਲਾਇਕ ਸਬੁੱਧਿ ਹੂ ਕੀ ਦਾਇਕ ਸੁ ਦੇਹ ਬਰ ਪਾਇਕ ਬਨਾਵੈ ਗ੍ਰੰਥ ਹਾਲ ਹੈ ॥ ੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਅੱਦ੍ ਸੁਤਾ ਹੂੰ ਕੀ ਜੋ ਤਨਯਾ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਕੀ ਮਰਤਾ ਫੁਨਿ ਜੋਊ॥ ਇੰਦ੍ ਕੋ ਰਾਜਹਿ ਕੀ ਦਵਈਯਾ ਕਰਤਾ ਬਧ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭਹਿ ਦੋਊ ॥ ਜੋ ਜਪ ਕੈ ਇਹ ਸੇਵ ਕਰੈ ਬਰ ਕੋ ਸੁ ਲਹੈ ਮਨ ਇੱਛਤ ਸੋਊ ॥ ਲੋਕ ਬਿਖੈ ਉਹ ਕੀ ਸਮ ਤੁੱਲ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਕੋਊ ॥ ੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਦੇਵੀ ਜੂ ਕੀ ਉਸਤਤ ਕਥਨੰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਆਪ ਰੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭ ਹੰਤੀ ਅਨੂਪਾ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਸੀਤਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ਪ੍ਰਿਥਵੀ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਤੈ ਹੀ ਕੀਆ ਹੈ ॥੪੨੧॥ ਤੁਹੀ ਮੁੰਡ ਮਰਦੀ ਕਪਰਦੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲਪਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ਮਹਾ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਤੇਜ ਆਕਾਸ ਥੰਭੋ ਮਹੀ ਹੈ ॥ ੪੨੨ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ॥ਤੁਹੀ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਇਆ ॥ ਤੁਹੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਗ ਕੀ ਜੋਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ੪੨੩ ॥ ਤੁਹੀ ਰਿਸਟਣੀ ਪੁਸਟਣੀ ਸਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟਣੀ ਹਰਤਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਤੁਹੀ ਬਾਕ ਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਜੰਭਹਾ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥ ੪੨੪ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਮਾਇਆ ਮਹਾਰਾਜ ਧਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭੂਤ ਭਬਿਜੰ ਭਵਾਨੀ ॥ ਚਰੀ ਆਚੱਰਣੀ ਖੇਚਰਣੀ ਭੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ਮਹਾਂ ਬਾਹਣੀ ਆਪਨੀ ਰੂਪਣੀ ਹੈ ॥ ੪੨੫ ॥ ਮਹਾਂ ਭੈਰਵੀ ਭੂਤ ਨੇਸੁਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਭਵੀ ਭਾਵਨੀ ਭਬਜੰ ਕਾਲੀ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਯਾ ਆਜਯਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਹੈ ॥ ਸਿਵਾ ਸੀਤਲਾ ਮੰਗਲਾ ਤੋਤਲਾ ਹੈ ॥ ੪੨੬ ॥ ਤੁਹੀ ਅੱਛਰਾ ਪੱਛਰਾ ਬੁੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਿਆ ॥ ਤੁਹੀ ਭੇਰਵੀ ਭੂਪਣੀ ਸੁੱਧ ਸਿੱਧਿਆ ॥ ਮਹਾਂ ਬਾਹਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥੪੨੭॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜਸੀ ਸਾਤਕੀ ਤਾਮਸੀ ਹੈ ॥ਤੁਹੀ ਬਾਲਕਾ ਬ੍ਰਿਧਣੀ ਅਉ ਜੁਆ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਦਾਨਵੀ ਦੇਵਣੀ ਜੱਛਣੀ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀ ਕਿੰਨ੍ਰਣੀ ਮੱਛਣੀ ਕੱਛਣੀ ਹੈ ॥੪੨੮॥ ਤੁਹੀ ਦੇਵਤੇਸੇਸਣੀ ਦਾਨਵੇਸਾ ॥ ਸਰਹ ਬ੍ਰਿਸਟਣੀ ਹੈ ਤੁਹੀ ਅਸਤ੍ਰ ਭੇਸਾ ॥ ਤੁਹੀ ਰਾਜ ਰਜੇਸ੍ਵਰੀ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ॥ ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਸੋ ਚਉਦਹੂੰ ਲੋਕ ਛਾਯਾ ॥ ੪੨੯ ॥ ਤੁਹੀ ਬ੍ਰਾਹਮੀ ਬੈਸਨਵੀ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਬਾਸਵੀ ਈਸ੍ਵਰੀ ਕਾਰਤਕਿਆਨੀ ॥ ਤੁਹੀ ਅੰਬਕਾ ਦੁਸਟ ਹਾ ਮੁੰਡ ਮਾਲੀ ॥ ਤੁਹੀ ਕਸਟ ਹੰਤੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਕ੍ਰਿਪਾਲੀ ॥੪੩੦॥ ਤੁਮੀ ਬ੍ਰਾਹਣੀ ਹ੍ਵੈ ਹਿਰੰਨਾਛ ਮਾਰਜੋ ॥ ਹਰੰਨਾਕਸੰ ਸਿੰਘਣੀ

ਹੈ ਪਛਾਰਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਬਾਵਨੀ ਹੈ ਤਿਨੋ ਲੋਗ ਮਾਪੇ ॥ ਤੁਮੀ ਦੇਵ ਦਾਨੋ ਕੀਏ ਜੱਛ ਥਾਪੇ ॥ ੪੩੧ ॥ ਤੁਮੀ ਰਾਮ ਹੈਕੈ ਦਸਾ ਗ੍ਰੀਵ ਖੰਡਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਬਿਹੰਡਜੇ ॥ ਤੁਮੀ ਜਾਲਪਾ ਹੈ ਬਿਤਾਲਾਛ ਘਾਯੇ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੋ ਖਪਾਜੇ ॥੪੩੨॥ ਦੋਹਰਾ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰਿ ਦਾਸ ਪਰ ਕੀਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾ ਅਪਾਰ ॥ ਆਪ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖ ਮੁਹਿ ਮਨ ਕ੍ਰਮ ਬਚਨ ਬਿਚਾਰ ॥ ੪੩੩ ॥ ਚੌਪਈ ॥ ਮੈ ਨ ਗਨੇਸਹਿ ਪ੍ਰਿਥਮ ਮਨਾਊਂ ॥ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਕਬਹੂੰ ਨਹ ਧਿਆਊਂ ॥ ਕਾਨ ਸੁਨੇ ਪਹਿਚਾਨ ਨ ਤਿਨ ਸੋ ॥ ਲਿਵ ਲਾਗੀ ਮੇਰੀ ਪਗ ਇਨ ਸੋ ॥੪੩੪॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਰਖਵਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰੇ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਰਖਵਾਰ ॥ ਬਾਹ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਬਿਚਾਰ ॥੪੩੫॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਮੁਝੇ ਪ੍ਰਤਿਪਰੀਐ ॥ ਚੁਨ ਚੁਨ ਸਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ ਮਰੀਐ ॥ ਦੇਗ ਤੇਗ ਜਗ ਮੈ ਦੋਊ ਚਲੈ ॥ ਰਾਖ ਆਪ ਮੁਹਿ ਅਉਰ ਨ ਦਲੈ ॥ ੪੩੬ ॥ ਤੁਮ ਮਮ ਕਰਹੁ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬ ਮੈ ਦਾਸ ਤਿਹਾਰਾ ॥ ਜਾਨ ਅਪਨਾ ਮੁਝੇ ਨਿਵਾਜ ॥ ਆਪ ਕਰੋ ਹਮਰੇ ਸਭ ਕਾਜ ॥ ੪੩੭ ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਸਭ ਰਾਜਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਆਪੇ ਆਪੁ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਕਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰਹੁ ਮੁਹਿ ॥ ਹਾਰ ਪਰਾ ਮੈ ਆਨ ਦ੍ਵਾਰ ਤੁਹਿ ॥ ੪੩੮ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥ ਤੁਮ ਸਾਹਿਬੁ ਮੈ ਕਿੰਕਰ ਥਾਰਾ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਦੈ ਹਾਥ ਉਬਾਰੋ ॥ ਹਮਰੇ ਸਭ ਬੈਰੀਅਨ ਸੰਘਾਰੋ ॥ ੪੩੯ ॥ ਪ੍ਰਥਮ ਧਰੋ ਭਗਵਤ ਕੋ ਧਯਾਨਾ ॥ ਬਹੁਰ ਕਰੋ ਕਬਿਤਾ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ਕਿਸਨ ਜਥਾ ਮਤ ਚਰਿਤ੍ਰ ਉਚਾਰੋ ॥ ਚੂਕ ਹੋਇ ਕਬਿ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰੋ ॥ ੪੪੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦੇਵੀ ਉਸਤਤਿ ਸਮਾਪਤਿ ॥

★ ★ ★ ★ ★

ਅਥ ਪ੍ਰੇਮ ਕਥਾ ਕਥਨੰ ॥ ਕਬਿਯੋ ਬਾਚ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਹਰਿ ਕੇ ਸੰਤ ਕੱਥਵੀ ਸੁਨਾਊਂ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭ ਲੋਗਨ ਰਿਝਵਾਊਂ ॥ ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਤਨਕ ਸੁਨ ਪਾਵੈ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਦੋਖ ਦੂਰ ਹੋਇ ਜਾਵੈ ॥੨੪੮॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੈਸੇ ਤ੍ਰਿਨਾਵ੍ਰਤ ਅਉ ਅਘ ਕੋ ਬਕਾਸੁਰ ਕੋ ਬਧ ਜਾ ਮੁਖ ਫਾਰਿਓ ॥ ਖੰਡ ਕੀਓ ਸਕਟਾਸੁਰ ਕੋ ਗਹਿ ਕੇਸਨ ਤੇ ਜਿਹ ਕੰਸ ਪਛਾਰਿਓ ॥ ਸਿੰਧ ਜਰਾ ਹੂੰ ਕੋ ਸੈਨ ਮਥਿਓ ਅਰੁ ਸਤ੍ਰਹੁ ਕੋ ਜਿਹ ਮਾਨਹਿ ਟਾਰਿਓ ॥ ਤਿਉ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਸਾਧਨ ਕੋ ਪੁਨ ਚਾਹਤ ਹੈ ਸਭ ਪਾਪਨ ਟਾਰਿਓ ॥ ੨੪੯੧ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੇ ਰੁਚ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨ ਗੀਤਨ ਗੈ ਹੈ ॥ ਚਾਤੁਰਤਾ ਸੰਗ ਜੋ ਹਰਿ ਕੇ ਜਸੁ ਬੀਚ ਕਬਿੱਤਨ ਕੇ ਸੁ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਅਉਰਨ ਤੇ ਸੁਨ ਜੋ ਚਰਚਾ ਹਰਿ ਕੀ ਹਰਿ ਕੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਧਰਿ ਕੈ ਤਨ ਯਾ ਭਵ ਭੀਤਰ ਫੇਰ ਨ ਐ ਹੈ ॥੨੪੮੨॥ ਜੋ ਉਪਮਾ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਕੀ ਗਾਇ ਹੈ ਅਉਰ ਕਬਿੱਤਨ ਬੀਚ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ਪਾਪਨ ਕੀ ਤੇਊ ਪਾਵਕ ਮੈ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਬਹੂ ਨ ਜਰੈਂ ਗੇ ॥ ਚਿੰਤ ਸਭੈ ਮਿਟਹੈ ਜੁ ਰਹੀ ਛਿਨ ਮੈ ਤਿਨ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦ ਟਰੈਂ ਗੇ ॥ ਜੇ ਨਰ ਸਜਾਮ ਜੂ ਕੇ

ਪਰਸੇ ਪਗ ਤੇ ਨਰ ਫੇਰ ਨ ਦੇਹ ਧਰੈਂ ਗੇ ॥੨੪੮੩॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਜੋ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਕੋ ਰੁਚ ਸੋ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਫੁਨ ਜਾਪ ਜਪੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਿਹ ਕੇ ਹਿਤ ਕੈ ਮਨ ਮੈ ਬਹੁ ਮੰਗਨ ਲੋਗਨ ਕਉ ਧਨੁ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਜੋ ਤਜਿ ਕਾਜ ਸਭੈ ਘਰ ਕੇ ਤਿਹ ਪਾਇਨ ਕੇ ਚਿਤ ਭੀਤਰ ਦੈ ਹੈਂ ॥ ਭੀਤਰ ਤੇ ਅਬ ਯਾ ਜਗ ਕੇ ਅਘ ਬ੍ਰਿੰਦਨ ਬੀਰ ਬਿਦਾ ਕਰਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥੨੪੮੪॥ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਓ ਨ ਕੀਓ ਬਹੁਤੋ ਤਪ ਕਸਟ ਸਹਿਓ ਤਨ ਕਉ ਅਤ ਤਾਯੋ ॥ ਕਾਂਸੀ ਮੋ ਜਾਇ ਪੜਿਓ ਅਤਿ ਹੀ ਬਹੁ ਬੇਦਨ ਕੋ ਕਰਿ ਸਾਰ ਨ ਆਯੋ ॥ ਦਾਨ ਦੀਏ ਬਸਿ ਹ੍ਵੈ ਗਯੋ ਸਜਾਮ ਸਭੈ ਅਪਨੋ ਤਿਹ ਦਰਬ ਗਵਾਯੋ ॥ ਅੰਤਰਿ ਕੀ ਰੁਚ ਕੈ ਹਰਿ ਸਿਉ ਜਿਹ ਹੇਤ ਕੀਓ ਤਿਨਹੂ ਹਰਿ ਪਾਯੋ ॥੨੪੮੫॥ ਕਾ ਭਯੋ ਜੋ ਬਕ ਲੋਚਨ ਮੂੰਦ ਕੈ ਬੈਠ ਰਹਿਓ ਜਗ ਭੇਖ ਦਿਖਾਏ ॥ ਮੀਨ ਫਿਰਿਓ ਜਲ ਨਾਤ ਸਦਾ ਤੁ ਕਹਾ ਤਿਹ ਕੇ ਕਰਿ ਮੋ ਹਰਿ ਆਏ ॥ ਦਾਦਰ ਜੋ ਦਿਨ ਰੈਨ ਰਟੈ ਸੁ ਬਿਹੰਗ ਉਡੈ ਤਿਨ ਪੰਖ ਲਗਾਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਇਹ ਸੰਤ ਸਬੈ ਬਿਨ ਪ੍ਰੇਮ ਕਹੂੰ ਬ੍ਰਿਜਨਾਥ ਰਿਝਾਏ ॥੨੪੮੬॥ ਲਾਲਚ ਜੋ ਧਨ ਕੇ ਕਿਨਹੂ ਜੁ ਪੈ ਗਾਇ ਭਲੈ ਪ੍ਰਭ ਗੀਤ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਨਾਚ ਨਚਿਓ ਨ ਖਚਿਓ ਤਿਹ ਮੈ ਹਰਿ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਕੋ ਪੈਂਡ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਸ ਕਰਿਓ ਜਗ ਮੈ ਆਪਨੋ ਸੁਪਨੇ ਹੂੰ ਨ ਗਿਆਨ ਕੋ ਤੱਤ ਜਨਾਯੋ ॥ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਕਰਿ ਕਾਹੂ ਕੇ ਮੈ ਬ੍ਰਿਜਨਾਇਕ ਆਯੋ ॥ ੨੪੮੭ ॥ ਹਾਰ ਚਲੇ ਗ੍ਰਹ ਅਪਨੇ ਕਉ ਬਨ ਮੈ ਬਹੁਤੋ ਤਿਨ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਸਿੱਧ ਸਮਾਧ ਅਗਾਧ ਕਥਾ ਮੁਨ ਖੋਜ ਰਹੈ ਹਰਿ ਹਾਥ ਨ ਆਏ ॥ ਸਜਾਮ ਭਨੈ ਸਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨ ਸੰਤਨ ਕੇ ਮਤ ਯੌ ਠਹਰਾਏ ॥ ਭਾਖਤ ਹੈ ਕਬਿ ਸੰਤ ਸੁਨੋ ਜਿਹ ਪ੍ਰੇਮ ਕੀਏ ਤਿਨ ਸ੍ਰੀ ਪਤਿ ਪਾਏ ॥ ੨੪੮੮ ॥ ਸਵੈਯਾ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕੋ ਪੂਤ ਹੌ ਬਾਮਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕੈ ਤਪੁ ਆਵਤ ਹੈ ਜੁ ਕਰੋਂ ॥ ਅਰੁ ਅਉਰ ਜੰਜਾਰ ਜਿਤੋ ਗ੍ਰਹ ਕੋ ਤੁਹਿ ਤਿਆਗ ਕਹਾਂ ਚਿਤ ਤਾਂ ਮੈ ਧਰੋਂ ॥ ਅਬ ਰੀਝ ਕੈ ਦੇਹੁ ਵਹੈ ਹਮ ਕਉ ਜੋਊ ਹਉਂ ਬਿਨਤੀ ਕਰ ਜੋਰ ਕਰੋਂ ॥ ਜਬ ਆਉ ਕੀ ਅਉਧ ਨਿਦਾਨ ਬਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਨ ਮੈ ਤਬ ਜੂਝ ਮਰੋਂ ॥ ੨੪੮੯ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਤ੍ਰਹ ਸੈ ਪੈਤਾਲ ਮਹਿ ਸਾਵਨ ਸੁੱਧ ਥਿਤਿ ਦੀਪ ॥ ਨਗਰ ਪਾਂਵਟਾ ਸੁਭ ਕਰਨ ਜਮਨਾ ਬਹੈ ਸਮੀਪ ॥ ੨੪੯੦ ॥
ਦਸਮ ਕਥਾ ਭਾਗੌਤ ਕੀ ਭਾਖਾ ਕਰੀ ਬਨਾਇ ॥ ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥ ੨੮੯੧ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਧੰਨ ਜੀਓ ਤਿਹ ਕੋ ਜਗ ਮੈ ਮੁਖ ਤੇ ਹਰਿ ਚਿੱਤ ਮੈ ਜੁੱਧੁ ਬਿਚਾਰੈ ॥ ਦੇਹ ਅਨਿੱਤ ਨ ਨਿੱਤ ਰਹੈ ਜਸੁ ਨਾਵ ਚੜ੍ਹੈ ਭਵ ਸਾਗਰ ਤਾਰੈ ॥ ਧੀਰਜ ਧਾਮ ਬਨਾਇ ਇਹੈ ਤਨ ਬੁੱਧਿ ਸੁ ਦੀਪਕ ਜਿਉਂ ਉਜਿਆਰੈ ॥ ਗਿਆਨਹਿ ਕੀ ਬਢਨੀ ਮਨਹੁ ਹਾਥ ਲੈ ਕਾਤਰਤਾ ਕੁਤਵਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥ ੨੪੯੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਦਸਮ ਸਿਕੰਧ ਪੁਰਾਨੇ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨਾ ਅਵਤਾਰੇ ਧਜਾਯ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥

ਅਵਰ ਧਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪੂਜ

ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥

ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ
ਕਹਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਤੁਰ ਕੱਢਿ ਤੁਰੰਗ ਸਪੱਛ ਬਡੇ ਕਰਿ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਨ
ਕਪਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਨਿਕਸੇ ਜਿਮ ਕੇਹਰਿ ਪਰਬਤ ਤੇ ਤਸ ਸੋਭ
ਦਿਵਾਲਯ ਪਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ
ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੧ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਲਖ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਲਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥
ਅਰਿ ਮਾਰ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ਟਾਰ ਘਣੇ ਬਹੁਰੋ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਸਭ ਸਾਧ ਉਬਾਰ ਲੈਹੈ
ਕਰ ਦੈ ਦੁਖ ਆਂਚ ਨ ਲਾਗਨ ਪਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥੧੪੨॥
ਦਾਨਵ ਮਾਰ ਅਪਾਰ ਬਡੇ ਰਣਿ ਜੀਤ ਨਿਸਾਨ ਬਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰ ਹਜਾਰ ਕਰੋਰ ਕਿਤੇ ਕਲਕੀ ਕਲਿ ਕ੍ਰਿਤਿ ਬਢਾਂਵਹ ਗੇ ॥
ਪ੍ਰਗਟਿ ਹੈ ਜਿਤਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਿਸਾ ਲਖ ਪਾਪਨ ਪੁੰਜ ਪਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥੧੪੩॥
ਛੀਨ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ਦੀਨ ਦਸਾ ਲਖ ਦੀਨ ਦਿਆਲ ਰਿਸਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਖਗ ਕਾਢ ਅਭੰਗ ਨਿਸੰਗ ਹਠੀ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਰਿਪ ਜੀਤ
ਅਜੀਤ ਅਭੀਤ ਬਡੇ ਅਵਨੀ ਪੈ ਸਭੈ ਜਸੁ ਗਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੪ ॥
ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਮਹੇਸ ਗਨੇਸ ਨਿਸੇਸ ਭਲੇ ਜਸੁ ਗਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜਯ ਸੱਦ ਨਨੱਦ ਸੁਨਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਨਰ ਨਾਰਦ ਤੁੰਬਰ ਕਿੰਨਰ
ਜੱਛ ਸੁ ਬੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਵਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੫ ॥ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗ ਉਪੰਗ
ਸੁਰੰਗ ਸੇ ਨਾਦ ਸੁਨਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਡਫ ਬਾਰਤਰੰਗ ਰਬਾਬ ਤੁਰੀ ਰਣ ਸੰਖ ਅਸੰਖ ਬਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣ ਦੁੰਦਭ ਢੋਲਨ ਘੋਰ ਘਨੀ ਸੁਨ ਸਤ੍ਰ ਸਭੈ
ਮੁਰਛਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੬ ॥ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ਕਮਾਨ ਸੁਰੰਗ ਦੁਰੰਗ
ਨਿਖੰਗ ਸੁਹਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਬੈਰਖ ਬਾਨ ਧੁਜਾ ਪਟ ਬਾਤ ਲਗੇ ਫਹਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਸੁ ਕਿੰਨਰ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਭੈ ਜਸੁ
ਗਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੭ ॥ ਕਉਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਟਾਰੀ ਕਮਾਨ

ਸੁਰੰਗ ਨਿਖੰਗ ਛਕਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਬਰਛੀ ਅਰੁ ਢਾਲ ਗਦਾ ਪਰਸੋ ਕਰਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਵਹ ਗੇ ॥ ਅਤਿ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹ੍ਵੈ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਚਲਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੮ ॥ ਤੇਜ ਪ੍ਰਚੰਡ ਅਖੰਡ ਮਹਾਂ ਛਬ ਦੁੱਜਨ ਦੇਖ ਪਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਜਿਮ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੈ ਪਤੂਆ ਸਬ ਆਪਨ ਹੀ ਉਡਿ ਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਬਢਿ ਹੈ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਧਰਮ ਦਸਾ ਕਹੂੰ ਪਾਪ ਨ ਢੂੰਢਤ ਪਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੪੯ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨਿ ਕੇ ਰਣ ਛਾਡਿ ਭਟਵਾ ਭਹਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣ ਬੀਰ ਬਿਤਾਲ ਕਰਾਲ ਪ੍ਰਭਾ ਰਣ ਮੂਰਧਨ ਮੱਧਿ ਸੁਹਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣਿ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਮ੍ਰਿਧ ਸਨੈ ਕਰਿ ਉਚਾਇ ਕੈ ਕ੍ਰਿਤ ਸੁਨਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥੧੫੦॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਮਹਾਂ ਅੰਗ ਦੇਖ ਅਨੰਗ ਲਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਸਦਾ ਸਬ ਠਉਰ ਸਬੈ ਠਹਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਵ ਪਾਰ ਅਪਾਰ ਨਿਵਾਰਨ ਕੋ ਕਲਿਕੀ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੫੧ ॥ ਭੂਮ ਕੋ ਭਾਰ ਉਤਾਰ ਬਡੇ ਬਡ ਆਛ ਬਡੀ ਛਬ ਪਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਖਲ ਟਾਰ ਜੁਝਾਰ ਬਰਿਆਰ ਹਠੀ ਘਨ ਘੋਖਨ ਜਿਉਂ ਘਹਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਕਲਿ ਨਾਰਦ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਧਰੱਤ੍ਰ ਸੁਨਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੫੨ ॥ ਝਾਰ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਜੁਝਾਰ ਬਡੇ ਰਣ ਮੱਧ ਮਹਾਂ ਛਬ ਪਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਧਰ ਲੁੱਥ ਪਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰ ਘਣੀ ਘਨ ਕੀ ਘਟ ਜਿਉਂ ਘਹਰਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਚਤੁਰਾਨਨ ਰੁਦ੍ਰ ਚਰਾਚਰ ਜੇ ਜਯ ਸੱਦ ਨਨੱਦ ਸੁਨਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੫੩ ॥ ਤਾਰ ਪ੍ਰਮਾਨ ਉਰਾਨ ਧੁਜਾ ਲਖ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਤ੍ਰਸਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਕਲਗੀ ਗਜਗਾਹ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਪਾਣ ਕ੍ਰਿਪਾਣ ਭ੍ਰਮਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਜਗ ਪਾਪ ਸੰਬੂਹ ਬਿਨਾਸਨ ਕਉ ਕਲਿਕੀ ਕਲਿ ਧਰਮ ਚਲਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੫੪ ॥ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਅਜਾਨ ਭੁਜਾ ਰਣਿ ਰੂਪ ਮਹਾਨ ਦਿਖਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਪ੍ਰਿਤਮਾਨ ਸੁਜਾਨ ਅਪ੍ਰਮਾਨ ਪ੍ਰਭਾ ਲਖ ਬਿਓਮ ਬਿਵਾਨ ਲਜਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣਿ ਭੂਤ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਪਰੀ ਮਿਲ ਜੀਤ ਕੈ ਗੀਤ ਗਵਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥ ੧੫੫ ॥ ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਰਣ ਰੰਗ ਤੁਰੰਗ ਨਚਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਕਸਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਕਰਿ ਸੂਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਭ੍ਰਮਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਗਣਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪਰੀ ਰਣ ਦੇਖ ਸਭੈ ਰਹਸਾਂਵਹ ਗੇ ॥ ਭਲ ਭਾਗ ਭਯਾ ਇਹ ਸੰਭਲ ਕੇ ਹਰਿ ਜੂ ਹਰਿ ਮੰਦਰ ਆਂਵਹ ਗੇ ॥

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਲਏ ਸੰਗ ਨ੍ਰਿਪ ਸਰਬ ਬਜੇ ਬਿਜਈ ਦੁੰਦਭ ਰਣ ॥ ਸੁਭੇ ਸੂਰ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਨਿਰਖ ਰੀਝਈ ਅਪਛਰ ਗਣ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਜਕੇ ਗੰਧਰਬ ਜੱਛ ਬਰ ॥ ਚਕੇ ਭੂਤ ਅਰੁ ਪ੍ਰੇਤ ਸਰਬ ਬਿਦਿਆ ਧਰ ਨਰ ਬਰ ॥ ਖੰਕੜੀਯ ਕਾਲ ਕ੍ਰੂਰਾ ਪ੍ਰਭਾ ਬਹੁ ਪ੍ਰਕਾਰ ਉਸਤਤਿ ਕਰੀਯ ॥ ਖੰਡਨ ਅਖੰਡ ਚੰਡੀ ਮਹਾਂ ਜਯ ਜਯ ਜਯ ਸਬਦੋਚਰੀਯ ॥ ੫੪੨ ॥ ਭਿੜੀਯ ਭੇੜ ਲੜ ਖੜੀਯ ਮੇਰੁ ਝੜਪੜੀ ਪਤ੍ਰ ਬਣ ॥ ਡੁਲੀਯ ਇੰਦ੍ਰ ਤੜ ਫੜ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਸੰਕੁੜੀਯ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥ ਚਕਿਓ ਗਇੰਦ ਧਧਕਯ ਚੰਦ ਭੰ ਭਜਿਗ ਦਿਵਾਕਰ ॥ ਡੁਲਗ ਸੁਮੇਰ ਡੱਗਗ ਕੁਮੇਰ ਸਭ ਸੁੱਕਗ ਸਾਇਰ ॥ ਤੰ ਤਜਗ ਧਿਆਨ ਤਬ ਧੂਰ ਜਟੀ ਸਹਿ ਨ ਭਾਰ ਸੱਕਗ ਬਿਰਾ ॥ ਉੱਛਲਗ ਨੀਰ ਪੱਛੁਲਗ ਪਵਨ ਸੁ ਡਗ ਡਗ ਡਗ ਕੰਪਗੁ ਧਰਾ ॥ ੫੪੩ ॥ ਚੱਲਗ ਬਾਣ ਰੁਕੱਗ ਦਿਸਾਣ ਪੱਥਯ ਪਿਸਾਨ ਹੁਅ ॥ ਡਿਗਘ ਬਿੰਦ ਉੱਛਲਘ ਸਿੰਧ ਕੰਪਕ ਸੁਨ ਮੁਨਿ ਧੂਅ ॥ ਬ੍ਰਹਮ ਬੇਦ ਤਜ ਭਜਗ ਇੰਦ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰਾਸਣਿ ਤੱਜਗ ॥ ਜਦਿਨ ਕ੍ਰੂਰ ਕਲਕੀਵਤਾਰ ਕ੍ਰੱਧਤ ਰਣ ਗੱਜਗ ॥ ਉਛਰੰਤ ਧੂਰ ਬਾਜਨ ਖੁਰੀਯ ਸਭ ਅਕਾਸ ਮਗ ਛਾਇ ਲੀਅ ॥ ਜਣ ਰਚੀਯ ਲੋਕ ਕਰ ਕੋਪ ਹਰਿ ਅਸਟਕਾਸ ਖਟੁ ਧਰਣ ਕੀਅ ॥ ੫੪੪ ॥ ਚਕਤ ਚਾਰ ਚਕ੍ਰਵੈ ਚਕ੍ਰਤ ਸਿਰ ਸਹੰਸ ਸੇਸ ਫਣ ॥ ਧਕਤ ਮੱਛ ਮਾਵਾਸ ਛੋਡ ਰਣ ਭਜਗ ਦ੍ਰਵਣ ਗਣ ॥ ਭ੍ਰਮਤ ਕਾਕ ਕੁੰਡਲੀਅ ਗਿੱਧ ਉਧ ਹੂ ਲੇ ਉਡੀਯ ॥ ਬਮਤ ਜ੍ਵਾਲਖੰ ਕਾਲ ਲੁੱਥ ਹੱਥੋ ਨਹੀ ਛੁਟੀਯ ॥ ਟੁਟੰਤ ਟੋਪ ਫੁਟੰਤ ਜਿਰਹ ਦਸਤਰਾਗ ਪਖਰ ਤੁਰੀਯ ॥ ਭੱਜੰਤ ਭੀਰ ਰਿੱਝੰਤ ਮਨ ਨਿਰਖ ਸੂਰ ਹੂਰੈਂ ਫਿਰੀਯ ॥੪੪੫॥

ਮਾਧੋ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਕੋਪਾ ਕਲਕੀ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰ ਹੋਤ ਝਨਕਾਰਾ ॥ ਹਾ ਹਾ ਮਾਧੋ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਸੰਭਾਰੇ ॥ ਪੈਠੇ ਸੂਭਟ ਹਥਯਾਰ ਉਘਾਰੇ ॥ ੫੪੬ ॥ ਲੀਨ ਮਚੀਨ ਦੇਸ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਬਜੇ ਝੁਝਾਊ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਛਤ੍ਰ ਛਿਨਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਤੁਰੰਗ ਫਿਰਾਏ ॥੫੪੭॥ ਚੀਨ ਮਚੀਨ ਛੀਨ ਜਬ ਲੀਨਾ ॥ ਉਤਰ ਦੇਸ ਪਯਾਨਾ ਕੀਨਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਰ ਲੌ ਗਨੋ ਉੱਤਰੀ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰ ਡੰਕ ਜੀਤ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥੫੪੮॥ ਇਹ ਬਿਧ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਰਾਜਾ ॥ ਸਭ ਸਿਰ ਨਾਦ ਬਿਜੈ ਕਾ ਬਾਜਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਜਹ ਤੱਹ ਛਾਡ ਦੇਸ ਭਜ ਚਲੇ ॥ ਜਿਤ ਤਿਤ ਦੀਹ ਦਨੁਜ ਦਲ ਮਲੇ ॥੫੪੯॥ ਕੀਨੇ ਜੱਗ ਅਨੇਕ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪਾਰਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਭੇਟ ਲੈ ਆਏ ॥ ਸੰਤ ਉਬਾਰ ਅਸੰਤ ਖਪਾਏ ॥੫੫੦॥ ਜਹ ਤਹ ਚਲੀ ਧਰਮ ਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਪਾਪਹਿ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਧ ਸਾਤਾ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਜੀਤ ਘਰ ਆਏ ॥ ਜਹ ਤਹ ਹੋਵਨ ਲਾਗ ਬਧਾਏ ॥੫੫੧॥ ਤਬ ਲੌ ਕਲਿਜੁਗਾਂਤ ਨੀਯਰਾਜੋ ॥ ਜਹ ਤਹ ਭੇਦ ਸਬਨ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਹਾਹਾ ਮਾਧੋ ਕਲਿਕੀ ਬਾਤ ਤਬੈ ਪਹਚਾਨੀ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਕੀ ਆਗਮਤਾ ਜਾਨੀ ॥ ੫੫੨ ॥

ਅਨਹਦ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਯੋ ॥ ਸਭ ਸੁਨ ਪਾਯੋ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਭਾਯੋ ॥ ਗੁਨ ਗਨ ਗਾਯੋ ॥੫੫੩॥ ਸਬ ਜਗ ਜਾਨੀ ॥ ਅਕਥ ਕਹਾਨੀ ਮੁਨਿ ਗਨਿ ਮਾਨੀ ॥ ਕਿਨਹੁ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ੫੫੪ ॥ ਸਭ ਜਗ ਦੇਖਾ ॥ ਅਨ ਅਨ ਭੇਖਾ ॥ ਸੁ ਛਬਿ ਬਿਸੇਖਾ ॥ ਸਹਿਤ ਭਿਖੇਖਾ ॥੫੫੫॥ ਮੁਨ ਮਨ ਮੋਹੇ ॥ ਫੁਲ ਗੁਲ ਸੋਹੇ ॥ ਸਮ ਛਬ ਕੋ ਹੈ ॥ ਐਸ ਬਨਿਓ ਹੈ ॥ ੫੫੬ ॥

ਤਿਲੋਕੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਿਜੁਗ ਆਦਿ ਕਲਿਜੁਗ ਅੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਆਨੰਦ ਸੰਤ ਮਹੰਤਹ ॥ ਜਹ ਤਹ ਗਾਵਤ ਬਜਾਵਤ ਤਾਲੀ ॥ ਨਾਚਤ ਸ਼ਿਵਜੀ ਹਸਤ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ੫੫੭ ॥ ਬਾਜਤ ਡਉਰੂ ਰਾਜਤ ਤੰਤ੍ਰੀ ॥ ਰੀਝਤ ਰਾਜੰ ਸੀਝਤ ਅਤ੍ਰੀ ॥ ਬਾਜਤ ਤੂਰੰ ਗਾਵਤ ਗੀਤਾ ॥ ਜਹ ਤਹ ਕਲਿਕੀ ਜੁੱਧਨ ਜੀਤਾ ॥ ੫੫੮ ॥

ਮੋਹਨ ਛੰਦ ॥ ਅਰਿ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਿਪ ਟਾਰ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪ ਮੰਡਲੀ ਸੰਗ ਕੈ ਲੀਓ ॥ ਜਤ੍ਰ ਤਤ੍ਰ ਜਿਤੇ ਤਿਤੋ ਅਤਿ ਦਾਨ ਮਾਨ ਸਬੈ ਦੀਓ ॥ ਸੁਰ ਰਾਜ ਜਜੋਂ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਹੁਐ ਗਿਰ ਰਾਜ ਸੇ ਭਟ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹਰਖ ਬਢਾਇ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਆਇਯੋ ਜਸੁ ਸੰਗ ਲੈ ॥ ੫੫੯ ॥ ਅਰ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਭੀਤ ਹ੍ਵੈ ਜਗ ਹੋਮ ਜੱਗ ਘਨੇ ਕਰੇ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਅਸੇਸ ਭਿੱਛਕ ਰੋਗ ਸੋਗ ਸਬੈ ਹਰੇ ॥ ਕੁਰਰਾਜ ਜਿਉਂ ਦਿਜਰਾਜ ਕੇ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਦਾਰਦ ਮਾਰ ਕੈ ॥ ਜਗੁ ਜੀਤ ਸੰਭਰ ਕੌ ਜਲਜੋ ਜਯ ਜਿੱਤ ਕਿੱਤ ਬਿਥਾਰ ਕੈ ॥ ੫੬੦ ॥ ਜਗ ਜੀਤ ਬੇਦ ਬਿਥਾਰ ਕੇ ਜਗ ਸੁ ਅਰਥ ਅਰਥ ਚਿਤਾਰਅੰ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਮੈ ਨਰ ਭੇਜ ਭੇਜ ਹਕਾਰੀਅੰ ॥ ਧਰ ਦਾੜ ਜਿਉਂ ਰਣ ਗਾੜ ਹੁਇ ਤਿਰਲੋਕ ਜੀਤ ਸਬੈ ਲੀਏ ॥ ਬਹੁ ਦਾਨ ਦੈ ਸਨਮਾਨ ਸੇਵਕ ਭੇਜ ਭੇਜ ਤਹਾ ਦੀਏ ॥ ੫੬੧ ॥ ਖਲ ਖੰਡ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡ ਕੈ ਅਰਿ ਦੰਡ ਦੰਡ ਬਡੋ ਦੀਜੋ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬ ਅਦਰਬ ਦਿਰਬ ਸੁ ਜੀਤ ਕੈ ਅਪਨੋ ਕੀਯੋ ॥ ਰਣ ਜੀਤ ਜੀਤ ਅਜੀਤ ਜੋਧਨ ਛਤ੍ਰ ਅਤ੍ਰ ਛਿਨਾਈਅੰ ॥ ਸਰਦਾਰ ਬਿੰਸਤਿ ਚਾਰ ਕਲਿ ਅਵਤਾਰ ਛਤ੍ਰ ਫਿਰਾਈਅੰ ॥ ੫੬੨ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੋ ਚਾਇ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥

ਬਿਤੇ ਬਰਖ ਦ੍ਵੈ ਅਸਟ ਮਾਸੰ ਪ੍ਰਮਾਨੰ ॥
ਭਯੋ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ਸਰਬ ਬਿਦਯਾ ਨਿਧਾਨੰ ॥
ਜਪੈ ਹਿੰਗਲਾ ਠਿੰਗਲਾ ਪਾਣ ਦੇਵੀ ॥ ਅਨਾਸਾ ਛੁਧਾ ਅਤ੍ਰਧਾਰੀ
ਅਭੇਵੀ ॥ ੨੧ ॥ ਜਯੋ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਖੱਗ ਪਾਣੀ ॥ ਭ੍ਰਮਾ ਭੈਹਰੀ
ਭੀਮ ਰੂਪਾ ਭਵਾਣੀ ॥ ਚਲਾ ਚਲ ਸਿੰਘੰ ਝਮਾ ਝੰਮ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਹਹਾ ਹੂਹਿ ਹਾਸੰ
ਝਲਾ ਝਲ ਛੱਤ੍ਰੰ ॥ ੨੨ ॥ ਅਟਾ ਅੱਟਿ ਹਾਸੰ ਛਟਾ ਛੁੱਟ ਕੇਸੰ ॥ ਅਸੰ ਓਧ ਪਾਣੰ
ਨਮੋ ਕ੍ਰੂਰ ਭੇਸੰ ॥ ਸਿਰੰ ਮਾਲ ਸ੍ਰੱਛੰ ਲਸੈ ਦੰਤ ਪੰਤੰ ॥ ਭਜੈ ਸਤ੍ਰ ਗੂੜ੍ਹੰ ਪ੍ਰਫੁਲੰਤ ਸੰਤੰ ॥ ੨੩ ॥ ਅਲਿੰ ਪਾਤ ਅਰਧੀ
ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰਾਜੈ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਤ ਜ੍ਵਾਲੰ ਕਰਾਲੰ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਤ੍ਰਸੈ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟੰ ਹਸੈ ਸੁਧ ਸਾਧੰ ॥ ਭਜੈ ਪਾਨ ਦੁਰਗਾ ਅਰੂਪੀ ਅਗਾਧੰ ॥੨੪॥
ਸੁਨੇ ਉਸਤਤੀ ਭੀ ਭਵਾਨੀ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ਅਧੰ ਉਰਧਵੀ ਆਪ ਰੂਪੀ ਰਸਾਲੰ ॥ ਦਏ ਇਖ੍ਯਧੀ ਦ੍ਵੈ ਅਭੰਗੰ ਖਤੰਗੰ ॥ ਪਰੰਸਜੰ ਧਰੰ ਜਾਨ ਲੋਹੰ
ਸੁਰੰਗੰ ॥੨੫॥ ਜਬੈ ਸਸਤ੍ਰ ਸਾਧੀ ਸਭੈ ਸਸਤ੍ਰ ਪਾਏ ॥ ਉਘਾਰੇ ਚੁਮੇ ਕੰਠ ਸੀਸੰ ਛੁਹਾਏ ॥ ਲਖਜੋ ਸਰਬ ਰਾਵੰ ਪ੍ਰਭਾਵੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਅਜੋਨੀ ਅਜੈ
ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ੨੬ ॥ ਗ੍ਰਿਹੀ ਤੁਆ ਜਬੈ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਅਨਭਵੰ ਬੇਦ ਬਿੱਦਿਆ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਪੜ੍ਹੇ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ
ਹੁਤੀ ਸਰਬ ਦੇਸੰ ॥ ਜਿਤੇ ਸਰਬ ਦੇਸੀ ਸੁ ਅਸਤ੍ਰੰ ਨਰੇਸੰ ॥ ੨੭ ॥

ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਜੈ ਦੇਵ ਭੇਵੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਉ ਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਸਰਬਾਣੀ ॥ ਕੇਸਰੀਆ ਬਾਹੀ ਕਉਮਾਰੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਭੈਰਵਿ
ਉੱਧਾਰੀ ॥ ੪੫ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਅੱਤ੍ਰੀ ਛਤ੍ਰਾਣੀ ॥ ਮੋਹਣੀਅੰ ਸਰਬੰ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਰਕਤਾਗੀ ਸਾਗੀ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਪਰਮੇਸ੍ਰੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥੪੬॥
ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਬਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥ ਭਵ ਭਰਣੀ ਹਰਣੀ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਮ੍ਰਿਦ ਰੂਪਾ ਭੂਪਾ ਬੁੱਧਾਣੀ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸੁਧੰ ਸਿੱਧਾਣੀ ॥੪੭॥ ਜਗ ਧਾਰੀ
ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਯੰ ॥ ਕਰਿ ਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਮੁਕਤਾਯੰ ॥ ਸੁੰਦਰ ਗੋਫਣੀਆ ਗੁਰਜਾਣੀ॥ ਤੇ ਬਰਣੀ ਹਰਣੀ ਭਾਮਾਣੀ ॥੪੮॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਜੱਛੰ ਸਰਬਾਣੀ ॥
ਗੰਧਰਬੀ ਸਿੱਧੰ ਚਾਰਾਣੀ ॥ ਅਕਲੰਕ ਸਰੂਪੰ ਨਿਰਮਲੀਅੰ ॥ ਘਣ ਮੱਧੇ ਮਾਨੋ ਚੰਚਲੀਅੰ ॥ ੪੯ ॥ ਅਸਪਾਣੰ ਮਾਣੰ ਲੋਕਾਯੰ ॥ ਸੁਖ ਕਰਣੀ ਹਰਣੀ

ਸੋਕਾਯੰ ॥ ਦੁਸਟ ਹੰਤੀ ਸੰਤੰ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥ ੫੦ ॥ ਆਨੰਦੀ ਗਿਰਜਾ ਕਉਮਾਰੀ ॥ ਅਨਛੇਦਾ ਭੇਦਾ ਉੱਧਾਰੀ ॥ ਅਨਗੰਜ ਅਭੰਜਾ ਖੰ ਕਾਲੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਨੈਣੀ ਰੂਪੰ ਉੱਜਾਲੀ ॥ ੫੧ ॥ ਰਕਤਾਂਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਪਿੰਗਾਛੀ ॥ ਕਟਿ ਕਛੀ ਸ੍ਰਛੀ ਹੁਲਾਸੀ ॥ ਰਕਤਾਲੀ ਰਾਮਾ ਧਉ ਲਾਲੀ ॥ ਮੋਹਣੀਆ ਮਾਈ ਖੰ ਕਾਲੀ ॥ ੫੨ ॥ ਜਗਦਾਨੀ ਮਾਨੀ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ਭਵਖੰਡੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਰੁਦ੍ਰਾਗੀ ਰੁਦ੍ਰਾ ਰਕਤਾਂਗੀ ॥ ਪਰਮੇਸਰੀ ਮਾਈ ਧਰਮਾਗੀ ॥ ੫੩ ॥ ਮਹਿਖਾਸੁਰ ਦਰਣੀ ਮਹਿ ਪਾਲੀ ॥ ਚਿਛੁਰਾਸੁਰ ਹੰਤੀ ਖੰ ਕਾਲੀ ॥ ਅਸਿ ਪਾਣੀ ਮਾਣੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥ ੫੪ ॥ ਪਿੰਗਾਛੀ ਪਰਮਾ ਪਾਵਿਤ੍ਰੀ ॥ ਸਾਵਿਤ੍ਰੀ ਸੰਧਿਆ ਗਾਇਤ੍ਰੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਭੀਮਾ ਭਾਮਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦੇਵੀ ਦੁਰਗਾ ਦੇਵਾਣੀ ॥੫੫॥ ਦੁਰਗਾ ਦਲ ਗਾਹੀ ਦੇਵਾਣੀ ॥ ਭੈ ਖੰਡੀ ਸਰਬੰ ਭੂਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਚੰਡੀ ਮੁੰਡੀ ਸਤ੍ਰ ਹੰਤੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈ ਅੰਤੀ ॥੫੬॥ ਸੰਸਰਣੀ ਤਰਣੀ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਭਿੰਭਰਣੀ ਦਰਣੀ ਦਈਤਾਣੀ ॥ ਕੇ ਕਰਣੀ ਕਾਰਣ ਲੋਕਾਣੀ ॥ ਦੁਖ ਹਰਣੀ ਦੇਵੰ ਇੰਦ੍ਰਾਣੀ ॥ ੫੭ ॥ ਸੁੰਭ ਹੰਤੀ ਜਯੰਤੀ ਖੰਕਾਲੀ ॥ ਕੰਕੜੀਆ ਰੂਪਾ ਰਕਤਾਲੀ ॥ ਤੋਤਲੀਆ ਜਿਹਵਾ ਸਿੰਧੁਲੀਆ ॥ ਹਿੰਗੁਲੀਆ ਮਾਤਾ ਪਿੰਗੁਲੀਆ ॥ ੫੮ ॥ ਚੰਚਾਲੀ ਚਿਤ੍ਰਾ ਚਿਤ੍ਰਾਂਗੀ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੀਮਾ ਸਰਬਾਂਗੀ ॥ ਬੁਧ ਭੂਪਾ ਕੂਪਾ ਜੁ ਜ੍ਵਾਲੀ ॥ ਅਕਲੰਕਾ ਮਾਈ ਨ੍ਰਿਮਾਲੀ ॥ ੫੯ ॥ ਉਛਲੈ ਲੰਕੜੀਆ ਛਤ੍ਰਾਲਾ ॥ ਭਿੰਭਰੀਆ ਭੈਰੋ ਭਉਹਾਲਾ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਜੈਦਾਣੀ ॥ ਲੋਕੇਸੀ ਦੁਰਗਾ ਭਾਵਾਣੀ ॥੬੦॥ ਸੰਮੋਹੀ ਸਰਬੰ ਜਗਤਾਯੰ ॥ ਨਿੰਦਾ ਛੁਧਜਾ ਪਿਪਾਸਾਯੰ ॥ ਜੈ ਕਾਲੰ ਰਾਤ੍ਰੀ ਸਕ੍ਰਾਣੀ ॥ ਉਧਾਰੀ ਭਾਰੀ ਭਗਤਾਣੀ ॥ ੬੧ ॥ ਜੈ ਮਾਈ ਗਾਈ ਬੇਦਾਣੀ ॥ ਅਨਛਿੱਜ ਅਭਿੱਦਾ ਅਖਿਦਾਣੀ ॥ ਭੈ ਹਰਣੀ ਸਰਬੰ ਸੰਤਾਣੀ ॥ ਜੈ ਦਾਤਾ ਮਾਤਾ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ੬੨ ॥

ਅੱਚਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਅੰਬਕਾ ਤੋਤਲਾ ਸੀਤਲਾ ਸਾਕਣੀ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸੁ ਭ੍ਰਮਾ ਡਾਕਣੀ ॥ ਸਾਵਜਾ ਸੰਭਿਰੀ ਸਿੰਧਲਾ ਦੁਖ ਹਰੀ ॥ ਸੁੰਮਿਲਾ ਸੰਭਿਲਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ੬੩ ॥ ਭਾਵਨੀ ਭੈ ਹਰੀ ਭੂਤਿਲੀ ਭੈ ਹਰਾ ॥ ਟਾਕਣੀ ਝਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸਿੰਧੁਲਾ ॥ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰਮੁਖਾ ਦ੍ਰਕਟਾ ਦੁਧਰੀ ॥ ਕੰਪਿਲਾ ਜੰਪਿਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਭੈ ਹਰੀ ॥ ੬੪ ॥ ਚਿਤ੍ਰਣੀ ਚਾਪਣੀ ਚਾਰਣੀ ਚੱਛਣੀ ॥ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਗੰਧ੍ਰਬਾ ਜੱਛਣੀ ॥ ਬਰਮਣੀ ਚਰਮਣੀ ਪਰਘਣੀ ਪ੍ਰਾਸਣੀ ॥ ਖੜਗਣੀ ਗੜਗਣੀ ਸੈਥਣੀ ਸਾਪਣੀ ॥ ੬੫ ॥ ਭੀਮੜਾ ਸਮਦੜਾ ਹਿੰਗਲਾ ਕਾਰਤ ਕੀ ॥ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਅੱਛਿਦਾ ਅੱਧਰਾ ਮਾਰਤ ਕੀ ॥ ਗਿੰਗਲੀ ਹਿੰਗਲੀ ਠਿੰਗਲੀ ਪਿੰਗਲਾ ॥ ਚਿੱਕਣੀ ਚਰਕਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ॥ ੬੬ ॥

ਅਚਕੜਾ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਅਛਿਦਾ ਅਭਿਦਾ ਅਸਿਤਾ ਅੱਧਰੀ ॥ ਅਕਿਟਾ ਅਖਡਾ ਅਛਟਾ ਦੁੱਧਰੀ ॥ ਅੰਜਨੀ ਅੰਬਕਾ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਧਾਰਣੀ ॥ ਅੱਭਰੰ ਅਧਰਾ ਜਗਤਿ ਉਧਾਰਣੀ ॥ ੬੭ ॥ ਅੰਜਨੀ ਗੰਜਨੀ ਸਾਕੜੀ ਸੀਤਲਾ ॥ ਸਿਧਰੀ ਸੁ ਪ੍ਰਭਾ ਸਾਮਲਾ ਤੋਤਲਾ ॥ ਸੰਭਰੀ ਗੰਭਰੀ ਅੰਭਰੀ ਅਕਟਾ ॥ ਦੁਸਲਾ ਦ੍ਰਭਿਖਾ ਦ੍ਰਕਟਾ ਅਮਿਟਾ ॥ ੬੮ ॥ ਭੈਰਵੀ ਭੈ ਹਰੀ ਭੂਚਰਾ ਭਾਵਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਕੁਟਾ ਚਰਪਟਾ ਚਾਂਵਡਾ ਮਾਨਵੀ ॥ ਜੋਬਨਾ ਜੈ ਕਰੀ

ਜੰਭ ਹਰੀ ਜਾਲਪਾ ॥ ਤੋਤਲਾ ਤੁੰਦਲਾ ਦੰਤਲੀ ਕਾਲਕਾ ॥ ੬੯ ॥ ਭਰਮਣਾ ਨਿਭ੍ਰਮਾ ਭਾਵਨਾ ਭੈ ਹਰੀ ॥ ਬਰ ਬੁਧਾਂ ਦਾਤ੍ਰਣੀ ਸੱਤ੍ਰਣੀ ਛੈ ਕਰੀ ॥ ਦ੍ਰਕਟਾ ਦ੍ਰਭਿਦਾ ਦੁਧਰਾ ਦ੍ਰਮਦੀ ॥ ਅਤ੍ਰਤਾ ਅਛਟਾ ਅਜਟਾ ਅਭਿਦੀ ॥੭੦॥ ਤੰਤਲਾ ਅੰਤਲਾ ਸੰਤਲਾ ਸਾਵਜਾ ॥ ਭੀਮੜਾ ਭੈ ਹਰੀ ਭੂਤਲਾ ਭਾਵਜਾ ॥ ਡਾਕਣੀ ਸਾਕਣੀ ਸ਼ਾਕਣੀ ਕਾਕੜਾ ॥ ਕਿੰਕੜੀ ਕਾਲਕਾ ਜਾਲਪਾ ਜੈ ਮ੍ਰਿੜਾ ॥ ੭੧ ॥ ਠਿੰਗੁਲਾ ਹਿੰਗੁਲਾ ਪਿੰਗੁਲਾ ਪ੍ਰਸਾਣੀ ॥ ਸੱਸਤ੍ਰਣੀ ਅਸਤ੍ਰਣੀ ਸੂਲਣੀ ਸਾਸਣੀ ॥ ਕੰਨਿਕਾ ਅੰਨਿਕਾ ਧੰਨਿਕਾ ਧਉਲਰੀ ॥ ਰਕਤਿਕਾ ਸਕਤਿਕਾ ਭਤਤਕਾ ਜੈ ਕਰੀ ॥੭੨ ॥ ਝਿੰਗੜਾ ਪਿੰਗੜਾ ਜਿੰਗੜਾ ਜਾਲਪਾ ॥ ਜੋਗਣੀ ਭੋਗਣੀ ਰੋਗ ਹਰੀ ਕਾਲਕਾ ॥ ਚੰਚਲਾ ਚਾਂਵਡਾ ਚਾਚਰਾ ਚਿਤ੍ਰਤਾ ॥ ਤੰਤਰੀ ਭਿੰਭਰੀ ਛੱਤ੍ਰਣੀ ਛਿੰਛਲਾ ॥ ੭੩ ॥ ਦੰਤੁਲਾ ਦਾਮਣੀ ਦ੍ਰੱਕਟਾ ਦ੍ਰਭ੍ਰਮਾ ॥ ਛੁੱਧਿਤਾ ਨਿਦ੍ਰਕਾ ਨ੍ਰਿਭਿਖਾ ਨ੍ਰਿਗਮਾ ॥ ਕਦ੍ਰਕਾ ਚੂੜਕਾ ਚਾਰਕਾ ਚਾਪਣੀ ॥ ਚਿਚ੍ਰੜੀ ਚਾਵੜਾ ਚਿੰਪਿਲਾ ਜਾਪਣੀ॥੭੪॥

ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਪਰਜ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਪਾਇਨ ਪ੍ਰਭਾ ਉਚਾਰੋਂ ॥ ਜਾਨੁਕ ਨਿਪਟ ਅਘਟ ਅੰਮ੍ਰਿਤ ਸਮ ਸੰਪਟ ਸੁਭਟ ਬਿਚਾਰੋਂ ॥ ਮਨ ਮਧੁ ਕਰਹਿ ਚਰਣ ਕਮਲਨ ਪਰ ਹੁਐ ਮਨ ਮੱਤ ਗੁੰਜਾਰੋਂ॥ਮਾਤ੍ਰਿਕ ਸਪਤ ਸਪਿਤ ਪਿਤਰਨ ਕੁਲ ਚੌਦਹੂੰ ਕੁਲੀ ਉਧਾਰੋਂ॥੧॥੭੫॥

ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਕਾਫ਼ੀ ॥ ਤਾਂ ਦਿਨ ਦੇਹ ਸਫਲ ਕਰ ਜਾਨੋ ॥ ਜਾਂ ਦਿਨ ਜਗਤ ਮਾਤ ਪ੍ਰਫੁਲਤ ਹੈ ਦੇਹਿ ਬਿਜੈ ਬਰ ਦਾਨੋ ॥ ਤਾ ਦਿਨ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅੱਸਤ੍ਰ ਕਟ ਬਾਂਧੋਂ ਚੰਦਨ ਚਿਤ੍ਰ ਲਗਾਊਂ ॥ ਜਾਂਕਹੁ ਨੇਤ ਨਿਗਮ ਕਹਿੱ ਬੋਲਤ ਤਾਸ ਸੁ ਬਰ ਜਬ ਪਾਊਂ ॥ ੨ ॥ ੭੬ ॥

ਸੋਰਠ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਅੰਤਰਜਾਮੀ ਅਭਯ ਭਵਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਹੀ ਨਿਰਖ ਪ੍ਰੇਮ ਪਾਰਸ ਕੋ ਚਿਤ ਕੀ ਬ੍ਰਿਥਾ ਪਛਾਨੀ ॥ ਆਪਨ ਭਗਤ ਜਾਨ ਭਵ ਖੰਡਨ ਅਭਯ ਸਰੂਪ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਪੇਖ ਮੁਨ ਜਨ ਸੁਰ ਅਜਰ ਅਮਰ ਪਦ ਪਾਯੋ ॥੩॥੭੭॥ ਸੋਭਤ ਬਾਮਹਿ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਣੀ ॥ ਜਾਂ ਤਰ ਜੱਛ ਕਿੰਨਰ ਅਸਰਨ ਕੀ ਸਬ ਕੀ ਕ੍ਰਿਯਾ ਹਿਰਾਨੀ ॥ ਜਾਂ ਤਨ ਮਧੁਕੀਟਭ ਕਹੁ ਖੰਡਯੋ ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਸੋਈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਨਿਦਾਨ ਲਗੇ ਜਗ ਦਾਹਨ ਰਹੋ ਹਮਾਰੇ ॥੪॥੭੮॥ ਜਾ ਤਨ ਬਿਤ੍ਰਾਲਾਛ ਚਿਛ੍ਰਾਦਿਕ ਖੰਡਨ ਖੰਡ ਉਡਾਏ ॥ ਧੂਲੀਕਰਨ ਧੂਮ੍ਰਲੋਚਨ ਕੇ ਮਾਸਨ ਗਿੱਧ ਰਜਾਏ ॥ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨਾਦਿਕ ਕਾਲ ਕ੍ਰਵਾਲਹਿ ਕੂਟੇ ॥ ਕੋਟ ਉਪਾਇ ਧਾਇ ਸਭ ਥਾਕੇ ਬਿਨ ਤਿਹ ਭਜਨ ਨ ਛੂਟੇ ॥ ੫ ॥ ੭੯ ॥

ਸੂਹੀ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਥਤਾ ॥ ਸੋਭਤ ਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਉਜਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਤਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੋਟ ਕਈ ਖੰਡੇ ਬਿਸਨ ਕ੍ਰੋਰ ਤ੍ਰਿਪੁਰਾਰੀ ॥ ਜਾਂ ਕਹੁ ਰਾਮ ਉਚਰ ਮੁਨ ਜਨ ਸਬ ਸੇਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਤਸ ਤੁਮ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸ਼ਨ ਕਈ ਕੋਟਿਕ ਬਾਰ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥ ੬ ॥੮੦॥ ਅਨਭਵ ਰੂਪ ਸਰੂਪ ਅਗੰਜਨ ਕਹੋ ਕਵਨ ਬਿੱਧ ਗੱਈਯੇ ॥ ਜਿਹਬਾ ਸਹੰਸ੍ਰ ਰਟਤ ਗੁਨ ਥਾਕੀ ਕਬਿ ਜਿਹਵੇਕ ਬਤੱਈਯੇ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਜਵਨ ਕਰ ਚਉਦਹ ਖੰਡ ਬਿਹੰਡੇ ॥ ਜਗਮਗ ਜੋਤ ਹੋਤ ਭੂ ਤਲਿ ਮੈ ਖੰਡਨ ਅਉ ਬ੍ਰਹਮੰਡੇ ॥ ੭ ॥ ੮੧ ॥

ਸੋਰਠ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਜੈ ਜੈ ਰੂਪ ਅਰੇਖ ਅਪਾਰ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭ੍ਰਮਾਇ ਜੱਹ ਤੱਹ ਭੀਖ ਕੋ ਸਿਵ ਦੁਆਰ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਲਗਜੋ

ਨਿਸੇਸਹਿ ਕਾਰਮਾ ਤਨ ਏਕ ॥ ਦੇਵਤੇਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਭੇ ਭਗ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਅਨੇਕ ॥੮॥੮੨॥ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਾਮ ਭਏ ਕਿਤੇ ਪੁਨ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬਿਹਾਨ ॥ ਕਾਲ ਕੋ ਅਨ ਕਾਲ ਕੈ ਅਕਲੰਕ ਮੂਰਤ ਮਾਨ ॥ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਭਯੋ ਸਬੈ ਜਗ ਜਾਸਿ ਪਾਇ ਬਿਲਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤੈ ਅਬਿਚਾਰ ਜੜ੍ਹ ਕਰਤਾਰ ਕਾਹਿ ਨ ਜਾਨ ॥ ੯ ॥ ੮੩ ॥ਨਰ ਹਰਿ ਜਾਨ ਕਾਹਿ ਨ ਲੇਤ ॥ ਤੈ ਭਰੋਸ ਪਰਜੋ ਪਸੂ ਜਿਹ ਮੋਹਿ ਬੱਧਿ ਅਚੇਤ ॥ ਰਾਮ ਕ੍ਰਿਸਨ ਰਸੂਲ ਕੋ ਉਠਿ ਲੇਤ ਨਿਤਪ੍ਰਤ ਨਾਉ ॥ ਕਹਾ ਵੈ ਅਬ ਜੀਅਤ ਜਗ ਮੈ ਕਹਾਂ ਤਿਨ ਕੋ ਗਾਉ ॥ ੧੦ ॥ ੮੪ ॥

ਸੋਰਠ ॥ ਤਾਸ ਕਿਉਂ ਨ ਪਛਾਨਹੀ ਜੋ ਹੋਹਿ ਹੈ ਅਬ ਹੈ ॥ ਨਿਹਫਲ ਕਾਹੇ ਭਜਤ ਪਾਹਨ ਤੋਹਿ ਕਛੁ ਫਲਿ ਦੈ ॥ ਤਾਸ ਸੇਵਹੁ ਜਾਸ ਸੇਵਤਿ ਹੋਹਿ ਪੂਰਣ ਕਾਮ ॥ ਹੋਹਿ ਮਨਸਾ ਸਕਲ ਪੂਰਣ ਲੇਤ ਜਾਂ ਕੋ ਨਾਮ ॥ ੧੧ ॥ ੮੫ ॥

ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੀਨੀ ਜਬੈ ਬਡਾਈ ॥ ਰੀਝੈ ਦੇਵ ਦਿਆਲ ਤਿੱਹ ਊਪਰ ਪੂਰਣ ਪੁਰਖ ਸਦਾ ਈ ॥ ਆਪਨਿ ਮਿਲੇ ਦੇਵ ਦਰਸ਼ਨਿ ਭਯੋ ਸਿੰਘ ਕਰੀ ਅਸਵਾਰੀ ॥ ਲੀਨੇ ਛੱਤ੍ਰ ਲੰਕਰਾ ਕੂਦਤ ਨਾਚਣ ਜਣ ਦੈ ਤਾਰੀ ॥ ੧੨ ॥ ੮੬ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ॥ ਝਮਕਤ ਅਸਤ੍ਰ ਛਟਾ ਸੱਸਤ੍ਰਨਿ ਕੀ ਬਾਜਤ ਡਉਰ ਅਪਾਰ ॥ ਨਿਰਤਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਨਾਨਾ ਬਿਧ ਡਹਕਤ ਫਿਰਤ ਬੈਤਾਰ ॥ ਕੁਹਕਤਿ ਫਿਰਤਿ ਕਾਕਣੀ ਕੁਹਰਤ ਡਹਰਤ ਕਠਨ ਮਸਾਨ ॥ ਘਹਰਤਿ ਗਗਨਿ ਸਘਨ ਰਿਖ ਦਹਲਤ ਬਿਡਰਤ ਬਜੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥ ੧੩ ॥ ੮੭ ॥

ਦੇਵੀ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥ ਤ੍ਰਿਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਕਛੁ ਬਰ ਮਾਂਗਹੁ ਪੂਤ ਸਯਾਨੇ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਨਹੀਂ ਤੁਮਰੀ ਸਰ ਸਾਧ ਚਰਿਤ ਹਮ ਜਾਨੇ ॥
ਜੋ ਬਰ ਦਾਨ ਚਹੋ ਸੋ ਮਾਂਗੋ ਸਬ ਹਮ ਤੁਮੈ ਦਿਵਾਰ ॥ ਕੰਚਨ ਰਤਨ ਬੱਜ੍ਰ ਮੁਕਤਾ ਫਲ ਲੀਜਹਿ ਸਕਲ ਸੁਧਾਰ ॥ ੧੪ ॥ ੮੮ ॥

ਪਾਰਸ ਨਾਥ ਬਾਚ ॥ ਸਾਰੰਗ ॥ ਬਿਸਨ ਪਦ ॥

ਸਬ ਹੀ ਪੜ੍ਹੋ ਬੇਦ ਬਿਦਿਆ ਬਿਧਿ ਸਭ ਹੀ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਚਲਾਊਂ ॥
ਸਭ ਹੀ ਦੇਸ ਜੇਰ ਕਰਿ ਆਪਨ ਆਪੇ ਮਤਾ ਮਤਾਊਂ ॥
ਕਹਿ ਤਥਾਸਤੁ ਭਈ ਲੋਪ ਚੰਡਕਾ ਤਾਸ ਮਹਾਂ ਬਰ ਦੈ ਕੈ ॥
ਅੰਤ੍ਰ ਧਯਾਨ ਹੁਐ ਗਈ ਆਪਨ ਪਰ ਸਿੰਘ ਅਰੂੜਤ ਹੁਐ ਕੈ ॥ ੧੫ ॥ ੮੯ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ
ਸਤਿਗੁਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਰੇ ਮਨ ਐਸੋ ਕਰਿ ਸੰਨਿਆਸਾ ॥
ਬਨ ਸੇ ਸਦਨ ਸਭੈ ਕਰਿ ਸਮਝਹੁ ਮਨ ਹੀ ਮਾਹਿ ਉਦਾਸਾ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥
ਜਤ ਕੀ ਜਟਾ ਜੋਗ ਕੋ ਮੱਜਨੁ ਨੇਮ ਕੇ ਨਖਨ ਬਢਾਓ ॥ ਗਿਆਨ ਗੁਰੂ ਆਤਮ
ਉਪਦੇਸਹੁ ਨਾਮ ਬਿਭੂਤ ਲਗਾਓ ॥ ੧ ॥ ਅਲਪ ਅਹਾਰ ਸੁਲਪ ਸੀ ਨਿੰਦ੍ਰ
ਦਯਾ ਛਿਮਾ ਤਨ ਪ੍ਰੀਤ ॥ ਸੀਲ ਸੰਤੋਖ ਸਦਾ ਨਿਰਬਾਹਿਬੋ ਹ੍ਵੈਬੋ ਤ੍ਰਿਗੁਣ ਅਤੀਤ ॥ ੨ ॥
ਕਾਮ ਕ੍ਰੋਧ ਹੰਕਾਰ ਲੋਭ ਹਠ ਮੋਹ ਨ ਮਨ ਸੇ ਲਜਾਵੈ ॥ ਤਬ ਹੀ ਆਤਮ ਤਤ ਕੋ ਦਰਸੇ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਕਹਿ ਪਾਵੈ ॥੩॥੧॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਰੇ ਮਨ ਇਹ ਬਿਧਿ ਜੋਗੁ ਕਮਾਓ ॥ ਸਿੰਙੀ ਸਾਚ ਅਕਪਟ ਕੰਠਲਾ ਧਿਆਨ ਬਿਭੂਤ ਚੜ੍ਹਾਓ ॥ ੧ ॥ਰਹਾਉ ॥ ਤਾਤੀ ਗਹੁ ਆਤਮ ਬਸ ਕਰ ਕੀ ਭਿੱਛਾ ਨਾਮ ਅਧਾਰੰ ॥ ਬਾਜੇ ਪਰਮ ਤਾਰ ਤਤੁ ਹਰਿ ਕੋ ਉਪਜੈ ਰਾਗ ਰਸਾਰੰ ॥ ੧ ॥ ਉਘਟੈ ਤਾਨ ਤਰੰਗ ਰੰਗਿ ਅਤਿ ਗਿਆਨ ਗੀਤ ਬੰਧਾਨੰ ॥ ਚਕਿ ਚਕਿ ਰਹੇ ਦੇਵ ਦਾਨਵ ਮੁਨ ਛਕਿ ਛਕਿ ਬਜੋਮ ਬਿਵਾਨੰ ॥ ੨ ॥ ਆਤਮ ਉਪਦੇਸ ਭੇਸੁ ਸੰਜਮ ਕੋ ਜਾਪ ਸੁ ਅਜੱਪਾ ਜਾਪੈ ॥ ਸਦਾ ਰਹੈ ਕੰਚਨ ਸੀ ਕਾਯਾਂ ਕਾਲ ਨ ਕਬਹੂੰ ਬਿਆਪੈ ॥ ੩ ॥ ੨ ॥

ਰਾਮਕਲੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਪ੍ਰਾਨੀ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਗ ਲਾਗੋ ॥ ਸੋਵਤ ਕਹਾ ਮੋਹ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਮੈ ਕਬਹੂੰ ਸੁਚਿਤ ਹ੍ਵੈ ਜਾਗੋ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਔਰਨ ਕਹਾਂ ਉਪਦੇਸਤ ਹੈ ਪਸੁ ਤੋਹਿ ਪਰਬੋਧ ਨ ਲਾਗੋ ॥ ਸਿੰਚਤ ਕਹਾਂ ਪਰੇ ਬਿਖਿਯਨ ਕਹ ਕਬਹੁ ਬਿਖੈ ਰਸ ਤਜਾਗੋ ॥ ੧ ॥ ਕੇਵਲ ਕਰਮ ਭਰਮ ਸੇ ਚੀਨਹੁ ਧਰਮ ਕਰਮ ਅਨੁਰਾਗੋ ॥ ਸੰਗ੍ਰਹੁ ਕਰੋ ਸਦਾ ਸਿਮਰਨ ਕੋ ਪਰਮ ਪਾਪ ਤਜਿ ਭਾਗੋ ॥ ੨ ॥ ਜਾ ਤੇ ਦੂਖ ਪਾਪ ਨਹਿ ਭੇਟੈ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਾਗੋ ॥ ਜੌ ਸੁਖ ਚਾਹੋ ਸਦਾ ਸਭਨ ਕੋ ਤੌ ਹਰਿ ਕੇ ਰਸ ਪਾਗੋ ॥ ੩ ॥੩ ॥

ਰਾਗੁ ਸੋਰਠਿ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥ ਪ੍ਰਭ ਜੂ ਤੋ ਕਹ ਲਾਜ ਹਮਾਰੀ ॥ ਨੀਲ ਕੰਠ ਨਰ ਹਰਿ ਨਾਰਾਇਣ ਨੀਲ ਬਸਨ ਬਨਵਾਰੀ ॥੧॥ਰਹਾਉ ॥ ਪਰਮ ਪੁਰਖ ਪਰਮੇਸਰ ਸੁਆਮੀ ਪਾਵਨ ਪਉਨ ਅਹਾਰੀ ॥ ਮਾਧਵ ਮਹਾ ਜੋਤਿ ਮਧ ਮਰਦਨ ਮਾਨ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੧ ॥ ਨਿਰਬਿਕਾਰ ਨਿਰਜੁਰ ਨਿੰਦ੍ਰਾ ਬਿਨੁ ਨਿਰਬਿਖ ਨਰਕ ਨਿਵਾਰੀ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਿੰਧ ਕਾਲ ਤ੍ਰੈ ਦਰਸੀ ਕੁਕ੍ਰਿਤ ਪ੍ਰਨਾਸਨ ਕਾਰੀ ॥ ੨ ॥ ਧਨਰਪਾਨ ਧ੍ਰਿਤ ਮਾਨ ਧਰਾਧਰ ਅਨਿ ਬਿਕਾਰ ਅਸਿਧਾਰੀ ॥ ਹੌ ਮਤਿ ਮੰਦ ਚਰਨ ਸਰਨਾਗਤਿ ਕਰ ਗਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥

ਰਾਗੁ ਕਲਿਆਣ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਬਿਨ ਕਰਤਾਰ ਨ ਕਿਰਤਮ ਮਾਨੋ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ਤਿਹ ਪਰਮੇਸਰ ਜਾਨੋ ॥੧॥ਰਹਾਉ॥ ਕਹਾ ਭਯੋ ਜੋ ਆਨਿ ਜਗਤ ਮੈ ਦਸਕ ਅਸੁਰ ਹਰਿ ਘਾਏ ॥ ਅਧਿਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਇ ਸਭਨ ਕਹੱ ਆਪਹਿ ਬ੍ਰਹਮੁ ਕਹਾਏ ॥ ੧ ॥ ਭੰਜਨ ਗੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸੋ ਕਿਮ ਜਾਤਿ ਗਿਨਾਯੋ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਸਰਬ ਕਾਲ ਕੇ ਅਸਿ ਕੋ ਘਾਇ ਬਚਾਇ ਨ ਆਯੋ ॥ ੨ ॥ ਕੈਸੇ ਤੋਹਿ ਤਾਰਿ ਹੈ ਸੁਨਿ ਜੜ ਆਪ ਡੁਬਯੋ ਭਵ ਸਾਗਰ ॥ ਛੁਟਹੋ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਗਹੋ ਸਰਨਿ ਜਗਤਾਗਰ ॥ ੩॥ ੧ ॥

ਖਿਆਲ ਪਾਤਸ਼ਾਹੀ ੧੦ ॥ ਮਿਤ੍ਰ ਪਿਆਰੇ ਨੂੰ ਹਾਲੁ ਮੁਰੀਦਾਂ ਦਾ ਕਹਣਾ ॥ ਤੁਧੁ ਬਿਨੁ ਰੋਗੁ ਰਜ਼ਾਈਆਂ ਦਾ ਓਢਣ ਨਾਗ ਨਿਵਾਸਾਂ ਦੇ ਰਹਣਾ ॥ ਸੂਲ ਸੁਰਾਹੀ ਖ਼ੰਜਰੁ ਪਿਯਾਲਾ ਬਿੰਗ ਕਸਾਈਆਂ ਦਾ ਸਹਣਾ ॥ਯਾਰੜੇ ਦਾ ਸਾਨੂੰ ਸਥਰੁ ਚੰਗਾ ਭੱਠ ਖੇੜਿਆਂ ਦਾ ਰਹਣਾ ॥ ੧ ॥ ੧॥

ਤਿਲੰਗ ਕਾਫ਼ੀ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਈ ਕਰਤਾਰ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤ ਅਨੰਤਿ ਮੂਰਤ ਗੜ੍ਹਨ ਭੰਜਨ ਹਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਿੰਦ ਉਸਤਤ ਜਉਨ ਕੇ ਸਮ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਨ ਕੋਇ ॥ ਕਉਨ ਬਾਟ ਪਰੀ ਤਿਸੈ ਪਥ ਸਾਰਥੀ ਰਥ ਹੋਇ ॥ ੧ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਨ ਜਾਤ ਜਾਂ ਕਰ ਪੁਤ੍ਰ ਪੌਤ੍ਰ ਮੁਕੰਦ ॥ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕਹਾਂਹਿਗੇ ਤੇ ਆਨ ਦੇਵਕਿ ਨੰਦ ॥ ੨ ॥ ਦੇਵ ਦੈਂਤ ਦਿਸਾ ਵਿਸਾ ਜਿਹ ਕੀਨ ਸਰਬ ਪਸਾਰ ॥ ਕਉਨ ਉਪਮਾ ਤੌਨ ਕੋ ਮੁਖ ਲੇਤ ਨਾਮੁ ਮੁਰਾਰ ॥ ੩ ॥ ੭ ॥

ਰਾਗ ਬਿਲਾਵਲ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਸੋ ਕਿਮ ਮਾਨਸ ਰੂਪ ਕਹਾਏ ॥ ਸਿਧ ਸਮਾਧ ਸਾਧ ਕਰ ਹਾਰੇ ਕਜੋਹੂ ਨ ਦੇਖਨ ਪਾਏ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਨਾਰਦ ਬਿਆਸ ਪਰਾਸਰ ਧ੍ਰੁਅ ਸੋ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਲਗਾਏ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਹਾਰ ਹਠ ਛਾਡਿਓ ਤਦਪਿ ਧਿਆਨ ਨ ਆਏ ॥ ੨ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਪਿਸਾਚ ਪ੍ਰੇਤ ਤੇ ਨੇਤਹ ਨੇਤ ਕਹਾਏ ॥ ਸੂਛਮ ਤੇ ਸੂਛਮ ਕਰ ਚੀਨੇ ਬ੍ਰਿਧਨ ਬ੍ਰਿਧ ਬਤਾਏ ॥ ੨ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਸਭੈ ਸਜਿ ਏਕ ਅਨੇਕ ਸਦਾਏ ॥ ਸੋ ਨਰ ਕਾਲ ਫਾਸ ਤੇ ਬਾਚੇ ਜੋ ਹਰਿ ਸਰਣ ਸਿਧਾਏ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੮ ॥ ੩੨ ॥

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਇਕ ਬਿਨ ਦੂਸਰ ਸੋ ਨ ਚਿਨਾਰ ॥ ਭੰਜਨ ਘੜਨ ਸਮਰਥ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਜਾਨਤ ਹੈ ਕਰਤਾਰ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਕਹਾਂ ਭਇਓ ਜੇ ਅਤਿ ਹਿਤ ਚਿਤ ਕਰ ਬਹੁ ਬਿਧ ਸਿਲਾ ਪੁਜਾਈ ॥ ਪਾਨ ਥਕਿਓ ਪਾਹਿਨ ਕਹ ਪਰਸਤ ਕਛੁ ਕਰ ਸਿੱਧ ਨ ਆਈ ॥ ੧ ॥ ਅੱਛਤ ਧੂਪ ਦੀਪ ਅਰਪਤ ਹੈ ਪਾਹਨ ਕਛੂ ਨ ਖੈ ਹੈ ॥ ਤਾਂ ਮੈਂ ਕਹਾਂ ਸਿਧ ਹੈ ਰੇ ਜੜੂ ਤੇਹਿ ਕਛੂ ਬਰ ਦੈ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਜੋ ਜੀਯ ਹੋਤ ਤੌ ਦੇਤ ਕਛੂ ਤੁਹਿ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮ ਬਿਚਾਰ ॥ ਕੇਵਲ ਏਕ ਸਰਣ ਸੁਆਮੀ ਬਿਨ ਯੌ ਨਹਿ ਕਤਹਿ ਉਧਾਰ ॥ ੩ ॥ ੧ ॥ ੯ ॥ ੩੩ ॥

ਰਾਗ ਦੇਵਗੰਧਾਰੀ ਪਾਤਿਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਬਿਨ ਹਰਿ ਨਾਮ ਨ ਬਾਚਨ ਪੈ ਹੈਂ ॥ ਚੌਦਹ ਲੋਕ ਜਾਂਹਿ ਬਸ ਕੀਨੇ ਤਾਂ ਤੇ ਕਹਾਂ ਪਲੈ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਰਹਾਉ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਉਬਾਰ ਨ ਸਕ ਹੈ ਜਾਂ ਕਰ ਨਾਮ ਰਟੈ ਹੈਂ ॥ ਬ੍ਰਹਮਾ ਬਿਸਨ ਰੁਦ੍ਰ ਸੂਰਜ ਸਸਿ ਤੇ ਬਸਿ ਕਾਲ ਜਭੈ ਹੈਂ ॥ ੧ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਮਤ ਜਾਂ ਕਹ ਨੇਤ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਮੁਨਿੰਦ੍ਰ ਕਲਪ ਬਹੁ ਧਿਆਵਤ ਧਿਆਨ ਨ ਐ ਹੈਂ ॥ ੨ ॥ ਜਾਂ ਕਰ ਰੂਪ ਰੰਗ ਨਹਿ ਜਨਿਯਤ ਸੋ ਕਿਮ ਸਜਾਮ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਛੁਟਹੇ ਕਾਲ ਜਾਲ ਤੇ ਤਬ ਹੀ ਤਾਂਹਿ ਚਰਨ ਲਪਟੈ ਹੈਂ ॥ ੩ ॥ ੧੦ ॥ ੩੪ ॥

ਅਦਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭ

ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੇ ਚਾਟਿ ॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤੇ ਹੈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

॥ ਸਵੈਯਾ ॥

ਜਾਗਤ ਜੋਤ ਜਪੈ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਏਕ ਬਿਨਾ ਮਨ ਨੈਕ ਨ ਆਨੈ ॥
ਪੂਰਨ ਪ੍ਰੇਮ ਪ੍ਰਤੀਤ ਸਜੈ ਬ੍ਰਤ ਗੋਰ ਮੜੀ ਮਟ ਭੂਲ ਨ ਮਾਨੈ ॥ ਤੀਰਥ ਦਾਨ ਦਇਆ ਤਪ
ਸੰਜਮ ਏਕ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਏਕ ਪਛਾਨੈ ॥ ਪੂਰਨ ਜੋਤ ਜਗੈ ਘਟ ਮੈ ਤਬ ਖਾਲਸ ਤਾਹਿ ਨਖਾਲਸ ਜਾਨੈ ॥੧॥
ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤੱਬ੍ਰਤ ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧ ਅਜੈ ਹੈ ॥ ਦਾਨ ਦਯਾ ਦਮ ਸੰਜਮ ਨੇਮ ਜਤੱਬ੍ਰਤ
ਸੀਲ ਸੁ ਬ੍ਰਿਤ ਅਬੈ ਹੈ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦ ਅਨਾਹਦ ਆਪਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਖ ਅਭੈ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਰੂਪ ਅਰੇਖ ਜਰਾਰਦਨ
ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਭਏ ਹੈ ॥ ੨ ॥ ਆਦਿ ਅਦ੍ਵੈਖ ਅਭੇਖ ਮਹਾ ਪ੍ਰਭ ਸੱਤਿ ਸਰੂਪ ਸੁ ਜੋਤ ਪ੍ਰਕਾਸੀ ॥ ਪੂਰ ਰਹਯੋ ਸਭ ਹੀ ਘਟ ਕੈ
ਪਟ ਤੱਤ ਸਮਾਧਿ ਸੁਭਾਸ ਪ੍ਰਨਾਸੀ ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਜਗਾਦਿ ਤੁਹੀ ਪ੍ਰਭ ਫੈਲ ਰਹਯੋ ਸਭ ਅੰਤਰਿ ਬਾਸੀ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰ
ਆਦਿ ਅਜੋਨ ਅਜੈ ਅਬਿਨਾਸੀ ॥ ੩ ॥ ਆਦਿ ਅਭੇਖ ਅਛੇਦ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਬੇਦ ਕਤੇਬਨਿ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧ
ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਭੈ ਘਟ ਛਾਯੋ ॥ ਸੇਸ ਸੁਰੇਸ ਗਣੇਸ ਮਹੇਸੁਰ ਗਾਹਿ ਫਿਰੈ ਸ੍ਰੁਤਿ ਥਾਹ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ
ਤੈ ਕਿਹਿ ਕਾਜਿ ਕਹੋ ਬਿਸਰਾਯੋ ॥ ੪ ॥
ਅਚੁੱਤ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤ ਸਰੂਪ ਸਦੈਵ ਬਖਾਨੇ ॥ ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਅਜਾਇ ਜਰਾ ਬਿਨੁ ਪਰਮ ਪੁਨੀਤ ਪਰੰਪਰ ਮਾਨੇ ॥
ਸਿੱਧ ਸ੍ਵਯੰਭੂ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਸਭੈ ਜਗ ਏਕ ਹੀ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਬਖਾਨੇ ॥ ਰੇ ਮਨ ਰੰਕ ਕਲੰਕ ਬਿਨਾ ਹਰਿ ਤੈ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਤੇ ਨ ਪਹਿਚਾਨੇ ॥ ੫ ॥

ਅੱਛਰ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਸੱਤ ਸਦੈਵ ਤੁਹੀ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਜੀਵ ਜਿਤੇ ਜਲ ਮੈ ਥਲ ਮੈ ਸਭ ਕੈ ਸਦ ਪੇਟ ਕੋ ਪੋਖਨ ਹਾਰਾ ॥
ਵੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਦੁਹੂ ਮਿਲ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਿਚਾਰ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਔਰ ਜਹਾਨ ਨਿਦਾਨ ਕਛੂ ਨਹਿ ਏ ਸੁਬਹਾਨ ਤੁਹੀ ਸਿਰਦਾਰਾ ॥ ੬ ॥

ਆਦਿ ਅਗਾਧਿ ਅਛੇਦ ਅਭੇਦ ਅਲੇਖ ਅਜੇਅ ਅਨਾਹਦ ਜਾਨਾ ॥ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਭਵਾਨ ਤੁਹੀ ਸਬਹੂੰ ਠੌਰਨ ਮੌ ਅਨੁਮਾਨਾ ॥
ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਣੀ ਧਰ ਨਾਰਦ ਸਾਰਦ ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਪਛਾਨਾ ॥ ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧ ਕੋ ਕਛੁ ਭੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਨ ਜਾਨਾ ॥ ੭ ॥

ਸੱਤਿ ਸਦੈਵ ਸਰੂਪ ਸਤੱਵ੍ਰਿਤ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਤੁਹੀ ਉਪਜਾਯੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਦੇਵ ਮਹੀਧਰ ਭੂਤ ਭਵਾਨ ਵਹੀ ਠਹਰਾਯੇ ॥
ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਹਦ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਬਿਲੋਕ ਨ ਪਾਯੇ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ੍ਹ ਅਗੂੜ੍ਹ ਇਸੋ ਪ੍ਰਭ ਤੋਹਿ ਕਹੋ ਕਿਹਿ ਆਨ ਸੁਨਾਯੇ ॥ ੮ ॥

ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਮਹੀ ਧਰ ਨਾਗਨ ਸਿੱਧ ਪ੍ਰਸਿੱਧ ਬਡੇ ਤਪੁ ਕੀਨੇ ॥ ਬੇਦ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਸਬੈ ਗੁਨ ਗਾਇ ਥਕੇ ਪੈ ਤੇ ਜਾਇ ਨ ਚੀਨੇ ॥
ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਜਿਹਿ ਸੇ ਸਬ ਕੇ ਚਿਤ ਚੀਨੇ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਮਹਿ ਮੋ ਮਹਿਮਾ ਮਨ ਮੈ ਤਿਹਿ ਆਨ ਮੂੜੈ ਕਹਿ ਦੀਨੇ ॥ ੯ ॥

ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਹਜੋ ਤਿਹਿ ਸਿਧ ਸਮਾਧਿ ਸਬੈ ਕਰਿ ਹਾਰੇ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤ ਸਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਪੁਰਾਨ ਬੀਚਾਰ ਬੀਚਾਰੇ ॥
ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਕਥਾ ਧ੍ਰੁਅ ਸੇ ਪ੍ਰਹਿਲਾਦਿ ਅਜਾਮਲ ਤਾਰੇ ॥ ਨਾਮੁ ਉਚਾਰ ਤਰੀ ਗਨਿਕਾ ਸੋਈ ਨਾਮੁ ਅਧਾਰ ਬੀਚਾਰ ਹਮਾਰੇ ॥ ੧੦ ॥

ਆਦਿ ਅਨਾਦਿ ਅਗਾਧਿ ਸਦਾ ਪ੍ਰਭ ਸਿੱਧ ਸਰੂਪ ਸਬੈ ਪਹਿਚਾਨਜੋ ॥ ਗੰਧ੍ਰਬ ਜੱਛ ਮਹੀਧਰ ਨਾਗਨ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਚਹੂੰ ਚਕ ਜਾਨਯੋ ॥
ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਅਰੁ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਪ੍ਰਭ ਮਾਨਜੋ ॥ ਚਿੱਤ ਅਗਯਾਨ ਸੁ ਜਾਨ ਸੁਯੰਭਵ ਕੌਨ ਕੀ ਕਾਨਿ ਨਿਦਾਨ ਭੁਲਾਨਜੋ ॥੧੧॥

ਕਾਹੂ ਲੈ ਠੇਕ ਬਧੇ ਉਰ ਠਾਕੁਰ ਕਾਹੂ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਕਾਹੂ ਕਹਿਜੋ ਹਰਿਮੰਦਰ ਮੈ ਹਰਿ ਕਾਹੂ ਮਸੀਤ ਕੈ ਬੀਚ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥
ਕਾਹੂ ਨੇ ਰਾਮ ਕਹਜੋ ਕ੍ਰਿਸਨਾ ਕਹੁ ਕਾਹੂ ਮਨੈ ਅਵਤਾਰਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਬਿਸਾਰ ਸਬੈ ਕਰਤਾਰ ਹੀ ਕੋ ਕਰਤਾ ਜੀ ਜਾਨਜੋ ॥ ੧੨ ॥

ਜੋ ਕਹੋ ਰਾਮ ਅਜੋਨਿ ਅਜੈ ਅਤਿ ਕਾਹੇ ਕੋ ਕੌਸਲ ਕੁੱਖ ਜਯੋ ਜੂ ॥ ਕਾਲਹੂ ਕਾਨ੍ਹ ਕਹੈ ਜਿਹਿ ਕੋ ਕਿਹਿ ਕਾਰਣ ਕਾਲ ਤੇ ਦੀਨ ਭਯੋ ਜੂ ॥
ਸੰਤ ਸਰੂਪ ਬਿਥੈਰ ਕਹਾਇ ਸੁ ਕਯੋਂ ਪਥ ਕੋ ਰਥ ਹਾਂਕ ਧਯੋ ਜੂ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਮਾਨਿ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਕੋ ਕੋਊ ਭੇਦ ਨ ਲੇਨ ਲਯੋ ਜੂ ॥ ੧੩ ॥

ਕਯੋਂ ਕਹੁ ਕ੍ਰਿਸਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨਿਧ ਹੈ ਕਿਹ ਕਾਜ ਤੇ ਬੱਧਕ ਬਾਣ ਲਗਾਯੋ ॥ ਅਉਰ ਕੁਲੀਨ ਉਧਾਰਤ ਜੋ ਕਿਹ ਤੇ ਕੁਲ ਅਪਨੇ ਨਾਸ ਕਰਾਯੋ ॥
ਆਦਿ ਅਜੋਨਿ ਕਹਾਏ ਕਹੋ ਕਿਮ ਦੇਵਕਿ ਕੇ ਜਠਰੰਤਰ ਆਯੋ ॥ ਤਾਤ ਨ ਮਾਤ ਕਹੈ ਜਿਹ ਕੋ ਤਿਹ ਕਯੋਂ ਬਸੁ ਦੇਵਹਿ ਬਾਪ ਕਹਾਯੋ ॥ ੧੪ ॥

ਕਾਹੇ ਕੋ ਏਸ ਮਹੇਸਹਿ ਭਾਖਤ ਕਾਹਿ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਹੈ ਨ ਰਘੇਸ ਜਦੇਸ ਰਮਾਪਤਿ ਤੈ ਜਿਨ ਕੋ ਬਿਸ੍ਵਨਾਥ ਪਛਾਨਜੋ ॥
ਏਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਅਨੇਕ ਭਜੈ ਸੁਕਦੇਵ ਪਰਾਸਰ ਬਯਾਸ ਬਖਾਨਜੋ ॥ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸਜੇ ਸਬ ਹੀ ਹਮ ਏਕ ਹੀ ਕੋ ਬਿਧ ਨੇਕ ਪ੍ਰਮਾਨਜੋ ॥ ੧੫ ॥

ਕੋਊ ਦਿਜੇਸ ਕੋ ਮਾਨਤ ਹੈ ਅਰੁ ਕੋਊ ਮਹੇਸ ਕੋ ਏਸ ਬਤੈ ਹੈ ॥ ਕੋਊ ਕਹੈ ਬਿਸਨੋ ਬਿਸਨਾਇਕ ਜਾਹਿ ਭਜੇ ਅਘ ਓਘ ਕਟੈ ਹੈ ॥

ਬਾਰ ਹਜਾਰ ਬਿਚਾਰ ਅਰੇ ਜੜ ਅੰਤ ਸਮੈ ਸਭ ਹੀ ਤਜਿ ਜੈ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨਿ ਹੀਏ ਜੋਊ ਥੇ ਅਬ ਹੈ ਅਰੁ ਆਗੈ ਊ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ॥ ੧੬ ॥
ਕੋਟਕ ਇੰਦ੍ਰ ਕਰੇ ਜਿਹ ਕੇ ਕਈ ਕੋਟਿ ਉਪਿੰਦ੍ਰ ਬਨਾਇ ਖਪਾਯੋ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ੍ਰ ਧਰਾਧਰ ਪੱਛ ਪਸੂ ਨਹਿ ਜਾਤ ਗਿਨਾਯੋ ॥
ਆਜ ਲਗੇ ਤਪੁ ਸਾਧਤ ਹੈ ਸਿਵਊ ਬ੍ਰਹਮਾ ਕਿਛੁ ਪਾਰ ਨ ਪਾਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਨ ਭੇਦ ਲਖਯੋ ਜਿਹ ਸੋਊ ਗੁਰੂ ਗੁਰ ਮੋਹਿ ਬਤਾਯੋ ॥ ੧੭ ॥
ਧਯਾਨ ਲਗਾਇ ਠਗਿਓ ਸਭ ਲੋਗਨ ਸੀਸ ਜਟਾ ਨਖ ਹਾਥ ਬਢਾਏ ॥ ਲਾਇ ਬਿਭੂਤ ਫਿਰਯੋ ਮੁਖ ਊਪਰਿ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਸਬੈ ਡਹਕਾਏ ॥
ਲੋਭ ਕੇ ਲਾਗੈ ਫਿਰਯੋ ਘਰ ਹੀ ਘਰ ਜੋਗ ਕੇ ਨਯਾਸ ਸਭੈ ਬਿਸਰਾਏ ॥ ਲਾਜ ਗਈ ਕਛੁ ਕਾਜੁ ਸਰਯੋ ਨਹਿ ਪ੍ਰੇਮ ਬਿਨਾ ਪ੍ਰਭ ਪਾਨ ਨ ਆਏ ॥੧੮॥
ਕਾਹੇ ਕਉ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਮਨ ਮੂਰਖ ਡਿੰਭ ਕਰੈ ਅਪਨੀ ਪਤਿ ਖੋਹੈ ॥ ਕਾਹੇ ਕਉ ਲੋਗ ਠਗੇ ਠਗ ਲੋਗਨਿ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰ ਲੋਗ ਗਵੈ ਹੈ ॥
ਦੀਨ ਦਯਾਲ ਕੀ ਠੌਰ ਜਹਾਂ ਤਿਹਿ ਠੌਰ ਬਿਖੈ ਤੁਹਿ ਠੌਰ ਨ ਐਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਜੜ ਭੇਖ ਕੇ ਕੀਨੇ ਅਲੇਖ ਨ ਪੈ ਹੈ ॥ ੧੯ ॥
ਕਾਹੇ ਕਉ ਪੂਜਤ ਪਾਹਨ ਕਉ ਕਛੁ ਪਾਹਨ ਮੈ ਪਰਮੇਸਰ ਨਾਹੀ ॥ ਤਾਂਹੀ ਕੋ ਪੂਜ ਪ੍ਰਭੂ ਕਰਿ ਕੈ ਜਿਹ ਪੂਜਤ ਹੀ ਅਘ ਓਘ ਮਿਟਾਹੀ ॥
ਆਧਿ ਬਿਆਧਿ ਕੇ ਬੰਧਨ ਜੇਤਕ ਨਾਮ ਕੇ ਲੇਤ ਸਭੈ ਛੁਟਿ ਜਾਹੀ ॥ ਤਾਹੀ ਕੋ ਧਯਾਨੁ ਪ੍ਰਮਾਨ ਸਦਾ ਇਨ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਕਰੇ ਫਲੁ ਨਾਹੀ ॥ ੨੦ ॥
ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਭਯੋ ਫਲ ਹੀਨ ਜੁ ਪੂਜ ਸਿਲਾ ਜੁਗਿ ਕੋਟ ਗਵਾਈ ॥ ਸਿੱਧ ਕਹਾਂ ਸਿਲ ਕੇ ਪਰਸੇ ਬਲ ਬ੍ਰਿੱਧ ਘਟੀ ਨਵਨਿੱਧ ਨ ਪਾਈ ॥
ਆਜੁ ਹੀ ਆਜੁ ਸਮੋ ਜੁ ਬਿਤਯੋ ਨਹਿ ਕਾਜਿ ਸਰਯੋ ਕਛੁ ਲਾਜਿ ਨ ਆਈ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਐਸੇ ਹੀ ਐਸ ਸੁ ਬੈਸ ਗਵਾਈ॥੨੧॥
ਜੌ ਜੁਗ ਤੈ ਕਰ ਹੈ ਤਪਸਾ ਕਛੁ ਤੋਹਿ ਪ੍ਰਸੰਨੁ ਨ ਪਾਹਨ ਕੈ ਹੈ ॥ ਹਾਥਿ ਉਠਾਇ ਭਲੀ ਬਿਧ ਸੋ ਜੜਿ ਤੋਰਿ ਕਛੂ ਬਰਦਾਨੁ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥
ਕਉਨ ਭਰੋਸ ਭਯਾ ਇਹ ਕੋ ਕਹੁ ਭੀਰ ਪਰੀ ਨਹਿ ਆਨਿ ਬਚੈ ਹੈ ॥ ਜਾਨੁ ਰੇ ਜਾਨੁ ਅਜਾਨੁ ਹਠੀ ਇਹ ਫੋਕਟ ਧਰਮ ਸੁ ਭਰਮ ਗਵੈ ਹੈ ॥ ੨੨ ॥
ਜਾਲ ਬਧੇ ਸਭ ਹੀ ਮ੍ਰਿਤ ਕੇ ਕੋਊ ਰਾਮ ਰਸੂਲ ਨ ਬਾਚਨ ਪਾਏ ॥ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਫਨਿੰਦ ਧਰਾਧਰ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖ ਉਪਾਇ ਮਿਟਾਏ ॥
ਅੰਤ ਮਰੈ ਪਛੁਤਾਇ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪਰਿ ਜੇ ਜਗ ਮੈ ਅਵਤਾਰ ਕਹਾਏ ॥ ਰੇ ਮਨ ਲੈਲ ਅਕੇਲ ਹੀ ਕਾਲ ਕੇ ਲਾਗਤ ਕਾਹਿ ਨ ਪਾਇਨ ਧਾਏ ॥ ੨੩ ॥
ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਇਓ ਬ੍ਰਹਮਾ ਗਹਿ ਦੰਡ ਕਮੰਡਲ ਭੂਮ ਭ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਸਦਾ ਸਿਵ ਜੂ ਸਭ ਦੇਸ ਬਦੇਸ ਭਇਆ ਹਮ ਜਾਨਯੋ ॥
ਕਾਲ ਹੀ ਪਾਇ ਭਯੋ ਮਿਟ ਗਯੋ ਜਗ ਯਾਂਹੀ ਤੇ ਤਾਹਿ ਸਬੋ ਪਹਿਚਾਨਯੋ ॥ ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਕੇ ਭੇਦ ਸਬੈ ਤਜਿ ਕੇਵਲ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾ ਨਿਧ ਮਾਨਯੋ ॥੨੪॥
ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਨ ਕਾਮਨ ਸਿਉ ਜੜ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਹੀਐ ਨ ਚਿਤਾਰਯੋ ॥ ਲਾਜ ਕੋ ਛਾਡਿ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਅਰੇ ਤਜਿ ਕਾਜਿ ਅਕਾਜ ਕੇ ਕਾਜ ਸਵਾਰਯੋ ॥
ਬਾਜ ਬਨੇ ਗਜਰਾਜ ਬਡੇ ਖਰ ਕੋ ਚੜਿਬੋ ਚਿਤ ਬੀਚ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਯੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਲਾਜ ਹੀ ਲਾਜ ਤੈ ਕਾਜੁ ਬਿਗਾਰਯੋ ॥ ੨੫ ॥
ਬੇਦ ਕਤੇਬ ਪੜੇ ਬਹੁਤੇ ਦਿਨ ਭੇਦ ਕਛੂ ਤਿਨ ਕੋ ਨਹਿ ਪਾਯੋ ॥ ਪੂਜਤ ਠੌਰ ਅਨੇਕ ਫਿਰਯੋ ਪਰ ਏਕ ਕਬੈ ਹੀਯ ਮੈ ਨ ਬਸਾਯੋ ॥
ਪਾਹਨ ਕੋ ਅਸਥਾਲਯ ਕੌ ਸਿਰ ਨਯਾਇ ਫਿਰਯੋ ਕਛੁ ਹਾਥ ਨ ਆਯੋ ॥ ਰੇ ਮਨ ਮੂੜ ਅਗੂੜ ਪ੍ਰਭੂ ਤਜਿ ਆਪਨ ਹੂੜ ਕਹਾਂ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ੨੬ ॥

ਜੋ ਜੁਗਿਯਾਨ ਕੇ ਜਾਇ ਉਠਿ ਆਸ੍ਰਮ ਗੋਰਖ ਕੋ ਤਿਹਿ ਜਾਪ ਜਪਾਵੈ ॥ ਜਾਇ ਸੰਨਜਾਸਨ ਕੇ ਤਿਹ ਕੋ ਕਹ ਦੱਤ ਹੀ ਸੱਤ ਹੈ ਮੰਤ੍ਰ ਦ੍ਰਿੜਾਵੈ ॥
ਜੋ ਕੋਊ ਜਾਇ ਤੁਰੱਕਨ ਮੈ ਮਹਿਦੀਨ ਕੇ ਦੀਨ ਤਿਸੇ ਗਹਿ ਲਜਾਵੈ ॥ ਆਪਹਿ ਬੀਚ ਗਨੈ ਕਰਤਾ ਕਰਤਾਰ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਕੋਊ ਬਤਾਵੈ ॥ ੨੭ ॥

ਜੋ ਜੁਗੀਆਨ ਕੋ ਜਾਇ ਕਹੈ ਸਬ ਜੋਗਨ ਕੋ ਗ੍ਰਹ ਮਾਲ ਉਠੈ ਦੇ ॥ ਜੋ ਪਰੋ ਭਾਜਿ ਸੰਨਜਾਸਨ ਦੈ ਕਹੈ ਦੱਤ ਕੇ ਨਾਮ ਪੈ ਧਾਮ ਲੁਟੈ ਦੇ ॥
ਜੋ ਕਰਿ ਕੋਊ ਮਸੰਦਨ ਸੋ ਕਹੈ ਸਰਬ ਦਰਬ ਲੈ ਮੋਹਿ ਅਬੈ ਦੇ ॥ ਲੇਉ ਹੀ ਲੇਉ ਕਹੈ ਸਬ ਕੋ ਨਰ ਕੋਊ ਨ ਬ੍ਰਹਮ ਬਤਾਇ ਹਮੈ ਦੇ ॥ ੨੮ ॥

ਜੋ ਕਰਿ ਸੇਵ ਮਸੰਦਨ ਕੀ ਕਹੈ ਆਨਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸਬੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ਜੋ ਕਛੁ ਮਾਲ ਤਵਾਲਯ ਸੋ ਅਬ ਹੀ ਉਠਿ ਭੇਟ ਹਮਾਰੀ ਹੀ ਕੀਜੈ ॥
ਮੇਰੋ ਈ ਧਯਾਨ ਧਰੋ ਨਿਸ ਬਾਸੁਰ ਭੂਲ ਕੈ ਅਉਰ ਕੋ ਨਾਮੁ ਨ ਲੀਜੈ ॥ ਦੀਨੇ ਕੋ ਨਾਮੁ ਸੁਨੇ ਭਜਿ ਰਾਤਹਿ ਲੀਨੇ ਬਿਨਾ ਨਹਿ ਨੈਕੁ ਪ੍ਰਮੀਜੈ ॥੨੯॥

ਆਂਖਨ ਭੀਤਰ ਤੇਲ ਕੋ ਡਾਰ ਸੁ ਲੋਗਨ ਨੀਰੁ ਬਹਾਇ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਜੋ ਧਨਵਾਨੁ ਲਖੈ ਨਿਜ ਸੇਵਕ ਤਾਂਹੀ ਪਰੋਸਿ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਜਿਮਾਵੈ ॥
ਜੋ ਧਨ ਹੀਨ ਲਖੈ ਤਿੱਹ ਦੇਤ ਨ ਮਾਂਗਨ ਜਾਤ ਮੁਖੋ ਨ ਦਿਖਾਵੈ ॥ ਲੂਟਤ ਹੈ ਪਸੁ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪ੍ਰਮੇਸੁਰ ਕੇ ਗੁਨ ਗਾਵੈ ॥ ੩੦ ॥

ਆਂਖਨ ਮੀਚ ਰਹੈ ਬਕ ਕੀ ਜਿਮ ਲੋਗਨ ਏਕ ਪ੍ਰਪੰਚ ਦਿਖਾਯੋ ॥ ਨਿਆਤ ਫਿਰਜੋ ਸਿਰ ਬੱਧਕ ਜਜੋਂ ਅਸ ਧਯਾਨ ਬਿਲੋਕ ਬਿਡਾਲ ਲਜਾਯੋ ॥
ਲਾਗਿ ਫਿਰਜੋ ਧਨ ਆਸ ਜਿਤੈ ਤਿਤ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਗ ਗਵਾਯੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵੰਤ ਭਜਜੋ ਨ ਅਰੇ ਜੜ ਧਾਮ ਕੇ ਕਾਮ ਕਹਾਂ ਉਰਝਾਯੋ ॥ ੩੧ ॥

ਫੋਕਟ ਕਰਮ ਦ੍ਰਿੜਾਤ ਕਹਾਂ ਇਨ ਲੋਗਨ ਕੋ ਕੋਈ ਕਾਮ ਨ ਐ ਹੈ ॥ ਭਾਜਤ ਕਾ ਧਨ ਹੇਤ ਅਰੇ ਜਮ ਕਿੰਕਰ ਤੇ ਨਹ ਭਾਜਨ ਪੈ ਹੈ ॥
ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਲਿਤ੍ਰ ਨ ਮਿਤ੍ਰ ਸਬੈ ਊਹਾਂ ਸਿਖ ਸਖਾ ਕੋਊ ਸਾਥ ਨ ਦੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਅਕੇਲੋ ਈ ਜੈ ਹੈ ॥ ੩੨ ॥

ਤੋ ਤਨ ਤਜਾਗਤ ਹੀ ਸੁਨ ਰੇ ਜੜ ਪ੍ਰੇਤ ਬਖਾਨ ਤ੍ਰਿਆ ਭਜਿ ਜੈ ਹੈ ॥ ਪੁਤ੍ਰ ਕਲਤ੍ਰ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰ ਸਖਾ ਇਹ ਬੇਗ ਨਿਕਾਰਹੁ ਆਇਸੁ ਦੈ ਹੈ ॥
ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਧਰਾਗੜ ਜੇਤਕ ਛਾਡਤ ਪ੍ਰਾਨ ਬਿਗਾਨ ਕਹੈ ਹੈ ॥ ਚੇਤ ਰੇ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਮਹਾਂ ਪਸੁ ਅੰਤ ਕੀ ਬਾਰ ਅਕੇਲੋ ਈ ਜੈ ਹੈ ॥ ੩੩ ॥

ੴ ਸ੍ਵੈਯਾ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥ ਜੋ ਕਿਛੁ ਲੇਖੁ ਲਿਖਿਓ ਬਿਧਨਾ ਸੋਈ ਪਾਯਤੁ ਮਿਸ੍ ਜੂ ਸੋਕ ਨਿਵਾਰੋ ॥ ਮੇਰੋ ਕਛੂ ਅਪਰਾਧੁ ਨਹੀ ਗਯੋ ਯਾਦ ਤੇ ਭੂਲ ਨਹ ਕੋਪੁ ਚਿਤਾਰੋ ॥ ਬਾਗੋ ਨਿਹਾਲੀ ਪਠੈ ਦੈਹੋ ਆਜੁ ਭਲੇ ਤੁਮ ਕੋ ਨਿਹਚੈ ਜੀਅ ਧਾਰੋ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਸਬੈ ਕ੍ਰਿਤ ਬਿੱਪਨ ਕੇ ਇਨਹੂ ਪੈ ਕਟਾਛ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੈ ਨਿਹਾਰੋ ॥ ੧ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜੁੱਧ ਜਿਤੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਦਾਨ ਕਰੇ ॥ ਅਘ ਅਉਘ ਟਰੇ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਫੁਨ ਧਾਮ ਭਰੇ ॥ ਇਨਹੀ ਕੇ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਸੁ ਬਿਦਿਆ ਲਈ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਸਭ ਸਤ੍ਰ ਮਰੇ ॥ ਇਨਹੀ ਕੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕੇ ਸਜੇ ਹਮ ਹੈਂ ਨਹੀਂ ਮੋ ਸੇ ਗਰੀਬ ਕਰੋਰ ਪਰੇ ॥ ੨ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸੇਵ ਕਰੀ ਇਨਹੀ ਕੀ ਭਾਵਤ ਅਉਰ ਕੀ ਸੇਵ ਸੁਹਾਤ ਨ ਜੀ ਕੋ ॥ ਦਾਨ ਦਯੋ ਇਨਹੀ ਕੋ ਭਲੋ ਅਰੁ ਆਨ ਕੋ ਦਾਨ ਨ ਲਾਗਤ ਨੀਕੋ ॥ ਆਗੈ ਫਲੈ ਇਨਹੀ ਕੋ ਦਯੋ ਜਗ ਮੈ ਜਸ ਅਉਰ ਦਯੋ ਸਭ ਫੀਕੋ ॥ ਮੋ ਗ੍ਰਹ ਮੈ ਤਨ ਤੇ ਮਨ ਤੇ ਸਿਰ ਲਉ ਧਨ ਹੈ ਸਬਹੀ ਇਨਹੀ ਕੋ ॥ ੩ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਚਟਪਟਾਇ ਚਿਤ ਮੈ ਜਰਜੋ ਤ੍ਰਿਣ ਜਜੋਂ ਕ੍ਰੁੱਧਤ ਹੋਇ ॥ ਖੇਜ ਰੋਜ ਕੇ ਹੇਤ ਲਗ ਦਯੋ ਮਿਸ੍ ਜੂ ਰੋਇ॥੪॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥
ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਜੀ ਸਹਾਇ ॥

ਅਥ ਸ੍ਰੀ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਨਾਮ ਮਾਲਾ

ਪੁਰਾਣ ਲਿਖਯਤੇ ॥

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਸਾਂਗ ਸਰੋਹੀ ਸੇਫ ਅਸ ਤੀਰ ਤੁਪਕ ਤਰਵਾਰ ॥
ਸੱਤ੍ਰਾਂਤਕ ਕਵਚਾਂਤਿ ਕਰ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥ ੧ ॥
ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਧਾਰਾਧਰੀ ਸੇਫ ਸੂਲ ਜਮਦਾਢ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਸਤ੍ਰਾਂਤ ਕਰ
ਤੇਗ ਤੀਰ ਧਰਬਾਢ ॥੨॥ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੇ ਖੜਗ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥
ਸੇਫ ਸਰੋਹੀ ਸੇਹਥੀ ਯਹੈ ਹਮਾਰੇ ਪੀਰ ॥ ੩ ॥ ਤੀਰ ਤੁਹੀਂ ਸੇਹਥੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥
ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੇ ਜੋ ਜਪੈ ਭਏ ਸਿੰਧ ਭਵ ਪਾਰ ॥ ੪ ॥ ਕਾਲ ਤੁਹੀਂ ਕਾਲੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤੇਗ ਅਰੁ ਤੀਰ ॥
ਤੁਹੀਂ ਨਿਸਾਨੀ ਜੀਤ ਕੀ ਆਜੁ ਤੁਹੀਂ ਜਗਬੀਰ ॥ ੫ ॥

ਤੁਹੀਂ ਸੂਲ ਸੈਬੀ ਤਬਰ ਤੂੰ ਨਿਖੰਗ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੇਲ ਸਭ ਤੁਮਹੀ ਕਰਦ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੬ ॥ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਤੁਮਹੀ ਸਿਪਰ ਤੁਮਹੀ ਕਵਚ ਨਿਖੰਗ ॥ ਕਵਚਾਂਤਕ ਤੁਮਹੀ ਬਨੇ ਤੁਮ ਬਜਾਪਕ ਸਰਬੰਗ ॥ ੭ ॥ ਸ੍ਰੀ ਤੂੰ ਸਭ ਕਾਰਨ ਤੁਹੀਂ ਤੂੰ ਬਿੱਦਜਾ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਕੋ ਉਪਰਾਜਹੀ ਤੁਮ ਹੀ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰ ॥ ੮ ॥ ਤੁਮ ਹੀ ਦਿਨ੍ਹੰਰਜਨੀ ਤੁਹੀ ਤੁਮ ਹੀ ਜੀਅਨ ਉਪਾਇ ॥ ਕਉਤਕ ਹੇਰਨ ਕੇ ਨਮਿਤ ਤਿਨ ਮੋਂ ਬਾਦ ਬਢਾਇ ॥ ੯ ॥ ਅਸ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਸੈਫ ਤੇਗ ਤਰਵਾਰ ॥ ਰੱਛ ਕਰੋ ਹਮਰੀ ਸਦਾ ਕਵਚਾਂਤਕ ਕਰਵਾਰ ॥੧੦॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਦਾੜ੍ਹ ਜਮ ਤੂੰ ਬਿਛੂਓ ਅਰੁ ਬਾਨ ॥ ਤੋ ਪਤ ਪਦ ਜੇ ਲੀਜੀਐ ਰੱਛ ਦਾਸ ਮੁਹਿ ਜਾਨੁ ॥੧੧॥ ਬਾਂਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਤਬਰ ਤਰਵਾਰ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕਟਾਰੀ ਸੈਹਥੀ ਕਰੀਐ ਰੱਛ ਹਮਾਰ ॥ ੧੨ ॥ ਤੁਮੀ ਗੁਰਜ ਤੁਮਹੀਂ ਗਦਾ ਤੁਮਹੀਂ ਤੀਰ ਤੁਫੰਗ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨ ਮੋਰੀ ਸਦਾ ਰੱਛ ਕਰੋ ਸਰਬੰਗ ॥ ੧੩ ॥ ਛੁਰੀ ਕਲਮ ਰਿਪ ਕਰਦ ਭਨਿ ਖੰਜਰ ਬੁਗਦਾ ਨਾਇ ॥ ਅਰਧ ਰਿਜਕ ਸਭ ਜਗਤ ਕੋ ਮੁਹਿ ਤੁਮ ਲੇਹੁ ਬਚਾਇ ॥ ੧੪ ॥ ਪ੍ਰਿਥਮ ਉਪਾਵਹੁ ਜਗਤ ਤੁਮ ਤੁਮਹੀਂ ਪੰਥ ਬਨਾਇ ॥ ਆਪ ਤੁਹੀ ਝਗਰਾ ਕਰੋ ਤੁਮਹੀ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥ ੧੫ ॥ ਮੱਛ ਕੱਛ ਬਾਰਾਹ ਤੁਮ ਤੁਮ ਬਾਵਨ ਅਵਤਾਰ ॥ ਨਾਰ ਸਿੰਘ ਬਉਧਾ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਜਗਤ ਕੋ ਸਾਰ ॥ ੧੬ ॥ ਤੁਹੀਂ ਰਾਮ ਸ੍ਰੀ ਕ੍ਰਿਸਨ ਤੁਮ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸਨ ਕੋ ਰੂਪ ॥ ਤੁਹੀਂ ਪ੍ਰਜਾ ਸਭ ਜਗਤ ਕੀ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਹੀ ਭੂਪ ॥ ੧੭ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਪ੍ਰ ਛਤ੍ਰੀ ਤੁਹੀਂ ਤੁਹੀਂ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਉ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਡੰਡ ਤੂੰ ਤੁਮਹੀ ਭੇਦ ਉਪਾਉ ॥੧੮॥ ਸੀਸ ਤੁਹੀਂ ਕਾਯਾਂ ਤੁਹੀਂ ਤੈ ਪ੍ਰਾਨੀ ਕੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਤੈਂ ਬਿਦਜਾ ਜਗ ਬਕਤ੍ਰ ਹੁਇ ਕਰੇ ਬੇਦ ਬਖਜਾਨ ॥ ੧੯ ॥ ਬਿਸਿਖ ਬਾਨ ਧਨੁਖਾਗ੍ਰ ਭਨ ਸਰ ਕੈਬਰ ਜਿਹੱ ਨਾਮ ॥ ਤੀਰ ਖਤੰਗ ਤਤਾਰਚੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥ ੨੦ ॥ ਤੈ ਣੀਰਾਲੈ ਸਤ੍ਰ ਅਰਿ ਮ੍ਰਿਗ ਅੰਤਕ ਸਸ ਬਾਨ ॥ ਤੁਮ ਬੈਰਣ ਪ੍ਰਥਮੈ ਹਨੋ ਬਹੁਰੋ ਬਜੈ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੨੧ ॥ ਤੁਮ ਪਾਟਸ ਪਾਸੀ ਪਰਸ ਪਰਮ ਸਿੰਧ ਕੀ ਖਾਨ ॥ ਤੇ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ਭਏ ਦੀਅ ਤਵ ਜਿਹੱ ਬਰਦਾਨ ॥ ੨੨ ॥ ਸੀਸ ਸਤ੍ਰ ਅਰਿ ਆਰ ਅਸਿ ਖੰਡੋ ਖੜਗ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਸਕ੍ਰ ਸੁਰੇਸਰ ਤੁਮ ਕੀਯੋ ਭਗਤ ਆਪੁਨੇ ਜਾਨ ॥ ੨੩ ॥ ਜਮਧਰ ਜਮਦਾੜਾ ਜਬਰ ਜੋਧਾਂਤਕ ਜਿਹੱ ਨਾਇ ॥ ਲੂਟ ਕੂਟ ਲੀਜਤ ਤਿਨੈ ਜੇ ਬਿਨ ਬਾਂਧੇ ਜਾਇ ॥ ੨੪ ॥ ਬਾਂਕ ਬਜ੍ਰ ਬਿਛੂਓ ਬਿਸਿਖਿ ਬਿਰਹਬਾਨ ਸਭ ਰੂਪ ॥ ਜਿਨ ਕੋ ਤੂਮ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਭਏ ਜਗਤ ਕੇ ਭੂਪ ॥ ੨੫ ॥ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੇਰ ਸ਼ਮਰਾਂਤ ਕਰਿ ਸਿੱਪਾਰਰ ਸ਼ਮਸ਼ੇਰ ॥ ਮੁਕਤਜਾਲ ਜਮ ਕੇ ਭਏ ਜਿਨੈ ਕਹਜੋ ਇਕ ਬੇਰ ॥ ੨੬ ॥ ਸੈਫ ਸਰੋਹੀ ਸੱਤ੍ਰ ਅਰਿ ਸਾਰੰਗਾਰਿ ਜਿਹ ਨਾਮ ॥ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਚਿਤ ਬਸੋ ਸਦਾ ਕਰੋ ਮਮ ਕਾਮ ॥ ੨੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਨਾਮ ਮਾਲਾ ਪੁਰਾਣੇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਉਤੀ ਉਸਤਤ ਪ੍ਰਥਮ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭ ਮਸਤੁ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭੁ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤੇ ਹੈ ॥

ਸ੍ਰੀ ਭਗੌਤੀ ਏ ਨਮਹ ॥

ਅਥ ਪਖਯਾਨ ਚਰਿਤ੍ਰ ਲਿਖਯਤੇ

ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਵਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥

ਤੁਹੀਂ ਖੜਗਧਾਰਾ ਤੁਹੀਂ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੀਰ ਤਰਵਾਰ ਕਾਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥
ਹਲੱਬੀ ਜੁਨੱਬੀ ਮਗ਼ਰਬੀ ਤੁਹੀਂ ਹੈ ॥ ਨਿਹਾਰੋ ਜਹਾਂ ਆਪੁ ਠਾਢੀਂ ਵਹੀਂ ਹੈ ॥ ੧ ॥
ਤੁਹੀਂ ਜੋਗ ਮਾਯਾ ਤੁਹੀਂ ਬਾਕਬਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਪੁ ਰੂਪਾ ਤੁਹੀਂ ਸ੍ਰੀ ਭਵਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸੁਨ ਤੂੰ ਬ੍ਰਹਮ
ਤੂੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਜੈ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਸ੍ਵ ਮਾਤਾ ਸਦਾ ਜੈ ਬਿਰਾਜੈ ॥੨॥ ਤੁਹੀਂ ਦੇਵ ਤੂੰ ਦੈਂਤ ਤੈਂ ਜੱਛੁ ਉਪਾਏ ॥ ਤੁਹੀਂ ਤੁਰਕ ਹਿੰਦੂ
ਜਗਤ ਮੈ ਬਨਾਏ ॥ ਤੁਹੀਂ ਪੰਥ ਹ੍ਵੈ ਅਵਤਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਮਾਂਹੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਾਦੋ ਬਕਾਹੀ ॥ ੩ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਕ੍ਰਤ ਰੂਪਾ
ਤੁਹੀਂ ਚਾਰੁ ਨੈਨਾਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਰੂਪ ਬਾਲਾ ਤੁਹੀਂ ਬੱਕ੍ਰ ਬੈਨਾਂ ॥ ਤੁਮੀਂ ਬੱਕ੍ਰ ਤੇ ਬੇਦ ਚਾਰੋਂ ਉਚਾਰੇ ॥ ਤੁਮੀ ਸੁੰਭ ਨੈਸੁੰਭ ਦਾਨੌ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ੪ ॥
ਜਗੈ ਜੰਗ ਤੇਸੌ ਭਜੈ ਭੂਪ ਭਾਰੀ ॥ ਬਧੇ ਛਾਡਿ ਬਾਨਾ ਕਢੀ ਬਾਢਵਾਰੀ ॥ ਤੂੰ ਨਰਸਿੰਘ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਿਰਾਨਾਛ ਮਾਰਜੋ ॥ ਤੁਮੀ ਦਾੜ੍ਹ ਪੈ ਭੂਮਿ ਕੋ ਭਾਰ
ਧਾਰਜੋ ॥੫॥ ਤੁਮੀਂ ਰਾਮ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਹਠੀ ਦੈਂਤ ਘਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀਂ ਕ੍ਰਿਸਨ ਹ੍ਵੈ ਕੰਸ ਕੇਸੀ ਖਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀਂ ਜਾਲਪਾ ਕਾਲਕਾ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥ ਤੁਹੀਂ ਚੌਦਹੂੰ
ਲੋਕ ਕੀ ਰਾਜਧਾਨੀ ॥੬॥ ਤੁਹੀਂ ਕਾਲ ਕੀ ਰਾਤ੍ਰਿ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਬਿਹਾਰੈ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਦਿ ਉਪਾਵੈਂ ਤੁਹੀਂ ਅੰਤ ਮਾਰੈਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਰਾਜੇਸ੍ਵਰੀ ਕੈ ਬਖਾਨੀ ॥

ਤੂਹੀਂ ਚੌਦਹੂੰ ਲੋਕ ਕੀ ਆਪੁ ਰਾਨੀ ॥ ੭ ॥ ਤੁਮੈਂ ਲੋਗ ਉਗ੍ਰਾ ਅਤਿ ਉਗ੍ਰਾ ਬਖਾਨੈ ॥ ਤੁਮੈ ਆਦ੍ਰਜਾ ਬਜਾਸ ਬਾਨੀ ਪਛਾਨੈ ॥ ਤੁਮੀਂ ਸੇਸ ਕੀ
ਆਪੁ ਮੇਜਸਾ ਬਨਾਈ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕੇਸਰੀ ਬਾਹਨੀ ਕੈ ਕਹਾਈ ॥ ੮ ॥ ਤੁ ਤੋਸਾਰ ਕੂਟਾਨ ਕਰਿ ਕੈ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀਂ ਚੰਡ ਔ ਮੁੰਡ ਦਾਨੋ ਖਪਾਯੋ ॥
ਤੂਹੀਂ ਰਕਤ ਬੀਜਾਰ ਸੋ ਜੁੱਧ ਕੀਨੋ ॥ ਤੁਮੀਂ ਹਾਥ ਦੈ ਰਾਖਿ ਦੇਵੇਸੁ ਲੀਨੋ ॥ ੯ ॥ ਤੁਹੀਂ ਮਹਿਖ ਦਾਨੋ ਬਡੋ ਕੋਪਿ ਘਾਯੋ ॥ ਤੂੰ ਧੂਮ੍ਰਾਛ ਜ੍ਵਾਲਾਛ ਕੀ
ਮੌ ਜਰਾਯੋ ॥ ਤੁਮੀ ਕੌਚ ਬਕਤਾਪਨੇ ਤੇ ਉਚਾਰਜੋ ॥ ਬਿਡਾਲਾਛ ਔ ਚਿਛਰਾਛਸ ਬਿਡਾਰਜੋ ॥ ੧੦ ॥ ਤੁਮੀ ਡਹ ਡਹਕੈ ਡਵਰ ਕੋ ਬਜਾਯੋ ॥
ਤੂਹੀਂ ਕਹ ਕਹਕੈ ਹਸੀ ਜੁਧੁ ਪਾਯੋ ॥ ਤੁਹੀਂ ਅਸਟ ਅਸਟਹਾਥ ਮੈਂ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਅਜੈ ਜੋ ਕਿਤੇ ਕੇਸ ਹੂੰ ਤੇ ਪਛਾਰੇ ॥ ੧੧ ॥ ਜਯੰਤੀ ਤੁਹੀਂ
ਮੰਗਲਾ ਰੂਪ ਕਾਲੀ ॥ ਕਪਾਲਨਿ ਤੁਹੀਂ ਹੈਂ ਤੁਹੀਂ ਭੱਦ੍ਰਕਾਲੀ ॥ ਦ੍ਰਗਾ ਤੂੰ ਛਿਮਾ ਤੂੰ ਸਿਵਾ ਰੂਪ ਤੋਰੋ ॥ ਤੁ ਧਾਤ੍ਰੀ ਸ੍ਵਾਹਾ ਨਮਸਕਾਰ ਮੋਰੋ ॥੧੨॥
ਤੁਹੀਂ ਪ੍ਰਾਤ ਸੰਧਜਾ ਅਰੁਨ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਤੁਮੰ ਧਜਾਨ ਮੈ ਸੁਕਲ ਅੰਬਰ ਸੁਧਾਰੇ ॥ ਤੁਹੀਂ ਪੀਤ ਬਾਨਾ ਸਯੰਕਾਲ ਧਾਰਜੋ ॥ ਸਭੈ ਸਾਧੂਅਨ ਕੋ
ਮਹਾਂ ਮੋਹ ਟਾਰਜੋ ॥ ੧੩ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਕੋਂ ਰਕਤ ਦੰਤਾ ਕਹੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਬਿਪ੍ਰ ਚਿੰਤਾਨ ਹੂੰ ਕੋ ਚਬੈ ਹੈਂ ॥ ਤੁਹੀਂ ਨੰਦ ਕੇ ਧਾਮ ਮੇਂ ਔਤਰੈ ਗੀ ॥
ਤੁ ਸਾਕੰਭਰੀ ਸਾਕ ਸੋ ਤਨ ਭਰੈਗੀ ॥ ੧੪ ॥ ਤੁ ਬੌਧਾ ਤੁਹੀਂ ਮੱਛ ਕੇ ਰੂਪ ਕੈ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀਂ ਕੱਛ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰਹਿ ਮਥੈ ਹੈ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਦਿਜ ਰਾਮ
ਕੋ ਰੂਪ ਧਰਿ ਹੈ ॥ ਨਿਛਤ੍ਰਾ ਪ੍ਰਿਥੀ ਬਾਰ ਇੱਕੀਸ ਕਰਿ ਹੈ ॥ ੧੫ ॥ ਤੁਹੀਂ ਆਪ ਕੋ ਨਿਹਕਲੰਕੀ ਬਨੈ ਹੈ ॥ ਸਭੈ ਹੀ ਮਲੇਛਾਨ ਕੋ ਨਾਸ ਕੈ ਹੈ ॥
ਮਈਯਾ ਜਾਨ ਚੇਰੋ ਮਯਾ ਮੋਹਿ ਕੀਜੈ ॥ ਚਹੌਂ ਚਿੱਤ ਮੈਂ ਜੋ ਵਹੈ ਮੋਹਿ ਦੀਜੈ ॥ ੧੬ ॥
ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਮੁੰਡ ਕੀ ਮਾਲ ਦਿਸਾਨ ਕੇ ਅੰਬਰ ਬਾਮ ਕਰਜੋ ਗਲ ਮੈਂ ਅਸ ਭਾਰੋ ॥ ਲੋਰਨ ਲਾਲ ਕਰਾਲ ਦਿਪੈ ਦੋਊ ਭਾਲ ਬਿਰਾਜਤ ਹੈ ਅਨਿਯਾਰੋ ॥
ਛੂਟੇ ਹੈਂ ਬਾਲ ਮਹਾਂ ਬਿਕਰਾਲ ਬਿਸਾਲ ਲਸੈ ਰਦ ਪੰਤਿ ਉਜਯਾਰੋ ॥ ਛਾਡਤ ਜ੍ਵਾਲ ਲਏ ਕਰ ਬਯਾਲ ਸੁ ਕਾਲ ਸਦਾ ਪ੍ਰਤਿਪਾਲ ਤਿਹਾਰੋ ॥੧੭॥
ਭਾਨ ਸੇ ਤੇਜ ਭਯਾਨਕ ਭੂਤਜ ਭੂਧਰ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਭਾਰੇ ॥ ਭਾਰੀ ਗੁਮਾਨ ਭਰੇ ਮਨ ਭੀਤਰ ਭਾਰ ਪਰੇ ਨਹਿ ਸੀ ਪਗ ਧਾਰੇ ॥
ਭਾਲਕ ਜਯੋਂ ਭਭਕੈ ਬਿਨੁ ਭੈ ਰਨ ਭੈਰਵ ਭੇਰਿ ਬਜਾਇ ਨਗਾਰੇ ॥ ਤੇ ਭਟ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਭਵਾਨੀ ਜੂ ਕੇ ਭਲ ਕਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ੧੮ ॥
ਓਟ ਕਰੀ ਨਹਿ ਕੋਟਿ ਭੁਜਾਨ ਕੀ ਚੋਟ ਪਰੇ ਰਨ ਕੋਟਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਕੋਟਨ ਸੇ ਜਿਨ ਕੇ ਤਨ ਰਾਜਿਤ ਬਾਸਵ ਸੌ ਕਬਹੂੰ ਨਹਿ ਹਾਰੇ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ
ਨ ਫਿਰੇ ਰਨ ਤੇਂ ਤਨ ਬੋਟਿਨ ਲੈ ਨਭ ਗੀਧ ਪਧਾਰੇ ॥ ਤੇ ਨ੍ਰਿਪ ਘੂਮਿ ਗਿਰੇ ਰਨ ਭੂਮਿ ਸੁ ਕਾਲੀ ਕੇ ਕੋਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਮਾਰੇ ॥ ੧੯ ॥
ਅੰਜਨ ਸੇ ਤਨ ਉੱਗ੍ਰ ਉਦਾ ਯੁਧੁ ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਚੌਪਿ ਚੜ੍ਹੇ ਕਹੂੰ ਓਰਨ ਤੇਂ ਚਿਤ ਭੀਤਰਿ ਚੌਪਿ ਚਿਰੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥
ਧਾਵਤ ਤੇ ਧੁਰਵਾ ਸੇ ਦਸੋ ਦਿਸਿ ਤੇਂ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੇ ਬਿਕਟੀਲੇ ॥ ਰੋਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥ ੨੦ ॥
ਕੋਟਿਨ ਕੋਟ ਸੋ ਚੋਟ ਪਰੀ ਨਹਿ ਓਟ ਕਰੀ ਭਏ ਅੰਗ ਨ ਢੀਲੇ ॥ ਜੇ ਨਿਪਟੇ ਅਕਟੇ ਭਟ ਤੇ ਚਟ ਦੈ ਛਿਤ ਪੈ ਪਟਕੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥

ਜੇ ਨੇ ਹਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੋ ਤੇ ਚਟ ਦੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੋਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥ ੨੧ ॥
ਧੂਮਰੀ ਧੂਰਿ ਭਰੇ ਧੁਮਰੇ ਤਨ ਧਾਏ ਨਿਸਾਚਰ ਲੋਹ ਕਟੀਲੇ ॥ ਮੇਚਕ ਪਬਨ ਸੇ ਜਿਨਕੇ ਤਨ ਕੋਚ ਸਜੇ ਮਦ ਮੱਤ ਜਟੀਲੇ ॥
ਰਾਮ ਭਨੈ ਅਤਿ ਹੀ ਰਿਸਿ ਸੋ ਜਗ ਨਾਇਕ ਸੋ ਰਨ ਠਾਟ ਠਟੀਲੇ ॥ ਤੇ ਝਟ ਦੈ ਪਟਕੇ ਛਿਤ ਪੈ ਰਨ ਰੋਰ ਪਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥ ੨੨ ॥
ਬਾਜਤ ਡੰਕ ਅਤੰਕ ਸਮੈ ਲਖਿ ਦਾਨਵ ਬੰਕ ਬਡੇ ਗਰਬੀਲੇ ॥ ਛੂਟਤ ਬਾਨ ਕਮਾਨਨ ਕੇ ਤਨਕੈ ਨ ਭਏ ਤਿਨ ਕੇ ਤਨ ਢੀਲੇ ॥
ਤੇ ਜਗ ਮਾਤ ਚਿਤੈ ਚਪਿ ਕੈ ਚਟਿ ਦੈ ਛਿਤ ਪੈ ਚਟਕੇ ਚਟਕੀਲੇ ॥ ਰੋਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥ ੨੩ ॥
ਜੰਗ ਜਗੇ ਰਨ ਰੰਗ ਸਮੈ ਅਰਿਧੰਗ ਕਰੇ ਭਟ ਕੋਟਿ ਦੁਸੀਲੇ ॥ ਰੁੰਡਨ ਮੁੰਡ ਬਿਥਾਰ ਘਨੇ ਹਰਿ ਕੋ ਪਹਿਰਾਵਤ ਹਾਰ ਛਬੀਲੇ ॥
ਧਾਵਤ ਹੈਂ ਜਿਤ ਹੀ ਤਿਤ ਹੀ ਅਰਿ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਕਿਤ ਹੀ ਕਰਿ ਹੀਲੇ ॥ ਰੋਰ ਪਰੇ ਰਨ ਰਾਜਿਵ ਲੋਚਨ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਸਿੰਘ ਰਜੀਲੇ ॥ ੨੪ ॥
ਸੁੰਭ ਨਿਸੁੰਭ ਤੋਂ ਆਦਿਕ ਸੂਰ ਸਭੈ ਉਮਡੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਅਖੰਡਾ ॥ ਕੋਚ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਮਾਨਨ ਬਾਨ ਕਸੇ ਕਰ ਧੋਪ ਫਰੀ ਅਰੁ ਖੰਡਾ ॥
ਖੰਡ ਭਏ ਜੁ ਅਖੰਡਲ ਤੇ ਨਹਿ ਜੀਤ ਫਿਰੇ ਬਸੁਧਾ ਨਵਖੰਡਾ ॥ ਤੇ ਜੁਤ ਕੋਪ ਗਿਰੇ ਬਿਨ ਓਪ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਕੀਨੇ ਕਟਿ ਖੰਡਾ ॥ ੨੫ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਹੀ ਕਰ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥ ਨਹਿ ਮੋ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਤਿਹ ਤੇਜੁ ਲਖੇ ਭਟ ਯੋ ਭਟਕੇ ॥
ਮਨੋ ਸੂਰ ਚੜਯੋ ਉਡ ਸੇ ਸਟਕੇ ॥ ੨੬ ॥ ਕੁਪਿ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕਰੰ ਗਹਿ ਕੈ ॥ ਦਲ ਦੈਤਨ ਬੀਚ ਪਰੀ ਕਹਿ ਕੈ ॥
ਘਟਿਕਾ ਇਕ ਬੀਚ ਸਭੋ ਹਨਿ ਹੋ ॥ ਤੁਮ ਤੇ ਨਹਿ ਏਕ ਬਲੀ ਗਨਿ ਹੋ ॥ ੨੭ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੰਦਲ ਤੂਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਮੁਚੰਗਨ ਕੀ ਧੁਨਿ ਕੈ ਲਲਕਾਰਿ ਪਰੇ॥ਅਰੁ ਮਾਨ ਭਰੇ ਮਿਲਿ ਆਨਿ ਅਰੇ ਨ ਗੁਮਾਨ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਪੈਗੁ
ਟਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੋ ਜਮ ਜੱਦਿਪ ਪ੍ਰਾਨ ਹਰੇ ਨ ਮੁਰੇ ਤਬ ਲੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਅਰੇ ॥ ਜਸ ਕੋਂ ਕਰਿ ਕੈ ਨ ਚਲੇ ਡਰਿ ਕੈ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਵ ਸਿੰਧ
ਤਰੇ ॥ ੨੮ ॥ ਜੇ ਨ ਮਿਟੇ ਬਿਕਟੇ ਭਟ ਕਾਹੂ ਸੋ ਬਾਸਵ ਮੋ ਕਬਹੂੰ ਨ ਪਛੇਲੇ ॥ ਤੇ ਗਰਜੇ ਜਬ ਹੀ ਰਨ ਮੈਂ ਗਨ ਭਾਜਿ ਚਲੇ ਬਿਨੁ ਆਪੁ ਅਕੇਲੇ ॥
ਤੇ ਕੁਪਿ ਕਾਲ ਕਟੇ ਝਟ ਦੈ ਕਦਲੀ ਬਨ ਜਯੋਂ ਧਰਨੀ ਪਰ ਮੇਲੇ ॥ ਸ੍ਰੌਨ ਰੰਗੀਨ ਭਏ ਭਟ ਮਾਨਹੁ ਫਾਗੁ ਸਮੈ ਸਭ ਚਾਚਰਿ ਖੇਲੇ ॥ ੨੯ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਚੜ੍ਹੀ ਚੰਡਚਾ ਚੰਡ ਹ੍ਵੈ ਤਪਤ ਤਾਂਬ੍ਰ ਸੇ ਨੈਨ ॥ ਮੱਤ ਭਈ ਮਦਰਾ ਭਏ ਬਕਤ ਅਟਪਟੇ ਬੈਨ ॥ ੩੦ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਸਭ ਸਤ੍ਰਨ ਕੋ ਹਨਿ ਹੋਂ ਛਿਨ ਮੈ ਸੁ ਕਹਿਯੋ ਬਚ ਕੋਪ ਕੀਯੋ ਮਨ ਮੈ ॥ ਤਰਵਾਰਿ ਸੰਭਾਰਿ ਮਹਾਂ ਬਲ ਧਾਰਿ ਧਵਾਇ ਕੈ ਸਿੰਘ ਧਸੀ
ਰਨ ਮੈ ॥ ਜਗ ਮਾਤ ਕੇ ਆਯੁਧ ਹਾਥਨ ਮੈ ਚਮਕੈ ਐਸੋ ਦੈਤਨ ਕੇ ਗਨ ਮੈ ॥ ਲਪਕੈ ਝਪਕੈ ਬੜਵਾਨਲ ਕੀ ਦਮਕੈ ਬਨੋ ਬਾਰਿਧ ਕੇ ਬਨ ਮੈ ॥੩੧॥
ਕੋਪ ਅਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਪ੍ਰਚੰਡ ਮਿਆਨ ਤੇ ਕਾਢ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਗਹੀ ॥ ਦਲ ਦੇਵ ਔ ਦੈਤਨ ਕੀ ਪ੍ਰਤਿਨਾ ਲਖਿ ਤੇਗ ਛਟਾ ਛਬ ਰੀਝ ਰਹੀ ॥

ਸਿਰ ਚਿੱਛੁਰ ਕੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਪਰੀ ਨਹਿ ਮੋਂ ਤੇ ਪ੍ਰਭਾ ਤਿਹ ਜਾਤ ਕਹੀ ॥ ਰਿਪੁ ਮਾਰ ਕੈ ਫਾਰਿ ਪਹਾਰ ਸੇ ਬੈਰੀ ਪਤਾਰ ਲਗੇ ਤਰਵਾਰਿ ਬਹੀ ॥੩੨॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਤੁਪਕ ਤਬਰ ਬਰਛੀ ਬਿਸਿਖ ਅਸਿ ਝਮਕਾਹਿ ॥ ਧੁਜਾ ਪਤਾਕਾ ਫਰਹਰੈ ਭਾਨ ਨ ਹੇਰੇ ਜਾਹਿ ॥ ੩੩ ॥
ਰਨ ਮਾਰੂ ਬਾਜੈ ਘਨੇ ਗਗਨ ਗੀਧ ਮੰਡਰਾਹਿ ॥ ਚਟਪਟ ਦੈ ਜੋਧਾ ਬਿਕਟ ਝਟ ਪਟ ਕਟਿ ਕਟਿ ਜਾਹਿ ॥ ੩੪ ॥
ਅਨਿਕ ਤੂਰ ਭੇਰੀ ਪ੍ਰਣਵ ਗੋ ਮੁਖ ਅਨਿਕ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ॥ ਸੰਖ ਬੇਨੁ ਬੀਨਾ ਬਜੀ ਮੁਰਲੀ ਮੁਰਜ ਮੁਚੰਗ ॥ ੩੫ ॥
ਨਾਦ ਨਫ਼ੀਰੀ ਕਾਨਰੇ ਦੁੰਦਭ ਬਜੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸੁਨਿ ਮਾਰੂ ਕਾਤਰ ਭਿਰੇ ਰਨ ਤਜਿ ਫਿਰਜੋ ਨ ਏਕ ॥ ੩੬ ॥
ਕਿਚਪਚਾਇ ਜੋਧਾ ਮੰਡਹਿ ਲਰਹਿ ਸਨੰਮੁਖ ਆਨ ॥ ਧੁਕਿ ਧੁਕਿ ਪਰੈ ਕਬੰਧ ਭੂਅ ਸੁਰ ਪੁਰ ਕਰੈਂ ਪਯਾਨ ॥ ੩੭ ॥
ਰਨ ਫਿਕਰਤ ਜੰਬੁਕ ਫਿਰਹਿ ਆਮਿਖ ਅਚਵਤ ਪ੍ਰੇਤ ॥ ਗੀਧ ਮਾਸ ਲੈ ਲੈ ਉਡਹਿ ਸੁਭਟ ਨ ਛਾਡਹਿ ਖੇਤ ॥ ੩੮ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਨਿੱਸ ਨਿਨਾਦ ਡਹ ਡਹ ਡਾਮਰ ਦੈ ਦੈ ਦਮਾਮਨ ਕੋ ਨਿਜ ਕਾਨੇ ॥ ਭੂਰ ਦਈਤਨ ਕੋ ਦਲ ਦਾਰੁਨ ਦੀਹ ਹੁਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥
ਜੀਤਿ ਫਿਰੈ ਨਵਖੰਡਨ ਕੋ ਨਹਿ ਬਾਸਵ ਸੋਂ ਕਬਹੂੰ ਡਰ ਪਾਨੇ ॥ ਤੇ ਤੁਮ ਸੋ ਲਰਿ ਕੈ ਮਰਿ ਕੈ ਭਟ ਅੰਤ ਕੋ ਅੰਤ ਕੈ ਧਾਮ ਸਿਧਾਨੇ ॥ ੩੯ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਨ ਡਾਕਿਨਿ ਡਹਕਤ ਫ਼ਿਰਤ ਕਹਕਤ ਫਿਰਤ ਮਸਾਨ॥ਬਿਨੁ ਸੀਸਨ ਡੋਲਤ ਸੁਭਟ ਗਹਿ ਗਹਿ ਕਰਨ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ੪੦ ॥
ਅਸਿ ਅਨੇਕ ਕਾਢੇ ਕਰਨ ਲਰਹਿ ਸੁਭਟ ਸਮੁਹਾਇ ॥ ਲਰਿ ਗਿਰਿ ਮਰਿ ਭੂ ਪਰ ਗਿਰੇ ਬਰੈਂ ਬਰੰਗਨ ਜਾਇ ॥ ੪੧ ॥
ਅਨ ਤਰਿਯਾ ਜਜੋਂ ਸਿੰਧ ਕੋ ਚਹਤ ਤਰਨ ਕਰਿ ਜਾਉ ॥ ਬਿਨੁ ਨੌਕਾ ਕੈਸੇ ਤਰੈ ਲਏ ਤਿਹਾਰੋ ਨਾਉਂ ॥ ੪੨ ॥
ਮੂਕ ਉਚਰੈ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਖਟ ਪਿੰਗ ਗਿਰਨ ਰਤ੍ਰ ਜਾਇ ॥ ਅੰਧ ਲਖੈ ਬਧਰੋ ਸੁਨੈ ਜੋ ਤੁਮ ਕਰੋ ਸਹਾਇ ॥ ੪੩ ॥
ਅਰਘ ਗਰਭ ਨ੍ਰਿਪ ਤ੍ਰਿਯਨ ਕੋ ਭੇਦ ਨ ਪਾਯੋ ਜਾਇ ॥ ਤਉ ਤਿਹਾਰੀ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੇ ਕਛੁ ਕਛੁ ਕਹੋ ਬਨਾਇ ॥ ੪੪ ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਮਾਨਿ ਤੁਮ ਕੋ ਕਹੋ ਜਥਾ ਬੁੱਧਿ ਬਲੁ ਹੋਇ ॥ ਘਟਿ ਕਬਿਤਾ ਲਖਿ ਕੈ ਕਬਹਿ ਹਾਸ ਨ ਕਰਿਯਹੁ ਕੋਇ ॥ ੪੫ ॥
ਪ੍ਰਥਮ ਧਜਾਇ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤੀ ਬਰਨੋ ਤ੍ਰਿਯਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥ ਮੋ ਘਟ ਮੈ ਤੁਮ ਹੈ ਨਦੀ ਉਪਜਹੁ ਬਾਕ ਤਰੰਗ ॥ ੪੬ ॥

ਸਵੈਯਾ ॥ ਮੇਰ ਕਿਯੋ ਤ੍ਰਿਣ ਤੇ ਮੁਹਿ ਜਾਹਿ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜ ਨ ਦੂਸਰ ਤੋ ਸੋ ॥ ਭੂਲ ਛਿਮੋਂ ਹਮਰੀ ਪ੍ਰਭੂ ਆਪੁ ਨ ਭੂਲਨ ਹਾਰ ਕਹੂੰ
ਕੋਉ ਮੋ ਸੋ॥ਸੇਵ ਕਰੈ ਤੁਮਰੀ ਤਿਨ ਕੇ ਛਿਨ ਮੈ ਧਨ ਲਾਗਤ ਧਾਮ ਭਰੇ ਸੋ॥ਯਾ ਕਲਿ ਮੈ ਸਭ ਕਾਲਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ਕੀ ਭਾਰੀ ਭੁਜਾਨ ਕੋ ਭਾਰੀ ਭਰੇਸੋ॥੪੭॥
ਖੰਡਿ ਅਖੰਡਨ ਖੰਡ ਕੈ ਚੰਡਿ ਸੁ ਮੁੰਡ ਰਹੇ ਛਿਤ ਮੰਡਲ ਮਾਂਹੀ ॥ ਦੰਡਿ ਅਦੰਡਨ ਕੋ ਭੁਜਦੰਡਨ ਭਾਰੀ ਘਮੰਡ ਕਿਯੋ ਬਲ ਬਾਹੀਂ ॥ ਥਾਪਿ ਅਖੰਡਲ
ਕੋ ਸੁਰ ਮੰਡਲ ਨਾਦ ਸੁਨਜੋ ਬ੍ਰਹਮੰਡ ਮਹਾਂ ਹੀ ॥ ਕ੍ਰੂਰ ਕੁਵੰਡਲ ਕੋ ਰਨ ਮੰਡਲ ਤੋ ਸਮ ਸੂਰ ਕੋਉ ਕਹੂੰ ਨਾਹੀ ॥ ੪੮ ॥ ੧ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ "ਚੰਡੀ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਪ੍ਰਥਮ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੧ ॥ ਅਫ਼ਜੂੰ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਤ

ਧਰਮ ਜੁਧ ਕੋ ਚਾਹਿ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥

ਮਹਾਂਕਾਲ ਕੀ ਜੋ ਸਰਨਿ ਪਰੇ
ਸੁ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਔਰ ਨ ਉਪਜਾ ਦੂਸ੍ਰ
ਜਗ ਭੱਛਜੋ ਸਭੈ ਬਨਾਇ ॥ ੩੬੬ ॥ ਜੋ ਪੂਜਾ
ਅਸਿਕੇਤੁ ਕੀ ਨਿਤਪ੍ਰਤਿ ਕਰੈਂ ਬਨਾਇ ॥ ਤਿਨ ਪਰ
ਅਪਨੋ ਹਾਥ ਦੈ ਅਸਿਧੁਜ ਲੇਤ ਬਚਾਇ ॥ ੩੬੭ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਦੁਸਟ ਦੈਂਤ ਕਛੁ ਬਾਤ ਨ ਜਾਨੀ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਤਨ ਪੁਨਿ ਰਿਸਿ ਠਾਨੀ ॥
ਬਲ ਅਪਬਲ ਅਪਨੋ ਨ ਬਿਚਾਰਾ ॥ ਗਰਬ ਠਾਨਿ ਜਿਯ ਬਹੁਰਿ ਹੰਕਾਰਾ ॥ ੩੬੮ ॥ ਰੇ ਰੇ ਕਾਲ
ਫੂਲਿ ਜਿਨਿ ਜਾਹੂ ॥ ਬਹੁਰਿ ਆਨਿ ਸੰਗ੍ਰਾਮ ਮਚਾਹੂ ॥ ਏਕ ਨਿਦਾਨ ਕਰੋ ਰਨ ਮਾਹੀ ॥ ਕੈ ਅਸਿਧੁਜਿ
ਕੈ ਦਾਨਵ ਨਾਹੀ ॥ ੩੬੯ ॥ ਏਕ ਪਾਵ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਨ ਭਾਜਾ ॥ ਮਹਾਰਾਜ ਦੈਂਤਨ ਕਾ ਰਾਜਾ ॥ ਆਂਤੋ ਗੀਧ ਗਗਨ ਲੈ ਗਏ ॥
ਬਾਹਤ ਬਿਸਿਖ ਤਊ ਹਠਿ ਭਏ ॥ ੩੭੦ ॥ ਅਸੁਰ ਅਮਿਤ ਰਨ ਬਾਨ ਚਲਾਏ ॥ ਨਿਰਖਿ ਖੜਗ ਧੁਜ ਕਾਟਿ ਗਿਰਾਏ ॥ ਬੀਸ ਸਹੱਸ੍ਰ ਅਸੁਰ
ਪਰ ਬਾਨਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਛਾਡੇ ਬਿਧਿ ਨਾਨਾ ॥ ੩੭੧ ॥ ਮਹਾਂਕਾਲ ਪੁਨਿ ਜੀਯ ਮੈਂ ਕੋਪਾ ॥ ਧਨੁਖ ਟੰਕੋਰਿ ਬਹੁਰਿ ਰਨ ਰੋਪਾ ॥ ਏਕ ਬਾਨ
ਤੇਂ ਧੁਜਹਿ ਗਿਰਾਯੋ ॥ ਦੁਤਿਯ ਸੱਤ੍ਰ ਕੋ ਸੀਸ ਉਡਾਯੋ ॥ ੩੭੨ ॥ ਦੁਹੂੰ ਬਿਸਿਖ ਕਰਿ ਦੈ ਰਥ ਚੱਕ੍ਰ ॥ ਕਾਟਿ ਦਏ ਛਿਨ ਮੈਂ ਇਕ ਬੱਕ੍ਰ ॥
ਚਾਰਹਿ ਬਾਨ ਚਾਰਹੂੰ ਬਾਜਾ ॥ ਮਾਰ ਦਏ ਸਭ ਜਗ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ੩੭੩ ॥ ਬਹੁਰਿ ਅਸੁਰ ਕਾ ਕਾਟਸਿ ਮਾਥਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤਿ ਜਗਤ ਕੇ ਨਾਥਾ ॥
ਦੁਤਿਯ ਬਾਨ ਸੋ ਦੋਊ ਅਰਿ ਕਰ ॥ ਕਾਟਿ ਦਯੋ ਅਸਿਧੁਜ ਨਰ ਨਾਹਰ ॥ ੩੭੪ ॥ ਪੁਨ ਰਾਛਸ ਕਾ ਕਾਟਾ ਸੀਸਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਕੇਤ ਜਗਤ ਕੇ
ਈਸਾ ॥ ਪੁਹਪਨ ਬ੍ਰਿਸਟਿ ਗਗਨ ਤੇਂ ਭਈ ॥ ਸਭਹਿਨ ਆਨਿ ਬਧਾਈ ਦਈ ॥ ੩੭੫ ॥ ਧੰਨਜ ਧੰਨਜ ਲੋਗਨ ਕੇ ਰਾਜਾ ॥ ਦੁਸ਼ਟਨ
ਦਾਹ ਗਰੀਬ ਨਿਵਾਜਾ ॥ ਅਖਲ ਭਵਨ ਕੇ ਸਿਰਜਨਹਾਰੇ ॥ ਦਾਸ ਜਾਨਿ ਮੁਹਿ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੇ ॥ ੩੭੬ ॥

ਕਬਜੋ ਬਾਚ ਬੇਨਤੀ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਹਮਰੀ ਕਰੋ ਹਾਥ ਦੈ ਰੱਛਾ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਚਿੱਤ ਕੀ ਇੱਛਾ ॥ ਤਵ ਚਰਨਨ ਮਨ ਰਹੈ ਹਮਾਰਾ ॥ ਅਪਨਾ ਜਾਨ ਕਰੋ ਪ੍ਰਤਿਪਾਰਾ ॥੩੭੭॥
ਹਮਰੇ ਦੁਸਟ ਸਭੈ ਤੁਮ ਘਾਵਹੁ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੋਹਿ ਬਚਾਵਹੁ ॥ ਸੁਖੀ ਬਸੈ ਮੋਰੋ ਪਰਿਵਾਰਾ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਜ ਸਭੈ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ੩੭੮ ॥
ਮੋ ਰੱਛਾ ਨਿਜੁ ਕਰ ਦੈ ਕਰਿਯੈ ॥ ਸਭ ਬੈਰਨ ਕੋ ਆਜ ਸੰਘਰਿਯੈ ॥ ਪੂਰਨ ਹੋਇ ਹਮਾਰੀ ਆਸਾ ॥ ਤੋਰਿ ਭਜਨ ਕੀ ਰਹੈ ਪਯਾਸਾ ॥ ੩੭੯ ॥
ਤੁਮਹਿ ਛਾਡਿ ਕੋਈ ਅਵਰ ਨ ਧਯਾਊਂ ॥ ਜੋ ਬਰ ਚਾਹੌਂ ਸੁ ਤੁਮ ਤੇ ਪਾਊਂ ॥ ਸੇਵਕ ਸਿੱਖਜ ਹਮਾਰੇ ਤਾਰਿਯਹਿ ॥ ਚੁਨਿ ਚੁਨਿ ਸੱਤ੍ਰ ਹਮਾਰੇ
ਮਾਰਿਯਹਿ ॥ ੩੮੦ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਮੁਝੈ ਉਬਰਿਜੈ ॥ ਮਰਨ ਕਾਲ ਕਾ ਤ੍ਰਾਸ ਨਿਵਰਿਯੈ ॥ ਹੂਜੋ ਸਦਾ ਹਮਾਰੇ ਪੱਛਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜੂ ਕਰਿਯਹੁ
ਰੱਛਾ ॥ ੩੮੧ ॥ ਰਾਖਿ ਲੇਹੁ ਮੋਹਿ ਰਾਖਨਹਾਰੇ ॥ ਸਾਹਿਬ ਸੰਤ ਸਹਾਇ ਪਯਾਰੇ ॥ ਦੀਨ ਬੰਧ ਦੁਸਟਨ ਕੇ ਹੰਤਾ॥ ਤੁਮ ਹੋ ਪੂਰੀ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੰਤਾ ॥
੩੮੨॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮ ਬਪੁ ਧਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਸਿਵ ਜੂ ਅਵਤਰਾ ॥ ਕਾਲ ਪਾਇ ਕਰਿ ਬਿਸਨ ਪ੍ਰਕਾਸਾ ॥ ਸਕਲ ਕਾਲ ਕਾ ਕਿਯਾ ਤਮਾਸਾ ॥
੩੮੩॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਜੋਗੀ ਸਿਵ ਕੀਯੋ ॥ ਬੇਦ ਰਾਜ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜੂ ਥੀਯੋ ॥ ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਲੋਕ ਸਵਾਰਾ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਹੈ ਤਾਹਿ ਹਮਾਰਾ ॥੩੮੪॥
ਜਵਨ ਕਾਲ ਸਭ ਜਗਤ ਬਨਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਦੈਂਤ ਜੱਛਨ ਉਪਜਾਯੋ ॥ ਆਦਿ ਅੰਤਿ ਏਕੈ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਸੋਈ ਗੁਰੂ ਸਮਝਿਯਹੁ ਹਮਾਰਾ ॥ ੩੮੫ ॥
ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਸਹੀ ਕੋ ਹਮਾਰੀ ॥ਸਕਲ ਪ੍ਰਜਾ ਜਿਨ ਆਪ ਸਵਾਰੀ ॥ ਸਿਵਕਨ ਕੋ ਸਿਵਗੁਨ ਸੁਖ ਦੀਯੋ ॥ ਸੱਤ੍ਰਨ ਕੋ ਪਲ ਮੋਂ ਬਧ ਕੀਯੋ ॥੩੮੬॥
ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਜਾਨਤ ॥ ਭਲੇ ਬੁਰੇ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨਤ ॥ ਚੀਟੀ ਤੇ ਕੁੰਚਰ ਅਸਥੂਲਾ ॥ ਸਭ ਪਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਕਰ ਫੂਲਾ ॥੩੮੭॥
ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਪਾਏ ਤੇ ਦੁਖੀ ॥ ਸੁਖ ਪਾਏ ਸਾਧਨ ਕੇ ਸੁਖੀ ॥ ਏਕ ਏਕ ਕੀ ਪੀਰ ਪਛਾਨੈ॥ਘਟ ਘਟ ਕੇ ਪਟ ਪਟ ਕੀ ਜਾਨੈ ॥ ੩੮੮ ॥
ਜਬ ਉਦਕਰਖ ਕਰਾ ਕਰਤਾਰਾ ॥ ਪ੍ਰਜਾ ਧਰਤ ਤਬ ਦੇਹ ਅਪਾਰਾ ॥ ਜਬ ਆਕਰਖ ਕਰਤ ਹੋ ਕਬਹੂੰ ॥ ਤੁਮ ਮੈਂ ਮਿਲਤ ਦੇਹ ਧਰ ਸਭਹੂੰ ॥ ੩੮੯॥
ਜੇਤੇ ਬਦਨ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਸਭ ਧਾਰੈ ॥ ਆਪੁ ਆਪਨੀ ਬੂਝਿ ਉਚਾਰੈ ॥ ਤੁਮ ਸਭ ਹੀ ਤੇ ਰਹਤ ਨਿਰਾਲਮ ॥ ਜਾਨਤ ਬੇਦ ਭੇਦ ਅਰੁ ਆਲਮ ॥੩੯੦॥
ਨਿਰੰਕਾਰ ਨ੍ਰਿਬਿਕਾਰ ਨ੍ਰਿਲੰਭ ॥ ਆਦਿ ਅਨੀਲ ਅਨਾਦਿ ਅਸੰਭ ॥ ਤਾਂ ਕਾ ਮੂੜ੍ਹ ਉਚਾਰਤ ਭੇਦਾ ॥ ਜਾਂ ਕੋ ਭੇਵ ਨ ਜਾਨਤ ਬੇਦਾ ॥ ੩੯੧ ॥
ਤਾਂ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਹਨ ਅਨੁਮਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂ ਮੂੜ੍ਹ ਕਛੁ ਭੇਦ ਨ ਜਾਨਤ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਕੋ ਕਹਤ ਸਦਾ ਸਿਵ ॥ ਨਿਰੰਕਾਰ ਕਾ ਚੀਨਤ ਨਹਿ ਭਿਵ ॥੩੯੨॥

ਆਪੁ ਆਪੁਨੀ ਬੁਧਿ ਹੈ ਜੇਤੀ ॥ ਬਰਨਤ ਭਿੰਨ ਭਿੰਨ ਤੁਹਿ ਤੇਤੀ ॥ ਤੁਮਰਾ ਲਖਾ ਨ ਜਾਇ ਪਸਾਰਾ ॥ ਕਿਹ ਬਿਧਿ ਸਜਾ ਪ੍ਰਥਮ ਸੰਸਾਰਾ ॥੩੯੩॥
ਏਕੈ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪਾ ॥ ਰੰਕ ਭਯੋ ਰਾਵ ਕਹੀਂ ਭੂਪਾ ॥ ਅੰਡਜ ਜੇਰਜ ਸੇਤਜ ਕੀਨੀ ॥ ਉਤਭੁਜ ਖਾਨਿ ਬਹੁਰਿ ਰਚ ਦੀਨੀ ॥ ੩੯੪ ॥
ਕਹੂੰ ਫੂਲਿ ਰਾਜਾ ਹ੍ਵੈ ਬੈਠਾ ॥ ਕਹੂੰ ਸਿਮਿਟ ਭਯੋ ਸੰਕਰ ਇਕੈਠਾ ॥ ਸਿਗਰੀ ਸ੍ਰਿਸਟਿ ਦਿਖਾਇ ਅਚੰਭਵ॥ ਆਦਿ ਜੁਗਾਦਿ ਸਰੂਪ ਸੁਯੰਭਵ ॥੩੯੫॥
ਅੱਬ ਰੱਛਾ ਮੇਰੀ ਤੁਮ ਕਰੋ ॥ ਸਿੱਖਜ ਉਬਾਰਿ ਅਸਿੱਖਜ ਸੰਘਰੋ ॥ ਦੁਸਟ ਜਿਤੇ ਉਠਵਤ ਉਤਪਾਤਾ ॥ ਸਕਲ ਮਲੇਛ ਕਰੋ ਰਣ ਘਾਤਾ ॥੩੯੬॥
ਜੋ ਅਸਿਧੁਜ ਤਵ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ॥ ਤਿਨਕੇ ਦੁਸਟ ਦੁਖਿਤ ਹ੍ਵੈ ਮਰੇ ॥ ਪੁਰਖ ਜਵਨ ਪਗ ਪਰੇ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਤਿਨ ਕੇ ਤੁਮ ਸੰਕਟ ਸਭ ਟਾਰੇ ॥ ੩੯੭ ॥
ਜੋ ਕਲਿ ਕੋ ਇਕ ਬਾਰ ਧਿਐ ਹੈਂ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਕਾਲ ਨਿਕਟ ਨਹਿ ਐ ਹੈ ॥ਰੱਛਾ ਹੋਇ ਤਾਂਹਿ ਸਭ ਕਾਲਾ ॥ ਦੁਸਟ ਅਰਿਸਟ ਟਰੇ ਤਤਕਾਲਾ ॥੩੯੮॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤਨ ਜਾਹਿ ਨਿਹਰਿ ਹੋ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਤਾਪ ਤਨਕ ਮਹਿ ਹਰਿ ਹੋ ॥ ਰਿੱਧਿ ਸਿੱਧਿ ਘਰ ਮੋਂ ਸਭ ਕੋਈ ॥ ਦੁਸਟ ਛਾਹ ਛੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥
੩੯੯॥ ਏਕ ਬਾਰ ਜਿਨ ਤੁਮੈਂ ਸੰਭਾਰਾ ॥ ਕਾਲ ਫਾਂਸ ਤੇ ਤਾਂਹਿ ਉਬਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਨਰ ਨਾਮ ਤਿਹਾਰੋ ਕਹਾ॥ ਦਾਰਿਦ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਰਹਾ ॥੪੦੦॥
ਖੜਗਕੇਤ ਮੈਂ ਸਰਨਿ ਤਿਹਾਰੀ ॥ ਆਪੁ ਹਾਥ ਦੈ ਲੇਹੁ ਉਬਾਰੀ ॥ ਸਰਬ ਠੌਰ ਮੋ ਹੋਹੁ ਸਹਾਈ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖ ਤੇ ਲੇਹੁ ਬਚਾਈ ॥ ੪੦੧ ॥
ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਰੀ ਹਮ ਪਰ ਜਗ ਮਾਤਾ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਕਰਾ ਪੂਰਨ ਸੁਭ ਰਾਤਾ ॥ ਕਿਲਬਿਖ ਸਕਲ ਦੇਹ ਕੋ ਹਰਤਾ ॥ ਦੁਸਟ ਦੋਖਿਯਨ ਕੋ ਛੈ ਕਰਤਾ ॥੪੦੨॥
ਸ੍ਰੀ ਅਸਿਧੁਜ ਜਬ ਭਏ ਦਇਆਲਾ ॥ ਪੂਰਨ ਕਰਾ ਗ੍ਰੰਥ ਤਤਕਾਲਾ ॥ ਮਨ ਬਾਂਛਤ ਫਲ ਪਾਵੈ ਸੋਈ ॥ ਦੂਖ ਨ ਤਿਸੈ ਬਿਆਪਤ ਕੋਈ ॥ ੪੦੩ ॥

ਅੜਿਲ ॥ ਸੁਨੈ ਗੁੰਗ ਜੋ ਯਾਂਹਿ ਸੁ ਰਸਨਾ ਪਾਵਈ ॥ ਸੁਨੈ ਮੂੜ੍ਹ ਚਿਤ ਲਾਇ ਚਤੁਰਤਾ ਆਵਈ ॥ ਦੂਖ ਦਰਦ ਭੌ ਨਿਕਟ ਨ ਤਿਨ ਨਰ ਕੇ ਰਹੈ ॥ ਹੋ ਜੋ ਯਾਂਕੀ ਇਕ ਬਾਰ ਚੌਪਈ ਕੌ ਕਹੈ ॥ ੪੦੪ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸੰਬਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਭਣਿੱਜੈ ॥ ਅਰਧ ਸਹਸ ਫੁਨਿ ਤੀਨਿ ਕਹਿੱਜੈ ॥ ਭਾਦਵ ਸੁਦੀ ਅਸਟਮੀ ਰਵਿਵਾਰਾ ॥ ਤੀਰ ਸੱਤੁਦ੍ਰਵ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ੪੦੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਚਰਿਤ੍ਰ ਪਖਯਾਨੇ ਤ੍ਰਿਯਾ ਚਰਿਤ੍ਰੇ ਮੰਤ੍ਰੀ ਭੂਪ ਸੰਬਾਦੇ ਚਾਰ ਸੌ ਪਾਂਚ ਚਰਿਤ੍ਰ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੪੦੫ ॥ ੭੫੫੫ ॥ ਅਫਜੂੰ ॥

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪੂਰ

ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਹਿ ॥

ੴ

ਹੁਕਮ ਸੱਤਿ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫ਼ਤਹ ॥

ਜ਼ਫ਼ਰ ਨਾਮਹ

ਸ੍ਰੀ ਮੁਖਵਾਕ ਪਾਤਸਾਹੀ ੧੦ ॥

ਕਮਾਲੇ ਕਰਾਮਾਤ ਕ਼ਾਯਮ ਕਰੀਮ ॥ ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹਾ ਕੋ ਰਹੀਮ ॥ ੧ ॥ ਅਮਾਂ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦ ਓ ਦਸਤਗੀਰ ॥
ਰਜ਼ਾ ਬਖ਼ਸ਼ੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਦਿਲ ਪਜ਼ੀਰ ॥ ੨ ॥ ਸ਼ਹਿਨਸ਼ਾਹ ਖ਼ੂਬੀ ਦਿਹੋ ਰਹਨਮੂੰ ॥ ਕਿ ਬੇ ਗੂੰਨ ਬੇ ਚੂੰਨ ਚੂੰ ਬੇਨਮੂੰ ॥ ੩ ॥
ਨ ਸਾਜ਼ੋ ਨ ਬਾਜ਼ੋ ਨ ਫ਼ਉਜੇ ਨ ਫ਼ਰਸ਼ ॥ ਖ਼ੁਦਾਵੰਦਿ ਬਖ਼ਸ਼ਿੰਦ ਓ ਐਸ਼ੁ ਅਰਸ਼ ॥ ੪ ॥ ਜਹਾਂ ਪਾਕ ਜ਼ਬਰ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥
ਅਤਾਮੇ ਦਿਹਦ ਹਮ ਚੁ ਹਾਜ਼ਰ ਹਜ਼ੂਰ ॥ ੫ ॥ ਅਤਾ ਬਖ਼ਸ਼ਦੋ ਪਾਕ ਪਰਵਰਦਿਗਾਰ ॥ ਰਹੀਮ ਅਸਤੁ ਰੋਜ਼ੀ ਦਿਹੋ ਹਰ ਦਿਯਾਰ ॥ ੬ ॥
ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਦਿਯਾਰ ਅਸਤੁ ਆਜ਼ਮ ਅਜ਼ੀਮ ॥ ਕਿ ਹੁਸਨੁਲ ਜਮਾਲ ਅਸਤੁ ਰਾਜ਼ਕ ਰਹੀਮ ॥ ੭ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤੁ ਆਜ਼ਿਜ਼ ਨਿਵਾਜ਼ ॥
ਗ਼ਰੀਬੁਲ ਪਰਸਤੋ ਗ਼ਨੀਮੁਲ ਗੁਦਾਜ਼ ॥ ੮ ॥ ਸ਼ਰੀਅਤ ਪਰਸਤੋ ਫ਼ਜ਼ੀਲਤ ਮੁਆਬ ॥ ਹਕ਼ੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸੋ ਨਬੀਉਲ ਕਿਤਾਬ ॥ ੯ ॥
ਕਿ ਦਾਨਸ਼ ਪਯੋਹ ਅਸਤੁ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ॥ ਹਕ਼ੀਕਤ ਸ਼ਨਾਸ ਅਸਤੁ ਜ਼ਾਹਰ ਜ਼ਹੂਰ ॥ ੧੦ ॥ ਸ਼ਨਾਸਿੰਦ ਏ ਇਲਮ ਆਲਮ ਖ਼ੁਦਾਇ ॥
ਕੁਸ਼ਾਇੰਦ ਏ ਕਾਰਿ ਆਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ॥ ੧੧ ॥ ਗੁਜ਼ਾਰਿੰਦ ਏ ਕਾਰਿ ਆਲਮ ਕਬੀਰ ॥ ਸ਼ਨਾਸਿੰਦ ਹੇ ਇਲਮ ਆਲਮ ਅਮੀਰ ॥ ੧੨ ॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤੁ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਜੰਗ ॥ ੬੪ ॥
ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਬਖ਼ਤ ਆਜ਼ਮਾਈ ਕੁਨਮ ॥ ਜ਼ਿ ਤੇਗ਼ੋ ਖ਼ੁਦਸ਼ ਕਾਰਵਾਈ ਕੁਨਮ ॥ ੬੫ ॥ ੨ ॥

ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਜੰਗ ॥ ੫੬ ॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਨੈਨ ਪਾਨ ॥ ਕੁਨਦ ਪੀਰ ਸਦ ਸਾਲਹ ਰਾ ਨਉ ਜਵਾਨ ॥੫੭॥੩॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਜ਼ਾਮ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ਹ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਰੋਜ਼ੇ ਤਮਾਮ ॥ ੧੩੮ ॥
ਤੂ ਮਾਰਾ ਬਿਦਿਹ ਤਾਂ ਸ਼ਵਮ ਤਾਜ਼ਹ ਦਿਲ ॥ ਕਿ ਗੌਹਰ ਬਿਆਰੇਮ ਆਲੂਦਹ ਗਿਲ ॥੧੩੯॥੪॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਪਯਾਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਤੁਆਮ ॥ ੫੦ ॥
ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖ਼ੁਸ਼ਤਰ ਦਿਮਾਗ਼ੋ ਕੁਨਮ ॥ ਕਿ ਰੌਸ਼ਨ ਤਬੈ ਚੂੰ ਚਰਾਗ਼ੋ ਕੁਨਮ ॥੫੧॥੫॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਪਾਨ ॥ ਕਿ ਸਾਹਿਬ ਸ਼ਊਰ ਅਸਤ ਜ਼ਾਹਰ ਜਹਾਨ ॥ ੪੨ ॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਜਾਮ ਫੀਰੋਜ਼ਹ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਸ਼ਬ ਚੂੰ ਖ਼ੁਸ਼ੇ ਰੋਜ਼ੇ ਜੰਗ ॥੪੩॥੬॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸੁਰਖ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਵਕਤੇ ਮੁਦਾਮ ॥ ੪੮ ॥
ਬਿਦਿਹ ਪਿਯਾਲਹ ਫ਼ੇਰੋਜ਼ ਰੰਗੀਨ ਰੰਗ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਬਸੇ ਵਕ਼ਤ ਜੰਗ ॥੪੯॥੭॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸੁਰਖ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥ ਖ਼ੁਸ਼ ਆਮਦ ਮਰਾ ਵਕ਼ਤ ਜ਼ਦ ਤੇਗ਼ ਜੰਗ ॥ ੪੬ ॥
ਬ ਮਨ ਦਿਹ ਕਿ ਖ਼ੁਦ ਰਾ ਪਯੋਹਸ਼ ਕੁਨਮ ॥ ਬ ਤੇਗ਼ਾ ਆਂਜ਼ਮਾਈਸ਼ ਕੋਹਸ ਕੁਨਮ ॥੪੭॥੮॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਜਾਮ ਸਬਜ਼ੇ ਮਰਾ ॥ ਕਿ ਸਰ ਬਸਤਹ ਮਨ ਗੰਜ ਬਖ਼ਸ਼ਮ ਤੁਰਾ ॥ ੪੩ ॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਫ਼ਾਮ ॥ ਕਿ ਖ਼ਸ਼ਮ ਅਫ਼ਕਨੇ ਵਕਤ ਹਸਤਸ਼ ਬ ਕਾਮ ॥੪੪॥੯॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਆਬ ॥ ਕਿ ਬੇਰੂੰ ਬਿਅਫ਼ਤਾਦ ਪਰਦਹ ਨਕਾਬ ॥ ੧੭੮ ॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਬਜ਼ ਰੰਗੇ ਫ਼ਿਰੰਗ ॥ ਕਿ ਵਕ਼ਤੇ ਬਕਾਰ ਅਸਤ ਅਜ਼ ਰੋਜ਼ ਜੰਗ ॥੧੭੯॥੧੦॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਕੋਕਨਾਰ ॥ ਦਰੇ ਵਕ਼ਤ ਜੰਗਸ਼ ਬਿਯਾਮਦ ਬਕਾਰ ॥ ੫੯ ॥
ਕਿ ਖ਼ੂਬਸਤ ਦਰ ਵਕ਼ਤ ਖ਼ਸਮ ਅਫ਼ਕਨੀ ॥ ਕਿ ਯਕ ਕੁਰਤਯਸ਼ ਫ਼ੀਲ ਰਾ ਪੈ ਕੁਨੀ ॥੬੦॥੧੧॥
ਬਿਦਿਹ ਸਾਕ਼ੀਯਾ ਸਾਗ਼ਰੇ ਸਬਜ਼ ਗੂੰ ॥ ਕਿ ਮਾਰਾ ਬਕਾਰਸਤ ਜੰਗ ਅੰਦਰੂੰ ॥ ੨੦ ॥
ਲਬਾ ਲਬ ਬਿਕੁਨ ਦਮ ਬ ਦੱਮ ਨੇਸ਼ ਕੁਨ ॥ ਗ਼ਮੇ ਹਰ ਦੁ ਆਲਮ ਫਰਾਮੋਸ਼ ਕੁਨ ॥੨੧॥੧੨॥

ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ

ੴ

ਅਥ ਬੀਸਵਾਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ

ਅਵਰ ਬਾਸਨਾ ਨਾਹਿ ਪ੍ਰਭੁ ॥ ਧਰਮ ਜੁੱਧ ਕੇ ਚਾਇ ॥

ੴ

ਸ੍ਰੀ ਵਾਹਿਗੁਰੂ ਜੀ ਕੀ ਫਤਹ ॥

ਅਥ ਬੀਸਵਾਂ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਨੰ

॥ ਚੌਪਈ ॥

ਅਬ ਮੈ ਕਹੌ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰਾ ॥ ਜੈਸ ਜਗਤ ਮੋ ਕਰਾ ਪਸਾਰਾ ॥ ਬਹੁਤੁ ਕਾਲ ਬੀਤਤ ਭਯੋ ਜਬੈ ॥
ਅਸੁਰਨ ਬੰਸ ਪ੍ਰਗਟ ਭਯੋ ਤਬੈ ॥ ੧ ॥ ਅਸੁਰ ਲਗੇ ਬਹੁ ਕਰੈ ਬਿਖਾਧਾ ॥ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਤਿਨੈ ਤਨਕ ਮੈ ਸਾਧਾ ॥
ਸਕਲ ਦੇਵ ਇਕਠੇ ਤਬ ਭਏ ॥ ਛੀਰ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਜਹ ਥੋ ਤਿਹ ਗਏ ॥ ੨ ॥ ਬਹੁ ਚਿਰ ਬਸਤ ਭਏ ਤਿਹ ਠਾਮਾ ॥
ਬਿਸਨ ਸਹਿਤ ਬ੍ਰਹਮਾ ਜਿਹੱ ਨਾਮਾ ॥ ਬਾਰ ਬਾਰ ਹੀ ਦੁਖਤ ਪੁਕਾਰਤ ॥ ਕਾਨ ਪਰੀ ਕਲ ਕੇ ਧੁਨਿ ਆਰਤ ॥ ੩ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਸਨਾਦਕ ਦੇਵ ਲਖੇ ਬਿਮਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦਹਾਸ ਕਰੀ ਕਰ ਕਾਲ ਧੁਨੰ ॥ ਅਵਤਾਰ ਧਰੋ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੰ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥ ੪ ॥ ਬਿਸਨੇਸ ਧੁਣੰ ਸੁਣ ਬ੍ਰਹਮ ਮੁਖੰ ॥ ਅਬ ਸੁੱਧ ਚਲੀ ਰਘੁਬੰਸ ਕਥੰ ॥ ਜੁ ਪੈ ਛੋਰ ਕਥਾ ਕਵਿ ਯਾਹ ਰਢੈ ॥ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਇਕ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢੈ ॥ ੫ ॥ ਤਿਹੱ ਤੇ ਕਹੀ ਥੋਰੀਐ ਬੀਨ ਕਥਾ ॥ ਬਲਿ ਤ੍ਰੈ ਉਪਜੀ ਬੁਧ ਮੱਧਿ ਜਥਾ ॥ ਜਹ ਭੂਲ ਪਈ ਹਮ ਤੇ ਲਹੀਯੋ ॥ ਸੁ ਕਬੋ ਤਹੱ ਅਛ੍ਰ ਬਨਾ ਕਹੀਯੋ ॥ ੬ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਭਯੋ ਰਘੁਬੰਸ ਮਣੰ ॥ ਜਿਹ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਪੁਰ ਅਉਧ ਘਣੰ ॥ ਸੋਊ ਕਾਲ ਜਿਣਯੋ ਨ੍ਰਿਪਰਾਜ ਜਬੰ ॥ ਭੂਅ ਰਾਜ ਕਰਯੋ ਅਜਰਾਜ ਤਬੰ ॥ ੭ ॥ ਅਜਰਾਜ ਹਣਯੋ ਜਬ ਕਾਲ ਬਲੀ ॥ ਸੁ ਨ੍ਰਿਪਤਿ ਕਥਾ ਦਸਰਥ ਚਲੀ ॥ ਚਿਰ ਰਾਜ ਕਰੋ ਸੁਖ ਸੋ ਅਵਧੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਬਿਹਾਰ ਬਣੰ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ੮ ॥ ਜਗ ਧਰਮ ਕਥਾ ਪ੍ਰਚੁਰੀ ਤਬ ਤੇ ॥ ਸੁ ਮਿਤ੍ਰੇਸ ਮਹੀਪ ਭਯੋ ਜਬ ਤੇ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਨੈਸਨ ਬੀਚ ਫਿਰੈ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਰਾਜ ਕਰੀ ਮ੍ਰਿਗ ਨੇਤ ਹਰੈ ॥ ੯ ॥ ਇਹੱ ਭਾਂਤਿ ਕਥਾ ਉਹ ਠੌਰ ਭਈ ॥ ਅਬ ਰਾਮ ਜਯਾ ਪਰ ਬਾਤ ਗਈ ॥ ਕੁਹੜਾਮ ਜਹਾਂ ਸੁਣੀਐ

ਸਹਰੰ ॥ ਤਹੱ ਕੌਸਲ ਰਾਜ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਬਰੰ ॥ ੧੦ ॥ ਉਪਜੀ ਤਹੱ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਕੁਸਲੰ ॥ ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਅੰਸ ਕਲੰ ॥ ਜਬ ਹੀ ਸੁਧ ਪਾਇ ਸੁਯੰਬ੍ਰ ਕਰਿਓ ॥ ਅਵਧੇਸ ਨਰੇਸਹ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ॥ ੧੧ ॥ ਪੁਨਿ ਸੈਨ ਸਮਿੱਤ੍ਰ ਨਰੇਸ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹੱ ਜੁਧ ਲੀਏ ਮੱਦ੍ਰ ਦੇਸ ਹਰੰ ॥ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਤਿਹੱ ਧਾਮ ਭਈ ਦੁਹਿਤਾ ॥ ਜਿਹੱ ਜੀਤ ਲਈ ਸਸ ਸੂਰ ਪ੍ਰਭਾ ॥ ੧੨ ॥ ਸੋਊ ਬਾਰਿ ਸਬੁਧ ਭਈ ਜਬ ਹੀ ॥ ਅਵਧੇਸਹ ਚੀਨ ਬਰਿਓ ਤਬ ਹੀ ॥ ਗਨ ਯਾਹ ਭਣੋ ਕਸਟੁਆਰ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਜਿਹੱ ਕੇਕਈ ਧਾਮ ਸੁਤਾ ਸੁ ਪ੍ਰਭੰ ॥ ੧੩ ॥ ਇਨ ਤੇ ਗ੍ਰਹ ਮੋ ਸੁਤ ਜਉ ਨ ਬੀਓ ॥ ਤਬ ਬੈਠ ਨਰੇਸ ਬਿਚਾਰ ਕੀਓ ॥ ਤਬ ਕੇਕਈ ਨਾਰ ਬਿਚਾਰ ਕਰੀ ॥ ਜਿਹੱ ਤੇ ਸਸ ਸੂਰਜ ਸੋਭ ਧਰੀ ॥੧੪॥ ਤਿਹੱ ਬਿਯਾਹਤ ਮਾਂਗ ਲਏ ਦੁ ਬਰੰ ॥ ਜਿਹੱ ਤੇ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਰੰ ॥ ਸਮਝੀ ਨ ਨਰੇਸਰ ਬਾਤ ਹੀਏ ॥ ਤਬ ਹੀ ਤਹ ਕੋ ਬਰ ਦੋਇ ਦੀਏ ॥ ੧੫ ॥ ਪੁਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਜੁੱਧ ਪਰੋ ॥ ਜਹੱ ਜੁੱਧ ਘਣੋ ਨ੍ਰਿਪ ਆਪ ਕਰੋ ॥ ਹਤ ਸਾਰਥੀ ਸਿਯੰਦਨ ਨਾਰ ਹਕਿਯੋ ॥ ਯਹ ਕੌਤਕ ਦੇਖ ਨਰੇਸ ਚਕਿਯੋ ॥੧੬॥ ਪੁਨ ਰੀਝ ਦਏ ਦੋਊ ਤੀਅ ਬਰੰ ॥ ਚਿਤ ਮੋ ਸੁ ਬਿਚਾਰ ਕਛੂ ਨ ਕਰੰ ॥ ਕਹੀ ਨਾਟਕ ਮੱਧ ਚਰਿਤ੍ਰ ਕਥਾ ॥ ਜੱਯ ਦੀਨ ਸੁਰੇਸ ਨਰੇਸ ਜਥਾ ॥ ੧੭ ॥ ਅਰਿ ਜੀਤਿਅ ਏਕ ਅਨੇਕ ਬਿਧੰ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਨਰੇਸ੍ਵਰ ਕੀਨ ਸਿਧੰ ॥ ਦਿਨ ਰੈਣ ਬਿਹਾਰਤ ਮਧਿ ਬਣੰ ॥ ਜਲ ਲੈਨ ਦਿਜਾਇ ਤਹਾਂ ਸ੍ਰਵਣੰ ॥ ੧੮ ॥ ਪਿਤ ਮਾਤ ਤਜੇ ਦੋਊ ਅੰਧ ਭੁਯੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਤ੍ਰ ਚਲਿਯੋ ਜਲੁ ਲੈਨ ਸੁਯੰ ॥ ਮੁਨਿ ਨੋਦਿਤ ਕਾਲ ਸਿਧਾਰ ਤਹਾਂ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਬੈਠ ਪਤਊਵਨ ਬਾਂਧ ਜਹਾਂ ॥ ੧੯ ॥ ਭਭਕੰਤ ਘਟੰ ਅਤਿ ਨਾਦਿ ਹੂਅੰ ॥ ਧੁਨਿ ਕਾਨ ਪਰੀ ਅਜ ਰਾਜ ਸੁਅੰ ॥ ਗਹਿ ਪਾਣ ਸੁ ਬਾਣਹਿ ਤਾਨ ਧਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਜਾਣ ਦਿਜੰ ਸਰ ਸੁਧ ਹਨੰ ॥ ੨੦ ॥ ਗਿਰ ਗਇਯੋ ਸੁ ਲਗੇ ਸਰ ਸੁਧ ਮੁਨੰ ॥ ਨਿਸਰੀ ਮੁਖ ਤੇ ਹਹਕਾਰ ਧੁਨੰ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਨਾਤ ਕਹਾ ਨ੍ਰਿਪ ਜਾਇ ਲਹੈ॥ਦਿਜ ਦੇਖ ਦੋਊ ਕਰ ਦਾਂਤ ਗਹੈ॥੨੧॥ ਸਰਵਣ ਬਾਚਿ ॥ ਕਛੁ ਪ੍ਰਾਨ ਰਹੇ ਤਿਹ ਮਧ ਤਨੰ ॥ ਨਿਕਰੰਤ ਕਹਾ ਜੀਅ ਬਿਪ ਨ੍ਰਿਪੰ ॥ ਮੁਰ ਤਾਤ ਰੁ ਮਾਤ ਨ੍ਰਿਚੱਛ ਪਰੇ ॥ ਤਿੱਹ ਪਾਣ ਪਿਆਇ ਨ੍ਰਿਪਾਧ ਮਰੇ ॥ ੨੨ ॥ ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਬਿਨ ਚਛ ਭੂਪ ਦੋਊ ਤਾਤ ਮਾਤ ॥ ਤਿਨ ਦੇਹ ਪਾਨ ਤੁਹ ਕਹੌ ਬਾਤ ॥ ਮਮ ਕਥਾ ਨ ਤਿਨ ਕਹੀਯੋ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸੁਨਿ ਮਰਯੋ ਪੁਤ੍ਰ ਤੇਊ ਹੋਹਿ ਛੀਨ ॥ ੨੩ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਜਬੈ ਤਿਨ ਕਹੇ ਬੈਨ ॥ ਜਲ ਸੁਨਤ ਭੂਪ ਚੁਐ ਚਲੇ ਨੈਨ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮੋਹ ਜਿਨ ਸੁ ਕੀਨੋ ਕੁਕਰਮ ॥ ਹਤਿ ਭਯੋ ਰਾਜ ਅਰੁ ਗਯੋ ਧਰਮ ॥ ੨੪ ॥ ਜਬ ਲਯੋ ਭੂਪ ਤਿਹ ਸਰ ਨਿਕਾਰ ॥ ਤਬ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਮੁਨ ਬਰ ਉਦਾਰ ॥ ਪੁਨ ਭਯੋ ਰਾਵ ਮਨ ਮੈਂ ਉਦਾਸ ॥ ਗ੍ਰਹ ਪਲਟ ਜਾਨ ਕੀ ਤਜੀ ਆਸ ॥ ੨੫ ॥ ਜੀਅ ਠਟੀ ਕਿ ਧਾਰੋਂ ਜੋਗ ਭੇਸ ॥ ਕਹੂੰ ਬਸੌ ਜਾਇ ਬਨ ਤਿਆਗਿ ਦੇਸ ॥ ਕਿੱਹ ਕਾਜ ਮੋਰ ਯਹ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਦਿਜ ਮਾਰਿ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਅਸ ਕੁਕਾਜ ॥ ੨੬ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕਹੀ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਭ ਜਗਤ ਕਾਲ ਕਰ ਮੈ ਅਧੀਨ ॥ ਅਬ ਕਰੋ ਕਛੂ ਐਸੇ ਉਪਾਇ ॥ ਜਾਤੇ ਸੁ ਬਚੈ ਤਿਹ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥ ੨੭ ॥ ਭਰਿ ਲਯੋ ਕੁੰਭ ਸਿਰ ਪੈ ਉਠਾਇ ॥ ਤੱਹ ਗਯੋ ਜਹਾਂ ਦਿਜ ਤਾਤ ਮਾਇ ॥ ਜਬ ਗਯੋ ਨਿਕਟ ਤਿਨਕੇ ਸੁ ਧਾਰ ॥ ਤਬ ਲਖੀ ਦੁਹੂੰ ਤਿਹ ਪਾਵ ਚਾਰ ॥੨੮॥

ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਕੱਹ ਕਹੋ ਪੁਤ੍ਰ ਲਾਗੀ ਅਵਾਰ ॥ ਸੁਨਿ ਰਹਿਓ ਮੋਨ ਭੂਪਤ ਉਦਾਰ ॥ ਫਿਰਿ ਕਹਜੋ ਕਾਹਿ ਬੋਲਤ ਨ ਪੂਤ ॥ ਚੁਪ ਰਹੇ ਰਾਜ ਲਹਿ ਕੈ ਕਸੂਤ ॥ ੨੯ ॥ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਓ ਪਾਨ ਤਿਹੱ ਪਾਨ ਜਾਇ ॥ ਚਕਿ ਰਹੇ ਅੰਧ ਤਿਹੱ ਕਰ ਛੁਹਾਇ ॥ ਕਰ ਕੋਪ ਕਹਿਯੋ ਤੂ ਆਹਿ ਕੋਇ॥ ਇਮ ਸੁਨਤ ਸਬਦ ਨ੍ਰਿਪ ਦਯੋ ਜਾਇ ॥ ੩੦ ॥

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ਦਿਜ ਸੋਂ ॥ ਹੱਉ ਪੁਤ੍ਰ ਘਾਤ ਤਵ ਬ੍ਰਹਮਣੇਸ ॥ ਜਿਹੱ ਹਨਿਯੋ ਸ੍ਰਵਣ ਤਵ ਸੁਤ ਸੁਦੇਸ ॥ ਮੈ ਪਰਜੋ ਸਰਣ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਕਰੋ ਮੋਹਿ ਬਿਪ ਆਇ ॥ ੩੧ ॥ ਰਾਖੈ ਤੁ ਰਾਖ ਮਾਰੈ ਤੁ ਮਾਰ ॥ ਮੈ ਪਰੋ ਸਰਣ ਤੁਮਰੈ ਦੁਆਰ ॥ ਤਬ ਕਹੀ ਤਿਨੋ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਬਹੁ ਕਾਸਟ ਅਗਨ ਦ੍ਵੈ ਦੇਇ ਮੰਗਾਇ ॥ ੩੨ ॥ ਤਬ ਲੀਯੋ ਅਧਿਕ ਕਾਸਟ ਮੰਗਾਇ ॥ ਚੜ ਬੈਠੇ ਤਹਾਂ ਸਲ੍ਹ ਕੰਉ ਬਨਾਇ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਦਈ ਜੁਆਲਾ ਜਗਾਇ ॥ ਦਿਜ ਜਾਨ ਗਈ ਪਾਵਕ ਸਿਰਾਇ ॥ ੩੩ ॥ ਤਬ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜ ॥ ਦੁਹੂੰ ਮਰਨ ਜਰਨ ਕੋ ਸਜਿਯੋ ਸਾਜ ॥ ਤੇ ਭਸਮ ਭਏ ਤਿਹ ਬੀਚ ਆਪ ॥ ਤਿਹ ਕੋਪ ਦੁਹੂੰ ਨ੍ਰਿਪ ਦੀਯੋ ਸ੍ਰਾਪ ॥ ੩੪ ॥

ਦਿਜ ਬਾਚ ਰਾਜਾ ਸੋਂ ॥ ਜਿਮ ਤਜੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹਮ ਸੁਤਿ ਬਿਛੋਹ ॥ ਤਿਮ ਲਗੋ ਸ੍ਰਾਪ ਸੁਨ ਭੂਪ ਤੋਹ ॥ ਇਨ ਭਾਖ ਜਰਜੋ ਦਿਜ ਸਹਤ ਨਾਰਿ ॥ ਤਜ ਦੇਹ ਕੀਯੋ ਸੁਰ ਪੁਰ ਬਿਹਾਰ ॥ ੩੫ ॥

ਰਾਜਾ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਚਹੀ ਭੂਪ ਹਉਂ ਜਰੋ ਆਜ ॥ ਕੈ ਅਤਿਥ ਹੋਉਂ ਤਜ ਰਾਜ ਸਾਜ ॥ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜੈ ਕੈ ਕਰਹੋਂ ਉਚਾਰ ॥ ਮੈ ਦਿਜ ਆਯੋ ਨਿਜ ਕਰ ਸੰਘਾਰ ॥ ੩੬ ॥

ਦੇਵਬਾਨੀ ਬਾਚ ॥ ਤਬ ਭਈ ਦੇਵ ਬਾਨੀ ਬਨਾਇ ॥ ਜਿਮ ਕਰੋ ਦੁਖ ਦਸਰਥ ਰਾਇ ॥ ਤਵ ਧਾਮ ਹੋਹਿਗੇ ਪੁਤ੍ਰ ਬਿਸਨ ॥ ਸਭ ਕਾਜ ਆਜ ਸਿਧ ਭਏ ਜਿਸਨ ॥ ੩੭ ॥ ਹ੍ਵੈ ਹੈ ਸੁ ਨਾਮ ਰਾਮਾ ਅਵਤਾਰ ॥ ਕਰ ਹੈ ਸੁ ਸਕਲ ਜਗ ਕੋ ਉਧਾਰ ॥ ਕਰ ਹੈ ਸੁ ਤਨਕ ਮੈ ਦੁਸਟ ਨਾਸ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤ ਕੀਰਤ ਕਰ ਹੈ ਪ੍ਰਕਾਸ ॥ ੩੮ ॥ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਨਚਿੰਤ ਭੂਪ ਚਿੰਤ ਧਾਮ ਰਾਮ ਰਾਇ ਆਇ ਹੈਂ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੁਸਟ ਜੀਤ ਕੈ ਸੁ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰ ਪਾਇ ਹੈਂ ॥ ਅਖਰਬ ਗਰਬ ਜੇ ਭਰੇ ਸੁ ਸਰਬ ਗਰਬ ਘਾਲ ਹੈਂ ॥ ਫਿਰਾਇ ਛੱਤ੍ਰ ਸੀਸ ਪੈ ਛਤੀਸ ਛੋਣ ਪਾਲ ਹੈਂ ॥ ੩੯ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡ ਖੰਡ ਕੈ ਅਡੰਡ ਡੰਡ ਦੰਡ ਹੈਂ ॥ ਅਜੀਤ ਜੀਤ ਜੀਤ ਕੈ ਬਿਸੇਖ ਰਾਜ ਮੰਡ ਹੈਂ ॥ ਕਲੰਕ ਦੂਰ ਕੈ ਸਬੈ ਨਿਸੰਕ ਲੰਕ ਘਾਇ ਹੈਂ ॥ ਸੁ ਜੀਤ ਬਾਂਹ ਬੀਸ ਗਰਬ ਈਸ ਕੋ ਮਿਟਾਇ ਹੈਂ ॥ ੪੦ ॥ ਸਿਧਾਰ ਭੂਪ ਧਾਮ ਕੋ ਇਤੋ ਨ ਸੋਕ ਕੋ ਧਰੋ ॥ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪ ਛੋਣ ਕੇ ਅਰੰਭ ਜਗ ਕੋ ਕਰੋ ॥ ਸੁਣੰਤ ਬੈਣ ਰਾਵ ਰਾਜਧਾਨੀਐ ਸਿਧਾਰੀਅੰ ॥ ਬੁਲਾਇ ਕੈ ਬਸਿਸਟ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ ਸੁਧਾਰੀਅੰ ॥ ੪੧ ॥ ਅਨੇਕ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੋ ਨਰੇਸ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਦਿਜੇਸ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੋ ਛਿਤੇਸ ਧਾਮ ਆ ਗਏ ॥ ਅਨੇਕ ਭਾਂਤ ਮਾਨ ਕੈ ਦਿਵਾਨ ਬੋਲ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੋ

ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਏ ॥ ੪੨ ॥ ਸੁ ਪਾਦਿ ਅਰਘ ਆਸਨੰ ਅਨੇਕ ਧੂਪ ਦੀਪ ਕੈ ॥ ਪਖਾਰ ਪਾਇ ਬ੍ਰਹਮਣੰ ਪ੍ਰਦੱਛਣਾ ਬਿਸੇਖ ਦੈ ॥ ਕਰੋਰ ਕੋਰ ਦੱਛਨਾ ਦਿਜੇਕ ਏਕ ਕਉ ਦਈ ॥ ਸੁ ਜੱਗ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀ ਅਰੰਭ ਤਾ ਦਿਨਾ ਭਈ ॥ ੪੩ ॥ ਨਟੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਅਨੇਕ ਗੀਤ ਗਾਵਹੀ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਲੈ ਬਿਸੇਖ ਸੋਭ ਪਾਵਹੀ ॥ ਪ੍ਰਸੰਨਿ ਲੋਗ ਜੇ ਭਏ ਸੁ ਜਾਤ ਕੱਉਨ ਤੇ ਕਹੇ ॥ ਬਿਮਾਨ ਆਸਮਾਨ ਕੇ ਪਛਾਨ ਮੋ ਨ ਹੁਐ ਰਹੇ ॥ ੪੪ ॥ ਹੁਤੀ ਜਿਤੀ ਅਪੱਛਰਾਂ ਚਲੀ ਸੁਵਰਗ ਛੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਸੇਖ ਹਾਇ ਭਾਇ ਕੈ ਨਚੰਤ ਅੰਗ ਮੋਰ ਕੈ ॥ ਬਿਅੰਤ ਭੂਪ ਰੀਝਹੀ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਵਹੀਂ ॥ ਬਿਲੋਕ ਅੱਛਰਾਨ ਕੋ ਅਪੱਛਰਾਂ ਲਜਾਵਹੀਂ ॥ ੪੫ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਮਾਨ ਦੈ ਬੁਲਾਇ ਸੂਰਮਾ ਲਏ ॥ ਦੁਰੰਤ ਸੈਨ ਸੰਗ ਦੈ ਦਸੋ ਦਿਸਾ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਨ੍ਰਿਪੇਸ ਪਾਇ ਪਾਰੀਅੰ ॥ ਮਹੇਸ ਜੀਤ ਕੈ ਸਬੈ ਸੁ ਛਤ੍ਰਪਤ੍ਰ ਢਾਰੀਅੰ ॥ ੪੬ ॥

ਰੂਆਮਲ ਛੰਦ ॥ ਜੀਤ ਜੀਤ ਨ੍ਰਿਪ ਨਰੇਸੁਰ ਸਤ੍ਰ ਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਇ ॥ ਬਿਪ੍ਰ ਆਦਿ ਬਿਸਿਸਟ ਤੇ ਲੈ ਕੈ ਸਬੈ ਰਿਖ ਰਾਇ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਜੁੱਧ ਕਰੇ ਘਨੇ ਅਵਗਾਹਿ ਗਾਹਿ ਸੁ ਦੇਸ ॥ ਆਨ ਆਨ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਪਗ ਲਾਗੀਅੰ ਅਵਨੇਸ ॥ ੪੭ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੈ ਲਏ ਸਨਮਾਨ ਆਨ ਨ੍ਰਿਪਾਲ ॥ ਅਰਬ ਖਰਬਨ ਦਰਬ ਦੈ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹੀਰ ਚੀਰ ਨ ਕੋ ਸਕੈ ਗਨ ਜਟਤ ਜੀਨ ਜਰਾਇ ॥ ਭਾਉ ਭੂਖਨ ਕੋ ਕਹੈ ਬਿਧ ਤੇ ਨ ਜਾਤ ਬਤਾਇ ॥ ੪੮ ॥ ਪਸ਼ਮ ਬਸਤ੍ਰ ਪਟੰਬਰਾਦਿਕ ਦੀਏ ਭੂਪਨ ਭੂਪ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਸਰੂਪ ਸੋਭਿਤ ਕਉਨ ਇੰਦ੍ਰ ਕੁਰੂਪ ॥ ਦੁਸਟ ਪੁਸਟ ਤ੍ਰਸੈ ਸਭੈ ਥਰਹਰਜੋ ਸੁਨਿ ਗਿਰਰਾਇ ॥ ਕਾਟਿ ਕਾਟਿ ਨ ਦੈ ਮੁਝੈ ਨ੍ਰਿਪ ਬਾਂਟਿ ਬਾਂਟਿ ਲੁਟਾਇ ॥ ੪੯ ॥ ਬੇਦ ਧੁਨ ਕਰਿ ਕੈ ਸਭੈ ਦਿਜ ਕੀਅਸ ਜਗ ਅਰੰਭ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬੁਲਾਇ ਹੋਮਤ ਰਿੱਤਜਾਨ ਅਸੰਭ ॥ ਅਧਿਕ ਮੁਨਿ ਬਰ ਜਉ ਕੀਯੋ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਹੋਮ ਬਨਾਇ ॥ ਜਗ ਕੁੰਡਹੁੱ ਤੇ ਉਠੇ ਤਬ ਜੱਗ ਪੁਰਖ ਅਕੁਲਾਇ ॥ ੫੦ ॥ ਖੀਰ ਪਾਤ੍ਰ ਕਢਾਇ ਲੈ ਕਰਿ ਦੀਨ ਨ੍ਰਿਪ ਕੇ ਆਨ ॥ ਭੂਪ ਪਾਇ ਪ੍ਰਸੰਨ ਭਯੋ ਜਿਮੁ ਦਾਰਦੀ ਲੈ ਦਾਨ ॥ ਚਤ੍ਰ ਭਾਗ ਕਰਜੋ ਤਿਸੈ ਨਿਜ ਪਾਨ ਲੈ ਨ੍ਰਿਪਰਾਇ ॥ ਏਕ ਏਕ ਦਯੋ ਦੁਹੂ ਤ੍ਰੀਅ ਏਕ ਕੋ ਦੁਇ ਭਾਇ ॥ ੫੧ ॥ ਗਰਭਵੰਤ ਭਈ ਤ੍ਰਿਯੋ ਤ੍ਰਿਯ ਛੀਰ ਕੋ ਕਰਿ ਪਾਨ ॥ ਤਾਹਿ ਰਾਖਤ ਭੀ ਭਲੋ ਦਸ ਦੋਇ ਮਾਸ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਮਾਸ ਤ੍ਰਿਉਦਸਮੋ ਚਢਜੋ ਤਬ ਮੰਤਨ ਹੇਤ ਉਧਾਰ ॥ ਰਾਵਣਾਰਿ ਪ੍ਰਗਟ ਭਏ ਜਗ ਆਨ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ॥ ੫੨ ॥ ਭਰਥ ਲਛਮਨ ਸਤ੍ਰੁਘਨ ਪੁਨ ਭਏ ਤੀਨ ਕੁਮਾਰ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਬਾਜੀਯੰ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ਬਾਜਨ ਦੁਆਰ ॥ ਪਾਇ ਲਾਗਿ ਬੁਲਾਇ ਬਿੱਪਨ ਦੀਨ ਦਾਨ ਦੁਰੰਤਿ ॥ ਸਤ੍ਰ ਨਾਸਤ ਹੋਹਿੰਗੇ ਸੁਖ ਪਾਇ ਹੈਂ ਸਬ ਸੰਤ ॥ ੫੩ ॥ ਲਾਲ ਜਾਲ ਪ੍ਰਵੇਸਟ ਰਿਖ ਬਰ ਬਾਜ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿਨ ਦੇਤ ਭਜੋ ਦਿਜ ਪਤਨ ਕੋ ਨ੍ਰਿਪ ਰਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰ ਬਿਦੇਸ ਭੀਤਰਿ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮਹੰਤ ॥ ਨਾਚ ਨਾਚ ਉਠੇ ਸਬੈ ਜਨੁ ਆਜ ਲਾਗ ਬਸੰਤ ॥ ੫੪ ॥ ਕਿੰਕਣੀਨ ਕੇ ਜਾਲ ਭੂਖਿਤ ਬਾਜ ਅਉ ਗਜ ਰਾਜ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਦਿਜੇਸਨ ਆਜ ਕਉਸਲ ਰਾਜ ॥ ਰੰਕ ਰਾਜ ਭਏ ਘਨੇ ਤਹੱ ਰੰਕ ਰਾਜਨ ਜੈਸ ॥ ਰਾਮ ਜਨਮਤ ਭਯੋ ਉਤਸ਼ਵ

ਅਉਧ ਪੁਰ ਮੈ ਐਸ ॥ ੫੫ ॥ ਦੁੰਦਭ ਅਉਰ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਤੂਰ ਤੁਰੰਗ ਤਾਨ ਅਨੇਕ ॥ ਬੀਨ ਬੀਨ ਬਜੰਤ ਛੀਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਬਿਸੇਖ ॥ ਝਾਂਝ ਬਾਰ ਤਰੰਗ ਤੁਰਹੀ ਭੇਰ ਨਾਦਿ ਨਿਯਾਨ ॥ ਮੋਹਿ ਮੋਹਿ ਗਿਰੇ ਧਰਾ ਪਰ ਸਰਬ ਬਜੋਮ ਬਿਵਾਨ ॥ ੫੬ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸਨ ਹੋਤ ਮੰਗਲਚਾਰ ॥ ਬੈਠ ਬੈਠ ਕਰੈ ਲਗੇ ਸਭ ਬਿਪ੍ਰ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ਧੂਪ ਦੀਪ ਮਹੀਪ ਗ੍ਰੇਹ ਸਨੇਹ ਦੇਤ ਬਨਾਇ ॥ ਫੂਲ ਫੂਲ ਫਿਰੈ ਸਭੈ ਗਣ ਦੇਵ ਦੇਵਨ ਰਾਇ ॥ ੫੭ ॥ ਆਜ ਕਾਜ ਭਏ ਸਬੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬੋਲਤ ਬੈਨ ॥ ਭ੍ਰੂੰਮ ਭ੍ਰੂਰ ਉਠੀ ਜਯਤ ਧੁਨ ਬਾਜ ਬਾਜਤ ਗੈਨ ॥ ਐਨ ਐਨ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਸਬ ਬਾਟ ਬੰਦਨਵਾਰ ॥ ਲੀਪ ਲੀਪ ਧਰੇ ਮੱਲਜਾਗਰ ਹਾਟ ਪਾਟ ਬਜਾਰ ॥ ੫੮ ॥ ਸਾਜ ਸਾਜ ਤੁਰੰਗ ਕੰਚਨ ਦੇਤ ਦੀਨਨ ਦਾਨ ॥ ਮਸਤ ਹਸਤ ਦਏ ਅਨੇਕਨ ਇੰਦ੍ਰ ਦੁਰਦ ਸਮਾਨ ॥ ਕਿੰਕਣੀ ਕੇ ਜਾਲ ਭ੍ਰੂਖਤ ਦਏ ਸਯੰਦਨ ਸੁੱਧ ॥ ਗਾਇਨਨ ਕੇ ਪੁਰ ਮਨੋ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਆਵਤ ਬੁੱਧ ॥ ੫੯ ॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਦਏ ਇਤੇ ਜਿੱਹ ਪਾਈਐ ਨਹੀ ਪਾਰ ॥ ਦਜੋਸ ਦਜੋਸ ਬਢੈ ਲਗਜੋ ਰਨ ਧੀਰ ਰਾਮਵਤਾਰ ॥ ਸਾਸਤ੍ਰ ਸਾਸਤ੍ਰਨ ਕੀ ਸਬੈ ਬਿਧ ਦੀਨ ਤਾਹਿ ਸੁਧਾਰ ॥ ਅਸਟ ਦਜੋਸਨ ਮੋ ਗਏ ਲੈ ਸਰਬ ਰਾਮਕੁਮਾਰ ॥ ੬੦ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਿਹਰੰਤ ਸਰਜੂ ਤੀਰ ॥ ਪੀਤ ਪੀਤ ਪਿਛੋਰਕਾ ਰਨਧੀਰ ਚਾਰਹੂੰ ਬੀਰ ॥ ਬੇਖ ਬੇਖ ਨ੍ਰਿਪਾਨ ਕੇ ਬਿਹਰੰਤ ਬਾਲਕ ਸੰਗ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਨ ਕੇ ਧਰੇ ਤਨ ਚੀਰ ਰੰਗ ਤਰੰਗ ॥ ੬੧ ॥ ਐਸ ਬਾਤ ਭਈ ਇਤੈ ਉਹ ਓਰ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ॥ ਜਗ ਕੋ ਸੁ ਕਰਜੋ ਅਰੰਭਨ ਤੋਖਨਾਰਥ ਪਿਤ੍ਰ ॥ ਹੋਮ ਕੀ ਲੈ ਬਾਸਨਾ ਉਠ ਧਾਤ ਦੇਤ ਦੁਰੰਤ ॥ ਲ੍ਹੂਟ ਖਾਤ ਸਬੈ ਸਮਗਰੀ ਮਾਰ ਕ੍ਹੂਟ ਮਹੰਤ ॥ ੬੨ ॥ ਲ੍ਹੂਟ ਖਾਤਹ ਵਿਖਜ ਜੇ ਤਿਨ ਪੈ ਕਛੂ ਨ ਬਸਾਇ ॥ ਤਾਕ ਅਉਧਹ ਆਇਯੋ ਤਬ ਰੋਸ ਕੈ ਮੁਨਰਾਇ ॥ ਆਇ ਭ੍ਰੂਪਤ ਕਉ ਕਹਾ ਸੁਤ ਦੇਹੁ ਮੋਕਉ ਰਾਮ ॥ ਨਾਤ੍ਰ ਤੋ ਕੱਉ ਭਸਮ ਕਰਿ ਹੱਉ ਆਜ ਹੀ ਇਹ ਠਾਮ ॥ ੬੩ ॥ ਕੋਪ ਦੇਖ ਮੁਨੀਸ ਕੱਉ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਤ ਤਾ ਸੰਗ ਦੀਨ ॥ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਕੱਉ ਚਲਜੋ ਲੈ ਤਾਹਿ ਸੰਗਿ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਏਕ ਮਾਰਗ ਦੂਰ ਹੈ ਇਕ ਨੀਅਰ ਹੈ ਸੁਨਿ ਰਾਮ ॥ ਰਾਹ ਮਾਰਤ ਰਾਛਸੀ ਜਿਹ ਤਾਰਕਾ ਗਨਿ ਨਾਮ ॥ ੬੪ ॥ ਜਉਨ ਮਾਰਗ ਤੀਰ ਹੈ ਤਿਹ ਰਾਹ ਚਾਲਹੁ ਆਜ ॥ ਚਿੱਤ ਚਿੰਤ ਨ ਕੀਜੀਐ ਦਿਜ ਦੇਵ ਕੇ ਹੈਂ ਕਾਜ ॥ ਬਾਟਿ ਚਾਪੈ ਜਾਤ ਹੈਂ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਆਨ ॥ ਜਾਹੁਗੇ ਕਤ ਰਾਮ ਕਹਿ ਮਗਿ ਰੋਕਿਯੋ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ੬੫ ॥ ਦੇਖ ਰਾਮ ਨਿਸਾਚਰੀ ਗਹਿ ਲੀਨ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਭਾਲ ਮਧ ਪ੍ਰਹਾਰਿਯੋ ਸਰ ਤਾਨਿ ਕਾਨ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਬਾਨ ਲਾਗਤ ਹੀ ਗਿਰੀ ਬਿਸੰਭਰੁ ਦੇਹ ਬਿਸਾਲ ॥ ਹਾਥਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕੇ ਭਜੋ ਪਾਪਨੀ ਕੋ ਕਾਲ ॥ ੬੬ ॥ ਐਸ ਤਾਹਿ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ਕਰ ਜੱਗ ਮੰਡਲ ਮੰਡ ॥ ਆਇਗੇ ਤਬ ਲਉ ਨਿਸਾਚਰ ਦੀਹ ਦੋਇ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਭਾਜ ਭਾਜ ਚਲੇ ਸਬੈ ਰਿਖ ਠਾਢ ਭੇ ਹਠਿ ਰਾਮ ॥ ਜੁੱਧ ਕ੍ਰੁੱਧ ਕਰਜੋ ਤਿਹੂੰ ਤਿਹ ਠਉਰ ਸੋਰਹ ਜਾਮ ॥ ੬੭ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰ ਪੁਕਾਰ ਦਾਨਵ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਭਾਰ ॥ ਬਾਨ ਪਾਨ ਕਮਾਨ ਕੱਉ ਧਰ ਤਬਰ ਤਿੱਛ ਕੁਠਾਰ ॥ ਘੇਰਿ ਘੇਰਿ ਦਸੋ ਦਿਸਾਨਹਿ ਸੂਰਬੀਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ਆਇਕੈ ਜੂਝੈ ਸਬੈ ਰਣ ਰਾਮ ਏਕਲ ਸਾਥ ॥ ੬੮ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਣੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਧੁਜੰ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਢੂਕੇ ॥ ਮੁਖੰ ਮਾਰ ਕੂਕੇ ॥ ੬੯ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲਾਜੇ ॥ ਝੰਡਾ ਗੱਡ ਗਾਡੇ ॥ ਮੰਡੇ ਬੈਰ ਬਾਡੇ ॥੭੦॥ ਕੜੱਕੇ ਕਮਾਣੰ ॥ ਝੜੱਕੇ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਢੱਲਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੈ॥ ਚਲੀ ਪੀਤ ਪਾਲੈ ॥੭੧॥ ਰਣੰ ਰੰਗ ਰੱਤੇ ॥ ਮਨੋ ਮੱਲ ਮੱਤੇ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੇ ॥ ੭੨ ॥ ਕਰੀ ਬਾਨ ਬਰਖਾ ॥ ਸੁਣੇ ਜੀਤ ਕਰਖਾ ॥ ਸੁਬਾਹੰ ਮਰੀਚੰ ॥ ਚਲੇ ਬਾਛ ਮੀਚੰ॥ ੭੩ ॥ ਇਕੈ ਬਾਰ ਟੂਟੇ ॥ ਮਨੋ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਲਯੇ ਘੋਰਿ ਰਾਮੰ ॥ ਸਸੰ ਜੇਮ ਕਾਮੰ ॥ ੭੪ ॥ ਘਿਰਜੋ ਦੈਂਤ ਸੈਣੰ ॥ ਜਿਮੰ ਰੁਦ੍ਰ ਮੈਣੰ ॥ ਰੁਕੇ ਰਾਮ ਜੰਗੰ ॥ ਮਨੋ ਸਿੱਧ ਗੰਗੰ ॥ ੭੫ ॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਬੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ਰੁਲੇ ਤੱਛ ਮੁੱਛੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸ੍ਰੱਛੰ ॥੭੬॥ ਚਲੇ ਐਂਠ ਮੁੱਛੇ ॥ ਕਹਾਂ ਰਾਮ ਪੁੱਛੇ ॥ ਅਬੈ ਹਾਥਿ ਲਾਗੇ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਹੁ ਭਾਗੇ ॥ ੭੭ ॥ ਰਿਪੰ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਹਠਜੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੈ ਨੈਣ ਰਾਤੰ ॥ ਧੁਨਰ ਬੇਦ ਗਜਾਤੰ ॥ ੭੮ ॥ ਧਨੰ ਉਗ੍ਰ ਕਰਖਜੋ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖਜੋ ॥ ਹਣੀ ਸੱਤ੍ਰ ਸੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥ ੭੯ ॥ ਭਜੀ ਸਰਬ ਸੈਣੰ ॥ ਲਖੀ ਮ੍ਰੀਚ ਨੈਣੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਰੋਸ ਪ੍ਰੇਰਜੋ ॥ ਮਨੋ ਸਾਂਪ ਛੇੜਜੋ ॥੮੦॥ ਹਣਜੋ ਰਾਮ ਬਾਣੰ ॥ ਕਰਜੋ ਸਿੰਧ ਪਿਆਣੰ ॥ ਤਜਜੋ ਰਾਜ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਜੋਗ ਭੇਸੰ ॥ ੮੧ ॥ ਸੁ ਬਸਤ੍ਰੰ ਉਤਾਰੇ ॥ ਭਗਵੇ ਬਸਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ਬਸਜੋ ਲੰਕ ਬਾਗੰ ॥ ਪੁਨਰ ਦ੍ਰੋਹ ਤਿਆਗੰ ॥ ੮੨ ॥ ਸਰੋਸੰ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ਚੜਜੋ ਲੈ ਸਿਪਾਹੰ ॥ ਠਟਜੋ ਆਣ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਦ ਉੱਧੰ ॥ ੮੩ ॥ ਸੁਭੰ ਸੈਣ ਸਾਜੀ ॥ ਤੁਰੇ ਤੁੰਦ ਤਾਜੀ ॥ ਗਜਾ ਜੂਹ ਗੱਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਮੇਘ ਲੱਜੇ ॥ ੮੪ ॥ ਢਕਾ ਢੁੱਕ ਢਾਲੰ ॥ ਸੁਭੀ ਪੀਤ ਲਾਲੰ ॥ ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਉਠੇ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬੁਠੇ ॥ ੮੫ ॥ ਬਹੈ ਅਗਨ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰਬ ਸੱਸਤ੍ਰੰ ॥ ਰੰਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਐਸੇ ॥ ਚੜੇ ਬਜਾਹ ਜੈਸੇ ॥ ੮੬ ॥ ਘਣੇ ਘਾਇ ਘੂਮੇ ॥ ਮਦੀ ਜੈਸ ਝੂਮੇ ॥ ਗਹੇ ਬੀਰ ਐਸੇ ॥ ਫੁਲੇ ਫੂਲ ਜੈਸੇ ॥ ੮੭ ॥ ਹਠਯੋ ਦਾਨ ਵੇਸੰ ॥ ਭਯੋ ਆਪ ਭੇਸੰ ॥ ਬਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ॥ ਧੁਣੰ ਅੱਭ੍ਰ ਲਾਜੇ ॥ ੮੮ ॥ ਰਥੀ ਨਾਗ ਕੂਟੇ ॥ ਫਿਰੈਂ ਬਾਜ ਛੂਟੇ ॥ ਭਯੋ ਜੁੱਧ ਭਾਰੀ ॥ ਛੁਟੀ ਰੁਦ੍ਰ ਤਾਰੀ ॥ ੮੯ ॥ ਬਜੇ ਘੰਟ ਭੇਰੀ ॥ ਡਹੇ ਡਾਮ ਡੇਰੀ ॥ ਰਣੰਕੇ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ਕਣੰਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥ ੯੦ ॥ ਧਹਾ ਧੂਹ ਧੋਪੰ ॥ ਟਕਾ ਟੂਕ ਟੋਪੰ ॥ ਕਟੇ ਚਰਮ ਬਰਮੰ ॥ ਪਲਿਯੋ ਛੱਤ੍ਰ ਧਰਮੰ ॥ ੯੧ ॥ ਭਯੋ ਦੁੰਦ ਜੁੱਧੰ ॥ ਭਰਜੋ ਰਾਮ ਕ੍ਰੱਧੰ ॥ ਕਟੀ ਦੁਸਟ ਬਾਹੰ ॥ ਸੰਘਾਰਜੋ ਸੁਬਾਹੰ ॥ ੯੨ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਦੈਂਤ ਭਾਜੇ ॥ ਰਣੰ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥ ਭੁਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰਜੋ ॥ ਰਿਖੀਸੰ ਉਬਾਰਜੋ ॥ ੯੩ ॥ ਸਬੈ ਸਾਧ ਹਰਖੇ ॥ ਭਏ ਜੀਤ ਕਰਖੇ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਅਰਚਾ ॥ ਰਰੈਂ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥ ੯੪ ॥ ਭਯੋ ਜੱਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਏ ਪਾਪ ਦੂਰੰ ॥ ਸੁਰੰ ਸਰਬ ਹਰਖੇ ॥ ਧਨੰਧਾਰ ਬਰਖੇ ॥ ੯੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਰਾਮਾਵਤਾਰੇ ਕਥਾ ਸੁਬਾਹ ਮਰੀਚ ਬਧਹ ਜਗ ਸੰਪੂਰਨ ਕਰਨੰ ਸਮਾਪਤਹਿ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਸੁਯੰਬਰ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਰਚਜੋ ਸੁਯੰਬਰ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾ ਸੁੱਧ ਗੀਤਾ ॥ ਬਿਧੰ ਚਾਰ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥ ੯੬ ॥ ਸੁਣਜੋ ਮੋਨਨੇਸੰ ॥ ਚਤੁਰ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਲਯੋ ਸੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਚਲਜੋ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ੯੭ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ॥ ਚਲੋ ਸਾਥ ਹਮਾਰੇ ॥ ਸੀਆ ਸੁਯੰਬਰ ਕੀਨੋ ॥ ਨ੍ਰਿਪੰ ਬੋਲ ਲੀਨੋ ॥ ੯੮ ॥ ਤਹਾਂ ਪ੍ਰਾਤ ਜੱਈਐ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਲੱਈਐ ॥ ਕਹੀ ਮਾਨ ਮੇਰੀ ॥ ਬਨੀ ਬਾਤ ਤੇਰੀ ॥ ੯੯ ॥ ਬਲੀ ਪਾਨ ਬਾਂਕੇ ॥ ਨਿਪਾਤੇ ਪਿਨਾਕੇ ॥ ਸੀਆ ਜੀਤ ਆਨੋ ॥ ਹਨੋ ਸਰਬ ਦਾਨੋ ॥ ੧੦੦ ॥ ਚਲੇ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ॥ ਸੁਹਾਏ ਨਿਖੰਗੰ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਠਾਢੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੇਦ ਬਾਢੇ ॥ ੧੦੧ ॥ ਪੁਰੰ ਨਾਰ ਦੇਖੈ ॥ ਸਹੀ ਕਾਮ ਲੇਖੈ ॥ ਰਿਪੰ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨੈ ॥ ਸਿਧੰ ਸਾਧ ਮਾਨੈ ॥ ੧੦੨ ॥ ਸਿਸੰ ਬਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਲਹਜੋ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਤਪਜੋ ਪਉਨ ਹਾਰੀ ॥ ਭਟੰ ਸੱਸਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ॥ ੧੦੩ ॥ ਨਿਸਾ ਚੰਦ ਜਾਨਜੋ ॥ ਦਿਨੰ ਭਾਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਗਣੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰੇਖਜੋ ॥ ਸੁਰੰ ਇੰਦ੍ਰ ਦੇਖਜੋ ॥ ੧੦੪ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬ੍ਰਹਮ ਜਾਨਜੋ ॥ ਦਿਜੰ ਬਿਯਾਸ ਮਾਨਜੋ ॥ ਹਰੀ ਬਿਸਨ ਲੇਖੇ ॥ ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ੧੦੫ ॥ ਸੀਆ ਪੇਖ ਰਾਮੰ ॥ ਬਿਧੀ ਬਾਣ ਕਾਮੰ ॥ ਗਿਰੀ ਭੂਮਿ ਭੂਮੰ ॥ ਮਦੀ ਜਾਣੁ ਘੂਮੰ ॥ ੧੦੬ ॥ ਉਠੀ ਚੇਤ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ਰਹੀ ਨੈਨ ਜੋਰੀ ॥ ਸਸੰ ਜਿਉ ਚਕੋਰੀ ॥ ੧੦੭ ॥ ਰਹੇ ਮੋਹ ਦੋਨੋ ॥ ਟਰੇ ਨਾਹਿ ਕੋਨੋ ॥ ਰਹੇ ਠਾਂਢ ਐਸੇ ॥ ਰਣੰ ਬੀਰ ਜੈਸੇ ॥ ੧੦੮ ॥ ਪਠੇ ਕੋਟ ਦੂਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਕੁਵੰਡਾਨ ਡਾਰੇ ॥ ਨਰੇਸੋ ਦਿਖਾਰੇ ॥ ੧੦੯ ॥ ਲਯੋ ਰਾਮ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰਜੋ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਹਜਜੋ ਐਂਚ ਲੀਨੋ ॥ ਉਭੈ ਟੂਕ ਕੀਨੋ ॥ ੧੧੦ ॥ ਸਭੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਘਨੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥ ਲਜਾਨੇ ਨਰੇਸੰ ॥ ਚਲੇ ਆਪ ਦੇਸੰ ॥ ੧੧੧ ॥ ਤਬੈ ਰਾਜ ਕੰਨਿਆ ॥ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਧੰਨਿਆ ॥ ਧਰੇ ਫੂਲ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰਜੋ ਰਾਮ ਬਾਲਾ ॥ ੧੧੨ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਧੋ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਿਧੋ ਬਾਸਵੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਜੱਛਨੀ ਕਿੰਨ੍ਰਨੀ ਨਾਗਨੀ ਛੈ ॥ ਕਿਧੋ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਦੈਂਤ ਜਾਂ ਦੇਵਤਾ ਸੀ ॥ ਕਿਧੋ ਸੂਰਜਾ ਸੁਧ ਸੋਧੀ ਸੁਧਾ ਸੀ ॥ ੧੧੩ ॥ ਕਿਧੋ ਜੱਛ ਬਿੱਧਿਆਧਤੀ ਗੰਧ੍ਰਬੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਰਾਗਨੀ ਭਾਗ ਪੂਰੇ ਰਚੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਸੁਵਰਨ ਕੀ ਚਿਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਕਾਮ ਕੀ ਕਾਮਨੀ ਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਹੈ ॥ ੧੧੪ ॥ ਕਿਧੋ ਚਿੱਤ੍ਰ ਕੀ ਪੁੱਤ੍ਰਕਾ ਸੀ ਬਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਸੰਖਨੀ ਚਿੱਤ੍ਰਨੀ ਪਦਮਨੀ ਹੈ ॥ ਕਿਧੋ ਰਾਗ ਪੂਰੇ ਭਰੀ ਰਾਗ ਮਾਲਾ ॥ ਬਰੀ ਰਾਮ ਤੈਸੀ ਸੀਆ ਆਜ ਬਾਲਾ ॥ ੧੧੫ ॥ ਛਕੇ ਪ੍ਰੇਮ ਦੋਨੋ ਲਗੈ ਨੈਨ ਐਸੇ ॥ ਮਨੋ ਫਾਂਧਿ ਫਾਂਧੈ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਜੈਸੇ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ਕਟੈ ਦੇਸ ਛੀਣੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਮੰ ਸੁ ਨੈਣੰ ਪ੍ਰਬੀਣੰ ॥ ੧੧੬ ॥ ਜਿਣੀ ਰਾਮ ਸੀਤਾ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰਉਣ ਰਾਮੰ ॥ ਗਹੇ ਸੱਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰੰ ਰਿਸਜੋ ਤਉਨ ਜਾਮੰ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਭਾਖਜੋ ਰਹੋ ਰਾਮ ਠਾਢੇ ॥ ਲਾਖੋ ਆਜ ਕੈਸੇ ਭਏ ਬੀਰ ਗਾਢੇ ॥ ੧੧੭ ॥

ਭਾਖਾ ਪਿੰਗਲ ਕੀ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਭਟ ਹੁੰਕੇ ਧੁੰਕੇ ਬੰਕਾਰੇ ॥ ਰਣ ਬੱਜੇ ਗੱਜੇ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਰਣ ਹੁੱਲ ਕਲੋਲੰ ਹੁੱਲਾਲੰ ॥

ਢਲ ਹੱਲੰ ਢੱਲੰ ਉੱਛਾਲੰ ॥ ੧੧੮ ॥ ਰਣ ਉੱਠੇ ਕੁੱਠੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਸਰ ਛੁੱਟੇ ਜੁੱਟੇ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਤੁ ਡਿੱਗੇ ਭਿੱਗੇ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਕਣ ਣੰਛੇ ਕੱਛੇ ਕਿਕਾਣੰ ॥ ੧੧੯ ॥ ਭੀਖਣੀਯੰ ਭੇਰੀ ਭੁੰਝਾਰੰ ॥ ਝਲਲੰਕੇ ਖੰਡੇ ਦੁੱਧਾਰੰ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੁੱਝਾਰੰ ਬੁਬਾੜੇ ॥ ਰੁੱਲੀਏ ਪਖਰੀਏ ਅਹਾੜੇ ॥ ੧੨੦ ॥ ਬੱਕੇ ਬੱਬਾੜੇ ਬੰਕਾਰੰ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਗਲੀਏ ਭੀਹਾਲੇ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਮੱਤੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ੧੨੧ ॥ ਉਛਲੀਏ ਕੱਛੀ ਕੱਛਾਲੇ ॥ ਉੱਡੇ ਜਣੁ ਪੱਖੰ ਪੱਛਾਲੈ ॥ ਜੁੱਟੇ ਭਟ ਛੁੱਟੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਰੁਲੀਏ ਆਹਾੜੰ ਪਖਰਾਲੇ ॥ ੧੨੨ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਧੂਰੰ ਨੱਗਾਰੇ ॥ ਕੱਛੇ ਕੱਛੀਲੇ ਲੁੱਝਾਰੇ ॥ ਗਣ ਹੂਰੰ ਪੂਰੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥ ਅੰਜਨਯੰ ਅੰਜੇ ਨੈਣਾਯੰ ॥ ੧੨੩ ॥ ਰਣ ਣੱਕੈ ਨਾਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬੱਬਾੜੇ ਬੀਰੰ ਹਾ ਬੀਰੰ ॥ ਉੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਜੱਟਾਲੇ ॥ ਛੁੱਟੇ ਸਿਲ ਸਿਤਿਯੰ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ੧੨੪ ॥ ਭਟ ਡਿੱਗੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਤਨ ਸੁੱਭੇ ਅੱਧੇ ਅੱਧਾਯੰ ॥ ਦਲ ਗੱਜੇ ਬੱਜੇ ਨੀਸਾਣੰ ॥ ਚੰਚਲੀਏ ਤਾਜੀ ਚੀਹਾਣੰ ॥ ੧੨੫ ॥ ਚਵ ਦਿਸਯੰ ਚਿੰਕੀ ਚਾਵੰਡੇ ॥ ਖੰਡੇ ਖੰਡਿ ਕੈ ਆਖੰਡੇ ॥ ਰੜੜੰਕੇ ਗਿੱਧੰ ਉੱਧਾਣੰ ॥ ਜੈ ਜੰਪੈ ਸਿੱਧੰ ਸੁੱਧਾਣੰ ॥ ੧੨੬ ॥ ਫੁੱਲੇ ਜਣ ਕਿੱਸੁਕ ਬਾਸੰਤੰ ॥ ਰਣ ਰੱਤੇ ਸੂਰਾ ਸਾਮੰਤੰ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਸੁੰਡੀ ਸੁੰਡਾਣੰ ॥ ਧਰ ਭੂਰੰ ਪੂਰੰ ਮੁੰਡਾਣੰ ॥ ੧੨੭ ॥

ਮਧੁਰ ਧੁਨ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਰਾਮੰ ॥ ਪਰਹਰ ਕਾਮੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਤੀਰੰ ॥ ੧੨੮ ॥ ਦਰ ਬਰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਪਰਹਰਿ ਧਜਾਨੰ ॥ ਬਰਹਰਿ ਕੰਪੈ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਜੰਪੈ ॥ ੧੨੯ ॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਿਤੰ ॥ ਕਰਿ ਸਰ ਸਰਤਾ ॥ ਧਰਮਰ ਹਰਤਾ ॥ ੧੩੦ ॥ ਸਰ ਬਰ ਪਾਣੰ ॥ ਧਰ ਕਰ ਮਾਣੰ ॥ ਅਰਿ ਉਰ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰ ਉਰ ਮਾਲੀ ॥ ੧੩੧ ॥ ਕਰ ਬਰ ਕੋਪੰ ॥ ਬਰਹਰ ਧੋਪੰ ॥ ਗਰ ਬਰ ਕਰਣੰ ॥ ਘਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥ ੧੩੨ ॥ ਛਰ ਹਰ ਅੰਗੰ ॥ ਚਰਖਰ ਸੰਗੰ ॥ ਜਰ ਬਰ ਜਾਮੰ ॥ ਝਰਹਰ ਰਾਮੰ ॥ ੧੩੩ ॥ ਟਰ ਧਰ ਜਾਯੰ ॥ ਠਰ ਹਰਿ ਪਾਯੰ ॥ ਢਰ ਹਰ ਢਾਲੰ ॥ ਥਰ ਹਰ ਕਾਲੰ ॥ ੧੩੪ ॥ ਅਰ ਬਰ ਦਰਣੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਣੰ ॥ ਧਰ ਬਰ ਧੀਰੰ ॥ ਫਰਹਰ ਤੀਰੰ ॥ ੧੩੫ ॥ ਬਰ ਨਰ ਦਰਣੰ ॥ ਭਰ ਹਰ ਕਰਣੰ ॥ ਹਰ ਹਰ ਰੜਤਾ ॥ ਬਰ ਹਰ ਗੜਤਾ ॥ ੧੩੬ ॥ ਸਰ ਬਰ ਹਰਤਾ ॥ ਚਰਮਰ ਧਰਤਾ ॥ ਬਰ ਮਰ ਪਾਣੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਜਾਣੰ ॥ ੧੩੭ ॥ ਹਰ ਬਰ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਬਰ ਬਾਰੰ ॥ ਗਡ ਬਡ ਰਾਮੰ ॥ ਗੜ ਬੜ ਧਾਮੰ ॥ ੧੩੮ ॥

ਚਰਪਟ ਛੀਗਾ ਕੇ ਆਦ ਕ੍ਰਿਤ ਛੰਦ ॥ ਖੱਗ ਖਜਾਤਾ ॥ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ॥ ਚਿੱਤ੍ਰ ਬਰਮਾ ॥ ਚਾਰ ਚਰਮਾ ॥ ੧੩੯ ॥ ਸਾਸੱਤ੍ਰੰ ਗਿਆਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਚਿੰਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਜੁੱਧੰ ਕ੍ਰੋਧੀ॥ ੧੪੦ ॥ ਬੀਰੰ ਬਰਣੰ ॥ ਭੀਰੰ ਭਰਣੰ ॥ ਸਤ੍ਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ੧੪੧ ॥ ਬਰਮੰ ਬੇਧੀ ॥ ਚਰਮੰ ਛੇਦੀ ॥ ਛੱਤ੍ਰੰ ਹੰਤਾ ॥ ਅੱਤ੍ਰੰ ਗੰਤਾ ॥ ੧੪੨ ॥ ਜੁਧੰ ਧਾਮੀ ॥ ਬੁਧੰ ਗਾਮੀ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਗਜਾਤਾ ॥ ੧੪੩ ॥ ਜੁੱਧਾ ਮਾਲੀ ॥ ਕੀਰਤ ਸਾਲੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ਰੂਪੰ ਰਾਮੰ ॥ ੧੪੪ ॥ ਧੀਰੰ ਧਰਤਾ ॥ ਬੀਰੰ ਹਰਤਾ ॥ ਜੁੱਧੰ ਜੇਤਾ ॥ ਸਸਤ੍ਰੰ ਨੇਤਾ ॥ ੧੪੫ ॥ ਦੁਰਦੰ ਗਾਮੀ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੀ ॥ ਜੋਗੰ ਜੁਵਾਲੀ ॥ ਜੋਤੰ ਮਾਲੀ ॥ ੧੪੬ ॥

ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤੂਟਿ ਕਸੇ ਕਟ ਚਾਂਪ ਧਰੇ ਕਰਿ ਕੋਪ ਕਹੀ ਦਿਜ ਰਾਮ ਅਹੋ ॥ ਗ੍ਰਹ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਸੀਅ ਜਾਤ ਹਰੇ ਤੁਮ ਕਉਨ ਕਹੋ ॥ ਬਿਨ ਸਾਚ ਕਹੇ ਨਹੀ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੇ ਜਿਨ ਕੰਠ ਕੁਠਾਰ ਕੀ ਧਾਰ ਸਹੋ ॥ ਘਰ ਜਾਹੁ ਚਲੇ ਤਜ ਰਾਮ ਰਣੰ ਜਿਨ ਝੂਠ ਮਰੋ ਪਲ ਠਾਢ ਰਹੋ ॥ ੧੪੭ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਜਾਨਤ ਹੋ ਅਵਲੋਕ ਮੁਝੇ ਹਠਿ ਏਕ ਬਲੀ ਨਹੀਂ ਠਾਢ ਰਹੈਂਗੇ ॥ ਤਾਤਿ ਗਹਜੋ ਜਿਨਕੇ ਤ੍ਰਿਣ ਦਾਂਤਨ ਤੇਨ ਕਹਾਂ ਰਣ ਆਜ ਗਹੈਂਗੇ ॥ ਬੰਬ ਬਜੇ ਰਣ ਖੰਭ ਗਡੇ ਗਹਿ ਹਾਥ ਹਥਿਆਰ ਕਹੂੰ ਉਮਹੈਂਗੇ ॥ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਲ ਦੁਰੈਬੇ ਕਉ ਰਾਮ ਕਹੋ ਕਹਾਂ ਠਾਮ ਲਹੈਂਗੇ ॥ ੧੪੮ ॥ ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਯੌ ਜਬ ਬੈਨ ਸੁਨੇ ਅਰ ਕੇ ਤਬ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਬਲਕਾਨੇ ॥ ਸਾਤ ਸਮੁੰਦ੍ਰਨ ਲੋ ਗਰਵੇ ਗਿਰ ਭੂਮ ਅਕਾਸ ਦੋਊ ਥਹਰਾਨੇ ॥ ਜੱਛ ਭੁਜੰਗ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾਨ ਕੇ ਦਾਨਵ ਦੇਵ ਦੁਹੂੰ ਡਰ ਮਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੇ ਹਾਥ ਕਹੌ ਰਿਸਕੈ ਕਿੱਹ ਪੈ ਸਰ ਤਾਨੇ ॥ ੧੪੯ ॥ ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਜੇਤਕ ਬੈਨ ਕਹੇ ਸੁ ਕਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਹਾਥਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਸੁ ਗਹੇ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਗਹੇ ਤੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਨ ਲੈਹੋ ॥ ਰਾਮ ਰਿਸੈ ਰਣ ਮੈ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੋ ਭਜਿ ਕੈ ਕਤਿ ਪ੍ਰਾਨ ਬਚੈਹੋ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨ ਸੰਕਰ ਕੋ ਹਰਿ ਸੀਅ ਚਲੇ ਘਰਿ ਜਾਨ ਨ ਪੈਹੋ ॥ ੧੫੦ ॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ਪਰਸ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਬੋਲ ਕਹੇ ਸੁ ਸਹੇ ਦਿਜ ਜੂ ਜੁ ਪੈ ਫੇਰਿ ਕਹੇ ਤੁ ਪੈ ਪ੍ਰਾਨ ਖੈਹੋ ॥ ਬੋਲਤ ਐਂਟ ਕਹਾ ਸਠ ਜਿਉ ਸਭ ਦਾਂਤ ਤੁਰਾਇ ਅਬੈ ਘਰ ਜੈਹੋ ॥ ਧੀਰ ਤਬੈ ਲਹਿ ਹੈ ਤੁਮ ਕੱਉ ਜਦ ਭੀਰ ਪਰੀ ਇਕ ਤੀਰ ਚਲੈ ਹੋ ॥ ਬਾਤ ਸੰਭਾਰ ਕਹੋ ਮੁਖਿ ਤੇ ਇਨ ਬਾਤਨ ਕੋ ਅਬ ਹੀ ਫਲਿ ਪੈਹੋ ॥ ੧੫੧ ॥ ਪਰਸ ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਤਉ ਤੁਮ ਸਾਚ ਲਖੋ ਮਨ ਮੈ ਪ੍ਰਭ ਜਉ ਤੁਮ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਹਾਓ ॥ ਰੁਦ੍ਰ ਕੁਵੰਡ ਬਿਹੰਡੀਯ ਜਿਉ ਕਰ ਤਿਉ ਅਪਨੇ ਬਲ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਓ ॥ ਤਉ ਹੀ ਗਦਾ ਕਰ ਸਾਰੰਗ ਚਕ੍ਰ ਲਤਾ ਭ੍ਰਿਗੁ ਕੀ ਉਰ ਮੱਧ ਸਹਾਓ ॥ ਮੇਰੋ ਉਤਾਰ ਕੁਵੰਡ ਮਹਾਂ ਬਲ ਮੋਹੂ ਕੱਉ ਆਜ ਚੜਾਇ ਦਿਖਾਓ ॥ ੧੫੨ ॥

ਕਬਿ ਬਾਚ ॥ ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਨ ਸੂਰ ਕੁਵੰਡ ਲਯੋ ਕਰ ਮੈ ਹਸਿ ਕੈ ॥ ਲੀਅ ਚਾਂਪ ਚਟਾਕ ਚੜਾਇ ਬਲੀ ਖਟ ਟੂਕ ਕਰਯੋ ਛਿਨ ਮੈ ਕਸਿ ਕੈ ॥ ਨਭ ਕੀ ਗਤਿ ਤਾਹਿ ਹਤੀ ਸਰ ਸੋਂ ਅਧਿ ਬੀਚ ਹੀ ਬਾਤ ਰਹੀ ਬਸਿ ਕੈ ॥ ਨ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨਟ ਕੇ ਬਟ ਜਯੋਂ ਭਵ ਪਾਸ ਨਿਸੰਗਿ ਰਹੈ ਫਸਿ ਕੈ ॥ ੧੫੩ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਜੁੱਧ ਜਯਤ ॥ ੨ ॥

ਅਥ ਅਉਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਭੇਟ ਭੁਜਾ ਭਰ ਅੰਕ ਭਲੇ ਭਰਿ ਨੈਨ ਦੋਊ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਗੁੰਜਤ ਭ੍ਰਿੰਗ ਕਪੋਲਨ ਊਪਰ ਨਾਗ ਲਵੰਗ ਰਹੇ ਲਿਵ ਲਾਈ ॥ ਕੰਜ ਕੁਰੰਗ ਕਲਾਨਿਧ ਕੇਹਰਿ ਕੋਕਲ ਹੇਰ ਹੀਏ ਹਹਰਾਈ ॥ ਬਾਲ ਲਖੈਂ ਛਬ ਖਾਟ ਪਰੈਂ ਨਹਿ ਬਾਟ ਚਲੈਂ ਨਿਰਖੇ ਅਧਿਕਾਈ ॥ ੧੫੪ ॥

ਸੀਅ ਰਹੀ ਮੁਰਛਾਇ ਮਨੈ ਮਨ ਰਾਮ ਕਹਾ ਮਨ ਬਾਤ ਧਰੈਂਗੇ ॥ ਤੋਰ ਸਰਾਸਨਿ ਸੰਕਰ ਕੋ ਜਿਮ ਮੋਹਿ ਬਰਿਓ ਤਿਮ ਅਉਰ ਬਰੈਂਗੇ ॥
ਦੂਸਰ ਬਜਾਹ ਬਧੂ ਅਬ ਹੀ ਮਨ ਤੇ ਮੁਹਿ ਨਾਥ ਬਿਸਾਰ ਡਰੈਂਗੇ ॥ ਦੇਖਤ ਹੌਂ ਨਿਜ ਭਾਗ ਭਲੇ ਬਿਧ ਆਜ ਕਹਾ ਇਹ ਠੌਰ ਕਰੈਂਗੇ ॥ ੧੫੫ ॥
ਤਉ ਹੀ ਲਉ ਰਾਮ ਜਿਤੇ ਦਿਜ ਕਉ ਅਪਨੇ ਦਲ ਆਇ ਬਜਾਇ ਬਧਾਈ ॥ ਭੱਗੁਲ ਲੋਕ ਫਿਰੇ ਸਭ ਹੀ ਰਣ ਮੋ ਲਖ ਰਾਘਵ ਕੀ ਅਧਿਕਾਈ ॥
ਸੀਅ ਰਹੀ ਰਨ ਜਿਤੇ ਅਵਧੇਸਰ ਬਾਤ ਜਬੈ ਸੁਨਿ ਪਾਈ ॥ ਫੂਲਿ ਗਯੋ ਅਤਿ ਹੀ ਮਨ ਮੈ ਧਨ ਕੇ ਘਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖਾਈ ॥ ੧੫੬ ॥
ਬੰਧਨਵਾਰ ਬਧੀ ਸਭ ਹੀ ਦਰ ਚੰਦਨ ਸੋ ਛਿਰਕੇ ਗ੍ਰਹ ਸਾਰੇ ॥ ਕੇਸਰ ਡਾਰ ਬਰਾਤਨ ਪੈ ਸਭ ਹੀ ਜਨ ਹੁਇ ਪੁਰਹੂਤ ਪਧਾਰੇ ॥
ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮੁਚੰਗ ਪਖਾਵਜ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨਿ ਕੋਟਿ ਅਖਾਰੇ ॥ ਆਨਿ ਮਿਲੇ ਸਭ ਹੀ ਅਗੁਆ ਸੁਤ ਕੱਉ ਪਿਤ ਲੈ ਪੁਰ ਅਉਧ ਸਿਧਾਰੇ ॥ ੧੫੭ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਸਭਹੂ ਮਿਲਿ ਗਿਲ ਕੀਯੋ ਉਛਾਹਾ ॥ ਪੂਤ ਤਿਹੂੰ ਕਉ ਰਚਯੋ ਬਿਆਹਾ ॥ ਰਾਮ ਸੀਆ ਬਰ ਕੈ ਘਰਿ ਆਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸਨ ਹੋਤ ਬਧਾਏ ॥ ੧੫੮ ॥ ਜਹੱ ਤਹੱ ਹੋਤ ਉਛਾਹ ਅਪਾਰੂ ॥ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤਨ ਕੋ ਬਿਆਹ ਬਿਚਾਰੂ ॥ ਬਾਜਤ ਤਾਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਨਾਚਤ ਕੋਟਨ ਕੋਟ ਅਖਾਰੰ ॥ ੧੫੯ ॥ ਬਨ ਬਨ ਬੀਰ ਪਖਰੀਆ ਚਲੇ ॥ ਜੋਬਨਵੰਤ ਸਿਪਾਹੀ ਭਲੇ ॥ ਭਏ ਜਾਇ ਇਸਥਿਤ ਨ੍ਰਿਪ ਦਰ ਪਰ ॥ ਮਹਾਂ ਰਥੀ ਅਰੁ ਮਹਾਂ ਧਨਰਧਰ ॥ ੧੬੦ ॥ ਬਾਜਤ ਜੰਗ ਮੁਚੰਗ ਅਪਾਰੰ ॥ ਢੋਲ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸੁਰੰਗ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਚੰਚਲਾ ਨਾਰੀ ॥ ਨੈਨ ਨਚਾਇ ਬਜਾਵਤ ਤਾਰੀ ॥ ੧੬੧ ॥ ਭਿੱਡਕਨ ਹਉਸ ਨ ਧਨ ਕੀ ਰਹੀ ॥ ਦਾਨ ਸ੍ਵਰਨ ਸਰਤਾ ਹੁਇ ਬਹੀ ॥ ਏਕ ਬਾਤ ਮਾਂਗਨ ਕੱਉ ਆਵੈ ॥ ਬੀਸਕ ਬਾਤ ਘਰੈ ਲੈ ਜਾਵੈ ॥ ੧੬੨ ॥ ਬਨ ਬਨ ਚਲਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਫੂਲੇ ਪੁਹਪ ਬਸੰਤ ਜਾਨੁ ਬਨ ॥ ਸੋਭਤ ਕੇਸਰ ਅੰਗ ਡਰਾਯੇ ॥ ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਉਛਰ ਜਨ ਆਯੇ ॥ ੧੬੩ ॥ ਸਾਜਤ ਭਏ ਅਮਿਤ ਚਤੁਰੰਗਾ ॥ ਉਮਡ ਚਲਤ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਕਰਿ ਗੰਗਾ ॥ ਭਲ ਭਲ ਕੁਅਰ ਚੜੇ ਸਜ ਸੈਨਾ ॥ ਕੋਟਿਕ ਚੜੇ ਸੂਰ ਜਨੁ ਗੈਨਾ ॥ ੧੬੪ ॥ ਭਰਥ ਸਹਿਤ ਸੋਭਤ ਸਭ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਕਹਿ ਨ ਪਰਤ ਮੁਖ ਤੇ ਕਛੁ ਬਾਤਾ ॥ ਮਾਤਨ ਮਨ ਸੁੰਦਰ ਸੁਤ ਮੋਹੈਂ ॥ ਜਨੁ ਦਿਤ ਗ੍ਰਹ ਰਵਿ ਸਸ ਦੋਊ ਸੋਹੈਂ ॥ ੧੬੫ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੈ ਸਜ ਸੁੱਧ ਬਰਾਤਾ ॥ ਕਛੁ ਨ ਪਰਤ ਕਹਿ ਤਿਨਕੀ ਬਾਤਾ ॥ ਬਾਢਤ ਕਹਤ ਗ੍ਰੰਥ ਬਾਤਨ ਕਰ ॥ ਬਿਦਾ ਹੋਨ ਸਿਸ ਚਲੇ ਤਾਤ ਘਰ ॥ ੧੬੬ ॥ ਆਇ ਪਿਤਾ ਕਹੁ ਕੀਨ ਪ੍ਰਨਾਮਾ ॥ ਜੋਰ ਪਾਨ ਠਾਢੇ ਬਲ ਧਾਮਾ ॥ ਨਿਰਖ ਪੁਤ੍ਰ ਆਨੰਦ ਮਨ ਭਰੇ ॥ ਦਾਨ ਬਹੁਤ ਬਿੱਪਨ ਕਹੁੱ ਕਰੇ ॥ ੧੬੭ ॥ ਤਾਤ ਮਾਤ ਲੈ ਕੰਠਿ ਲਗਾਏ ॥ ਜਨੁ ਦੁਇ ਰਤਨ ਨਿਰਧਨੀ ਪਾਏ ॥ ਬਿਦਾ ਮਾਂਗ ਜਬ ਗਏ ਰਾਮ ਘਰ ॥ ਸੀਸ ਰਹੇ ਧਰ ਚਰਨ ਕਮਲ ਪਰ ॥ ੧੬੮ ॥

ਕਬਿੱਤ ॥ ਰਾਮ ਬਿਦਾ ਕਰੇ ਸਿਰ ਚੂਮਜੋ ਪਾਨ ਪੀਠ ਧਰੇ ਆਨਦ ਸੋ ਭਰੇ ਲੈ ਤੰਬੋਰ ਆਗੇ ਧਰੇ ਹੈ ॥ ਦੁੰਦਭੀ ਬਜਾਇ ਤੀਨੋ ਭਾਈ ਯੋ ਚਲਤ ਭਏ ਮਾਨੋ ਸੂਰ ਚੰਦ ਕੋਟਿ ਆਨ ਅਵਤਰੇ ਹੈਂ ॥ ਕੇਸਰ ਸੋਂ ਭੀਜੇ ਪਟ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਐਸੀ ਭਾਂਤਿ ਮਾਨੋ ਰੂਪ ਰਾਗ ਕੇ ਸੁਹਾਗ ਭਾਗ

ਭਰੇ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜਾ ਅਵਧੇਸ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਐਸੇ ਸੋਭਾ ਦੇਤ ਕਾਮ ਜੂ ਨੇ ਕੋਰਿਕ ਕਲਿਯੋਰਾ ਕੈਧੌ ਕਰੇ ਹੈਂ ॥ ੧੬੯ ॥

ਕਬਿੱਤ ॥ ਅਉਧ ਸੇ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਲੀਨੇ ਸੰਗ ਸੂਰ ਭਲੇ ਰਨ ਤੇ ਨ ਟਲ ਪਲੇ ਸੋਭਾ ਹੂ ਕੇ ਧਾਮ ਕੇ ॥ ਸੁੰਦਰ ਕੁਮਾਰ ਉਰਹਾਰ ਸੋਭੀਅਤ ਅਪਾਰ ਤੀਨੋ ਲੋਗ ਮਧ ਕੀ ਮੁਹੱਯਾ ਸਬ ਬਾਮ ਕੇ ॥ ਦੁਰਜਨ ਦਲੱਯਾ ਤੀਨੋ ਲੋਕ ਕੇ ਜਿਤੱਯਾ ਤੀਨੋ ਰਾਮ ਜੂ ਕੇ ਭਯਾ ਹੈਂ ਚਹੱਯਾ ਹਰਿ ਨਾਮ ਕੇ ॥ ਬੁੱਧ ਕੇ ਉਦਾਰ ਹੈਂ ਸਿੰਗਾਰ ਅਵਤਾਰ ਦਾਨ ਸੀਲ ਕੇ ਪਹਾਰ ਕੈ ਕੁਮਾਰ ਬਨੇ ਕਾਮ ਕੇ ॥ ੧੭੦ ॥

ਅਸ੍ਵ ਬਰਨਨੰ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਨਾਗਰਾ ਕੇ ਨੈਨ ਹੈਂ ਕਿ ਚਾਤਰਾ ਕੇ ਬੈਨ ਹੈਂ ਬਘੂਲਾ ਮਾਨੋ ਗੈਨ ਕੈਸੇ ਤੈਸੇ ਬਰਹਤ ਹੈਂ ॥ ਨ੍ਰਿਤਕਾ ਕੇ ਪਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਜੂਪ ਕੈਸੇ ਦਾਉ ਹੈਂ ਕਿ ਛਲ ਕੋ ਦਿਖਾਉ ਕੋਊ ਤੈਸੇ ਬਿਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਹਾਕੇ ਬਾਜ ਬੀਰ ਹੈਂ ਤੁਫੰਗ ਕੈਸੇ ਤੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਅੰਜਨੀ ਕੇ ਧੀਰ ਹੈਂ ਕਿ ਧੁਜਾ ਸੇ ਫਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ਲਹਰੈਂ ਅਨੰਗ ਕੀ ਤਰੰਗ ਜੈਸੇ ਗੰਗ ਕੀ ਅਨੰਗ ਕੈਸੇ ਜਗੋਂ ਨ ਕਹੂੰ ਠਹਰਤ ਹੈਂ ॥ ੧੭੧ ॥ ਨਿਸਾ ਨਿਸ ਨਾਥ ਜਾਨੈ ਦਿਨ ਦਿਨਪਤਿ ਮਾਨੈ ਭਿੱਛਕਨ ਦਾਤਾ ਕੈ ਪ੍ਰਮਾਨੇ ਮਹਾਂ ਦਾਨ ਹੈਂ ॥ ਅਉਖਧੀ ਕੈ ਰੋਗਨ ਅਨੰਤ ਰੂਪ ਜੋਗਨ ਸਮੀਪ ਕੈ ਬਿਯੋਗਨ ਮਹੇਸ ਮਹਾਂ ਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਸੱਤ੍ਰੈ ਖੱਗ ਗਜਾਤਾ ਸਿਸ ਰੂਪਨ ਕੇ ਮਾਤਾ ਮਹਾਂ ਗਜਾਨੀ ਗਜਾਨ ਗਜਾਤਾ ਕੈ ਬਿਧਾਤਾ ਕੈ ਸਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ਗਨਨ ਗਨੇਸ ਮਾਨੇ ਸੁਰਨ ਸੁਰੇਸ ਜਾਨੇ ਜੈਸੇ ਪੇਖੈ ਤੈਸੇ ਈ ਲਖੇ ਬਿਰਾਜਮਾਨ ਹੈਂ ॥ ੧੭੨ ॥ ਸੁਧਾ ਸੌ ਸੁਧਾਰੇ ਰੂਪ ਸੋਭਤ ਉਜਿਯਾਰੇ ਕਿਧੌ ਸਾਂਚੇ ਬੀਚ ਢਾਰੇ ਮਹਾਂ ਸੋਭਾ ਕੈ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੌ ਮਹਾਂ ਮੋਹਨੀ ਕੇ ਮੋਹਬੇ ਨਮਿੱਤ ਬੀਰ ਬਿਧਨਾ ਬਨਾਏ ਮਹਾਂ ਬਿਧ ਸੋ ਬਿਚਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੌ ਦੇਵ ਦੈਤਨ ਬਿਬਾਦ ਛਾਡ ਬਡੇ ਚਿਰ ਮੱਥ ਕੈ ਸਮੁੰਦ੍ਰ ਛੀਰ ਲੀਨੇ ਹੈਂ ਨਿਕਾਰ ਕੈ ॥ ਕਿਧੌ ਬਿਸਨਾਥ ਜੂ ਬਨਾਏ ਨਿਜ ਪੇਖਬੇ ਕਉ ਅਉਰ ਨ ਸਕਤ ਐਸੀ ਸੂਰਤੈਂ ਸੁਧਾਰ ਕੈ ॥ ੧੭੩ ॥ ਸੀਮ ਤਜ ਆਪਨੀ ਬਿਰਾਨੇ ਦੇਸ ਲਾਂਘ ਲਾਂਘ ਰਾਜਾ ਮਿਥਲੇਸ ਕੇ ਪਹੂਚੇ ਦੇਸ ਆਨ ਕੈ ॥ ਤੁਰਹੀ ਅਨੰਤ ਬਾਜੈ ਦੁੰਦਭੀ ਅਪਾਰ ਗਾਜੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਾਜਨ ਬਜਾਏ ਜੋਰ ਜਾਨ ਕੈ ॥ ਆਗੈ ਆਨ ਤੀਨੇ ਨ੍ਰਿਪ ਕੰਠ ਲਾਇ ਲੀਨੇ ਰੀਤ ਰੂੜ ਸਭੈ ਕੀਨੇ ਬੈਠੇ ਬੇਦ ਕੈ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ॥ ਬਰਖਿਯੋ ਧੱਨ ਕੀ ਧਾਰ ਪਾਇਯਤ ਨ ਪਾਰਾਵਾਰ ਭਿੱਛਕ ਭਏ ਨ੍ਰਿਪਾਰ ਐਸੇ ਪਾਏ ਦਾਨ ਕੈ ॥ ੧੭੪ ॥ ਬਾਨੇ ਫਹਰਾਨੇ ਘਹਰਾਨੇ ਦੁੰਦਭ ਅਰਰਾਨੇ ਜਨਕ ਪੁਰੀ ਕੌ ਨੀਅਰਾਨੇ ਬੀਰ ਜਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਝਾਰੇ ਕਹੂੰ ਚਾਰਣ ਉਚਾਰੇ ਕਹੂੰ ਭਾਟ ਜੂ ਪੁਕਾਰੇ ਛੰਦ ਸੁੰਦਰ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਕਹੂੰ ਬੀਨ ਬਾਜੈ ਕੋਊ ਬਾਂਸੁਰੀ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਸਾਜੈ ਦੇਖੇ ਕਾਮ ਲਾਜੈ ਰਹੇ ਭਿੱਛਕ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਰੰਕ ਤੇ ਸੁ ਰਾਜਾ ਭਏ ਆਸਿਖ ਅਸੇਖ ਦਏ ਮਾਂਗਤ ਨ ਫੇਰ ਭਏ ਐਸੇ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ੧੭੫ ॥ ਆਨ ਕੈ ਜਨਕ ਲੀਨੋ ਕੰਠ ਸੋ ਲਗਾਇ ਤਿਹੂੰ ਆਦਰ ਦੁਰੰਤ ਕੈ ਅਨੰਤ ਭਾਂਤ ਲਏ ਹੈਂ ॥ ਬੇਦ ਕੇ ਬਿਧਾਨ ਕੈ ਕੈ ਬਜਾਸ ਤੇ ਬਧਾਈ ਬੇਦ ਏਕ ਏਕ ਬਿਪ੍ਰ ਕਉ ਬਿਸੇਖ ਸ੍ਵਰਨ ਦਏ ਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਕੁਆਰ ਸਬੈ ਪਹਿਰਾਏ ਸਿਰਪਾਇਨ ਤੇ ਮੋਤੀ ਮਾਨਕਨ ਕੇ ਬਰਖ ਮੇਘ ਗਏ ਹੈਂ ॥ ਦੰਤ ਸ੍ਵੇਤ ਦੀਨੇ ਕੇਤੇ ਸਿੰਧਲੀ ਤੁਰੇ ਨਵੀਨੇ ਰਾਜਾ ਕੇ ਕੁਮਾਰ ਤੀਨੋ ਬਜਾਹ ਕੈ ਪਠਏ ਹੈਂ ॥ ੧੭੬ ॥

ਦੋਧਕ ਛੰਦ ॥ ਬਿਯਾਹ ਸੁਤਾ ਨ੍ਰਿਪ ਕੀ ਨਿਤਬਾਲੰ ॥ ਮਾਂਗ ਬਿਦਾ ਮੁਖਿ ਲੀਨ ਉਤਾਲੰ ॥ ਸਾਜਨ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਸੰਜੁਤ ॥ ਏਸਨ ਏਸ ਨਰੇਸਨ ਕੇ ਜੁਤ ॥ ੧੭੭ ॥ ਦਾਜ ਸੁਮਾਰ ਸਕੈ ਕਰ ਕਉਨੈ ॥ ਬੀਨ ਸਕੈ ਬਿਧਨਾ ਨਹੀ ਤਉਨੈ ॥ ਬੇਸਨ ਬੇਸਨ ਬਾਜ ਮਹਾਂ ਮਤ ॥ ਭੇਸਨ ਭੇਸ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥ ੧੭੮ ॥ ਬਾਜਤ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਕੇ ਗਨ ॥ ਗਾਜਤ ਸੂਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ਮਹਾ ਮਨ ॥ ਅਉਧ ਪੁਰੀ ਨੀਅਰਾਨ ਰਹੀ ਜਬ ॥ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਏ ਰਘੁਨੰਦ ਤਹੀਂ ਤਬ ॥ ੧੭੯ ॥ ਮਾਤਨ ਵਾਰ ਪੀਯੋ ਜਲ ਪਾਨੰ ॥ ਦੇਖਿ ਨਰੇਸ ਰਹੇ ਛਬਿ ਮਾਨੰ ॥ ਭੂਪ ਬਿਲੋਕਤ ਲਾਇ ਲਏ ਉਰ ॥ ਨਾਚਤ ਗਾਵਤ ਗੀਤ ਭਏ ਪੁਰ ॥ ੧੮੦ ॥ ਭੂਪਜ ਬਜਾਹ ਜਬੈ ਗ੍ਰਹ ਆਏ ॥ ਬਾਜਤ ਭਾਂਤਿ ਅਨੇਕ ਬਧਾਏ ॥ ਤਾਤ ਬਸਿਸਟਿ ਸੁਮਿਤ੍ਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਅਉਰ ਅਨੇਕ ਤਹਾਂ ਰਿਖ ਆਏ ॥ ੧੮੧ ॥ ਘੋਰ ਉਠੀ ਘਹਰਾਇ ਘਟਾ ਤਬ ॥ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸ ਦਿਗ ਦਾਹ ਲਖਜੋ ਸਬ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀ ਮੰਤ੍ਰ ਸਬੈ ਅਕੁਲਾਨੇ ॥ ਭੂਪਤ ਸੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨੇ ॥ ੧੮੨ ॥ ਹੋਤ ਉਤਪਾਤ ਬਡੇ ਸੁਣ ਰਾਜਨ ॥ ਮੰਤ੍ਰ ਕਰੋ ਰਿਖ ਜੋਰ ਸਮਾਜਨ ॥ ਬੋਲਹੁ ਬਿੱਪ ਬਿਲੰਬ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥੧੮੩॥ ਆਇਸ ਰਾਜ ਦਯੋ ਤਤਕਾਲਹ॥ਮੰਤ੍ਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰਹ ਬੁੱਧ ਬਿਸਾਲਹ ॥ ਹੈ ਕ੍ਰਿਤ ਜੱਗ ਅਰੰਭਨ ਕੀਜੈ ॥ ਆਇਸ ਬੇਗ ਨਰੇਸ ਕਰੀਜੈ ॥ ੧੮੪ ॥ ਬੋਲ ਬਡੇ ਰਿਖ ਲੀਨ ਮਹਾਂ ਦਿਜ ॥ ਹੈ ਤਿਨ ਬੋਲ ਲਯੋ ਜੁਤ ਰਿਤਜਜ ॥ ਪਾਵਕ ਕੁੰਡ ਖੁਦਜੋ ਤਿਹ ਅਉਸਰ ॥ ਗਾਡੀਯ ਖੰਭ ਤਹਾਂ ਧਰਮੰ ਧਰ ॥ ੧੮੫ ॥ ਛੋਰਿ ਲਯੋ ਹਯ ਸਾਰਹ ਤੇ ਹਯ ॥ ਅਸਿਤ ਕਰਨ ਪ੍ਰਭਾਸਤ ਕੇਕਯ ॥ ਦੇਸਨ ਦੇਸ ਨਰੇਸ ਦਏ ਮੰਗਿ ॥ ਸੁੰਦਰ ਸੂਰ ਸੁਰੰਗ ਸੁਭੈ ਅੰਗ ॥ ੧੮੬ ॥

ਸਮਾਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਨਰੇਸ ਸੰਗ ਕੈ ਦਏ ॥ ਪ੍ਰਬੀਨ ਬੀਨ ਕੈ ਲਏ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਹੁਇ ਚਲੇ ॥ ਸੁ ਬੀਰ ਬੀਰ ਹਾ ਭਲੇ ॥ ੧੮੭ ॥ ਬਿਦੇਸ ਦੇਸ ਗਾਹ ਕੈ ॥ ਅਦਾਹ ਠਉਰ ਦਾਹ ਕੈ ॥ ਫਿਰਾਇ ਬਾਜ ਰਾਜ ਕੱਉ ॥ ਸੁਧਾਰ ਰਾਜ ਕਾਜ ਕੱਉ ॥ ੧੮੮ ॥ ਨਰੇਸ ਪਾਇ ਲਾਗੀਯੰ ॥ ਦੁਰੰਤ ਦੋਖ ਭਾਗੀਯੰ ॥ ਸੁ ਪੂਰ ਜੱਗ ਕੋ ਕਰਜੋ ॥ ਨਰੇਸ ਤ੍ਰਾਸ ਕਉ ਹਰਜੋ ॥ ੧੮੯ ॥ ਅਨੰਤ ਦਾਨ ਪਾਇ ਕੈ ॥ ਚਲੇ ਦਿਜੰ ਅਘਾਇ ਕੈ ॥ ਦੁਰੰਤ ਆਸਿਖੈਂ ਰੜੈਂ ॥ ਰਿਚਾ ਸੁ ਬੇਦ ਕੀ ਪੜ੍ਹੈਂ ॥ ੧੯੦ ॥ ਨਰੇਸ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ॥ ਸੁਭੰਤ ਬੇਸ ਬੇਸ ਕੇ ॥ ਬਿਸੇਖ ਸੂਰ ਸੋਭਹੀਂ ॥ ਸੁਸ਼ੀਲ ਨਾਰਿ ਲੋਭਹੀਂ ॥ ੧੯੧ ॥ ਬਜੰਤ੍ਰ ਕੋਟ ਬਾਜਹੀਂ ॥ ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਸਾਜਹੀਂ ॥ ਬਨਾਇ ਦੇਵਤਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸਮਾਨ ਜਾਇ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥ ੧੯੨ ॥ ਕਰੈ ਡੰਡਉਤ ਪਾ ਪਰੈਂ ॥ ਬਿਸੇਖ ਭਾਵਨਾ ਧਰੈਂ ॥ ਸੁ ਮੰਤ੍ਰ ਜੰਤ੍ਰ ਜਾਪੀਐ ॥ ਦੁਰੰਤ ਥਾਪ ਥਾਪੀਐ ॥ ੧੯੩ ॥ ਨਚਾਤ ਚਾਰ ਮੰਗਨਾ ॥ ਸੁਜਾਨ ਦੇਵ ਅੰਗਨਾ ॥ ਕਮੀ ਨ ਕਉਨ ਕਾਜ ਕੀ ॥ ਪ੍ਰਭਾਵ ਰਾਮ ਰਾਜ ਕੀ ॥ ੧੯੪ ॥

ਸਾਰਸੁਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸਨ ਕੀ ਕ੍ਰਿਆ ਸਿਖਵੰਤ ਹੈਂ ਦਿਜ ਏਕ ॥ ਬਾਨ ਅਉਰ ਕਮਾਨ ਕੀ ਬਿਧ ਦੇਤ ਆਨ ਅਨੇਕ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤਨ ਸੋਂ ਪੜ੍ਹਾਵਤ ਬਾਰ ਨਾਰ ਸਿੰਗਾਰ ॥ ਕੋਕ ਕਾਬਜ ਪੜ੍ਹੈ ਕਹੂੰ ਬਜਾਕਰਨ ਬੇਦ ਬਿਚਾਰ ॥ ੧੯੫ ॥ ਰਾਮ ਪਰਮ ਪਵਿਤ੍ਰ ਹੈ

ਰਘੁਬੰਸ ਕੇ ਅਵਤਾਰ ॥ ਦੁਸ਼ਟ ਦੈਂਤਨ ਕੇ ਸੰਘਾਰਕ ਸੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਅਧਾਰ ॥ ਦੇਸਿ ਦੇਸਿ ਨਰੇਸ ਜੀਤ ਅਸੇਸ ਕੀਨ ਗੁਲਾਮ ॥ ਜੱਤ੍ਰ ਤੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਧੀ ਜੈ ਪੱਤ੍ਰ ਕੀ ਸਭ ਧਾਮ ॥ ੧੯੬ ॥ ਬਾਟ ਤੀਨ ਦਿਸਾ ਤਿਹੂੰ ਸੁਤ ਰਾਜਧਾਨੀ ਰਾਮ ॥ ਬੋਲ ਰਾਜ ਬਿਸਿਸਟ ਕੀਨ ਬਿਚਾਰ ਕੇਤਕ ਜਾਮ ॥ ਸਾਜ ਰਾਘਵ ਰਾਜ ਕੇ ਘਟ ਪੂਰ ਰਾਖਸਿ ਏਕ ॥ ਆਂਬ੍ਰ ਮਉਲ ਨਦੀ ਸੁ ਉਦਕੰ ਅਉਰ ਪੁਹਪ ਅਨੇਕ ॥ ੧੯੭ ॥ ਬਾਰ ਚਾਰ ਅਪਾਰ ਕੁੰਕਮ ਚੰਦਨਾਦਿ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਧਰੇ ਸਬੈ ਤਹ ਆਨ ਆਨ ਦੁਰੰਤ ॥ ਮੰਥਰਾ ਇਕ ਗਾਂਧ੍ਰਬੀ ਬ੍ਰਹਮ ਪਠੀ ਤਿਹੱ ਕਾਲ ॥ ਬਾਜ ਸਾਜ ਸਣੈ ਚੜ੍ਹੀ ਸਭ ਸੁਭ੍ਰ ਧਉਲ ਉਤਾਲ ॥ ੧੯੮ ॥ ਬੇਣ ਬੀਣ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਬਾਦ ਸੁਣੇ ਰਹੀ ਚੱਕ ਬਾਲ ॥ ਰਾਮ ਰਾਜ ਉਠੀ ਜਗੱਤ ਧੁਨਿ ਭੂਮਿ ਭੂਰ ਬਿਸਾਲ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਸੰਗਿ ਕੇਕਈ ਇਹੱ ਭਾਂਤ ਬੋਲੀ ਬਾਤਿ ॥ ਹਾਥ ਬਾਤ ਛੁਟੀ ਚਲੀ ਬਰ ਮਾਂਗ ਹੈ ਕਿਹੱ ਰਾਤਿ ॥ ੧੯੯ ॥ ਕੇਕਈ ਇਮ ਜਉ ਸੁਨੀ ਭਈ ਦੁੱਖਤਾ ਸਰਬੰਗ ॥ ਝੂਮ ਭੂਮ ਗਿਰੀ ਮ੍ਰਿਗੀ ਜਿਮ ਲਾਗ ਬਾਣ ਸੁਰੰਗ ॥ ਜਾਤ ਹੀ ਅਵਧੇਸ ਕੱਉ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬੋਲੀ ਬੈਨ ॥ ਦੀਜੀਏ ਬਰ ਭੂਪ ਮੋਕਉ ਜੋ ਕਹੇ ਦੋਇ ਦੈਨ ॥ ੨੦੦ ॥ ਰਾਮ ਕੋ ਬਨ ਦੀਜੀਐ ਮਮ ਪੂਤ ਕਉ ਨਿਜ ਰਾਜ ॥ ਰਾਜ ਸਾਜ ਸੁ ਸੰਪਦਾ ਦੋਊ ਚਉਰ ਛੱਤ੍ਰ ਸਮਾਜ ॥ ਦੇਸ ਅਉਰਿ ਬਿਦੇਸਿ ਕੀ ਠਕੁਰਾਇ ਦੈ ਸਭ ਮੋਹਿ ॥ ਸੱਤ ਸੀਲ ਸਤੀ ਜਤ ਬ੍ਰੱਤ ਤੋਊ ਪਛਾਨੋ ਤੋਹਿ ॥ ੨੦੧ ॥ ਪਾਪਨੀ ਬਨ ਰਾਮ ਕੋ ਪੈਹੈ ਕਹਾਂ ਜਸ ਕਾਢ ॥ ਭਸਮ ਆਨਨ ਤੇ ਗਈ ਕਹਿ ਕੈਸ ਕੇ ਅਸਿ ਬਾਢ ॥ ਕੋਪ ਭੂਪ ਕੁਅੰਡ ਲੈ ਤੁਹਿ ਕਾਟੀਐ ਇਹ ਕਾਲ ॥ ਨਾਸ ਤੋਰ ਨ ਕੀਜੀਐ ਤਕ ਛਾਡੀਐ ਤੁਹਿ ਬਾਲ ॥ ੨੦੨ ॥

ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਛੰਦ ॥ ਨਰ ਦੇਵ ਦੇਵ ਰਾਮ ਹੈ ॥ ਅਭੇਵ ਧਰਮ ਧਾਮ ਹੈ ॥ ਅਬੁੱਧ ਨਾਰ ਤੈ ਮਨੈ ॥ ਬਿਸੁੱਧ ਬਾਤ ਕੋ ਭਨੈ ॥ ੨੦੩ ॥ ਅਗਾਧਿ ਦੇਵ ਅਨੰਤ ਹੈ ॥ ਅਭੂਤ ਸੋਭਵੰਤ ਹੈ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾਲ ਕਰਮ ਕਾਰਣੰ ॥ ਬਿਹਾਲ ਦਿਆਲ ਤਾਰਣੰ ॥ ੨੦੪ ॥ ਅਨੇਕ ਸੰਤ ਤਾਰਣੰ ॥ ਅਦੇਵ ਦੇਵ ਕਾਰਣੰ ॥ ਸੁਰੇਸ ਭਾਇ ਰੂਪਣੰ ॥ ਸਮਿੱਧ੍ਰ ਸਿੱਧ ਕੂਪਣੰ ॥ ੨੦੫ ॥ ਬਰੰ ਨਰੇਸ ਦੀਜੀਐ ॥ ਕਹੇ ਸੁ ਪੂਰ ਕੀਜੀਐ ॥ ਨ ਸੰਕ ਰਾਜ ਧਾਰੀਐ ॥ ਨ ਬੋਲ ਬੋਲ ਹਾਰੀਐ ॥ ੨੦੬ ॥

ਨਗ ਸਰੂਪੀ ਅੱਧਾ ਛੰਦ ॥ ਨ ਲਾਜੀਐ ॥ ਨ ਭਾਜੀਐ ॥ ਰਘੁਏਸ ਕੋ ॥ ਬਨੇਸ ਕੋ ॥ ੨੦੭ ॥ ਬਿਦਾ ਕਰੋ ॥ ਧਰਾ ਹਰੋ ॥ ਨ ਭਾਜੀਐ ॥ ਬਿਰਾਜੀਐ ॥ ੨੦੮ ॥ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ॥ ਦਿਜਿਸਟ ਕੋ ॥ ਬੁਲਾਈਐ ॥ ਪਠਾਈਐ ॥ ੨੦੯ ॥ ਨਰੇਸ ਜੀ ॥ ਉਸੇਸ ਲੀ ॥ ਘੁਮੇ ਘਿਰੇ ॥ ਧਰਾ ਗਿਰੇ ॥ ੨੧੦ ॥ ਸੁਚੇਤ ਭੇ ॥ ਅਚੇਤ ਤੇ ॥ ਉਸਾਸ ਲੈ ॥ ਉਦਾਸ ਹ੍ਵੈ ॥ ੨੧੧ ॥

ਉਗਾਧ ਛੰਦ ॥ ਸਬਾਰ ਨੈਣੰ ॥ ਉਦਾਸ ਬੈਣੰ॥ਕਹਿਯੋ ਕੁਨਾਰੀ॥ਕੁਬ੍ਰਿੱਤ ਕਾਰੀ ॥ ੨੧੨ ॥ ਕਲੰਕ ਰੂਪਾ ॥ ਕੁਵਿਰਤ ਕੂਪਾ ॥ ਨਿਲੱਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕੁਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ੨੧੩ ॥ ਕਲੰਕ ਕਰਣੀ ॥ ਸਮ੍ਰਿੱਧ ਹਰਣੀ ॥ ਅਕ੍ਰਿੱਤ ਕਰਮਾ ॥ਨਿਲੱਜ ਧਰਮਾ ॥ ੨੧੪ ॥ਅਲੱਜ ਧਾਮੰ ॥

ਨਿਲੱਜ ਬਾਮੰ ॥ ਅਸੋਭ ਕਰਣੀ ॥ ਸਸੋਭ ਹਰਣੀ ॥ ੨੧੫ ॥ ਨਿਲੱਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਅਧਰਮ ਰੂਪਾ ॥ ਅਕੱਜ ਕੂਪਾ ॥ ੨੧੬ ॥ ਪਹ ਪਿਟਆਰੀ ॥ ਕੁਕਰਮ ਕਾਰੀ ॥ ਮਰੈ ਨ ਮਰਣੀ ॥ ਅਕਾਜ ਕਰਣੀ ॥ ੨੧੭ ॥

ਕੇਕਈ ਬਾਚ ॥ ਨਰੇਸ ਮਾਨੋ ॥ ਕਹਜੋ ਪਛਾਨੋ ॥ ਬਦਜੋ ਸੁ ਦੇਹੂ ॥ ਬਰੰ ਦੁ ਮੋਹੂ ॥ ੨੧੮ ॥ ਚਿਤਾਰ ਲੀਜੈ ॥ ਕਹਜੋ ਸੁ ਦੀਜੈ ॥ ਨ ਧਰਮ ਹਾਰੋ ॥ ਨ ਭਰਮ ਟਾਰੋ ॥ ੨੧੯ ॥ ਬੁਲੈ ਬਸਿਸਟੈ ॥ ਅਪੂਰਬ ਇਸਟੈ ॥ ਕਹੀ ਸੀ ਏਸੈ ॥ ਨਿਕਾਰ ਦੇਸੈ ॥ ੨੨੦ ॥ ਬਿਲਮ ਨ ਕੀਜੈ ॥ ਸੁ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ॥ ਰਿਖੇਸ ਰਾਮੰ ॥ ਨਿਕਾਰ ਧਾਮੰ ॥ ੨੨੧ ॥ ਰਹੇ ਨ ਇਆਨੀ ॥ ਭਈ ਦੀਵਾਨੀ ॥ ਚੁਪੈ ਨ ਬਉਰੀ ॥ ਬਕੈ ਤ ਡਉਰੀ ॥੨੨੨॥ ਧ੍ਰਿਗੰ ਸਰੂਪਾ ॥ ਨਿਖੇਧ ਕੂਪਾ ॥ ਦ੍ਰੂਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਨਰੇਸ ਛੈਣੀ ॥੨੨੩॥ ਨਿਕਾਰ ਰਾਮੰ ॥ ਅਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਹਤਜੋ ਨਿਜੇਸੰ॥ ਕੁਕਰਮ ਭੇਸੰ ॥੨੨੪॥

ਉਗਾਥਾ ਛੰਦ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਖੰਡ ਖੰਡੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਡ ਭੰਡੇ ਅਡੰਗ ਡੰਗੇ॥ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥੨੨੫॥ ਅਕਰਮ ਕਰਮੰ ਅਲੱਖ ਲੱਖੇ ॥ ਅਡੰਡ ਡੰਡੇ ਅਭੱਖ ਭੱਖੇ ॥ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ਅਦਾਹ ਦਾਹੇ ॥ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ੨੨੬ ॥ ਅਭਿੱਜ ਭਿੱਜੇ ਅਜਾਲ ਜਾਲੇ ॥ ਅਖਾਪ ਖਾਪੇ ਅਚਾਲ ਚਾਲੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਡੰਡ ਡਾਂਡੇ ॥ ਅਕਿੱਤ ਕਿੱਤੇ ਅਮੁੰਡ ਮਾਂਡੇ ॥ ੨੨੭ ॥ ਅਛਿੱਦ ਛਿੱਦੇ ਅਦੱਗ ਦਾਗੇ ॥ ਅਚੋਰ ਚੋਰੇ ਅਠੱਗ ਠਾਗੇ ॥ ਅਭਿੱਦ ਭਿੱਦੇ ਅਫੋੜ ਫੋੜੇ ॥ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥ ੨੨੮ ॥ ਅਦੱਗ ਦੱਗੇ ॥ ਅਮੋੜ ਮੋੜੇ ॥ ਅਖਿੱਚ ਖਿੱਚੇ ਅਜੋੜ ਜੋੜੇ ॥ ਅਕੱਢ ਕੱਢੇ ਅਸਾਧ ਸਾਧੇ ॥ ਅਫੱਟ ਫੱਟੇ ਅਫਾਧ ਫਾਧੇ ॥ ੨੨੯ ॥ ਅਧੰਧ ਧੰਧੇ ਅਕੱਜ ਕੱਜੇ ॥ ਅਭਿੰਨ ਭਿੰਨੇ ਅਭੱਜ ਭੱਜੇ ॥ ਅਛੇੜ ਛੇੜੇ ਅਲੱਧ ਲੱਧੇ ॥ ਅਜਿੱਤ ਜਿੱਤੇ ਅਬੱਧ ਬੱਧੇ ॥ ੨੩੦ ॥ ਅਚੀਰ ਚੀਰੇ ਅਤੋੜ ਤਾੜੇ ॥ ਅਠੱਟ ਠੱਟੇ ਅਪਾੜ ਪਾੜੇ ॥ ਅਧੱਕ ਧੱਕੇ ਅਪੰਗ ਪੰਗੇ ॥ ਅਜੁੱਧ ਜੁੱਧੇ ਅਜੰਗ ਜੰਗੇ ॥ ੨੩੧ ॥ ਅਕੁੱਟ ਕੁੱਟੇ ਅਘੁੱਟ ਘਾਏ ॥ ਅਚੂਰ ਚੂਰੇ ਅਦਾਵ ਦਾਏ ॥ ਅਭੀਰ ਭੀਰੇ ਅਭੰਗ ਭੰਗੇ ॥ ਅਟੁੱਕ ਟੁੱਕੇ ਅਕੰਗ ਕੰਗੇ ॥ ੨੩੨ ॥ ਅਖਿੱਦ ਖੇਦੇ ਅਢਾਹ ਢਾਹੇ ॥ ਅਗੰਜ ਗੰਜੇ ਅਬਾਹ ਬਾਹੇ ॥ ਅਮੁੰਨ ਮੁੰਨੇ ਅਹੇਹ ਹੇਹੇ ॥ ਵਿਰਚੰਨ ਨਾਰੀ ਤ ਸੁੱਖ ਕੇਹੇ ॥ ੨੩੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਕੇਕਈ ਹਠ ਗਹਜੋ ਬਰ ਮਾਂਗਨ ਨ੍ਰਿਪ ਤੀਰ ॥ ਅਤਿ ਆਤਰ ਕਿਆ ਕਹਿ ਸਕੈ ਬਧਜੋ ਕਾਮ ਕੈ ਤੀਰ ॥੨੩੪॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਪਰ ਪਾਇਨ ਰਹੇ ਮੋਰੇ ਬਚਨ ਅਨੇਕ ॥ ਗਹਿ ਅਉ ਹਠਿ ਅਬਲਾ ਰਹੀ ਮਾਨਜੋ ਬਚਨ ਨ ਏਕ ॥ ੨੩੫ ॥

ਬਰ ਦਯੋ ਮੈਂ ਛੋਰੋਂ ਨਹੀਂ ਤੈਂ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਉਪਾਇ ॥ ਘਰ ਮੋ ਸੁਤ ਕੋ ਦੀਜੀਐ ਬਨਬਾਸੈ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ੨੩੬ ॥

ਭੂਪ ਧਰਨ ਬਿਨ ਬੁੱਧਿ ਗਿਰਜੋ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਤ੍ਰਿਯ ਕਾਨ ॥ ਜਿਮ ਮ੍ਰਿਗੇਸ ਬਨ ਕੇ ਬਿਖੈ ਬਧਜੋ ਬਧਿਕ ਕਰਿ ਬਾਨ ॥੨੩੭॥

ਤਰਫਰਾਤ ਪ੍ਰਿਥ੍ਵੀ ਪਰਜੋ ਸੁਨਿ ਬਨ ਰਾਮ ਉਚਾਰ ॥ ਪਲਕ ਪ੍ਰਾਨ ਤਜਾਗੇ ਤਜਤ ਮੱਧਿ ਸਫਰੀ ਸਰ ਬਾਰ ॥ ੨੩੮ ॥

ਰਾਮ ਨਾਮ ਸ੍ਰਵਨਨ ਸੁਣਜੋ ਉਠਿ ਬਿਰ ਭਯੋ ਸੁਚੇਤ ॥ ਜਨੁ ਰਣ ਸੁਭਟ ਗਿਰਜੋ ਉਠਜੋ ਗਹਿ ਅਸ ਨਿਡਰ ਸੁਚੇਤ ॥੨੩੯॥

ਪ੍ਰਾਨ ਪਤਨ ਨ੍ਰਿਪਬਰ ਸਹੋ ਧਰਮ ਨ ਛੋਰਾ ਜਾਇ ॥ ਦੈਨ ਕਹੇ ਜੋ ਬਰ ਹੁਤੇ ਤਨ ਜੁਤ ਦਏ ਉਠਾਇ ॥ ੨੪੦ ॥

ਕੇਕਈ ਬਾਚ ਨ੍ਰਿਪੋ ਬਾਚ ॥ ਬਸਿਸਟ ਸੋ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਰਾਮ ਪਯਾਨੋ ਬਨ ਕਰੈ ਭਰਥ ਕਰੈ ਠਕੁਰਾਇ ॥ ਬਰਖ ਚਤੁਰ ਦਸ ਕੇ ਬਿਤੇ ਫਿਰ ਰਾਜਾ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੧॥ ਕਹੀ ਬਸਿਸਟ ਸੁਧਾਰ ਕਰਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬਰ ਸੋ ਜਾਇ ॥ਬਰਖ ਚਤੁਰ ਦਸ ਭਰਥ ਨ੍ਰਿਪ ਪੁਨਿ ਨ੍ਰਿਪ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਇ ॥੨੪੨॥

ਸੁਨਿ ਬਸਿਸਟ ਕੋ ਬਚ ਸ੍ਰਵਣ ਰਘੁਪਤਿ ਫਿਰੇ ਸਸੋਗ ॥ ਉਤ ਦਸਰਥ ਤਨ ਕੋ ਤਜਜੋ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਬਿਯੋਗ ॥ ੨੪੩ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਆਵਤ ਰਘੁਰਾਇ ਸਭੁ ਧਨ ਦੀਯੋ ਲੁਟਾਇਕੈ ॥ ਕਟਿ ਤਰਕਸੀ ਸੁਹਾਇ ਬੋਲਤ ਭੇ ਸੀਅ ਸੋ ਬਚਨ ॥ ੨੪੪ ॥

ਸੋਰਠਾ ॥ ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਸੁਜਸ ਸੁਜਾਨ ਰਹੋ ਕੌਸੱਲਿਆ ਤੀਰ ਤੁਮ ॥ ਰਾਜ ਕਰਉ ਫਿਰਿ ਆਨ ਤੋਹਿ ਸਹਿਤ ਬਨਬਾਸ ਬਸ ॥ ੨੪੫ ॥

ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਸੋਰਠਾ ॥ ਮੈ ਨ ਤਜੋ ਪੀਅ ਸੰਗ ਕੈਸੋ ਈ ਦੁਖ ਜੀਅ ਪੈ ਪਰੋ॥ਤਨਕ ਨ ਮੋਰਉ ਅੰਗਿ ਅੰਗਿ ਤੇ ਹੋਇ ਅਨੰਗ ਕਿਨ॥੨੪੬॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਜਉ ਨ ਰਹਉ ਸਸੁਰਾਰ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ਜਾਹਿ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਤੋਹਿ ਪਠੈ ਦਿਉਂ ॥ ਨੇਕ ਸੁਭਾਨਨ ਤੇ ਹਮ ਕੱਉ ਜੋਈ ਠਾਟ ਕਹੋ ਸੋਈ ਗਾਠ ਗਿਠੈ ਦਿਉਂ॥ਜੇ ਕਛੁ ਚਾਹ ਕਰੋ ਧਨ ਕੀ ਟੁਕ ਮੋਹ ਕਹੋ ਸਭ ਤੋਹ ਉਠੈ ਦਿਉਂ॥ਕੇਤਕ ਅਉਧ ਕੋ ਰਾਜ ਸਲੋਚਨ ਰੰਕ ਕੋ ਲੰਕ ਨਿਸੰਕ ਲੁਟੈ ਦਿਉਂ ॥ ੨੪੭ ॥ ਘੋਰ ਸੀਆ ਬਨ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਕਹੋ ਹਮ ਸੋਂ ਕਸ ਤੈ ਨਿਬਹੈ ਹੈ ॥ ਗੁੰਜਤ ਸਿੰਘ ਡਕਾਰਤ ਕੋਲ ਭਯਾਨਕ ਭੀਲ ਲਖੈ ਭ੍ਰਮ ਐਹੈ ॥ ਸੁੰਕਤ ਸਾਂਪ ਬਕਾਰਤ ਬਾਘ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਮਹਾ ਦੁਖ ਪੈਹੈ ॥ ਤੂੰ ਸੁ ਕੁਮਾਰ ਰਚੀ ਕਰਤਾਰ ਬਿਚਾਰ ਚਲੇ ਤੁਹਿ ਕਿਉਂ ਬਨਿ ਐਹੈ ॥ ੩੪੮ ॥

ਸੀਤਾ ਵ'ਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਸੂਲ ਸਹੋਂ ਤਨ ਸੂਕ ਰਹੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੋਂ ਸਿਰ ਸੂਲ ਸਹੋਂਗੀ ॥ ਬਾਘ ਬੁਕਾਰ ਫਨੀਨ ਫੁਕਾਰ ਸੁ ਸੀਸ ਗਿਰੋ ਪਰ ਸੀ ਨ ਕਹੋਂਗੀ ॥ ਬਾਸ ਕਹਾ ਬਨਬਾਸ ਭਲੋ ਨਹੀਂ ਪਾਸ ਤਜੋ ਪੀਯ ਪਾਇ ਗਹੋਂਗੀ ॥ ਹਾਸ ਕਹਾ ਇਹ ਉਦਾਸ ਸਮੈਂ ਗ੍ਰਿਹ ਆਸ ਰਹੋ ਪਰ ਮੈ ਨ ਰਹੋਂਗੀ ॥ ੨੪੯ ॥

ਰਾਮ ਵਾਚ ਸੀਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਰਾਸ ਕਹੋ ਤੁਹਿ ਬਾਸ ਕਰੋ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਸ ਕੀ ਸੇਵ ਭਲੀ ਬਿਧਿ ਕੀਜੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਬਾਸ ਬਨੈ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨਿ ਰਾਜ ਕਰੋਂ ਤੁਮ ਸੋ ਸੁਨ ਲੀਜੈ ॥ ਜੌ ਨ ਲਗੈ ਜੀਯ ਅਉਧ ਸੁਭਾਂਨਨਿ ਜਾਇ ਪਿਤਾ ਗ੍ਰਿਹ ਸਾਚ ਭਨੀਜੈ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਬਾਤ ਗਡੀ ਜੀਯ ਜਾਤ ਸਿਧਾਤ ਬਨੈ ਮੋਹਿ ਆਇਸ ਦੀਜੈ ॥ ੨੫੦ ॥

ਲਛਮਣ ਵਾਚ ॥ ਬਾਤ ਇਹੈ ਇਹ ਭਾਂਤ ਭਈ ਸੁਨ ਆਇਗੋ ਭ੍ਰਾਤ ਸਰਾਸਨ ਲੀਨੇ ॥ ਕਉਨ ਕਪੂਤ ਭਯੋ ਕੁਲ ਮੈਂ

ਜਿਨ ਰਾਮਹਿ ਬਾਸ ਬਨੈ ਕਹੁ ਦੀਨੇ ॥ ਕਾਮ ਕੇ ਬਾਣ ਬਧਿਯੋ ਬਸ ਕਾਮਨਿ ਕੂਰ ਕੁਚਾਲ ਮਹਾਂ ਮਤਿ ਹੀਨੇ ॥ ਰਾਂਡ ਕੁਭਾਂਡ ਕੇ ਹਾਥ ਬਿਕਿਯੋ ਕਪਿ ਨਾਚਤ ਨਾਚ ਛਰੀ ਜਿਮ ਚੀਨੇ ॥ ੨੫੧ ॥ ਕਾਮ ਕੋ ਡੰਡ ਲੀਏ ਕਰ ਕੇਕਈ ਬਾਨਰ ਜਿਉ ਨ੍ਰਿਪ ਨਾਚ ਨਚਾਵੈ ॥ ਐਂਠਨ ਐਂਠ ਅਮੈਠ ਲੀਏ ਢਿਗ ਬੈਠ ਸੂਆ ਜਿਮ ਪਾਠ ਪੜਾਵੈ ॥ ਸਉਤਨ ਸੀਸ ਹ੍ਵੈ ਈਸ ਕੋ ਈਸ ਪ੍ਰਿਥੀਸ ਜਿਉ ਚਾਮਕੇ ਦਾਮ ਚਲਾਵੈ ॥ ਕੂਰ ਕੁਜਾਤ ਕੁਪੰਥਿ ਦੁਰਾਨਨ ਲੋਗ ਗਯੋ ਪਰਲੋਕ ਗਵਾਵੈ ॥ ੨੫੨ ॥ ਲੋਕ ਕੁਟੇਵ ਲਗੇ ਉਨ ਕੀ ਪ੍ਰਭ ਪਾਵ ਤਜੇ ਮੁਹਿ ਕਿਯੋਂ ਬਨ ਐਹੈ ॥ ਜਉ ਹਟ ਬੈਠ ਰਹੋ ਘਰਿ ਮੋ ਜਸ ਕਿਯੋਂ ਚਲਿਹੈ ਰਘੁਬੰਸ ਲਜੈ ਹੈ ॥ ਕਾਲ ਹੀ ਕਾਲ ਉਚਾਰਤ ਕਾਲ ਗਯੋ ਇਹ ਕਾਲ ਸਭੋ ਛਲ ਜੈਹੈ ॥ ਧਾਮ ਰਹੋ ਨਹੀ ਸਾਚ ਕਹੋਂ ਇਹ ਘਾਤ ਗਈ ਫਿਰ ਹਾਥ ਨ ਐਹੈ ॥ ੨੫੩ ॥ ਚਾਪ ਧਰੈ ਕਰ ਚਾਰ ਕਤੀਰ ਤੁਨੀਰ ਕਸੇ ਦੋਊ ਬੀਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਆਵਧ ਰਾਜ ਤ੍ਰੀਯਾ ਜਿਹੱ ਸੋਭਤ ਹੋਨ ਬਿਦਾ ਤਿਹੱ ਤੀਰ ਸਿਧਾਏ ॥ ਪਾਇ ਪਰੇ ਭਰ ਨੈਨ ਰਹੇ ਭਰ ਮਾਤ ਭਲੀ ਬਿਧ ਕੰਠ ਲਗਾਏ ॥ ਬੋਲੇ ਤੇ ਪੂਤ ਨਾ ਆਵਤ ਧਾਮ ਬੁਲਾਇ ਲਿਉ ਆਪਨ ਤੇ ਕਿਮੁ ਆਇ ॥ ੨੫੪ ॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਾਤਾ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਤਾਤ ਦਯੋ ਬਨਬਾਸ ਹਮੈ ਤੁਮ ਦੇਹ ਰਜਾਇ ਅਬੈ ਤਹੱ ਜਾਊਂ ॥ ਕੰਟਕ ਕਾਨਨ ਬਹੇੜ ਗਾਹਿ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੇ ਫਿਰ ਆਊਂ ॥ ਜੀਤ ਰਹੇ ਤੁ ਮਿਲੋ ਫਿਰਿ ਮਾਤ ਮਰੇ ਗਏ ਭੂਲਿ ਪਰੀ ਬਖਸਾਊਂ ॥ ਭੂਪਹ ਕੈ ਅਰਿਣੀ ਬਰ ਤੇ ਬਸ ਕੇ ਬਨ ਮੋ ਫਿਰਿ ਰਾਜ ਕਮਾਊਂ ॥ ੨੫੫ ॥

ਮਾਤਾ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਮਾਤਾ ਸੁਨੀ ਇਹ ਬਾਤ ਜਬੈ ਤਬ ਰੋਵਤ ਹੀ ਸੁਤ ਕੇ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥ ਹਾ ਰਘੁਬੀਰ ਸਿਰੋਮਣਿ ਰਾਮ ਚਲੇ ਬਨ ਕਉ ਮੋਹਿ ਕੱਉ ਕਤ ਤਿਆਗੀ ॥ ਨੀਰ ਬਿਨਾ ਜਿਮ ਮੀਨ ਦਸਾ ਤਿਮ ਭੂਖ ਪਿਆਸ ਗਈ ਸਭ ਭਾਗੀ ॥ ਝੂਮ ਝਰਾਕ ਝਰੀ ਝਟ ਬਾਲ ਬਿਸਾਲ ਦਵਾ ਉਨ ਕੀ ਉਰ ਲਾਗੀ ॥ ੨੫੬ ॥ ਜੀਵਤ ਪੂਤ ਤਵਾਨਨ ਪੇਖ ਸੀਆ ਤੁਮਰੀ ਦੁਤ ਦੇਖ ਅਘਾਤੀ ॥ ਚੀਨ ਸੁਮਿਤ੍ਰਜ ਕੀ ਛਬ ਕੋ ਸਭ ਸੋਕ ਬਿਸਾਰ ਹੀਏ ਹਰਖਾਤੀ ॥ ਕੇਕਈ ਆਦਿਕ ਸਉਤਨ ਕੱਉ ਲਖਿ ਭਉਂਹ ਚੜ੍ਹਾਇ ਸਦਾ ਗਰਬਾਤੀ ॥ ਤਾ ਕਹੁੱ ਤਾਤ ਅਨਾਥ ਜਿਊਂ ਆਜ ਚਲੇ ਬਨ ਕੋ ਤਜਿ ਕੈ ਬਿਲਲਾਤੀ ॥ ੨੫੭ ॥ ਹੋਰ ਰਹੇ ਜਨ ਕੋਰ ਕਈ ਮਿਲਿ ਜੋਰ ਰਹੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਲੱਛਨ ਮਾਤ ਕੇ ਧਾਮ ਬਿਦਾ ਕਹੁੱ ਜਾਤ ਭਏ ਜੀਅ ਮੋ ਇਹ ਠਾਨੀ ॥ ਸੋ ਸੁਨ ਬਾਤ ਪਪਾਤ ਧਰਾ ਪਰ ਘਾਤ ਭਲੀ ਇਹ ਬਾਤ ਬਖਾਨੀ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸੇਲ ਸੁਮਾਰ ਲਗੇ ਛਿਤ ਸੋਵਤ ਸੂਰ ਬਡੋ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ੨੫੮ ॥ ਕਉਨ ਕੁਜਾਤ ਕੁਕਾਜ ਕੀਯੋ ਜਿਨ ਰਾਘਵ ਕੋ ਇਹ ਭਾਂਤ ਬਖਾਨਯੋ ॥ ਲੋਕ ਅਲੋਕ ਗੁਵਾਇ ਦੁਰਾਨਨ ਭੂਪ ਸੰਘਾਰ ਮਹਾਂ ਸੁਖ ਮਾਨਯੋ ॥ ਭਰਮ ਗਯੋ ਉਡ ਕਰਮ ਕਰਯੋ ਘਟ ਧਰਮ ਕੋ ਤਿਆਗਿ ਅਧਰਮ ਪ੍ਰਮਾਨਯੋ ॥ ਨਾਕ ਕਟੀ ਨਿਰਲਾਜ ਨਿਸਾਚਰਿ ਨਾਹ ਨਿਪਾਤਤ ਨੇਹੁ ਨ ਮਾਨਯੋ ॥ ੨੫੯ ॥

ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਬਾਚ ਲਛਮਣ ਸੋਂ ॥ ਦਾਸ ਕੋ ਭਾਵ ਧਰੇ ਰਹੀਯੋ ਸੁਤ ਮਾਤ ਸਰੂਪ ਸੀਆ ਪਹਿਚਾਨੋ ॥ ਤਾਤ ਕੀ ਤੁੱਲਿ ਸੀਆਪਤਿ ਕੱਉ ਕਰਿ ਕੈ ਇਹ ਬਾਤ ਸਹੀ ਕਰਿ ਮਾਨੋ ॥ ਜੇਤਕ ਕਾਨਨ ਕੇ ਦੁਖ ਹੈਂ ਸਭ ਸੋ ਸੁਖ ਕੈ ਤਨ ਪੈ ਅਨੁਮਾਨੋ ॥ ਰਾਮ ਕੇ ਪਾਇ ਗਹੇ ਰਹੀਯੋ ਬਨ ਕੈ ਘਰ ਕੋ ਘਰ ਕੈ ਬਨੁਜਾਨੋ ॥ ੨੬੦ ॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਚਲੇ ਬਨ ਕੱਉ ਸੰਗਿ ਭ੍ਰਾਤਿ ਸੁਹਾਯੋ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਛੱਤ੍ਰ ਸਚੀ ਪਤਿ ਚੱਉਕ ਚਕੇ ਮਨ ਮੋਦ ਬਢਾਯੋ ॥ ਆਨਨ ਬਿੰਬ ਪਰਜੋ ਬਸੁਧਾ ਪਰਿ ਫੈਲਿ ਰਹਿਯੋ ਫਿਰਿ ਹਾਥਿ ਨ ਆਯੋ ॥ ਬੀਚ ਅਕਾਸ ਨਿਵਾਸ ਕੀਯੋ ਤਿਨ ਤਾਹੀ ਤੇ ਨਾਮ ਮਯੰਕ ਕਹਾਯੋ ॥ ੨੬੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਪਿਤ ਆਗਿਆ ਤੇ ਬਨ ਚਲੇ ਤਜਿ ਗ੍ਰਿਹ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ॥ ਸੰਗ ਸੀਆ ਮ੍ਰਿਗ ਲੋਚਨੀ ਜਾਂਕੀ ਪ੍ਰਭਾ ਅਪਾਰ ॥ ੨੬੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਬਨਬਾਸ ਦੀਥੋ ॥ ੩ ॥

ਅਥ ਬਨਬਾਸ ਕਥਨੰ ॥

ਸੀਤਾ ਅਨੁਮਾਨ ਬਾਚ ॥ ਬਿਜੈ ਛੰਦ ॥ ਚੰਦ ਕੀ ਅੰਸ ਚਕੋਰਨ ਕੈ ਕਰਿ ਮੋਰਨ ਬਿੱਦੁਲਤਾ ਅਨੁਮਾਨੀ ॥ ਮੱਤ ਗਇੰਦਨ ਇੰਦ੍ਰ ਬਧੂ ਭੁਨਸਾਰ ਛਟਾ ਰਵਿ ਕੀ ਜੀਅ ਜਾਨੀ ॥ ਦੇਵਨ ਦੇਖਨ ਕੀ ਹਰਤਾ ਅਰ ਦੇਵਨ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦੇਸਨ ਸਿੰਧ ਦਿਸੇਂਸਨ ਬ੍ਰਿੰਦ ਜੋਗੇਸਨ ਗੰਗ ਕੈ ਰੰਗ ਪਛਾਨੀ ॥ ੨੬੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਉਤ ਰਘੁਬਰ ਬਨ ਕੋ ਚਲੇ ਸੀਅ ਸਹਿਤ ਤਜਿ ਗ੍ਰੇਹ ॥ ਇਤੈ ਦਸਾ ਜਿਹ ਬਿਧਿ ਭਈ ਸਕਲ ਸਾਧ ਸੁਨਿ ਲੇਹ ॥ ੨੬੪ ॥

ਮਾਤ ਬਾਚ ॥ ਕਬਿੱਤ ॥ ਸਭੈ ਸੁਖ ਲੈ ਕੈ ਗਏ ਗਾੜੋ ਦੁਖ ਦੇਤ ਭਏ ਰਾਜਾ ਦਸਰਥ ਜੂ ਕੱਉ ਕੈ ਕੈ ਆਜ ਪਾਤ ਹੋ ॥ ਆਜ ਹੂੰ ਨ ਛੀਜੈ ਬਾਤ ਮਾਨ ਲੀਜੈ ਰਾਜ ਕੀਜੈ ਕਹੋ ਕਾਜ ਕਉਨ ਕੌ ਹਮਾਰੇ ਸ੍ਰੋਣ ਨ੍ਯਾਤ ਹੋ ॥ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਧਾਰੋ ਸਾਜ ਸਾਧਨ ਕੈ ਕੀਜੈ ਕਾਜ ਕਹੋ ਰਘੁਰਾਜ ਆਜ ਕਾਹੇ ਕੱਉ ਸਿਧਾਤ ਹੋ ॥ ਤਾਪਸੀ ਕੇ ਭੇਸ ਕੀਨੇ ਜਾਨਕੀ ਕੌ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ਮੇਰੇ ਬਨਬਾਸੀ ਮੋਹ ਉਦਾਸੀ ਦੀਏ ਜਾਤ ਹੋ ॥੨੬੫॥ ਕਾਤੇ ਕਾਰੇ ਕਰਿ ਬੇਸ ਰਾਜਾ ਜੂ ਕੋ ਛੋਰਿ ਦੇਸ ਤਾਪਸੀ ਕੋ ਕੈ ਕੈ ਭੇਸ ਸਾਥਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ॥ ਕੁਲ ਹੂੰ ਕੀ ਕਾਨ ਛੋਰੋ ਰਾਜਸੀ ਕੇ ਸਾਜ ਤੋਰੋ ਸੰਗਿ ਤੇ ਨ ਮੋਰੋ ਮੁਖ ਐਸੋ ਕੈ ਬਿਚਾਰਿ ਹੌ ॥ ਮੁੰਦ੍ਰਾ ਕਾਨ ਧਾਰੋ ਸਾਰੇ ਮੁਖ ਪੈ ਬਿਭੂਤਿ ਡਾਰੋ ਹਠਿ ਕੋ ਨ ਹਾਰੋ ਪੂਤ ਰਾਜ ਸਾਜ ਜਾਰਿ ਹੌ ॥ ਜੁਗੀਆ ਕੋ ਕੀਨੋ ਬੇਸ ਕਉਸਲ ਕੇ ਛੋਰ ਕ੍ਲੇਸ ਰਾਜਾ ਰਾਮਚੰਦ ਜੂ ਕੇ ਸੰਗਿ ਹੀ ਸਿਧਾਰਿ ਹੌ ॥ ੨੬੬ ॥

ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਕਾਨਨੇ ਗੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮ ਕਰਮੰ ਧਾਮ ॥ ਲੱਛਨੈ ਲੈ ਸੰਗਿ ॥ ਜਾਨਕੀ ਸੁਭੰਗਿ ॥ ੨੬੭ ॥ ਤਾਤ ਤਿਆਗੇ ਪ੍ਰਾਨ ॥ ਉਤਰੇ ਬਜੇਮਾਨ ॥ ਬਿੱਚਰੇ ਬਿਚਾਰ ॥ ਮੰਤ੍ਰੀਯੰ ਅਪਾਰ ॥ ੨੬੮ ॥ ਬੈਠਜੋ ਬਸਿਸਟਿ ॥ ਸਰਬ ਬਿੱਪ ਇਸਟਿ ॥ ਮੁਕੱਲਿਯੋ ਕਾਗਦ ॥ ਪੱਠਏ ਮਾਗਧ ॥ ੨੬੯ ॥ ਸੰਕੜੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਮੱਤਏ ਮੱਤੰਤ ॥ ਮੁੱਕਲੇ ਕੇ ਦੂਤ ॥ ਪਉਨ ਕੇ ਸੇ ਪੂਤ ॥ ੨੭੦ ॥ ਅਸਟ ਨਦਿਯੰ ਲਾਖ ॥ ਦੂਤ ਗੇ ਚਰ ਬਾਖ ॥ ਭਰਤ ਆਗੇ ਜਹਾਂ ॥ ਜਾਤ ਭੇ ਤੇ ਤਹਾਂ ॥ ੨੭੧ ॥ ਉੱਚਰੇ ਸੰਦੇਸ ॥ ਊਰਧ ਗੇ ਅਉਧੇਸ ॥ ਪੱਤ੍ਰ ਬਾਚੇ ਭਲੇ ॥ ਲਾਗ ਸੰਗੰ ਚਲੇ ॥ ੨੭੨ ॥ ਕੋਪ ਜੀਯੰ ਜਗਜੋ ॥ ਧਰਮ ਭਰਮੰ ਭਗਜੋ ॥ ਕਾਸਮੀਰੰ ਤਜਜੋ ॥ ਰਾਮ ਰਾਮੰ ਭਜਜੋ ॥ ੨੭੩ ॥ ਪੁੱਜਏ ਅਵੱਧ ॥ ਸੂਰਮਾ ਸਾਨੱਧ ॥ ਹੇਰਿਓ ਅਉਧੇਸ ॥ ਮ੍ਰਿਤਕੰ ਕੇ ਭੇਸ ॥ ੨੭੪ ॥

ਭਰਥ ਬਾਚ ਕੇਕਈ ਸੋ ॥ ਲਖਜੋ ਕਸੂਤ ॥ ਬੁੱਲਜੋ ਸਪੂਤ ॥ ਧ੍ਰਿਗ ਮਈਯਾ ਤੋਹਿ ॥ ਲਜਿ ਲਾਈਯਾ ਮੋਹਿ ॥ ੨੭੫ ॥ ਕਾ ਕਰਜੋ ਕੁਕਾਜ ॥ ਕਜੋ ਜੀਐ ਨਿਲਾਜ ॥ ਮੋਹ ਜੈਬੇ ਤੱਹੀ ॥ ਰਾਮ ਹੈਗੇ ਜੱਹੀ ॥ ੨੭੬ ॥

ਕੁਸਮ ਬਚਿਤ੍ਰ ਛੰਦ ॥ ਤਿਨ ਬਨਬਾਸੀ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੈ ॥ ਦੁਖ ਸੁਖ ਸਮ ਕਰਿ ਸੁਖ ਦੁਖ ਮਾਨੈ ॥ ਬਲਕਰ ਧਰ ਕਰਿ ਅਬ ਬਨ ਜੈਹੈਂ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਸੰਗ ਹਮ ਬਨ ਫਲ ਖੈ ਹੈਂ ॥ ੨੭੭ ॥ ਇਮ ਕਹਿ ਬਚਨਾ ਘਰ ਬਰ ਛੋਰੇ ॥ ਬਲਕਲ ਧਰ ਤਨ ਭੂਖਨ ਤੋਰੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਜਾਰੇ ਅਵਧਹਿ ਛਾਡਜੋ ॥ ਰਘੁਪਤਿ ਪਗ ਤਰ ਕਰ ਘਰ ਮਾਂਡਜੋ ॥ ੨੭੮ ॥ ਲਖ ਜਲ ਥਲ ਕਹੱ ਤਜ ਕੁਲ ਧਾਏ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਸੰਗਿ ਲੈ ਤਿਹੱ ਠਾਂ ਆਏ ॥ ਲਖ ਬਲ ਰਾਮੰ ਖਲ ਦਲ ਭੀਰੰ ॥ ਗਹਿ ਧਨ ਪਾਣੰ ਸਿਤ ਧਰ ਤੀਰੰ ॥ ੨੭੯ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਰਾਮੰ ਸਰ ਬਰ ਪੂਰੰ ॥ ਅਰਬਰ ਥਹਰੇ ਖਲ ਦਲ ਸੂਰੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਹਰਖੇ ਘਰ ਘਰ ਅਮਰੰ ॥ ਅਮਰਰਿ ਧਰ ਕੇ ਲਹ ਕਰ ਸਮਰੰ ॥ ੨੮੦ ॥ ਤਬ ਚਿਤ ਅਪਨੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੀ ॥ ਰਨ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਰਘਬਰ ਮਾਨੀ ॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਇਕਲੇ ਨਿਸਰੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਨਿਰਖੇ ਸਭ ਦੁਖ ਬਿਸਰੇ ॥ ੨੮੧ ॥ ਦ੍ਰਿਗ ਜਬ ਨਿਰਖੇ ਭਟ ਮਣਿਰਾਮੰ ॥ ਸਿਰ ਧਰ ਟੇਕਜੋ ਤਜਿ ਕਰਿ ਕਾਮੰ ॥ ਇਮ ਗਤਿ ਲਖਿ ਕਰਿ ਰਘੁਪਤਿ ਜਾਨੀ ॥ ਭਰਥਰ ਆਏ ਤਜਿ ਰਜਧਾਨੀ ॥੨੮੨॥ ਰਿਪਹਾ ਨਿਰਖੇ ਭਰਥਰ ਜਾਨੇ ॥ ਅਵਧਿਸ ਮੂਏ ਤਿਨ ਮਨ ਮਾਨੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਲਛਮਨ ਪਰਹਰ ਬਾਨੰ ॥ ਗਿਰ ਤਰ ਆਏ ਤਜਿ ਅਭਿਮਾਨੰ ॥੨੮੩॥ ਦਲ ਬਲ ਤਜਿ ਕਰਿ ਮਿਲਿ ਗਲ ਰੋਏ ॥ ਦੁਖ ਕਸਿ ਬਿਧਿ ਦੀਆ ਸੁਖ ਸਭ ਖੋਏ ॥ ਅਬ ਘਰ ਚਲੀਏ ਰਘੁਬਰ ਮੇਰੇ ॥ ਤਜਿ ਹਠਿ ਲਾਗੇ ਸਭ ਪਗ ਤੇਰੇ ॥ ੨੮੪ ॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ਭਰਥ ਸੋਂ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਭਰਥ ਕੁਮਾਰ ਨ ਅਉਹਠ ਕੀਜੈ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਨ ਹਮੈਂ ਦੁਖ ਦੀਜੈ ॥ ਕਾਜ ਕਹਯੋ ਜੁ ਹਮੈ ਹਮ ਮਾਨੀ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਸੈਂ ਬਨ ਧਾਨੀ ॥ ੨੮੫ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਬਿਤੈ ਫਿਰਿ ਐਹੈਂ ॥ ਰਾਜ ਸਿੰਘਾਸਨ ਛੱਤ੍ਰ ਸੁਹੈ ਹੈਂ ॥ ਜਾਹੁ ਘਰੈ ਸਿਖ ਮਾਨ ਹਮਾਰੀ ॥ ਰੋਵਤ ਤੋਰ ਉਤੈ ਮਹਤਾਰੀ ॥ ੨੮੬ ॥

ਭਰਥ ਬਾਚ ਰਾਮ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਕੰਠ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦ ॥ ਜਾਉਂ ਕਹਾਂ ਪਗ ਭੇਟ ਕਹਉਂ ਤੁਹਿ ॥ ਲਾਜ ਨ ਲਾਗਤ ਰਾਮ ਕਹੋ ਮੁਹਿ ॥ ਮੈਂ ਅਤ ਦੀਨ ਮਲੀਨ ਬਿਨਾ ਗਤਿ ॥ ਰਾਖ ਲੈ ਰਾਜ ਬਿਖੈ ਚਰਨਾਮਤਿ ॥ ੨੮੭ ॥ ਚੱਛ ਬਿਹੀਨ ਸੁਪੱਛ ਜਿਮੰ ਕਰ ॥ ਤਿਉ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਗਿਰਜੋ ਪਗ ਭਰਥਰ ॥ ਅੰਕ ਰਹੇ ਗਹਿ ਰਾਮ ਤਿਸੈ ਤਬ ॥ ਰੋਇ ਮਿਲੈ ਲਛਨਾਦ ਭੱਯਾ ਸਬ ॥ ੨੮੮ ॥ ਪਾਨ ਪੀਆਇ ਜਗਾਇ ਸੁ ਬੀਰਹ ॥ ਫੇਰਿ ਕਹਯੋ ਹਸ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰਹ ॥ ਤ੍ਰਿਯੋਦਸ ਬਰਖ ਗਏ ਫਿਰਿ ਐ ਹੈ ॥ ਜਾਹੁ ਹਮੈ ਕਛ ਕਾਜ ਕਿਵੈ ਹੈ ॥ ੨੮੯ ॥ ਚੀਨ ਗਏ ਚਤਰਾ ਚਿਤ ਮੋ ਸਬ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਕਹੀ ਅਸ ਕੈ ਜਬ ॥ ਮਾਤ ਸਮੋਧ ਸੁ ਪਾਵਰ ਲੀਨੀ ॥ ਅਉਰ ਬਸੇ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨ ਚੀਨੀ ॥ ੨੯੦ ॥ ਸੀਸ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਧਰੇ ਬਰ ॥ ਰਾਜ ਸਮਾਜ ਦੀਯੋ ਪਉਵਾ ਪਰ ॥ ਰਾਜ ਕਰੇ ਦਿਨੁ ਹੋਤ ਉਜਿਆਰੈ ॥ ਰੈਨਿ ਭਏ ਰਘੁਰਾਜ ਸੰਭਾਰੈ ॥ ੨੯੧ ॥ ਜੱਜਰ ਭਰੋ ਝੁਰ ਝੰਝਰ ਜਿਉ ਤਨ ॥ ਰਾਖਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਿਖੈ ਮਨ ॥ ਬੈਰਨ ਕੇ ਰਨ ਬਿੰਦ ਨਿਕੰਦਤ ॥ ਭਾਸਨ ਕੰਠਿ ਅਭੂਖਨ ਛੰਦਤ ॥ ੨੯੨ ॥

ਝੂਲਾ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਰਾਮ ਰਾਜੈ ॥ ਕਰੈ ਦੇਵ ਕਾਜੈ ॥ ਧਰੇ ਬਾਨ ਪਾਨੰ ॥ ਭਰੈ ਬੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ੨੯੩ ॥ ਜਹਾਂ ਸਾਲ ਭਾਰੇ ॥ ਦ੍ਰੁਮੰ ਤਾਲ ਨਜਾਰੇ ॥ ਛੁਏ ਸੁਰਗ ਲੋਕੰ ॥ ਹਰੈ ਜਾਤ ਸੋਕੰ ॥ ੨੯੪ ॥ ਤਹਾਂ ਰਾਮ ਪੈਠੇ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਐਠੇ ॥ ਲੀਏ ਸੰਗਿ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥ ੨੯੫ ॥ ਬਿਧੁੰ ਬਾਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਨੈਣੀ ॥ ਕਟੰ ਛੀਨ ਦੇਸੀ ॥ ਪਰੀ ਪਦਮਨੀ ਸੀ ॥ ੨੯੬ ॥

ਝੂਲਨਾ ਛੰਦ ॥ ਚੜੇ ਪਾਨ ਬਾਨੀ ਧਰੇ ਸਾਨ ਮਾਨੋ ਚਛਾ ਬਾਨ ਸੋਹੈ ਦੋਊ ਰਾਮ ਰਾਨੀ ॥ ਫਿਰੈ ਖਿਆਲ ਸੋ ਏਕ ਹਵਾਲ ਸੇਤੀ ਛੁਟੇ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇਤੀ ਮਨੋ ਇੰਦ੍ਰਧਾਨੀ ॥ ਮਨੋ ਨਾਗ ਬਾਂਕੇ ਲਜੀ ਆਬ ਫਾਂਕੈ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸੁਹਾਬ ਸੋ ਰਾਸ ਬਾਰੇ ॥ ਮ੍ਰਿਗਾ ਦੇਖ ਮੋਹੇ ਲਖੇ ਮੀਨ ਰੋਹੇ ਜਿਨੇ ਨੈਕ ਚੀਨੇ ਤਿਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਵਾਰੇ ॥ ੨੯੭ ॥ ਸੁਨੇ ਕੂਕ ਕੇ ਕੋਕਲਾ ਕੋਪ ਕੀਨੇ ਮੁਖੰ ਦੇਖ ਕੈ ਚੰਦ ਦਾਰੇਰ ਖਾਈ ॥ ਲਖੇ ਨੈਨ ਬਾਂਕੇ ਮਨੋ ਮੀਨ ਮੋਹੈ ਲਖੇ ਜਾਤ ਕੇ ਸੂਰ ਕੀ ਜੋਤਿ ਛਾਈ ॥ ਮਨੋ ਫੂਲ ਫੂਲੇ ਲਗੇ ਨੈਨ ਝੂਲੇ ਲਖੇ ਲੋਗ ਭੂਲੇ ਬਨੇ ਜੋਰ ਐਸੇ ॥ ਲਖੈ ਨੈਨ ਥਾਰੇ ਬਿਧੇ ਰਾਮ ਪਿਆਰੇ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਸ਼ਾਰਾਬ ਸੁਹਾਬ ਜੈਸੇ ॥ ੨੯੮ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਰਾਤੇ ਮਯੰ ਮੱਤ ਮਾਤੇ ਮਕਬੂਲਿ ਗੁੱਲਾਬ ਕੇ ਫੂਲ ਸੋਹੈਂ ॥ ਨਰਾਗਸ ਨੇ ਦੇਖ ਕੈ ਨਾਕ ਐਂਠਾ ਮ੍ਰਿਗੀ ਰਾਜ ਕੇ ਦੇਖ ਤੈਂ ਮਨ ਮੋਹੈਂ ॥ ਸ਼ਬੋ ਰੋਜ ਸ਼ਰਾਬ ਨੇ ਸ਼ੋਰ ਲਾਇਆ ਪ੍ਰਜਾ ਆਮ ਜਾਹਾਨ ਕੇ ਪੇਖ ਵਾਰੇ ॥ ਭੱਵਾਂ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ਕੀ ਭਾਂਤ ਪਿਆਰੀ ਨਿਕਮਾਨ ਹੀ ਨੈਨ ਕੇ ਬਾਨ ਮਾਰੇ ॥ ੨੯੯ ॥

ਕਬਿੱਤ ॥ ਊਚੇ ਦ੍ਰੁਮ ਸਾਲ ਜਹਾਂ ਲਾਂਬੇ ਬਟ ਤਾਲ ਤਹਾਂ ਐਸੀ ਠਉਰ ਤਪ ਕੱਉ ਪਧਾਰੈ ਐਸੋ ਕਉਨ ਹੈ ॥ ਜਾਂਕੀ ਛਬਿ ਦੇਖ ਦੁਤ ਖਾਂਡਵ ਕੀ ਫੀਕੀ ਲਾਗੈ ਆਭਾ ਤਾਕੀ ਨੰਦਨ ਬਿਲੋਕ ਭਜੈ ਮੌਨ ਹੈ ॥ ਤਾਰਨ ਕੀ ਕਹਾਂ ਨੈਕ ਨਭ ਨ ਨਿਹਾਰਜੋ ਜਾਇ ਸੂਰਜ ਕੀ ਜੋਤਿ ਤਹਾਂ ਚੰਦ੍ਰ ਕੀ ਨ ਜੌਨ ਹੈ ॥ ਦੇਵ ਨਾ ਨਿਹਾਰਜੋ ਕੋਊ ਦੈਂਤ ਨ ਬਿਹਾਰਜੋ ਤਹਾਂ ਪੰਛੀ ਕੀ ਨ ਗੰਮ ਜਹਾਂ ਚੀਟੀ ਕੋ ਨ ਗਉਨ ਹੈ ॥ ੩੦੦ ॥

ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਲਖੀਏ ਅਲੱਖ ॥ ਤਕੀਏ ਸੁਭੱਛ ॥ ਧਾਯੋ ਬਿਰਾਧ ॥ ਬੰਕੜਜੋ ਬਿਬਾਦ ॥ ੩੦੧ ॥ ਲਖੀਅੰ ਅਬੱਧ ॥ ਸੰਬਹਜੋ ਸਾਨੱਧ ॥ ਸਮਲੇ ਹਥਿਆਰ ॥ ਉਰੜੇ ਲੁਝਾਰ ॥ ੩੦੨ ॥ ਚਿਕੜੀ ਚਾਵੰਡ ॥ ਸਮੁਹੇ ਸਾਵੰਤ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥ ੩੦੩ ॥ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗ ॥ ਮੋਹ ਲੇ ਮਾਤੰਗ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਾਰ ॥ ਉਝਰੇ ਲੁਝਾਰ ॥ ੩੦੪ ॥ ਸਿੰਧਰੇ ਸੰਧੂਰ ॥ ਬੱਜਏ ਤੰਦੂਰ ॥ ਸੱਜੀਏ ਸੁੱਬਾਹ ॥ ਅੱਛਰੋ ਉਛਾਹ ॥ ੩੦੫ ॥ ਬਿੱਝੁੜੇ ਉਝਾੜ ॥ ਸੰਮਲੇ ਸੁਮਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇ ਹੰਕਾਰ ॥ ਅੰਕੜੇ ਅੰਗਾਰ ॥ ੩੦੬ ॥ ਸੰਮਲੇ ਲੁੱਝਾਰ ॥ ਛੁੱਟਕੇ ਬਿਸਿਯਾਰ ॥ ਹਾਹਲੇਹੰ ਬੀਰ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੁੱਬੀਰ ॥ ੩੦੭ ॥

ਅਨੂਪ ਨਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਗਜੰ ਗਜੇ ਹਯੰ ਹਲੋ ਹਲਾ ਹਲੀ ਹਲੋ ਹਲੰ ॥ ਬਬੱਜ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਛੁਟੰਤ ਬਾਣ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਪੱਕ ਪੱਖਰੇ ਤੁਰੇ ਭਭੱਖ ਘਾਇ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਪਲੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਮੱਥ ਜੁੱਥ ਉੱਥਲੰ ॥ ੩੦੮ ॥ ਅਜੁੱਥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਮਿਲੰਤ ਹੱਥ ਬੱਖਯੰ ॥ ਅਘੁੱਮ ਘਾਇ ਘੁੱਮਏ ਬਬੱਕ ਬੀਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਕਿਲੰ ਕਰੰਤ ਖੱਪਰੀ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣਯੰ ॥ ਹਹੱਕ ਭੈਰਵੰ ਸ੍ਰਤੰ ਉਠੰਤ ਜੁੱਧ ਜ੍ਵਾਲਯੰ ॥ ੩੦੯ ॥ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ਰੜੰਤ ਗਿੱਧ ਬ੍ਰਿੱਧਣੰ ॥ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੀ ਉਠੰ ਬਕਾਰ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥ ਖਹੱਤ ਖੱਗ ਖੱਤ੍ਰੀਯੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਘਣੱਕ ਜਾਣ ਸਾਵਣੰ ਲਸੰਤ ਬੇਗ ਬਿੱਜੁਲੰ ॥ ੩੧੦ ॥ ਪਿਪੰਤ ਸ੍ਰੋਣ ਖੱਪਰੀ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਚਾਵਡੰ ॥ ਹਕਾਰ ਵੀਰ ਸੰਭਿੜੇ ਲੁਝਾਰ ਧਾਰ ਦੁੱਧਰੰ ॥ ਪੁਕਾਰ ਮਾਰ ਕੈ ਪਰੇ ਸਹੰਤ ਅੰਗ ਭਾਰਯੰ ॥ ਬਿਹਾਰ ਦੇਵ ਮੰਡਲੰ ਕਟੰਤ ਖੱਗ ਧਾਰਯੰ ॥ ੩੧੧ ॥ ਪ੍ਰਚਾਰ ਵਾਰ ਪੈਜਕੈ ਖੁਮਾਰ ਘਾਇ ਘੂਮਹੀ ॥ ਤਪੀ ਮਨੋ ਅਧੋ ਮੁਖੰ ਸਧੂਮ ਆਗ ਧੂਮ ਹੀ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗਯੰ ਬਹੰਤ ਅਸੱਤ੍ਰ ਧਾਰਯੰ ॥ ਉਠੰਤ ਛਿੱਛ ਇੱਛਯੰ ਪਿਪੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਯੰ ॥ ੩੧੨ ॥ ਅਘੋਰ ਘਾਇ ਅੱਘਏ ਕਟੇ ਪਰੇ ਸੁ ਪ੍ਰਾਸਨੰ ॥ ਘੁਮੰਤ ਜਾਣ ਰਾਵਲੰ ਲਗੇ ਸੁ ਸਿੱਧ ਆਸਣੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਇ ਬਕੰਤ ਮਾਰ ਮਾਰਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਜਾਣ ਬੰਦੀਯੰ ਸੁਕ੍ਰਿਤ ਕ੍ਰਿਤ ਅਪਾਰਯੰ ॥ ੩੧੩ ॥ ਬਜੰਤ ਤਾਲ ਤੰਬੁਰੰ ਬਿਸੇਖ ਬੀਨ ਬੇਣਯੰ ॥ ਮ੍ਰਿਦੰਗ ਝਾਲ ਨਾਫਿਰੰ ਸਨਾਇ ਭੇਰ ਭੈਕਰੰ ॥ ਉਠੰਤ ਨਾਦ ਨਿਰਮਲੰ ਤੁਟੰਤ ਤਾਲ ਤੱਖਿਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਕਿੱਤ ਬੰਦੀਅੰ ਕਬਿੰਦ੍ਰ ਕਾਬਜ ਕੱਬਿਅੰ ॥ ੩੧੪ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਮਾਲਯੰ ਖਹੰਤ ਖੱਗ ਖੇਤਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣ ਤੀਛਣੰ ਅਨੰਤ ਅੰਗ ਕੰਕਯੰ ॥ ਸਿਮੱਟਿ ਸਾਂਗ ਸੁੰਕੜੰ ਸਟੱਕ ਸੂਲ ਸੇਲਯੰ ॥ ਰੁਲੰਤ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡਯੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲ ਅੱਝਲੰ ॥ ੩੧੫ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ਬਹੰਤ ਦਾਰੁਣੰ ਰਣੰ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਅੱਢਲੰ ਢੁਲੰਤ ਚਾਰ ਚਾਮਰੰ ॥ ਦਲੰਤ ਨਿਰਦਲੋ ਦਲੰ ਪਪਾਤ ਭੂਤਲੰ ਦਿਤੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦਿ ਸੱਦਯੰ ਨਿਨੱਦਿ ਨੱਦਿ ਦੁੱਭਰੰ ॥ ੩੧੬ ॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠੀ ਕਿਲੰਕ ਖੇਚਰੀ ਕਰੰ ॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰ ਪੂਰਯੰ ਬਰੰਤ ਦੁੱਧਰੰ ਨਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਗੋਦਯੰ ਸਸੋਭ ਅੰਗੁਲੰ ਤ੍ਰਿਣੰ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਭ੍ਰਮੰ ਭਖੰਤ ਆਮਿਖੰ ਰਣੰ ॥ ੩੧੭ ॥ ਕਿਲੰਕ ਦੇਵੀਯੰ ਕਰੰ ਡਹੱਕ ਡਾਮਰੂ ਸੁਰੰ ॥ ਕੜੱਕ ਕੱਤੀਯੰ ਉਠੰ ਪਰੰਤ ਧੂਰ ਪੱਖਰੰ ॥ ਬਬੱਜਿ ਸਿੰਧਰੇ ਸੁਰੰ ਨ੍ਰਿਘਾਤ ਸੂਲ ਸੈਹਥੀਯੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਕਾਤਰੋ ਰਣੰ ਨਿਲੱਜ ਭੱਜ ਭੂ ਭੂਰੰ ॥ ੩੧੮ ॥

ਸੁ ਸਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਸੰਨਿਧੰ ਜੁਝੰਤ ਜੋਧਣੇ ਜੁੱਧੰ ॥ ਅਰੁੱਝ ਪੰਕ ਲੱਜਣੰ ਕਰੰਤ ਦ੍ਰੋਹ ਕੇਵਲੰ ॥ ਪਰੰਤ ਅੰਗ ਭੰਗ ਹੁਐ ਉਠੰਤ ਮਾਸ ਕਰਦਮੰ ॥ ਖਿਲੰਤ ਜਾਣੁ ਕਦਵੰ ਸੁ ਮੱਝ ਕਾਨ੍ਹ ਗੋਪਿਕੰ ॥ ੩੧੯ ॥ ਡਹੱਕ ਡਉਰ ਡਾਕਣੰ ਝਲੰਤ ਝਾਲਰੋ ਸੁਰੰ ॥ ਨਿਨੱਦ ਨਦਿ ਨਾਫਿਰੰ ਬਜੰਤ ਫੇਰ ਭੀਖਣੰ ਘੁਰੰਤ ਘੋਰ ਦੁੰਦਭੀ ਕਰੰਤ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਸੁਰੰ ॥ ਕਰੰਤ ਝਾਝਰੋ ਝੜੰ ਬਜੰਤ ਬਾਂਸੁਰੀ ਬਰੰ ॥ ੩੨੦ ॥ ਨਚੰਤ ਬਾਜ ਤੀਛਣੰ ਚਲੰਤ ਚਾਚਰੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਲਿਖੰਤ ਲੀਕ ਉਰਬੀਅੰ ਸੁਭੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕਰੰ ॥ ਉਡੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਿਯੰ ਖੁਰੀਨ ਨਿਰਦਲੀ ਨਭੰ ॥ ਪਰੰਤ ਭੂਰ ਭਉਰਣੰ ਸੁ ਭਉਰ ਠਉਰ ਜਿਉ ਜਲੰ ॥ ੩੨੧ ॥ ਭਜੰਤ ਧੀਰ ਬੀਰਣੰ ਚਲੰਤ ਮਾਨ ਪ੍ਰਾਣ ਲੈ ॥ ਦਲੰਤ ਪੰਤ ਦੰਤੀਯੰ ਭਜੰਤ ਹਾਰ ਮਾਨ ਕੈ ॥ ਮਿਲੰਤ ਦਾਂਤ ਘਾਸ ਲੈ ਰਰੱਛ ਸ਼ਬਦ ਉਚਰੰ ॥ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵੰ ਜੁਝਜੋ ਸੁਹੱਥਿ ਰਾਮ ਨਿਰਮਲੰ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕਥਾ ਬਿਰਾਧ ਦਾਨਵ ਬਧਹ ॥

ਅਥ ਬਨ ਮੋ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਮਾਰ ਬਿਰਾਧ ਕਉ ਬਨ ਮੇ ਧਸੇ ਨਿਸੰਗਿ ॥ ਸੁ ਕਬਿ ਸਜਾਮ ਇਹੱ ਬਿਧਿ ਕਹਿਯੋ ਰਘੁਬਰ ਜੁੱਧ ਪ੍ਰਸੰਗਿ ॥੩੨੩॥

ਸੁਖਦਾ ਛੰਦ ॥ ਰਿਖ ਅਗਸਤ ਧਾਮ ॥ ਗਏ ਰਾਜ ਰਾਮ ॥ ਧੁਜ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਸੀਆ ਸਹਿਤ ਬਾਮ ॥ ੩੨੪ ॥ ਲਖ ਰਾਮ ਬੀਰ ॥ ਰਿਖ ਦੀਨ ਤੀਰ ॥ ਰਿਪ ਸਰਬ ਚੀਰ ॥ ਹਰਿ ਸਰਬ ਪੀਰ ॥ ੩੨੫ ॥ ਰਿਖ ਬਿਦਾ ਕੀਨ ॥ ਆਸਿਖਾ ਦੀਨ ॥ ਦੁੱਤ ਰਾਮ ਚੀਨ ॥ ਮੁਨ ਮਨ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ੩੨੬ ॥ ਪ੍ਰਭ ਭ੍ਰਾਤ ਸੰਗਿ ॥ ਸੀਆ ਸੰਗ ਸੁਰੰਗ ॥ ਤਜਿ ਚਿੰਤ ਅੰਗ ॥ ਧਸ ਬਨ ਨਿਸੰਗ ॥ ੩੨੭ ॥ ਧਰ ਬਾਨ ਪਾਨ ॥ ਕਟਿ ਕਸਿ ਕ੍ਰਿਪਾਨ ॥ ਭੁਜ ਬਰ ਅਜਾਨ ॥ ਚਲ ਤੀਰਥ ਨਾਨ ॥ ੩੨੮ ॥ ਗੋਦਾਵਰ ਤੀਰ ॥ ਗਏ ਸਹਿਤ ਬੀਰ ॥ ਤਜ ਰਾਮ ਚੀਰ ॥ ਕੀਅ ਸੁਚ ਸਰੀਰ ॥ ੩੨੯ ॥ ਲਖ ਰਾਮ ਰੂਪ ॥ ਅਤਭੁਤ ਅਨੂਪ ॥ ਜੱਹ ਹੁਤੀ ਸੂਪ ॥ ਤੱਹ ਗਏ ਭੂਪ ॥ ੩੩੦ ॥ ਕਹੀ ਤਾਹਿ ਧਾਤਿ ॥ ਸੁਨਿ ਸੂਪ ਬਾਤਿ ॥ ਦੁਐ ਅਥਿਤ ਨਾਤ ॥ ਲਹੇ ਅਨੂਪ ਗਾਤ ॥ ੩੩੧ ॥

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਸੂਪਨਖਾ ਇਹ ਭਾਂਤ ਸੁਨੀ ਜਬ ॥ ਧਾਇ ਚਲੀ ਅਬਿਲੰਬ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤਬ ॥ ਕਾਮ ਸਰੂਪ ਕਲੇਵਰ ਜਾਨੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਤਿਹੂੰ ਪੁਰ ਮਾਨੈ ॥ ੩੩੨ ॥ ਧਾਇ ਕਹਜੋ ਰਘੁਰਾਇ ਭਏ ਤਿਹੱ ॥ ਜੈਸ ਨ੍ਰਿਲਾਜ ਕਹੈ ਨ ਕੋਊ ਕਿਹੱ ॥ ਹਉ ਅਟਕੀ ਤੁਮਰੀ ਛਬਿ ਕੇ ਬਰ ॥ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ਰੰਗ ਏ ਦ੍ਰਿਗ ਦੂਪਰ ॥ ੩੩੩ ॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹ ਭ੍ਰਾਤ ਹਮਾਰੇ ॥ ਵੈ ਰਿਸ਼ ਹੈ ਲਖ ਨੈਨ ਤਿਹਾਰੇ ॥ ਸੰਗ ਸੀਆ ਅਵਿਲੋਕ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ॥ ਕੈਸੇ ਕੈ ਰਾਖ ਸਕੋ ਤੁਮ ਕੱਉ ਘਰਿ ॥ ੩੩੪ ॥ ਮਾਤ ਪਿਤਾ ਕਹ ਮੋਹਿ ਤਜਸੋ ਮਨ ॥ ਸੰਗ ਫਿਰੀ ਹਮਰੇ ਬਨ ਹੀ ਬਨ ॥ ਤਾਹਿ ਤਜੋ ਕਸ ਕੈ ਸੁਨਿ ਸੁੰਦਰ ॥ ਜਾਹੁ ਤਹਾਂ ਜਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਕ੍ਰਿਸੋਦਰ ॥ ੩੩੫ ॥ ਜਾਤ ਭਈ ਸੁਨ ਬੈਨ ਤ੍ਰਿਯਾ ਤੱਹ ॥ ਬੈਠ ਹੁਤੇ ਰਣਧੀਰ ਜਤੀ ਜੱਹ ॥ ਸੋ ਨ ਬਰੈ ਅਤਿ ਰੋਸ ਭਰੀ ਤਬ ॥ ਨਾਕ ਕਟਾਇ ਗਈ ਗ੍ਰਿਹ ਕੋ ਸਬ ॥ ੩੩੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੂਪਨਖਾ ਕੋ ਨਾਕ ਕਾਟਬੋ ਧਯਾਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤੁ ਸੁਭਮਸਤੁ ॥ ੫ ॥

ਅਥ ਖਰ ਦੂਖਨ ਦਈਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੁੰਦਰੀ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਨ ਤੀਰ ਰੁਰੋਤ ਭਈ ਜਬ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਦਨੁ ਬੰਸ ਬਲੀ ਸਬ ॥ ਲੰਕਸਿ ਧੀਰ ਬਜੀਰ ਬੁਲਾਏ ॥ ਦੂਖਨ ਔ ਖਰ ਦਈਤ ਪਠਾਏ ॥ ੩੩੭ ॥ ਸਾਜ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹ ਦੁਰਗੰਤ ॥ ਬਾਜਤ ਬਾਜ ਚਲੇ ਗਜ ਗੱਜਤ ॥ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰ ਦਸੋ ਦਿਸ ਕੂਕੇ ॥ ਸਾਵਨ ਕੀ ਘਟ ਜਯੋਂ ਘੁਰ ਢੂਕੇ ॥ ੩੩੮ ॥ ਗੱਜਤ ਹੈ ਰਣਬੀਰ ਮਹਾਂ ਮਨ ॥ ਤੱਜਤ ਹੈ ਨਹੀਂ ਭੂਮਿ ਅਯੋਧਨ ॥ ਛਾਜਤ ਹੈ ਚਖ ਸ੍ਰੋਣਤ ਸੋਂ ਸਰ ॥ ਨਾਦਿ ਕਰੈਂ ਕਿਲਕਾਰ ਭਯੰਕਰ ॥ ੩੩੯ ॥

ਤਾਰਿਕਾ ਛੰਦ ॥ ਰਨ ਰਾਜ ਕੁਮਾਰ ਬਿਰੱਚਹਿਗੇ ॥ ਸਰ ਸੇਲ ਸਰਾਸਨ ਨੱਚਹਿਗੇ ॥ ਸੁ ਬਿਰੁੱਧ ਅਵੱਧਿ ਸੁ ਗਾਜਹਿਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗਹਿ ਰਾਮ ਬਿਰਾਜਹਿਗੇ ॥ ੩੪੦ ॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੈਂਗੇ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੀਤ ਬਿਹਾਰੈਂਗੇ ॥ ਸਰ ਸੂਲ ਸਨਾਹਰਿ ਛੁੱਟਹਿਗੇ ॥ ਦਿਤ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧਰਾ ਪਰ ਲੁਟਹਿਗੇ ॥ ੩੪੧ ॥ ਸਰ ਸੰਕ ਅਸੰਕਤ ਬਾਹਹਿਗੇ ॥ ਬਿਨੁ ਭੀਤ ਭਯਾ ਦਲ ਦਾਹਹਿਗੇ ॥ ਛਿਤ ਲੁੱਥ ਬਿਲੁੱਥ ਬਿਥਾਰਹਿਗੇ ॥ ਤਰੁ ਸਣੈ ਸਮੂਲ ਉਪਾਰਹਿਗੇ ॥ ੩੪੨ ॥ ਨਵ ਨਾਦ ਨਫੀਰਨ ਬਾਜਤ ਭੇ ॥ ਗਲ ਗੱਜਿ ਹਠੀ ਰਣ ਤੰਗ ਫਿਰੇ ॥ ਲਗ ਬਾਨ ਸਨਾਹ ਦੁਸਾਰ ਕਢੇ ॥ ਸੂਅ ਤੱਛਕ ਕੇ ਜਨ ਰੂਪ ਮਢੇ ॥ ੩੪੩ ॥ ਬਿਨੁ ਸੰਕ ਸਨਾਹਰਿ ਝਾਰਤ ਹੈ ॥ ਰਣ ਬੀਰਨ ਵੀਰ ਪ੍ਰਚਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਸਰ ਸੁਧ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਛੋਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੀਅ ਰੋਸ ਹਲਾਹਲ ਘੋਰਤ ਹੈਂ ॥ ੩੪੪ ॥ ਰਣਧੀਰ ਅਯੋਧਨੁ ਲੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਦ ਪੀਸ ਭਲੇ ਕਰ ਜੁੱਝਤ ਹੈਂ ॥ ਰਣ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਨਿਹਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ਜੱਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦਿ ਪੁਕਾਰਤ ਹੈਂ ॥ ੩੪੫ ॥ ਗਣ ਗਿੰਧਨ ਬ੍ਰਿੱਧ ਰੜੰਤ ਨਭੰ ॥ ਕਿਲਕੰਤ ਸੁ ਡਾਕਣ ਉੱਚ ਸੁਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮ ਛਾਡ ਭਕਾਰਤ ਭੂਤ ਭੂਅੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਬਿਹਾਰਤ ਭ੍ਰਾਤ ਦੂਅੰ ॥ ੩੪੬ ॥ ਖਰਦੂਖਣ ਮਾਰਿ ਬਿਹਾਇ ਦਏ ॥ ਜਯ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਭਏ ॥ ਸੁਰ ਫੂਲਨ ਕੀ ਬਰਖਾ ਬਰਖੇ ॥ ਰਣ ਧੀਰ ਅਧੀਰ ਦੋਊ ਪਰਖੇ ॥ ੩੪੭ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਖਰਦੂਖਣ ਦਈਤ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤ ॥ ੬ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਕਥਨ ॥

ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਮਰੀਚ ਹੂੰ ਕੇ ਗ੍ਰਿਹ ਬੀਚ ਗਏ ਬੱਧ ਬੀਰ ਸੁਨੈ ਹੈ ॥ ਬੀਸਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਿਆਰ ਗਹੇ ਰਿਸ ਮਾਰ ਮਨੈ ਦਸ ਸੀਸ ਧੁਨੈ ਹੈ ॥ ਨਾਕ ਕਟਜੋ ਜਿਨ ਸੂਪਨਖਾ ਕੱਹ ਤਉ ਤਿਹੱ ਕੋ ਦੁਖ ਦੇਖ ਲਗੈ ਹੋ ॥ ਰਾਵਲ ਕੋ ਬਨੁ ਕੈ ਪਲ ਮੋ ਛਲ ਛੈ ਤਿਹੱ ਕੀ ਘਰਨੀ ਧਰਿ ਲਜੈ ਹੋ ॥ ੩੪੮ ॥

ਮਰੀਚ ਬਾਚ ॥ ਮਨੋਹਰ ਛੰਦ ॥ ਨਾਥ ਅਨਾਥ ਸਨਾਥ ਕੀਯੋ ਕਰਿ ਕੈ ਅਤਿ ਮੋਰ ਕ੍ਰਿਪਾ ਕਹ ਆਏ ॥ ਭਉਨ ਭੰਡਾਰ ਅਟੀ ਬਿਕਟੀ ਪ੍ਰਭ ਆਜ ਸਬੈ ਘਰ ਬਾਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੁਐ ਕਰਿ ਜੋਰ ਕਰੱਉ ਬਿਨਤੀ ਸੁਨਿ ਕੈ ਨ੍ਰਿਪਨਾਥ ਬੁਰੋ ਮਤ ਮਾਨੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਸਹੀ ਅਵਤਾਰ ਤਿਨੈ ਤੁਮ ਮਾਨਸ ਕੈ ਨ ਪਛਾਨੋ ॥ ੩੪੯ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਸਭ ਅੰਗ ਜਰਜੋ ਮੁਖ ਰੱਤ ਕਰਜੋ ਜੁਗ ਨੈਨ ਤਚਾਏ ॥ ਤੈਨ ਲਗੈ ਹਮਰੇ ਸਠ ਬੋਲਨ ਮਾਨਸ ਦੁਐ ਅਵਤਾਰ ਗਨਾਏ ॥ ਮਾਤ ਕੀ ਏਕ ਹੀ ਬਾਤ ਕਹੇ ਤਜ ਤਾਤ ਘ੍ਰਿਣਾ ਬਨਬਾਸ ਨਿਕਾਰੇ ॥ ਤੇ ਦੋਊ ਦੀਨ ਅਧੀਨ ਜੁਗੀਯਾ ਕਸ ਕੈ ਭਿਰ ਹੈਂ ਸੰਗ ਆਨ ਹਮਾਰੇ ॥ ੩੫੦ ॥ ਜਉ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਤਹਾਂ ਕਹ ਤੈ ਸਠਿ ਤੋਰ ਜਟਾਨ ਕੋ ਜੂਟ ਪਟੈ ਹੌਂ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋਟ ਕੋ ਊਪਰ ਤੇ ਡਰਿ ਤੋਹਿ ਨਦੀਸਰ ਬੀਚ ਡੁਬੈ ਹੌਂ ॥ ਚਿਤ ਚਿਰਾਤ ਬਸਾਤ ਕਛੂ ਨ ਰਿਸਾਤ ਚਲਜੋ ਮੁਨ ਘਾਤ ਪਛਾਨੀ ॥ ਰਾਵਨ ਨੀਚ ਕੀ ਮੀਚ ਅਧੋਗਤ ਰਾਘਵ ਪਾਨ ਪੁਰੀ ਸੁਰਿ ਮਾਨੀ ॥ ੩੫੧ ॥ ਕੰਚਨ ਕੋ ਹਰਨਾ ਬਨ ਕੈ ਰਘੁਬੀਰ ਬਲੀ ਜੱਹ ਥੋ ਤੱਹ ਆਯੋ ॥ ਰਾਵਨ ਹ੍ਵੈ ਉਤੇ ਤੇ ਜੁਗੀਯਾ ਸੀਅ ਲੈਨ ਚਲਜੋ ਜਨੁ ਮੀਚ ਚਲਾਯੋ ॥ ਸੀਅ ਬਿਲੋਕ ਕੁਰੰਕ ਪ੍ਰਭਾ ਕੱਹ ਮੋਹਿ ਰਹੀ ਪ੍ਰਭ ਤੀਰ ਉਚਾਰੀ ॥ ਆਨਿ ਦਿਜੈ ਹਮ ਕੱਉ ਮ੍ਰਿਗਵਾ ਸੁਨ ਸ੍ਰੀ ਅਵਧੇਸ ਮੁਕੰਦ ਮੁਰਾਰੀ ॥ ੩੫੨ ॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ॥ ਸੀਅ ਮ੍ਰਿਗਾ ਕਹੂੰ ਕੰਚਨ ਕੋ ਨਹਿ ਕਾਨ ਸੁਨਜੋ ਬਿਧਿਨੈ ਨ ਬਚਾਯੋ ॥ ਬੀਸ ਬਿਸਵੇ ਛਲ ਦਾਨਵ ਕੋ ਬਨ ਮੈ ਜਿਹ ਆਨ ਤੁਮੈ ਡਹਕਾਯੋ ॥ ਪਿਆਰੀ ਕੋ ਆਇਸ ਮੇਟ ਸਕੈ ਨ ਬਿਲੋਕ ਸੀਆ ਕਹੁ ਆਤੁਰ ਭਾਰੀ ॥ ਬਾਂਧ ਨਿਖੰਗ ਚਲੇ ਕਟਿ ਸੌਂ ਕਹਿ ਭ੍ਰਾਤ ਈਹਾਂ ਕਰਿਜੈ ਰਖਵਾਰੀ ॥ ੩੫੩ ॥ ਓਟ ਥਕਜੋ ਕਰਿ ਕੋਟਿ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਿਦਾਨ ਸੰਘਾਰਜੋ ॥ ਹੇ ਲਹੁ ਬੀਰ ਉਬਾਰ ਲੈ ਮੋ ਕਹ ਯੌ ਕਹਿਕੈ ਪੁਨਿ ਰਾਮ ਪੁਕਾਰਜੋ ॥ ਜਾਨਕੀ ਬੋਲ ਕਬੋਲ ਸੁਨਜੋ ਤਬ ਹੀ ਤਿਹ ਓਰ ਸੁਮਿੱਤ੍ਰ ਪਠਾਯੋ ॥ ਰੇਖ ਕਮਾਨ ਕੀ ਕਾਢ ਮਹਾਂ ਬਲ ਜਾਤ ਭਏ ਇਤ ਰਾਵਨ ਆਯੋ ॥ ੩੫੪ ॥ ਭੇਖ ਅਲੇਖ ਉਚਾਰ ਕੈ ਰਾਵਣ ਜਾਤ ਭਏ ਸੀਅ ਕੇ ਢਿਗ ਯੌਂ ॥ ਅਵਿਲੋਕ ਧਨੀ ਧਨਵਾਨ ਬਡੋ ਤਿਹ ਜਾਇ ਮਿਲੈ ਮਗ ਮੋ ਠਗ ਜਯੋਂ ॥ ਕਛੁ ਦੇਹੁ ਭਿਛਾ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਨ ਹਮੈ ਇਹ ਰੇਖ ਮਿਟਾਏ ਹਮੈ ਅਬਹੀ ॥ ਬਿਨੁ ਰੇਖ ਭਈ ਅਵਿਲੋਕ ਲਈ ਹਰਿ ਸੀਅ ਉਡਜੋ ਨਭਿ ਕਉ ਤਬਹੀ ॥ ੩੫੫ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਕਥਾ ਸੀਤਾ ਹਰਨ ਸੀਤਾ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਖੋਜਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਤੋਟਕ ਛੰਦ ॥ ਰਘੁਨਾਥ ਹਰੀ ਸੀਅ ਹੇਰ ਮਨੰ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਸਿਲਾ ਸਿੱਤ ਸੱਜਿ ਧਨੰ ॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਸਿਧਾਰ ਨਿਹਾਰ ਫਿਰੇ ॥ ਛਿਤ ਉਪਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਗਿਰੇ ॥੩੫੬॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਉਠਾਇ ਸੁ ਅੰਕ ਭਰੇ ॥ ਮੁਖ ਪੋਛ ਤਬੈ ਬਚਨਾ ਉਚਰੇ ॥ ਕਸ ਅਧੀਰ ਪਰੇ ਪ੍ਰਭ ਧੀਰ ਧਰੋ ॥ ਸੀਅ ਜਾਇ ਕਹਾਂ ਤਿਹੱ ਸੋਧ ਕਰੋ ॥ ੩੫੭ ॥ ਉਠਿ ਠਾਢਿ ਭਏ ਫਿਰਿ ਭੂਮ ਗਿਰੇ ॥ ਪਹਰੇਕਕ ਲਉ ਫਿਰ ਪ੍ਰਾਨ ਫਿਰੇ ॥ ਤਨ ਚੇਤ ਅਚੇਤ ਉਠੇ ਹਰਿ ਯੋਂ ॥ ਰਣ ਮੰਡਲ ਮੱਧਿ ਗਿਰਯੋ ਭਟ ਜਯੋਂ ॥੩੫੮॥ ਚਹੂੰ ਓਰ ਪੁਕਾਰ ਬਕਾਰ ਥਕੇ ॥ ਲਘੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਏ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਝਖੇ ॥ ਉਠ ਕੈ ਪੁਨ ਪ੍ਰਾਤ ਇਸਨਾਨ ਗਏ ॥ ਜਲ ਜੰਤ ਸਭੈ ਜਰਿ ਛਾਰਿ ਭਏ ॥੩੫੯॥ ਬਿਰਹੀ ਜਿਹੱ ਓਰ ਸੁ ਦਿਸਟ ਧਰੈ ॥ ਫਲ ਫੂਲ ਪਲਾਸ ਅਕਾਸ ਜਰੈ ॥ ਕਰ ਸੋ ਧਰ ਜਉਨ ਛੁਅੰਤ ਭਈ ॥ ਕਚ ਬਾਸਨ ਜਯੋਂ ਪਕ ਫੂਟ ਗਈ ੩੬੦॥ ਜਿਹੱ ਭੂਮ ਥਲੀ ਪਰ ਰਾਮ ਫਿਰੇ ॥ ਦਵ ਜਯੋਂ ਜਲ ਪਾਤ ਪਲਾਸ ਗਿਰੇ ॥ ਟੁਟ ਆਂਸੂ ਆਰਣ ਨੈਨ ਝਰੀ ॥ ਮਨੋ ਤਾਤ ਤਵਾ ਪਰ ਬੂੰਦ ਪਰੀ ॥ ੩੬੧ ॥ ਤਨ ਰਾਘਵ ਭੇਟ ਸਮੀਰ ਜਰੀ ॥ ਤਜ ਧੀਰ ਸਰੋਵਰ ਮਾਂਝ ਦੁਰੀ ॥ ਨਹਿ ਤਤ੍ਰ ਥਲੀ ਸਤਪਤ੍ਰ ਰਹੇ ॥ ਜਲ ਜੰਤ ਪਰੱਤ੍ਰਣ ਪਤ੍ਰ ਦਹੇ ॥ ੩੬੨ ॥ ਇਤ ਢੂੰਢ ਬਨੈ ਰਘੁਨਾਥ ਫਿਰੇ ॥ ਉਤ ਰਾਵਨ ਆਨ ਜਟਾਯੁ ਘਿਰੇ ॥ ਰਣ ਛੋਰ ਹਠੀ ਪਗ ਦੁਐ ਨ ਭਜਯੋ ॥ ਉਡ ਪੱਛ ਗਏ ਪੈ ਨ ਪੱਛ ਤਜਯੋ ॥ ੩੬੩ ॥

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਪਛਰਾਜ ਰਾਵਨ ਮਾਰਿ ਕੈ ਰਘੁਰਾਜ ਸੀਤਹਿ ਲੈ ਗਯੋ ॥ ਨਭਿ ਓਰ ਘੋਰ ਨਿਹਾਰਕੈ ਸੁ ਜਟਾਉ ਸੀਅ ਸੰਦੇਸ ਦਯੋ ॥ ਤਬ ਜਾਨ ਰਾਮ ਗਏ ਬਲੀ ਸੀਅ ਸੱਤ ਰਾਵਨ ਹੀ ਹਰੀ ॥ ਹਨਵੰਤ ਮਾਰਗ ਮੋ ਮਿਲੇ ਤਬ ਮਿਤ੍ਰਤਾ ਤਾਸੋਂ ਕਰੀ ॥ ੩੬੪ ॥ ਤਿਨ ਆਨਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੇ ਕਪਿਰਾਜ ਪਾਇਨ ਡਾਰਯੋ ॥ ਤਿਨ ਬੈਠ ਗੈਠ ਇਕੈਠ ਹ੍ਵੈ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਕਪਿ ਬੀਰ ਧੀਰ ਸਧੀਰ ਕੇ ਭਟ ਮੰਤ੍ਰ ਬੀਰ ਬਿਚਾਰਕੈ ॥ ਅਪਨਾਇ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਕੋ ਚਲੇ ਕਪਿਰਾਜ ਬਾਲ ਸੰਘਾਰ ਕੈ ॥ ੩੬੫॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਗ੍ਰੰਥੇ ਬਾਲ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ॥ ੮ ॥

ਅਥ ਹਨੂੰਮਾਨ ਸੋਧ ਕੋ ਪਠੈਬੋ ॥

ਗੀਤਾ ਮਾਲਤੀ ਛੰਦ ॥ ਦਲ ਬਾਂਟ ਚਾਰ ਦਿਸਾ ਪਠਯੋ ਹਨਵੰਤ ਲੰਕ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਲੈ ਮੁੱਦ੍ਰਕਾ ਲਖ ਬਾਰਿਧੈ ਜੱਹ ਸੀ ਹੁਤੀ ਤੱਹ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਪੁਰ ਜਾਰਿ ਅੱਛ ਕੁਮਾਰ ਛੈ ਬਨ ਟਾਰਿ ਕੈ ਫਿਰਿ ਆਇਯੋ ॥ ਕ੍ਰਿਤ ਚਾਰ ਜੋ ਅਮਰਾਰਿ ਕੋ ਸਬ ਰਾਮ ਤੀਰ ਜਤਾਇਯੋ ॥ ੩੬੬॥

ਦਲ ਜੋਰ ਕੋਰ ਕਰੋਰ ਲੈ ਬਡ ਘੋਰ ਤੋਰ ਸਭੈ ਚਲੇ ॥ ਰਾਮਚੰਦ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਲਛਮਨ ਅਉਰ ਸੂਰ ਭਲੇ ਭਲੇ ॥ ਜਾਮਵੰਤ ਸੁਖੈਨ ਨੀਲ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ॥ ਕਪਿ ਪੂਤ ਜੂਥਪ ਜੂਥ ਲੈ ਉਮਡੇ ਚਹੂੰ ਦਿਸ ਕੈ ਝਰੀ ॥੩੬੭॥ ਪਾਟਿ ਬਾਰਿਧ ਰਾਜ ਕਉ ਕਰਿ ਬਾਟਿ ਲਾਂਘ ਗਏ ਜਬੈ॥ਦੂਤ ਦਈਤਨ ਕੇ ਹੁਤੇ ਤਬ ਦਉਰ ਰਾਵਨ ਪੈ ਗਏ ॥ ਰਨ ਸਾਜ ਬਾਜ ਸਭੈ ਕਰੋ ਇਕ ਬੇਨਤੀ ਮਮ ਮਾਨੀਐ ॥ ਗੜ ਲੰਕ ਬੰਕ ਸੰਭਾਰੀਐ ਰਘੁਬੀਰ ਆਗਮ ਜਾਨੀਐ ॥ ੩੬੮ ॥ ਧੂਮ੍ ਅੱਛ ਸੁ ਜਾਂਬਮਾਲ ਬੁਲਾਇ ਵੀਰ ਪਠੈ ਦਏ ॥ ਸੈਰ ਕੋਰ ਕ੍ਰੋਰ ਕੈ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਥੇ ਤਹਾਂ ਜਾਤ ਭੇ ॥ ਰੋਸ ਕੈ ਹਨਵੰਤ ਥਾ ਪਰ ਰੋਪ ਪਾਭ ਪ੍ਰਹਾਰੀਯੰ ॥ ਜੂਝ ਭੂਮਿ ਗਿਰਜੋ ਬਲੀ ਸੁਰਲੋਕ ਮਾਂਝ ਬਿਹਾਰੀਯੰ ॥ ੩੬੯ ॥ ਜਾਂਬਮਾਲ ਭਿਰੇ ਕਛੂ ਪੁਨ ਮਾਰਿ ਐਸੇਈ ਕੈ ਲਏ ॥ ਭਾਜ ਕੀਨ ਪ੍ਰਵੇਸ ਲੰਕ ਸੰਦੇਸ ਰਾਵਨ ਕੋ ਦਏ ॥ ਧੂਮਰਾਛ ਜਾਂਬਮਾਲ ਦੁਹੂੰਨ ਰਾਘਵ ਜੂ ਹਰਿਓ ॥ ਹੈ ਕਛੂ ਪ੍ਰਭੂ ਕੇ ਹੀਏ ਸੁਭ ਮੰਤ੍ਰ ਆਵਤ ਸੋ ਕਰੋ ॥ ੩੭੦ ॥ ਪੇਖ ਤੀਰ ਅਕੰਪਨੈ ਦਲ ਸੰਗਿ ਦੈ ਸੁ ਪਠੈ ਦਯੋ ॥ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤਿ ਬਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰ ਨਿਨੱਦ ਸਦ ਪੁਰੀ ਭਯੋ ॥ ਸੁਰ ਰਾਇ ਆਦ ਪ੍ਰਹਸਤ ਤੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਿਯੋ ॥ ਸੀਅ ਦੇ ਮਿਲੋ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਕਸ ਰੋਸ ਰਾਵ ਸੰਭਾਰਿਯੋ ॥ ੩੭੧ ॥

ਛਪਯ ਛੰਦ ॥ ਝਲ ਹਲੰਤ ਤਰਵਾਰ ਬਜਤ ਬਾਜੰਤ੍ਰ ਮਹਾ ਧੁਨਿ ॥ ਖੜ ਹੜੰਤ ਖਹ ਖੋਲ ਧਜਾਨ ਤਜਿ ਪਰਤ ਚਵਧ ਮੁਨਿ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇੱਕ ਤਨ ਇਕ ਅਰੁੱਝੈ ॥ ਅੰਧ ਧੁੰਧ ਪਰ ਗਈ ਹੱਥਿ ਅਰ ਮੁੱਖ ਨ ਸੁੱਝੈ ॥ ਸੁਮੁਹੇ ਸੂਰ ਸਾਵੰਤ ਸਬ ਫਉਜ ਰਾਜ ਅੰਗਦ ਸਮਰ ॥ ਜੈ ਸੱਦ ਨਿਨੱਦ ਬਿਹੱਦ ਹੂਅ ਧਨੁ ਜੰਪਤ ਸੁਰ ਪੁਰ ਅਮਰ ॥ ੩੭੨ ॥ ਇਤ ਅੰਗਦ ਜੁਵਰਾਜ ਦੁਤੀਅ ਦਿਸ ਬੀਰ ਅਕੰਪਨ ॥ ਕਰਤ ਬ੍ਰਿਸਟ ਕਰ ਧਾਰ ਤਜਤ ਨਹੀਂ ਨੈਕ ਅਯੋਧਨ ॥ ਹੱਥ ਬੱਥ ਮਿਲ ਗਈ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥਰੀ ਅਹਾੜੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਘਾਇ ਅਘਾਇ ਬੀਰ ਬੰਕੜੇ ਬਬਾੜੰ ॥ ਪਿੱਖਤ ਬੈਠ ਬਿਬਾਨ ਬਰ ਧੰਨ ਧੰਨ ਜੰਪਤ ਅਮਰ ॥ ਭਵ ਭੂਤ ਭਵਿੱਖਜ ਭਵਾਨ ਮੋ ਅਬ ਲਗ ਲਖਜੋ ਨ ਅਸ ਸਮਰ ॥ ੩੭੩ ॥ ਕਹੂੰ ਮੁੰਡ ਪਿਖੀਅਹਿ ਕਹੂੰ ਭਕ ਰੁੰਡ ਪਰੇ ਧਰ ॥ ਕਿਤਹੀ ਜਾਂਘ ਤਰਫੰਤ ਕਹੂੰ ਉਛਰੰਤ ਸੁ ਛਬ ਕਰ ॥ ਭਰਤ ਪੱਤ੍ਰ ਖੇਚਰੀ ਕਹੂੰ ਚਾਵੰਡ ਚਿਕਾਰੈਂ ॥ ਕਿਲਕਤ ਕਤਹ ਮਸਾਨ ਕਹੂੰ ਭੈਰਵ ਭਭਕਾਰੈਂ ॥ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਬਿਜੈ ਕਪਿ ਕੀ ਭਈ ਹਣਜੋ ਅਸੁਰ ਰਾਵਣ ਤਣਾ ॥ ਭੈ ਦੱਗ ਅਦੱਗ ਭੱਗੇ ਹਠੀ ਗਹਿ ਗਹਿ ਦਾਂਤਨ ਤ੍ਰਿਣਾ ॥ ੩੭੪ ॥ ਉਤੈ ਦੂਤ ਰਾਵਣੈ ਜਾਇ ਹਤ ਬੀਰ ਸੁਣਾਯੋ ॥ ਇਤ ਕਪਿਪਤਿ ਅਰੁ ਰਾਮ ਦੂਤ ਅੰਗਦਹਿ ਪਠਾਯੋ ॥ ਕਹੀ ਕੱਥ ਤਿਹ ਸੱਥ ਗੱਥ ਕਰਿ ਤੱਥ ਸੁਨਾਯੋ ॥ ਮਿਲਹੁ ਦੇਹੁ ਜਾਨਕੀ ਨਾਤਰੁ ਤੁਹਿ ਆਯੋ ॥ ਪਗ ਭੇਟ ਚਲਤ ਭਯੋ ਬਾਲਿ ਸੁਤ ਪ੍ਰਿਸਟ ਪਾਨ ਰਘੁਬਰ ਧਰੇ ॥ ਭਰ ਅੰਕ ਪੁਲਕ ਤਨ ਪਸਜਿਯੋ ਭਾਂਤ ਅਨਿਕ ਆਸਿਖ ਕਰੇ ॥ ੩੭੫ ॥

ਪ੍ਰਤਿ ਉੱਤਰ ਸੰਬਾਦ ॥ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਦੇਹ ਸੀਆ ਦਸਕੰਧ ਛਾਹਿ ਨਹੀਂ ਦੇਖਨ ਪੈਹੋ ॥ ਲੰਕ ਛੀਨ ਲੀਜੀਐ ਲੰਕ ਲਖਿ ਜੀਤ ਨ ਜੈਹੋ ॥ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬਿਖੈ ਜਿਨ ਘੋਰੁ ਪਿੱਖ ਕਸ ਜੁੱਧੁ ਮਚੈਹੋ ॥ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜ ਮ੍ਰਿਗ ਸਜਾਰ ਖਵੈਹੈ ॥ ਜਿਨ ਕਰ ਸੁ ਗਰਬੁ ਸੁਣ ਮੂੜ੍ਹ ਸਤ

ਗਰਬ ਗਵਾਇ ਘਨੇਰ ਘਰ ॥ ਬਸ ਕਰੇ ਸਰਬ ਘਰ ਗਰਬ ਹਮ ਏ ਕਿਨ ਮਹਿ ਦ੍ਵੈ ਦੀਨ ਨਰ ॥ ੩੭੬ ॥

ਰਾਵਨ ਬਾਚ ਅੰਗਦ ਸੋਂ ॥ ਛਪੈ ॥ ਅਗਨਿ ਪਾਕ ਕਹੁ ਕਰੈ ਪਵਨ ਮੁਰ ਬਾਰ ਬੁਹਾਰੈ ॥ ਚਵਰ ਚੰਦ੍ਰਮਾ ਧਰੈ ਸੂਰ ਛੱਤ੍ਰਹਿ ਸਿਰ ਢਾਰੈ ॥ ਮਦ ਲੱਛਮੀ ਪਿਆਵੰਤ ਬੇਦ ਮੁਖ ਬ੍ਰਹਮ ਉਚਾਰਤ ॥ ਬਰਨ ਬਾਰ ਨਿਤ ਭਰੇ ਔਰ ਕੁਲੁ ਦੇਵ ਜੁਹਾਰਤ ॥ ਨਿਜ ਕਹਤਿ ਸੁ ਬਲ ਦਾਨਵ ਪ੍ਰਬਲ ਦੇਤ ਧਨੁਦਿ ਜਛ ਮੋਹਿ ਕਰ ॥ ਵੈ ਜੁੱਧ ਜੀਤ ਤੇ ਜਾਂਹਿਗੇ ਕਹਾਂ ਦੋਇ ਤੇ ਦੀਨ ਨਰ ॥ ੩੭੭ ॥ ਕਹਿ ਹਾਰਜੋ ਕਪਿ ਕੋਟ ਦਈਤ ਪਤਿ ਇਕ ਨ ਮਾਨੀ ॥ ਉਠਤ ਪਾਵ ਰੁਪਿਯੋ ਸਭਾ ਮੱਧਿ ਸੋ ਅਭਿਮਾਨੀ॥ਥਕੇ ਸਕਲ ਅਮੁਰਾਰਿ ਪਾਵ ਕਿਨਹੂੰ ਨ ਉਚੱਕਜੋ॥ ਗਿਰੇ ਧਰਨ ਮੁਰਛਾਇ ਬਿਮਨ ਦਾਨਵ ਦਲ ਥੱਕਜੋ ॥ ਲੈ ਚਲਜੋ ਬਭੀਛਨ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੱ ਬਾਲਿ ਪੁੱਤ੍ਰ ਧੂਸਰ ਬਰਨ ॥ ਭਟ ਹਟਕ ਬਿਕਟ ਤਿਹ ਨਾਸ ਕੇ ਚਲ ਆਯੋ ਜਿਤ ਰਾਮ ਰਨ ॥ ੩੭੮ ॥ ਕਹਿ ਬੁਲਜੋ ਲੰਕੇਸ ਤਾਹਿ ਪ੍ਰਭ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ॥ ਕੁਟਲ ਅਲਕ ਮੁਖ ਛਕੇ ਸਕਲ ਸੰਤਨ ਦੁਖ ਮੋਚਨ ॥ ਕੁਪੇ ਸਰਬ ਕਪਿਰਾਜ ਬਿਜੈ ਪਹਲੀ ਰਣ ਚੱਖੀ ॥ ਫਿਰੇ ਲੰਕ ਗੜਿ ਘੇਰਿ ਦਿਸਾ ਦੱਛਣੀ ਪਰੱਖੀ ॥ ਪ੍ਰਭ ਕਰੈ ਬਭੀਛਨ ਲੰਕਪਤਿ ਸੁਣੀ ਬਾਤਿ ਰਾਵਣ ਘਰਣਿ ॥ ਸੁੱਧਿ ਸੱਤ ਤੱਬਿ ਬਿਸਰਤ ਭਰੀ ਗਿਰੀ ਧਰਣਿ ਘਰ ਹੁਐ ਬਿਮਣ ॥ ੩੭੯ ॥

ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਅਟੰਛਣ ਛੰਦ ॥ ਸੂਰ ਬੀਰਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਭਾਜ ਕੰਤਾ ਸੁਣੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਬਾਲ ਮਾਰਜੋ ਬਲੀ ਸਿੰਧ ਪਾਟਜੋ ਜਿਨੈ ਤਾਂਹਿ ਸੋ ਬੈਰਿ ਕੈਸੇ ਰਚਾਏ ॥ ਬਜਾਧ ਜੀਤਜੋ ਜਿਨੈ ਜੰਭ ਮਾਰਜੋ ਉਨੈ ਰਾਮ ਅਉਤਾਰ ਸੋਈ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇ ਮਿਲੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਤ ਹੈ ਸਿਆਨ ਕੀ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕਾਹੇ ਚਲਾਏ ॥ ੩੮੦ ॥

ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਬਜੂਹ ਸੈਨਾ ਸਜੇ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੇ ਕੋਟ ਜੋਧਾ ਗਜੇ ਆਨ ਨੇਰੇ ॥ ਸਾਜ ਸੰਜੋਹ ਸੰਬੂਹ ਸੈਨਾ ਸਭੈ ਆਜ ਮਾਰੋ ਤਰੈ ਦ੍ਰਿਸਟਿ ਤੇਰੇ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੇ ਕਰੋ ਜੱਛ ਰੀਤੋ ਧਨੰ ਨਾਰਿ ਸੀਤਾ ਬਰੰ ਜੀਤ ਜੁੱਧੈ ॥ ਸੁਰਗ ਪਾਤਾਲ ਆਕਾਸ ਜੁਆਲਾ ਜਰੈ ਬਾਚਿ ਹੈ ਰਾਮ ਕਾ ਮੋਰ ਕ੍ਰੱਧੈ ॥ ੩੮੧ ॥

ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਤਾਰਕਾ ਜਾਤ ਹੀ ਘਾਤ ਕੀਨੀ ਜਿਨੈ ਅਉਰ ਸੁਬਾਹ ਮਾਰੀਚ ਮਾਰੇ ॥ ਬਜਾਧ ਬੱਧਜੋ ਖਰੰ ਦੂਖਣੰ ਖੇਤ ਥੈ ਏਕ ਹੀ ਬਾਣ ਸੋ ਬਾਲਿ ਮਾਰੇ ॥ ਧੂਮ੍ਰ ਅੱਛਾਦ ਅਉ ਜਾਂਬੁ ਮਾਲੀ ਬਲੀ ਪ੍ਰਾਣ ਹੀਣੰ ਕਰਜੋ ਜੁੱਧ ਜੈਕੈ ॥ ਮਾਰਿ ਹੈਂ ਤੋਹਿ ਯੋ ਸਜਾਰ ਕੇ ਸਿੰਘ ਜਜੋਂ ਲੇਹਿਗੇ ਲੰਕ ਕੋ ਡੰਕ ਦੈਕੈ ॥ ੩੮੨ ॥

ਰਾਵਨ ਬਾਚ ॥ ਚਉਰ ਚੰਦ੍ਰੰ ਕਰੰ ਛੱਤ੍ਰ ਸੂਰੰ ਧਰੰ ਬੇਦ ਬ੍ਰਹਮਾ ਰਰੰ ਦੁਆਰ ਮੇਰੇ ॥ ਪਾਕ ਪਾਵਕ ਕਰੰ ਨੀਰ ਬਰਣ ਭਰੰ ਜੱਛ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੰ ਕੀਨ ਚੇਰੇ ॥ ਅਰਥ ਖਰਥੰ ਪੁਰੰ ਚਰਥ ਸਰਥੰ ਕਰੇ ਦੇਖੁ ਕੈਸੇ ਕਰੋ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਚਿੰਕ ਹੈ ਚਾਵਡਾ ਫਿੰਕ ਹੈ

ਫਿੱਕਰੀ ਨਾਚ ਹੈ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਪ੍ਰੇਤੰ ॥ ੩੮੩ ॥

ਮਦੋਦਰੀ ਬਾਚ ॥ ਤਾਸ ਨੇਜੇ ਢੁਲੈ ਘੋਰ ਬਾਜੇ ਬਜੈ ਰਾਮ ਲੀਨੇ ਦਲੈ ਆਨ ਢੂਕੇ ॥ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਚਿੰਕਾਰ ਅਪਾਰੰ ਕਰੰ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਚਹੂੰ ਓਰ ਕੂਕੇ ॥ ਭੀਮ ਭੇਰੀ ਬਜੈ ਜੰਗ ਜੋਧਾ ਗਜੈ ਬਾਨ ਚਾਪੈ ਚਲੈ ਨਾਹਿ ਜਉ ਲੌ ॥ ਬਾਤ ਕੇ ਮਾਨੀਐ ਘਾਤੁ ਪਹਿਚਾਨੀਐ ਰਾਵਰੀ ਦੇਹ ਕੀ ਸਾਂਤ ਤਉ ਲੌ ॥ ੩੮੪ ॥ ਘਾਟ ਘਾਟੈ ਰੁਕੌ ਬਾਟ ਬਾਟੈ ਤੁਪੌ ਐਂਠ ਬੈਠੇ ਕਹਾ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਘੋਰ ਹਰਾਮ ਹਰੀਫ਼ ਕੀ ਆਂਖ ਤੈ ਚਾਮ ਕੇ ਦਾਮ ਕੈਸੇ ਚਲਾਏ ॥ ਹੋਇਗੋ ਖੁਆਰ ਬਿਸੀਆਰ ਖਾਨਾ ਤੁਰਾ ਬਾਨਰੀ ਪੂਤ ਜਉ ਲੌ ਨ ਗਜਿ ਹੈ ॥ ਲੰਕ ਕੋ ਛਾਡਿ ਕੈ ਕੋਟਿ ਕੋ ਫਾਂਧ ਕੈ ਆਸੁਰੀ ਪੂਤ ਲੈ ਘਾਸਿ ਭਜਿ ਹੈ ॥ ੩੮੫ ॥

ਰਾਵਣ ਬਾਚ ॥ ਬਾਵਰੀ ਰਾਂਡ ਕਿਆ ਭਾਂਡ ਬਾਤੈਂ ਬਕੈ ਰੰਕ ਸੇ ਰਾਮ ਕਾ ਛੋਡ ਰਾਸਾ ॥ ਕਾਢ ਹੋ ਬਾਂਸਿ ਦੈ ਬਾਨ ਬਾਜੀਗਰੀ ਦੇਖਿ ਹੋ ਆਜ ਤਾਂਕੋ ਤਮਾਸਾ ॥ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਧਰੰ ਸੀਸ ਦਸਯੰ ਸਿਰੰ ਸੈਣ ਸੰਬੂਹ ਹੈ ਸੰਗ ਮੇਰੇ ॥ ਭਾਜ ਜੈਹੋ ਕਹਾਂ ਬਾਟ ਪੈ ਹੈਂ ਉਹਾਂ ਮਾਰਿ ਹੌਂ ਬਾਜ ਜੈਸੇ ਬਟੇਰੇ ॥ ੩੮੬ ॥ ਏਕ ਏਕੰ ਹਿਰੈ ਝੂਮ ਝੂਮੰ ਮਰੈਂ ਆਪਿ ਆਪੰ ਗਿਰੈਂ ਹਾਕੁ ਮਾਰੇ ॥ ਲਾਗ ਜੈ ਹੱਉ ਤਹਾਂ ਭਾਜ ਜੈ ਹੈ ਜਹਾਂ ਫੂਲ ਜੈਹੈ ਕਹਾਂ ਤੈ ਉਬਾਰੇ ॥ ਸਾਜ ਬਾਜੈ ਸਬੈ ਆਜ ਲੈ ਹੱਉਂ ਤਿਨੈ ਰਾਜ ਕੈਸੇ ਕਰੈ ਕਾਜ ਮੋ ਸੋ ॥ ਬਾਨਰੰ ਛੈ ਕਰੋਂ ਰਾਮ ਲੱਛੈ ਹਰੋ ਜੀਤ ਹੌਂ ਹੋਡ ਤਉ ਆਨ ਤੋਸੋ ॥ ੩੮੭ ॥ ਕੋਟਿ ਬਾਤੈਂ ਗੁਨੀ ਏਕ ਕੈ ਨ ਸੁਨੀ ਕੋਪਿ ਮੁੰਡੀ ਧੁਨੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਪੱਠੈ ॥ ਏਕ ਨਾਰਾਂਤ ਦੇਵਾਂਤ ਦੂਜੋ ਬਲੀ ਭੂਮ ਕੰਪੀ ਰਣੰ ਬੀਰ ਉੱਠੈ ॥ ਸਾਰ ਭਾਰੰ ਪਰੇ ਧਾਰ ਧਾਰੰ ਬਜੀ ਕ੍ਰੋਹ ਕੈ ਲੋਹ ਕੀ ਛਿੱਟ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਰੁੰਡ ਧੁਕ ਧੁਕ ਪਰੈ ਘਾਇ ਭਕ ਭਕ ਕਰੈ ਬਿੱਥਰੀ ਜੁੱਥ ਸੋ ਲੁੱਥ ਲੁੱਟੈਂ ॥੩੮੮॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੈ ਸੱਦ ਦੇਵੀ ਕਰੈ ਨੱਦ ਭੈਰੋਂ ਰਰੈ ਗੀਤ ਗਾਵੈ ॥ ਭੂਤ ਔ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਲ ਬੀਰੰ ਬਲੀ ਮਾਸ ਅਹਾਰ ਤਾਰੀ ਬਜਾਵੈ ॥ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਅਉ ਸਰਬ ਬਿੱਦਿਆ ਧਰੰ ਮੱਧਿ ਆਕਾਸ ਭਯੋ ਸੱਦ ਦੇਵੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿਥੁੱਥਰੀ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੀ ਮੱਚੀਯੰ ਜੁੱਧ ਅਨੂਪ ਅਤੇਵੰ ॥੩੮੯॥

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕੁੱਪਜੋ ਕਪਿ ਕਟਕ ਬਾਗੜ ਦੀ ਬਾਜਨ ਰਣ ਬੱਜੀਯ ॥ ਤਾਗੜ ਦੀ ਤੇਗ ਝਲਹਲੀ ਗਾਗੜ ਦੀ ਜੋਧਾ ਗਲ ਗੱਜੀਯ ॥ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੂਰ ਸੰਮੁਹੇ ਨਾਗੜ ਦੀ ਨਾਰਦ ਮੁਨਿ ਨੱਚਜੋ ॥ ਬਾਗੜ ਦੀ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ਆਗੜ ਦੀ ਆਰਣ ਰੰਗ ਰੱਚਜੋ ॥ ਸੰ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੁਭਟ ਨੱਚੇ ਸਮਰ ਫਾਗੜ ਦੀ ਫੁੰਕ ਫਣੀਅਰ ਕਰੈਂ ॥ ਸੰ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸਮਟੈ ਸੁੰਕੜੈ ਫਣਪਤਿ ਫਣਿ ਫਿਰਿ ਫਿਰਿ ਧਰੈਂ ॥ ੩੯੦ ॥ ਫਾਗੜ ਦੀ ਫੁੰਕ ਫਿੰਕਰੀ ਰਾਗੜ ਦੀ ਰਣ ਗਿੱਧ ਰੜੱਕੈ ॥ ਲਾਗੜ ਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਭਾਗੜ ਦੀ ਭਟ ਘਾਇ ਭਭੱਕੇ ॥ ਬਾਜੜ ਦੀ ਬਰੱਖਤ ਬਾਣ ਝਾਗੜ ਦੀ ਝਲਮਲਤ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਗਾਗੜ ਦੀ ਗੱਜ ਸੰਜਰੈ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕੱਛੈ ਕਿੰਕਾਣੰ ॥ ਬੰ ਬਾਗੜ ਦੀ ਬਹਤ ਬੀਰਨ ਸਿਰਨ ਤਾਗੜ ਦੀ ਤਮਕਿ ਤੇਗੰ ਕੜੀਅ ॥ ਝੰ ਝਾਗੜ ਦੀ ਝੜਕ ਦੈ ਝੜ ਸਮੈ ਝਲਮਲ ਝੁਕਿ ਬਿੱਜੁਲ ਝੜੀਅ ॥ ੩੯੧ ॥ ਨਾਗੜ ਦੀ ਨਾਰਾਂਤਕ ਗਿਰਤ

ਦਾਗੜ ਦੀ ਦੇਵਾਂਤਕ ਧਾਯੋ ॥ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੁੱਧ ਕਰਿ ਤੁਮਲ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੁਰ ਲੋਕ ਸਿਧਾਯੋ ॥ ਦਾਗੜ ਦੀ ਦੇਵ ਰਹਸੰਤ ਆਗੜ ਦੀ ਆਸੁਰਣ ਰਣ ਸੋਗੰ ॥ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸਿੱਧ ਸਰਸੰਤ ਨਾਗੜ ਦੀ ਨਾਚਤ ਤਜਿ ਜੋਗੰ ॥ ਖੰ ਖਾਗੜ ਦੀ ਖਜਾਹ ਭਏ ਪ੍ਰਾਪਤਿ ਖਲ ਪਾਗੜ ਦੀ ਪੁਹਪ ਡਾਰਤ ਅਮਰ ॥ ਜੰ ਜਾਗੜ ਦੀ ਸਕਲ ਜੈ ਜੈ ਜਪੈਂ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੁਰ ਪੁਰਹਿ ਨਾਰ ਨਰ ॥ ੩੯੨ ॥ ਰਾਗੜ ਦੀ ਰਾਵਣਹਿ ਸੁਨਜੋ ਸਾਗੜ ਦੀ ਦੇਉ ਸੁਤ ਰਣ ਜੁੱਝੇ ॥ ਬਾਗੜ ਦੀ ਬੀਰ ਬਹੁ ਗਿਰੇ ਆਗੜ ਦੀ ਆਹਵਹਿ ਅਰੁੱਝੇ ॥ ਲਾਗੜ ਦੀ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰੀ ਚਾਗੜ ਦੀ ਚਾਂਵੰਡ ਚਿੰਕਾਰੰ ॥ ਨਾਗੜ ਦੀ ਨਦ ਭਏ ਗੱਦ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕਾਲੀ ਕਿਲਕਾਰੰ ॥ ਭੰ ਭਾਗੜ ਦੀ ਭਯੰਕਰ ਜੁਧ ਭਯੋ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਜੁਰੀਅ ॥ ਕੰ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕਿਲਕੱਤ ਕੁਹਰ ਕਰ ਪਾਗੜ ਦੀ ਪੱਤ੍ਰ ਸ੍ਰੋਣਤ ਭਰੀ ॥ ੩੯੩ ॥

ਇਤਿ ਦੇਵਾਂਤਕ ਨਰਾਂਤਕ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤਮਸਤ ॥ ੯ ॥

ਅਥ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਪਾਗੜ ਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਪਠਿਯੋ ਦਾਗੜਦੀ ਦੈ ਕੈ ਅਨਗਨ ॥ ਕਾਗੜਦੀ ਕੰਪ ਭੂਅ ਉਠੀ ਬਾਗੜਦੀ ਬਾਜੀਯ ਖੁਰੀ ਅਨਤਨ ॥ ਨਾਗੜਦੀ ਨੀਲ ਤਿਹ ਝਿਣਜੋ ਭਾਗੜਦੀ ਗਹਿ ਭੂਮ ਪਛਾੜੀਅ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸਮਰ ਹਹ ਕਾਰ ਦਾਗੜਦੀ ਦਾਨਵ ਦਲ ਭਾਰੀਅ ॥ ਘੰ ਘਾਗੜ ਦੀ ਘਾਇ ਭਕ ਭਕ ਕਰਤ ਰਾਗੜਦੀ ਰੋਹਿਰ ਰਣ ਰੰਗ ਬਹਿ ॥ ਜੰ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੁਯਹ ਜੁੱਗਣ ਜਪੈ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕਾਕ ਕਰ ਕਹਕ ਕਹ ॥ ੩੯੪ ॥ ਪਾਗੜ ਦੀ ਪ੍ਰਹਸਤ ਜੁਝੰਤ ਲਾਗੜ ਦੀ ਲੈ ਚਲਜੋ ਅੱਪ ਦਲ ॥ ਭਾਗੜ ਦੀ ਭੂਮ ਭੜਹੜੀ ਕਾਗੜ ਦੀ ਕੰਪੀ ਦੋਈ ਜਲ ਥਲ ॥ ਨਾਗੜ ਦੀ ਨਾਦ ਨਿੱਹਨੱਦ ਭਾਗੜ ਦੀ ਰਣ ਭੇਰ ਭਯੰਕਰ ॥ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸਾਂਗ ਝਲਹਲਤ ਚਾਗੜ ਦੀ ਚਮਕੰਤ ਚਲਤ ਸਰ ॥ ਖੰ ਖਾਗੜ ਦੀ ਖਤ ਖੜਗ ਖਿਮਕਤ ਖਹਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਟਕ ਚਿਨਗੈਂ ਕਢੈ ॥ ਠੰ ਠਾਗੜ ਦੀ ਠਾਟ ਠੱਟ ਕਰ ਮਨੋ ਠਾਗੜਦੀ ਠਣਕ ਠਠਿਅਰ ਗਢੈ ॥੩੯੫॥ ਢਾਗੜ ਦੀ ਢਾਲ ਉਛਲਹਿ ਬਾਗੜ ਦੀ ਰਣ ਬੀਰ ਬਬੱਕਹਿ॥ਆਗੜਦੀ ਇੱਕ ਲੈ ਚਲੈਂ ਇਕ ਕਹੁ ਇਕ ਉਚੱਕਹਿ ॥ ਤਾਗੜ ਦੀ ਤਾਲ ਤੰਬੂਰੰ ਬਾਗੜ ਦੀ ਰਣ ਬੀਨ ਸੁ ਬੱਜੈ ॥ ਸਾਗੜਦੀ ਸੰਖ ਕੇ ਸ਼ਬਦ ਗਾਗੜ ਦੀ ਗੈਵਰ ਗਲ ਗੱਜੈ ॥ ਧੰ ਧਾਗੜ ਦੀ ਧਰਣਿ ਧੜ ਧੁਕਿ ਪਰਤ ਚਾਗੜਦੀ ਚਕਤ ਚਿਤ ਮਹਿ ਅਮਰ ॥ ਪੰ ਪਾਗੜ ਦੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖਾ ਕਰਤ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੱਛ ਗੰਧ੍ਰਬ ਬਰ ॥ ੩੯੬ ॥ ਝਾਗੜ ਦੀ ਝੁੱਝ ਭਟ ਗਿਰੈਂ ਮਾਗੜ ਦੀ ਮੁਖ ਮਾਰ ਉਚਾਰੈ ॥ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੰਜ ਪੰਜਰੇ ਘਾਘੜ ਦੀ ਘਣੀਅਰ ਜਣੁ ਕਾਰੈ॥ ਤਾਗੜ ਦੀ ਤੀਰ ਬਰਖੰਤ ਗਾਗੜ ਦੀ ਗਹਿ

ਗਦ ਗ੍ਰਿਸਟੰ ॥ ਮਾਗੜ ਦੀ ਮੰਤ੍ਰ ਮੁਖ ਜਪੈਂ ਆਗੜ ਦੀ ਅਛਰ ਬਰ ਇਸਟੰ॥ਸੰ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸਦਾ ਸ਼ਿਵ ਸਿਮਰ ਕਰ ਜਾਗੜ ਦੀ ਜੂਝ ਜੋਧਾ ਮਰਤ॥ ਸੰ ਸਾਗੜ ਦੀ ਸੁਭਟ ਸਨਮੁਖ ਗਿਰਤ ਆਗੜ ਦੀ ਅਪਛਰਨ ਕੱਹ ਬਰਤ ॥ ੩੯੭ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਇਤੈ ਉੱਚਰੇ ਰਾਮ ਲੰਕੇਸ ਬੈਣੰ ॥ ਉਤੈ ਦੇਵ ਦੇਖੈ ਚੜੈ ਰਥ ਗੈਣੰ ॥ ਕਹੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਮਿਲੇ ਜੁੱਧ ਜੇਤੇ ਸਮੰਤੰ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥ ੩੯੮ ॥

ਬਭੀਛਣ ਬਾਚ ਰਾਮ ਸੋਂ ਧੁਨੰ ਮੰਡਲਾਕਾਰ ਜਾਕੋ ਬਿਰਾਜੈ ॥ ਸਿਰੰ ਜੈਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ਸਿਤੰ ਛੱਤ੍ਰ ਛਾਜੈ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟਤੰ ਬਜਾਘ੍ਰ ਚਰਮੰ ਅਭੀਤੰ ॥ ਤਿਸੈ ਨਾਥ ਜਾਨੋ ਹਠੀ ਇੰਦ੍ਰ ਜੀਤੰ ॥ ੩੯੯ ॥ ਨਹੈ ਪਿੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੰ ਜੇਨ ਸੋਭੈਂ ॥ ਮਹਾਂਕਾਇ ਪੇਖੇ ਸਬੈ ਦੇਵ ਛੋਭੈਂ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਧਨੰ ਪਾਲ ਦੇਵੰ ॥ ਮਹਾਂਕਾਇ ਨਾਮਾ ਮਹਾਂਬੀਰ ਜੇਵੰ ॥ ੪੦੦ ॥ ਲਗੇ ਮਜ਼ੂਰ ਬਰਣੰ ਰਥੰ ਜੇਮ ਬਾਜੀ ॥ ਬਕੈ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ਤਜੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਕੋ ਕਰ ਮਹੋਦਰ ਬਖਾਨੋ ॥ ਤਿਸੈ ਜੁੱਧ ਕਰਤਾ ਬਡੋ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ॥ ੪੦੧ ॥ ਲਗੇ ਮੁਖਕੰ ਬਰਣ ਬਾਜੀ ਰਥੇਸੰ ॥ ਹਸੈ ਪਉਨ ਕੇ ਗਉਨ ਕੋ ਚਾਰ ਦੇਸੰ ॥ ਧਰੇ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਕਿਧੋ ਕਾਲ ਰੂਪੰ ॥ ਤਿਸੈ ਰਾਮ ਜਾਨੋ ਸਹੀ ਦਈਤ ਭੂਪੰ ॥ ੪੦੨ ॥ ਫਿਰੈ ਮੋਰ ਪੁੱਛੰ ਢੁਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਰੜੈ ਕਿੱਤਬੰਦੀ ਅਨੰਤੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰਥੰ ਸੁਵਰਣ ਕੀ ਕਿੰਕਣੀ ਚਾਰ ਸੋਹੈ ॥ ਲਖੇ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੋਹੈ ॥ ੪੦੩ ॥ ਛਕੈ ਮੱਧ ਜਾਕੀ ਧੁਜਾ ਸਾਰਦੂਲੰ ॥ ਇਹੈ ਦਈਤ ਰਾਜੰ ਦੁਰੰ ਦ੍ਰੋਹ ਮੂਲੰ ॥ ਲਸੈ ਕ੍ਰੀਟ ਸੀਸੰ ਕਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਭਾਕੋ ॥ ਰਮਾ ਨਾਥ ਚੀਨੋ ਦਸੰ ਗ੍ਰੀਵ ਤਾਕੋ ॥ ੪੦੪ ॥ ਦੁਹੂੰ ਓਰ ਬੱਜੇ ਬਜੰਤ੍ਰੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਮਚੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈ ਅੱਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ਨਿਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਮੱਧ ਜੁੱਧੰ ਕਮੱਧੰ ਕਰੂਰੰ ॥ ੪੦੫ ॥ ਗਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਅਪਾਰੰ ॥ ਰੁਲੇ ਅੰਗ ਭੰਗੰ ਸਮੰਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥ ਪਰੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਜਕੇ ਸੂਰਬੀਰੰ ਛਕੇ ਜਾਣ ਮੱਦੰ ॥ ੪੦੬ ॥ ਗਿਰੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮੇਤਿ ਘਾਯੰ ॥ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਚੜੇ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਜੁਝੇ ਬੀਰ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਕਟੇ ਅੰਗ ਜੰਗੰ ਰਟੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ੪੦੭ ॥ ਛੁਟੈ ਬਾਣ ਪਾਣੰ ਉਠੈਂ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ॥ ਰੁਲੇ ਝੂਮ ਭੂਮੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ਬਿਹੱਦੰ ॥ ਨਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ਤਤਥੱਈ ਤਤੱਬਿਯੰ ॥ ਛੁਟੈ ਬਾਣ ਰਾਜੀ ਫਿਰੈ ਛੁਛ ਹੱਥਿਯੰ ॥ ੪੦੮ ॥ ਗਿਰੇ ਅੰਕੁਸੰ ਬਾਰਣੰ ਬੀਰ ਖੇਤੰ ॥ ਨਚੇ ਕੰਧ ਹੀਣੰ ਕਬੰਧੰ ਅਚੇਤੰ ॥ ਭਰੈਂ ਖੇਚਰੀ ਪੱਤ੍ਰ ਚਉਸਠ ਚਾਰੀ ॥ ਚਲੇ ਸਰਬ ਆਨੰਦਿ ਹੁਐ ਮਾਸ ਹਾਰੀ ॥ ੪੦੯ ॥ ਗਿਰੇ ਬੰਕੁੜੇ ਬੀਰ ਬਾਜੀ ਸੁ ਦੇਸੰ ॥ ਪਰੇ ਪੀਲਵਾਨੰ ਛੁਟੇ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਕਰੈ ਪੈਜਵਾਰੰ ਪ੍ਰਚਾਰੰਤ ਬੀਰੰ ॥ ਉਠੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਹਮੀਰੰ ॥ ੮੧੦ ॥ ਛੁਟੈਂ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਚਲੇ ਬੈਠ ਕੈ ਸੂਰਬੀਰੰ ਬਿਮਾਣੰ ॥ ਗਿਰੇ ਬਾਰੁਣੰ ਬਿੱਥਰੀ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥੰ ॥ ਖੁਲੇ ਸੁਰਗ ਦੁਆਰੰ ਗਏ ਵੀਰ ਅਛੁਥੰ ॥ ੪੧੧ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਹਤ ਸੈਨਾ ਭਈ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਲੰਕ ਬੰਕ ਪ੍ਰਾਪਤ ਭਯੋ ਦਸ ਸਿਰ ਮਹਾਂ ਸਕ੍ਰੱਧ ॥ ੪੧੨ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਮੁੱਕਲੇ ਦੂਤ ਲੰਕੇਸ ਅੱਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬਚ ਕਰਮੰ ਸਿਵੰ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥ ਸਬੈ ਮੰਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਸਮੈ ਅੰਤ ਕਾਲੰ ॥ ਭਜੋ ਏਕ ਚਿੱਤੰ ਸੁ ਕਾਲੰ ਕ੍ਰਿਪਾਲੰ ॥ ੪੧੩ ॥ ਰਥੀ ਪਾਇਕੰ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਅਨੰਤੰ ॥ ਚਲੇ ਪੱਖਰੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਸੁਭੰਤੰ ॥ ਧਸੇ ਨਾਸਕਾ ਸ੍ਰੋਣ ਮੱਝੰ ਸੁ ਬੀਰੰ ॥ ਬੱਜੇ ਕਾਨ੍ਹਰੇ ਡੰਕ ਡਉਰੂ ਨਫੀਰੰ ॥ ੪੧੪ ॥ ਬਜੇ ਲਾਗ ਬਾਦੰ ਨਿਨਾਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਉਠੇ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰ ਨਫੀਰੰ ॥ ਭਏ ਆਕੁਲੰ ਬਿਆਕਲੰ ਛੋਰਿ ਭਾਗਿਅੰ ॥ ਬਲੀ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਤਊ ਨਾਹਿ ਜਾਗਿਅੰ ॥ ੪੧੫ ॥ ਚਲੇ ਛਾਡਿਕੈ ਆਸ ਪਾਸੰ ਨਿਰਾਸੰ ॥ ਭਏ ਭ੍ਰਾਤ ਕੇ ਜਾਗਬੇ ਤੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਤਬੈ ਦੇਵ ਕੰਨਿਆ ਕਰਜੋ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਉਠਜੋ ਦੇਵ ਦੋਖੀ ਗਦਾ ਲੀਸ ਪਾਨੰ ॥ ੪੧੬ ॥ ਕਰੋ ਲੰਕ ਦੇਸੰ ਪ੍ਰਵੇਸੰਤਿ ਸੂਰੰ ॥ ਬਲੀ ਬੀਸ ਬਾਹੰ ਮਹਾਂ ਸਸਤ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਕਰੈ ਲਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਕੁਮੰਤ੍ਰੰ ਬਿਚਾਰੰ ॥ ਇਤੈ ਉਚਰੇ ਬੈਣ ਭ੍ਰਾਤੰ ਲੁਝਾਰੰ ॥ ੪੧੭ ॥ ਜਲੰ ਗਾਗਰੀ ਸਪਤ ਸਾਹੱਸ੍ਰ ਪੂਰੰ ॥ ਮੁਖੰ ਪੁੱਛ ਲਜੋ ਕੁੰਭਕਾਨੰ ਕਰੂਰੰ ॥ ਕੀਯੋ ਮਾਸ ਹਾਰੰ ਮਹਾ ਮੱਦਜ ਪਾਨੰ ॥ ਉਠਜੋ ਲੈ ਗਦਾ ਕੋ ਭਰਜੋ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥੪੧੮॥ ਭਜੀ ਬਾਂਨਰੀ ਪੇਖ ਸੈਨਾ ਅਪਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਸੇ ਜੂਥ ਪੈ ਜੂਥ ਜੋਧਾ ਜੁਝਾਰੰ ॥ ਉਠੈ ਗੱਦ ਸੱਦੰ ਨਿਨੱਦੰਤਿ ਵੀਰੰ ॥ ਫਿਰੈ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੪੧੯॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਗਿਰੈਂ ਮੁੰਡ ਤੁੰਡੰ ਭਸੁੰਡੰ ਗਜਾਨੰ ॥ ਫਿਰੈਂ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਸੁ ਝੁੰਡੰ ਨਿਸਾਨੰ ॥ ਰੜੈ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਸੱਸੰਕੰਤ ਜੋਧੰ ॥ ਉਠੀ ਕੂਹ ਜੂਹੰ ਮਿਲੇ ਸੈਣ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ੪੨੦ ॥ ਝਿਮੀ ਤੇਗ ਤੇਜੰ ਸਰੋਸੰ ਪ੍ਰਹਾਰੰ ॥ ਖਿਮੀ ਦਾਮਨੀ ਜਾਣ ਭਾਦੋਂ ਮਝਾਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਕਸੇ ਸੂਰ ਵੀਰੰ ॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਮਾਲੰ ਸੁਭੇ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥ ੪੨੧ ॥

ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਹੱਕ ਦੇਬੀ ਕਰੰ ॥ ਸੱਦ ਭੈਰੋਂ ਰਰੰ ॥ ਚਾਵਡੀ ਚਿੰਕਰੰ ॥ ਡਾਕਣੀ ਡਿੰਕਰੰ ॥ ੪੨੨ ॥ ਪੱਤ੍ਰ ਜੁੱਗਣ ਭਰੰ ॥ ਲੁੱਥ ਬਿੱਥੁਥਰੰ ॥ ਸੱਮੁਹੇ ਸੰਘਰੰ ॥ ਹੂਹ ਕੂਹੰ ਭਰੰ ॥ ੪੨੩ ॥ ਅੱਛਰੀ ਉਛਰੰ ॥ ਸਿੰਧੁਰੇ ਸਿੰਧੁਰੰ ॥ ਮਾਰ ਮਾਰੁਚੁਰੰ ॥ ਬੱਜ ਗੱਜੇ ਸਰੰ ॥੪੨੪॥

ਬਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਉੱਝਰੇ ਲੁੱਝਰੰ ॥ ਝੁੱਮਰੇ ਜੁੱਝਰੰ ॥ ਬੱਜੀਯੰ ਡੰਮਰੰ ॥ ਤਾਲਣੇ ਤੁੰਬਰੰ ॥ ੪੨੫ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਰੀ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਸਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਰਟੇ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤੁਟੇ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥ ੪੨੬ ॥ ਉਠੈ ਛਿੱਛ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਹੈ ਸ੍ਰੋਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਸੈ ਸਾਸ ਹਾਰੰ ॥ ਪੀਐ ਸ੍ਰੋਣ ਸਜਾਰੰ ॥ ੪੨੭ ॥ ਗਿਰੈ ਚਉਰ ਚਾਰੰ ॥ ਭਜੇ ਏਕ ਹਾਰੰ ॥ ਰਟੈ ਏਕ ਮਾਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਸੂਰ ਸੁਆਰੰ ॥ ੪੨੮ ॥ ਚਲੇ ਏਕੁ ਸੁਆਰੰ ॥ ਪਰੇ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਬਡੋ ਜੁੱਧ ਪਾਰੰ ॥ ਨਿਕਾਰੇ ਹਥਜਾਰੰ ॥ ੪੨੯ ॥ ਕਰੈ ਏਕ ਵਾਰੰ ॥ ਲਸੈ ਖੱਗ ਧਾਰੰ ॥ ਉਠੈ ਅੰਗਿਆਰੰ ॥ ਲਖੈ ਬਜੋਮਚਾਰੰ ॥ ੪੩੦ ॥ ਸੁ ਪੈਜੰ ਪਚਾਰੰ ॥ ਮੰਡੇ ਅਸਤ੍ਰ ਧਾਰੰ ॥ ਕਰੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਇਕੇਕੰ ਪਚਾਰੰ ॥ ੪੩੧ ॥ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਸਰੰ ਸੰਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਤੜੰਕਾਰ ਛੁੱਟੈਂ ॥ ਝੜੰਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥ ੪੩੨ ॥ ਸਰੰਧਾਰ ਬੁੱਠੈਂ ॥ ਜੁੱਗੰ ਜੁੱਧ ਜੁੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੁੱਠੈਂ ॥ ਇਕੰ ਏਕ ਕੁੱਠੈਂ ॥ ੪੩੩ ॥ ਢਲੀ ਢਾਲ ਉੱਠੈਂ ॥ ਅਰੰ ਫ਼ਉਜ ਫੁੱਟੈਂ ॥ ਕਿ ਨੇਜੇ ਪਲੱਟੈਂ ॥ ਚਮਤਕਾਰ ਉੱਠੈਂ ॥ ੪੩੪ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਮਿ ਲੁੱਠੈਂ ॥

ਗਿਰੇ ਏਕ ਉੱਠੈਂ ॥ ਰਣੰ ਫੇਰਿ ਜੁੱਟੈਂ ॥ ਬਹੇ ਤੇਗ ਤੁੱਟੈਂ ॥ ੪੩੫ ॥ ਮਚੇ ਵੀਰ ਵੀਰੰ ॥ ਧਰੇ ਵੀਰ ਚੀਰੰ ॥ ਕਰੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਪਾਤੰ ॥ ਉਠੈ ਅਸਤ੍ਰ ਘਾਤੰ ॥ ੪੩੬ ॥ ਇਤੈਂ ਬਾਨ ਰਾਜੰ ॥ ਉਤੈ ਕੁੰਭ ਕਾਜੰ ॥ ਕਰਜੋ ਸਾਲ ਪਾਤੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਵੀਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ੪੩੭ ॥ ਦੋਊ ਜਾਂਘ ਫੂਟੀ ॥ ਰਤੰ ਧਾਰ ਛੂਟੀ ॥ ਗਿਰੇ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਬਡੇ ਦੁਸਟ ਲੇਖੇ ॥ ੪੩੮ ॥ ਕਰੀ ਬਾਣ ਬਰਖੰ ॥ ਭਰਜੋ ਸੈਨ ਹਰਖੰ ॥ ਹਣੇ ਬਾਣ ਤਾਣੰ ॥ ਝਿਣਜੋ ਕੁੰਭਕਾਣੰ ॥ ੪੩੯ ॥ ਭਏ ਦੇਵ ਹਰਖੰ ॥ ਕਰੀ ਪੁਹਪ ਬਰਖੰ ॥ ਸੁਣਜੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਹਣੇ ਭੂਮ ਮਾਥੰ ॥ ੪੪੦ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰ ਕੁੰਭ ਕਰਨ ਬਧਹ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤ ॥

ਅਥ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਪਠਜੋ ਤੀਨ ਮੁੰਡੰ ॥ ਚਲਜੋ ਸੈਨ ਝੁੰਡੰ ॥ ਕ੍ਰਿਤੀ ਚਿਤ੍ਰ ਜੋਧੀ ॥ ਮੰਡੇ ਪਰਮ ਕ੍ਰੋਧੀ ॥ ੪੪੧ ॥ ਬਕੈਂ ਮਾਰ ਮਾਰੰ ॥ ਤਜੈ ਬਾਣ ਧਾਰੰ ॥ ਹਨੂਮੰਤ ਕੋਪੇ ॥ ਰਣੰ ਪਾਇ ਰੋਪੇ ॥ ੪੪੨ ॥ ਅਸੰ ਛੀਨ ਲੀਨੋ ॥ ਤਿਸੀ ਕੰਠਿ ਦੀਨੋ ॥ ਹਨਜੋ ਖਸਟ ਨੈਣੰ ॥ ਹਸੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥ ੪੪੩ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮ ਵਤਾਰ ਤ੍ਰਿਮੁੰਡ ਬਧਹ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ

ਅਥ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਜੋ ਲੰਕ ਨਾਥੰ ॥ ਧੁਣੇ ਸਰਬ ਮਾਥੰ ॥ ਕਰਜੋ ਮੱਦ ਪਾਣੰ ॥ ਭਰੇ ਬੀਰ ਮਾਣੰ ॥ ੪੪੪ ॥ ਮਹਿਖੁਆਸ ਕਰਖੈਂ ॥ ਸਰੰ ਧਾਰ ਬਰਖੈਂ ॥ ਮਹੋਦ੍ਰਾਦ ਵੀਰੰ ॥ ਹਠੇ ਖੱਗ ਧੀਰੰ ॥ ੪੪੫ ॥

ਮੋਹਣੀ ਛੰਦ ॥ ਢਲਹੱਲ ਸੁ ਢੱਲੀ ਢੋਲਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੰਗ ਅਭੰਗ ਕਲੋਲਾਣੰ ॥ ਭਣਣੰਕ ਸੁ ਨੱਦੰ ਨਾਫੀਰੰ ॥ ਬਰਣੰਕ ਸੁ ਬੱਜੇ ਮੱਜੀਰੰ ॥ ੪੪੬ ॥ ਭਰਣੰਕ ਸੁ ਭੇਰੀ ਘੋਰਾਣੰ ॥ ਜਣ ਸਾਵਣ ਭਾਦੋਂ ਮੋਰਾਣੰ ॥ ਉੱਛਲੀਏ ਪੱਖਰੇ ਪਾਵੰਗੀ ॥ ਮੱਚੇ ਜੁੱਝਾਰੇ ਜੋਧੰਗੀ ॥ ੪੪੭ ॥ ਸਿੰਧੁਰੀਏ ਸੁੰਡੀ ਦੰਤਾਲੇ ॥ ਨੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਮੁੱਛਾਲੇ ॥ ਉਰੜੀਏ ਸਰਬੰ ਸੈਣਾਯੰ ॥ ਦੇਖੰਤ ਸੁ ਦੇਵੰ ਗੈਣਾਯੰ ॥ ੪੪੮ ॥ ਝੱਲੇ ਅਵਝੜੀਯੰ ਉਝਾੜੰ ॥ ਰਣ ਉਠੈ ਬੈਹੈਂ ਬੱਬਾੜੰ ॥ ਘੈ ਘੁੱਮੇ ਘਾਯੰ ਅੱਘਾਯੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਅੱਧੇ ਅੱਧਾਯੰ ॥ ੪੪੯ ॥ ਰਿਸ ਮੰਡੇ ਛੰਡੇ ਅਉ ਛੰਡੇ ॥ ਹਠਿ ਹੱਸੈ ਕੱਸੈ

ਕੋਅੰਡੇ ॥ ਰਿਸ ਬਾਹੈਂ ਗਾਹੈਂ ਜੋਧਾਣੰ ॥ ਰਣ ਰੋਹੈਂ ਜੋਹੈਂ ਕ੍ਰੋਧਾਣੰ ॥ ੪੫੦ ॥ ਰਣ ਗੱਜੇ ਸੱਜੇ ਸਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਧਨੁ ਕਰਖੈਂ ਬਰਖੈਂ ਅਸਤ੍ਰਾਣੰ ॥ ਦਲ ਗਾਹੈ ਬਾਹੈ ਹਥਿਆਰੰ ॥ ਰਣ ਰੁੱਝੇ ਲੁੱਝੇ ਲੁੱਝਾਰੰ ॥ ੪੫੧ ॥ ਭਟ ਭੇਦੇ ਛੇਦੇ ਬਰਯਾਮੰ ॥ ਭੂਅ ਡਿੱਗੇ ਚਉਰੰ ਚਰਮਾਯੰ ॥ ਊੱਘੇ ਜਣ ਨੇਜੇ ਮਤਵਾਲੇ ॥ ਚੱਲੇ ਜਜੋਂ ਰਾਵਲ ਜੱਟਾਲੇ ॥ ੪੫੨ ॥ ਹੱਠੇ ਤਰਵਰੀਏ ਹੰਕਾਰੰ ॥ ਮੱਚੇ ਪੱਖਰੀਏ ਸੂਰਾਰੰ ॥ ਅੱਕੁੜਿਯੰ ਵੀਰੰ ਐਠਾਲੇ ॥ ਤਨ ਸੋਹੇ ਪੱਤ੍ਰੀ ਪੱਤ੍ਰਾਲੇ ॥ ੪੫੩ ॥

ਨਵ ਨਾਮਕ ਛੰਦ ॥ ਤਰ ਭਰ ਪਰ ਸਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਸੁਰ ਨਰ ॥ ਹਰ ਪੁਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥ ੪੫੪ ॥ ਬਰਖਤ ਸਰ ਬਰ ॥ ਕਰਖਤ ਧਨ ਕਰ ॥ ਪਰ ਹਰ ਪੁਰ ਕਰ ॥ ਨਿਰਖਤ ਬਰ ਨਰ ॥੪੫੫॥ ਸਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਪਰ ਹਰ ਪੁਰ ਸਰ ॥ ਪਰਖਤ ਉਰ ਨਰ ॥ ਨਿਸਰਤ ਉਹਧਰ ॥ ੪੫੬ ॥ ਉਝਰਤ ਜੁੱਝ ਕਰ ॥ ਬਿਝੁਰਤ ਜੁੱਝ ਨਰ ॥ ਹਰਖਤ ਮਸਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਸਿਤ ਸਰ ॥੪੫੭॥ ਝੁਰ ਝੁਰ ਕਰ ਕਰ ॥ ਡਰ ਡਰ ਧਰ ਹਰ ॥ ਹਰ ਬਰ ਧਰ ਕਰ ॥ ਬਿਹਰਤ ਉਠ ਨਰ ॥ ੪੫੮ ॥ ਉਚਰਤ ਜਸ ਨਰ ॥ ਬਿਚਰਤ ਧਸਿ ਨਰ ॥ ਥਰਕਤ ਨਰ ਹਰ ॥ ਬਰਖਤ ਭੂਅ ਪਰ ॥ ੪੫੯ ॥

ਤਿਲਕੜੀਆ ਛੰਦ ॥ ਚਟਾਕ ਚੋਟੇ ॥ ਅਟਾਕ ਓਟੇ ॥ ਝੜਾਕ ਝਾੜੇ ॥ ਤੜਾਕ ਤਾੜੇ ॥ ੪੬੦ ॥ ਫਿਰੰਤ ਹੂਰੰ ॥ ਬਰੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਰਣੰਕ ਜੋਹੰ ॥ ਉਠੰਤ ਕ੍ਰੋਹੰ ॥ ੪੬੧ ॥ ਭਰੰਤ ਪੱਤ੍ਰੰ ॥ ਤੁਟੰਤ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਝੜੰਤ ਅਗਨੰ ॥ ਜਲੰਤ ਜਗਨੰ ॥ ੪੬੨ ॥ ਤੁਟੰਤ ਖੋਲੰ ॥ ਜੁਟੰਤ ਟੋਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਖੱਗੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੱਗੰ ॥ ੪੬੩ ॥ ਚਲੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰੁਕੰ ਦਿਸਾਣੰ ॥ ਪਪਾਤ ਸ਼ਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅਘਾਤ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ੪੬੪ ॥ ਖਹੰਤ ਖੱਤ੍ਰੀ ॥ ਭਿਰੰਤ ਅੱਤ੍ਰੀ ॥ ਬੁਠੰਤ ਬਾਣੰ ॥ ਖਿਵੈ ਕ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ੪੬੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਲੁੱਥ ਜੁੱਥ ਬਿੱਥੁਰ ਰਹੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਬਿਰੁੱਧ ॥ ਹਤਜੋ ਮਹੋਦਰ ਦੇਖ ਕਰ ਹਰਅਰਿ ਫਿਰਜੋ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ੪੬੬ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮ ਵਤਾਰ ਮਹੋਦਰ ਮੰਤ੍ਰੀ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ

ਅਥ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸਿਰਖੰਡੀ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਧੱਗਾਂ ਵੱਜੀਆਂ ॥ ਬੱਜੇ ਨਾਦ ਕਰਾਰੇ ਦਲਾਂ ਮੁਸਾਹਦਾ ॥ ਲੁੱਝੇ ਕਾਰਣਯਾਰੇ ਸੰਘਰ ਸੂਰਮੇਂ ॥ ਵੁੱਠੇ ਜਾਣੁ ਡਰਾਰੇ ਘਣੀਅਰ ਕੈਬਰੀ ॥ ੪੬੭ ॥ ਵੱਜੇ ਸੰਗਲੀਆਲੇ ਹਾਠਾਂ ਜੁੱਟੀਆਂ ॥ ਖੇਤ ਬਹੇ ਮੁੱਛਾਲੇ ਕਹਰ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ਜੁੱਝਾਰੇ ਹੂੰਗਾਂ ਫੁੱਟੀਆਂ ॥ ਬੱਕੇ ਜਾਣ ਮਤਵਾਲੇ ਭੰਗਾਂ ਖਾਇ ਕੈ ॥ ੪੬੮ ॥ ਉਰੜਏ ਹੰਕਾਰੀ ਧੱਗਾਂ ਵਾਇਕੈ ॥ ਵਾਹਿ ਫਿਰੇ ਤਰਵਾਰੀ ਸੂਰੇ ਸੂਰਿਆਂ ॥ ਵੱਗੈ ਰਤੁ ਝੁਲਾਰੀ ਝਾੜੀ ਕੈਬਰੀ ॥ ਪਾਈ ਧੂਮ ਲੁਝਾਰੀ ਰਾਵਣ ਰਾਮ ਦੀ ॥ ੪੬੯ ॥ ਚੋਬੀ ਧਉਸ ਵਜਾਈ ਸੰਘਰੁ ਮੱਚਿਆ ॥

ਬਾਂਹਿ ਫਿਰੇ ਵੈਰਾਈ ਤੁਰੇ ਤਤਾਰਚੇ ॥ ਹੂਰਾਂ ਚਿੱਤ ਵਧਾਈ ਅੰਬਰ ਪੂਰਿਆ ॥ ਜੋਧਿਯਾਂ ਦੇਖਣ ਤਾਈਂ ਹੂਲੇ ਹੋਈਆਂ ॥ ੪੭੦ ॥

ਪਾਧੜੀ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਵੀਰ ਕੁਪਜੋ ਕਰਾਲ ॥ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਗਹਿ ਧਨੁ ਬਿਸਾਲ ॥ ਬਰਕੰਤ ਲੁੱਥ ਫਰਕੰਤ ਬਾਹ ॥ ਜੁਝੰਤ ਸੂਰ ਅੱਛਰੇ ਉਛਾਹ ॥ ੪੭੧ ॥ ਚਮਕੰਤ ਚਕ੍ਰ ਸਰਖੰਤ ਸੇਲ ॥ ਜੁੱਮੇ ਜਟਾਲ ਜਣ ਗੰਗ ਮੇਲ ॥ ਸੰਘਰੇ ਸੂਰ ਅਘਾਇ ਘਾਇ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਚੜ ਚਉਪ ਚਾਇ ॥ ੪੭੨ ॥ ਸੱਮੁਲੇ ਸੂਰ ਆਹੁਰੇ ਜੰਗ ॥ ਬਰਖੰਤ ਬਾਣ ਬਿਖਧਰ ਸੁਰੰਗ ॥ ਨਭਿ ਹ੍ਵੈ ਅਲੋਪ ਸਰ ਬਰਖ ਧਾਰ ॥ ਸਭ ਉਚ ਨੀਚ ਕਿੰਨੇ ਸੁਮਾਰ ॥ ੪੭੩ ॥ ਸਬ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਅਸਤ੍ਰ ਬਿੱਦਿਆ ਪ੍ਰਬੀਨ ॥ ਸਰ ਧਾਰ ਬਰਖ ਸਰਦਾਰ ਚੀਨ ॥ ਰਘੁਰਾਜ ਆਦਿ ਮੋਹੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭੂਮ ਡਿੱਗੇ ਅਧੀਰ ॥ ੪੭੪ ॥ ਤਬ ਕਹੀ ਦੂਤ ਰਾਵਣਹਿ ਜਾਇ ॥ ਕਪਿ ਕਟਕ ਆਜੁ ਜੀਤਜੋ ਬਨਾਇ ॥ ਸੀਅ ਭਜਹੁ ਆਜੁ ਹੁਐ ਕੈ ਨਿਚੀਤ ॥ ਸੰਘਰੇ ਰਾਮ ਰਣ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ॥ ੪੭੫ ॥ ਤਬ ਕਹੈ ਬੈਣ ਤ੍ਰਿਜਟੀ ਬੁਲਾਇ ॥ ਰਣ ਮ੍ਰਿਤਕ ਰਾਮ ਸੀਤਹਿ ਦਿਖਾਇ ॥ ਲੈ ਗਈ ਨਾਥ ਜਹ ਗਿਰੇ ਖੇਤ ॥ ਮ੍ਰਿਗ ਮਾਰ ਸਿੰਘ ਜਜੋਂ ਸੁਪਤ ਅਚੇਤ ॥ ੪੭੬ ॥ ਸੀਅ ਨਿਰਖ ਨਾਥ ਮਨ ਮਹਿ ਰਿਸਾਨ ॥ ਦਸ ਅਉਰ ਚਾਰ ਬਿੱਦਿਆ ਨਿਧਾਨ ॥ ਪੜ੍ਹਿ ਨਾਗ ਮੰਤ੍ਰ ਸੰਘਰੀ ਪਾਸ ॥ ਪਤਿ ਭ੍ਰਾਤ ਜਿਜਾਇ ਚਿਤ ਭਯੋ ਹੁਲਾਸ ॥ ੪੭੭ ॥ ਸੀਅ ਗਈ ਜਗੇ ਅੰਗਰਾਇ ਰਾਮ ॥ ਦਲ ਸਹਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਜੁਤ ਧਰਮ ਧਾਮ ॥ ਬੱਜੇ ਸੁ ਨਾਦ ਗੱਜੇ ਸੁ ਬੀਰ ॥ ਸੱਜੇ ਹਥਿਯਾਰ ਭੱਜੇ ਅਧੀਰ ੪੭੮ ॥ ਸੁੰਮਲੇ ਸੂਰ ਸਰ ਬਰਖ ਜੁੱਧ ॥ ਹਨ ਸਾਲ ਤਾਲ ਬਿਕ੍ਰਾਲ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਤਜਿ ਜੁੱਧ ਸੁੱਧ ਸੁਰ ਮੇਘ ਧਰਣ ॥ ਥਲ ਗਯੋ ਨਕੁੰਭਲਾ ਹੋਮ ਕਰਣ ॥ ੪੭੯ ॥ ਲਘੁ ਬੀਰ ਤੀਰ ਲੰਕੇਸ ਆਨ ॥ ਇਮ ਕਹੈ ਬੈਣ ਤਜ ਭ੍ਰਾਤ ਕਾਨ ॥ ਆਇ ਹੈ ਸਤ੍ਰ ਇਹ ਘਾਤ ਹਾਥ ॥ ਇੰਦ੍ਰਾਰ ਬੀਰ ਅਰ ਬਰ ਪ੍ਰਮਾਥ ॥ ੪੮੦ ॥ ਨਿਜ ਮਾਸ ਕਾਟ ਕਰ ਕਰਤ ਹੋਮ ॥ ਥਰਹਰਤ ਭੂਮਿ ਅਰ ਚਕਤ ਬਜੋਮ ॥ ਤਹ ਗਯੋ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤਾ ਨਿਸੰਗ ॥ ਕਰ ਧਰੇ ਧਨਖ ਕਟਿ ਕਸਿ ਨਿਖੰਗ ॥ ੪੮੧ ॥ ਚਿੰਤੀ ਸੁ ਚਿਤ ਦੇਵੀ ਪ੍ਰਚੰਡ ॥ ਅਰਿ ਹਣਜੋ ਬਾਣ ਕੀਨੋ ਦੁਖੰਡ ॥ ਰਿਪ ਫਿਰੇ ਮਾਰ ਦੁੰਦਭ ਬਜਾਇ ॥ ਉਤ ਭਜੇ ਦਈਤ ਦਲਪਤਿ ਜੁਝਾਇ ॥੪੮੨॥

ਇਤਿ ਇੰਦ੍ਰਜੀਤ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਅਤਕਾਇ ਦਈਤ ਜੁਧ ਕਥਨੰ ॥

ਸੰਗੀਤ ਪਧਿਸਟਕਾ ਛੰਦ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪ ਕੈ ਦਈਤ ਰਾਜ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਕੋ ਸਜਜੋ ਸਾਜ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬੁੱਲੇ ਅਨੰਤ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਰੋਹੇ ਦੁਰੰਤ ॥ ੪੮੩ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਰਮ ਬਾਜੀ ਬੁਲੰਤ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੱਤ੍ਰ ਨਟ ਜਜੋਂ ਕੁਦੰਤ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ

ਕ੍ਰੂਰ ਕੱਢੇ ਹਥਿਯਾਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਨ ਬੱਜੇ ਜੁਝਾਰ ॥ ੪੮੪ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮ ਸੈਨਾ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਨ ਜੁਝੰਤ ਜੁੱਧ ॥ "ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਸਾਣ ਨਵ ਸੈਨ ਸਾਜ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੂੜ ਮਕਰਾਛ ਗਾਜ ॥ ੪੮੫ ॥ ਆਗੜਦੰਗ" ਏਕ ਅਤਕਾਇ ਵੀਰ" ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰੋਸ ਦੀਨੇ ਗਹੀਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕ ਰੁੱਕੇ ਅਨੇਕ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸਿੰਧ ਬੇਲਾ ਬਿਬੇਕ ॥੪੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰ ਛੁੱਟੇ ਅਪਾਰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂੰਦ ਬਨ ਦਲ ਅਨੂਆਰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਅਰਬ ਟੀਡੀ ਪ੍ਰਮਾਨ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਾਰ ਚੀਟੀ ਸਮਾਨ ॥ ੪੮੭ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰ ਬਹੁੜੇ ਨੇਖ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਧ ਅਤਕਾਇ ਦੇਖ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਵ ਜੈ ਜੈ ਕਹੰਤ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਪ ਧਨ ਧਨ ਭਨੰਤ ॥ ੪੮੮ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕਹਕ ਕਾਲੀ ਕਰਾਲ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਹ ਜੁੱਗਣ ਬਿਸਾਲ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਭੈਰੋਂ ਅਨੰਤ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸ੍ਰੋਣ ਪਾਣ ਕਰੰਤ ॥ ੪੮੯ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਉਰ ਡਾਕਣ ਡਹੱਕ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕ੍ਰੂਰ ਕਾਕੰ ਕਹੱਕ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਤ੍ਰ ਚਾਵਡੀ ਚਿਕਾਰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭੂਤ ਡਾਰਤ ਧਮਾਰ ॥ ੪੯੦ ॥

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਟੁਟੇ ਪਰੇ ॥ "ਨ ਵੇ ਮੁਰੇ ॥ ਅਸੰ ਧਰੇ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੇ ॥੪੯੧॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਚਕਿਯੋ ਹਰੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥ ਚਪੇ ਕਿਸੰ ॥ ੪੯੨ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਭਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਭਟੰ ॥ ਜਿਮੰ ਅੱਟੰ ॥੪੯੩॥ ਘੁਮੇ ਘਯੰ ॥ ਭਰੇ ਭਯੰ ॥ ਚਪੇ ਚਲੇ ॥ ਭਟੰ ਭਲੇ ॥੪੯੪॥ ਰਟੇਂ ਹਰੰ ॥ ਰਿਸੰ ਜਰੰ ॥ ਰੁਪੇ ਰਣੇ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੇ ॥੪੯੫॥ ਗਿਰੇਂ ਧਰੰ ॥ ਹੁਲੇ ਨਰੰ ॥ ਸਰੰ ਤਛੇ ॥ ਕਛੇ ਕਛੇ ॥੪੯੬॥ ਘੁਮੇ ਬ੍ਰਣੇ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰਣੇ ॥ ਲਜੇ ਫਸੇ ॥ ਕਟੇ ਕਸੇ ॥੪੯੭॥ ਧੁਕੇ ਧਕੰ ॥ ਟੁਕੇ ਟਕੰ ॥ ਛੁਟੇ ਸਰੰ ॥ ਰੁਕੇ ਦਿਸੰ ॥ ੪੯੮ ॥

ਛਪੈ ਛੰਦ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਆਰੁਹੇ ਇੱਕ ਇੱਕਨ ਕਹੱ ਤੱਕੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਲੈ ਚੱਲੈ ਇੱਕ ਕਹ ਇੱਕ ਉਚੱਕੈ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਰ ਬਰਖ ਇੱਕ ਧਨ ਕਰਖ ਰੋਸ ਭਰ ॥ ਇੱਕ ਇੱਕ ਤਰਫੰਤ ਇੱਕ ਭਵ ਸਿੰਧ ਗਏ ਤਰਿ ॥ ਰਣਿ ਇੱਕ ਇੱਕ ਸਾਵੰਤ ਭਿੜੇਂ ਇੱਕ ਇੱਕ ਹੁਐ ਬਿੱਝੜੇ ॥ ਨਰ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਸਨਤ੍ਰੂਨ ਭਿੜੇ ਇੱਕ ਇੱਕ ਅਵਝੜ ਝੜੇਂ ॥ ੪੯੯ ॥ ਇੱਕ ਜੂਝ ਭਟ ਗਿਰੇਂ ਇੱਕ ਬਬਕੰਤ ਮੱਧ ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਦੇਵ ਪੁਰ ਬਸੈ ਇੱਕ ਭਜ ਚਲਤ ਖਾਇ ਬ੍ਰਣ ॥ ਇੱਕ ਜੁੱਝ ਉਝੱੜੇ ਇੱਕ ਵਿੱਝੜੇ ਝਾੜ ਅਸਿ ॥ ਇੱਕ ਅਨਿਕ ਬ੍ਰਣ ਝਲੇਂ ਇੱਕ ਮੁਕਤੰਤ ਬਾਣ ਕਸਿ ॥ ਰਣ ਭ੍ਰਮ ਘੂਮ ਸਾਵੰਤ ਮੰਡੇ ਦੀਰਘੁ ਕਾਇ ਲਛਮਣ ਪ੍ਰਬਲ ॥ ਬਿਰ ਰਹੇ ਬ੍ਰਿਛ ਉਪਬਨ ਕਿਧੋ ਜਣ ਉੱਤਰ ਦਿਸ ਦੁਐ ਅਚਲ ॥ ੫੦੦ ॥

ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਬੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲੰ ॥ ਕ੍ਰੋਹੇ ਕਾਲੰ ॥ ੫੦੧ ॥ ਢੰਕੇ ਢੋਲੰ ॥ ਬੰਕੇ ਬੋਲੰ ॥ ਕੱਛੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰੰ ॥ ਅੱਛੇ ਅਸਤ੍ਰੰ ॥ ੫੦੨ ॥ ਕ੍ਰੋਧੰ ਗਲਿਤੰ ॥ ਬੋਧੰ ਦਲਤੰ ॥ ਗੱਜੇ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥ ੫੦੩ ॥ ਰੱਤੇ ਨੈਣੰ ॥ ਮੱਤੇ ਬੈਣੰ ॥ ਲੁੱਝੇ ਸੂਰੰ ॥ ਸੁੱਝੇ ਹੂਰੰ ॥੫੦੪॥ ਲੱਗੇਂ ਤੀਰੰ ॥ ਭੱਗੇਂ ਵੀਰੰ ॥ ਰੋਸੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਅਸਤ੍ਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥੫੦੫॥ ਝੁੱਮੇ ਸੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੇ ਹੂਰੰ ॥ ਚੱਕੇ ਚਾਰੰ ॥ ਬੱਕੇਂ ਮਾਰੰ ॥੫੦੬॥ ਭਿੱਦੇ ਬਰਮੰ ॥ ਛਿੱਦੇ ਚਰਮੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਖੱਗੰ ॥ ਉੱਠੇ ਅੱਗੰ ॥ ੫੦੭ ॥ ਨੱਚੇ ਤਾਜ਼ੀ ॥ ਗੱਜੇ ਗਾਜ਼ੀ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਤੱਜੇ ਤੀਰੰ ॥੫੦੮॥

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥ ਲਗੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥ ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ੬੬੯ ॥ ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ॥ ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ॥ ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥ ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ॥ ੬੭੦ ॥ ਮਿਲੈ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥ ੬੭੧ ॥ ਮਿਲੇ ਲੱਛ ਭਾਤੰ ॥ ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥ ੬੭੨ ॥ ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ॥ ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥ ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਕੀਨ ਮੋਕੋ ॥ ੬੭੩ ॥ ਕਹਾਂ ਦੋਸ ਤੇਰੋ ॥ ਲਿਖੀ ਲੇਖ ਮੇਰੋ ॥ ਹੁਨੀ ਹੋ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥ ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਸੁਨਜੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ॥ ਪਗੀ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥ ੬੭੫ ॥ ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥ ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਸੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ੬੭੬ ॥ ਜਟੰ ਧੂਰ ਝਾਰੀ ॥ ਪਗੀ ਰਾਮ ਰਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥ ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੬੭੭॥ ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ੬੭੮ ॥ ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ॥ ਸੁੱਤੋ ਚਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥ ੬੭੯ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮਿਲੇ ਚੱਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥ ੬੮੦ ॥ ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਚੇਰਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਈਯੈ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥ ੬੮੧ ॥ ਮਨੰ ਮੁੱਤੀਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜਰਾਜੰ ॥ ਦਏ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧ ਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥ ਦਏ ਮੁੱਤੀਯੰ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ਸੁ ਪੰਤੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥ ਨਚੈ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ੬੮੩ ॥ ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥ ਦਏ ਬਾਜਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੀ ॥ ਲਖਜੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੀ ॥ ੬੮੪ ॥ ਕਿਤੇ ਪਸ਼ਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਣ ਬਰਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਅਭਰਣੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ॥ ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਬੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ॥ ੬੮੫ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥ ਹਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥ ਘਮੰ ਚੱਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਮਨੋ ਬਜੋਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ॥ ਪਠੈ ਛਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣ ਧਾਰੀ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥ ੬੮੭ ॥ ਕਟਜੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰੀ ਆਨ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਿਆ ਧਰੈ ਬੀਰ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ੬੮੮ ॥ ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਜੋ

ਘੇਰੀ ਲੰਕੰ ॥ ਬੀਰੰ ਬੰਕੰ ॥ ਭੱਜੀ ਸੈਣੰ ॥ ਲੱਜੀ ਨੈਣੰ ॥ ੫੨੫॥ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰੰ ॥ ਭਿੱਗੇ ਨੂਰੰ ॥ ਬਜਾਹੇ ਹੂਰੰ ॥ ਕਾਮੰ ਪੂਰੰ ॥ ੫੨੬॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਮਕਰਾਛ ਕੁੰਭ ਅਨਕੁੰਭ ਬਧਹਿ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਰਾਵਨ ਜੁੱਧ ਕਥਨੰ ॥

ਹੋਹਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਣਯੋ ਇਸੰ ॥ ਜਿਣਯੋ ਕਿਸੰ ॥ ਚੱਪਯੋ ਚਿਤੰ ॥ ਬੁੱਲਯੋ ਬਿਤੰ ॥੫੨੭॥ਘਿਰਿਯੋ ਗੜੰ ॥ ਰਿਸੰ ਬੜੰ ॥ ਭਜੀ ਤ੍ਰਿਯੰ ॥ ਭ੍ਰਮੀ ਭਯੰ ॥ ੫੨੮॥ ਭ੍ਰਮੀ ਤਬੈ ॥ ਭਜੀ ਸਬੈ ॥ ਤ੍ਰਿਯੰ ਇਸੰ ॥ ਗਹਜੋ ਕਿਸੰ ॥ ੫੨੯॥ ਕਰੈਂ ਹਹੰ ॥ ਅਹੋ ਦਯੰ ॥ ਕਰੋ ਗਈ ॥ ਛਮੋ ਭਈ ੫੩੦॥ ਸੁਣੀ ਸ੍ਰੱਤੰ ॥ ਧੁਣੰ ਉਤੰ ॥ ਉਠਜੋ ਹਠੀ ॥ ਜਿਮੰ ਭਠੀ ॥੫੩੧॥ ਕਛਜੋ ਨਰੰ ॥ ਤਜੇ ਸਰੰ ॥ ਹਣੇ ਕਿਸੰ ॥ ਰੁਕੀ ਦਿਸੰ ॥੫੩੨॥

ਤ੍ਰਿਣਣਿਣ ਛੰਦ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤੀਰੰ ॥ ਬ੍ਰਿਣਣਿਣ ਬੀਰੰ ॥ ਦ੍ਰਣਣਣ ਢਾਲੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜ੍ਵਾਲੰ ॥ ੫੩੩॥ ਖ੍ਰਣਣਣ ਖੋਲੰ ॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬੋਲੰ ॥ ਕ੍ਰਣਣਣ ਰੋਸੰ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੋਸੰ ॥ ੫੩੪॥ ਬ੍ਰਣਣਣ ਬਾਜੀ ॥ ਤ੍ਰਿਣਣਣ ਤਾਜੀ ॥ ਜ੍ਰਣਣਣ ਜੂਝੈ ॥ ਲ੍ਰਣਣਣ ਲੂਝੈ ॥ ੫੩੫॥ ਹਰਣਣ ਹਾਥੀ ॥ ਸਰਣਣ ਸਾਥੀ ॥ ਭਰਣਣ ਭਾਜੇ ॥ ਲਰਣਣ ਲਾਜੇ ॥ ੫੩੬॥ ਚਰਣਣ ਚਰਮੰ ॥ ਬਰਣਣ ਬਰਮੰ ॥ ਕਰਣਣ ਕਾਟੇ ॥ ਬਰਣਣ ਬਾਟੇ ॥ ੫੩੭॥ ਮਰਣਣ ਮਾਰੇ ॥ ਤਰਣਣ ਤਾਰੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੀਤਾ ॥ ਸਰਣਣ ਸੀਤਾ ॥੫੩੮॥ ਗਰਣਣ ਗੈਣੰ ॥ ਅਰਣਣ ਐਣੰ ॥ ਹਰਣਣ ਹੂਰੰ ॥ ਪਰਣਣ ਪੂਰੰ ॥ ੫੩੯॥ ਬਰਣਣ ਬਾਜੇ ॥ ਗਰਣਣ ਗਾਜੇ ॥ ਸਰਣਣ ਸੁੱਝੇ ॥ ਜਰਣਣ ਜੁੱਝੇ ॥ ੫੪੦॥

ਤ੍ਰਿਗਤਾ ਛੰਦ ॥ ਤੱਤ ਤੀਰੰ ॥ ਬੱਬ ਬੀਰੰ ॥ ਢੱਢ ਢਾਲੰ ॥ ਜੱਜ ਜੁਆਲੰ ॥ ੫੪੧॥ ਤੱਤ ਤਾਜੀ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੀ ॥ ਮੱਮ ਮਾਰੇ ॥ ਤੱਤ ਤਾਰੇ ॥ ੫੪੨॥ ਜੱਜ ਜੀਤੇ ॥ ਲੱਲ ਲੀਤੇ ॥ ਤੱਤ ਤੋਰੇ ॥ ਛੱਛ ਛੋਰੇ ॥੫੪੩॥ ਰੱਰ ਰਾਜੰ॥ਗੱਗ ਗਾਜੰ ॥ ਧੱਧ ਧਾਯੰ ॥ ਚੱਚ ਚਾਯੰ ॥੫੪੪॥ ਡੱਡ ਡਿੱਗੇ ॥ ਭੱਭ ਭਿੱਗੇ ॥ ਸੱਸ ਸ੍ਰੋਣੰ ॥ ਤੱਤ ਤੋਣੰ ॥ ੫੪੫॥ ਸੱਸ ਸਾਧੈਂ ॥ ਬੱਬ ਬਾਧੈਂ ॥ ਅੱਅ ਅੰਗੰ ॥ ਜੱਜ ਜੰਗੰ ॥੫੪੬॥ ਕੱਕ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਜੱਜ ਜੋਧੰ ॥ ਘੱਘ ਘਾਏ ॥ ਧੱਧ ਧਾਏ ॥ ੫੪੭॥ ਹੱਹ ਹੂਰੰ ॥ ਪੱਪ ਪੂਰੰ ॥ ਗੱਗ ਗੈਣੰ ॥ ਅੱਅ ਐਣੰ ॥ ੫੪੮॥ ਬੱਬ ਬਾਣੰ ॥ ਤੱਤ ਤਾਣੰ ॥ ਛੱਛ ਛੋਰੈਂ ॥ ਜੱਜ ਜੋਰੈਂ ॥ ੫੪੯॥ ਬੱਬ ਬਾਜੇ ॥ ਗੱਗ ਗਾਜੇ ॥ ਭੱਭ ਭੂਮੰ ॥ ਝੱਝ ਝੂਮੰ ॥ ੫੫੦॥

ਅਨਾਦ ਛੰਦ ॥ ਚੱਲੇ ਬਾਣ ਰੁਕੇ ਗੈਣ ॥ ਮੱਤੇ ਸੂਰ ਰੱਤੇ ਨੈਣ ॥ ਢੱਕੇ ਢੋਲ ਢੁੱਕੀ ਢਾਲ ॥ ਛੁਟੇ ਬਾਣ ਉੱਠੈ ਜ੍ਵਾਲ ॥ ੫੫੧॥ ਭਿੱਗੇ ਸ੍ਰੋਣ ਡਿੱਗੇ ਸੂਰ ॥ ਝੁੱਮੇ ਭੂੰਮ ਘੁੱਮੀ ਹੂਰ ॥ ਬੱਜੇ ਸੰਖ ਸੱਦੰ ਗੱਦ ॥ਤਾਲੰ ਸੰਖ ਭੇਰੀ ਨੱਦ ॥੫੫੨॥ ਤੁੱਟੇ ਤ੍ਰਾਣ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗ ॥ ਜੁੱਝੇ ਵੀਰ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬੁਲਯੋ ਚੱਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਦਯੋ ਤਾਂਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੭੦੮॥ ਪਠਯੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦੀਯੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਬੈ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨਯੋ ॥ ਤਬੈ ਸੰਗ ਤਾਂ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਯੋ ॥ ੭੦੯ ॥ ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਯੋ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਯੋ ਜਾਣ ਈਸੰ ॥ ਲਖਯੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥ ਤਬੈ ਕੋਪ ਮੰਡਯੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ੭੧੦॥ ਭਜੈ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਗੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ੭੧੧ ॥ ਫਿਰਯੋ ਆਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਣੇ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥ ਹਣਿਯੋ ਤਾਂਹਿ ਸੀਸੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥ ੭੧੨ ॥ ਗਿਰਯੋ ਭੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਯੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ॥ ਹਣਯੋ ਸਤ੍ਰਹੰਤਾ ਤਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥ ਹਤਯੋ ਦੈਂਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਯੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥ ੭੧੩ ॥ ਲਵੰ ਨਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥ ਸਬੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਭਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਯੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥ ਕਰਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀ ਵਾਨ ਵਾਸੰ ॥ ੭੧੪ ॥ ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰ ਨਾਸ੍ਰਹੰਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧ ਰਾਮੰ ॥ ੭੧੫ ॥ ਕਰਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੁਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਿਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥ ੭੧੬ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਲਾਸ ਦੀਬੋ ॥

ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਸੁ ਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ਸਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਛੋਭੰ ॥੭੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸੀਆ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਿਯੋ ਏਕ ਬਾਗੋ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੇ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੇ ਸ੍ਰੋਭਵੰਤੰ ॥ ੭੧੮ ॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬਜ੍ਰੰ ਸਸੋਭਾਇਮਾਨੰ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵਿ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾਮੋ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟ ਸੁੰਦਰੀ ਸਬੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥ ੭੧੯ ॥ ਰਚਯੋ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਯੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈਂ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥ ੭੨੦ ॥ ਰਹਯੋ ਸੀਅ ਗਰਭੰ ਸੁਨਯੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰਯੋ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗ ਤਾਂ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰ ਆਇਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥ ੭੨੨ ॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰ ਬਾਸ ਜਾਨਯੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥ ੭੨੩ ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ

ਬਚਿਤ੍ਰ ਚਿਤ੍ਰਤੰ ਸਰੰ ॥ ਤਜੰਤ ਤੀਖਣੋ ਨਰੰ ॥ ਪਰੰਤ ਜੂਝਤੰ ਭਟੰ ॥ ਜਣੰਕਿ ਸਾਵਣੰ ਘਟੰ ॥੫੬੬॥ ਘੁਮੰਤ ਅੱਘ ਓਘਯੰ ॥ ਬਦੰਤ ਬਕਤ੍ਰ ਤੇ ਜਯੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤਜਾਗ ਤੇ ਤਨੰ ॥ ਭਣੰਤ ਦੇਵਤਾ ਧਨੰ ॥੫੬੭॥ ਛੁਟੰਤ ਤੀਰ ਤੀਖਣੰ ॥ ਬਜੰਤ ਭੇਰ ਭੀਖਣੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ॥ ਮਮੱਤ ਜਾਣ ਮੱਦਣੰ ॥ ੫੬੮॥ ਕਰੰਤ ਚਾਚਰੋ ਚਰੰ ॥ ਨਚੰਤ ਨਿਰਤਣੋ ਹਰੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ॥ ਹਸੰਤ ਪ੍ਰੇਤਣੀ ਫਿਰੰ ॥ ੫੬੯ ॥

ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ॥ ਡਕੰਤ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਬਾਜ ਕੁੰਡਲੰ ॥ ਰੜੰਤ ਬੰਦਿਣੋ ਕ੍ਰਿਤੰ ॥ ਬਦੰਤ ਮਾਗਧੋ ਜਯੰ ॥ ੫੭੦ ॥ ਢਲੰਤ ਢਾਲ ਉੱਢਲੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਤੇਗ ਨਿਰਮਲੰ ॥ ਚਲੰਤ ਰਾਜ ਵੰਸਰੰ ॥ ਪਪਾਤ ਉਰਵੀਅੰ ਨਰੰ ॥ ੫੭੧ ॥ ਭਜੰਤ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ॥ ਕਿਲੰਕ ਬਾਨਰੀ ਪੁਤੰ ॥ ਬਜੰਤ ਤੀਰ ਤੁੱਪਕੰ ॥ ਉਠੰਤ ਦਾਰੁਣੋ ਸੁਰੰ ॥੫੭੨॥ ਭਭੱਕ ਭੂਤ ਭੈਕਰੰ ॥ ਚਚੱਕ ਚਉਦਣੋ ਚਕੰ ॥ ਤਤੱਖ ਪੱਖਰੰ ਤੁਰੇ ॥ ਬਜੇ ਨਿਨੱਦ ਸਿੰਧੁਰੇ ॥ ੫੭੩ ॥ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਮਚੰਤ ਜੋਧਣੋ ਜੁਧੰ ॥ ਖਿਮੰਤ ਉੱਜਲੀ ਅਸੰ ॥ ਬਬੱਰਖ ਤੀਖਣੋ ਸਰੰ ॥ ੫੭੪ ॥

ਸੰਗੀਤ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੁੱਝਜੋ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਣੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੋਰੇ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਕਾਸ ਤੇ ਜਾਨ ਓਰੇ ॥ ੫੭੫ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੀ ਰਥੀ ਬਾਣ ਕਾਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਗਜੀ ਵੀਰ ਡਾਟੇ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਜਾਹੈਂ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ੫੭੬ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੀਤਾ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ॥ ਭਾਗੜਦੰਗ ਭਾਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੇਤੰ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰਾਨੁਜੰ ਆਨ ਪੇਖਾ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਨਾਨ ਤੇ ਪ੍ਰਾਨ ਲੇਖਾ ॥ ੫੭੭ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਿੰਤੰ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪ੍ਰਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੈਣਾ ਲਾਗੜਦੰਗ ਲਾਜੀ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ॥ ੫੭੮॥ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨੂ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਪਾ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰਾਨ ਮੋ ਪਾਵ ਰੋਪਾ ॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਾਰੇ ॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੈ ਕੈ ਹਨੂ ਤਉ ਪੁਕਾਰੇ ॥੫੭੯॥ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਨਹੋ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੀਜੇ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਾਨੰ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪੀਠੰ ਠਾਗੜਦੰਗ ਠੋਕੋ ॥ ਹਰੋ ਆਜ ਪਾਨੰ ਸੁਰੰ ਮੋਹ ਲੋਕੋ ॥ ੫੮੦ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਐਸੇ ਕਹਜੋ ਅਉ ਉਡਾਨੋ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗੈਨੰ ਮਿਲਜੋ ਮੱਧ ਮਾਨੋ ॥ ਰਾਗੜਦੰਗ ਰਾਮੰ ਆਗੜਦੰਗ ਆਸੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੈਠੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਰਾਸੰ ॥ ੫੮੧ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਗੇ ਕਾਗੜਦੰਗ ਕੋਊ ॥ ਮਾਗੜਦੰਦ ਮਾਰੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਊ ॥ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਕੀ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤਾਲੰ ॥ ਮਾਗੜਦੰਗ ਮਾਰੇ ਤਾਗੜਦੰਗ ਬਿਸਾਲੰ ॥ ੫੮੨ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਏਕੰ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦਾਨੋ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚੀਰਾ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੁਰਾਨੋ ॥ ਦਾਗੜਦੰਗ ਦੇਖੀ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੂਟੀ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਹੈ ਏਕ ਤੇ ਏਕ ਜੂਟੀ ॥ ੫੮੩ ॥ ਚਾਗੜਦੰਗ ਚਉਕਾ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹਨਵੰਤਾ ॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੋਧਾ ਮਹਾਂ ਤੇਜ ਮੰਤਾ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਉਖਾਰਾ ਪਾਗੜਦੰਗ ਪਹਾਰੰ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਲੈ ਅਉਖਧੀ ਕੋ ਸਿਧਾਰੰ ॥ ੫੮੪ ॥ ਆਗੜਦੰਗ ਆਏ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਖੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬੀਰੰ ਜਹਾਂ ਤੇ ਅਚੇਤੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਿੱਸਲਜਾ

ਮਾਗੜਦੰਗ ਮੁਖੰ ॥ ਡਾਗੜਦੰਗ ਡਾਰੀ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੁਖੰ ॥੫੮੫॥ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜਾਗੇ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੂਰੰ ॥ ਘਾਗੜਦੰਗ ਘੁੱਮੰ ਹਾਗੜਦੰਗ ਹੂਰੰ ॥ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਾਦੰ ॥ ਬਾਗੜਦੰਗ ਬਾਜੇ ਨਾਗੜਦੰਗ ਨਿਨਾਦੰ ॥ ੫੮੬॥ ਤਾਗੜਦੰਗ ਤੀਰੰ ਛਾਗੜਦੰਗ ਛੂਟੇ ॥ ਗਾਗੜਦੰਗ ਗਾਜੀ ਜਾਗੜਦੰਗ ਜੂਟੇ ॥ ਖਾਗੜਦੰਗ ਖੇਤੰ ਸਾਗੜਦੰਗ ਸੋਏ ॥ ਪਾਗੜਦੰਗ ਤੇ ਪਾਕ ਸ਼ਾਹੀਦ ਹੋਏ ॥ ੫੮੭॥

ਕਲਸ ॥ ਮੱਚੇ ਸੂਰਬੀਰ ਬਿਕ੍ਰਾਰੰ॥ਨੱਚੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਬੈਤਾਰੰ ॥ ਝਮ ਝਮ ਲਸਤ ਕੋਟਿ ਕਰਵਾਰੰ ॥ ਝਲ ਹਲੰਤ ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ॥੫੮੮॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਉੱਜਲ ਅਸ ਧਾਰੰ ਲਸਤ ਅਪਾਰੰ ਕਰਣ ਲੁਝਾਰੰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਜਿਮੁ ਆਰੰ ਅਤਿ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਅਰਿ ਗਾਰੰ ॥ ਜੈਪੱਤ੍ਰੰ ਦਾਤੀ ਮਦਿਣੰ ਮਾਤੀ ਸ੍ਰੋਣੰ ਰਾਤੀ ਜੈ ਕਰਣੰ ॥ ਦੁੱਜਨ ਦਲ ਹੰਤੀ ਅਛਲ ਜਯੰਤੀ ਕਿਲਵਿਖ ਹੰਤੀ ਭੈ ਹਰਣੰ ॥੫੮੯॥

ਕਲਸ ॥ ਭਰਹਰੰਤ ਭੱਜਤ ਰਣ ਸੂਰੰ ॥ ਥਰਹਰ ਕਰਤ ਲੋਹ ਤਨ ਪੂਰੰ ॥ ਤੜਭੜ ਬਜੈਂ ਤਬਲ ਅਰੁ ਤੂਰੰ ॥ ਘੁੱਮੀ ਪੇਖਿ ਸੁਭਟ ਰਨ ਹੂਰੰ ॥ ੫੯੦॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਘੁੱਮੀ ਰਣ ਹੂਰੰ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ਲਖ ਲਖ ਸੂਰੰ ਮਨ ਮੋਹੀ ॥ ਆਰੁਣ ਤਨ ਬਾਣੰ ਛਬ ਅਪ੍ਰਮਾਣੰ ਅਤਦੁੱਤ ਖਾਣੰ ਤਨ ਸੋਹੀ ॥ ਕਾਛਨੀ ਸੁਰੰਗੀ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੀ ਲਜਤ ਅਨੰਗੀ ਲਖ ਰੂਪੰ ॥ ਸਾਇਕ ਦ੍ਰਿਗ ਹਰਣੀ ਕੁਮਤ ਪ੍ਰਜਰਣੀ ਬਰ ਬਰ ਬਰਣੀ ਬੁਧ ਕੂਪੰ ॥ ੫੯੧॥

ਕਲਸ ॥ ਕਮਲ ਬਦਨ ਸਾਇਕ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ॥ ਰੂਪ ਰਾਸ ਸੁੰਦਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ॥ ਮ੍ਰਿਗਪਤਿ ਕਟ ਛਾਜਤ ਗਜ ਗੈਣੀ ॥ ਨੈਨ ਕਟਾਛ ਮਨਹਿ ਹਰ ਲੈਣੀ ॥ ੫੯੨॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੁੰਦਰ ਮ੍ਰਿਗ ਨੈਣੀ ਸੁਰ ਪਿਕ ਬੈਣੀ ਚਿਤ ਹਰ ਲੈਣੀ ਗਜ ਗੈਣੰ ॥ ਮਾਧੁਰ ਬਿਧਿ ਬਦਨੀ ਸੁਬੁੱਧਿਨ ਸਦਨੀ ਕੁਮਤਿ ਨਕਦਨੀ ਛਬਿ ਮੈਣੰ ॥ ਅੰਗਕਾ ਸੁਰੰਗੀ ਨਟ ਵਰ ਰੰਗੀ ਝਾਂਝ ਉਤੰਗੀ ਪਗ ਧਾਰੰ ॥ ਬੇਸਰ ਗਜਰਾਰੰ ਪਹੁੱਚ ਅਪਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੱਘਰਾਰੰ ਆਹਾਰੰ ॥ ੫੯੩॥

ਕਲਸ ॥ ਚਿਬਕ ਚਾਰ ਸੁੰਦਰ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ॥ ਠਉਰ ਠਉਰ ਮੁਕਤਨ ਕੇ ਹਾਰੰ ॥ ਕਰ ਕੰਗਨ ਪਹੁਚੀ ਉਜਿਆਰੰ ਨਿਰਖ ਮਦਨ ਦੁਤ ਹੋਤ ਸੁਮਾਰੰ ॥ ੫੯੪॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸੋਭਿਤ ਛਬਿ ਧਾਰੰ ਕਚਿ ਘੁੰਘਰਾਰੰ ਰਸਨ ਰਸਾਰੰ ਉਜਿਆਰੰ ॥ ਪਹੁੱਚੀ ਗਜਰਾਰੰ ਸੁਬਿਧ ਸੁਧਾਰੰ ਮੁਕਤਨਿ ਹਾਰੰ ਉਰਧਾਰੰ ॥ ਸੋਹਤ ਚਖੁ ਚਾਰੰ ਰੰਗ ਰੰਗਾਰੰ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ਅਤਿ ਆਂਜੇ ॥ ਬਿਖ ਧਰ ਮ੍ਰਿਗ ਜੈਸੇ ਜਲਜ ਨ ਵੈਸੇ ਸੱਸੀਅਰ ਜੈਸੇ ਸਰ ਮਾਂਜੇ ॥ ੫੯੫॥

ਕਲਸ ॥ ਭਯੋ ਮੂੜ੍ਹ ਰਾਵਣ ਰਣ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਮੱਚਿਓ ਆਨ ਤੁੱਮਲ ਜਬ ਜੁੱਧੰ ॥ ਜੂਝੇ ਸਕਲ ਸੂਰਮਾਂ ਸੁੱਧੰ ॥ ਅਰਿਦਲ ਮੱਧਿ ਸ਼ਬਦ ਕਰ ਉੱਧੰ ॥ ੫੯੬ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਧਾਯੋ ਕਰ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ਸੁਭਟ ਬਿਰੁੱਧੰ ਗਲਿਤ ਸਬੁੱਧੰ ਗਹਿ ਬਾਣੰ ॥ ਕੀਨੋ ਰਣ ਸੁੱਧੰ ਨਚਤ ਕਬੱਧੰ ਅਤਿ ਧੁਨਿ ਉੱਧੰ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ਧਾਏ ਰਜਵਾਰੇ ਦੁੱਧਰ ਹਕਾਰੇ ਸੁ ਬ੍ਰੁੱਣ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ਕਰ ਕੋਪੰ ॥ ਘਾਇਨ ਤਨ ਰੱਜੇ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜੇ ਜਨੁ ਹਰ ਗੱਜੇ ਪਗ ਰੋਪੰ ॥ ੫੯੭ ॥

ਕਲਸ ॥ ਅਧਿਕ ਰੋਸ ਸਾਵਤ ਰਨ ਜੂਟੇ ॥ ਬਖਤਰ ਟੋਪ ਜਿਰੈ ਸਬ ਫੂਟੇ ॥ ਨਿਸਰ ਚਲੇ ਸਾਇਕ ਜਨ ਛੂਟੇ ॥ ਜਨਕ ਸਿਚਾਨ ਮਾਸ ਲਖ ਟੂਟੇ ॥ ੫੯੮ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਾਇਕ ਜਣੁ ਛੂਟੇ ਤਿਮ ਅਰਿ ਜੂਟੇ ਬਖਤਰ ਫੂਟੇ ਜੇਬ ਜਿਰੇ ॥ ਮਸਹਰ ਭੁਖਿਆਏ ਤਿਮ ਅਰਿ ਧਾਏ ਸ਼ੱਸਤ੍ਰ ਨਚਾਇ ਨ ਫੇਰਿ ਫਿਰੇ ॥ ਸਨਮੁਖਿ ਰਣ ਗਾਜੈਂ ਕਿਮਹੂੰ ਨ ਭਾਜੈਂ ਲਖਿ ਸੁਰ ਲਾਜੈਂ ਰਣ ਰੰਗੰ ॥ ਜੈ ਜੈ ਧੁਨ ਕਰਹੀ ਪੁਹਪਨ ਡਰਹੀ ਸੁਬਿਧਿ ਉਚਰਹੀ ਜੈ ਜੰਗੰ ॥ ੫੯੯ ॥

ਕਲਸ ॥ ਮੁਖ ਤੰਬੋਰ ਅਰੁ ਰੰਗ ਸੁਰੰਗੰ ॥ ਨਿਡਰ ਭ੍ਰਮੱਤ ਭੂੰਮ ਉਰਿ ਜੰਗੰ ॥ ਲਿਪਤ ਮਲੈ ਘਨਸਾਰ ਸੁਰੰਗੰ॥ ਰੂਪ ਭਾਨ ਗਤਿਵਾਨ ਉਤੰਗੰ॥੬੦੦॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਤਨ ਸੁਭਤ ਸੁਰੰਗੰ ਛਬਿ ਅੰਗ ਅੰਗੰ ਲਜਤ ਅਨੰਗੰ ਲਖ ਨੈਣੰ ॥ ਸੋਭਿਤ ਕਚ ਕਾਰੇ ਅਤ ਘੁੱਘਰਾਰੇ ਰਸਨ ਰਸਾਰੇ ਮ੍ਰਿਦ ਬੈਣੰ ॥ ਮੁਖਿ ਛਕਤ ਸੁਬਾਸੰ ਦਿਨਸ ਪ੍ਰਕਾਸੰ ਜਨੁ ਸਸਿ ਭਾਸੰ ਤਸ ਸੋਭੰ ॥ ਰੀਝਤ ਚਖ ਚਾਰੰ ਸੁਰ ਪੁਰ ਪਿਯਾਰੰ ਦੇਵ ਦਿਵਾਰੰ ਲਖਿ ਲੋਭੰ ॥ ੬੦੧ ॥

ਕਲਸਿ ॥ ਚੰਦ੍ਰਹਾਸ ਏਕੰ ਕਰ ਧਾਰੀ ॥ ਦੁਤੀਅ ਧੋਪੁ ਗਹਿ ਤ੍ਰਿਤੀ ਕਟਾਰੀ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਹਾਥ ਸੈਹਥੀ ਉਜਿਆਰੀ ॥ ਗੋਫਨ ਗੁਰਜ ਕਰਤ ਚਮਕਾਰੀ ॥ ੬੦੨ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਸਤਏ ਅਸ ਭਾਰੀ ਗਦਾ ਉਭਾਰੀ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਸੁ ਧਾਰੀ ਛੁਰਕਾਰੀ ॥ ਜੰਬੂਵਾ ਅਰਿ ਬਾਨੰ ਸੁ ਕਸਿ ਕਮਾਨੰ ਚਰਮ ਅਪ੍ਰਮਾਨੰ ਧਰ ਭਾਰੀ ॥ ਪੰਦ੍ਰਏ ਗਲੋਲੰ ਪਾਸ ਅਮੋਲੰ ਪਰਸ ਅਡੋਲੰ ਹਥਿ ਨਾਲੰ ॥ ਬਿਛੂਆ ਪਹਰਾਯੰ ਪਟਾ ਭ੍ਰਮਾਯੰ ਜਿਮ ਜਮ ਧਾਯੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ੬੦੩ ॥

ਕਲਸਿ ॥ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਿਵ ਸ਼ਿਵ ਮੁਖ ਏਕ ਉਚਾਰੰ ॥ ਦੁਤੀਅ ਪ੍ਰਭਾ ਜਾਨਕੀ ਨਿਹਾਰੰ ॥ ਤ੍ਰਿਤੀਅ ਝੁੰਡ ਸਭ ਸੁਭਟ ਪਚਾਰੰ ॥ ਚਤ੍ਰਥ ਕਰਤ ਮਾਰ ਹੀ ਮਾਰੰ ॥ ੬੦੪ ॥

ਤ੍ਰਿਭੰਗੀ ਛੰਦ ॥ ਪਚਏ ਹਨਵੰਤੰ ਲਖ ਦੁਤ ਮੰਤੰ ਸੁ ਬਲ ਦੁਰੰਤੰ ਤਜਿ ਕਲਿਣੰ ॥ਛਠਏ ਲਖ ਭ੍ਰਾਤੰ ਤਕਤ ਪਪਾਤੰ ਲਗਤ ਨ ਘਾਤੰ ਜੀਅ ਜਲਿਣੰ॥ਸਤਏ ਲਖਿ ਰਘੁਪਤਿ ਕਪਿ ਦਲ ਅਧਿਪਤਿ ਸੁਭਟ ਬਿਕਟ ਮਤਿ ਜੁਤ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਅਠਿਓ ਸਿਰਿ ਢੋਰੈਂ ਨਵਮਿ ਨਿਹੋਰੈਂ ਦਸਜਨ ਬੋਰੈ ਰਿਸ ਰਾਤੰ ॥ ੬੦੫ ॥

ਚਬੋਲਾ ਛੰਦ ॥ ਧਾਏ ਮਹਾਂ ਬੀਰ ਸਾਧੇ ਸਿਤੰ ਤੀਰ ਕਾਛੇ ਰਣੰ ਚੀਰ ਬਾਨਾ ਸੁਹਾਏ ॥ ਰਵਾਂ ਕਰਦ ਮਰਕਬ ਯਲੇ ਤੇਜ ਇਮ ਸ਼ਬ ਚੂੰ ਤੁੰਦ ਆਚਦ ਹੋ ਓ ਮਿਆ ਜੰਗਾ ਹੇ ॥ ਭਿਤੇ ਆਇ ਈਹਾਂ ਬੁਲੇ ਬੈਣ ਕੀਹਾਂ ਕਰੋਂ ਘਾਇ ਜੀਹਾਂ ਭਿਤੇ ਭੇਤ ਭੱਜੇ ॥ ਪੀਯੇ ਪੋਸਤਾਨੇ ਭਛੇ ਰਾਬਤੀਨੇ ਕਹਾਂ ਛੈ ਅਣੀਰੋ ਧਣੀ ਨੇ ਨਿਹਾਰੋਂ ॥ ੬੦੬ ॥ ਗਾਜੇ ਮਹਾਂ ਸੂਰ ਘੁਮੀ ਰਣੰ ਹੂਰ ਭਰਮੀ ਨਭੰ ਪੂਰ ਬੇਧੰ ਅਨੂਪੰ ॥ ਵਲੇ ਵੱਲ ਸਾਈਂ ਜੀਵੀ ਜੁਗਾਂ ਤਾਈਂ ਤੈਂਡੇ ਘੋਲੀ ਜਾਈ ਅਲਾਵੀਂ ਤ ਐਸੇ ॥ ਲਗੋ ਲਾਰ ਥਾਨੇ ਬਰੋ ਰਾਜ ਮਾਨੇ ਕਹੋ ਅਉਰ ਕਾ ਨੇ ਹਠੀ ਛਾਡ ਬੇਸੋ ॥ ਬਰੋ ਆਨ ਮੋਕੋ ਭਜੋ ਆਨ ਤੋਕੋ ਚਲੋ ਦੇਵ ਲੋਕੋ ਤਜੋ ਬੇਗ ਲੰਕਾ ॥ ੬੦੭ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਤਜ ਹੋਸ ਨਿਸਾਚਰ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਕੋ ਘਾਇ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਜੋਸ ਬਛੋ ਕਰ ਕਉਸਲਿਸੰ ਅਧ ਬੀਚ ਹੀ ਤੇ ਸਰ ਕਾਟ ਉਤਾਰੇ ॥ ਫੇਰ ਬਛੋ ਕਰ ਰੋਸ ਦਿਵਾਰਦਨ ਧਾਇ ਪਰੋਂ ਕਪਿ ਪੁੰਜ ਸੰਘਾਰੋਂ ॥ ਪਟਸ ਲੋਹਹਥੀ ਪਰਸੰ ਗਤੀਏ ਜੰਬੁਵੇ ਜਮਦਾੜ ਚਲਾਵੈ ॥ ੬੦੮ ॥

ਚਬੋਲਾ ਸ੍ਰੈਯਾ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਰਿਸ ਠਾਨ ਘਨੀ ਰਨ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਬੀਰਨ ਮਾਰ ਦੁਸਾਰ ਗਏ ਸਰ ਅੰਬਰ ਤੇ ਬਰਸੇ ਜਨ ਓਰੇ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਸਾਜ ਗਿਰੇ ਧਰ ਪਤ੍ਰ ਅਨੇਕ ਸੁ ਕਉਨ ਗਨਾਵੈ ॥ ਫਾਗਨ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਬਹੇ ਬਨ ਪਤ੍ਰਨ ਤੇ ਜਨ ਪਤ੍ਰ ਉਡਾਨੇ ॥ ੬੦੯ ॥

ਸ੍ਰੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋਂ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਰਾਵਨ ਕੋ ਬਹੁ ਬਾਨ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੋਣ ਨ ਨੈਕ ਲਗਜੋ ਤਿਨਕੇ ਤਨ ਫੋਰ ਜਿਰੇ ਤਨ ਪਾਰ ਪਧਾਰੇ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਰਥ ਰਾਜ ਰਥੀ ਰਣ ਭੂਮਿ ਗਿਰੇ ਇਹ ਭਾਂਤਿ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਜਾਨੋ ਬਸੰਤ ਕੇ ਅੰਤ ਸਮੈ ਕਦਲੀ ਦਲ ਪਉਨ ਪ੍ਰਚੰਡ ਉਖਾਰੇ ॥ ੬੧੦ ॥ ਧਾਇ ਪਰੇ ਕਰ ਕੋਪ ਬਨੇਚਰ ਹੈ ਤਿਨ ਕੇ ਜੀਅ ਰੋਸ ਜਗਜੋ ॥ ਕਿਲਕਾਰ ਪੁਕਾਰ ਪਰੇ ਚਹੂੰ ਘਾ ਰਣ ਛਾਡਿ ਹਠੀ ਨਹਿ ਏਕ ਭਗਜੋ ॥ ਗਹਿ ਬਾਨ ਕਮਾਨ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਉਤ ਤੇ ਦਲ ਰਾਵਨ ਕੋ ਉਮਗਜੋ ॥ ਭਟ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਧਰਣੀ ਦਿਜਰਾਜ ਭ੍ਰਮਜੋ ਸਿਵ ਧਯਾਨ ਡਿਗਯੋ ॥ ੬੧੧ ॥ ਜੂਝਿ ਅਰੂਝਿ ਗਿਰੇ ਭਟ ਵਾ ਤਨ ਘਾਇਨ ਘਾਇ ਘਨੇ ਭਿਭਰਾਨੇ ॥ ਜੰਬੂਕ ਗਿੱਧ ਪਿਸਾਚ ਨਿਸਾਚਰ ਫੂਲ ਫਿਰੇ ਰਨ ਮੋਂ ਰਹਸਾਨੇ ॥ ਕਾਂਪ ਉਠੀ ਸੁ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਦਿਗ ਪਾਲਨ ਫੇਰ ਪ੍ਰਲੈ ਅਨੁਮਾਨੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਉਦਾਸ ਭਏ ਗਨ ਦੇਵ ਅਦੇਵ ਭ੍ਰਮੇ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ੬੧੨ ॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋ ਰਿਸ ਸੋ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਸਬ ਓਰ ਰੁਕੇ ਨਹਿ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਛਿਨ ਮੋਂ ਛੁਭ ਕੈ ਸਰ ਪੁੰਜ ਨਿਵਾਰੇ ॥ ਜਾਨਕ ਭਾਨ ਉਦੈ ਨਿਸ ਕਉ ਲਖਿ ਕੈ ਸਬ ਹੀ ਤਪ ਤੇਜ ਪਧਾਰੇ ॥ ੬੧੩ ॥ ਰੋਸ ਭਰੇ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਕਮਾਨ ਲੈ ਬਾਨ ਅਨੇਕ ਚਲਾਏ ॥ ਬਾਜ ਗਜੀ ਗਜਰਾਜ ਘਨੇ ਰਥ ਰਾਜ ਬਨੇ ਕਰਿ ਰੋਸ ਉਡਾਏ ॥ ਜੇ ਦੁਖ ਦੇਹ ਕਟੇ ਸੀਅ ਕੇ ਹਿਤ ਤੇ ਰਨ ਆਜ ਪ੍ਰਤੱਛ ਦਿਖਾਏ ॥ ਰਾਜੀਵ ਲੋਚਨ ਰਾਮ ਕੁਮਾਰ ਘਨੇ ਰਨ ਘਾਲ ਘਨੇ

ਘਰ ਆਏ ॥ ੬੧੪ ॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਿਜੋ ਗਰਜਜੋ ਰਨ ਮੋ ਲਹਿ ਕੈ ਸਭ ਸੈਨ ਭਜਾਨਜੋ ॥ ਆਪ ਹੀ ਹਾਕ ਹਥਜਾਰ ਹਠੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਯੋ ॥ ਚਾਬਕ ਮਾਰ ਕੁਦਾਇ ਤੁਰੰਗਨ ਜਾਇ ਪਰਜੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਬਾਨਨ ਤੇ ਬਿਧੁ ਬਾਹਨ ਤੇ ਮਨ ਮਾਰਤ ਕੋ ਰਥ ਛੋਰਿ ਸਿਧਾਨਜੋ ॥ ੬੧੫ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਕੀ ਭੁਜ ਤੇ ਜਬ ਛੋਰ ਸਰਾਸਨ ਬਾਨ ਉਡਾਨੇ ॥ ਭੂੰਮ ਅਕਾਸ ਪਤਾਰ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਪੂਰ ਰਹੇ ਨਹੀ ਜਾਤ ਪਛਾਨੇ ॥ ਤੋਰ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੈ ਤਨ ਆਹ ਕਰੀ ਨਹੀ ਪਾਰ ਪਰਾਨੇ ॥ ਛੇਦ ਕਰੋਟਨ ਓਟਨ ਕੋਟਿ ਅਟਾਨ ਮੋ ਜਾਨਕੀ ਬਾਨ ਪਛਾਨੇ ॥ ੬੧੬ ॥ ਸੀਅ ਸੁਰਾਰਦਨ ਕੇ ਕਰ ਕੋ ਜਿਨ ਏਕ ਹੀ ਬਾਨ ਬਿਖੈ ਤਨ ਚਾਖਜੋ ॥ ਭਾਜ ਸਕਜੋ ਨ ਭਿਰਜੋ ਹਠ ਕੈ ਭਟ ਏਕ ਹੀ ਘਾਇ ਧਰਾ ਪਰ ਰਾਖਜੋ ॥ ਛੇਦ ਸਨਾਹ ਸੁਬਾਹਨ ਕੋ ਸਰ ਓਟਨ ਕੋਟ ਕਰੋਟਨ ਨਾਖਜੋ ॥ ਸੁਆਰ ਜੁਝਾਰ ਅਪਾਰ ਹਠੀ ਰਨ ਹਾਰ ਗਿਰੇ ਧਰ ਹਾਇ ਨ ਭਾਖਜੋ ॥ ੬੧੭ ॥ ਆਨ ਅਰੇ ਸੁ ਮਰੇ ਸਭ ਹੀ ਭਟ ਜੀਤ ਬਚੇ ਰਨ ਛਾਡਿ ਪਰਾਨੇ ॥ ਦੇਵ ਅਦੇਵਨ ਕੇ ਜਿੱਤਜਾ ਰਨ ਕੋਟ ਹਤੇ ਕਰਿ ਏਕ ਨ ਜਾਨੇ ॥ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਪ੍ਰਾਕ੍ਰਮ ਕੋ ਲਖ ਤੇਜ ਸੰਬੂਹ ਸਬੈ ਭਹਰਾਨੇ ॥ ਓਟਨ ਕੂਦ ਕਰੋਟਨ ਫਾਂਦ ਸੁ ਲੰਕਹਿ ਛਾਡਿ ਬਿਲੰਕ ਸਿਧਾਨੇ ॥੬੧੮॥ ਰਾਵਨ ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋ ਗਹਿ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਹਥਜਾਰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਭੂੰਮਿ ਅਕਾਸ ਦਿਸਾ ਬਿਦਿਸਾ ਚਕਿ ਚਾਰ ਰੁਕੇ ਨਹੀਂ ਜਾਤ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ਫੋਕਨ ਤੈ ਫਲ ਤੈ ਮੱਧ ਤੈ ਅਧ ਤੈ ਬਧ ਕੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਡਾਰੇ ॥ ਛੱਤ੍ਰ ਧੁਜਾ ਬਰ ਬਾਜ ਰਥੀ ਰਥ ਕਾਟਿ ਸਬੈ ਰਘੁਰਾਜ ਉਤਾਰੇ ॥ ੬੧੯ ॥ ਰਾਵਨ ਚਉਪ ਚਲਜੋ ਚਪ ਕੈ ਨਿਜ ਬਾਜ ਬਿਹੀਨ ਜਬੈ ਰਥ ਜਾਨਜੋ ॥ ਢਾਲ ਤ੍ਰਿਸੂਲ ਗਦਾ ਬਰਛੀ ਗਹਿ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਨੰਦਨ ਸੋ ਰਨ ਠਾਨਜੋ ॥ ਧਾਇ ਪਰਜੋ ਲਲਕਾਰ ਹਠੀ ਕਪਿ ਪੁੰਜਨ ਕੋ ਕਛੁ ਤ੍ਰਾਸ ਨ ਮਾਨਜੋ ॥ ਅੰਗਦ ਆਦਿ ਹਨਵੰਤ ਤੇ ਲੈ ਭਟ ਕੋਟ ਹੁਤੇ ਕਰ ਏਕ ਨ ਜਾਨਜੋ ॥੬੨੦॥ ਰਾਵਨ ਕੋ ਰਘੁਰਾਜ ਜਬੈ ਰਣ ਮੰਡਲ ਆਵਤ ਮੱਧਿ ਨਿਹਾਰਜੋ ॥ ਬੀਸ ਸਿਲਾ ਸਿਤ ਸਾਇਕ ਲੈ ਕਰਿ ਕੋਪ ਬਡੋ ਉਰ ਮੱਧ ਪ੍ਰਹਾਰਜੋ ॥ ਭੇਦ ਚਲੇ ਮਰਮ ਸੱਥਲ ਕੋ ਸਰ ਸ੍ਰੋਣ ਨਦੀ ਸਰ ਬੀਚ ਪਖਾਰਜੋ ॥ ਆਗੇ ਹੀ ਰੋਂਗ ਚਲਜੋ ਹਠਿ ਕੈ ਭਟ ਧਾਮ ਕੋ ਭੂਲ ਨ ਨਾਮ ਉਚਾਰਜੋ ॥੬੨੧॥

ਰੋਸ ਭਰਜੋ ਰਨ ਮੋ ਰਘੁਨਾਥ ਸੁ ਪਾਨ ਕੇ ਬੀਚ ਸਰਾਸਨ ਲੈ ਕੈ ॥
ਪਾਂਚਕ ਪਾਇ ਹਟਾਇ ਦਯੋ ਤਿਹ ਬੀਸ ਹੂੰ ਬਾਂਹਿ ਬਿਨਾ ਓਹ ਕੈ ਕੈ
ਦੈ ਦਸ ਬਾਨ ਬਿਮਾਨ ਦਸੋ ਸਿਰ ਕਾਟ ਦਏ ਸਿਵ ਲੋਕ ਪਠੈ ਕੈ ॥
ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਰਾਜ ਬਰਜੋ ਸੀਅ ਕੋ ਬਹੁਰੋ ਜਨੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਜੈ ਕੈ ॥ ੬੨੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦਸ ਸਿਰ ਬਧਹਿ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥

ਅਥ ਮਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ॥ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ਛੰਦ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਡਰਾਕੁਲ ਥੋ ਜਿਹੱ ਕੇ ਡਰ ਸੂਰਜ ਚੰਦ੍ਰ ਹੁਤੋ ਭਯ ਭੀਤੋ ॥ ਲੂਟ ਲਜੋ ਧਨ ਜਉਨ ਧਨੇਸ ਕੋ ਬ੍ਰਹਮ ਹੁਤੋ ਚਿਤ ਮੋ ਨ ਨਿਚੀਤੋ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਸੇ ਭੂਪ ਅਨੇਕ ਲਰੈ ਇਨ ਸੌ ਫਿਰਿ ਕੈ ਗ੍ਰਹ ਜਾਤ ਨ ਜੀਤੋ ॥ ਸੋ ਰਨ ਆਜ ਭਲੈਂ ਰਘੁਰਾਜ ਸੁ ਜੁੱਧ ਸੁਯੰਬਰ ਕੈ ਸੀਯ ਜੀਤੋ ॥ ੬੨੩ ॥

ਅਲਕਾ ਛੰਦ ॥ ਚਟ ਪਟ ਸੈਣੰ ਖਟ ਪਟ ਭਾਜੇ ॥ ਝਟ ਪਟ ਜੁੱਝਯੋ ਲਖ ਰਣ ਰਾਜੇ ॥ ਸਟ ਪਟ ਭਾਜੇ ਅਟ ਪਟ ਸੂਰੰ ॥ ਝਟ ਪਟ ਬਿਸਰੀ ਘਟ ਪਟ ਹੂਰੰ ॥ ੬੨੪ ॥ ਚਟ ਪਟ ਪੈਠੇ ਖਟ ਪਟ ਲੰਕੰ ॥ ਰਣ ਤਜਿ ਸੂਰੰ ਸਰ ਧਰ ਬੰਕੰ ॥ ਝਲ ਹਲ ਬਾਰੰ ਨਰ ਬਰ ਨੈਣੰ ॥ ਧਕਿ ਧਕਿ ਉਚਰੇ ਭਕਿ ਭਕਿ ਬੈਣੰ ॥੬੨੫॥ ਨਰ ਬਰ ਰਾਮੰ ਬਰ ਨਰ ਮਾਰੋ ॥ ਝਟ ਪਟ ਬਾਹੰ ਕਟਿ ਕਟਿ ਡਾਰੋ ॥ ਤਬ ਸਬ ਭਾਜੇ ਰਖ ਰਖ ਪ੍ਰਾਣੰ ॥ ਖਟ ਪਟ ਮਾਰੇ ਝਟ ਪਟ ਬਾਣੰ ॥ ੬੨੬ ॥ ਚਟ ਪਟ ਰਾਨੀ ਸਟ ਪਟ ਧਾਈ ॥ ਰਟ ਪਟ ਰੋਵਤ ਅਟ ਪਟ ਆਈ ॥ ਚਟ ਪਟ ਲਾਗੀ ਅਟ ਪਟ ਪਾਯੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਨਿਰਖੇ ਰਘੁਬਰ ਰਾਯੰ ॥ ੬੨੭ ॥ ਚਟ ਪਟ ਲੋਟੈਂ ਅਟ ਪਟ ਧਰਣੀ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਰੋਵੈਂ ਬਰ ਨਰ ਬਰਣੀ ॥ ਪਟ ਪਟ ਡਾਰੈਂ ਅਟ ਪਟ ਕੇਸੰ ॥ ਬਟ ਹਰਿ ਕੂਕੈਂ ਨਟਵਰ ਭੇਸੰ ॥ ੬੨੮ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚੀਰੰ ਅਟ ਪਟ ਪਾਰੈਂ ॥ ਧਰ ਕਰ ਧੂਰੰ ਸਰ ਬਰ ਡਾਰੈਂ ॥ ਸਟ ਪਟ ਲੋਟੈਂ ਖਟ ਪਟ ਭੂਮੰ ॥ ਝਟ ਪਟ ਝੂਰੈਂ ਘਰ ਹਰ ਘੂਮੰ ॥ ੬੨੯ ॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਲੇਖੈ ॥ ਰਹੀ ਨਜਾਇ ਸੀਸੰ ॥ ਸਬੈਂ ਨਾਰ ਈਸੰ ॥ ੬੩੦ ॥ ਲਖੈਂ ਰੂਪ ਮੋਹੀ ॥ ਫਿਰੈ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਦਈ ਤਾਂਹਿ ਲੰਕਾ ॥ ਜਿਮੰ ਰਾਜ ਟੰਕਾ ॥ ੬੩੧ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਦ੍ਰਿਸਟ ਭੀਨੇ ॥ ਤਰੇ ਨੇਤ੍ਰ ਕੀਨੇ ॥ ਝਰੈਂ ਬਾਰ ਐਸੇ ॥ ਮਹਾਂ ਮੇਘ ਜੈਸੇ ॥ ੬੩੨ ॥ ਛਕੀ ਪੇਖ ਨਾਰੀ ॥ ਸਰੰ ਕਾਮਿ ਮਾਰੀ ॥ ਬਿਧੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ੬੩੩ ॥ ਤਜੀ ਨਾਥ ਪ੍ਰੀਤੰ ॥ ਚੁਭੇ ਰਾਮ ਚੀਤੰ ॥ ਰਹੀ ਜੋਰ ਨੈਣੰ ॥ ਕਹੈਂ ਮੱਧ ਬੈਣੰ ॥ ੬੩੪ ॥ ਸੀਆ ਨਾਥ ਨੀਕੇ ॥ ਹਰੈਂ ਹਾਰ ਜੀ ਕੇ ॥ ਲਏ ਜਾਤ ਚਿੱਤੰ ॥ ਮਨੋ ਚੋਰ ਬਿੱਤੰ ॥ ੬੩੫ ॥ ਸਬੈ ਪਾਇ ਲਾਗੋ ॥ ਪਤੰ ਦੋਹ ਤਜਾਗੋ ॥ ਲਗੀ ਧਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸਬੈ ਨਾਰ ਆਯੰ ॥ ੬੩੬ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਜਾਨੇ ॥ ਚਿਤੰ ਚੋਰ ਮਾਨੇ ॥ ਚੁਭੇ ਚਿੱਤ ਐਸੇ ॥ ਸਿਤੰ ਸਾਇਕੈਸੇ ॥੬੩੭॥ ਲਗੋ ਹੇਮ ਰੂਪੰ ॥ ਸਬੈ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਰੰਗੇ ਰੰਗ ਨੈਣੰ ॥ ਛਕੇ ਦੇਵ ਗੈਣੰ ॥੬੩੮॥ ਜਿਨੈ ਏਕ ਬਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰਹੀ ਮੋਹਤ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਲੁਭੀ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ॥ ੬੩੯॥ ਛਕੀ ਰੂਪ ਰਾਮੰ॥ਗਏ ਭੂਲ ਧਾਮੰ॥ਕਰਜੋ ਰਾਮ ਬੋਧੰ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਜੋਧੰ ॥੬੪੦॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਦੋਦਰੀ ਪ੍ਰਤਿ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੋ ਰਾਜ ਨਾਰੀ ॥ ਕਹਾਂ ਭੂਲ ਹਮਾਰੀ ॥ ਚਿੱਤੰ ਚਿਤ ਕੀਜੈ ॥ ਪੁਨਰ ਦੋਸ ਦੀਜੈ ॥੬੪੧॥ ਮਿਲੈ ਮੋਹਿ ਸੀਤਾ ॥ ਚਲੈ ਧਰਮ ਗੀਤਾ ॥ ਪਠਜੋ ਪਉਨ ਪੂਤੰ ॥ ਹੁਤੋ ਅੱਗ੍ਰ ਦੂਤੰ ॥ ੬੪੨ ॥ ਚਲਜੋ ਧਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਸੀਆ ਸੋਧ ਲੈ ਕੈ ॥ ਹੁਤੀ ਬਾਗ ਮਾਹੀ ॥ ਤਰੇ ਬ੍ਰਿਛ ਛਾਹੀ ॥ ੬੪੩ ॥ ਪਰਜੋ ਜਾਇ ਪਾਯੰ ॥ ਸੁਨੋ ਸੀਅ ਮਾਯੰ ॥ ਰਿਪੰ ਰਾਮ ਮਾਰੇ ॥ ਖਰੇ ਤੋਹਿ ਦੁਆਰੇ ॥ ੧੪੪ ॥

ਚਲੋ ਬੇਗ ਸੀਤਾ ॥ ਜਹਾਂ ਰਾਮ ਜੀਤਾ ॥ ਸਬੈ ਸ਼ੱਤ੍ਰ ਮਾਰੇ ॥ ਭੂਅੰ ਭਾਰ ਉਤਾਰੇ ॥੬੪੫॥ ਚਲੀ ਮੋਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਨੂ ਸੰਗ ਲੈ ਕੈ ॥ ਸੀਆ ਰਾਮ ਦੇਖੇ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਲੇਖੇ ॥੬੪੬॥ ਲਗੀ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥ ਲਖੀ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ਕਹਜੋ ਕਉਲ ਨੈਨੀ ॥ ਬਿਧੂੰ ਬਾਕ ਬੈਨੀ ॥ ੬੪੭ ॥ ਧਸੋ ਆਗ ਮੱਧੰ ॥ ਤਬੈ ਹੋਇ ਸੁੱਧੰ ॥ ਲਈ ਮਾਨ ਸੀਸੰ ॥ ਰਚਜੋ ਪਾਵਕੀਸੰ ॥੬੪੮॥ ਗਈ ਪੈਠ ਐਸੇ ॥ ਘਨੰ ਬਿੱਜ ਜੈਸੇ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਜੇਮ ਗੀਤਾ ॥ ਮਿਲੀ ਤੇਮ ਸੀਤਾ ॥ ੬੪੯ ॥ ਧਸੀ ਜਾਇ ਕੈ ਕੈ ॥ ਕਢੀ ਕੁੰਦਨ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਗਰੇ ਰਾਮ ਲਾਈ ॥ ਕਬੰ ਕ੍ਰਿਤ ਗਾਈ ॥ ੬੫੦ ॥ ਸਬੋ ਸਾਧ ਮਾਨੀ ॥ ਤਿਹੂ ਲੋਕ ਜਾਨੀ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜੇ ॥ ਤਬੈ ਰਾਮ ਗਾਜੇ ॥ ੬੫੧॥ ਲਈ ਜੀਤ ਸੀਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਗੀਤਾ ॥ ਸਬੈ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ॥ ਨਭੰ ਪੁਹਪ ਬਰਖੇ ॥ ੬੫੨ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਬਭੀਛਨ ਕੋ ਲੰਕਾ ਕਾ ਰਾਜ ਦੀਬੋ ਮਦੋਦਰੀ ਸਮੋਧ ਕੀਬੋ ਸੀਤਾ ਮਿਲਬੋ ਧਜਾਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥੧੮॥

ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥ ਤਬੈ ਪੁਹਪੁ ਪੈ ਕੈ ॥ ਚੜੇ ਜੁੱਧ ਜੈ ਕੈ ॥ ਸਬੈ ਸੂਰ ਗਾਜੇ ॥ ਜਯੰ ਗੀਤ ਬਾਜੇ ॥ ੬੫੩ ॥ ਚਲੇ ਮੋਦ ਹ੍ਵੈ ਕੈ ॥ ਕਪੀ ਬਾਹਨਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਪੇਖੀ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਸੁਰਗ ਲੇਖੀ ॥ ੬੫੪ ॥

ਮਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਸੀਅ ਲੈ ਸੀਏਸ ਆਏ ॥ ਮੰਗਲ ਸੁ ਚਾਰ ਗਾਏ ॥ ਆਨੰਦ ਹੀਏ ਬਢਾਏ ॥ ਸ਼ਹਰੋ ਅਵਧ ਜਹਾਂ ਰੇ ॥ ੬੫੫ ॥ ਧਾਈ ਲੁਗਾਈ ਆਵੈਂ ॥ ਭੀਰੋ ਨ ਬਾਰ ਪਾਵੈਂ ॥ ਆਕਲ ਖਰੇ ਉਗਾਵੈਂ ॥ ਭਾਖੈਂ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਤੇ ॥ ੬੫੬ ॥ ਜੁਲਫ਼ੈ ਅਨੂਖ ਜਾਂ ਕੀ ॥ ਨਾਗਨ ਕਿ ਸਿਆਹ ਬਾਂਕੀ ॥ ਅਦਭੁਤ ਅਦਾਇ ਤਾਂ ਕੀ ॥ ਐਸੋ ਢੋਲਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੭॥ ਸਰਵੋ ਸਹੀ ਚਮਨ ਰਾ ॥ ਪਰ ਚੁਸਤ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਰਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੬੫੮॥ ਚਿੱਤ ਕੋ ਚੁਰਾਇ ਲੀਨਾ ॥ ਜ਼ਾਲਮ ਫ਼ਿਰਾਕ ਦੀਨਾ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੫੯ ॥ ਕੋਊ ਬਤਾਇ ਦੈ ਰੇ ॥ ਚਾਹੋ ਸੁ ਆਨ ਲੈ ਰੇ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨ ਹਰਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੦ ॥ ਮਾਤੇ ਮਨੋ ਅਮਲ ਕੇ ॥ ਹਰੀਆ ਕਿ ਜਾਂ ਵ ਤਨ ਕੇ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ਖ਼ੂਬੀ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੧ ॥ ਜ਼ਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਏ ॥ ਖ਼ੰਜਨ ਖਿਸਾਨ ਕੀਏ ॥ ਜਿਨ ਦਿਲ ਹਰਾ ਹਮਾਰਾ ॥ ਵਹ ਮਨ ਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੨ ॥ ਜ਼ਾਲਮ ਅਦਾਇ ਲੀਨੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਸ਼ਰਾਬ ਪੀਨੇ ॥ ਰੁਖਸਰ ਜਹਾਨ ਤਾਬਾਂ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਬਦਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੩ ॥ ਜ਼ਾਲਮ ਜਮਾਲ ਖ਼ੂਬੀ ॥ ਰੋਸ਼ਨੁ ਦਿਮਾਗ ਅਖਸਰ ॥ ਪੁਰ ਚਸਤ ਜਾਂ ਜਿਗਰ ਰਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੪ ॥ ਬਾਲਮ ਬਿਦੇਸ ਆਏ ॥ ਜੀਤੇ ਜੁਆਨ ਜ਼ਾਲਮ ॥ ਕਾਮਲ ਕਮਾਲ ਸੂਰਤ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥੭੬੫॥ ਰੋਸ਼ਨ ਜਹਾਨ ਖ਼ੂਬੀ ॥ ਜ਼ਾਹਰ ਕਲੀਮ ਹਫ਼ਤਜ਼ ॥ ਆਲਮ ਕੁਸ਼ਾਇ ਜ਼ਿਲਵਾ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੬॥ ਜੀਤੇ ਬ ਜੰਗ ਜ਼ਾਲਮ ॥ ਕੀਨੇ ਖ਼ਤੰਗ ਪਰਰਾਂ ॥ ਪੁਹਪਕ ਬਿਬਾਨ ਬੈਠੇ ॥ ਸੀਤਾ ਰਵਨ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੭ ॥ ਮਾਦਰ ਖ਼ੁਸ਼ਾਲ ਖ਼ਾਤਰ ॥ ਕੀਨੇ ਹਜ਼ਾਰ ਛਾਵਰ ॥ ਮਾਤੁਰ ਸ਼ਿਤਾਬ ਧਾਈ ॥ ਵਹ ਗੁਲ ਚਿਹਰ ਕਹਾਂ ਹੈ ॥ ੬੬੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮ ਅਵਤਾਰ ਸੀਤਾ ਅਜੁੱਧਿਆ ਆਗਮ ਨਾਮ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਮਾਤਾ ਮਿਲਣੰ ॥ ਰਸਾਵਲ ਛੰਦ ॥

ਸੁਨੇ ਰਾਮ ਆਏ ॥ ਸਬੈ ਲੋਗ ਧਾਏ ॥ ਲਗੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ॥ ਮਿਲੇ ਰਾਮ ਰਾਯੰ ॥ ੬੬੯ ॥ ਕੋਊ ਚਉਰ ਢਾਰੈਂ ॥ ਕੋਊ ਪਾਨ ਖੁਆਰੈਂ ॥ ਪਰੇ ਮਾਤ ਪਾਯੰ ॥ ਲਏ ਕੰਠ ਲਾਯੰ ॥ ੬੭੦ ॥ ਮਿਲੈ ਕੰਠ ਰੋਵੈਂ ॥ ਮਨੋ ਸੋਕ ਧੋਵੈਂ ॥ ਕਰੈਂ ਬੀਰ ਬਾਤੈਂ ॥ ਸੁਨੇ ਸਰਬ ਮਾਤੈਂ ॥ ੬੭੧ ॥ ਮਿਲੇ ਲੱਛ ਭਾਤੰ ॥ ਪਰੇ ਪਾਇ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਕਰਿਯੋ ਦਾਨ ਏਤੋ ॥ ਗਨੈ ਕਉਨ ਕੇਤੋ ॥ ੬੭੨ ॥ ਮਿਲੇ ਭਰਥ ਮਾਤੰ ॥ ਕਹੀ ਸਰਬ ਬਾਤੰ ॥ ਧਨੰ ਮਾਤ ਤੋ ਕੋ ॥ ਅਰਿਣੀ ਕੀਨ ਮੋਕੋ ॥ ੬੭੩ ॥ ਕਹਾਂ ਦੋਸ ਤੇਰੈ ॥ ਲਿਖੀ ਲੇਖ ਮੇਰੈ ॥ ਹੁਨੀ ਹੋ ਸੁ ਹੋਈ ॥ ਕਹੈ ਕਉਨ ਕੋਈ ॥੬੭੪॥ ਕਰੋ ਬੋਧ ਮਾਤੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਫੇਰਿ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਸੁਨਜੋ ਭਰਥ ਧਾਏ ॥ ਪਗੰ ਸੀਸ ਲਾਏ ॥ ੬੭੫ ॥ ਭਰੇ ਰਾਮ ਅੰਕੰ ॥ ਮਿਟੀ ਸਰਬ ਸੰਕੰ ॥ ਮਿਲਜੋ ਸੱਤ੍ਰ ਹੰਤਾ ॥ ਸਰੰ ਸਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ੬੭੬ ॥ ਜਟੰ ਧੂਰ ਝਾਰੀ ॥ ਪਗੰ ਰਾਮ ਰਾਰੀ ॥ ਕਰੀ ਰਾਜ ਅਰਚਾ ॥ ਦਿਜੰ ਬੇਦ ਚਰਚਾ ॥੬੭੭॥ ਕਰੈਂ ਗੀਤ ਗਾਨੰ ॥ ਭਰੇ ਵੀਰ ਮਾਨੰ ॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਰੇ ਸਰਬ ਕਾਜੰ ॥ ੬੭੮ ॥ ਬੁਲੈ ਬਿੱਪ ਲੀਨੇ ॥ ਸੱਤ੍ਰੋ ਚਾਰ ਕੀਨੇ ॥ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜਾ ॥ ਬਜੇ ਜੀਤ ਬਾਜਾ ॥ ੬੭੯ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਕੇ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਬੁਲਾਏ ॥ ਧਰੇ ਅੱਤ੍ਰ ਨੀਕੇ ਪੁਰੀ ਅਉਧ ਆਏ ॥ ਗਹੇ ਰਾਮ ਪਾਯੰ ਪਰਮ ਪ੍ਰੀਤ ਕੈ ਕੈ ॥ ਮਿਲੇ ਚੱਤ੍ਰ ਦੇਸੀ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥ ੬੮੦ ॥ ਦਏ ਚੀਨ ਮਾਚੀਨ ਚੀਨੰਤ ਦੇਸੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੁੰਦਰੀ ਚੇਰਕਾ ਚਾਰ ਕੇਸੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੇਕੰ ॥ ਕੀਏ ਖੋਜ ਪੱਈਯੈ ਕਹੂੰ ਏਕ ਏਕੰ ॥ ੬੮੧ ॥ ਮਨੰ ਮੁੱਤੀਯੰ ਮਾਨਕੰ ਬਾਜਰਾਜੰ ॥ ਦਏ ਦੰਤ ਪੰਤੀ ਸਜੇ ਸਰਬ ਸਾਜੰ ॥ ਰਥੰ ਬੇਸਟੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਮਨੰ ਮਾਨਕੰ ਬੱਧ ਰੱਧੰ ਦੁਰੰਤੰ ॥੬੮੨॥ ਕਿਤੇ ਸ੍ਵੇਤ ਐਰਾਵਤੰ ਤੁੱਲਿ ਦੰਤੀ ॥ ਦਏ ਮੁੱਤੀਯੰ ਸਾਜ ਸੱਜੇ ਸੁ ਪੰਤੀ ॥ ਕਿਤੇ ਬਾਜ ਰਾਜੰ ਜਰੀ ਜੀਨ ਸੰਗੰ ॥ ਨਚੈ ਨਟ ਮਾਨੋ ਮਚੇ ਜੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ੬੮੩ ॥ ਕਿਤੇ ਪੱਖਰੇ ਪੀਲ ਰਾਜਾ ਪ੍ਰਮਾਣੰ ॥ ਦਏ ਬਾਜਰਾਜੀ ਸਿਰਾਜੀ ਨ੍ਰਿਪਾਣੰ ॥ ਦਈ ਰਕਤ ਨੀਲੰ ਮਣੀ ਰੰਗ ਰੰਗੰ ॥ ਲਖਜੋ ਰਾਮ ਕੋ ਅੱਤ੍ਰ ਧਾਰੀ ਅਭੰਗੰ ॥ ੬੮੪ ॥ ਕਿਤੇ ਪਸ਼ਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਸ੍ਵਰਣ ਬਰਣੰ ॥ ਮਿਲੇ ਭੇਟ ਲੈ ਭਾਂਤਿ ਭਾਂਤੰ ਅਭਰਣੰ ॥ ਕਿਤੇ ਪਰਮ ਪਾਟੰਬਰੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ॥ ਦਏ ਸੀਅ ਧਾਮੰ ਸਬੋ ਭੇਜ ਭੇਜੰ ॥ ੬੮੫ ॥ ਕਿਤੇ ਭੂਖਣੰ ਭਾਨ ਤੇਜੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਪਠੇ ਜਾਨਕੀ ਭੇਟ ਦੈ ਦੈ ਦੁਰੰਤੰ ॥ ਘਨੇ ਰਾਮ ਮਾਤਾਨ ਕੀ ਭੇਟ ਭੇਜੇ ॥ ਹਰੇ ਚਿਤ ਕੇ ਜਾਹਿ ਹੇਰੇ ਕਲੇਜੇ ॥੬੮੬॥ ਘਮੰ ਚੱਕ੍ਰ ਚੱਕ੍ਰੰ ਫਿਰੀ ਰਾਮ ਦੋਹੀ ॥ ਮਨੋ ਬਜੋਤ ਬਾਗੋ ਤਿਮੰ ਸੀਅ ਸੋਹੀ ॥ ਪਠੈ ਛਤ੍ਰ ਦੈ ਦੈ ਛਿਤੰ ਛੋਣ ਧਾਰੀ ॥ ਹਰੇ ਸਰਬ ਗਰਬੰ ਕਰੇ ਪੁਰਬ ਭਾਰੀ ॥ ੬੮੭ ॥ ਕਟਜੋ ਕਾਲ ਏਵੰ ਭਏ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰੀ ਆਨ ਰਾਮੰ ਸਿਰੰ ਸਰਬ ਰਾਜੰ ॥ ਫਿਰਿਯੋ ਜੈਤ ਪਤ੍ਰੰ ਸਿਰੰ ਸੇਤ ਛਤ੍ਰੰ ॥ ਕਰੇ ਰਾਜ ਆਗਿਆ ਧਰੈ ਬੀਰ ਅਤ੍ਰੰ ॥ ੬੮੮ ॥ ਦਯੋ ਏਕ ਏਕੰ ਅਨੇਕੰ ਪ੍ਰਕਾਰੰ ॥ ਲਖੇ ਸਰਬ ਲੋਕੰ ਸਹੀ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਦੇਵਾਰਦਨ ਦ੍ਰੋਹ ਹਰਤਾ ॥ ਚਹੂੰ ਚੱਕ ਜਾਨਜੋ

ਸੀਆ ਨਾਥ ਭਰਤਾ ॥ ੬੮੯ ॥ ਸਹੀ ਬਿਸਨ ਅਉਤਾਰ ਕੈ ਤਾਹਿ ਜਾਨਜੇ॥ਸਬੈ ਲੋਕ ਖਜਾਤ ਬਿਧਾਤਾ ਪਛਾਨਜੇ॥ਫਿਰੀ ਚਾਰ ਚੱਕ੍ਰ ਚਤੁਰ ਚੱਕ੍ਰ ਧਾਰੰ॥ ਭਯੋ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ਭੂਅੰ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ੬੯੦ ॥ ਲਖਜੇ ਪਰਮ ਜੋਗਿੰਦ੍ਰਣੇ ਜੋਗ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂਦੇਵ ਦੇਵੰ ਲਖਜੇ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸੱਤ੍ਰ ਸੱਤ੍ਰੂੰ ਮਹਾਂ ਸਾਧ ਸਾਧੰ ॥ ਮਹਾਂ ਰੂਪ ਰੂਪੰ ਲਖਜੇ ਬਜਾਧ ਬਾਧੰ ॥ ੬੯੧ ॥ ਤ੍ਰੀਯੰ ਦੇਵ ਤੁੱਲੰ ਨਰੰ ਨਾਰ ਨਾਹੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧ ਜੋਧੰ ਮਹਾਂ ਬਾਹ ਬਾਹੰ ॥ ਸ੍ਰੁਤੰ ਬੇਦ ਕਰਤਾ ਗਣੇ ਰੁਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਗ ਜੋਗੰ ਮਹਾਂ ਭੂਪ ਭੂਪੰ ॥੬੯੨॥ ਪਰੰ ਪਾਰਗੰਤਾ ਸਿਵੰ ਸਿੱਧ ਰੂਪੰ ॥ ਬੁਧੰ ਬੁੱਧ ਦਾਤਾ ਰਿਧੰ ਰਿਧ ਰੂਪੰ ॥ ਜਹਾਂ ਭਾਵ ਕੈ ਜੇਣ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਸੋ ਤਉਨ ਤੈਸੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ੬੯੩ ॥ ਸਬੈ ਸਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ਲਹੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਦੁਰੰ ਦੇਵ ਦ੍ਰੋਹੀ ਲਖੇ ਪ੍ਰਾਣ ਹੰਤਾ ॥ ਜਿਸੀ ਭਾਵ ਸੋ ਜਉਨ ਜੈਸੇ ਬਿਚਾਰੇ ॥ ਤਿਸੀ ਰੰਗ ਕੇ ਕਾਛ ਕਾਛੇ ਨਿਹਾਰੇ ॥ ੬੯੪ ॥

ਅਨੰਤ ਤੁਕਾ ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਕਿਤੇ ਕਾਲ ਬੀਤਿਓ ਭਯੋ ਰਾਮ ਰਾਜੰ ॥ ਸਬੈ ਸੱਤ੍ਰ ਜੀਤੇ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ॥ ਫਿਰਜੇ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋਂ ਦਿਸਾ ਮੱਧ ਰਾਮੰ ॥ ਭਯੋ ਨਾਮ ਤਾਂ ਤੇ ਮਹਾਂ ਚੱਕ੍ਰਵਰਤੀ ॥੬੯੫॥ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਗਮਤ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ॥ਭ੍ਰਿਗੰ ਅੰਗੁਰਾ ਬਿਆਸ ਤੇ ਲੈ ਬਸਿਸਟੰ ॥ ਬਿਸ੍ਵਾਮਿਤ੍ਰ ਅਉ ਬਾਲਮੀਕੰ ਸੁ ਅੱਤ੍ਰੰ ॥ ਦੁਰਬਾਸਾ ਸਬੈ ਕਸਪ ਤੇ ਆਦਿ ਲੈ ਕੈ ॥ ੬੯੬ ॥ ਜਬੈ ਰਾਮ ਦੇਖੈ ਸਬੈ ਬਿੱਪ ਆਏ ॥ ਪਰਜੇ ਧਾਇ ਪਾਯੇ ਸੀਆ ਨਾਥ ਜਗਤੰ ॥ ਦਯੋ ਆਸਨੰ ਅਰਘ ਪਾ ਦਰਘ ਤੇਣੰ ॥ ਦਈ ਆਸਿਖੰ ਮੌਨ ਨੇਸੰ ਪ੍ਰਸਿੰਨਯੰ ॥ ੬੯੭ ॥ ਭਈ ਰਿਖ ਰਾਮੰ ਬਡੀ ਗਿਆਨ ਚਰਚਾ ॥ ਕਹੋਂ ਸਰਬ ਜੋ ਪੈ ਬਢੈ ਏਕ ਗ੍ਰੰਥਾ ॥ ਬਿਦਾ ਬਿੱਪ ਕੀਨੇ ਘਨੀ ਦੱਛਨਾ ਦੈ ॥ ਚਲੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਮਹਾਂ ਚਿੱਤ ਹਰਖੰ ॥ ੬੯੮ ॥ ਇਹੀ ਬੀਚ ਆਯੋ ਮ੍ਰਿਤੰ ਸੂਨ ਬਿੱਪੰ ॥ ਜੀਐ ਬਾਲ ਆਜੈ ਨਹੀਂ ਤੇਹਿ ਸ੍ਰਾਪੰ ॥ ਸਬੈ ਰਾਮ ਜਾਨੀ ਚਿਤੰ ਤਾਂਹਿ ਬਾਤਾ ॥ ਦਿਸੰ ਬਾਰਣੀ ਤੇ ਬਿਬਾਣੰ ਹਕਾਰਜੇ ॥ ੬੯੯ ॥ ਹੁਤੋ ਏਕ ਸੂਦ੍ਰੰ ਦਿਸਾ ਉਤ੍ਰ ਮੱਧੰ ॥ ਝੁਲੇ ਕੂਪ ਮੱਧੰ ਪਰਜੇ ਔਧ ਮੁਖੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਤੇ ਜਾਂ ਤਪਸਯਾਤ ਉਗ੍ਰੰ ॥ ਹਨਜੇ ਤਾਂਹਿ ਰਾਮੰ ਅਸੰ ਆਪ ਹੱਥੰ ॥ ੭੦੦ ॥ ਜੀਯੋ ਬ੍ਰਹਮ ਪੁਤ੍ਰੰ ਹਰਜੇ ਬ੍ਰਹਮ ਸੋਗੰ ॥ ਬਢੀ ਕੀਰਤ ਰਾਮੰ ਚਤੁਰ ਕੁੰਟ ਮੱਧੰ ॥ ਕਰਜੇ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਲਉ ਰਾਜ ਅਉਧੰ ॥ ਫਿਰੀ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੋਂ ਬਿਖੈ ਰਾਮ ਦੇਹੀ ॥ ੭੦੧ ॥ ਜਿਣੇ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸੰ ਤ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਤਿਹੂੰ ਲੋਕ ਜਾਨਜੇ ॥ ਦਯੋ ਮੰਤ੍ਰੀ ਅੱਤ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਥੰ ॥ ਕੀਯੋ ਸੈਨ ਨਾਥੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ੭੦੨ ॥

ਮ੍ਰਿਤਗਤ ਛੰਦ ॥ ਸੁਮਤਿ ਮਹਾਂ ਰਿਖ ਰਘਬਰ ॥ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜਤ ਦਰ ਦਰ ॥ ਜਗ ਕੀਅਸ ਧੁਨ ਘਰ ਘਰ ॥ ਪੂਰ ਰਹੀ ਧੁਨ ਸੁਰ ਪੁਰ ॥ ੭੦੩ ॥ ਸੁਢਰ ਮਹਾਂ ਰਘੁਨੰਦਨ ॥ ਜਗ ਪਤ ਮੁਨਿ ਗਨ ਬੰਦਨ ॥ ਧਰ ਧਰ ਲੋ ਨਰ ਚੀਨੇ ॥ ਸੁਖ ਦੇ ਦੁਖ ਬਿਨ ਕੀਨੇ ॥ ੭੦੪ ॥ ਅਰਿ ਹਰ ਨਰ ਕਰਿ ਜਾਨੇ ॥ ਦੁਖ ਹਰਿ ਸੁਖ ਕਰ ਮਾਨੇ ॥ ਪੂਰ ਧਰ ਨਰ ਬਰ ਸੇ ਹੈ ॥ ਰੂਪ ਅਨੂਪ ਅਭੇ ਹੈ ॥੭੦੫ ॥

ਅਨਕਾ ਛੰਦ ॥ ਪ੍ਰਭੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੂ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥ ਅਭੈ ਹੈਂ ॥ ੭੦੬ ॥ ਅਜਾ ਹੈਂ ॥ ਅਤਾ ਹੈਂ ॥ ਅਲੈ ਹੈਂ ॥ ਅਜੈ ਹੈਂ ॥੭੦੭॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਬੁਲਜੋ ਚੱਤ੍ਰ ਭ੍ਰਾਤੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਕਰਜੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਤਿਸੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਤਹਾਂ ਏਕ ਦਈਤੰ ਲਵੰ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਦਯੋ ਤਾਂਹਿ ਅੱਪੰ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਭੇਜੰ ॥੭੦੮॥ ਪਠਜੋ ਤੀਰ ਮੰਤ੍ਰੰ ਦੀਜੋ ਏਕ ਰਾਮੰ ॥ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਮਾਲੀ ਮਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਸਿਵੰ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਜਥੈ ਸਤ੍ਰ ਜਾਨਜੋ ॥ ਤਥੈ ਸੰਗ ਤਾਂ ਕੈ ਮਹਾਂ ਜੁੱਧ ਠਾਨਜੋ ॥ ੭੦੯ ॥ ਲਯੋ ਮੰਤ੍ਰ ਤੀਰੰ ਚਲਜੋ ਨਿਆਇ ਸੀਸੰ ॥ ਤ੍ਰਿਪੁਰ ਜੁੱਧ ਜੇਤਾ ਚਲਜੋ ਜਾਣ ਈਸੰ ॥ ਲਖਜੋ ਸੂਲ ਹੀਣੰ ਰਿਪੰ ਜਉਣ ਕਾਲੰ ॥ ਤਥੈ ਕੋਪ ਮੰਡਜੋ ਰਣੰ ਬਿਕਰਾਲੰ ॥ ੭੧੦॥ ਭਜੈ ਘਾਇ ਖਾਯੰ ਅਘਾਯੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੋ ਕੰਕ ਬੰਕੰ ਘੁਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ਉਠੇ ਟੋਪ ਟੁੱਕੰ ਕਮਾਣੰ ਪ੍ਰਹਾਰੇ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਗੱਜੇ ਮਹਾਂ ਛੱਤ੍ਰ ਧਾਰੇ ॥ ੭੧੧ ॥ ਫਿਰਜੋ ਆਪ ਦਈਤੰ ਮਹਾਂ ਰੋਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਹਣੇ ਰਾਮ ਭ੍ਰਾਤੰ ਵਹੈ ਬਾਣ ਲੈ ਕੈ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੇਤੰ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਅੱਪੰ ॥ ਹਣਿਯੋ ਤਾਂਹਿ ਸੀਸੰ ਦ੍ਰੁਗਾ ਜਾਪ ਜੱਪੰ ॥ ੭੧੨ ॥ ਗਿਰਜੋ ਭੂਮ ਭੂਮੰ ਅਘੂਮਜੋ ਅਰਿ ਘਾਯੰ ॥ ਹਣਜੋ ਸਤ੍ਰਹੰਤਾ ਤਿਸੈ ਚਉਪ ਚਾਯੰ ॥ ਗਣੰ ਦੇਵ ਹਰਖੇ ਪ੍ਰਬਰਖੰਤ ਫੂਲੰ ॥ ਹਤਜੋ ਦੈਂਤ ਦ੍ਰੋਹੀ ਮਿਟਜੋ ਸਰਬ ਸੂਲੰ ॥ ੭੧੩ ॥ ਲਵੰ ਨਾਸੁਰੇਯੰ ਲਵੰ ਕੀਨ ਨਾਸੰ ॥ ਸਥੈ ਸੰਤ ਹਰਖੇ ਰਿਪੰ ਭੇ ਉਦਾਸੰ ॥ ਭਜੈ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਲੈ ਤਜਜੋ ਨਗਰ ਬਾਸੰ ॥ ਕਰਜੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਪੁਰੀ ਵਾਨ ਵਾਸੰ ॥ ੭੧੪ ॥ ਭਯੋ ਮਾਥੁਰੇਸੰ ਲਵੰ ਨਾਸ੍ਰਹੰਤਾ ॥ ਸਥੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਗਾਮੀ ਸੁਭੰ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਗੰਤਾ ॥ ਭਏ ਦੁਸਟ ਦੂਰੰ ਕਰੂਰੰ ਸੁ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਜ ਤੈਸੋ ਜਿਮੰ ਅਉਧ ਰਾਮੰ ॥ ੭੧੫ ॥ ਕਰਿਯੋ ਦੁਸਟ ਨਾਸੰ ਪਪਾਤੰਤ ਸੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਜੈ ਧੁਨੰ ਪੁਰ ਰਹੀ ਲੋਗ ਪੂਰੰ ॥ ਗਈ ਪਾਰ ਸਿੰਧੰ ਸੁਬਿੰਧੰ ਪਹਾਰੰ ॥ ਸੁਨਿਯੋ ਚੱਕ੍ਰ ਚਾਰੰ ਲਵੰ ਲਾਵਣਾਰੰ ॥ ੭੧੬ ॥

ਅਥ ਸੀਤਾ ਕੋ ਬਨਲਾਸ ਦੀਬੋ ॥

ਭਈ ਏਮ ਤਉਨੈ ਇਤੇ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਕਹੀ ਜਾਨਕੀ ਸੋ ਸੁ ਕੱਥੰ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਰਚੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਅਭਿਰਾਮੰ ਸਸੋਭੰ ॥ ਲਖੇ ਨੰਦਨੰ ਜਉਨ ਕੀ ਕ੍ਰਾਂਤ ਛੋਭੰ ॥੭੧੭॥ ਸੁਨੀ ਏਮ ਬਾਨੀ ਸੀਆ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਰਚਿਯੋ ਏਕ ਬਾਗੰ ਮਹਾਂ ਅਭਿਰਾਮੰ ॥ ਮਣੀ ਭੂਖਿਤੰ ਹੀਰ ਚੀਰੰ ਅਨੰਤੰ ॥ ਲਖੈ ਇੰਦ੍ਰ ਪੱਥੰ ਲਜੇ ਸ੍ਰੋਭਵੰਤੰ ॥ ੭੧੮ ॥ ਮਣੀ ਮਾਲ ਬਜ੍ਰੰ ਸਸੋਭਾਇਮਾਨੰ ॥ ਸਥੈ ਦੇਵਿ ਦੇਵੰ ਦੁਤੀ ਸੁਰਗ ਜਾਨੰ ॥ ਗਏ ਰਾਮ ਤਾਮੋ ਸੀਆ ਸੰਗ ਲੀਨੇ ॥ ਕਿਤੀ ਕੋਟ ਸੁੰਦਰੀ ਸਥੈ ਸੰਗਿ ਕੀਨੇ ॥ ੭੧੯ ॥ ਰਚਜੋ ਏਕ ਮੰਦ੍ਰੰ ਮਹਾਂ ਸੁਭ੍ਰ ਠਾਮੰ ॥ ਕਰਜੋ ਰਾਮ ਸੈਨੰ ਤਹਾਂ ਧਰਮ ਧਾਮੰ ॥ ਕਰੀ ਕੇਲ ਖੇਲੰ ਸੁ ਬੇਲੰ ਸੁਭੋਗੰ ॥ ਹੁਤੋ ਜਉਨ ਕਾਲੰ ਸਮੈਂ ਜੈਸ ਜੋਗੰ ॥ ੭੨੦ ॥ ਰਹਜੋ ਸੀਅ ਗਰਭੰ ਸੁਨਜੋ ਸਰਬ ਬਾਮੰ ॥ ਕਹੇ ਏਮ ਸੀਤਾ ਪੁਨਰ ਬੈਨ ਰਾਮੰ ॥ ਫਿਰਜੋ ਬਾਗ ਬਾਗੰ ਬਿਦਾ ਨਾਥ ਦੀਜੈ ॥ ਸੁਨੋ ਪ੍ਰਾਨ ਪਿਆਰੇ ਇਹੈ ਕਾਜ ਕੀਜੈ ॥੭੨੧॥ ਦੀਯੋ ਰਾਮ ਸੰਗੰ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਕੁਮਾਰੰ ॥ ਦਈ ਜਾਨਕੀ ਸੰਗ ਤਾਂ ਕੇ ਸੁਧਾਰੰ ॥ ਜਹਾਂ ਘੋਰ ਸਾਲੰ ਤਮਾਲੰ ਬਿਕ੍ਰਾਲੰ ॥ ਤਹਾਂ ਸੀਅ ਕੋ ਛੋਰ ਆਇਯੋ ਉਤਾਲੰ ॥ ੭੨੨ ॥ ਬਨੰ ਨਿਰਜਨੰ ਦੇਖ ਕੈ ਕੈ ਅਪਾਰੰ ॥ ਬਨੰ ਬਾਸ ਜਾਨਜੋ ਦਯੋ ਰਾਵਣਾਰੰ ॥ ਰੁਰੋਦੰਸੁਰ ਉੱਚੰ ਪਪਾਤੰਤ ਪ੍ਰਾਨੰ ॥ ਰਣੰ ਜੇਮ ਵੀਰੰ ਲਗੇ ਮਰਮ ਬਾਨੰ ॥ ੭੨੩ ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਲਮੀਕੰ

ਸ੍ਰੁਤੰ ਦੀਨ ਬਾਨੀ ॥ ਚਲਯੋ ਚਉਕ ਚਿੱਤੰ ਤਜੀ ਮੋਨ ਧਾਨੀ ॥ ਸੀਆ ਸੰਗਿ ਲੀਨੇ ਗਯੋ ਧਾਮ ਆਪੰ ॥ ਮਨੰ ਬੱਚ ਕਰਮੰ ਦੁਰਗਾ ਜਾਪ ਜਾਪੰ ॥੭੨੪॥ ਭਯੋ ਏਕ ਪੁੱਤ੍ਰੰ ਤਹਾਂ ਜਾਨਕੀ ਤੇ ॥ ਮਨੋ ਰਾਮ ਕੀਨੋ ਦੁਤੀ ਰਾਮ ਤੇ ਲੈ ॥ ਵਹੈ ਚਾਰ ਚਿਹਨੰ ਵਹੈ ਉਗ੍ਰ ਤੇਜੰ ॥ ਮਨੋ ਅੱਪ ਅੰਸੰ ਦੁਤੀ ਕਾਢ ਭੇਜੰ ॥ ੭੨੫ ॥ ਦੀਯੋ ਏਕ ਪਾਲੰ ਸੁ ਬਾਲੰ ਰਿਖੀਸੰ ॥ ਲਸੈ ਚੰਦ੍ਰ ਰੂਪੰ ਕਿਧੋ ਦਜੇਸ ਈਸੰ ॥ ਗਯੋ ਏਕ ਦਿਵਸੰ ਰਿਖੀਸੰ ਧਿਯਾਨੰ ॥ ਲਯੋ ਬਾਲ ਸੰਗੀ ਗਈ ਸੀਅ ਨਾਨ੍ਹੰ ॥ ੭੨੬ ॥ ਰਹੀ ਜਾਤ ਸੀਤਾ ਮਹਾਂ ਮੋਨ ਜਾਗੇ ॥ਬਿਨਾ ਬਾਲ ਪਾਲੰ ਲਖਜੋ ਸੋਕੁ ਪਾਗੇ ॥ ਕੁਸਾ ਹਾਥ ਲੈ ਕੈ ਰਚਜੋ ਏਕ ਬਾਲੰ ॥ ਤਿਸੀ ਰੂਪ ਰੰਗੀ ਅਨੂਪੰ ਉਤਾਲੰ ॥ ੭੨੭ ॥ ਫਿਰੀ ਨਾਇ੍ਹ ਸੀਤਾ ਕਹਾ ਆਨ ਦੇਖਜੋ ॥ ਉਹੀ ਰੂਪ ਬਾਲੰ ਸੁਪਾਲੰ ਬਸੇਖਜੋ ॥ ਕ੍ਰਿਪਾ ਮੋਨ ਰਾਜੰ ਘਨੀ ਜਾਨ ਕੀਨੋ ॥ ਦੁਤੀ ਪੁੱਤ੍ਰ ਤਾਂ ਤੇ ਕ੍ਰਿਪਾ ਜਾਨ ਦੀਨੋ ॥ ੭੨੮ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਦੁਇ ਪੁਤ੍ਰ ਉਤਪਨੇ ਧਿਆਉ ਸਮਾਪਤੰ ੨੧ ॥

ਭੁਜੰਗ ਪ੍ਰਯਾਤ ਛੰਦ ॥ ਉਤੈ ਬਾਲ ਪਾਲੈ ਇਤੈ ਅਉਧ ਰਾਜੰ ॥ ਬੁਲੇ ਬਿੱਪ ਜੱਗਜੰ ਤਜਜੋ ਏਕ ਬਾਜੰ ॥ ਰਿਪੰ ਨਾਸ ਹੰਤਾ ਦਯੋ ਸੰਗ ਤਾਂ ਕੇ ॥ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੀਨੇ ਚਲਜੋ ਸੰਗ ਵਾ ਕੇ ॥ ੭੨੯ ॥ ਵਿਰਜੋ ਦੇਸ ਦੇਸੰ ਨਰੇਸਾਣ ਬਾਜੰ ॥ ਕਿਨੀ ਨਾਹਿ ਬਾਂਧਜੋ ਮਿਲੇ ਆਨ ਰਾਜੰ ॥ ਮਹਾਂ ਉਗ੍ਰ ਧਨਿਯਾਂ ਬਡੀ ਫਉਜ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰੇ ਆਨ ਪਾਯੰ ਬਡੀ ਭੇਟ ਦੈ ਕੈ ॥ ੭੩੦ ॥ ਦਿਸਾ ਚਾਰ ਜੀਤੀ ਫਿਰਜੋ ਫੇਰਿ ਬਾਜੀ ॥ ਗਯੋ ਬਾਲਮੀਕੰ ਰਿਖਿ ਸਥਾਨ ਤਾਜੀ ॥ ਜਬੈ ਭਾਲ ਪਤ੍ਰੰ ਲਵੰ ਛੋਰ ਬਾਚਜੋ ॥ ਬਡੋ ਉਗ੍ਰ ਧੰਨਜਾ ਰਸੰ ਰੁਦ੍ਰ ਰਾਚਜੋ ॥੭੩੧॥ ਬ੍ਰਿਛੰ ਬਾਜ ਬਾਂਧਜੋ ਲਖਜੋ ਸ਼ਸਤ੍ਰਧਾਰੀ ॥ ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਸਰਬ ਸੈਨਾ ਪੁਕਾਰੀ ॥ ਕਹਾਂ ਜਾਤ ਰੇ ਬਾਲ ਲੀਨੇ ਤੁਰੰਗੰ ॥ ਤਜੋ ਨਾਹਿ ਯਾਂ ਕੋ ਸਜੋ ਆਨ ਜੰਗੰ ॥ ੭੩੨ ॥ ਸੁਣਜੋ ਨਾਮ ਜੁੱਧੰ ਜਬੈ ਸ੍ਰਉਣ ਸੂਰੰ ॥ ਮਹਾਂ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸਉਡੀ ਮਹਾਂ ਲੋਹ ਪੂਰੰ ॥ ਹਠੇ ਬੀਰ ਹਾਠੈ ਸਬੈ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਲੈ ਕੈ ॥ ਪਰਜੋ ਮੱਧਿ ਸੈਣੰ ਬਡੋ ਨਾਦ ਕੈ ਕੈ ॥ ੭੩੩ ॥ ਭਲੀ ਭਾਂਤ ਮਾਰੇ ਪਚਾਰੇ ਸੁ ਸੂਰੰ ॥ ਗਿਰੇ ਜੁੱਧ ਜੋਧਾ ਰਹੀ ਧੂਰ ਪੂਰੰ ॥ ਉਠੀ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ਅਪਾਰੰ ਤ ਵੀਰੰ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਰੁੰਡ ਮੁੰਡੰ ਤਨੰ ਤੱਛ ਤੀਰੰ ॥੭੩੪॥ ਗਿਰੇ ਲੁੱਥ ਪੱਥੰ ਸੁ ਜੁੱਥੰਤ ਬਾਜੀ ॥ ਭ੍ਰਮੇ ਛੂਛ ਹਾਥੀ ਬਿਨਾ ਸੁਆਰ ਤਾਜੀ ॥ ਗਿਰੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਹੀਣੰ ਬਿ ਅਸਤ੍ਰੰ ਤ ਸੂਰੰ ॥ ਹਸੇ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤੰ ਭ੍ਰਮੀ ਗੈਣ ਹੂਰੰ ॥ ੭੩੫ ॥ ਘਣੰ ਘੋਰ ਨੀਸਾਣ ਬੱਜੇ ਅਪਾਰੰ ॥ ਖਹੇ ਵੀਰ ਧੀਰੰ ਉਠੀ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਝਾਰੰ ॥ ਚਲੇ ਚਾਰ ਚਿਤ੍ਰੰ ਬਚਿਤ੍ਰੰ ਤ ਬਾਣੰ ॥ ਰਣੰ ਰੋਸ ਰੱਜੇ ਮਹਾਂ ਤੇਜਵਾਣੰ ॥ ੭੩੬ ॥

ਚਾਚਰੀ ਛੰਦ ॥ ਉਠਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਨਚਾਈ ॥ ਚਲਾਈ ॥ ੭੩੭ ॥ ਭ੍ਰਮਾਈ ॥ ਦਿਖਾਈ ॥ ਕੰਪਾਈ ॥ ਚਖਾਈ ॥੭੩੮॥

ਕਟਾਰੀ ॥ ਅਪਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਸੁਨਾਰੀ ॥ ੭੩੯ ॥ ਪਚਾਰੀ ॥ ਪ੍ਰਹਾਰੀ ॥ ਹਕਾਰੀ ॥ ਕਟਾਰੀ ॥ ੭੪੦ ॥ ਉਠਾਏ ॥ ਗਿਰਾਏ ॥ ਭਗਾਏ ॥ ਦਿਖਾਏ ॥ ੭੪੧ ॥ ਚਲਾਏ ॥ ਪਚਾਏ ਤ੍ਰਸਾਏ ॥ ਚੁਟ ਆਏ ॥ ੭੪੨ ॥

ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਜਬ ਸਰ ਲਾਗੇ ॥ ਤਬ ਸਬ ਭਾਗੇ ॥ ਦਲਪਤ ਮਾਰੇ ॥ ਭਟ ਭਟਕਾਰੇ ॥ ੭੪੩ ॥ ਹਯ ਤਜ ਭਾਗੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਆਗੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਰੋਵੈਂ ॥ ਸਮੁਹਿ ਨ ਜੋਵੈਂ॥੭੪੪॥ ਲਰ ਅਰ ਮਾਰੇ ॥ ਤਵ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਦ੍ਵੈ ਸਿਸ ਜੀਤੇ ॥ ਨਹ ਭਯ ਭੀਤੇ ॥੭੪੫॥ ਲਛਮਨ ਭੇਜਾ ॥ ਬਹੁ ਦਲ ਲੇ ਜਾ ॥ ਜਿਨ ਸਿਸ ਮਾਰੂ ॥ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੂ ॥੭੪੬॥ ਸੁਣ ਲਹੁ ਭ੍ਰਾਤੰ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਾਤੰ ॥ ਸਜ ਦਲ ਚੱਲਜੋ ॥ ਜਲ ਥਲ ਹੱਲਜੋ ॥੭੪੭॥ ਉਠ ਦਲ ਧੂਰੰ ॥ ਨਭ ਝੜ ਪੂਰੰ ॥ ਚਹੁ ਦਿਸ ਢੂਕੇ ॥ ਹਰਿ ਹਰਿ ਕੂਕੇ ॥੭੪੮॥ ਬਰਖਤ ਬਾਣੰ ॥ ਬਿਰਕਤ ਜੁਆਣੰ ॥ ਲਹ ਲਹ ਧੁਜਣੰ ॥ ਖਹ ਖਹ ਭੁਜਣੰ ॥ ੭੪੯ ॥ ਹਸਿ ਹਸਿ ਢੂਕੇ ॥ ਕਸਿ ਕਸਿ ਕੂਕੇ ॥ ਸੁਣ ਸੁਣ ਬਾਲੰ ॥ ਹਠਿ ਤਜ ਉਤਾਲੰ ॥ ੭੫੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਹਮ ਨਹੀ ਤਜਾਗਤ ਬਾਜ ਬਰ ਸੁਣਿ ਲਛਮਨਾ ਕੁਮਾਰ ॥ ਅਪਨੇ ਭਰ ਬਲ ਜੁੱਧ ਕਰ ਅਬ ਹੀ ਸੰਕ ਬਿਸਾਰ ॥ ੭੫੧ ॥

ਅਣਕਾ ਛੰਦ ॥ ਲਛਮਨ ਗੱਜਜੋ ॥ ਬਜ੍ਰ ਧਨ ਸੱਜਜੋ ॥ ਬਹੁ ਸਰ ਛੋਰੇ ॥ ਜਣ ਘਣ ਓਰੇ ॥ ੭੫੨ ॥ ਉਤ ਦਿਵ ਦੇਖੈਂ ॥ ਧਨੁ ਧਨੁ ਲੇਖੈਂ ॥ ਇਤ ਸਰ ਛੂਟੈਂ ॥ ਮਸ ਕਣ ਤੂਟੈਂ ॥ ੭੫੩ ॥ ਬਟ ਬਰ ਗਾਜੈਂ ॥ ਦੁੰਦਭ ਬਾਜੈਂ ॥ ਸਰ ਬਰ ਛੋਰੈਂ ॥ ਮੁਖ ਨਹ ਮੋਰੈਂ ॥੭੫੪॥ ਲਛਮਨ ਬਾਚ ਸਿਸ ਸੋ ॥ ਸ੍ਰਿਣ ਸ੍ਰਿਣ ਲਰਕਾ ॥ ਜਿਨ ਕਰ ਕਰਖਾ ॥ ਦੇ ਮਿਲਿ ਘੋਰਾ ॥ ਤੁਹਿ ਬਲ ਥੋਰਾ ॥ ੭੫੫ ॥ ਹਠ ਤਜਿ ਅੱਈਯੇ ॥ ਜਿਨ ਸਮੁਹੱਈਯੇ ॥ ਮਿਲਿ ਮਿਲਿ ਮੋ ਕੋ ॥ ਡਰ ਨਹੀਂ ਤੋ ਕੋ ॥ ੭੫੬ ॥ ਸਿਸ ਨਹੀਂ ਮਾਨੀ ॥ ਅਤਿ ਅਭਿਮਾਨੀ ॥ ਗਹਿ ਧਨੁ ਗੱਜਜੋ ॥ ਦੁ ਪਗ ਨ ਭੱਜਜੋ ॥ ੭੫੭ ॥

ਅਜਬਾ ਛੰਦ ॥ ਰੁੱਧੇ ਰਣ ਭਾਈ ॥ ਸਰ ਝੜ ਲਾਈ ॥ ਬਰਖੇ ਬਾਣੰ ॥ ਪਰਖੇ ਜੁਆਣੰ ॥ ੭੫੮ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਮੱਧੰ ॥ ਅੱਧੇ ਅੱਧੰ ॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਰੁੱਝੇ ਜੰਗੰ ॥ ੭੫੯ ॥ ਬਾਣਨ ਝੜ ਲਾਯੋ ॥ ਸਰ ਬਰਸਾਯੋ ॥ ਬਹੁ ਅਰ ਮਾਰੇ ॥ ਡੀਲ ਡਰਾਰੇ ॥ ੭੬੦ ॥ ਡਿੱਗੇ ਰਣ ਭੂਮੰ ॥ ਨਰ ਬਰ ਘੂਮੰ ॥ ਰੱਜੇ ਰਣ ਘਾਯੰ ॥ ਚੱਕੇ ਚਾਯੰ ॥ ੭੬੧ ॥

ਅਪੂਰਬ ਛੰਦ ॥ ਗਣੋ ਕੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਜੇਤੇ ॥ ਕਈ ਮਾਹੇ ॥ ਕਿਤੇ ਹਾਰੇ ॥ ੭੬੨ ॥ ਸਬੈ ਭਾਜੇ ॥ ਚਿਤੰ ਲਾਜੇ ॥ ਭਜੇ ਭੈ ਕੈ ॥ ਜੀਯੰ ਲੈ ਕੈ ॥ ੭੬੩ ॥ ਫਿਰੇ ਜੇਤੇ ॥ ਹਣੇ ਤੇਤੇ ॥ ਕਿਤੇ ਘਾਏ ॥ ਕਿਤੇ ਧਾਏ ॥ ੭੬੪ ॥ ਸਿਸੰ ਜੀਤੇ ॥ ਭਟੰ ਭੀਤੇ ॥ ਮਹਾਂ ਕ੍ਰੁੱਧੰ ॥ ਕੀਯੇ ਜੁੱਧੰ ॥ ੭੬੫ ॥ ਦੋਊ ਭ੍ਰਾਤਾ ॥ ਖੱਗੰ ਖਜਾਤਾ ॥ ਮਹਾਂ ਜੋਧੰ ॥ ਮੰਡੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ੭੬੬ ॥ ਤਜੇ ਬਾਣੰ ॥ ਧਨੰ ਤਾਣੰ ॥ ਮਚੇ ਬੀਰੰ ॥ ਭਜੇ ਭੀਰੰ ॥ ੭੬੭ ॥ ਕਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਭਜੇ ਜੰਗੰ ॥ ਰਣੰ ਰੁੱਝੇ ॥ ਨਰੰ ਜੁੱਝੇ ॥ ੭੬੮ ॥ ਭਜੀ ਸੈਨੰ ॥ ਬਿਨਾ ਚੈਨੰ ॥ ਲਛਨ ਬੀਰੰ ॥ ਫਿਰਜੋ ਧੀਰੰ ॥ ੭੬੯ ॥ ਇਕੈ ਬਾਣੰ ॥ ਰਿਪੰ ਤਾਣੰ ॥ ਹਣਜੋ ਭਾਲੰ ॥ ਗਿਰਜੋ ਤਾਲੰ ॥ ੭੭੦ ॥ ਇਤਿ ਲਛਮਨ ਬਧਹਿ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਡੂਹਾ ਛੰਦ ॥ ਭਾਜ ਗਯੋ ਦਲ ਤ੍ਰਾਸ ਕੈ ਕੈ ॥ ਲਛਮਣੰ ਰਣ ਭੂਮ ਦੈ ਕੈ ॥ ਖਲੇ ਰਾਮਚੰਦ ਹੁਤੇ ਜਹਾਂ ॥ ਭਟ ਭਾਜ ਭੱਗਲ ਗੇ ਤਹਾਂ ॥੭੭੧॥ ਜਬ ਜਾਇ ਬਾਤ ਕਹੀ ਉਨੈ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਸੋਕ ਦਯੋ ਤਿਨੈ ॥ ਸੁਨ ਬੈਨ ਮੋਨ ਰਹੈ ਬਲੀ ॥ ਜਨ ਚਿੱਤ੍ਰ ਪਾਹਨ ਕੀ ਖਲੀ ॥ ੭੭੨ ॥ ਪੁਨ ਬੈਨ ਮੰਤ੍ਰ ਬਿਚਾਰਯੋ ॥ ਤੁਮ ਜਾਹੁ ਭਰਥ ਉਚਾਰਯੋ ॥ ਮੁਨ ਬਾਲ ਦ੍ਵੈ ਜਿਨ ਮਾਰੀਯੋ ॥ ਧਨਿ ਆਨ ਮੋਹਿ ਦਿਖਾਰੀਯੋ ॥ ੭੭੩ ॥ ਸਜ ਸੈਨ ਭਰਥ ਚਲੇ ਤਹਾਂ ॥ ਰਣ ਬਾਲ ਬੀਰ ਮੰਡੇ ਜਹਾਂ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤ ਬੀਰ ਸੰਘਾਰ ਹੀ ॥ ਸਰ ਓਘ ਪ੍ਰਓਘ ਪ੍ਰਹਾਰ ਹੀ ॥੭੭੪॥ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਔਰ ਬਭੀਛਨੰ ॥ ਹਨਵੰਤ ਅੰਗਦ ਤੀਛਨੰ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸੈਨ ਬਨਾਇ ਕੈ ॥ ਤਿਨ ਪੈ ਚਲਜੇ ਸਮੁਹਾਇ ਕੈ ॥ ੭੭੫ ॥ ਰਣ ਭੂਮ ਭਰਥ ਗਏ ਜਬੈ ॥ ਮੁਨ ਬਾਲ ਦੇਇ ਲਖੇ ਤਬੈ ॥ ਦੁਇ ਕਾਕ ਪੱਛਾ ਸੋਭ ਹੀ ॥ ਲਖ ਦੇਵ ਦਾਨੈ ਲੋਭ ਹੀ ॥ ੭੭੬ ॥

ਭਰਥ ਬਾਲ ਲਵ ਸੋ ॥ ਅਕੜਾ ਛੰਦ ॥ ਮੁਨ ਬਾਲ ਛਾਡਹੁ ਗਰਬ ॥ ਮਿਲਿ ਆਨ ਮੋਹੂ ਸਰਬ ॥ ਲੈ ਜਾਂਹਿ ਰਾਘਵ ਤੀਰ ॥ ਤੁਹਿ ਨੇਕ ਦੈ ਕੈ ਚੀਰ ॥ ੭੭੭ ॥ ਸੁਨ ਤੈ ਭਰੇ ਸਿਸ ਮਾਨ ॥ ਕਰਿ ਕੋਪ ਤਾਨ ਕਮਾਨ ॥ ਬਹੁ ਭਾਂਤਿ ਸਾਇਕ ਛੋਰਿ ॥ ਅਜ ਅਜੂ ਸਾਵਨ ਓਰ ॥ ੭੭੮ ॥ ਲਾਗੇ ਸੁ ਸਾਇਕ ਅੰਗ ॥ ਗਿਰਗੇ ਸੁਬਾਹੁ ਉਤੰਗ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਭੰਗ ਸੁਬਾਹ ॥ ਕਹੂੰ ਚਉਰ ਚੀਰ ਸਨਾਹ ॥ ੭੭੯ ॥ ਕਹੂੰ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਾਰ ਕਮਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਜੋਧਨ ਬਾਨ ॥ ਕਹੂੰ ਅੰਗ ਘਾਇ ਭਭੱਕ ॥ ਕਹੂੰ ਸ੍ਰੋਣ ਸਰਤ ਛਲੱਕ ॥ ੭੮੦ ॥ ਕਹੂੰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤ ਭਕੰਤ ॥ ਸੁ ਕਹੂੰ ਕਮੱਧ ਉਠੰਤ ॥ ਕਹੂੰ ਨਾਚ ਬੀਰ ਬੈਤਾਲ ॥ ਸੋ ਬਮਤ ਭਾਕਣ ਜੁਆਲ ॥ ੭੮੧ ॥ ਰਣ ਘਾਇ ਘਾਏ ਵੀਰ ॥ ਸਬ ਸ੍ਰੋਣ ਭੀਗੇ ਚੀਰ ॥ ਇਕ ਬੀਰ ਭਾਜ ਚਲੰਤ ॥ ਇਕ ਆਨ ਜੁੱਧ ਜੁਟੰਤ ॥ ੭੮੨ ॥ ਇਕ ਖੈਂਚ ਖੈਂਚ ਕਮਾਨ ॥ ਤਕ ਵੀਰ ਮਾਰਤ ਬਾਨ ॥ ਇਕ ਭਾਜ ਭਾਜ ਮਰੰਤ ॥ ਨਹੀਂ ਸੁਰਗ ਤਉਨ ਬਸੰਤ ॥੭੮੩॥ ਗਜ ਰਾਜ ਬਾਜ ਅਨੇਕ ॥ ਜੁੱਝੇ ਨ ਬਾਚਾ ਏਕ ॥ ਤਬ ਆਨ ਲੰਕਾ ਨਾਥ ॥ ਜੁੱਝਜੇ ਸਿਸਨ ਕੇ ਸਾਥ ॥੭੮੪॥

ਬਹੇੜਾ ਛੰਦ ॥ ਲੰਕੇਸ ਕੇ ਉਰ ਮੋ ਤਕ ਬਾਨ ॥ ਮਾਰਜੇ ਰਾਮ ਸਿਸ ਤਜਿ ਕਾਨ ॥ ਤਬ ਗਿਰਜੇ ਦਾਨਵ ਸੁ ਭੂਮਿ ਮੱਧ ॥ ਤਿਹੋਂ ਬਿਸੁਧ ਜਾਣ ਨਹੀ ਕੀਯੋ ਬੱਧ ॥ ੭੮੫ ॥ ਤਬ ਰੁਕਜੇ ਤਾਸ ਸੁਗ੍ਰੀਵ ਆਨ ॥ ਕਹਾ ਜਾਤ ਬਾਲ ਨਹੀ ਪੈਸ ਜਾਨ ॥ ਤਬ ਹਣਜੇ ਬਾਣ ਤਿਹ ਭਾਲ ਤੱਕ ॥ ਤਿਹ ਲਗਜੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰਹਜੇ ਚੱਕ ॥ ੭੮੬ ॥ ਚਪ ਚਲੀ ਸੈਣ ਕਪਣੀ ਸੁ ਕ੍ਰੱਧ ॥ ਨਲ ਨੀਲ ਹਨੂ ਅੰਗਦ ਸੁ ਜੁੱਧ ॥ ਤਬ ਤੀਨ ਤੀਨ ਲੈ ਬਾਲ ਬਾਨ ॥ ਤਿਹੋਂ ਹਣੇ ਭਾਲ ਮੋ ਰੋਸ ਠਾਨ ॥ ੭੮੭ ॥ ਜੋ ਗਏ ਸੂਰ ਸੋ ¯ਰਹੇ ਖੇਤ ॥ ਜੋ ਬਚੇ ਭਾਜ ਤੇ ਹੁਇ ਅਚੇਤ ॥ ਤਬ ਤਕਿ ਤਕਿ ਸਿਸ ਕੱਮਿ ਬਾਣ ॥ ਦਲ ਹਤਜੇ ਰਾਘਵੀ ਤੱਜਿ ਕਾਣਿ ॥ ੭੮੮ ॥

ਅਨੂਪ ਨਿਰਾਜ ਛੰਦ ਸੋ ਕੋਪ ਦੇਖਿ ਕੈ ਬਲੇ ਸੁ ਕ੍ਰੱਧ ਰਾਘਵੀ ਸਿਸੰ ॥ ਬਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਤੇ ਸਰੰ ਬਬਰਖ ਬਰਖਣੇ ਰਣੰ ॥ ਭਭੱਜਿ ਆਸੁਰੀ ਸੁਤੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਭ੍ਰਮੰਤ ਕੁੰਡਲੀ ਕ੍ਰਿਤੰ ਪਪੀੜ¯ ਦਾਰਣੰ ਸਰੰ ॥ ੭੮੯ ॥ ਘੁਮੰਤ ਘਾਇਲੇ ਘਣੇ ਤਤੱਡ ਬਾਣਣੇ ਬਰੰ ॥

ਭਭੱਜ ਕਾਤਰੇ ਕਿਤੰ ਗਜੰਤ ਜੋਧਣੇ ਜੁੱਧੰ ॥ ਚਲੰਤ ਤੀਛਣੇ ਅਸੰ ਖਿਮੰਤ ਧਾਰ ਉੱਜਲੰ ॥ ਪਪਾਤ ਅੰਗਦ ਕੇਸਰੀ ਹਨੂ ਵ ਸੁਗ੍ਰੀਵੰ ਬਲੰ ॥੭੯੦॥
ਗਿਰੰਤ ਆਸੁਰੰ ਰਣੰ ਭਭਰਮ ਆਸੁਰੀ ਸਿਸੰ ॥ ਤਜੰਤ ਸੁਆਮਣੇ ਧਰੰ ਭਜੰਤ ਪ੍ਰਾਨ ਲੈ ਭਟੰ ॥ ਉਠੰਤ ਅੰਧ ਧੁੰਧਣੇ ਕਬੰਧ ਬੰਧਤੰ ਕਟੰ ॥
ਲਗੰਤ ਬਾਣਣੇ ਬਰੰ ਗਿਰੰਤ ਭੂਮ ਆਹਵਯੰ ॥ ੭੯੧ ॥ ਪਪਾਤ ਬ੍ਰਿਛਣੰ ਧਰੰ ਬਬੇਗ ਮਾਰਤੁੱ ਜਣੰ ॥ ਭਰੰਤ ਧੂਰ ਭੂਰਣੰ ਬਮੰਤ ਸ੍ਰੋਣਤੰ ਮੁਖੰ ॥
ਚਿਕਾਰ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਫਿਰੰ ॥ ਭਕਾਰ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੰ ਡਿਕਾਰ ਡਾਕਣੀ ਡੁਲੰ ॥ ੭੯੨ ॥ ਗਿਰੈ ਧਰੰ ਧੁਰੰ ਧਰੰ ਧਰਾ ਧਰੰ ਧਰੰ ਜਿਵੰ ॥
ਭਭੱਜਿ ਸ੍ਰਉਣਤੋ ਤਣੰ ਉਠੰਤ ਭੈਕਰੀ ਧੁਨੰ ॥ ਉਠੰਤ ਗੱਦ ਸੱਦਣੰ ਨਨੱਦ ਨਿਫਿਰੰ ਰਣੰ ॥ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੰ ਸਿਤੰ ਘੁਮੰਤ ਜੋਧਣੇ ਬ੍ਰਣੰ ॥ ੭੯੩ ॥
ਭਜੰਤ ਭੈ ਧਰੰ ਭਟੰ ਬਿਲੋਕ ਭਰਬਣੇ ਰਣੰ ॥ ਚਲਜੋ ਚਿਰਾਇਕੈ ਚਪੀ ਬਬਰਖ ਸਾਇਕੋ ਸਿਤੰ ॥ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਸਾਇਕੰ ਸਿਸੰ ਬਬੱਧ ਭਾਲਣੇ ਭਟੰ ॥
ਪਪਾਤ ਪ੍ਰਿਥਵੀਯੰ ਹਠੀ ਮਮੋਹ ਆਸ੍ਰਮੰ ਗਤੰ ॥ ੭੯੪ ॥ ਭਭੱਜਿ ਭੀਤਣੇ ਭਟੰ ਤਤੱਜਿ ਭਰਬਣੇ ਭੂਅੰ ॥ ਗਿਰੰਤ ਲੁੱਥਤੰ ਉਠੰ ਰੁਰੋਦ ਰਾਘਵੰ ਤਟੰ ॥
ਜੁਝੇ ਸੁ ਭ੍ਰਾਤ ਭਰਬਣੇ ਸੁਣੰਤ ਜਾਨਕੀ ਪਤੰ ॥ ਪਪਾਤ ਭੂਮਿਣੇ ਤਲੰ ਅਪੀੜ ਪੀੜਤੰ ਦੁਖੰ ॥ ੭੯੫ ॥ ਸਸੱਜ ਜੋਧਣੰ ਜੁਧੀ ਸੁ ਕ੍ਰੁੱਧ ਬੱਧਣੇ ਬਰੰ ॥
ਤਤੱਜਿ ਜੱਗ ਮੰਡਲੰ ਅਦੰਡ ਦੰਡਣੇ ਨਰੰ ॥ ਸੁ ਗੱਜ ਬੱਜ ਬਾਜਣੇ ਉਠੰਤ ਭੈ ਧਰੀ ਸੁਰੰ ॥ ਸਨੱਧ ਬੱਧ ਕੈ ਦਲੰ ਸਬੱਧ ਜੋਧਣੇ ਬਰੰ ॥ ੭੯੬ ॥
ਚਚੱਕ ਚਾਂਵਡੀ ਨਭੰ ਫਿਕੰਤ ਫਿੰਕਰੀ ਧਰੰ ॥ ਭਖੰਤ ਮਾਸ ਹਾਰਣੰ ਬਮੰਤ ਜ੍ਵਾਲ ਦੁਰਗਯੰ ॥ ਪੁਅੰਤ ਪਾਰਬਤੀ ਸਿਰੰ ਨਚੰਤ ਈਸਣੇ ਰਣੰ ॥
ਭਕੰਤ ਭੂਤ ਪ੍ਰੇਤਣੇ ਬਕੰਤ ਬੀਰ ਬੈਤਲੰ ॥ ੭੯੭ ॥

ਤਿਲਾ ਛੰਦ ॥ ਜੁੱਟੇ ਵੀਰੰ ॥ ਛੁੱਟੇ ਤੀਰੰ ॥ ਫੁੱਟੇ ਅੰਗੰ ॥ ਤੁੱਟੇ ਤੰਗੰ ॥ ੭੯੮ ॥ ਭੱਗੇ ਵੀਰੰ ॥ ਲੱਗੇ ਤੀਰੰ ॥
ਪਿੱਖੇ ਰਾਮੰ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮੰ ॥ ੭੯੯ ॥ ਜੁੱਝੇ ਜੋਧੰ ॥ ਮੱਚੇ ਕ੍ਰੋਧੰ ॥ ਬੰਧੋ ਬਾਲੰ ॥ ਬੀਰ ਉਤਾਲੰ ॥ ੮੦੦ ॥ ਢੁੱਕੇ ਫੇਰ ॥ ਲਿੱਨੇ
ਘੇਰ ॥ ਵੀਰੇਂ ਬਾਲ ॥ ਜਿਉ ਦ੍ਵੈ ਕਾਲ ॥ ੮੦੧ ॥ ਤੱਜੀ ਕਾਣ ॥ ਮਾਰੇ ਬਾਣ ॥ ਡਿੱਗੇ ਵੀਰ ॥ ਭੱਗੇ ਧੀਰ ॥ ੮੦੨ ॥ ਕੱਟੇ ਅੰਗ ॥
ਡਿੱਗੇ ਜੰਗ ॥ ਸੁੱਧੰ ਸੂਰ ॥ ਭਿੱਨੇ ਨੂਰ ॥ ੮੦੩ ॥ ਲੱਖੇ ਨਾਹਿ ॥ ਭੱਗੇ ਜਾਹਿ ॥ ਤੱਜੇ ਰਾਮ ॥ ਧਰਮੰ ਧਾਮ ॥ ੮੦੪ ॥
ਅਉਰੈ ਭੇਸ ॥ ਖੁੱਲੇ ਕੇਸ ॥ ਸ਼ਸਤ੍ਰੰ ਛੋਰ ॥ ਦੈ ਦੈ ਕੋਰ ॥ ੮੦੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਦੁਹੂੰ ਦਿਸਨ ਜੋਧਾ ਹਰੈ ਪਰਜੋ ਜੁੱਧ ਦੁਐ ਜਾਮ ॥ ਜੂਝ ਸਕਲ ਸੈਨਾ ਗਈ ਰਹਿ ਗੇ ਏਕਲ ਰਾਮ ॥ ੮੦੬ ॥
ਤਿਹੂ ਭ੍ਰਾਤ ਬਿਨ ਭੈ ਹਨਜੋ ਅਰੁ ਸਬ ਦਲਹਿ ਸੰਘਾਰ ॥ ਲਵ ਅਰੁ ਕੁਸ ਜੂਝਨ ਨਿਮਿਤ ਲੀਨੋ ਰਾਮ ਹਕਾਰ ॥ ੮੦੭ ॥
ਸੈਨਾ ਸਕਲ ਜੁਝਾਇ ਕੈ ਕਤਿ ਬੈਠੇ ਛਪ ਸਾਇ ॥ ਅਬ ਹਮ ਸੋ ਤੁਮਹੂੰ ਲਰੋ ਸੁਨਿ ਸੁਨਿ ਕਉਸਲ ਰਾਇ ॥ ੮੦੮ ॥
ਨਿਰਖ ਬਾਲ ਨਿਜ ਰੂਪ ਪ੍ਰਭ ਕਹੇ ਬੈਨ ਮੁਸਕਾਇ ॥ ਕਵਨ ਤਾਤ ਬਾਲਕ ਤੁਮੈ ਕਵਨ ਤਿਹਾਰੀ ਮਾਇ ॥ ੮੦੯ ॥

ਅਕਰਾ ਛੰਦ ॥ ਮਿਥਲਾ ਪੁਰ ਰਾਜਾ ॥ ਜਨਕ ਸੁਭਾਜਾ ॥ ਤਿਹ ਸਿਸ ਸੀਤਾ ॥ ਅਤਿ ਸੁਭ ਗੀਤਾ ॥ ੮੧੦ ॥ ਸੋ ਬਨਿ ਆਏ ॥ ਤਿਹੱ ਹਮ ਜਾਏ ॥ ਹੈਂ ਦੁਇ ਭਾਈ ॥ ਸੁਨਿ ਰਘੁਰਾਈ ॥੮੧੧॥ ਸੁਨਿ ਸੀਅ ਰਾਨੀ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜਾਨੀ ॥ ਚਿਤ ਪਹਿਚਾਨੀ ॥ ਮੁਖ ਨ ਬਿਖਾਨੀ ॥ ੮੧੨ ॥ ਤਿੱਹ ਸਿਸ ਮਾਨਜੋ ॥ ਅਤਿ ਬਲ ਜਾਨਜੋ ॥ ਹਠਿ ਰਣ ਕੀਨੋ ॥ ਕਹਿ ਨਹੀ ਦੀਨੋ ॥ ੮੧੩ ॥ ਕਸਿ ਸਰ ਮਾਰੇ ॥ ਸਿਸ ਨਹੀ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧ ਬਾਣੰ ॥ ਅਤਿ ਧਨੁ ਤਾਣੰ ॥ ੮੧੪ ॥ ਅੰਗ ਅੰਗ ਬੇਧੇ ॥ ਸਬ ਤਨ ਛੇਦੇ ॥ ॥ ਸਭ ਦਲ ਸੂਝੇ ॥ ਰਘੁਬਰ ਜੂਝੇ ॥ ੮੧੫ ॥ ਜਬ ਪ੍ਰਭ ਮਾਰੇ ॥ ਸਬ ਦਲ ਹਾਰੇ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਭਾਗੇ ॥ ਦੁਐ ਸਿਸ ਆਗੇ ॥ ੮੧੬ ॥ ਫਿਰ ਨ ਨਿਹਾਰੈਂ ॥ ਪ੍ਰਭ ਨ ਚਿਤਾਰੈਂ ॥ ਗ੍ਰਹਿ ਦਿਸ ਲੀਨਾ ॥ ਅਸ ਰਣ ਕੀਨਾ ॥ ੮੧੭ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਤਬ ਦੁਹੂੰ ਬਾਲ ਅਯੋਧਨ ਦੇਖਾ ॥ ਮਨੋ ਰੁਦ੍ਰ ਕ੍ਰੀੜਾ ਬਨ ਪੇਖਾ ॥ ਕਾਟ ਧੁਜਨ ਕੇ ਬ੍ਰਿਛ ਸਵਾਰੇ ॥ ਭੂਖਨ ਅੰਗ ਅਨੂਪ ਉਤਾਰੇ ॥ ੮੧੮ ॥ ਮੂਰਛ ਭਏ ਸਬ ਲਏ ਉਠਾਈ ॥ ਬਾਜ ਸਹਿਤ ਤਹ ਗੇ ਜਹ ਮਾਈ ॥ ਦੇਖ ਸੀਆ ਪਤਿ ਮੁਖ ਰੋ ਦੀਨਾ ॥ ਕਹਜੋ ਪੂਤ ਬਿਧਵਾ ਮੋਹਿ ਕੀਨਾ ॥ ੮੧੯ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰ ਲਵ ਬਾਜ ਬਾਂਧਬੋ ਰਾਮ ਬਧਹਿ ॥

ਸੀਤਾ ਨੇ ਸਭ ਜੀਵਾਏ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਅਬ ਮੋ ਕਉ ਕਾਸਟ ਦੇ ਆਨਾ ॥ ਜਰਉ ਲਾਗਿ ਪਤਿ ਹੋਊਂ ਮਸਾਨਾ ॥ ਸੁਨਿ ਮੁਨਿ ਰਾਜ ਬਹੁਤ ਬਿਧਿ ਰੋਏ ॥ ਇਨ ਬਾਲਨ ਹਮਰੇ ਸੁਖ ਖੋਏ ॥ ੮੨੦ ॥ ਜਬ ਸੀਤਾ ਤਨ ਚਹਾ ਕਿ ਕਾਢੂੰ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨਿ ਉਪਰਾਜ ਸੁ ਛਾਡੂੰ ॥ ਤਬ ਇਮ ਭਈ ਗਗਨ ਤੇ ਬਾਨੀ ॥ ਕਹਾਂ ਭਈ ਸੀਤਾ ਤੈ ਇਯਾਨੀ ॥ ੮੨੧ ॥

ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸੁਨੀ ਬਾਨੀ ॥ ਸੀਆ ਰਾਨੀ ॥ ਲਯੋ ਆਨੀ ॥ ਕਰੈ ਪਾਨੀ ॥ ੮੨੨ ॥

ਸੀਤਾ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮਨ ਬਚ ਕਰਮਨ ਸਹਿਤ ਰਾਮ ਬਿਨਾ ਨਹੀ ਅਉਰ ॥ ਤਉ ਏ ਰਾਮ ਸਹਿਤ ਜੀਐ ਕਹਜੋ ਸੀਆ ਤਿਹ ਠਉਰ ॥ ੮੨੩ ॥

ਅਰੂਪਾ ਛੰਦ ॥ ਸਬੈ ਜਾਗੇ ॥ ਭ੍ਰਮੰ ਭਾਗੇ ॥ ਹਠੰ ਤਜਾਗੇ ॥ ਪਗੀ ਲਾਗੇ ॥ ੮੨੪ ॥ ਸੀਆ ਆਨੀ ॥ ਜਗੀ ਰਾਨੀ ॥ ਧਰਮ ਧਾਨੀ ॥ ਸਤੀ ਮਾਨੀ ॥ ੮੨੫ ॥ ਮਨੰ ਭਾਈ ॥ ਉਰੰ ਲਾਈ ॥ ਸਤੀ ਜਾਨੀ ॥ ਮਨੈ ਮਾਨੀ ॥ ੮੨੬ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਸੀਅਹਿ ਸਮੋਧ ਕਰ ਚਲੇ ਅਜੁਧਿਆ ਦੇਸ ॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰਨਿ ਸਹਿਤ ਸ੍ਰੀ ਰਘੁਬੀਰ ਨਰੇਸ ॥ ੮੨੭ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਬਹੁਤੁ ਭਾਂਤਿ ਕਰ ਸਿਸਨ ਸਮੋਧਾ ॥ ਸੀਯ ਰਘੁਬੀਰ ਚਲੇ ਪੁਰ ਅਉਧਾ ॥ ਅਨਿਕ ਬੇਖ ਸੇ ਸ਼ਸਤ੍ਰ ਸੁਹਾਏ ॥ ਜਾਨਕ ਤੀਨ ਰਾਮ ਬਨ ਆਏ ॥ ੮੨੮ ॥ ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕੇ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਤਿਹੂ ਭਿਰਾਤਨ ਸੈਨਾ ਸਹਿਤ ਜੀਬੋ ॥

ਸੀਤਾ ਦੁਹੂ ਪੁਤ੍ਰਨ ਸਹਿਤ ਪੁਰੀ ਅਵਧ ਪ੍ਰਵੇਸ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਤਿਹੂੰ ਮਾਤ ਕੰਠਨ ਸੋ ਲਾਏ ॥ ਦੋਊ ਪੁਤ੍ਰ ਪਾਇਨ ਲਪਟਾਏ ॥ ਬਹੁਰ ਆਨ ਸੀਤਾ ਪਗ ਪਰੀ ॥ ਮਿਟ ਗਈ ਤਹੀਂ ਦੁਖਨ ਕੀ ਘਰੀ ॥ ੮੨੯ ॥ ਬਾਜਮੇਧ ਪੂਰਨ ਕੀਆ ਜੱਗਾ ॥ ਕਉਸਲੇਸ ਰਘੁਬੀਰ ਅਭੱਗਾ ॥ ਗ੍ਰਿਹ ਸਪੂਤ ਦੋ ਪੂਤ ਸੁਹਾਏ ॥ ਦੇਸ ਬਿਦੇਸ ਜੀਤ ਗ੍ਰਹਿ ਆਏ ॥ ੮੩੦ ॥ ਜੇਤਿਕ ਕਹੇ ਸੁ ਜੱਗ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਬਿਧ ਪੂਰਬ ਕੀਨੇ ਤੇ ਨਾਨਾ ॥ ਏਕ ਘਾਟ ਸਤ ਕੀਨੇ ਜੱਗਾ ॥ ਚਟ ਪਟ ਚੱਕ੍ਰ ਇੰਦ੍ਰ ਉਠ ਭੱਗਾ ॥ ੮੩੧ ॥ ਰਾਜਸੂਇ ਕੀਨੇ ਦਸ ਬਾਰਾ ॥ ਬਾਜਮੇਧਿ ਇੱਕੀਸ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਗਵਾਲੰਭ ਅਜਮੇਧ ਅਨੇਕਾ ॥ ਭੂਮ ਮੱਧ ਕਰਮ ਕੀਏ ਅਨੇਕਾ ॥ ੮੩੨ ॥ ਨਾਗਮੇਧ ਖਟ ਜੱਗ ਕਰਾਏ ॥ ਜਉਨ ਕਰੇ ਜਨਮੇਜਯ ਪਾਏ ॥ ਅਉਰੈ ਗਨਤ ਕਹਾਂ ਲਗ ਜਾਊਂ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਬਢਨ ਤੇ ਹੀਐ ਡਰਾਊਂ ॥ ੮੩੩ ॥ ਦਸ ਸਹੰਸ੍ਰ ਦਸ ਬਰਖ ਪ੍ਰਮਾਨਾ ॥ ਰਾਜ ਕਰਾ ਪੁਰ ਅਉਧ ਨਿਧਾਨਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਕਾਲ ਦਸਾ ਨੀਅਰਾਈ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸਿਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਡੰਕ ਬਜਾਈ ॥ ੮੩੪ ॥ ਨਮਸਕਾਰ ਤਿਹੱ ਬਿਬਿਧਿ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਜਿਨ ਜਗਜੀਤ ਕਰਜੋ ਬਸ ਸਾਰਾ ॥ ਸਬਹਨ ਸੀਸ ਡੰਕ ਤਿਹੱ ਬਾਜਾ ॥ ਜੀਤ ਨ ਸਕਾ ਰੰਕ ਅਰੁ ਰਾਜਾ ॥ ੮੩੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜੇ ਤਿਨਕੀ ਸਰਨੀ ਪਰੇ ਕਰ ਦੈ ਲਏ ਬਚਾਇ ॥ ਯੋ ਨਹੀ ਕੋਊ ਬਾਚਿਆ ਕਿਸਨ ਬਿਸਨ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ੮੩੬ ॥

ਚੌਪਈ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਕਰੋ ਰਾਜ ਕੋ ਸਾਜਾ ॥ ਦੇਸ ਦੇਸ ਕੇ ਜੀਤੇ ਰਾਜਾ ॥ ਸਾਮ ਦਾਮ ਅਰੁ ਦੰਡ ਸੁਭੇਦਾ ॥ ਜਿਹ ਬਿਧ ਹੁਤੀ ਸਾਸਨਾ ਬੇਦਾ ॥ ੮੩੭ ॥ ਬਰਨ ਬਰਨ ਅਪਨੀ ਕ੍ਰਿਤ ਲਾਏ ॥ ਚਾਰ ਚਾਰ ਹੀ ਬਰਨ ਚਲਾਏ ॥ ਛਤ੍ਰੀ ਕਰੈਂ ਬਿੱਪ੍ਰ ਕੀ ਸੇਵਾ ॥ ਬੈਸ ਲਖੈ ਛੱਤ੍ਰੀ ਕਹ ਦੇਵਾ ॥ ੮੩੮ ॥ ਸੂਦ੍ਰ ਸਬਨ ਕੀ ਸੇਵ ਕਮਾਵੈ ॥ ਜਹ ਕੋਈ ਕਹੈ ਤਹੀ ਵਹ ਧਾਵੈ ॥ ਜੈਸਕ ਹੁਤੀ ਬੇਦ ਸਾਸਨਾ ॥ ਨਿਕਸਾ ਤੈਸ ਰਾਮ ਕੀ ਰਸਨਾ ॥ ੮੩੯ ॥ ਰਾਵਣਾਦਿ ਰਣ ਹਾਂਕ ਸੰਘਾਰੇ ॥ ਭਾਂਤ ਭਾਂਤ ਸੇਵਕ ਗਣ ਤਾਰੇ ॥ ਲੰਕਾ ਦਈ ਟੰਕ ਜਨੁ ਦੀਨੋ ॥ ਇਹ ਬਿਧਿ ਰਾਜ ਜਗਤ ਮੈ ਕੀਨੋ ॥ ੮੪੦ ॥

ਦੋਹਰਾ ਛੰਦ ॥ ਬਹੁ ਬਰਖਨ ਲਉ ਰਾਮ ਜੀ ਰਾਜ ਕਰਾ ਅਰਿ ਟਾਲ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਕਹੱ ਫੋਰ ਕੈ ਭਯੋ ਕਉਸਲਿਆ ਕਾਲ ॥ ੮੪੧ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਜੈਸ ਮ੍ਰਿਤਕ ਕੇ ਹੁਤੇ ਪ੍ਰਕਾਰਾ ॥ ਤੈਸੇ ਈ ਕਰੇ ਬੇਦ ਅਨੁਸਾਰਾ ॥ ਰਾਮ ਸਪੂਤ ਜਾਹਿੰ ਘਰ ਮਾਹੀ ॥ ਤਾਕਹੁੱ ਤੋਟ ਕੋਊ ਕਹ ਨਾਹੀ ॥ ੮੪੨ ॥ ਬਹੁ ਬਿਧਿ ਗਤਿ ਕੀਨੀ ਪ੍ਰਭ ਮਾਤਾ ॥ ਤਬ ਲਉ ਭਈ ਕੈਕਈ ਸਾਂਤਾ ॥ ਤਾਂ ਕੇ ਮਰਤ ਸੁਮਿਤ੍ਰਾ ਮਰੀ ॥ ਦੇਖਹੁ ਕਾਲ ਕ੍ਰਿਆ ਕਸ ਕਰੀ ॥ ੮੪੩ ॥ ਏਕ ਦਿਵਸ ਜਾਨਕਿ ਤ੍ਰਿਯ ਸਿਖਾ ॥ ਭੀਤ ਭਏ ਰਾਵਣ ਕਹੱ ਲਿਖਾ ॥ ਜਬ ਰਘੁਬਰ ਤਿਹੱ ਆਨ ਨਿਹਾਰਾ ॥ ਕਛੁਕ ਕੋਪ ਇਮ ਬਚਨ ਉਚਾਰਾ ॥ ੮੪੪ ॥

ਰਾਮ ਬਾਚ ਮਨ ਮੈ ॥ ਯਾਂ ਕੋ ਕਛੁ ਰਾਵਨ ਸੋ ਹੇਤਾ ॥ ਤਾਂ ਤੇ ਚਿੱਤ੍ਰ ਚਿੱਤ੍ਰਕੈ ਦੇਖਾ ॥ ਬਚਨ ਸੁਨਤ ਸੀਤਾ ਭਈ ਰੋਖਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਮੁਹਿ ਅਜਹੂੰ ਲਗਾਵਤ ਦੋਖਾ ॥ ੮੪੫ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਜਉ ਮੇਰੇ ਬਚ ਕਰਮ ਕਰਿ ਹ੍ਰਿਦੈ ਬਸਤ ਰਘੁਰਾਇ ॥ ਪ੍ਰਿਥੀ ਪੈਂਡ ਮੁਹਿ ਦੀਜੀਐ ਲੀਜੈ ਮੋਹਿ ਮਿਲਾਇ ॥ ੮੪੬ ॥

ਚਉਪਈ ॥ ਸੁਨਤ ਬਚਨ ਧਰਨੀ ਫਟ ਗਈ ॥ ਲੋਪ ਸੀਆ ਤਿਹ ਭੀਤਰ ਭਈ ॥ ਚੱਕ੍ਰਤ ਰਹੇ ਨਿਰਖ ਰਘੁਰਾਈ ॥ ਰਾਜ ਕਰਨ ਕੀ ਆਸ ਚੁਕਾਈ ॥ ੮੪੭ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇਹ ਜਗ ਧੂਅਰੋ ਧਉਲਹਰਿ ਕਿਹ ਕਿ ਆਯੋ ਕਾਮ ॥ ਰਘੁਬਰ ਬਿਨ ਸੀਅ ਨ ਜੀਐ ਸੀਅ ਬਿਨ ਜੀਐ ਨ ਰਾਮ ॥੮੪੮॥

ਚਉਪਈ ॥ ਦੁਆਰੇ ਕਹਯੋ ਬੈਠ ਲਛਮਨਾ॥ਪੈਠ ਨ ਕੋਊ ਪਾਵੈ ਜਨਾ ॥ ਅੰਤਰਿ ਪੁਰਹਿ ਆਪ ਪਗੁ ਧਾਰਾ॥ਦੇਹਿ ਛੋਰਿ ਮ੍ਰਿਤ ਲੋਕ ਸਿਧਾਰਾ॥੮੪੯॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਇੰਦ੍ਰ ਮਤੀ ਹਿਤ ਅਜ ਨ੍ਰਿਪਤ ਜਿਮ ਗ੍ਰਿਹ ਤਜ ਲੀਅ ਜੋਗ ॥ ਤਿਮ ਰਘੁਬਰ ਤਨ ਕੋ ਤਜਾ ਸ੍ਰੀ ਜਾਨਕੀ ਬਿਯੋਗ ॥੮੫੦॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਬਚਿਤ੍ਰ ਨਾਟਕ ਰਾਮਵਤਾਰੇ ਸੀਤਾ ਕੇ ਹੇਤ ਮ੍ਰਿਤਲੋਕ ਗਏ ਧਿਆਇ ਸਮਾਪਤੰ ॥

ਅਥ ਤੀਨੋ ਭ੍ਰਾਤਾ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਮਰਬੋ ਕਥਨੰ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਉਰ ਪਰੀ ਸਗਰੇ ਪੁਰ ਮਾਹੀ ॥ ਕਾਹੂੰ ਰਹੀ ਕਛੂ ਸੁਧ ਨਾਹੀ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਡੋਲਤ ਦੁਖਿਆਰੇ ॥ ਜਾਨੁਕ ਗਿਰੇ ਜੂਝਿ ਜੁਝਿਆਰੇ ॥ ੮੫੧ ॥ ਸਗਰ ਨਗਰ ਮਹਿ ਪਰ ਗਈ ਰਉਰਾ ॥ ਬਯਾਕੁਲ ਗਿਰੇ ਹਸਤ ਅਰੁ ਘੋਰਾ ॥ ਨਰ ਨਾਰੀ ਮਨ ਰਹਿਤ ਉਦਾਸਾ ॥ ਕਹਾ ਰਾਮ ਕਰ ਗਏ ਤਮਾਸਾ ॥ ੮੫੨ ॥ ਭਰਥ ਊ ਜੋਗ ਸਾਧਨਾ ਸਾਜੀ ॥ ਜੋਗ ਅਗਨ ਤਨ ਤੇ ਉਪਰਾਜੀ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਝਟ ਦੈ ਕਰ ਫੋਰਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਸੌ ਚਲਤ ਅੰਗ ਨਹੀਂ ਮੋਰਾ ॥ ੮੫੩ ॥ ਸਗਲ ਜੋਗ ਕੇ ਕੀਏ ਬਿਧਾਨਾ ॥ ਲਛਮਨ ਤਜੇ ਤੈਸ ਹੀ ਪ੍ਰਾਨਾ ॥ ਬ੍ਰਹਮਰੰਧ੍ਰ ਲਵ ਅਰਿ ਫੁਨ ਫੂਟਾ ॥ ਪ੍ਰਭ ਚਰਨਣ ਤਰ ਪ੍ਰਾਨ ਨਿਖੂਟਾ ॥ ੮੫੪ ॥ ਲਵ ਕੁਸ ਦੋਊ ਤਹਾਂ ਚਲ ਗਏ ॥ ਰਘੁਬਰ ਸੀਅਹਿ ਜਰਾਵਤ ਭਏ ॥ ਅਰ ਪਿਤ ਭ੍ਰਾਤ ਤਿਹੂੰ ਕਹੱ ਦਹਾ ॥ ਰਾਜ ਛਤ੍ਰ ਲਵ ਕੇ ਸਿਰ ਰਹਾ ॥ ੮੫੫ ॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਕੀ ਇਸਤ੍ਰੀ ਤਿਹੱ ਆਈ ॥ ਸੰਗ ਸਤੀ ਹ੍ਵੈ ਸੁਰਗ ਸਿਧਾਈ ॥ ਲਵ ਸਿਰ ਧਰਾ ਰਾਜ ਕਾ ਸਾਜਾ ॥ ਤਿਹੂੰਅਨ ਤਿਹੂੰ ਕੁੰਟ ਕੀਅ ਰਾਜਾ ॥ ੮੫੬ ॥ ਉਤਰ ਦੇਸ ਆਪ ਕੁਸ ਲੀਆ ॥ ਭਰਥ ਪੁੱਤ੍ਰ ਕਹੱ ਪੂਰਬ ਦੀਆ ॥ ਦੱਛਨ ਦੀਅ ਲੱਛਨ ਕੇ ਬਾਲਾ ॥ ਪੱਛਮ ਸੱਤ੍ਰੁਘਨ ਸੁੱਤ ਬੈਠਾਲਾ ॥ ੮੫੭ ॥

ਚੌਪਈ ॥ ਰਾਮ ਕਥਾ ਜੁਗ ਜੁਗ ਅਟਲ ਸਭ ਕੋਈ ਭਾਖਤ ਨੇਤ ॥ ਸੁਰਗ ਬਾਸ ਰਘੁਬਰ ਕਰਾ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਮੇਤ ॥ ੮੫੮ ॥

ਇਤਿ ਰਾਮ ਭਿਰਾਤ ਤ੍ਰੀਅਨ ਸਹਿਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ॥ ਅਥ ਸਗਰੀ ਪੁਰੀ ਸਹਿਤ ਸੁਰਗ ਗਏ ॥

ਚੌਪਈ ॥

ਜੋ ਇਹ ਕਥਾ ਸੁਨੈ ਅਰੁ ਗਾਵੈ ॥ ਦੂਖ ਪਾਪ ਤਿਹੱ ਨਿਕਟ ਨ ਆਵੈ ॥ ਬਿਸਨ ਭਗਤ ਕੀਏ ਫਲ ਹੋਈ ॥ ਆਧਿ ਬਯਾਧਿ ਛੈ ਸਕੈ ਨ ਕੋਈ ॥ ੮੫੯॥ ਸੰਮਤ ਸੱਤ੍ਰਹ ਸਹਸ ਪਚਾਵਨ ॥ ਹਾਤ ਵਦੀ ਪ੍ਰਿਥਮ ਸੁਖ ਦਾਵਨ ॥ ਤ੍ਰ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ਕਰਿ ਗ੍ਰੰਥ ਸੁਧਾਰਾ ॥ ਭੂਲ ਪਰੀ ਲਹੁ ਲੇਹੁ ਸੁਧਾਰਾ॥੮੬੦॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਨੇਤ੍ਰ ਤੁੰਗ ਕੇ ਚਰਨ ਤਰ ਸਤਦ੍ਰੱਵ ਤੀਰ ਤਰੰਗ ॥ ਸ੍ਰੀ ਭਗਵਤ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਰਘੁਬਰ ਕਥਾ ਪ੍ਰਸੰਗ ॥ ੮੬੧ ॥
ਸਾਧ ਅਸਾਧ ਜਾਨੋ ਨਹੀ ਬਾਦ ਸੁਬਾਦ ਬਿਬਾਦ ॥ ਗ੍ਰੰਥ ਸਕਲ ਪੂਰਨ ਕੀਯੋ ਭਗਵਤ ਕ੍ਰਿਪਾ ਪ੍ਰਸਾਦਿ ॥ ੮੬੨ ॥

ਸ੍ਵੈਯਾ ॥ ਪਾਂਇ ਗਹੇ ਜਬ ਤੇ ਤੁਮਰੇ ਤਬ ਤੇ ਕੋਉ ਆਂਖ ਤਰੇ ਨਹੀ ਆਨਤੋ ॥ ਰਾਮ ਰਹੀਮ ਪੁਰਾਨ ਕੁਰਾਨ ਅਨੇਕ ਕਹੈਂ ਮਤ ਏਕ ਨ ਮਾਨਤੋ ॥ ਸਿੰਮ੍ਰਿਤਿ ਸ਼ਾਸਤ੍ਰ ਬੇਦ ਸਬੈ ਬਹੁ ਭੇਦ ਕਹੈਂ ਹਮ ਏਕ ਨ ਜਾਨਤੋ ॥ ਸ੍ਰੀ ਅਸਪਾਨ ਕ੍ਰਿਪਾ ਤੁਮਰੀ ਕਰਿ ਮੈਂ ਨ ਕਹਾਤੋ ਸਭ ਤੋਹਿ ਬਖਾਨਤੋ ॥ ੮੬੩ ॥

ਦੋਹਰਾ ॥ ਸਗਲ ਦੁਆਰ ਕਉ ਛਾਡਿ ਕੈ ਗਹਤੋ ਤੁਹਾਰੋ ਦੁਆਰ ॥ ਬਾਂਹਿ ਗਹੇ ਕੀ ਲਾਜ ਅਸ ਗੋਬਿੰਦ ਦਾਸ ਤੁਹਾਰ ॥ ੮੬੪ ॥

ਇਤਿ ਸ੍ਰੀ ਰਾਮਾਇਣ ਸਮਾਪਤ ਮਸਤੁ ॥